

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KIRMIZI KEDİ KLASİKLER

EDITH

WHARTON

Keyif Evi

EDITH WHARTON * Keyif Evi

Edith Wharton

1862 yılında Amerika'da doğan yazar, üyesi olduğu üst tabakanın yaşamını ve dönemin New York'unu anlatan özellikle *Keyif Evi* (1905) gibi yapıtlarıyla adını duyurdu. Amerika'nın seçkin sınıflarının yaşamını parlak ve mizahi bir anlatımla romanlarında yansıttı, ironik bir dille eleştirdi. Toplumsal ve psikolojik derinliği olan öyküler ve yazılar kaleme aldı. 1885'te 23 yaşındayken kendi sınıfından varlıklı biri olan Edward Robbins'le evlendi, ilk yıllarını seyahatlerle geçirdiler, kocasının gitgide artan ve tedavi edilemeyen akut depresyonu yüzünden Wharton 1913 yılında ondan boşandı. 1911 yılından itibaren zamanının büyük kısmını Fransa'da geçirdi. Birinci Dünya Savaşı sırasında Kızılhaç için yaptığı yardımlar nedeniyle Fransa Hükümetince Legion d'Honneur madalyasıyla ödüllendirildi. Pulitzer Edebiyat Ödülü'nü de alan yazar, 1937 yılında Fransa'da öldü. 22 romanı yanında 85 de öyküsü bulunan Wharton aynı zamanda bir bahçe tasarımcısı ve dekoratördü. Başlıca romanları arasında *Keyif Evi*, *Masumiyet Çağı*, *Ethan Fromm*, *Yaz ve İki Kız Kardeş* bulunmaktadır.

İlknur Özdemir

İstanbul'da doğdu. İstanbul Alman Lisesi'ni ve Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nü bitirdi. Almanca ve İngilizceden çok sayıda çevirisi ve Senin Öykün Hangisi adlı bir öykü kitabı vardır.

Çevirilerinden bazıları: Paul Auster: *Yalnızlığın Keşfi, Yanılsamalar Kitabı, New York Üçlemesi*; J.M. Coetzee: *Utanç, Petersburglu Usta*; Michael Cunningham: *Saatler*; Günter Grass: *Yengeç Yürüyüşü, Soğanı Soyarken*; Stefan Zweig: *Günlükler, Yakan Sır*; Ian McEwan: *Cumartesi, Sahilde*; Ingeborg Bachmann-Paul Celan: *Kalp Zamanı*; Virginia Woolf: *Mrs. Dalloway, Kendine Ait Bir Oda, Dalgalar, Dışa Yolculuk, Orlando, Varolma Anları, Pazartesi ya da Salı, Deniz Feneri*; Pascal Mercier: *Lizbon'a Gece Treni, Sahnede Ölüm*; Franz Kafka: *Ceza Sömürgesi, Dava, Milena'ya Mektuplar, Dönüşüm*; Robert Musil: *Ahmaklık Üzerine*.

Kırmızı Kedi Yayınevi: 40
Klasikler: 1

Özgün adı: *House of Mirth*

Keyif Evi
Edith Wharton
Çeviren: İlknur Özdemir

© Bu çevirinin Türkçe yayın hakkı Kırmızı Kedi Yayınevi'nindir.

Yayın Yönetmeni: Enis Batur

Editör: Salih Yavuz
Kapak Tasarımı: Cüneyt Çomoğlu
Grafik: Yasemin Çatal

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Birinci Basım: Eylül 2010, İstanbul
Üçüncü Basım: Mayıs 2018, İstanbul
ISBN: 978-605-298-308-9
Kırmızı Kedi Sertifika No: 13252

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere/İSTANBUL
Tel: 0212 412 17 77 Sertifika No: 12027

Kırmızı Kedi Yayınevi

kirmizikedi@kirmizikedi.com / www.kirmizikedi.com
www.facebook.com/kirmizikedikitap / twitter.com/krmzkedikitap
kirmizikedi.edebiyat.blogspot.com.tr
Ömer Avni Mah. Emektar Sok. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL
T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

Edith Wharton

KEYİF EVİ

Çeviren: İlknur Özdemir

1. KİTAP

*“Bilge kişinin kalbi yas evindedir,
budalanınki ise keyif evinde.”*

1. Bölüm

Selden, şaşkınlıkla duraksadı. Büyük Merkez İstasyonu'ndaki ikinci telaşında, genç Bayan Lily Bart'ı görünce gözleri sevinçle parlamıştı.

Eylül başlarında bir pazartesi, Selden şehir dışına yaptığı kısa bir ziyaretten işine dönüyordu ama Bayan Bart bu mevsimde şehirde ne arıyordu? Tren bekler gibi görünseydi Selden onu Newport'ta sezon kapandıktan sonra bir sayfiye evinden diğerine geçerken yakaladığını düşünebilirdi, oysa kadının sakin havası Selden'in aklını karıştırdı. Bayan Bart, kalabalıktan uzakta, insanların telaş içinde istasyona ya da sokağa doğru koşturmasına aldırmadan durmuş, kayıtsız bir havayla etrafına bakınıyordu; Selden onun bu halinin mutlaka bir iş üstünde olduğu izlenimi verdiğini düşündü. Aklına hemen kadının birini bekliyor olacağı geldi, ama neden bu fikre kapıldığını da bilemedi. Lily Bart'ta, gördüğü kadarıyla, bir değişiklik yoktu, lakin Selden onu her gördüğünde az çok ilgi çekici bir fark olurdu üstünde: Lily'nin yaptıkları hep merak edilirdi, en basit hareketinin altında bile büyük amaçlar aranırdı.

İçinde uyanan merakla yolunu değiştirip Bayan Bart'ın durduğu yere yöneldi. Lily Bart'ın, görülmek istemiyorsa, kendisinden kaçınacağını biliyordu; kadının becerisini sınayacağını düşünmek Selden'i eğlendirdi.

"Bay Selden, ne güzel tesadüf!"

Bayan Bart gülümseyerek, hatta hevesle yaklaştı, Selden'in yolunu kesmeye kararlıydı. Sürtünerek yanlarından geçen bir-iki kişi durup baktılar; banliyölerde oturan ve son trene yetişmek için koşan yolcuların bile dikkatini çekecek biriydi Bayan Bart.

Selden, onu daha önce hiç bu kadar ıslıl ıslıl görmemişti. Kalabalığın donuk renklerinin üzerinde parlayan enerjik başı, bir balo salonunda olabileceğinden çok daha dikkat çekici yapıyordu onu; tam on bir yıl geç saatlere kadar uykusuz kalmanın ve yorulmaksızın dans etmenin sonunda kaybetmeye başladığı teninin duruluğunu ve gençliğe özgü pürüzsüzlüğünü, koyu renk şapkasıyla peçesinin altında yeniden kazanmıştı. Gerçekten on bir yıl oldu mu, diye düşündü Selden ve gerçekten de rakiplerinin iddia ettiği gibi yirmi dokuzuna gelmiş miydi Lily Bart?

"Ne büyük şans!" dedi Bayan Bart. "Yardıma gelmeniz büyük nezaket!"

Selden, keyifle gülümseyerek, "Emrinize amadeyim," dedi. "Peki, size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Ah, nasıl olursa olsun, hatta sadece yanıma oturup benimle konuşsanız bile yeter. *Kotiyon*¹ dansında da sonuna kadar oturup beklenir, tren neden beklenmesin ki? Hem Bayan Van Osburgh'un serasından daha sıcak değil burası, kadınların bazıları da oradakilerden bir zerre

bile daha çirkin değiller.” Bir kahkaha attı Bayan Bart, sonra açıklamaya başladı. Bellomont’taki Gus Trenor’lara giderken Tuxedo’dan şehre gelmişti, ancak Rhinebeck’e giden üç on beş trenini kaçırmıştı. “Beş buçuğa kadar da başka tren yok,” dedi. Dantellerinin arasında kaybolan taşlı, küçük kol saatine bakıp, “Daha iki saat var,” diye ekledi, “ne yapacağımı bilmiyorum. Hizmetçim, alışveriş yapmak üzere buraya sabah geldi, saat birde Bellomont’a gidecekti. Halamın evi kapalı, şehirde tanıdığım kimse de yok.” Ağlamaklı bir ifadeyle istasyona baktı. “Aslında Bayan Osburgh’un serasından daha sıcak burası. Eğer zamanınız varsa lütfen beni hava alabileceğim bir yere götürün.”

Kadının emrinde olduğunu söyledi Selden; bu serüven hoşuna gitmişti. Lily Bart’ı seyretmekten her zaman zevk alırdı; onun yörüngesinin o kadar uzağındaydı ki, genç kızın teklifinde yatan ani samimiyete bir an girmek hoşuna gitmişti.

“Sherry’nin yerinde bir fincan çay içelim mi?”

Teklifi uygun bulduğunu belli edercesine gülümsedi Bayan Bart, sonra yüzünü hafifçe buruşturdu.

“Pazartesi günleri şehre o kadar çok insan geliyor ki, kesinlikle canımızı sıkacak birileri çıkar. Ben şu tepeler kadar yaşlıyım tabii, bu yüzden pek önemi olmamalı; ama ben yeterince yaşlıysam da siz değilsiniz,” diyerek itirazını belirtti neşeli bir sesle. “Çay için ölüyorum, ama daha sakın bir yer yok mu?”

Kızın gülümsemesine karşılık verdi Selden, o gülümseme zihnine kazındı. Bayan Bart’ın tedbirliliği de cüreti de ilgisini çekiyordu; her ikisinin de özenle üzerinde çalışılmış bir ~~planın~~ ^{Ünvanı} ~~pançası~~ ^{Ölümüne} olduğuna emindi. Bayan

Bart'ın davranışını değerlendirirken her zaman "tasarım kanıtı"ndan¹ yararlanmıştı Selden.

"New York'un imkânları oldukça az," dedi genç adam; "ama önce bir atlı araba bulayım, sonra da bir şeyler uydururuz." Evlerine dönen tatilcilerin kalabalığından, gülünç şapkalar takmış solgun benizli kızların, kâğıt paketler ve palmiye yaprağından yelpazelerle boğuşan yassı göğüslü kadınların yanından geçirdi kızı. Bu kız onlarla aynı cinsten olabilir miydi? O kadınların pisliği, o vasat kadın kesiminin kabalığı, Bayan Bart'ın ne kadar uzmanlaşmış olduğunu hissettiriyordu Selden'e.

Kısa süren bir sağanak havayı serinletmişti, nemli soğanın üstünde asılı duran bulutlar tazelik veriyordu.

"Ne güzel! Haydi, biraz yürüyelim," dedi kız, istasyondan çıkarlarken.

Madison Bulvarı'na saptılar, kuzey yönünde ağır ağır ilerlediler. Kız uzun, hafif adımlarla yanında yürürken Selden onun yakınlığından muhteşem bir zevk aldığıнын farkındaydı: Küçük kulağının biçimi, saçlarının –acaba sanatçı eli değmiş miydi?– yukarı doğru dirice kıvrılışı, uzun, siyah ve sık kirpikleri. Kızın her yanı hem güçlü hem inceydi, hem sağlam hem zarıftı. Sanki kızın yapımı için büyük bedel ödenmiş gibi hissetti Selden, sanki, gizemli bir biçimde, epeyce sıkıcı ve çirkin insan, onun yaratılması için feda edilmişti. Kızı hemcinslerinden ayrıran niteliklerin temelde dış görünümde olduğunun farkındaydı: Sanki adi kilin üzerine incecik bir güzellik ve titizlik cilası vurulmuştu. Yine de bu kıyaslama tatmin

1 "Tasarım Kanıtı", Tanrı'nın varlığının kanıtlarının üç klasik kanıtından biri ve belki de en popüler ve geniş kapsamlı olanıdır. Bu kanıt, dünyanın düzeni ve amacının gözlemlenmesiyle Tanrı'nın varlığı sonucuna ulaşılması esasına dayanır. (Çap.)

etmedi onu, çünkü kaba bir malzemeye ince ayar işlemez; bu malzemenin narin olması, ama koşulların ona başarısız bir biçim vermiş olması olasılığı yok muydu?

Düşünceleri bu noktadayken güneş çıktı, kız şemsiyesini açınca Selden'in keyfi kaçtı. Bir-iki dakika sonra kız içini çekerek durdu.

"Aman, öyle sıcak ki, öyle susadım ki, şu New York ne kadar korkunç bir yer!" Kasvetli caddede umarsızca bir aşağı bir yukarı baktı. "Başka kentler yaz oldu mu en güzel kıyafetlerini giyer, ama New York kollarını sıvamış oturuyor gibi." Gözleri yan sokaklardan birine kayd. "Biri insanlık edip şuraya birkaç ağaç dikmiş. Gelin gölgeye gidelim."

"Benim sokağımı beğendiğinize sevindim," dedi Selden, köşeyi dönerlerken.

"Sizin sokağınız mı? Burada mı oturuyorsunuz?"

Kız, yeni binaların tuğla ve kireçtaşından yapılma cephelerine ilgiyle baktı, Amerikalıların yenilik meraklarına uygun olarak birbirinden müthiş farklı, ama tenteleri ve çiçek saksılarıyla taze ve davetkâr görünüyordular.

"Ah, evet, daha doğrusu The Benedick'te. Ne kadar hoş görünüyor bu bina! Onu daha önce gördüğümü sanmıyorum." Mermer verandalı, cephesi Kral George döneminin taklidi olan alçak binaya baktı Bayan Bart. "Hangileri sizin pencereleriniz? Tenteleri inik olanlar mı?"

"Evet, en üst kattakiler."

"Şu şirin küçük balkon sizin mi? Ne kadar da serin görünüyor orası!"

Selden durakladı. "Gelin görün o zaman," dedi. "Size hemen bir fincan çay hazırlarım, can sıkıcı insanlara da rastlamazsınız."

Lily kızardı –doğru zamanda kızarmayı beceriyordu hâlâ– ama bu teklifi aynen dile getirildiği kadar kolayca kabul etti.

“Neden olmasın? Çok cazip teklifiniz, riske girmeye değer,” dedi.

“A, tehlikeli biri değilim,” dedi Selden de aynı tonda. Aslında genç kızdan o andaki kadar hoşlandığı olmamıştı hiç. Yaptığı teklifi onun düşünmeden kabul ettiğini biliyordu, onun kendisini hiç önemsemediğinin farkındaydı, teklifi doğallıkla kabul edişinde bir şaşkınlık, hatta neredeyse canlılık vardı.

Eşikte anahtarlığını ararken bir an duraladı Selden.

“Evde kimse yok, ama sabahları gelen bir uşağım var, çay takımlarını çıkarıp pasta hazırlamış da olabilir.”

Duvarlarında eski taşbasması resimler olan küçük bir hole soktu Bayan Bart'ı. Kız, masanın üzerinde Selden'in eldivenleriyle bastonlarının arasına yığılmış mektupları ve pusulaları gördü; sonra küçük bir kitaplıkta buldu kendini, karanlıktı ama, kitaplarla kaplı duvarları, solsa da güzelliğini yitirmemiş Türk halısı, yıpranmış çalışma masası ve Selden'in tahmin ettiği gibi pencerenin yanındaki sehpa da duran çay tepsisiyle keyifli bir yerdi. Çıkan esinti muslin perdeleri odanın içine doğru havalandırıyor, balkondaki çiçek saksısında yetişen petunyaların ve muhabbet çiçeklerinin rayihasını odaya taşıyordu.

Lily, iç geçirerek eprimiş deri koltuklardan birine bıraktı kendini.

“Kendine ait böyle bir yere sahip olmak ne kadar güzel! Kadın olmaksızın ne büyük felaket!” Büyük bir hoşnutsuzluk içinde arkasına yaslandı.

Selden dolapların birinde pastayı aramaktaydı.

“Kadınların da,” dedi genç adam, “kendilerine ait bir daireleri olduğu biliniyor.”

“Ah, sadece dadılar ya da dullar. Ama genç kızlar değil, zavallı, evlenilesi kızlar değil!”

“Hatta kendi dairesinde yaşayan bir kız tanıyorum.”

Şaşırarak doğrulup oturdu Lily. “Sahi mi?”

“Evet,” diye doğruladı Selden, aradığı pastayla dolaptan ayrılırken.

“A, biliyorum, Gerty Farish’ten söz ediyorsunuz.” Biraz düşmancaydı gülümsemesi. “Ama ben evlenilesi kızlar dedim, hem korkunç küçük bir evi var onun, hizmetçisi de yok, ne de tuhaf şeyler yiyor. Aşçısı yıkıyor çamaşırları, yemekler de sabun kokuyor. Nefret edilesi bir şey, tabii.”

“Siz de çamaşır gününde yemek yemeyin onunla,” dedi Selden, pastayı keserken.

Gülüştüler, Selden çaydanlığın altındaki lambayı yakmak üzere sehpanın yanında yere çömelirken Lily de yeşil sırlı küçük bir demliğe ölçüyle çay koydu. Selden onun eski bir fildişi gibi düzgün elini, zarif pembe tırnaklarını, bileğine düşen safirli bileziği seyrederken, ona kendi kuzeni Gertrude Farish’in seçtiği gibi bir hayatı önermesinin ne kadar ironik olduğunu anladı. Lily’nin kendisini üreten uygarlığın kurbanı olduğu o kadar aşikârdı ki, bileziğinin halkaları onu kaderine zincirleyen bir kelepçeye benliyordu.

Kız, Selden’in aklından geçenleri okumuş gibi, “Gerty hakkında bunları söylememeliydim,” dedi, pişman olduğunu şirinlik yaparak belli ederken. “Sizin kuzininiz olduğunu unuttum. Ama onunla öyle farklıyız ki; o iyilik yapmaktan hoşlanıyor, bense mutluluktan. Hem o

özgür bense değilim. İmkân olsa, onun yaşadığı dairede de mutlu olabilirdim ben. İnsanın eşyasını istediği gibi yerleştirmesi ne büyük zevk olmalı ve bütün berbat şeyleri çöpcüye vermesi. Halamın salonunu yeniden düzenleyebilsem bile daha iyi bir kadın olabileceğimi biliyorum.”

“O kadar mı kötü?” diye sordu Selden, sempatiyle.

Dolması için havaya kaldırdığı demliğin arkasından Selden’e baktı Lily.

“Bu da sizin onun evine ne kadar seyrek geldiğinizi gösteriyor. Neden daha sık gelmiyorsunuz?”

“Gelsem de Bayan Peniston’un eşyasına bakmak için gelmiyorum.”

“Saçma,” dedi Lily. “Hiç gelmiyorsunuz, yine de ne zaman karşılaştık iyi anlaşıyoruz.”

“Belki de nedeni bu,” diye atıldı Selden. “Korkarım ki kremam yok, onun yerine bir dilim limona ne dersiniz?”

“Daha da hoşuma gider.” Selden limonu kesip çayına ince bir dilim koyuncaya kadar bekledi Lily. “Ama nedeni bu değil,” diye ısrar etti yine.

“Neyin nedeni?”

“Hiç gelmemenizin.” Öne eğilirken güzel gözlerinde hafif bir şaşkınlık okunuyordu. “Keşke bilebilseydim, keşke sizi çözebilseydim. Benden hoşlanmayan erkekler olduğunu biliyorum tabii, bir bakışta anlıyor insan bunu. Benden korkanlar da var: Kendileriyle evlenmek istediğimi sananlar.” İçtenlikle gülümsedi adama. “Ama sizin benden hoşlanmadığınızı sanmıyorum; sizinle evlenmek istediğimi düşünüyor da olamazsınız.”

“Yo, böyle bir şey düşünmüyorum,” diye doğruladı Selden.

“Ee, o zaman?”

Selden fincanını şöminenin yanına taşımıştı, şömineye yaslanmış, kıza hafiften eğlenerek bakıyordu. Lily'nin gözlerindeki kıskırtıcı bakış genç adamı daha da eğlendiriyordu; kızın barutunu böyle küçük bir ava harcayacağını tahmin etmemişti; ama belki sadece oyun dışında kalmak istemiyordu ya da onun gibi bir kız ancak kişisel konulardan söz edebiliyordu. Her ne olursa olsun, çarpıcı bir güzelliği vardı, kendisi de kıızı çaya davet etmişti, görevini yerine getirmeliydi.

"Tamam," dedi birden, "nedeni bu olabilir."

"Ne?"

"Benimle evlenmek istememenizin nedeni. Belki de gidip sizi görmeyi pek de o kadar istememiştir canım." Bu sözler ağzından çıkar çıkmaz sırtından aşağı hafif bir ürperti geçti, ama kızın kahkahası Selden'in içini rahatlattı.

"Sevgili Bay Selden, hiç yakışmıyor size. Bana âşık olmanız çok budalaca bir şey, size de hiç budala denemez." Arkasına yaslandı, çayını yudumlarırken öyle çekici bir tarafsızlığı vardı ki Lily'nin halasının salonunda olsaydılar Selden onun vardığı sonucu neredeyse haksız çıkartmaya kalkıştırdı.

"Görmüyor musunuz," diye devam etti Lily, "bana hoş sözler söyleyecek yeterince erkek var, benim istediğimse hoş olmayan sözlerle ihtiyacım olduğunda bunları bana söyleyebilecek biri. Bazen bu arkadaşın siz olduğunuzu hayal etmişimdir; nedenini bilmiyorum, bildiğim tek şey, sizin ne ukalâ ne de terbiyesiz olduğunuz. Sizin yanınızda olduğum gibi davranabilirim, size karşı kendimi korumam gerekmez." Sesine bir ciddiyet gelmişti, sıkıntılı bir çocuk gibi ağırbaşlı bir tavırla oturmuş, gözlerini Selden'e dikmişti.

“Böyle bir arkadaş’a ne kadar ihtiyacım olduğunu bilemezsiniz,” dedi. “Halamın kafasında bir sürü basmakalıp düstur var, ama hepsi de ellili¹ yılların başındaki görgü kuralları için geçerli. Onlara uyacak olursam karpuz kollu muslin elbiseler giymem gerekir. Öteki kadınlar da –en iyi arkadaşlarım– ya kullanıyorlar beni ya da sömürüyorlar; ama bana neler olduğu umurlarında değil. Çok uzun zamandır ortalıktayım, insanlar benden bıkmıyor artık; evlenmem gerektiğini söylemeye başladılar.”

Bir sessizlik oldu, o arada Selden bulundukları duruma bir an zevk katacak bir-iki yanıt geçirdi aklından; ama onları bir yana bırakıp şu basit soruyu seçti: “O zaman neden evlenmiyorsunuz?”

Lily kızardı, güldü. “Ah, görüyorum ki YİNE DE dos-tumsunuz, bu da istemiş olduğum tatsız şeylerden biri.”

“Tatsızlık olsun diye söylemedim,” diye yanıtladı onu Selden. “Evlilik sizin mesleğiniz değil mi? Hepiniz bunun için yetiştirilmiyor musunuz?”

Kız içini çekti. “Sanırım öyle. Başka ne yapılabilir ki?”

“Doğru. O zaman neden evliliği göze alıp bitsin bu iş demiyorsunuz?”

Lily omuz silkti. “Önüme çıkan ilk erkekle evlenmeliymişim gibi konuşuyorsunuz.”

“Fazla baskı altındasınız demek istemedim. Ama aranan niteliklere sahip biri vardır mutlaka.”

Lily bıkkınlıkla başını salladı. “İlk ortaya çıktığımda bir-iki iyi fırsatı teptim, sanırım bütün kızlar yapar bunu; biliyorsunuz, ben de müthiş yoksulum ve pahalı yaşarım. Çok param olması gerek.”

Selden şöminenin üzerindeki sigara kutusunu almak üzere arkasına dönmüştü. "Dillworth'e ne oldu?" diye sordu.

"Ah, annesi ürkmüştü; aileye ait mücevherleri yeniden yaptırtmamdan korkuyordu, salonu yeni baştan döşemeyeceğime dair de söz almak istiyordu."

"Siz tam da bunun için evlenmek istersiniz!"

"Tamamıyla. Bu yüzden çocuğu Hindistan'a sepetledi."

"Şanssızlık; ama Dillworth'ten daha iyilerini bulabilirsiniz siz."

Kıza sigara tuttu, kız da üç-dört tane aldı, birini dudaklarının arasına sıkıştırdı, ötekileri uzun inci kolyesinin ucuna takılı küçük bir altın tabakaya soktu.

"Zamanım var mı? Bir nefes alayım o zaman." Öne eğildi, sigarasının ucunu Selden'inkine yaklaştırdı. Selden, kızın siyah kirpiklerinin pürüzsüz beyaz gözkapaklarında nasıl da kusursuz dizildiğini, altlarındaki morumsu gölgenin yanaklarının solgunluğuna nasıl karıştığını tamamen nesnel bir hazla gözlemledi.

Lily sigarasından nefesler çekerek odada dolaşmaya, kitap raflarını incelemeye başladı. Ciltli kitaplardan bazıları, el yapımı baskıyla eski keçi derisinin erginliğini yansıtıyordu, kızın gözleri okşayarak dolaştı üstlerinde, bir uzmanın takdirkâr bakışlarıyla değil ama kendi en içsel duyarlılıklarından biri olan, hoş tonlar ve dokulardan aldığı zevkle. Birden yüzündeki ifade değişti, gördüklerinden gelişigüzel keyif alırken aktifleştii, varsayıma dönüştü, Selden'e dönüp, "Koleksiyon yapıyorsunuz değil mi," diye sordu, "ilk baskılar filan yani?"

"Harcayacak parası olmayan bir adam ne kadar harcayabilirse o kadar. Ara sıra çöplerin arasında bir şey buluyorum; bazen de gidip büyük ölçekli satışlara bakıyorum."

Lily yeniden raflara dönmüştü ama şimdi gözleri dik-katsizce tarıyordu onları, Selden kızın aklının yeni bir fik-re takıldığını anladı.

“Ya Americana, Americana¹ da biriktiriyor musunuz?”
Selden kıza bakakaldı, bir kahkaha attı.

“Yo, o benim ilgi alanımın dışında. Ben tam bir koleksiyoner değilim, anlıyor musunuz; sadece hoşlandığım kitapların iyi baskılarını elde etmek istiyorum.”

Kız yüzünü hafifçe buruşturdu. “Americana da son derece yavan, öyle mi?”

“Sanırım öyle, ama tarihçiler farklı düşünür. Oysa gerçek koleksiyoner nadir bulunan şeyleri değerli görür. Americana alanların sabaha kadar uyumadan onları okuduklarını hiç sanmam. En azından yaşlı Jefferson Gryce kesinlikle böyle bir şey yapmamıştır.”

Kız onu dikkatle dinliyordu. “Yine de çok yüksek fi-yatlara satılıyorlar, değil mi? İnsanın hiç okumayacağı kötü basılmış, çirkin bir kitaba yüksek fiyatlar ödemesi ne kadar tuhaf! Sanırım Americana sahiplerinin çoğu da tarihçiler değil?”

“Hayır, pek az tarihçinin parası yeter bunları almaya. Ya halk kütüphanelerine giderler ya da özel koleksiyonlara. Sıradan koleksiyoneri çeken bunların nadir bulunması olmalı.”

Lily’nin yakınındaki bir koltuğun kolluğuna oturmuştu Selden, kız ona sorular sormayı sürdürüyor, en nadir bulunan kitapların hangileri olduğunu, Jefferson Gryce koleksiyonunun gerçekten de dünyadaki en iyi koleksiyon

1 Americana: Amerika Birleşik Devletleri’nin tarihi, coğrafyası, folkloru ve kültürel mirası ile ilgili sanat koleksiyonu. Tablolar, basılı malzeme, çizimler, silahlar, ev eşyası, bayrak, heykel vs. türünden nesneler bu tanıma girer. (çev.)
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

olup olmadığını, o güne kadar tek bir kitaba ödenen en yüksek ücreti öğrenmek istiyordu.

Orada oturup raflardaki kitapların birini bırakıp birini alan, sayfaları parmaklarının arasından kaydıran, sarkıttığı başı eski ciltlerin sıcak fonunda belirginleşen Lily'ye bakmak öyle zevkliydi ki, Selden kızın bu kadar anlamsız bir konuya gösterdiği bu apansız ilgiye şaşırmayı düşünmeden durmaksızın konuşuyordu. Ancak kızın yaptığına bir neden aramakta gecikmedi, Lily, La Bruyere'in kitabının ilk baskısını yerine bırakıp kitap rafından uzaklaşınca Selden kızın amacının ne olduğunu düşünmeye başladı. Lily'nin bir sonraki sorusu Selden'in kafasındakilere yanıt verecek gibi değildi. Kız karşısına dikilip öyle bir gülümsedi ki hem Selden'le samimi olmak hem de koyduğu sınırlamaları hatırlatmak ister gibiydi.

"Arzuladığınız bütün kitapları alabilecek kadar zengin olmamak hiç umurunuzda değil mi?" diye sordu Lily birden.

Selden kızın bakışlarını izleyerek gözlerini odada gezdirdi, eskimiş mobilyaya, sefil duvarlara baktı.

"Umurumda değil mi? Siz beni aziz mi sanıyorsunuz?"

"Peki, çalışmak zorunda olmak; buna ne diyorsunuz?"

"Ah, çalışmanın kendisi o kadar kötü değil, hukuktan hoşlanıyorum."

"Hayır, ama bir yere bağlanmak, rutin şeyler... hiç başınızı alıp gitmek istemez misiniz, yeni yerler, yeni insanlar tanımak?"

"Hem de nasıl... Özellikle de bütün arkadaşlarımdan ge-miye koştuklarını görünce."

Lily anlayışla iç çekti. "Ama evlenerek bunlardan kurtulacak kadar ümitsiz değilsiniz, kendinize?"

Selden bir kahkaha attı. "Tanrı korusun!" dedi.

Lily iç geçirerek ayağa kalktı, sigarasını şöminenin ızgarasına fırlattı.

"Ah, bir fark var... Kızlar zorunludur, erkeklerinse isteğine kalmıştır." Lily ona dikkatle baktı. "Paltonuz biraz eskimiş, ama kimin umurunda? İnsanlar yine de sizi akşam yemeğine çağırıyorlar. Benim giysilerim böyle eski olsaydı kimse beni davet etmezdi, bir kadın kendisi için olduğu kadar kıyafeti için de davet edilir. Kıyafet arka plandır, çerçevedir: Başarıyı o sağlamaz ama başarının bir parçasıdır. Kir pas içindeki bir kadını kim ister? Ölene kadar güzel ve iyi giyimli olmamız istenir, bunu tek başımıza beceremiyorsak biriyle ortaklığa girmemiz gerek."

Selden eğlenerek baktı ona; kızın anlattıklarına –üzere diktiği güzel gözlerine rağmen– duygusal bir yaklaşımda bulunması mümkün değildi.

"Eh, böyle bir yatırıma girişmek üzere etrafı kollayan bolca sermaye vardır. Belki de alın yazınızla bu gece Trenor'ların evinde karşılaşacaksınız."

Lily onun bakışına, soran gözlerle karşılık verdi.

"Oraya gideceğinizi düşünmüştüm, tabii o anlamda değil! Ama sizinkilerden epeyce kişi gelecektir: Gwen Van Osburgh, Wetherall'lar, Lady Cressida Raith ve George Dorset'ler."

Bu son isimden önce durakladı Lily, kirpiklerinin arasından sorarcasına baktı ama yüzü ifadesiz kaldı.

"Bayan Trenor çağırdı; ama hafta sonundan önce gide-mem; hem o büyük davetlerde canım sıkılıyor."

"Benim de," dedi Lily.

"O zaman neden gidiyorsunuz?"

"İşin bir parçası bu, unutmayın! Hem gitmezsem halam-la Richfield Kaplıcaları'nda bezik oynamam gerekecek."

“Bu da en az Dillworth’la evlenmek kadar kötü,” diye doğruladı Selden, aralarındaki bu ani samimiyetten aldıkları zevkle gülüştüler.

Lily saate baktı.

“Aman Tanrım! Gitmeliyim. Saat 5’i geçmiş.”

Şöminenin önünde durdu, tülünü düzeltirken aynada kendine baktı. Bu hareketi, silüetine bir tür orman zarafeti katan incecik gövdesinin iki yanındaki uzun kavisi ortaya çıkardı; sanki salonun adetlerinin kontrolüne girmiş tutuklu bir orman perisiydi; Selden onun yapmacıklığına tat verenin de doğasındaki aynı orman özgürlüğü damarı olduğunu düşündü.

Kızın peşinden girişteki hole gitti; eşige gelince Lily veda etmek üzere elini uzattı.

“Çok hoştu; ziyaretimi iade etmeniz gerekiyor şimdi.”

“Sizi istasyona götürmemi istemiyor musunuz?”

“Hayır, burada vedalaşalım, lütfen.”

Lily elini onun elinden hemen çekmedi, çekici bir gülümsemeyle baktı Selden’e.

“Güle güle, o halde, Bellomont’ta iyi şanslar!” dedi genç adam, kızın çıkması için kapıyı açarken.

Sahanlıkta durup çevresine bakındı Lily. Birisine rastlaması olasılığı binde birdi ama belli olmazdı, ara sıra yaptığı düşüncesizliğin bedelini sonradan aşırı tedbirli davranarak öderdi. Merdivenleri silen bir kadından başka kimse yoktu ortalıkta. Kadının iri bedeni ve çevresindeki araç gereç öyle çok yer kaplıyordu ki Lily onun yanından ancak eteklerini toplayarak ve duvara sürtünerek geçebildi. Lily geçerken kadının işini bıraktı, merakla ona baktı, yumruk yaptığı kırmızı ellerini az önce kovadan çıkardığı ıslak beze dayamıştı. Solgun, ablak yüzü hafif çiçekbozuğuydu, saman rengi cılız saçlarının arasından kafa derisi sevinmiş bir biçimde görünüyordu.

“Özür dilerim,” dedi Lily, kibar davranarak karşısındaki davranışını eleştirmeyi amaçlamıştı.

Kadın yanıt vermeksizin kovanı yana çekti, Bayan Bart ipekli astarlarını hışırdatarak geçerken gözlerini ondan ayırmadı. Kadının bakışları altında kızardığını hissetti Lily. Ne sanıyordu bu yaratık? İnsan kendini iğrenç bir varsayımın hedefi kılmadan en basit, en zararsız şeyi yapamayacak mıydı? Bir sonraki merdivenin yarısındayken, bir temizlikçi kadının bakışından bu kadar rahatsız olduğunu düşününce gülümsedi. Zavalılık bu kadar alışılmadık bir görüntü karşısında afallamış olmalıydı. Ama Selden’in merdivenlerinde böyle görüntüler alışılmadık mıydı? Bayan Bart, bekârların evlerinde geçerli olan ahlak kurallarını bilmiyordu, kadının gözlerini dikmesinin eski ilişkiler arasında yoklama yapması anlamına gelebileceğini düşününce yeniden kızardı. Ama korkusuna gülümsedi ve bu düşünceyi bir kenara itti, hızla aşağıya indi, Beşinci Cadde’ye çıkmadan önce bir atlı araba bulabilmeyi umuyordu.

Kral George dönemi tarzındaki sundurmanın altında yine durakladı, araba bulmak umuduyla sokağı gözleriyle taradı. Görünürde araba yoktu, ama kaldırıma çıkınca paltosunun yakasına bir gardenya takmış ufak tefek, gösterişli bir adamla karşılaştı, adam şapkasını kaldırırken şaşkıındı.

“Bayan Bart? Şuna bakın, şans diye buna derim!” dedi, Lily onun kıvrılmış dudaklarında eğlenceli bir merak kıpırtısı sezdi.

“Ah Bay Rosedale, nasılsınız?” dedi Lily, yüzündeki gizleyemediği öfkenin adamın gülümsemesindeki ani samimiyette yansıdığının farkındaydı.

Bay Rosedale onu ilgiyle ve takdirle süzüyordu. Sarışın Yahudi tipinde, şişman, pembe tenli bir adamdı,

Londra'dan alınma şık elbisesi üzerine oturuyordu, küçük çekik gözleri ona karşısındakilere kırılacak nesnelermiş gibi baktığını gösteren bir hava veriyordu. Benedick'in sundurmasına soran gözlerle baktı.

"Alışveriş için geldiniz kente sanırım," dedi, eliyle dokunur gibi mahrem bir sesle.

Genç Bayan Bart önce ne yapacağını bilemedi, sonra da telaşla açıklamalara girişti. "Evet, terzime gelmiştim. Şimdi de Trenor'lara gitmek için trene yetişmeye çalışıyorum!"

"Ya, terziniz, demek öyle," dedi adam nazikçe. "Benedick'te terzi olduğunu bilmiyordum."

"Benedick mi?" Bayan Bart şaşırmış görünüyordu. "Bu binanın adı bu mu?"

"Evet, bu; sanırım eskiden bekâr anlamına geliyordu, değil mi? Bu bina bana ait, bu yüzden biliyorum." Giderek artan bir özgüvenle, "Sizi istasyona bırakayım," derken gülümsemesi yüzüne yayıldı. "Trenor'lar Bellomont'tadırlar mutlaka. Beş kırk trenine ancak yetişirsiniz. Herhalde sizi bekletmiş olmalı terziniz."

Bu kibar sözler Lily'nin kasılmasına neden oldu.

"Ah, teşekkür ederim," diye kekeledi; o anda gözü Madison Bulvarı'nda yaklaşmakta olan bir atlı arabaya ilişti, umarsız bir el hareketiyle arabayı çağırdı.

"Çok naziksiniz, ama sizi rahatsız etmek istemem," dedi, elini Bay Rosedale'e uzatırken; adamın itirazlarına aldırmış etmeden kurtarıcısı olan arabaya atladı, sürücüyeye nefes nefese talimat verdi.

2. Bölüm

Arabaya binince iç geçirerek arkasına yaslandı Lily. Neden bir kadının, alışıldık olandan en ufak sapmasının bedeli bu kadar yüksek oluyordu? Yaptığını, birtakım hilelerin arkasına gizlemeden herhangi bir şey gibi neden yapamıyordu insan? Lawrence Selden'in dairesine gelip geçici bir dürtüyle gitmişti ve bu türden dürtülere kapılma lüksünü o kadar seyrek yaşırdı ki! Bu mesele, ona pahalıya patlayacaktı. Onca yıl tedbirli davranıp beş dakika içinde iki kez hata yaptığını görmek Lily'yi kızdırmıştı. Uydurduğu şu terzi hikâyesi yeterince berbattı. Bay Rosedale'e pekâlâ da Selden'le bir fincan çay içtiğini söyleyebilirdi. Gerçeği söyleseydi olay önemsizleşirdi. Ama, kandırırken yakalanmasının üstüne bir de bozgununun tanığını küçümsemesi, bir budalalık daha olmuştu. Eğer Bay Rosedale'in onu istasyona bırakma teklifini kabul etseydi, verdiği bu taviz adamın dilini tutmasını sağlayabilirdi. Değerlerin takdir edilmesi konusunda kendi cinsine özgü titizlik vardı adamda, kalabalık bir ikinci saatinde peronda Bayan Lily Bart'ın yanında yürürken görülmek –kendisinin söyleyebileceği gibi– cepte nakit para gibiydi

onun için. Bay Rosedale, Bellomont'ta büyük bir ev daveti verildiğini tabii ki biliyordu, Bayan Trenor'un konuklarından biri sanılmak da yaptığı hesapların arasındaydı kuşkusuz. Bay Rosedale toplum içinde henüz yükselme aşamasındaydı ve bu tür izlenimler bırakmak da onun için önemliydi.

Lily'yi kızdıran, bütün bunları bilmesiydi: Adamı oracıkta susturmanın ne kadar kolay olacağını yanında, bunu sonradan yapmanın ne kadar güç olacağını bilmesi. Bay Simon Rosedale, herkes hakkında her şeyi öğrenmeyi kendine iş edinmişti; toplum içinde kendini rahat hissettiğini göstermenin yolunun, aralarında samimiyet bulunduğu sanılmasını istediği kişilerin alışkanlıklarına zahmetsizce aşına olduğunu sergilemek sayıldığına inanıyordu. Lily, Benedick'teki terzisine yaptığı ziyaretin yirmi dört saat içinde Bay Rosedale'in bütün tanıdıklarına duyurulacağına emindi. En kötüsü de Lily hiçbir zaman bu adamdan hoşlanmamış, her zaman onu görmezlikten gelmişti. Rosedale ilk ortaya çıktığında –Lily'nin basiretsiz kuzeni Jack Stepney, Van Osburgh'un geniş, kişisel olmayan kalabalık davetlerinden birine (tahmin edilmesi hiç de zor olmayan iyilikler karşılığında) davetiye bulmuştu– estetiğe karşı duyarlılığıyla iş zekâsını birleştirip hemen Bayan Bart'a yanaşmıştı. Lily onun amacını anlamıştı, çünkü kendisi de aynı derecede hesaplı hareket ediyordu. Eğitimi ve deneyimleri, yeni gelenlere karşı konuksever olmayı öğretmişti ona, çünkü en işe yaramaz görünenden bile daha sonra yararlanabilirdi ve işe yaramazları yutacak bolca *oubliettes*¹ vardı nasıl olsa. Ancak Lily'nin sezdiği tiksinti, toplumsal disiplinle geçmiş

yıllarının üstesinden gelmiş, Bay Rosedale'i hiç yargılamadan kendi *oubliette*'ine yollamıştı. Adamdan geriye sadece, o hızlı yollanışının Lily'nin arkadaşlarının arasında yarattığı, sudaki çırpıntı gibi ufak bir eğlence kalmıştı; daha sonra Rosedale (mecazı kaydıralım) ırmağın aşağılarında tekrar ortaya çıkmış olsa da sadece ara sıra görünmüş, daha ziyade suyun altında kalmıştı.

O zamana kadar Lily'nin vicdanını rahatsız eden bir şey olmamıştı. Küçük grubunda Bay Rosedale "olanaksız" ilan edilmiş, Jack Stepney'e de borçlarını yemek davetleriyle ödemeye kalkıştığı için sertçe haddi bildirilmişti. Değişiklik merakı yüzünden bazı tehlikeli deneylere sürüklenen Bayan Trenor bile Jack'in Bay Rosedale'i yeni biri kılığında sunma girişimlerine karşı durmuş, hatırlayabildiği kadarıyla bu adamın, toplum heyetine en az on kez sunulup reddedilmiş aynı küçük Yahudi olduğunu belirtmişti ve Judy Trenor inat ettiği sürece de Bay Rosedale'in Van Osburgh'daki kalabalığın en dışındaki halkadan daha içerilere nüfuz etme şansı pek yoktu. Jack gülererek, "Görürsünüz," dedi ve uğraşmaktan vazgeçti, ama tam bir erkek gibi silahını bırakmadı, Rosedale'le birlikte, yanlarında toplumdaki yerleri belli olmasa da bu tür amaçlar için sağlanabilen hayat dolu hanımlar olduğu halde şık restoranlarda göründü. Ama bu çabalar o güne kadar boşa çıkmış, yemeklerin parasını Rosedale ödediği için de son gülen borçlusu olmuştu.

Görüleceği gibi Bay Rosedale korkulacak biri değildi, tabii onun eline düşmezseniz. Bayan Bart tam da bunu yapmıştı. Beceriksizce uydurduğu yalan, saklanacak bir şeyi olduğunu adama göstermişti; adamın kendisiyle görülecek hesabı olduğuna da emindi Lily. Onun

gölümsemesi, olanları unutmadığını göstermişti kıza. Ürpererek aklından çıkarmaya çalıştığı bu düşünce istasyona gidene, perona adım atana kadar rahat bırakmadı onu, tıpkı Bay Rosedale gibi ısrarcıydı.

Lily yerine oturur oturmaz tren hareket etti; asla vazgeçemediği iyi izlenim bırakma dürtüsüyle köşesine yerleşir yerleşmez Trenor'ların davetine gidecek birini görme umuduyla çevresine bakındı. Kendinden uzaklaşmak istiyordu, bildiği tek yol da biriyle sohbet etmektir. Kızıla çalan sakallı, çok sarışın genç bir adamı görünce aradığını bulmuş oldu, delikanlı vagonun öteki ucunda, açtığı gazetenin arkasına gizlenir gibiydi. Lily'nin gözleri parladı, gerilen dudakları hafif bir gülümsemeyle gevşedi. Bay Percy Gryce'in Bellomont'ta olacağını biliyordu ama trende onunla baş başa kalma şansını hiç hesaba katmamıştı; bu durum, Bay Rosedale'le ilgili bütün rahatsız edici düşünceleri sildi. Belki de günü, başladığından daha hoş bitecekti.

Lily elindeki romanın sayfalarının kenarlarını kesmeye başladı¹, hem bir saldırı yöntemi tasarlıyor hem de yere eğdiği kirpiklerinin ardından avını sakince kolluyordu. Adamın bilinçli olarak elindeki gazeteye dalmış gibi yapması, onun kendi varlığından haberdar olduğunu hissettirdi Lily'ye; akşam gazetesine böylesine gömülür müydü insan! Adamın, yanına gelmeye çekindiğini tahmin etti, girişimde bulunur gibi görünmeden ona yaklaşmanın bir yolunu kendisinin bulması gerekecekti. Bay Percy Gryce kadar varlıklı birinin çekingen olduğunu düşünmek Lily'yi eğlendirdi; ama bu tür tutumlara karşı

1 Eskiden kitapların formları bütün olarak basılır, sayfalar kesilmeden ciltlenirdi. (ç.n)cretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

tahammülü çok genişti, hem genç adamın fazla kendine güvenli olmasındansa çekingenliği Lily'nin daha çok işine yarardı. Şaşkın kişilere özgüven aşılamağa ustaydı, ama kendine güvenenleri şaşkınlığa düşürebileceğinden pek emin değildi.

Tren tünelden çıkana, kentin kuzeyindeki banliyölerin girintili çıkıntılı kıyıları arasında hızlanana kadar bekledi. Yonkers'e doğru hızını azaltırken yerinden kalktı, vagonun sonuna doğru ağır ağır yürüdü. Tam Bay Gryce'ın yanından geçerken tren sarsıldı, Bay Gryce oturduğu koltuğun arkalığını kavrayan zarif bir el gördü. İrkildi, zeki yüzü kıpkırmızıydı; hatta sakalının kızıla çalan rengi bile koyulmuş gibiydi. Tren yeniden sarsıldı, Bayan Bart neredeyse adamın kollarına düşüyordu.

Lily gülerek doğruldu, geri çekildi; ama elbisesinin kokusu Bay Gryce'ı kuşatmış, omzunda kızın kaçamak dokunuşunu hissetmişti.

"Ah, Bay Gryce, siz miydiniz? Çok özür dilerim, görevliyi bulup çay isteyecektim."

Tren normal temposuna dönünce Lily elini uzattı, koridorda durup birkaç kelime konuştular. Evet, Bay Gryce Bellomont'a gidiyordu. Lily'nin de partiye davetli olduğunu duymuştu, bunu söylerken yine kızardı. Bay Gryce orada bütün bir hafta kalacak mıydı? Ne kadar hoştu! Tam bu noktada, son istasyondan gecikerek binen bir-iki yolcu vagona ite kaka girince Lily yerine dönmek zorunda kaldı.

"Yanımdaki koltuk boş, oraya gelin," dedi Lily, omzunun üstünden; Bay Gryce da, epeyce bir mahcubiyetle, kendisini ve çantalarını Lily'nin yanına taşıtırmayı başardı.

“Ah, işte görevli, belki çay isteyebiliriz.”

Lily adama işaret etti, bir an sonra, bütün arzularının yerine getirilmesinin rahatlığıyla, koltuklarının arasına bir sehpa konuldu, Lily de Bay Gryce’a, yük olan eşyasını sehpanın altına yerleştirmesinde yardımcı oldu.

Çay gelince, genç adam Lily’nin tepsinin üstünde uçuşan, kaba porselenler ve topak topak ekmeğe kıyasla muhteşem bir biçimde zarif ve ince görünen ellerini sessiz bir hayranlıkla izledi. Bir insanın, sarsılan bir trende, herkesin önünde, çay hazırlama gibi güç bir işi bu kadar rahatça yerine getirmesini harika buluyordu. Kendine kalsa, trendeki öbür yolcuların dikkatini çekme korkusuyla asla çay ısmarlamazdı; kızın göz alıcı haline sığınıp çayını zevkle, coşkuyla yudumladı.

Selden’in koyu Rus çayının tadı hâlâ damağında olan Lily, karşısındakinin nektar gibi yudumladığı tren çayını içmeye pek de hevesli değildi; ama çayın çekici yanlarından birinin, onu birlikte içmek olduğunu düşündüğünden Bay Gryce’ın keyfine son bir fırça darbesi vurmak amacıyla dudaklarına götürdüğü fincanının üstünden genç adama gülümsedi.

“Kıvamı yerinde mi, çok demli yapmamışım, değil mi?” diye sordu, genç adam da hayatında bundan daha lezzetli bir çay içmediğini söyledi.

“Sanırım öyle,” diye karşılık verdi Lily; en karmaşık benmerkezciliğin derinliklerine dalmış olabilecek Bay Gryce’ın gerçekte belki de ilk kez güzel bir hanımla yolculuk ettiğini düşündü.

Bu başlangıcı benimle yapıyor olması belki de kaderinde yazılıdır, diye geçirdi aklından. Bu adamın nasıl yönetileceğini bilmeyen kızlar vardı. Bu farklı yolculuğu

abartacak, bu yolculukta genç adama bir kaçamağın tadını hissettirmeye çalışacak kızlar. Ama Lily'nin daha ince yöntemleri vardı. Kuzeni Jack Stepney'in bir zamanlar Bay Gryce'ı anlatırken, ayaklarına lastik botlarını giymeden yağmura çıkmamak için annesine söz veren genç bir adam olarak tanımladığını hatırladı; bu ipucundan hareketle bulundukları sahneye tatlı bir ev havası katmaya karar verdi, yol arkadaşının cüretkâr ya da alışılmadık bir şey yaptığı duygusuna kapılması yerine, insana trende çay hazırlayacak bir arkadaşı bulunmasının ne kadar yararlı olduğunu düşündüreceğini umuyordu.

Ama çabalarına rağmen çay tepsisi kaldırıldıktan sonra sohbetleri azaldı, bu yüzden Lily, Bay Gryce'ın sınırlarını yeniden ölçüp biçmek zorunda kaldı. Genç adamda eksik olan hayal gücüydü ne de olsa, fırsat değil; trende içilen çayla nektar arasındaki farkı asla öğrenemeyecek derecedeydi zihninin damak zevki; ama Lily'nin güveneceği bir konu vardı yine de: Genç adamın basit düzeneğini harekete geçirmek için dokunmasının yeteceği bir yay vardı. Son çare olduğu için o yaya dokunmaktan kaçınmıştı, farklı duyuları harekete geçirmek için başka sanatlara güvenmişti; ancak genç adamın içtenlikli yüz hatlarına kalıcı bir donukluk çökmeye başladığında Lily aşırı önlemler alması gerektiğini anladı.

"Peki," diyerek öne eğildi, "Americana nasıl gidiyor?"

Genç adamın gözlerindeki donukluk biraz hafifledi, sanki oluşmaya başlayan bir tabaka silinmişti, Lily başarılı girişiminden gurur duydu.

"Birkaç yeni parça aldım," dedi Gryce, çok keyiflenmişti, ama diğer yolcular birlik olup kendisini soyacaklarmış gibi sesini alçalttı.

Lily anlayışla sorular sordu ve yavaş yavaş son alımlarından söz eder hale geldi genç adam. Onun kendini unutabildiği ya da kendini kısıtlamadan hatırlayabildiği tek konu buydu, çünkü bu konuyu iyi biliyordu ve pek az kişinin itiraz edebileceği bir üstünlüğü vardı. Tanıdıkları arasında Americana'yla ilgilenen ya da bu konuda bir şey bilen pek yoktu; bu cehaletin farkında olması, Bay Gryce'ın bilgisini hoş bir ferahlamaya dönüştürüyordu. Tek zorluk bu konuyu açmak ve gündemde tutmaktı; çoğu kişi cehaletinin ortaya çıkmasını istemezdi, Bay Gryce, depoları pazarlayamayacağı ürünlerle dolu bir tüccar gibiydi.

Ama Bayan Bart aslında Americana konusunda bir şeyler öğrenmek istemiyordu; daha da ötesi bu konuda yeterince bilgisi vardı, üstüne eklenecek bilgiyi kaldırabilirdi. Gryce'a zekice sorular sordu, uysalca dinledi; kendisini dinleyenlerin yüzlerine genellikle sinen bitkinlik ifadesini görmeye hazırlanırken Lily'nin kabule açık bakışları karşısında daha da güzel konuşur oldu Bay Gryce. Lily'nin tam da böyle bir acil durumu bekleyerek soğukkanlılıkla Selden'den sakladığı "noktalar" şimdi amacına öyle iyi hizmet ediyorlardı ki onun evine yaptığı ziyaretin o günün en büyük şansı olduğunu düşünmeye başladı. Bir kez daha sürprizlerden yararlanma yeteneğini kanıtlamıştı, içgüdülere boyun eğmenin doğru olduğuna ilişkin tehlikeli kuramlar, Lily'nin gülümseyerek karşısındakine sunmayı sürdürdüğü dikkatin yüzeyinin altında filiz vermeye başlıyorlardı.

Lily'ninki kadar kesin olmasa da Bay Gryce'ın duyguları da olumluydu. İhtiyaçlarının ödülünü hoşnutlukla karşılayan alt organizmalar gibi ini gırtlardan yordu, bütün

duyuları Bayan Bart'ın kişiliğini müphem ama hoş bir biçimde algıladığı belirsiz bir esenliğe batıp çıkıyordu.

Bay Gryce'in Americana'ya ilgisi kendisinden kaynaklanmıyordu: Onun kendiliğinden bir merak geliştireceğini düşünmek olası değildi. Amcalarından biri ona kitap koleksiyoncuları arasında bilinen bir koleksiyon bırakmıştı; Gryce adını değerli kılan tek olgu bu koleksiyonun varlığıydı, yeğen de sanki bunu başaran kendisiymiş gibi bu mirastan gurur duymuştu. Gerçekten de öyle olduğuna inanmaya başlamıştı, Gryce Americana adından ne zaman söz edildiğini duysa kişisel bir gönül rahatlığı hissederek olmuştu. Kendisi dikkat çekmek istemese de adının ne zaman bir yerde yazıldığını görse öyle büyük ve aşırı bir zevk alıyordu ki kendisinin insanlardan kaçmasının telafisi gibi görünüyordu bu onun gözüne.

Bu heyecanı sıkça tatmak üzere genelde kitap koleksiyonuyla, özelde Amerikan tarihiyle ilgili bütün dergilere abone oldu, tek okuduğu şey olan bu dergilerin sayfalarında kendi kitaplığından bolca söz edildikçe kendisini halkın gözünde önemli bir konumda görmeye ve sokakta karşılaştığı ya da yolculuklarda yanında oturduğu insanlara ansızın onun Gryce Americana'nın sahibi olduğu söylenecek olursa doğacak ilgiyi düşünüp sevinmeye başladı.

Çekingenliklerin çoğu böyle gizlice telafi edilir. Bayan Bart da, genellikle içsel kibrin dışta kendini yıpratmayla koştur gittiğini bilecek kadar zekiydi. Karşısındaki, daha güvenilir biri olsaydı, bir tek konuya saplanıp kalmayı göze alamazdı, ya da böyle abartılı ilgi göstermeyi; ama Bay Gryce'in bencilliğinin suya hasret bir toprağa benzediğini, dışarıdan sürekli beslenmesi gerektiğini doğru

tahmin etmişti. Bayan Bart'ın bir yeteneği vardı: Sohbetin yüzeyinde yelken açmış görünürken alttan akan düşünceleri izleyebilirdi; bu seferki zihinsel gezisi, Bay Gryce'ın geleceğinin kendisinininkiyle birleşmesinin hızlı bir araştırması şekline bürünmüştü. Gryce ailesi Albany'liydi, büyük kente yeni taşınmışlardı, yaşlı Jefferson Gryce'ın ölümünden sonra anne ile oğul onun Madison Bulvarı'ndaki evini sahiplenmek üzere gelmişlerdi, burası zevksiz bir yapıydı, dışı tamamen kahverengi taştan, içi koyu renk cevizdendi, Gryce kitaplığı da mozoleye benzeyen, yangın geçirmez bir müstemilattaydı. Ama Lily onlar hakkındaki her şeyi biliyordu: Genç Bay Gryce'ın gelişi New Yorklu annelerin yüreklerini hoplatmıştı, eğer bir kızın kendi için kalbi çarpacak bir annesi yoksa, o zaman gözlerini açacaktı. Bu yüzden Lily sadece genç adamın yoluna çıkmayı becermekle kalmamış, Bayan Gryce'la da tanışmıştı; Bayan Gryce sesi kürsü hatibi gibi çıkan, iri yapılı bir kadındı, akli hep hizmetkârların günahlarıyla meşguldü, ara sıra mutfaktaki yardımcı kızın evden erzak kaçırmasını nasıl engelleyebildiğini öğrenmek üzere Bayan Peniston'a gelirdi. Bayan Gryce'ta kişisel olmayan bir hayırseverlik vardı; bireysel ihtiyaç olaylarına kuşkuyla bakar, ama yıllık faaliyet raporları yüksek kâr gösteren kurumlara para yardımında bulunurdu. Evde, hizmetkârların yatak odalarının gizlice denetlenmesinden mahzene habersiz inmelere kadar çok çeşitli görevler üstlenmişti; ama zevk alarak yaptığı şeyler yoktu. Bir keresinde Sarum Kuralı'nın özel bir baskısını kırmızı yazıyla hazırlamış ve piskoposluk bölgesindeki bütün din adamlarına dağıtmıştı; onların teşekkür mektuplarını yapıştırdığı yaldızlı albüm, salonundaki masanın en değerli süsüydü; bu

kadar mükemmel bir kadının mutlaka beynine sokacağı ilkelerle yetiştirilmişti Percy. Aslında isteksiz ve ihtiyatlı olan doğasına, öngörünün ve kuşkunun her çeşidi aşılanmıştı, sonuçta Bayan Gryce'in lastik botlar konusunda oğlundan söz almasına hiç gerek kalmamıştı, çünkü oğlunun yağmurda dışarıya lastik botsuz çıkması tehlikesi yok denecek kadar azdı. Reşit olup Bay Gryce'in otellerde temiz havayı dışarı çıkarmakla ilgili bir aletin patentinden yaptığı servete konunca genç adam annesiyle birlikte Albany'de yaşamayı sürdürdü, ama Jefferson'un ölümünden sonra oğlunun eline bir başka büyük mülk daha geçince Bayan Gryce oğlunun, "çıkarları" gereği New York'ta bulunması gerektiğini düşündü. Böylece Madison Bulvarı'ndaki eve yerleşti, görev bilinci annesinininkinden aşağı olmayan Percy de hafta içi günlerini bir grup düşük maaşlı, solgun benizli adamın Gryce mülkünün yönetimiyle ilgilenirken kurduğu Broad Street'teki büroda geçirmeye başladı, orada biriktirme sanatını, hak ettiği saygıyı göstererek, en ince ayrıntısına kadar öğrenme fırsatı buldu.

Lily'nin öğrenebildiği kadarıyla, o güne kadar Bay Gryce'in tek meşguliyeti bu olmuştu, dolayısıyla bunca zaman oldukça sınırlı yaşayan genç bir erkeğin ilgisini çekmenin pek de zor sayılmayacağını düşünmesi bağışlanabilirdi. Her ne ise, Lily duruma kendini o kadar hâkim hissediyordu ki bir güvenlik duygusuna teslim oldu, bu duygunun içinde Bay Rosedale'den duyduğu korku ve o korkunun dayandığı bütün zorluklar aklından çıkıp gitti.

Yol arkadaşının gözlerinde ansızın bir sıkıntı ifadesi görmeseydi trenin Garrisons'ta durması Lily'yi düşüncelerinden uzaklaştırmayacaktı. Genç adam yüzü kapıya

dönük oturuyordu, bir tanıdığını görmesinin onu rahatsız ettiğini tahmin etti Lily; başların gelene doğru çevrilmesi ve vagonun içindeki kıpırdanmalar, bir tren vagonuna girerken kendisinin neden olacağı türdendi.

Belirtileri hemen tanıdı, trene yanında hizmetçisi, bull teriyer cinsi köpeği ve bir sürü çanta ve bavulun altında sendeleyen bir üniformalı uşakla giren güzel bir kadının yüksekten çıkan sesi Lily'yi hiç şaşırtmadı.

"A, Lily, Bellomont'a mı gidiyorsun? O zaman koltuğunu bana veremezsin, değil mi? Ama bana MUTLAKA bir koltuk gerek. Görevli, bana hemen bir yer bulun. Birisini başka bir yere oturtamaz mısınız? A, nasılsınız Bay Gryce? Lütfen söyleyin de bana sizin ve Lily'nin yanında bir yer bulsun bu görevli."

Elindeki bez çantasıyla trenden inerken gelen kadına yer açmak için elinden geleni yapan bir yolcunun gayretlerine hiç aldırmayan Bayan George Dorset koridorun ortasında durmuş, yolculuk eden güzel bir kadının sıkça yarattığı o genel öfke havasını yayıyordu çevresine.

Lily Bart'tan daha ufak, daha zayıftı, sanki dokunduğu o kıvrımlı kumaşlar gibi bükülüp bir halkanın içinden geçirilebilecekmişçesine yerinde duramıyor, yapmacıklı tavırlar takınıyordu. İri siyah gözleri küçük, beyaz yüzünü kaplamış gibiydi, hayalci bakışları özgüvenli ses tonu ve hareketleriyle tuhaf bir biçimde zıt düşüyordu; arkadaşlarından birinin dediği gibi, bedeninden kopmuş, oldukça büyük yer kaplayan bir ruha benziyordu.

Bayan Bart'ın yanındaki koltuğun boş olduğunu keşfedince hemen sahiplendi onu ve çevresindeki şeylere yer değiştirtti, bir yandan da o sabah arabasıyla Mount Kisco'dan geldiğini bir sigara bile içmeden tam bir saat

Garrisons'ta taban teptiğini anlatıyordu; zalim kocası o sabah ayrılırlarken kutusunu doldurmayı ihmal etmişti.

"Bu saatte sende de bir tane bile kalmamıştır herhalde Lily?" diye sızlanarak sözünü bitirdi.

Bayan Bart, dudaklarına tütün değmemiş olan Bay Percy Gryce'in şaşkın bakışlarını yakaladı.

"Ne saçma bir soru, Bertha!" dedi, Lawrence Selden'in evinde stokladığı sigaraları düşünüp kızarıırken.

"Neden, sen sigara içmiyor musun? Ne zaman bıraktın? Ne... yani hiç... ya siz Bay Gryce? A, elbette, ne aptalım, anladım."

Bayan Dorset arkasındaki yastıklara öyle bir gülümseyerek yaslandı ki, Lily keşke yanında boş koltuk olmasaydı diye geçirdi içinden.

3. Bölüm

Bellomont'ta genellikle gece yarısından sonraya kadar sürerdi briç, o gece Lily yatağa giderken kendisine iyi gelmeyecek kadar uzun kalmıştı oyun masasında.

Odaşında kendisini bekleyen yalnızlıkla buluşmaya pek istekli olmadığından geniş merdivende oyalandı, aşağıdaki hole baktı, iskambil oynayanların sonuncuları, kâhyanın az önce şöminenin yanındaki alçak bir masanın üzerine koyduğu uzun kadehlerin ve gümüş boyunlu sürahilerin durduğu tepsinin çevresinde toplanmışlardı.

Soluk sarı mermer sütunların desteklediği salonun bulunduğu hol kemerliydi. Çiçekli iri, uzun bitkiler, duvarların köşelerine, koyu renkli yaprakların fon oluşturduğu alanlara grup grup yerleştirilmişlerdi. Bordo renkli halının üzerinde bir tazıyla iki-üç spanyel, ateşin karşısında rahat rahat uyukluyorlardı; tepede, tam ortadaki büyük avizeden kadınların saçlarına ışık vuruyor, onlar hareket ettikçe mücevherleri ışıldıyordu.

Lily'nin bu tür sahnelerden zevk aldığı anlar vardı, güzellik duyusunun ve hayatın dış cilasına duyduğu arzusunun tatmin olduğu anlar; ama kendisinin elindeki

fırsatların cıvılcılığını daha da öne çıkaran anlar da vardı. Bu da zıtlık duygusunun en dorukta olduğu anlardan biriydi, yılankavi payetlerle süslü elbisesi pırıl pırıl parlayan Bayan George Dorset, Percy Gryce'ı salonun kuytu bir köşesine alıp götürünce Lily dayanamayarak arkasını döndü.

Bay Gryce üzerinde yeni sahip olduğu hâkimiyeti kaybedeceğinden korkuyor değildi Bayan Bart. Bayan Dorset genç adamı şaşırtabilir ya da gözünü kamaştırabilirdi, ama onu eline geçirecek ne becerisi ne de sabrı vardı. Percy'nin utangaçlığının kuytularına nüfuz edemeyecek kadar kendiyse meşguldü genç kadın, ayrıca neden başına dert açsındı ki? Olsa olsa genç adamın saflığıyla bir akşamlik eğlenebilirdi – ondan sonra Percy onun sırtına yük olurdu, bunu bildiği için de onu kışkırtmayacak kadar deneyimliydi. Ama, planlarının içine katma ihtimali bulunmayan bir erkeği yanına çekip sonra da canı istediğinde bir kenara atabilen o kadını düşünmek bile Lily Bart'ın içini kıskançlıkla doldurdu. Kendisi bütün öğleden sonra Percy Gryce'ın yanında sıkıntıdan patlamıştı –bunu düşünmesi bile onun tekdüze sesinin içinde yankılanmasına neden oldu– ama yarın onu ihmal etmemeliydi, başarısını sürdürmeli, biraz daha sıkılmayı göze almalı, yeni şeylere uyum sağlamalı, boyun eğmeliydi, bütün bunları da o adamın ömür boyu canının sıkılması onurunu kendisine bahşetmeye sonunda karar verebilmesi olasılığı uğruna yapacaktı.

Korkunç bir kaderdi bu, ama nasıl kaçabilirdi ki? Başka bir seçeneği var mıydı? Ya kendisi olabilirdi ya da Gerty Farish gibi biri. Yumuşak ışıklı, dantel sabahlığının ipek örtülü yatağın üzerine serildiği küçük işlemeli

terliklerinin şöminenin önünde durduğu, vazodaki karanfillerin havayı mis gibi kokuttuğu, yeni romanların ve dergilerin, sayfaları açılmamış olarak komodinin üzerinde, abajurun yanında durduğu yatak odasına girdiğinde, basit konforu ve iğrenç duvar kâğıtlarıyla Bayan Farish'in daracık odası geldi gözünün önüne. Hayır, adi ve eski püskü yerler, yoksulluğun sefil olanakları için yaratılmamıştı Lily. Bütün varlığı lüks bir atmosferde genleşirdi, arzuladığı arka plan, soluk alabildiği tek iklim buydu. Ama arzuladığı, başkalarının lüksü değildi. Birkaç yıl önce yeterliydi bu: Kimin sağladığına bakmaksızın günlük zevk rüşvetini alırdı. Şimdiyse bu rüşvetin getirdiği zorunluluklardan tedirgin oluyor, bir zamanlar kendisine aitmiş gibi görünen görkemden sadece rant alan biri gibi hissediyordu. Hatta her şeyin bedelini ödediğini fark ettiği anlar bile oluyordu.

Uzunca bir süre briç oynamaktan kaçınmıştı. Bunu karşılayamayacağını biliyor, bu kadar pahalı bir zevk edinmek istemiyordu. Birkaç arkadaşında bu tehlikenin örneklerini görmüştü: Genç Ned Silverton örneğin, şu anda "davasının" başlıkları kadar dikkat çeken gözlere ve elbiselere sahip güzel dul Bayan Fisher'in dizinin dibinde utanmazca kendinden geçerek oturan sevimli sarışın genç. Lily genç Silverton'un, okul gazetesinde sevimli soneleri yayınlanmış, başıboş bir Arkadyalı havasıyla aralarına nasıl katıldığını hatırlıyordu. O günden beri Bayan Fisher'den ve briçten hoşlanmaya başlamıştı Silverton, en azından bu ikincisi onu borca sokmuş, bu borçlardan, rahatsız olsalar da onun sonelerini beğenen ve gözbebeklerine yardım için ellerinden geleni yapan geçkin kızkardeşler tarafından birkaç defa kurtarılmış. Ned'in olayını

iyi biliyordu Lily. Onun güzel gözlerindeki –ki onlarda sonelerden çok daha fazla şiir vardı– ifadenin, korkunç şans tanrısının büyüüne kapıldığı sırada, şaşkınlıktan keyfe, keyiften tedirginliğe dönüştüğünü görmüştü; Lily, kendisinde de aynı belirtileri bulmaktan korkuyordu.

Son bir yıldır, ev sahiplerinin, onun da oyun masasında yerini almasını beklediklerini anlamıştı. Onların hem uzun süreli konukseverliklerinin hem de yetersiz gardırobunu tamamlamak üzere ara sıra verdikleri giysilerle incik boncuğun karşılığında ödemesi gereken vergilerden biriydi bu. Düzenli oynadıkça da bu tutku kalıcı olmuştu. Son zamanlarda bir-iki kez büyükçe bir para kazanmıştı, gelecekteki zararlarına karşılık tutmak yerine onu giysilere ya da takılara harcamıştı; bu tedbirsizliğini telafi etme arzusu oyunda gitgide daha fazla hissettiği heyecanla birleşince her partide daha da yüksek oynamayı göze aldırđı ona. Trenor'un masasında oyuna katılanların ya yüksek oynamaları gerektiğini ya da ukala ve nekes diye damgalanacaklarını bahane edip kendini haklı çıkarmaya çalıştı; ama kumar hırsına kapıldığını iyi biliyordu, içinde bulunduğu çevrede buna karşı durmasının pek mümkün olmayacağını da.

Bu gece şansı sürekli ters gitmişti, odasına döndüğünde, incik boncuğunun arasında takılı olan küçük altın kesesi neredeyse boşalmıştı. Dolabının kilidini açtı, mücevher kutusunu çıkardı, yemeğe inmeden önce altından para kesesine aktardığı kâğıt paraları aldığı tablayı kaldırdı. Sadece yirmi doları kalmıştı. Bu keşif öyle şaşırttı ki onu, bir an soyulduğunu sandı. Sonra kâğıt kalem olarak çalışma masasına oturdu, o gün harcadığı paraları hesap etmeye çalıştı. Başlangıçta, başlangıçta, başlangıçta, rakamların

üzerinden defalarca geçti, ama sonunda oyunda üç yüz dolar kaybettiği ortaya çıktı. Hesabındaki bakiyenin hatırladığından daha fazla olup olmadığını görmek üzere çek defterini çıkardı, ama tam tersi bir sonuçla karşılaştı. Sonra yeniden hesaplamalarına döndü, ama ne yaparsa yapsın ortadan kaybolan üç yüz doları geri getiremedi. Terzisini susturmak amacıyla bir kenara koyduğu miktardı bu, ya da kuyumcusuna sus payı diye verecekti. Hangisi olursa olsun, parayı kullanacağı o kadar çok yer vardı ki, yetersiz oluşu, parasını katlayabilme umuduyla yüksek oynamasına neden olmuştu. Ama elbette kaybetmişti, her kuruşa ihtiyacı varken hem de, oysa kocası başından aşağı para yağdıran Bertha Dorset en azından beş yüz doları cebine atmış olmalıydı; bir gecede bin dolar bile kaybedebilecek durumda olan Judy Trenor da masadan ayrılırken avuçlarında öyle büyük bir para destesi vardı ki konukları veda edip giderlerken onların ellerini sıkamamıştı.

Böyle şeylerin yaşandığı bir dünya Lily Bart'a sefil bir yer olarak görünebilirdi; ama o, kendisini hesaplamalarının dışında bırakmaya bunca hazır olan bir evrenin yasalarını asla anlayamamıştı.

Hizmetçisini çağırmadan soyunmaya başladı, kızı yatmaya göndermişti. Başkalarının zevklerine o kadar uzun süredir tutsak olmuştu ki kendisine bağlı olanlara düşünceli davranıyordu, huysuzluğunun üstünde olduğu zamanlarda hizmetçisiyle kendisinin aynı konumda olduklarını fark ederdi, tek fark ötekinin aylığını daha düzenli alabilmesiydi.

Aynanın önünde oturmuş saçlarını fırçalarken yüzü çökük ve solgun görünüyordu, dudaklarının çevresindeki

iki küçük çizgi onu ürküttü, yanağının pürüzsüz kavisinde ufak kusurlardı.

“Ah, tasalanmaktan vazgeçmeliyim!” dedi. “Elektrik ışığından olabilir...” diye düşünüp yerinden fırladı, şifon-yerin üzerindeki mumları yaktı.

Aplikleri söndürdü, mumların ışığında kendine baktı. Beyaz oval yüzü, fon oluşturan gölgelerin arasından titre-yerek süzülüyordu, titrek ışık bir pus gibi yüzünü bulan-dırıyordu; ama ağzının çevresindeki iki çizgi silinmedi.

Lily ayağa kalkıp aceleyle soyundu.

“Yorgun olduğumdan, böyle iğrenç şeyler düşündü-ğümdendir,” dedi üst üste; küçük dertlerin güzelliğinde iz bırakmaları ona fazladan bir haksızlık gibi görünüyor-du, oysa güzelliği bu dertlere karşı tek silahıydı.

Ama bu iğrenç şeyler mevcuttu ve uzaklaşmadılar. Bezginlikle yine Percy Gryce’ı düşünmeye başladı, tıpkı bir yayanın kısaca dinlendikten sonra ağır bir yükü kal-dırıp yeniden yola koyulması gibi. Genç adamı “avladı-ğına” neredeyse emindi: Birkaç gün uğraşırsa ödülünü alacaktı. Ama ödül tatmin edici görünmüyordu: Zaferi düşündüğünde haz alamıyordu. Dertlerinden uzaklaşa-caktı, o kadar. Birkaç yıl önce olsa gözüne ne kadar az gö-rünürdü bu! Başarısızlığın kurutucu havasında arzuları yavaş yavaş küçülmüştü. Ama neden başarısız olmuştu? Kendi kusuru muydu, kaderin mi?

Paralarını kaybettikten sonra annesinin ona bir tür vahşi kincilikle, “Ama hepsini geri alacaksın,” dediğini hatırladı, “hepsini alacaksın, yüzün sayesinde...” Bunu hatırlaması peşinden başka şeyleri de getirdi, Lily karan-lıkta yatıp içinden bugünün çıktığı geçmişi yeniden kur-maya başladı.Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Konuk olmadıkça kimsenin evde yemek yemediği bir aile; durmadan çalan bir kapı zili; holde, aceleyle açılan kare zarfların yığıldığı bir masa ve bronz bir kabın içinde tozlanmaya terk edilen uzun zarflar; telaşla talan edilen gardıropların ve giyinme odalarının karmaşası içinde uyarılarda bulunan bir alay Fransız ve İngiliz hizmetçi; aynı şekilde değişip duran dadılar ve uşaklar; kilerde, mutfakta ve salonda kavgalar; Avrupa'ya acele yolculuklar, tıka basa dolu bavullarla dönmeler ve günlerce bavul boşaltmalar; yazın nerede geçirileceği hakkında altı ayda bir tartışmalar; tasarrufla geçirilen sıkıntılı ara dönemler ve muhteşem masraflarla karşılık vermeler. Lily Bart'ın ilk anıları bu çerçevedeydi.

Yuva denen fırtınalı ögeyi idare eden, hâlâ sabahlara kadar dans edecek kadar genç olan güçlü ve kararlı bir anneydi, tarafsız bir babanın bulanık silueti ise kâhya ile saatleri kurmaya gelen adam arasında bir yeri kaplamaktaydı. Çocukların gözüne bile genç görünüyordu Bayan Hudson Bart; ama Lily babasının kel ve hafifçe kambur olmadığı, saçlarının arasında kırlar bulunmadığı ve yorgun yürümediği bir zamanı hatırlamıyordu. Daha sonra onun annesinden ancak iki yaş büyük olduğunu öğrendiğinde çok şaşırmıştı.

Lily babasını gün ışığında seyrek görürdü. Bütün gün şehirde olurdu babası; kışın, bitkin adımlarını basamaklarda ve elini ders gördükleri odanın kapısında duyduğunda gece çoktan çökmüş olurdu. Lily'yi sessizce öper, dadıyla ya da mürebbiyeyle ilgili birkaç soru sorardı; sonra Bayan Bart'ın hizmetçisi gelip akşam yemeğini dışarıda yiyeceğini hatırlatırdı ona, babası da Lily'ye başını sallayarak koşup giderdi. Yazları Newport ya da

Southhampton'da bir pazar günü yanlarına geldiğinde, kışın olduğundan daha silik ve daha sessiz görünürdü. Dinlenmekten yorgun düşer gibiydi, verandanın sakin bir köşesinde oturup saatlerce denizi seyrederdi, birkaç metre ötedeyseniz karısının patırtılı gevezelikleri sürüp giderdi. Bununla birlikte Lily ile annesi genellikle yazları Avrupa'ya giderlerdi, gemi yarı yola gelmeden Bay Bart ufka gömülmüş olurdu. Bazen kızı onun, Bayan Bart'ın harçlığını vermeyi unuttu diye suçlandığını duyardı; ama çoğunlukla, sabırlı, kambur bedeni karısının çok sayıdaki valiziyle Amerikan gümrüğünün kısıtlamaları arasında tampon olmak üzere New York rıhtımında görüne kadar asla adı ağza alınmaz ya da akla getirilmezdi.

Lily'nin yeniyetmelik çağında bu dağınık ama yine de çalkantılı tarzda sürdü hayat; aile gemisinin hızlı bir eğlence ırmağında kayıp gittiği ve alttan alta sürekli bir ihtiyacın –daha fazla paraya duyulan ihtiyacın– dürttüğü zikzaklı, kopuk bir rota. Lily yeterince paralarının olduğu bir zamanı hatırlayamıyordu ve nedense para eksikliğinin suçu hep babasına yükleniyordu. Bayan Bart'ın suçu olamazdı bu elbette, arkadaşları ona "harika bir idareci" derlerdi. Bayan Bart, sınırlı olanaklarla ortaya koyduğu sınırsız etkiyle ünlüydü; hanımefendi ve ahabları için, banka cüzdanının gösterdiğinden daha zenginmiş gibi yaşamının kahramanlığa benzer bir yanı vardı.

Lily annesinin bu yöndeki yeteneğinden gurur duyuyordu doğal olarak; neye mal olursa olsun insanın iyi bir aşçısının bulunmasına ve Bayan Bart'ın deyişiyle "doğru dürüst giyinmiş" olmasına inandırılarak yetiştirilmişti. Bayan Bart'ın kocasına en ağır sitemi, kendisinin "bir domuz gibi mi yaşamamı" beklediği şeklindeki sorusuydu.

Adamın bu soruyu hayır şeklinde yanıtlaması, yeni bir-iki elbise ısmarlamak üzere Paris'e telgraf çekilmesine ve Bayan Bart'ın o sabah baktığı turkuvaz bileziği eve göndermesi için kuyumcuya telefon edilmesine gerekçe sayılıyordu her zaman.

Lily, "domuz gibi yaşayanlar" olduğunu biliyordu, o kişilerin görünüşleri ve çevreleri, annesinin bu tür yaşama biçimine duyduğu tiksintiyi haklı kılıyordu. Bunlar çoğunlukla, salonlarının duvarlarında Cole'un *Yaşamın Yolculuğu* adlı çalışmasının gravürlerinin asılı olduğu, aklı başında herkesin gerçekten olmasa da usulen evde bulunmadığı saatlerde gelen konuklara "bir gidip bakayım" diyen pasaklı hizmetçilerin çalıştığı sefil evler miras kalan kuzenleriydi. İşin en iğrenç yanı, bu kuzenlerden birçoğunun varlıklı olmasıydı; bu yüzden Lily, insanlar domuz gibi yaşıyorlarsa bunun nedeni kendi seçimleridir, herhangi doğru dürüst bir görgü kuralına sahip bulunmamalıdır, fikrini özümsemi. Bu da ona karşısındakinden yansıyan bir üstünlük duygusu aşıladı, debdebeden aldığı, içten gelen, gerçek keyfi artırmak için Bayan Bart'ın ailedeki rüküş kadınlar ve cimrilerle ilgili yorumlarına ihtiyacı olmadı.

Koşullar Lily'yi evren hakkındaki düşüncesini değiştirmeye zorladığında genç kız on dokuz yaşındaydı.

Bir önceki yıl göz kamaştırıcı bir biçimde sosyeteye tanıtılmıştı, peşinde bir fırtına bulutu gibi faturalarla birlikte. Tanıtılışın ışığı hâlâ ufukta duruyordu ama bulut yoğunlaşmıştı; birden çatlayıverdi. Bu ani olay dehşete dehşet katmıştı; darbenin indiği günün her ayrıntısını acı veren bir canlılıkla yeniden hatırladığı zamanlar oluyordu. Annesiyle birlikte öğle sofrasına oturmuşlardı, bir

gece önceki akşam yemeğinden kalan *chaufroix*¹ ile soğuk somon balığının başına: Konukseverliğinin pahalı artıklarını kimse görmeden tüketmek Bayan Bart'ın başvurduğu az sayıdaki tasarruftan biriydi. Sabaha kadar dans eden gençliğin cezası sayılan keyifli bitkinliği hissediyordu Lily, ama annesi, dudaklarının çevresindeki birkaç çizgi ve şakaklarındaki sarı gölgeler dışında sakın bir uykudan uyanmışçasına canlı, kararlı ve pembe yüzlüydü.

Masanın ortasında, erimekte olan kestane şekerlemelerinin ve vişne şekerlemelerinin arasında piramit şeklindeki Amerikan Güzelleri gülleri sağlam dallarını havaya dikmişlerdi; başlarını da Bayan Bart gibi dik tutuyorlardı, ama pembeleri berbat bir mora dönüşmüştü, onları yemek masasının üzerinde görünce Lily uyumsuz görüntüden rahatsız oldu.

"Düşünüyorum da anne," dedi, sitem edercesine, "yemek masasında biraz taze çiçek bulundurabiliriz. Birkaç zerrin ya da inciçiçeği..."

Bayan Bart bakakaldı. Onun titizliği dışa dönüktü, masada aileden başka kimse bulunmayınca sofranın nasıl görüldüğü hiç umurunda olmazdı. Ama kızının saflığı onu gülümsetti.

"Bu mevsimde," dedi sinirlenmeden, "inciçiçeğinin düzinesi iki dolardır."

Lily hiç etkilenmemişti. Paranın değerini pek bilmezdi.

"Bu vazo altı düzine çiçekle dolar," diye itiraz etti.

"Neyin altı düzinesi?" diye soran babasının sesi duyuldu eşikten.

İki kadın hayretle başlarını kaldırdılar; cumartesi olmasına rağmen Bay Bart'ın öğle yemeğine gelmesi

1 Pışmış, soğuk yemektir. (Edebiyat) - <https://rantey.org>

alışıldık bir şey değildi. Ama ne karısı ne kızı ona soru soracak kadar ilgilenmişlerdi gelişiyile.

Bay Bart bir koltuğa çöktü, kâhyanın önüne koyduğu bir parça jöleli somon balığına dalgın gözlerle baktı.

“Diyordum ki,” diye başladı Lily, “öğle sofrasında solmuş çiçek görmekten nefret ediyorum; annem de bir demet inciçiçeğinin on iki dolardan fazla tutmayacağını söylüyor. Çiçekçiye her gün birkaç tane göndermesini söylesem olur mu?”

Babasına doğru kendine güvenerek eğildi: Babası nadiren reddederdi onun isteklerini, Bayan Bart da Lily’ye, kendisi ricalarıyla sonuç alamadığında babasına yalvarmasını öğretmişti.

Bay Bart hareketsiz oturuyordu, gözleri hâlâ somon balığına dikiliydi, çenesi sarkmıştı; her zamankinden de solgun görünüyordu, seyrek saçları alnına karmakarışık dökülmüştü. Birden kızına bakıp güldü. Öyle tuhaf bir kahkahaydı ki Lily’nin yüzü renk değiştirdi: Alay edilmekten hoşlanmazdı, babası da onun ricasını gülünç bulmuş gibiydi. Belki de böyle önemsiz bir konu için rahatsız edilmenin saçma olduğunu düşünmüştü.

“On iki dolar... Çiçek için günde on iki dolar mı? Ah, elbette canım, ona bin iki yüz dolarlık sipariş ver.” Gülmeye devam etti.

Bayan Bart çabucak göz attı kocasına.

“Beklemene gerek yok, Poleworth... Gerekirse seni çağırırım,” dedi kâhyaya.

Sessiz bir kınamayla dışarı çıktı kâhya, *chaufroix*’dan kalanları büfenin üzerinde bırakmıştı.

“Neyin var Hudson? Hasta mısın?” diye sordu Bayan Bart, sertçe. Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kendi yaratmadığı sahnelere tahammül edemezdi, kocasının, hizmetkârların önünde kendisini rezil etmesini iğrenç buluyordu.

"Hasta mısın?" diye tekrarladı.

"Hasta mı? Hayır, mahvoldum," dedi Bay Bart.

Lily korkuyla bağırdı, Bayan Bart da ayağa fırladı.

"Mahvoldun ha!" diye haykırdı; ama hemen kendine hâkim olup sakın bir yüzle Lily'ye döndü.

"Kilerin kapısını kapat," dedi.

Lily itaat etti, odaya geri döndüğünde babası masaya dirseklerini dayamış oturuyordu, içinde somon balığı olan tabağı iki dirseğinin arasındaydı, başını ellerine dayamıştı.

Başında dikilen Bayan Bart'ın yüzü öyle beyazdı ki saçları tuhaf bir şekilde sarı görünüyordu. Yanlarına yaklaşan Lily'ye baktı: Korkunç görünüyordu ama sesi değişmişti, feci bir neşe yansıtıyordu.

"Baban iyi değil, ne dediğini bilmiyor. Bir şey değil, ama sen yukarı çıksan iyi olur; hizmetkârlarla da konuşma," diye ekledi.

Lily annesinin sözünü dinledi; annesi bu sesle konuştuğunda onun sözünü dinlerdi. Bayan Bart'ın sözleri onu kandıramamıştı; mahvolduklarını hemen anlamıştı. O ânı izleyen karanlık saatlerde o korkunç gerçek, babasının ağır ve güç ölümünü bile gölgede bıraktı. Karısının gözünde bir hiçti artık o: Amacını yerine getiremediği andan itibaren bitmişti, Bayan Bart onun başında, gecikmiş bir trenin hareket etmesini bekleyen bir yolcunun iğreti havasıyla oturuyordu. Lily'nin duygularıysa daha yumuşaktı: Ona karşı ürkek, aciz bir acımayla doluydu içi. Ama çoğunlukla kendinde olmaması ve Lily odaya usulca

girdiğinde dikkatinin çok geçmeden başka yana çevrilmesi onu, Lily'nin küçüklüğünde, eve karanlık basmadan gelmediği günlerde olduğundan daha da yabancı kılıyordu. Lily babasını hep bir buğunun arkasından görür gibiydi, önce uykulu olduğundan, sonra mesafe ve kayıtsızlıktan dolayı – şimdi de sis yoğunlaşmış, babası neredeyse görünmez olmuştu. Eğer babasına biraz hizmette bulunmuş olabilseydi, ya da ona geniş bir hayal gücünün bu tür durumlarla ilişkilendireceği o etkileyici sözlerden birkaçını söylemiş olabilseydi içinde evlatlara özgü dürtü kabarmıştı; ama etkin bir şekilde dışa vuramadığı merhameti seyirci konumunda, annesinin acımasız, bık-mak bilmeyen öfkesinin gölgesinde kaldı. Bayan Bart'ın her bakışı ve hareketi, "Ona şimdi acıyorsun, ama bize ne yaptığını gördüğünde farklı hissedeceksin," der gibiydi.

Babası öldüğünde Lily'nin sırtından bir yük kalktı.

Sonra uzun bir kış geçirdiler. Biraz para kalmıştı, ama Bayan Bart'ın gözünde sıfır demekti bu; hakkı olanın gülünç bir taklidi. Domuz gibi yaşanacaksa yaşamının ne anlamı vardı. Hiddet dolu bir uyuşukluğa, kadere karşı durgun bir öfkeye sürüklendi. "Yönetme" becerisi yok oldu ya da yeterince gurur duymadı artık onu uygulamaktan. İnsanın kendi arabasına sahip olmasını sağladığı sürece "yönetmek" iyiydi; ama insanın yaptığı en iyi plan yaya gittiği gerçeğini gizleyemiyorsa o zaman bu çabayı harcamaya değmezdi.

Lily ile annesi oradan oraya gittiler, kâh Bayan Bart'ın ev idaresini eleştirdiği, Lily'nin geleceğe dair hiçbir umudu yokken yatakta kahvaltı etmesine izin vermesini onaylamayan akrabalarına uzun ziyaretler yaptılar, kâh Avrupa'da ucuz otellerde talihsiz kadehlerinin basit

ay masalarına kesinlikle yaklaşmayarak ot gibi yaşadılar. Eski arkadaşlarından ve eski zaferlerini yaşadığı sahnelerden uzak durmaya özellikle dikkat ediyordu Bayan Bart. Yoksul olmak onun gözünde öyle bir başarısızlık itirafıydı ki yüz karasıyla aynı anlama geliyordu; en dostane yaklaşımlarda bile kendisine gönül indirildiğini sanıyordu.

Ancak Lily'nin güzelliğini düşününce avunuyordu. Tutkuya benzeyen bir duyguyla, intikamını almak için kendisinin ağır ağır biimlendirdiğı bir silahmış gibi inceliyordu bu gzelliğı. Ellерinde kalan en son değıerdi o, yaşamlarını etrafında kuracakları ekirdekti. Kıskanlıkla seyretti bunu, sanki o güzellik kendi malıymış da Lily sadece emanetisiymiş gibi; kızına, böyle bir görevin içerdiği bir sorumluluk duygusu aşılamaya çalıştı. İmgeleminde başka güzellerin kariyerini izledi, böyle bir yetenek sayesinde neler elde edilebileceğini kızına işaret etti, buna rağımen istediklerine ulaşamayan kişilerin korkunç örnekleri üzerinde durdu: Bayan Bart'ın gözünde, verdiğı örneklerden birkaçının sonucu sadece budalalıkla açıklanabilirdi. Başına gelenler için kendisinden ziyade kaderi suçlamanın tutarsızlığından uzak kalmıyordu, ama aşk evliliklerine öyle ters bir şekilde karşı çıkıyordu ki, Bayan Bart sık sık, "bu evliliğı yapmak için ikna edildim," dememiş olsa –ki kim tarafından ikna edildiğini asla açıklamamıştı– Lily onun evliliğinin bu türden olduğunu sanabilirdi.

Karşısına çıkan fırsatların büyüklüğü Lily'yi çok etkilemişti. şimdiki hayatının sefilliğı, kendine hak gördüğü yaşama biçimini büyüleyici bir kurtuluş gibi gösteriyordu. Daha az zeki biri için Bayan Bart'ın tavsiyeleri tehlikeli olabilirdi, ama Lily güzelliğinin sadece fethetmenin

hammaddesi olduğunu, onu başarıya dönüştürmek için başka ustalıkların gerekli olduğunu anlıyordu. Herhangi bir üstünlük duygusunu kötüye kullanmanın, annesinin suçladığı budalalığın daha incelikli bir biçimi olduğunu biliyordu, güzelliğin vasat bir takım özelliklere sahip olmaktan daha fazla inceliğe gerek duyduğunu öğrenmesi uzun sürmedi.

Onun hırsları Bayan Bart'ınkiler kadar çığ değildi. Kocasının –ilk zamanlarda, çok yorulmadan önceleri– akşamlarını, kendisinin “şiir okumak” diye kabataslak tanımladığı şeyle harcamış olması Bayan Bart'ın üzüldüğü şeylerden biriydi; kocasının ölümünden sonra açık artırmaya çıkarılan eserler arasında, giyinme odasındaki raflarda yer alan çizmeler ve ilaç şişeleri arasında hayatta kalmaya çabalamış bir-iki tane tozlu kitap bulunuyordu. Lily'nin içinde, belki de bu kaynaktan aktarılmış bir duygu damarı vardı, bu da onun en yavan amaçlarına onları yüceleştiren bir renk katıyordu. Lily kendisinin güzelliğini, zarıflığını ve seçkin zevkini belli belirsiz yayarken, nüfuzunu hissettireceği bir konuma gelmesine fırsat veren, temelli bir güç olarak düşünmekten hoşlanıyordu. Tablolardan ve çiçeklerden, duygusal romanlardan hoşlanıyordu, bu tür zevklere sahip olmanın dünyevi çıkarlara karşı olan arzusunu soylulaştırdığını düşünmeden edemiyordu. Sadece varlıklı olan bir adamla evlenmeyi istemezdi; annesinin paraya karşı olan kaba tutkusundan gizliden gizliye utanıyordu. Lily'ye kalsa tercihi, siyasi hırsları ve geniş toprakları olan soylu bir İngiliz olurdu; ikinci tercihiyse Apeninler'de bir şatosu, Vatikan'da miras kalmış bir mevkisi olan bir İtalyan prensiydi. Kaybedilmiş davaların romantik bir çekiciliği vardı onun

gözünde, kendini Quirinal'in¹ adi baskısından uzakta dururken ve zevkini çok eski geleneklerin koşullarına feda ederken hayal etmeyi seviyordu.

Bütün bunlar şimdi ne kadar uzun zaman önce ve ne kadar uzakta görünüyordu! Bu hırsları, gerçek saçları olan, kolu-bacağı oynayan bir bebeğe sahip olmanın çevresinde yoğunlaşan önceki hırslarından daha yararsız ve çocukça sayılmazdı. Hayallerinde İngiliz kontuyla İtalyan prensi arasında gidip gelmesinin üzerinden ancak on yıl mı geçmişti? Zihni acımasızca o tatsız ara dönemde gezindi...

İki yıl aç açına dolaştıktan sonra Bayan Bart ölmüştü, ölüm nedeni derin bir nefretti. Sefillikten nefret ediyordu ve sefil olmak da kaderiydi. İlk yılın sonunda, Lily'nin parlak bir evlilik yapacağı hayalleri silinip gitmişti.

"İnsanlar seni görmezlerse nasıl evlenirler seninle, bu tıklandığımız deliklerde zaten göremezler ki." Yakınmalarının ağırlığı buydu; kızına son öğüdü de elinden geldiğince sefillikten uzak dur, olmuştu.

"Sana bulaşmasına ve seni yenmesine izin verme. Bir yolunu bulup kurtul ondan, gençsin, becerebilirsin," diye ısrar etmişti.

New York'a yaptıkları kısa ziyaretlerden biri sırasında ölmüştü, orada Lily domuzlar gibi yaşadıkları için uzak durması öğütlenen varlıklı akrabalarından oluşan bir aile meclisinin odağı olmuştu hemen. Onlar Lily'nin içinde yetiştirildiği duyguları sezmiş olabilirlerdi, çünkü hiçbiri onunla birlikte olmak için hevesli görünmedi; gerçekten de Bayan Peniston içini çekerek, "Bir yıllığına bir denerim onu," diyene kadar bu sorun çözümsüz kalacak gibiydi.

1 Roma'nın yedi tepesinden biri. (ç.n.)

Herkes şaşırmıştı ama Bayan Peniston irkilir de kararını yeniden gözden geçirir diye hiçbiri şaşkınlığını belli etmedi.

Bayan Peniston, Bay Bart'ın dul kız kardeşiydi, ailenin en zengin üyesi olmasa da Lily'yi Tanrı'nın kararıyla neden onun üstlenmesi gerektiği hakkında ailenin diğer üyelerinin pek çok gerekçesi bulunuyordu. Önce, yalnız yaşayan bir kadındı, genç bir arkadaşı olması çok hoş bir şeydi. Sonra, ara sıra yolculuğa çıkardı, Lily'nin yabancı geleneklere aşına olması –daha tutucu akrabaları bunu bir talihsizlik sayıp onaylamazlardı– en azından bir tür rehberlik yapmasını mümkün kılacaktı. Aslında Bayan Peniston bu düşüncelerden etkilenmemişti. Kızı yanına almasının tek nedeni, onu başka kimsenin istememesiydi ve gizlice bencil olunsa bile onu herkesin içinde göstermeyi güçleştiren türden ahlaki bir *mauvaise honte*¹ a¹ sahip olmasıydı. Issız bir adada kahramanlık göstermesi mümkün olmazdı Bayan Peniston'un, ama küçük dünyasının gözleri kendi üzerindeyken yaptığından zevk duyuyordu.

Yaptığının semeresini karşılık beklememekle aldı, yeğeni onun için hoş bir arkadaş oldu. Lily'nin inatçı, mızız ve “yabancı” olacağını sanmıştı, çünkü ara sıra yurtdışına gitmesine rağmen, Bayan Peniston bile, bütün ailesi gibi yabancı olandan ürkerdi, ama kız esnek davrandı, öyle ki halası daha zeki olsaydı bu esnekliği gençlerin açıkça gösterdiği bencillikten daha az güven verici bulurdu. Talihsizlik Lily'yi katılaştırmak yerine daha esnek kılmıştı, yumuşak bir madde de katı olandan çok daha zor kırılır.

Ancak yeğeninin uyum yeteneği Bayan Peniston'u rahatsız etmiyordu. Lily'nin, halasının iyiliğinden

1 (Fr.) Hicap duygusu. (ç.n.)

yararlanma gibi bir niyeti yoktu. Aslında kendisine sunulan bu sığınak için minnettardı. Bayan Peniston'un zengin evinin en azından dışı sefil değildi. Ama sefillik her türlü kılığa giren bir niteliktir; çok geçmeden Lily bu niteliğin, halasının zengin yaşamında da Avrupa'daki iğreti bir pansiyonda rastlanacak ölçüde saklandığını keşfetti.

Bayan Peniston, hayatın dolgu maddesi olan gelip geçici insanlardan biriydi. Onun bir zamanlar etkinliklerin merkezi olduğuna inanmak olanaksızdı. En renkli yanı, büyükannesinin bir Van Alstyne olmasıydı. New York'un ilk dönemlerinin besili ve çalışkan soyuyla olan bu bağ kendini Bayan Peniston'un salonunun cilalı temizliğinde ve mutfağının kusursuzluğunda gösteriyordu. Hep iyi yaşamış, iyi giyinmiş ve başka da pek bir şey yapmamış eski New Yorklulardandı o, kalıtımla geçen bu yükümlülöklere sadık kalmıştı. Hayatın seyircisi olmuştu hep, zihni Hollandalı atalarının, nüfuz edilmesi güç bir evcil yaşamın derinlerinden bakarak sokakta neler olduğunu görebilsinler diye üst kattaki pencerelerine tutturmayı adet edindikleri küçük aynalara benziyordu.

Bayan Peniston'un New Jersey'de bir kır evi vardı, ama kocasının ölümünden beri orada kalmamıştı; onun sohbetlerinin içeriğini oluşturan kişisel anılarında özellikle bir ayırım noktası olarak belleğinden çıkmamış görünen eski bir olaydı bu ölüm. Tarihleri olduğu gibi hatırlayan bir kadındı, salonun perdelerinin, Bay Peniston'un son hastalığından önce mi, sonra mı yenilendiğini bir çırpıda söyleyebilirdi.

Bayan Peniston, şehir dışının ıssız, ağaçların nemli olduğunu sanıyor, orada bir boğaya rastlamaktan alttan alta korkuyordu. Bu tür olaylarla karşılaşmamak için de

kalabalık kaplıcalara gidiyor, kiraladığı bir eve kimliğini açıklamadan yerleşiyor, hayata verandasının her şeyi donuklaştıran ekranından bakıyordu. Lily çok geçmeden, böyle bir koruyucunun kanatları altındayken iyi yemeklerin ve pahalı giysilerin sadece maddi açıdan tadını çıkarabileceğini anladı; bunları küçümsemeyi düşünmese de hepsini, Bayan Bart'ın fırsat olduğunu öğrettiği şeylerle seve seve değiştirirdi. Bayan Peniston'un imkânlarıyla birleştirilebilseydi annesinin coşkulu enerjisinin neler yapabileceğini iç geçirerek düşündü. Lily'nin de enerjisi boldu, ama halasının alışkanlıklarına uyması gerektiğinden kısıtlanıyordu. Annesinin deyişiyle, kendi ayaklarının üzerinde durana kadar ne pahasına olursa olsun Bayan Peniston'un gözünden düşmemesi gerekiyordu. Zayıf ilişkilerin başıboş hayatı Lily'nin aklında yoktu, Bayan Peniston'a uyum sağlamak için bir ölçüde o hanımın edilgen tavrını benimsemeliydi. İlk başta, halasını kendi faaliyetlerinin çemberine çekmenin kolay olacağını sanmıştı, oysa kadında öyle bir durgun güç vardı ki, yeğeninin bütün çabaları boşa çıktı. Halasını hayatla canlı bir ilişkiye sokmak, yere çivilenmiş bir eşyayı çekmek gibiydi. Halası Lily'nin kendisi gibi hareketsiz kalmasını beklemiyordu; bütün Amerikalı vasiler gibi gençliğin cıvıl cıvıl olmasına tahammül gösteriyordu.

Yeğeninin birtakım başka alışkanlıklarına karşı da tahammüllüydü. Lily'nin elindekini avucundakini giysilere harcamasını doğal karşılıyordu, ara sıra aynı amaca yönelik "güzel hediyeler" vererek genç kızın düşük gelirini destekliyordu. Son derece pratik biri olan Lily ise sabit bir harçlığı tercih ederdi; oysa Bayan Peniston beklenmedik anlarda çekler vererek Lily'nin minnettarlığının belli

aralıklarla tekrarlanmasından hoşlanıyordu, bu yöntemle verdiği takdirde yeğenindeki bağımlılık duygusunu canlı tutacağını anlayacak kadar kurnazdı.

Bunun ötesinde, Bayan Peniston vasisi olduğu kız için bir şey yapmak zorunda hissetmemişti kendini; bir kenara çekilmiş ve meydanı ona bırakmıştı. Lily de meydana çıkmıştı, önce sağlamca sahip olmanın verdiği güvenle, sonra giderek daralan taleplerle; sonunda, eskiden ne zaman istese sahip olabileceği geniş alanda ayağını basacak kadar bir yer edinmek için gerçekten çabalarken bulmuştu kendini. Nasıl olduğunu hâlâ bilemiyordu. Bazen Bayan Peniston'un edilgenliği yüzünden olduğunu düşünüyordu, sonra kendisinin fazla edilgen olmamasından kaynaklandığından korkuyordu. Acaba zafer için aşırı mı hevesli olmuştu? Sabır, esneklik ve ikiyüzlülük gösterememiş miydi? Başarısızlığının tümüne bakınca kendini bu kusurlarla suçlaması ya da kendini onlardan sıyırması hiç fark etmiyordu. Kendisinden daha genç ve daha basit düzinelerce kız evlenmişti, kendisiyse yirmi dokuz yaşında ve hâlâ bekârdı.

Kadere karşı öfkeyle karışık isyan nöbetlerine tutulunca, bu yarıştan vazgeçip kendine bağımsız bir hayat kurmak istedi. Ama nasıl bir hayat olacaktı bu? Terzisinin faturalarını, kumar borçlarını ödeyecek parası bile yoktu; aldığı zevklerin adlarıyla değerlendirdiği istikrarsız meraklarından hiçbirisi, onun gözlerden uzak, halinden hoşnut yaşamasına yetecek kadar belirgin değildi. Ah, hayır, kendisine karşı dürüst olacak kadar zekiydi Lily. Annesi gibi kendisinin de sefillikten nefret ettiğini biliyordu, ölene kadar da buna karşı mücadele edecekti, bu sele karşı ayakta duracak, sonunda ellerinin altında onca kaygan bir zemin olan başarının parlak doruklarına ulaşacaktı.

4. Bölüm

Ertesi sabah, Bayan Bart kahvaltı tepsisinde ev sahibesinden bir pusula buldu.

“Sevgili Lily,” yazıyordu, “eğer saat 10’da aşağıda olmak sana rahatsızlık vermeyecekse birkaç sıkıcı iş görmek üzere oturma odama gelebilir misin?”

Lily kâğıdı bir kenara attı, içini çekerek kendini yastıklara bıraktı. Rahatsızlık VERİYORDU saat 10’da aşağıya inmek –bu saat Bellomont’ta güneşin doğuşuyla eşzamanlı anlamına gelirdi– söz konusu sıkıcı işlerin ne olduğunu da iyi biliyordu. Sekreter Bayan Pragg bir yere çağrılmıştı, yazılacak pusulalar ve yemek davetiyeleri, izi sürülecek kayıp adresler, görülecek türlü toplumsal angaryalar vardı. Bu tür acil durumlarda boşluğu Bayan Bart’ın doldurması doğaldı, o da genellikle söylenmeden yerine getirirdi bu görevi.

Oysa bugün, bir gece önce çek defterini gözden geçirmenin yol açtığı kölelik duygusunu tazelemişti bu görev. Çevresindeki her şey, rahatlık ve hoşluk duygularını besliyordu. Pencereleler, eylül sabahının ısıll ısıll tazeliğine açılmıştı, sarı dallar arasından, düzeni gitgide bozularak

kademe kademe parkın gelişigüzel kıvrımlarına doğru inen çalılar ve iek tarhları görünüyordu. Hizmetisinin şöminede yaktığı küçük ateş yosun yeşili halının üzerine eğik vuran güneş ışığıyla neşeyle yarışıyor, eski, kakmalı bir yazı masasının yuvarlak kenarlarını okşuyordu. Yatağın yakınındaki bir sehpanın üzerinde, uyumlu porselen ve gümüş takımlarıyla, zarif bir vazodaki bir demet menekşeyle ve katlanıp mektuplarının altına konmuş sabah gazetesiyile kahvaltı tepsisi duruyordu. Kasıtlı bir lüksün bu tür işaretlerinde yeni bir şey yoktu Lily için; ancak, bunlar kızın yaşadığı atmosferin bir parçası olsalar da onların çekiciliğine karşı duyarlılığını hiç kaybetmezdi. Sadece sergilenmeleri seçkin bir üstünlük duygusu yaratıyordu onda; ama zenginliğin bütün incelikli belirtilerine yakınlık duyuyordu.

Ancak Bayan Trenor'un talebi ansızın bağımlı konumunu hatırlattı ona, kalktı, hırçın bir tavırla giyindi, genellikle sağduyulu davranıp böyle yapmazdı. Bu tür duyguların insanın hem yüzünde hem de kişiliğinde izler bırakacağını bilirdi, hem gece yarısı yaptığı incelemenin ortaya çıkardığı küçük kırışıkları uyarı olarak kabul etmeye de kararlıydı.

Bayan Trenor'un onu gelişigüzel selamlaması Lily'nin sinirini daha da bozdu. İnsan sabahın bu saatinde yataktan sürüklenerek çıkıyorsa ve pusulalar yazmanın tek düzeliğine taptaze ve ışıldayarak geliyorsa bu özverinin özel olarak fark edildiğinin de belirtilmesi uygun düşerdi. Oysa Bayan Trenor'un sesinin tonu bu durumun farında olduğunu hiç göstermiyordu.

"Ah, Lily, çok nazıksın," diye içini çekmekle yetindi, karmakarışık mektuplar, faturalar ve evle ilgili başka

kâğıtların gerisinden, bütün bunlar yazı masasına, ince zarafetiyle bağdaşmayan ticari bir hava veriyordu.

“Bu sabah felaket şeyler var,” diye ekledi Bayan Trenor, karmaşanın ortasında yer açıp yerini Bayan Bart’a bırakmak üzere ayağa kalkarken.

Bayan Trenor, sarışın, uzun boylu bir kadındı, hatta neredeyse aşırı uzundu boyu. Teninin pembe-beyazı, yüz hatlarındaki hafif değişiklikler dışında, kötü kullanmanın izlerini fazlaca göstermeden kırk yıllık yararsız yaşantısı sonucunda hasarsız kalmıştı. Onu tanımlamak güçtü, ancak sadece ev sahibesi olarak var olduğu söylenebilirdi, ne var ki abartılmış bir konukseverlik dürtüsünden değil, kalabalık içinde olmadıkça hayata tahammül edemediğindendi. İlgilerinin ortak alanlara yönelmesi, hemcinslerinin sıradan rekabetinin dışında tutuyordu onu; kendisininkinden daha büyük yemek davetleri ya da daha eğlenceli partiler vererek haddini aşan bir kadına duyduğu nefretten başka kişisel bir duygu tanıımıyordu. Bay Trenor’un bankadaki hesabıyla desteklenen toplumsal yetenekleri bu tür rekabetlerden hemen hemen her zaman galip çıkmasını sağladığından, başarı hemcinslerinin geri kalanlarına karşı ilkesizce iyi huylu davranmasına neden olmuştu; Bayan Bart arkadaşlarını faydacıl bakışla sınıflandırdığında, Bayan Trenor, kendisine verdiği sözden dönmesi en az ihtimal dahilinde olan kadın diye yer alıyordu.

“Pragg’ın şimdi çekip gitmesi vicdansızlık,” dedi Bayan Trenor, arkadaşı masanın başına otururken. “Kız kardeşinin çocuk doğuracağını söylüyor, sanki bu evde parti verilmesine engelmış gibi! Eminim ki her şey altüst olacak, korkunç tartışmalar çıkacak. Tuxedo’ya gittiğimde

önümüzdeki hafta için bir sürü kişi davet ettim, ama listeyi kaybettim, kimin geleceğini bilmiyorum. Bu hafta her şeyi yüzümüze gözümüze bulaştıracağız, Gwen Van Osburgh evine dönünce annesine herkesin nasıl da sıkıldığını anlatacak. Wetherall'ları da çağıracaktım, Gus pot kırdı. Biliyorsun, Carry Fisher'den hoşlanmazlar. Sanki Carry Fisher'i davet etmemek insanın elindeymiş gibi! İkinci kez boşanması budalalıktı, Carry hep abartır her şeyi zaten, ama kocasından para koparmanın tek yolunun ondan boşanmak ve nafaka istemek olduğunu söyledi. Zavallı Carry, her kuruşun hesabını yapması gerek. Toplumun nerelere geldiğini düşünürsen, Alice Wetherall'ın onunla karşılaşmayı böyle olay haline getirmesi çok saçma. Geçenlerde birisi, her ailede bir boşanma bir de apandisit vakası olduğunu söylüyordu. Hem evde can sıkıcı insanlar bulunduğunda Gus'ın keyfini yerine getirecek tek insan Carry. Bütün kocaların ondan hoşlandıklarını fark ettin mi? Yani kendi kocası dışında. Kendini sıkıcı insanlara adamayı bir özellik haline getirmesi çok akıllıca, geniş bir alan var ve hemen hemen her yer ona ait. Kuşkusuz bedelini alıyor, Gus'tan ödünç para aldığını biliyorum, ama Gus'ın keyfini yerine getirmesi için ben ona para verirdim, o yüzden şikâyet edemem."

Bayan Trenor durup Bayan Bart'ın birbirine girmiş mektupları ayırma çabalarını seyretmenin tadını çıkardı.

"Ama sadece Wetherall'larla Carry," diye toparladı, sesinde yine bir yakınma okunuyordu. "Gerçek şu ki, Leydi Cressida Raith beni büyük hayal kırıklığına uğrattı."

"Hayal kırıklığı mı? Onu önceden tanıyor muydun?"

"Tanrım, yo – düne kadar hiç görmemiştim onu. Leydi Skiddaw onu mektuplarla Van Osburgh'lara yollamış,

Maria Van Osburgh'un bu hafta ona hoş geldin demek için büyük bir parti vereceğini duydum, bu yüzden onu kaçırmamanın keyifli olacağını düşündüm, onunla Hindistan'da tanışmış olan Jack Stepney de benim için ayarladı bunu. Maria öfkeden köpürdü, hatta arsızlık edip kendini Gwen'e davet ettirdi, tam anlamıyla dışında kalmamak için – Leydi Cressida'nın nasıl biri olduğunu bilseydim, veriverirdim onlara gitsin! Ama ben Skiddaw'ların bütün arkadaşlarının eğlenceli olacağını sanıyordum. Leydi Skiddaw'ın ne kadar eğlenceli olduğunu hatırlıyor musun? Bazen kızları odadan çıkarmam gerekirdi. Hem Leydi Cressida, Beltshire Düşesi'nin kız kardeşi, onun da aynı tarzda biri olacağını tahmin etmiştim; ama şu İngiliz ailelerinin nasıl olduğunu hiç bilemezsin. Öyle büyükler ki her tür insana yer var, Leydi Cressida'nın ahlaklı olduğu çıktı ortaya, bir din adamıyla evlendi, East End'de misyonerlik işleri görüyor. Bir din adamının Hint takıları takan, botanikle uğraşan eşi için bunca zahmete girdiğimi düşünsene. Dün Gus'tan kendisini bütün seralarda dolaştırmasını istedi, her bitkinin adını sorarak onu sıkıntıdan öldürdü. Gus'a bahçıvan muamelesi yaptığını bir düşünsene!"

Bu sözler Bayan Trenor'un ağzından bir öfke *creşendo*-su¹ halinde çıktı.

"A, belki de Leydi Cressida, Wetherall'ları Carry Fisher'le görüşmeleri için ikna edebilir," dedi Bayan Bart uzlaşmacı bir tonda.

"Umarım öyle olur! Ama bütün erkekleri sıkıntıdan öldürüyor ve eğer duyduğuma göre risale dağıtmaya

1 Kreşendo: Çalgıların giderek daha yüksek ses verecek biçimde çalınma durumu. (ç.n.)

başladıysa çok üzücü olacak. En kötüsü de, doğru zamanda işe yarayabilirdi. Biliyorsun, yılda bir kez piskopos gelmeli buraya, kız da her şeyi iyi ayarlardı. Piskoposun her gelişinde bir terslik olur," diye ekledi Bayan Trenor, sel gibi akan anıları derdini besliyordu; "Geçen yıl piskopos geldiğinde Gus onun burada olduğunu unuttu, Ned Winton'larla Farley'leri getirdi eve – beş boşanmayla altı takım çocuk var onlarda!"

"Leydi Cressida ne zaman gidiyor?" diye sordu Lily.

Bayan Trenor çaresizlik içinde baktı ona. "Ah, canım, keşke bilebilsem! Onu Maria'dan uzaklaştırmak için öyle telaş ediyordum ki, tarih belirtmek aklımdan çıktı, Gus da onun birine bütün kış burada kalmayı düşündüğünü söylerken duymuş."

"Burada mı kalacak? Bu evde mi?"

"Saçmalama, Amerika'da. Ama başkası davet etmezse... bilirsin ASLA otelde kalmaz onlar."

"Belki de Gus seni korkutmak için söylemiştir."

"Yo, Leydi Cressida'nın Bertha Dorset'e, kocası Engadine'de kaplıcaya girerken kendisinin altı ay zamanı olduğunu söylerken duydum. Bertha'nın nasıl bön bön baktığını bir görseydin! Ama şaka değil, biliyorsun, bütün sonbahar burada kalırsa her şeyi bozar, Maria Van Osburgh da sevinçten havalara uçar."

Bu dokunaklı sahne, kendine acıyan Bayan Trenor'un sesini titretmişti.

"Ah, Judy, sanki Bellomont'ta insanın canı sıkılırmış da!" diye usulünce itiraz etti genç Bayan Bart. "Pekâlâ da biliyorsun, Bayan Van Osburgh doğru insanları yanına alıp yanlışı da sana bıraksaydı, sen her şeyi hallederdin, o edemezdi."

Başka zaman olsa böyle bir söz Bayan Trenor'ın içini rahat ettirirdi, ama şimdi sıkıntısını gidermedi.

"Sadece Leydi Cressida değil ki," diye sızlandı. "Bu hafta her şey ters gitti. Bertha Dorset'in bana çok öfkelen-diği belli oluyor."

"Öfkeli mi? Neden?"

"Çünkü ona Lawrence Selden'in geleceğini söyledim; ama sonunda gelmedi, o da mantıksızlık edip bunun benim suçum olduğunu düşünüyor."

Bayan Bart kalemini elinden bıraktı, yazmaya başladı-ğı nota dalgın dalgın bakarak oturdu.

"Ben bunun bittiğini sanıyordum," dedi.

"Bitti, Selden'in açısından. Elbette Bertha da o za-mandan beri boş. Ama sanırım şu sıra işsiz, biri bana Lawrence'ı çağırmamın iyi olacağını fısıldadı. Eh, ben de çağırdım, ama gelmeye razı edemedim; tahminimce Bertha herkese kötü davranarak acısını benden çıkaracak."

"Ah, *ondan* da çıkarabilir son derece çekici davranarak – bir başkasına tabii."

Bayan Trenor başını üzüntüyle iki yana salladı. "Law-rence'ın aldırmayacağını bilir. Hem başka kim var? Alice Wetherall Lucius'u gözünün önünden ayırmaz. Ned Silverton gözlerini Carry Fisher'den ayıramıyor, zavallı çocuk! Gus Bertha'dan sıkılıyor, Jack Stepney Bertha'yı çok iyi tanıyor ve... eh, elde Percy Gryce var!"

Bunu düşününce gülümseyerek doğruldu.

Ama gülümsemesine genç Bayan Bart'tan karşılık ala-madı.

"Bay Gryce'la onun anlaşması mümkün değil."

"Yani kız onu iğrendirir, Gryce da onu sıkar mı demek istiyorsun? Eh, pek de kötü bir başlangıç değil bence.

Ama umarım adama iyi davranmayı kafasına koymaz, çünkü ben onu buraya senin için çağırdım."

Lily güldü. "*Merci du compliment!*¹ Bertha'yla baş edemem ben."

"İltifat etmediğimi mi düşünüyorsun? Öyle değilim, bilirsin. Senin Bertha'dan bin kez daha güzel ve akıllı olduğunu herkes biliyor; ama sen hınzır değilsin. Uzun vadede ne isterse elde edebilsin diye beni o hınzır kadının ellerine verebilirsin."

Genç Bayan Bart yapmacık bir sitemle baktı ona. "Senin Bertha'dan çok hoşlandığını sanıyordum."

"A, hoşlanıyorum, tehlikeli insanlardan hoşlanmak daha güvenlidir. Ama o tehlikeli, şimdi de kötülük yapmak üzere olduğundan eminim. Zavallı George'un tavrandan anlıyorum bunu. O adam tam bir barometre. Bilir Bertha'nın ne zaman..."

"Düşeceğini mi?" diyerek yardımcı oldu Bayan Bart.

"Öyle deme! George'un o kadına hâlâ inandığını biliyorsun. Elbette Bertha'nın içinde gerçekten kötülük var demek istemiyorum. Sadece insanları üzmeyi seviyor, özellikle de zavallı George'u."

"O rol için yaratılmış gibi George, Bertha'nın daha neşeli arkadaşlardan hoşlanmasına şaşırmıyorum."

"A, George senin sandığın kadar sıkıcı biri değil, Bertha onu kaygılandırırsaydı, bambaşka biri olurdu. Ya da keşke adamı rahat bıraksa da o da hayatını istediği gibi düzenlese. Ama para yüzünden adamın üzerindeki hâkimiyetini kaybetmeyi göze alamaz, bu nedenle adam kıskanmazsa Bertha kıskanıyormuş gibi davranıyor."

1 (Fr.) Komplimanın için teşekkürler! (ç.n.)

Genç Bayan Bart sessizce yazmaya devam etti, ev sahibesi de kaşlarını çatıp dikkatini toplayarak kendi düşüncelerinin peşine takıldı.

Uzun bir süre sonra, "Biliyor musun," dedi, "Lawrence'a telefon edip *mutlaka* gelmesini söyleyeceğim."

"Yo, yapma," dedi Lily, ansızın yüzü kızarmıştı. Bu hali ev sahibesini olduğu kadar kendisini de şaşırttı, Bayan Trenor insanların yüzlerindeki değişikliklerin farkına varan biri olmasa da şaşkın gözlerle kıza baka kaldı.

"Ulu Tanrım Lily, ne kadar güzelsin! Neden? Ondan bu kadar mı hoşlanmıyorsun?"

"Hiç değil, hoşlanıyorum. Ama iyilik edip beni Bertha'dan korumaksa amacın sanırım senin korumana ihtiyacım yok."

Bayan Trenor doğruldu. "Lily! *Percy* mi? Gerçekten yaptığını mı söylüyorsun?" diye bağırdı.

Genç Bayan Bart gülümsedi. "Sadece Bay Gryce'la benim çok iyi arkadaş olacağımızı söylüyorum."

"Hmm, anlıyorum." Bayan Trenor Lily'ye kendinden geçmişçesine baktı. "Biliyor musun, yılda sekiz yüz bin kazandığını söylüyorlar, birkaç eski püskü kitap dışında hiçbir şeye para harcamıyormuş. Annesi kalbinden rahatsız, oğluna daha birçok şey bırakacak. *Ah Lily, yavaş git lütfen,*" diye yalvardı.

Genç Bayan Bart hiç kızmadan gülümsedi. "Örneğin," dedi, "çöpe atılacak bir sürü eski püskü kitabı olduğunu söylemeyeceğim ona."

"Tabii söyleme; insanların merak konularına nasıl yaklaşacağını çok iyi biliyorsun, ama o korkunç derecede utangaçtır, kolayca ürker ve... ve..."

"Haydi söyle Judy. Zengin koca avındayım diye adım çıktı, söylesene."

"Öyle demek istemiyorum; senin böyle bir şey yapacağına inanmaz... ilk başta," dedi Bayan Trenor, içten gelen bir kurnazlıkla. "Ama bilirsin, burası bazen pek hareketli olur –Jack ile Gus'ı uyarmalıyım– annesinin şey diyeceği gibi biri olduğunu düşünürse senin... yani ne demek istediğimi bilirsin işte. Akşam yemeğine inerken kırmızı crepe-de-chine elbiseni giyme ve mümkünse sigara içme, Lily canım!"

Lily bitirdiği işi buruk bir gülümsemeyle bir kenara itti. "Çok düşüncelisin, Judy, sigaralarımı kilitler ve bana bu sabah yolladığın o geçen yıldan kalma elbiseyi giyerim; eğer kariyerimle gerçekten ilgileniyorsan o zaman belki bu akşam yine briç oynamamı istemezsin benden."

"Briç mi? Briçten de mi hoşlanmıyor? Ah, Lily, ne berbat bir hayatın olacak! Ama elbette ben... Neden dün gece bana çıtlatmadın? Seni mutlu görmek için yapmayacağım şey yoktur, zavallı kuzucuk!"

Gerçek aşkın yolunu açmak için kadınca bir hevesle gözleri parlayan Bayan Trenor Lily'yi sıkı sıkı kucakladı.

Lily onun kollarından sıyrıldıktan sonra, "Sahiden emin misin," diye sordu Bayan Trenor, "Lawrence Selden'e telefon etmemi istemiyor musun?"

"Çok eminim," dedi Lily.

Sonraki üç gün, Bayan Bart'ın kendi meselelerini dışarıdan yardım almaksızın çözebileceğini kanıtladı, bu da onu tamamıyla tatmin etti.

Lily, cumartesi günü Bellomont'taki terasta otururken Bayan Trenor'un kendisinin çok hızlı gideceğine

dair korkusunu düşünüp gülümsüyordu. Böyle bir uyarı gerekli olmuş olsaydı bile yıllar ona yararlı bir ders vermişti; adımlarını, izlediği nesneye göre nasıl ayarlaması gerektiğini bildiğini düşünerek kendisiyle gurur duydı. Bay Gryce konusunda, öne düşmeyi doğru bulmuştu, ele avuca gelmez gibi ortadan kaybolacak, genç adamı kandırıp farkında olmadan düşeceği bir samimiyetin derinliklerinde dolaştıracaktı. Çevrelerindeki hava bu tür bir flörte elverişliydi. Sözüünü tutan Bayan Trenor, Lily'yi briç masasında beklediğine ilişkin bir imada bulunmamıştı, hatta iskambil oynayanlara onun beklenmedik yokluğuna şaşırdıklarını belli etmemelerini işaret etmişti. Bu işaretin sonucunda Lily kendini, evlenme sezonunda genç bir kadının çevresini saran kadınsı yalnızlığın merkezinde buldu. Bellomont'taki kalabalığın içinde ona sessizce bir yalnızlık yaratılmıştı, Lily'ye yapılan kur romantikliğinin bütün sıfatlarıyla bezenmiş olsaydı arkadaşları bundan daha fazla geri planda tutamazlardı kendilerini. Lily'nin bulunduğu dekorda bu tavır, onun niyetinin anlayışla karşılandığına işaret etti, Bay Gryce'ın telkin ettiği saygınlığı gördükçe Lily'nin gözünde adamın değeri arttı.

Bir eylül ikindisinde Bellomont'taki teras, romantik düşüncelere pek elverişliydi, çay masasının çevresinde toplanmış hararetili hararetili konuşan grubun biraz uzağındaki Bayan Bart, aşağıdaki bahçeye bakan korkuluğa dayanmış dururken anlaşılmaz bir mutsuzluğun dolambaçlarında kaybolmuş olabilirdi. Gerçekte ise düşünceleri, kendisini bekleyen nimetlerin sakince tekrar edilmesinde kesin ifade yolu bulmaktaydılar. Durduğu yerden aşağıdakilerden birinin Bay Gryce olduğunu görebiliyordu, sırtında ince bir ceket ve boynunda atkıyla, biraz

sinirli bir ifadeyle koltuğunun kenarına ilişmişti, Carry Fisher ise doğanın ve yeteneğin birleşip, gözlerini ve ellerini kullanmak yönünde ona sağladığı bütün enerjiyle genç adamı belediye reformu görevine katılmaya ikna etmeye çalışıyordu.

Bayan Fisher'in son merakı, belediye reformuydu. Aynı şekilde büyük coşkuyla kapıldığı sosyalizm merakının yerini almıştı bu, ondan önce de Hristiyan Bilimi'nin ateşli bir savunucusuydu. Bayan Fisher ufak tefek, ateşli ve dramatik biriydi; o sırada neyi destekliyorsa elleri ve gözleri onun hizmetinde mükemmel birer enstrüman olurdu. Ancak ateşli taraftarların, dinleyenler yanıt vermekte gevşek davrandıklarında görmezden gelme kusu-ru onda da vardı, Bay Gryce'in her haliyle belli ettiği direnişi kadının hiç fark etmemesi Lily'yi eğlendirdi. Lily'nin zihni, Bay Gryce o saatte dışarıda çok kalırsa soğuk alır korkusuyla; eve girerse Bayan Fisher'in onun peşinden imzalanacak bir kâğıtla gitmesi korkusu arasında bölünmüştü. Bay Gryce, "söz verme" dediği şeye karşı doğuştan hoşlanmazlık duyardı, sağlığına önem verse de sonunda Bayan Fisher'in çabalarından şansının yardımıyla kurtulana kadar kalemle mürekkepten uzak durmayı tercih etti. Bir yandan da Bayan Bart'ın durduğu yere acı dolu bakışlar atıyordu, ama genç kızın verdiği tek karşılık daha da zarif bir ilgisizliğe gömülmek oldu. Cazibesini yardıma sunarken zıtlığın değerini öğrenmişti, Bayan Fisher'in telaşlı konuşmasının kendi sakinliğini ne kadar belirginleştirdiğinin tam anlamıyla farkındaydı.

Kuzeni Jack Stepney'in yaklaşması onu düşüncelerinden sıyırdı, kuzeni yanında Gwen Van Osburgh'la tenis kortundan çıkmış, bahçeden geçiyordu.

Söz konusu çift Lily'nin hayalinde canlandırdığı türden bir aşk yaşıyorlardı, kendi durumunun bir karikatürü olarak gördüğü şeyi düşünmek bir ölçüde öfkelen-diriyordu genç kızı. Genç Bayan Osburgh uzun boylu, düz bedenli ve özelliiksiz bir kızdı: Jack Stepney bir zamanlar onun için kızarmış koyun pırzolası kadar güvenilirler demişti. Genç adam bu kadar sert olmayan ve daha baharatlı yemeklerden hoşlanırdı; ama açlık her türlü yiyeceği lezzetli kılar, Bay Stepney kuru ekmeğe muhtaç olduğu günler de geçirmişti.

Lily onların yüzlerindeki ifadeleri ilgiyle izledi; kızın yanındakine dönen yüzü doldurulmayı bekleyen boş bir tabak gibiydi, genç adamsa az sonra gülümsemesinin ince cilasını çatlatacak olan can sıkıntısını çoktan belli etmeye başlamıştı.

"Erkekler ne kadar da sabırsız!" diye düşündü Lily. "İsteddiği her şeyi elde etmek için Jack'in yapması gereken tek şey susup o kızın kendisiyle evlenmesine razı olmak; bense hesap etmek, çözüm bulmak, geri çekilip ilerlemek zorundayım, sanki yanlış bir adımın beni zaman dışı bırakacağı karmaşık bir danstaymışım gibi."

Onlar yaklaştıkça genç Bayan Van Osburgh'la Percy Gryce arasında aile benzerliğini andıran bir şey fark edip şaşırdı. Yüz hatları değildi benzeyen. Gryce'in didaktik bir yakışıklılığı vardı –akıllı bir öğrencinin yaptığı alçıdan bir surata benziyordu– Gwen'in yüzüyse oyuncak balona çizilen bir yüzden farklı değildi. Ama aralarındaki benzerlik kesindi: Her ikisinin de önyargıları ve idealleri aynıydı, başka standartları hiç umursamayarak yok sayma nitelikleri de. Bu tavır Lily'nin görüştüğü insanların çoğunda görülüyordu, kendi algılama sınırlarının ötesinde kalan

her şeyi yok edecek bir inkâr gücüne sahiptiler. Kısacası Gryce ile Bayan Van Osburgh ahlaksal ve bedensel uyumla ilgili bütün yasalarca birbirleri için yaratılmışlardı. “Yine de birbirlerine bakmıyorlar,” diye düşündü Lily, “asla da bakmayacaklar. İkisi de farklı türden birini istiyor, Jack’in ve benim türümden, kendilerinin varlığından bile haberdar olmadıkları her çeşit sezgiye, duyguya ve algılamaya sahip birini. İstediklerini de hep elde ederler.”

Durup kuzeni ve Bayan Van Osburgh’la konuştu Lily, sonunda Van Osburgh’un kaşlarının hafifçe çatılması, iki kuzen arasındaki muhabbetin bile kuşkuya yol açtığını gösterdi ona; hayatının bu kritik noktasında düşmanlıklara yol açmamaya ihtiyacı olduğunu aklında tutan Lily çay masasına doğru giden mutlu çiftin yanından ayrıldı.

Terasın merdivenin en üst basamağına oturan Lily korkuluğu saran hanımelilerine dayadı başını. Mevsimi geçmekte olan çiçeklerin rayihası, her noktası kırsalın zarafetinden nemalanmış o dingin manzaradan fışkırır gibiydi. Ön görünümde parkların sıcak renkleri göz alıyordu. Soluk altın rengindeki piramit biçimli akçaağaçlar ve kadifemsi köknarların olduğu çimenliğin ötesinde yer yer sığırlar görülen çayırli yamaçlar vardı; ağaçsız uzun bir alanın arasından geçen ırmak eylülün gümüş ışığında bir göl gibi genişliyordu. Lily, çay sofrasındaki lere katılmak istemiyordu. Kendi seçtiği geleceği temsil ediyordu onlar, o da hoşnuttu bu gelecekten, ama onun getireceği keyifleri tatmak için acele etmiyordu. Ne zaman isterse Percy Gryce’la evlenebileceğine emin olması, yüreğinden büyük bir yükü kaldırmıştı, para sıkıntısı da, ortadan kalkmasının bir ferahlama hissi bırakmayacağı

kadar yakın bir geçmişteydi, zekâsı daha sınırlı olan biri bu duyguyu mutlulukla karıştırabilirdi. Kaba sıkıntıları sona ermişti. Hayatını artık istediği gibi biçimlendirebilirdi, alacaklıların giremeyeceği o tanrısal güvenceye süzülebilirdi. Judy Trenor'un kilerden daha güzel elbiseleri, Bertha Dorset'in kilerden kat kat fazla mücevheri olacaktı. Görece yoksul olanların hilelerinden, çarelerinden, aşağılanmalarından sonsuza kadar kurtulacaktı. O herkese değil, herkes ona yaltakçılık yapacaktı; kimseye minnettar olmayacak, kendisine minnettar kalınacaktı. Kapatabileceği eski hesaplar, karşılığını verebileceği eski iyilikler vardı. Sahip olduğu gücün derecesinden hiç kuşku duymuyordu. Bay Gryce'in, dürtüleriyle ve duygularıyla hareket etmeyen küçük ihtiyatlı tiplerden olduğunu biliyordu. Sağgörünün ahlak bozukluğu, akıllı öğütlerin ise en tehlikeli gıda sayıldığı türdendi onun kişiliği. Ama Lily bu türleri tanırdı: Böylesine ihtiyatlı bir mizacın, bencilliğini dışarı akıtabileceği geniş bir kapı bulması gerekeceğini biliyordu; o güne kadar Bay Gryce için Americana'sı –para harcayacak kadar gurur duyduğu tek malı– neyse bundan sonra kendisi o yeri alacaktı, bunda kararlıydı. Lily, kişinin kendine karşı gösterdiği bu cömertliğin, cimriliğin biçimlerinden biri olduğunu biliyordu. Bu yüzden kocasının kibriyle öyle özdeşleşecekti ki, Lily'nin arzularını yerine getirmek kocası için kendi isteklerine düşkünlüğün en nefis şekli olacaktı. Bu yöntem ilk başta onun sayesinde kurtulmayı istediği hilelerden ve çarelerden bir kısmına başvurmasını gerektirebilirdi, ama kısa zamanda oyunu kendi kurallarıyla oynayabileceğine emindi Lily. Kendi gücüne nasıl bu kadar güvensizlik duyabilmişti? Güzelliği, deneyimsiz birinin ellerinde

olabileceği gibi sadece geçici bir servet değildi; onu çoğaltmaktaki becerisi, ona gösterdiği özen, ondan yararlanışı o güzelliğe bir tür süreklilik sağlıyor gibiydi. Güzelliğinin kendisine sonuna kadar yardımcı olacağına güvenilebileceğini hissediyordu.

Ve son da, genelde, zahmete değerdı. Üç gün önce sandığı gibi hayat bir eğlence değildi. Daha kısa bir zaman önce, yoksulluğu yüzünden dışlandığını düşündüğü bu kalabalık bencil zevk dünyasında ona da yer vardı ne de olsa. Alay ettiğı ama bir yandan da kısılandığı bu insanlar bütün arzularının odak noktası olan o büyülu çevrede ona seve seve yer açacaklardı. Sandığı kadar acımasız ve bencil değildi onlar ya da artık onlara yaltakçılık etmesi ve eğlendirmesi gerekmeceğinden onların mizaçlarının bu yanı daha az göze çarpar olacaktı. Toplum, her insanın cennetindeki yerine göre değerlendirilmeye uygun döner bir nesnedir, şimdi de aydınlık yüzünü Lily'ye çeviriyordu.

Onun yaydığı pembe ışıktı, Lily'nin yanındakiler hoş niteliklerle dolu görünüyorlardı. Onların zarafetinden hoşlanıyordu, hafifliklerinden, şiddet kullanmalarından; zaman zaman kalın kafalılık gibi gözüken özgüvenleri şimdi toplumdaki nüfuzun doğal işaretiydi. Umursadığı tek dünyanın hâkimleriydi onlar, onu kendi aralarına almaya, dünyaya kendileriyle birlikte hükmetmesine izin vermeye hazırldılar. İçinde onların standartlarına karşı gizli bir bağıllık, sınırlamalarını kabullenme, inanmadıkları şeyleri red ve onların yaşadığı gibi yaşayamayan insanlara karşı nefretle karışık bir acıma duymaya başlamıştı.

Erken batan güneşin ışıkları parka eğik vuruyordu. Bahçelerin ötesindeki uzun caddenin dallarının arasın-

dan tekerlekler çarptı gözüne, daha fazla konuk geleceğini tahmin etti. Arkasında bir kıpırtı oldu, ayak sesleri ve konuşmalar duyuldu; çay masasının etrafında toplananların dağıldığı anlaşılıyordu. Arkasındaki terasta bir ayak sesi duydu. Bay Gryce'ın en sonunda içine düştüğü beladan kurtulmanın bir yolunu bulduğunu geçirdi aklından, şöminenin başına kaçmaktansa onun yanına gelmesinin önemini düşünüp gülümsedi.

Böylesine bir kibarlığın hak ettiği karşılamayı sunmak üzere arkasına döndü, ama selam veremedi, yüzü şaşkınlıkla kızardı, çünkü kendisine yaklaşan kişi Lawrence Selden'di.

"Bakın, yine de geldim," dedi genç adam; ama Lily'nin yanıt vermesine fırsat kalmadan ev sahibiyle sürdürdüğü yavan diyalogu kesen Bayan Dorset durumu kendisine mal ettiğini gösteren bir el hareketiyle aralarına girdi.

5. Bölüm

Bellomont'taki pazar gününün önemli olayı, evdekileri küçük kiliseye götürecek şirin arabanın kapıda belirmesiydi. Arabaya binen olup olmayacağı pek önemli değildi, çünkü onun orada durması sadece ailenin dinsel amaçlarına tanıklık etmiyor, sonunda arabanın hareket edip gittiğini duyan Bayan Trenor'a, ondan dolayı olarak yararlandığını hissettiriyordu.

Bayan Trenor kızlarının her pazar kiliseye gittiklerini varsayıyordu; ancak kızların Fransız mürebbiyelerinin kendisini rakip kiliseye çağıran inancı ve haftanın yorgunluğunun annelerini öğlene kadar odasında tutması sonucu bu olayı kanıtlayacak kimse olmuyordu ortada. Ara sıra, düzensiz bir biçimde ortaya çıkan erdemlilik patlamalarında –evde bir gece önce fazlasıyla şamata yaşanmışsa– Gus Trenor sevimli cüssesini daracık bir ceketin içine sokar, kızlarını uykularından uyandırır; ama, Lily'nin Bay Gryce'a açıkladığı üzere, bu babalık görevi her zamanki gibi, parkın öte tarafından kilisenin çan sesleri duyulana ve araba boş olarak gidene kadar unutulurdu.

Dini görevlerin böyle ihmal edilmesinin çocukluğunda öğrendiği göreneklere aykırı olduğunu ve Bellomont'a geldiğinde Muriel ile Hilda'ya kiliseye giderken düzenli olarak eşlik ettiğini Bay Gryce'a çıtlatmıştı Lily. Bu anlattığı, yine aralarında kalması koşuluyla söylediği gibi, daha önce hiç briç oynamadığı için, oraya geldiği gece "zorla oyuna sokulduğu"nu söylemesiyle bağdaşıyordu, oyunu ve bahis kurallarını bilmediği için büyük miktarda para kaybetmişti. Bay Gryce kuşkusuz keyif alıyordu Bellomont'ta olmaktan. Oradaki hayatın rahatlığından ve ışıltısından, bu zengin ve seçkin insanların oluşturduğu grubun üyesi olmanın sağladığı görkemden hoşlanıyordu. Ama bu toplumun çok maddi olduğunu düşünüyordu; erkeklerin konuşmasının, kadınların görünümünün onu dehşete düşürdüğü zamanlar oluyordu, ne kadar rahat ve temkinli olsa da Bayan Bart'ın bu kadar belirsiz bir atmosferde rahat etmediğini görmekten memnundu. Bu nedenle, pazar sabahı genç Trenor'larla birlikte kiliseye gideceğini öğrenince özellikle sevindi; ince pardösüsü kolunda, dua kitabı özenle eldiven geçirilmiş elinde, kapının önündeki çakıl taşlı alanda gidip gelirken dini ilkelere karşı bunca yıkıcı olan bir çevrede genç kızın çocukluğunda aldığı eğitime sadık kalmasını sağlayan sağlam kişiliğini düşündü.

Uzunca bir süre çakıl taşlı alanda Bay Gryce ile arabadan başka bir şey görülmedi; ama öbür konukların bu acınası kayıtsızlığına üzülmek yerine Bay Gryce Bayan Bart'ın yanında kimse olmadan gelmesini umut ettiğini fark etti. Ama değerli dakikalar uçup gidiyordu; kestane rengi iri atlar eşiniyor, iki yanları köpürüyordu, arabacı oturduğu yerde, uşak da kapının eşiğinde yavaş yavaş taş kesiliyor gibiydi; yine de ortalarda yoktu hanımefendi.

Ama birden, sesler duyuldu, kapının eşiğinde etekler hışırdadı, saatini cebine sokan Bay Gryce irkilip arkasına döndü; ama tek yaptığı Bayan Wetherall'ın arabaya binmesine yardım etmek oldu.

Wetherall'lar kiliseye hep giderlerdi. Onlar çevrelerindeki kuklaların yaptığı hareketlerden bir tekini bile yerine getirmeyi ihmal etmeksizin yaşamlarını sürdüren çok sayıdaki otomatlardandılar. Bellomont'taki kuklaların kiliseye gitmediği doğrudur; ama aynı derecede önemli başkaları gidiyordu; Bay ve Bayan Wetherall'ın çevreleri öylesine genişti ki ziyaret edeceklerinin listesinde Tanrı bile vardı. Bu yüzden, evde zorunlu olarak sıkıcı bir gün geçirecek insanların havasıyla tam zamanında ve uyumlu bir tavırla geldiler, peşlerinden Hilda ile Muriel tökezleyerek görüldü, esniyorlar, birbirlerinin tüllerini, kurdelelerini çekiştiriyorlardı. Lily'ye onunla birlikte kiliseye gideceklerine dair söz verdiklerini söylediler, Lily öyle tatlı biriydi ki onu hoşnut etmek için gitmeye itiraz etmemişlerdi, ama bu fikrin onun aklına nereden geldiğini bilmiyorlardı, Lily geleceğini söylememiş olsa Jack ve Gwen'le tenis oynamayı yeğlerlerdi. Genç Trenor'ların arkasından Leydi Cressida Raith görüldü, Liberty ipekleri ve etnik incik boncuklar içinde yaşlı yüzlü bir kadındı, arabayı görünce parktan neden yürüyerek geçmediklerine şaşırdı; ama Bayan Wetherall kilise bir mil uzakta diyerek itiraz edince hanımefendi ötekilerin topuklarının yüksekliğine bir göz attıktan sonra arabayla gitmenin zorunlu olduğunu kabul etti, böylece zavallı Bay Gryce kendisini, ruhlarının selametiyle hiç mi hiç ilgilenmediği dört hanımın arasında sallana sallana giderken buldu.

Bayan Bart'ın gerçekten kiliseye gitmeyi amaçladığını bilmiş olsaydı biraz olsun teselli bulabilirdi. Genç kız, amacını yerine getirmek üzere her zamankinden daha da erken kalkmıştı. Sırtında duaya uygun bir kesimde gri bir elbiseyle, ünlü kirpiklerini bir dua kitabına eğmiş olursa, Bay Gryce'a boyun eğdirme olayına son fırça darbesini vurmuş olacağına inanıyordu, ayrıca öğle yemeğinden sonra birlikte çıkacakları yürüyüşün bir parçası olmasına karar verdiği bir olayı da kaçınılmaz olarak oluşturacaktı. Kısacası amaçları hiç bu kadar kesin olmamıştı; ama zavallı Lily dışarıdan ne kadar sert bir cilaya sahipmiş gibi görünse de içeriden balmumu kadar kolay biçimlendirilebilirdi. Uyum sağlama, başkalarının duygularına nüfuz edebilme yeteneği ara sıra küçük ihtiyaçlarında işine yarasa da hayatındaki kritik anlarda engel oluştuyordu. Akıntıya kapılmış bir bitki gibiydi suda, bugün de ruhundaki akıntı onu Lawrence Selden'e doğru sürük-lüyordu. Neden gelmişti? Kendisini mi, Bertha Dorset'i mi görmeye gelmişti? Şu sırada meşgul olması gereken en son soruydu bu. Onu Lily ile kaprisli Bayan Dorset'in arasına koymayı arzulayan ev sahibesinin umarsız çağrısına yanıt verdiğini düşünüp tatmin olabilirdi Lily. Ama Lily, Selden'in oraya kendiliğinden geldiğini Bayan Trenor'dan öğrenene kadar huzur bulmadı. "Bana telgraf bile çekmedi; tesadüfen atlı arabayı bulmuş istasyonda. Belki de Bertha konusu bitmemiştir," dedi Bayan Trenor dalgın dalgın; sonra da yemek kartlarını düzenlemek üzere uzaklaştı.

Bitmemiştir belki, diye düşündü Lily, ama eğer kurnazlığımı yitirmediysem yakında bitecektir. Selden Bayan Dorset'in daveti üzerine geldiyse, kalması da Lily'ye

bağlıydı. Bir gece öncesi Lily'ye bunu göstermişti. Evli arkadaşlarını mutlu etme ilkesine bağlı olan Bayan Trenor sofrada Selden ile Bayan Dorset'i yan yana oturtmuştu, ama günün arabulucularının usulüne uygun davranarak Lily ile Bay Gryce'ı ayırmış, Lily'yi George Dorset'in yanına gönderirken Bay Gryce'ı Gwen Van Osburgh'un yanına koymuştu.

George Dorset'in konuşması masa komşusunun düşüncelerini bölmüyordu. Hazımsızlık çeken kederli bir adamdı o, her yemeğin içindeki sağlığa zararlı maddeleri bulmayı kafasına koyardı, bu merakından sadece karısının sesini duyunca vazgeçerdi. Ama bu sefer Bayan Dorset konuşmalara katılmıyordu. Selden'le mırıldanarak konuşuyor, ev sahibine çıplak omuzlarıyla sırt çeviriyordu, ev sahibi ise bu dışlanmaya kızmak yerine özgür bırakılmış bir adamın neşeli sorumsuzluğuyla bol çeşitli mönüye vermişti dikkatini. Bay Dorset içinse karısının tavrı öyle bir merak konusuydu ki balığın sosunu sıyırmadığı ya da küçük ekmeğinin içindeki ıslak kırıntıları çıkarmadığı zamanlarda ışıkların arasından onu görmek için cılız boynunu uzatıp duruyordu.

Bayan Trenor şans eseri karı-kocayı masanın iki tarafına oturtmuştu, böylece Lily Bayan Dorset'i de seyredebiliyordu, bakışlarını bir metre kadar uzağa çevirince de Lawrence Selden ile Bay Gryce'ı hızla karşılaştırabiliyordu. Onu perişan eden de bu karşılaştırmaydı. Yoksa ne diye birden bire Selden'e ilgi duymaya başlamıştı ki? Onu tanıyalı sekiz yıldan fazla olmuştu; Lily Amerika'ya döndüğünden beri genç adam onun arka planının bir parçası olmuştu. Yemeklerde onun yanına oturmaktan mutlu olurdu, çoğu erkekten de daha hoş bulurdu onu, benim

ilgimi çekebilmek için keşke başka nitelikleri de olsa, diye düşünürdü; ama şimdiye kadar kendi işleriyle öylesine meşguldü ki Selden'i hayatın zevkli ayrıntılarından biri olarak düşünmüştü ancak. Bayan Bart kendi yüreğini iyi okuyabilen biriydi, Selden'le birden ilgilenmeye başlamasının nedeninin genç adamın onun çevresine yeni bir ışık saçması olduğunu görüyordu. Özellikle zeki ya da olağanüstü biri değildi o; pek çok bunaltıcı yemek davetinde Lily'nin canını sıkmış olan çoğu erkekten geri kalmıştı kendi mesleğinde. Daha çok toplumdan belli ölçüde kopuk kalabildiği içindi, gösteriyi nesnel bir bakış açısıyla ve mutlu bir havayla seyretmesindendi, herkesin bir araya toplandığı ve dışarıdaki kalabalığın ağzı açık izlediği yaldızlı büyük kafesin dışında bağlantı noktalarına sahip olmasındandı. Kapısı üzerine kapanırken, kafesin dışındaki dünya ne kadar da çekici görünüyordu Lily'ye. Aslında kapının asla çarpılmadığını biliyordu; hep açıktı o, ama tutsakların çoğu şişenin içindeki sinekler gibiydiler, bir kere içeri girdiler mi bir daha asla özgürlüğe kavuşamazlardı. Selden'in farkı, şişeden çıkış yolunu hiç unutmamış olmasıydı.

Lily'nin bakışını değiştirmesinin sırrı genç adamda yatıyordu işte. Gözlerini Selden'den çeken genç kız küçük dünyasını onun gözleriyle taradığını fark etti: Sanki pembe lambalar söndürülmüş ve tozlu gün ışığı alınmıştı içeri. Uzun masanın ucuna doğru bakarken oturanları birer birer inceledi, jelatine bulanmış bir yağmurkuşunun önünde duasını ederken etobur iri başı omuzlarının arasına gömülen Gus Trenor'dan, orkidelerin oluşturduğu uzun sıranın sonunda cilveli, ıslık ıslık güzelliğiyle, elektrik- le aydınlatılmış bir kuyumcu vitrini gibi oturmakta olan

karısına kadar. İkisinin arasında aptalların oluşturduğu nasıl da uzun bir sıra! Ne kadar da bezdirici ve önemsizdi bu insanlar! Lily küçümsemeyle karışık bir sabırsızlıkla aklından geçirdi onları: Omuzları, gözleri, boşanmaları, “merak uyandıran bir paragraf” olduğu havası saçan genel tavrıyla Carry Fisher; roman taslakları okuyarak ve bir destan yazarak geçinmek isteyen, şimdiyse arkadaşlarının sırtından geçinen, yer mantarlarını beğenmeyen genç Silverton; hareketli bir ziyaret listesiyle kendini tamamiyle davetiyelere ne yazılacağına ve sofraya kartlarının doldurulmasına veren Alice Wetherall; bir şeyi onaylarken başını durmadan sinirli bir şekilde sallayan, insanların ne dediğini dinlemeden onları doğrulayan havasıyla Wetherall; özgüvenli gülümsemesi ve yarı şerif yarı mirasyedi kadın gibi meraklı bakışlarıyla Jack Stepney; kendisine sürekli babasından daha zengin kimse olmadığı söylenen bir genç kızın kendine duyduğu saf samimiye-tiyle Gwen Van Osburgh.

Arkadaşlarını böyle sınıflandırmak gülümsetti Lily’yi. Birkaç saat önce gözüne nasıl da farklı görünüyorlardı! Ama o zaman Lily’nin edinmekte olduğu şeyin simgesiydiler, şimdiyse vazgeçmekte olduğunun temsilcisi. Daha o gün öğle sonrasında harika niteliklere sahip görünüyorlardı; şimdiyse Lily onların baştan sona yavan olduklarını görebiliyordu. Ellerindeki olanakların ışıltısının altında başarılarının yoksulluğu seçiliyordu. Onların daha tarafsız olmalarını arzuluyor değildi, ama daha etkili olmalarını isterdi. Daha birkaç saat önce onların standartlarının merkezci gücünü nasıl da hissettiğini düşününce utandı. Gözlerini bir an yumdu, seçtiği hayatın amaçsız düzeni önünde dümdüz, beyaz bir yol gibi uzandı; o yolda yayan

yürümek yerine bir atlı arabayla geçecekti, ama bazen yaya olarak, arabayla gidenlerin giremeyeceği kestirme yollardan yararlanabilirdi.

Bay Dorset'in zayıf gırtlığının derinlerinden gelir gibi olan kıkır kıkır bir gülüşle irkildi.

"Bir bakın ona," diye bağırdı adam, hazin bir neşeyle. "Lütfen, bir bakın karıma, o zavallı adamı nasıl da alaya alıyor! Ona kafayı taktığını sanabilir insan, oysa tam tersi, inanın!"

Bu ricayı duyunca Lily gözlerini Bay Dorset'e böyle geçerli bir keyif veren sahneye çevirdi. Dediği gibi o sahnede Bayan Dorset'in katkısı daha fazlaydı: Masa komşusu onun yakınlaşmalarını, ilgisini yemeğinden çekmesine yol açmayacak ılımlı bir hazla kabullenir gibiydi. Bu manzara Lily'nin keyfini yerine getirdi, Bay Dorset'in evliliğiyle ilgili korkularının dönüştüğü tuhaf kılığı bildiğinden neşeyle, "Onu kıskanmıyor musunuz?" diye sordu.

Dorset bu saldırıyı zevkle karşıladı. "Ah, iğrenç –tam üstüne bastınız– geceleri uykumu kaçırıyor. Doktorlar hazımsızlık sorunumu buna bağlıyorlar, yani karımı deli gibi kıskanmama... Şundan bir kaşık bile yiyemeyeceğim," diye ekledi ansızın, tabağını itti, yüzü bulutlanmıştı; hemen uyum sağlayan Lily de bütün dikkatini adamın başkalarının aşçıları uzun uzadıya eleştirmesine verdi, ayrıca erimiş tereyağının toksik nitelikleri konusunda da epeyce konuştu.

Bay Dorset kolay kolay böyle candan bir dinleyici bulamazdı; hem erkek hem de hazım zorluğu çeken biri olduğundan bütün derdini dökerken karşısındaki kulakların pembe güzelliğine kayıtsız kalmamış olabilirdi. Her ne ise, Lily'yi o kadar uzun süre meşgul etti ki öbür

yanında söylenen cümle Lily'nin kulağına çalındığında tatlı servisi yapıyordu, grubun komik kadını genç Bayan Corby, Jack Stepney'e yakındaki nişanı konusunda takılıyordu. Bayan Corby'nin rolü eğlendirmektir: Konuşmaya hep balıklama dalarak başlardı.

"Elbette sağdıcin Sim Rosedale olacaktır!" diye bağırdığını duydu Lily onun, tahminlerinin doruk noktasını açıklıyordu kız; Stepney de yumruk yemiş gibi, "Tanrı hakkı için çok iyi fikir," diye yanıtladı Bayan Corby'yi, "ne de büyük bir hediye koparırım ondan!"

Sim Rosedale! Kısaltılınca daha da iğrençleşen o ad Lily'nin düşüncelerine tatsız bir sırtış gibi sokuldu. Hayatın kıyısında yükselen pek çok nefret edilesi olasılığın birini temsil ediyordu. Percy Gryce'la evlenmezse Rosedale gibi adamlara kibar davranmak zorunda kalacağı günler gelebilirdi. *Onunla evlenmezse mi?* Ama onunla evlenmeyi istiyordu, ondan da emindi, kendinden de. Düşüncelerinin gezindiği tatlı patikalardan ürpererek geri çekildi ve bir kez daha uzun beyaz yola adım attı... O gece odasına çıktığında son postayla gelen bir tomar fatura buldu. Dürüst bir kadın olan Bayan Peniston hepsini Bellomont'a göndermişti.

Ertesi sabah Bayan Bart kiliseye gitmenin görevi olduğuna ciddiyetle inanarak kalktı yatağından. Kahvaltı tepsisinin keyfini uzun uzadıya çıkarmaktan erken vazgeçti, gri elbisesinin hazırlanması için hizmetçiyi çağırdı ve dua kitabını ödünç almak için onu Bayan Trenor'a yolladı.

Ama izlediği yol öyle mantıklıydı ki isyan tohumları içermemesi mümkün değildi. Hazırlıklarını tamamlar tamamlamaz içindeki ayaklanmayı zorla bastırdı. Lily'nin hayal gücünü harekete geçirmeye bir kıvılcım yeterliydi,

gri elbiseyi ve ödünç alınan dua kitabını görmesi, yıllar sonrasına uzun bir ışık tuttu. Peter Gryce'la her pazar kiliseye gidecekti. New York'taki en değerli kilisede, en ön sırada yerleri olacaktı, kocasının adı kilise cemaatinin bağış listesinde göz alacaktı. Birkaç yıl içinde, Percy daha güçlendiğinde, müdür olacaktı. Kışları rektör bir kez akşam yemeğine gelecekti, kocası da listeyi gözden geçirmesini, çok zenginlerle tekrar evlenerek nedamet belirtisi göstermiş olanlar dışında boşanmış kişilerin bulunmamasını rica edecekti Lily'den. Dinsel görevlerin bu devresinde özellikle zahmetli bir şey yoktu; ama yolunun üstünde sinmiş bekleyen o devasa can sıkıntısının ancak küçük bir zerresini temsil ediyordu. Ve böyle bir sabahta canının sıkılmasına kim razı olabilirdi? Lily iyi uyumuştı, aldığı banyo içini hoş bir şevkle doldurmuştu, bu da yanağının pürüzsüz eğimine tatlı bir biçimde yansiyordu. Bu sabah yüzünde kırışık yoktu ya da aynanın açısı daha uygundu.

Ve bu gün, Lily'nin ruh halinin suç ortağıydı; içgüdülerin ve kaçmaların günüydü. Aydınlık hava toz altınla dolu gibiydi; nemli çiçeklerle dolu çimenlerin aşağısında ağaçlı araziler kızarıp için için yanıyor, ırmağın öte tarafındaki tepeler erimiş mavide yüzüyordu. Lily'nin damarlarındaki kanın her damlası onu mutluluğa davet ediyordu.

Tekerlek gürültüsü onu düşüncelerinden uzaklaştırdı, panjurlara yaslanınca arabaya binenleri gördü. Geç kalmıştı demek... ama hiç paniğe kapılmadı. Hatta Bay Gryce'ın asık suratını görünce gitmemekle akıllılık ettiğini düşündü, çünkü genç adamın hayal kırıklığını böyle açıkça belli etmesi, ikindide yapacakları gezintiye dair iştahını da mutlaka köreltecekti. Lily ise o gezintiyi kaçırmak istemiyordu;

yazı masasının üzerindeki faturalara bir göz atması bu gezintinin gerekliliğini hatırlatmaya yetti. Ama o saat gelene kadar bütün sabah kendisine aitti, zamanını nasıl geçireceğini tatlı tatlı düşünebilirdi. Öğlene kadar ortalıkta kimseyi görmeyeceğini bilecek kadar tanıyordu Bellomont'taki adetleri. Wetherall'ların, Trenor'ların kızlarının ve Leydi Cressida'nın arabaya doluştuklarını görmüştü; Judy Trenor mutlaka saçlarını yıkıyordu; Carry Fisher ev sahibini alıp arabayla gezmeye gitmişti; Ned Silverton kendi odasında gençliğin çaresiz sigaralarını tütürüyor olmalıydı; Kate Corby de Jack Stepney ve genç Bayan Van Osburgh'la tenis oynuyordu mutlaka. Hanımlardan geriye sadece Bayan Dorset kalıyordu ki o da öğle yemeğine kadar odasından çıkmazdı; dediğine göre doktorları sabahın sert havasına çıkmasını yasaklamışlardı.

Grubun geri kalan üyelerine aldırımıyordu Lily; nerede olurlarsa olsunlardı, onun planlarına karışmaları olası değildi. Bu planlar da şimdilik, önce seçtiğinden daha sade ve yazlık bir giysi seçmekte, elinde güneş şemsiyesiyle biraz hareket etme arzusunda olan serbest bir hanımefendi edasıyla aşağıya süzülmekte somutlaşıyordu. Şöminenin yanında kıvrılmış yatan köpekler dışında büyük salon boştu, Bayan Bart'ın dışarıya çıkacağını anlar anlamaz, kendisine eşlik etmek istediklerini açıkça göstererek yanına koştular. Lily, darbeler indirerek tekliflerini sunan patileri bir kenara itti, neşeli gönüllülere arkadaşlıklarına daha sonra ihtiyacı olabileceğini anlattı, boş salondan geçerek evin öbür ucundaki kitaplığa doğru salına salına ilerledi. Kitaplık Bellomont'taki eski malikânedeki arta kalan tek bölümdü: Anavatanın geleneklerini klasik kesimli kapılarında, şöminedeki Hollanda çinilerinde, yanında

parlak pirinç ayaklı vazolar bulunan işlemeli ızgarasında ortaya koyan uzun ferah bir mekândı. Eskilikleri gözü okşayan kitapların doldurduğu rafların arasında fiyonklu perukları, çökük avurtlarıyla ailenin erkeklerini, kabarık saçları ve ince bedenleriyle kadınlarını gösteren tablolar asılıydı; kitapların çoğu da söz konusu kişilerle çağdaştı, daha sonra gelen Trenor'ların fazla bir katkıları olmamıştı. Aslında Bellomont'taki kitaplıkta kitap okunmazdı, sigara odası ya da cilveleşmek için sakın bir köşe olarak ünlenmişti orası daha çok. Bununla birlikte Lily'nin aklına, onu özgün amacına uygun kullanma olasılığı hiç olmayan gruptaki tek üyenin bu sefer oraya sığınmış olabileceği gelmişti. Üzerine koltuklar serpiştirilmiş eski halıya basarak usulca yaklaştı, daha salonun ortasına varmadan yanılmadığını gördü. Gerçekten de Lawrence Selden öbür uçta oturuyordu; dizlerinin üzerinde bir kitap dursa da ilgisi ona değil hemen yanındaki koltukta sırtını yaslayarak oturan, koltuğun koyu renk deri döşemesinin üzerinde aşırı ince bedeniyle göze çarpan, danteller içindeki bir hanıma yönelikti.

Onları görünce olduğu yerde kaldı Lily, bir an geri çekecek gibi oldu, ama vazgeçip yaklaştığını belli etmek üzere eteklerini hafifçe hışırdatınca ikili başlarını kaldırıp baktı; Bayan Dorset içten gelen hoşnutsuzluğunu belli ederken Selden'in yüzünde her zamanki tuhaf, sakın gülümsemesi belirdi. Onun bu sakinliği Lily'yi huzursuz etti; ama huzursuz olması bu durumda kendine daha da mükemmel bir biçimde hâkim olmaya çalışması anlamına geliyordu.

"Aman Tanrım, geç mi kaldım?" diye sordu, kendisini selamlamak üzere yaklaşan Selden'in eline eliyle dokunarak.

“Ne için geç?” diye sordu Bayan Dorset, sesi buruktu. “Öğle yemeğine olmamalı... ama belki daha öncesi için bir sözünüz vardı?”

“Evet, vardı,” dedi Lily, sır verircesine.

“Gerçekten mi? O zaman ben engel oluyorumdur belki? Buyrun, Bay Selden tamamıyla size ait.” Bayan Dorset’in yüzü sinirden bembeyaz kesilmişti, Lily onun sıkıntısını uzatmaktan zevk duydu.

“Ah canım, yo, kalın lütfen,” dedi güler yüzle, “sizin gitmenizi hiç istemem.”

“Çok iyisiniz canım, ama ben Bay Selden’in randevularına burnumu sokmam.”

Bu söz hafif bir sahiplenme havasıyla çıkmıştı ağzından, hedefini de buldu, yanaklarının öfkeyle kızardığını saklamak isteyen Selden, Lily yaklaşırken düşürmüş olduğu kitabı almak için yere eğildi. Lily’nin gözleri sevimli bir biçimde irileşti, hafifçe güldü.

“Ama Bay Selden’le randevum yok ki! Randevum kiliseye gitmek içindi; ama korkarım ki araba beni beklemeden gitmiş. *Gitmiş* mi, biliyor musunuz?”

Selden’e döndü, genç adam bir süre önce arabanın hareket ettiğini duyduğunu söyledi.

“Ah, o zaman yürümem gerekecek; Hilda ile Muriel’e kendileriyle birlikte kiliseye gitme sözü verdim. Yayan gitmek için çok mu geç? Olsun, hiç değilse deneyeyim, hem de ayının bir kısmını kaçırma şansım olur. Ne de olsa pek üzülmem buna!”

Konuşmalarını böldüğü çifte neşeyle selam vererek camlı kapılardan çıkıp gitti Bayan Bart, bahçedeki yolun uzun görüş açısında eteklerini hışırdatarak, zarıfçe yürüdü.

Kiliseye doğru gidiyordu, ama adımlarını pek hızlı atmıyordu; eşikte durup şaşkınlıkla karışık bir keyifle kızın arkasından bakan birinin gözünden kaçmadı bu. Aslında Lily derin bir hayal kırıklığının şokunu yaşadığının farkındaydı. O güne dair bütün planlarını, Selden'in Bellomont'a kendisini görmek üzere gelmiş olmasının üzerine kurmuştu. Alt kata indiğinde onu kendisini beklerken bulmayı ummuştu, bunun yerine Selden'i, başka bir hanımı beklediğine işaret edebilecek bir durumda bulmuştu. Bertha Dorset için gelmiş olabilir miydi oraya? Bu kadın, sıradan ölümlülere kendini asla göstermediği bir saatte ortaya çıkacak kadar güvenmişti bu varsayıma; şimdilik Lily'nin de onu yalanlayacak bir olanağı yoktu. Selden'in sadece pazar gününü şehir dışında geçirmek isteğiyle hareket etmiş olabileceği aklına gelmedi; kadınlar erkekleri değerlendirirken duygusal nedenleri bir kenara bırakmayı asla öğrenemezler. Ama Lily'nin siniri kolay kolay bozulmazdı, rekabet cesaretlendirirdi onu, Selden'in gelişi eğer hâlâ Bayan Dorset'in kurduğu tuzakta bulunduğunu kanıtlamıyorsa, kadının yakınında olmaktan korkmayacak kadar bu tuzagın uzağında olduğunu gösteriyordu.

Bu düşünceler kafasına öyle dolmuştu ki adımları yavaşladı, vaazdan önce kiliseye varması pek olası görünmüyordu. Sonunda, bahçeden geçip ötedeki ormanlık alana girince yola çıkış amacını unutarak yolun dönemeindeki tahta bir kanepeye çöktü. Çok hoş bir yerdi orası, Lily de buna kayıtsız kalamadı ya da kendi varlığının bu güzelliği artırdığına; ama yanında biri olmadıkça yalnızlığın keyfini çıkarmaya alışık değildi, güzel bir kızla romantik bir sahnenin birleşimini ziyan etmenin yazık

olacağını düşündü. Ama bu fırsattan yararlanacak kimseler yoktu ortalıkta; yarım saat kadar boşu boşuna beledikten sonra kalkıp yoluna devam etti. Yürürken alttan alta bir yorgunluk duydu; içinin ışığı sönmüştü, hayatın tadı dudaklarında yavanlaşmıştı. Ne aradığını pek bilemiyordu ya da aradığını bulamamanın gökyüzünü neden kararttığını; sadece belli belirsiz bir yenilgi duygusu, çevresini saran yalnızlıktan daha derin bir içsel soyutlanma hissediyordu.

Adımları ağırlaştı, halsizce önündeki yola baktı, güneş şemsiyesinin ucuyla patikanın kenarındaki eğreltiotlarını dürttü. Tam o sırada arkasından bir ayak sesi geldi, Selden yanı başındaydı.

“Ne kadar hızlı yürüyorsunuz!” dedi genç adam. “Hiç yetişemeyeceğim sandım!”

Neşeyle yanıtladı onu Lily: “Soluğunuz yetersiz olmalı! Bir saattir şu ağacın altında oturuyordum.”

“Umarım beni beklemişsinizdir?” oldu Selden’in yanıtı; kız da hafifçe gülerek, “Eh... gelip gelmeyeceğinizi görmek istemiştım,” dedi.

“Aradaki farkı anlıyorum, ama aldırmıyorum, çünkü biri ötekini de içeriyor. Ama geleceğime emin değil miydiniz?”

“Yeterince beklersem geleceğinize emindim... ama bakın, bu deneye ayıracağım zaman kısıtlıydı.”

“Neden kısıtlıydı? Öğle yemeği yüzünden mi?”

“Yo, öbür randevum yüzünden.”

“Muriel ve Hilda’yla kiliseye gitmeniz mi?”

“Hayır, kiliseden eve bir başkasıyla dönecektim.”

“Anlıyorum; pek çok seçeneğiniz olduğunu bilmeliydim. Öbür kişi de eve bu yoldan mı dönecek?”

Lily tekrar güldü. "Ben de bunu bilmiyorum işte; bunu öğrenebilmek için ayın bitmeden kiliseye gitmeliyim."

"Haklısınız; benim görevim de size engel olmak; bu durumda öbür kişi sizin gitmemenize küsecek ve çaresizlikten eve arabayla dönmeye karar verecek."

Lily neşeyle ve takdirle karşıladı bunu; adamın saçmalıkları kendi ruh halinin fıkır fıkır oynaması gibiydi. "Böyle acil bir durumda böyle mi yapardınız?" diye sordu genç adama.

Selden kıza ciddiyetle baktı. "Acil bir durumda neler yapabileceğimi," diye bağırdı, "size kanıtlamak için buradayım."

"Saatte bir mil katetmek... kabul edin ki arabayla daha çabuk gidersiniz."

"Ah, ama sonunda sizi bulacak mı o? Başarı ancak böyle sınanır."

Selden'in evindeki çay sofrasının başında saçma sapan konuşurken hissetmiş oldukları aynı hazzı duyarak bakiştılar; ama birden Lily'nin yüzü değışti, "Eh," dedi, "duruma bakılırsa başardı."

Onun bakışlarını izleyen Selden yolun aşağısındaki dönemeçten kendilerine doğru yaklaşmakta olan bir grup gördü. Belli ki Leydi Cressida eve yürüyerek dönmekte ısrar etmişti, kiliseye gidenler de ona eşlik etmeyi görev bilmişlerdi. Lily'nin refakatçisi, gruptaki iki erkeğe hızla göz gezdirdi; Leydi Cressida'nın yanında huzursuz bir dikkati belirten yan bakışıyla, saygıyla yürüyen Wetherall ile en arkadan Bayan Wetherall ve Trenor'larla gelen Percy Gryce.

"Ah, Americana'yla neden ilgilendiğinizi şimdi anlıyorum!" dedi Selden, apaçık bir hayranlıkla, ama bu

alaycı sözlerin karşılığında Lily'nin yüzü kızarınca genç adam, istese bile, lafı uzatmadı.

Lily Bart'ın, kendisine kur yapanlar, hatta onları kendine çekme yolları hakkında şaka yapılmasına itiraz etmesi Selden için öyle yeni bir şeydi ki bir an şaşırıp kaldı, bu da aklına birçok olasılık gelmesine yol açtı; ama Lily kendi şaşkınlığını kibarca savundu, söz konusu kişi yaklaşırken, "Bu yüzden bekliyordum sizi," dedi, "bana epeyce yön verdiğiniz için teşekkür etmek amacıyla."

"Ah, bu kadar kısa bir zamanda bu konu layıkıyla ele alınamaz," dedi Selden, Trenor'ların kızları Bayan Bart'ı fark ettiklerinde. Lily onların gürültülü selamlarına karşılık olarak elini sallarken Selden çabucak, "Öğle sonranızı buna ayırmaz mısınız," diye ekledi. "Yarın sabah gideceğimi biliyorsunuz. Biraz yürürüz, siz de bana rahat rahat teşekkür edersiniz."

6. Bölüm

Harika bir öğle sonrasıydı. Hava daha da sakinleşmiş, Amerikan sonbaharın ısıltısına, gün ışığını karartmadan içine nüfuz eden bir pus katılmıştı.

Parkın ağaçlı kuytularına serinlik çökmüştü bile, ama zemin yükseldikçe hava ısındı, geniş yolun ötesindeki uzun yamaçlara tırmandıkça, Lily ile arkadaşı yaz havasının hüküm sürdüğü bir bölgeye ulaştılar. Yol, tek tük ağaçlar görülen bir çayırdan geçiyordu; sonra yıldızçiçekleri ve mora çalan böğürtlen dallarıyla süslenip daralıyor, oradan da dişbudak ağaçlarının hafifçe titreşen yaprakları arasından arazi pastoral uzaklıklara açılıyordu.

Daha yukarılarda, dar yolun üzerinde, gürleşmekte olan eğreltiotu öbekleri, gölgeli bayırları kaplayan göz alıcı yeşillikler görülüyordu; ağaçlar yola sarmaya başlıyor, gölgeleri koyulaşıp akşam karanlığındaki bir küme kayın ağacının damalı şeklini alıyordu. Ağaçların gövdeleri birbirinden oldukça uzaktaydı, diplerini de pek az ot sarmıştı; yol, ormanın kıyısından dolaşıyor, ara sıra güneş vuran bir otlağa ya da meyvelerin beneklediği bahçelere bakıyordu.

Lily'nin doğayla bir yakınlığı yoktu, ama uygun olana karşı tutkuluydu, duygularına uygun fon oluşturan bir sahneye de tam anlamıyla duyarlı olabilirdi. Aşağıda yayılan manzara onun içinde bulunduğu ruh halinin genişlemiş bir şekli gibiydi, oradaki sükûnette, genişlikte, özgürce uzanan alanlarda kendinden bir şeyler buldu. Yakındaki yamaçlarda tatlı akçaağaçlar üzerinde ölü yakılan ışıktan odunlar gibi titreşiyorlardı; daha aşağılarda, gri meyve bahçeleri kitleler halindeydi, şurada burada bir meşe koruluğu görülüyordu. İki-üç kırmızı çiftlik evi elma ağaçlarının altında uykuya yatmıştı, bir köy kilisesinin kulesinin sivri, beyaz tepesi, yamacın sırtının gerisinden görünüyordu; çok çok aşağıda, pusun içinde, anayol tarlaların arasından uzanıyordu.

"Gelin, şuraya oturalım," diye önerdi Selden, üst taraftaki yosunlu, iri kayaların arasından kayın ağaçlarının boy verdiği çıplak bir kayaya vardıklarında.

Lily kendini kayanın üzerine bıraktı, uzun süre yokuş yukarı yürümekten ateş basmıştı. Sessizce oturdu, tırmanmanın zorluğundan dudakları aralanmıştı, gözleri kopuk kopuk görünen manzarada sakince geziniyordu. Selden, çimenlere, Lily'nin ayaklarının dibine uzandı, güneşten korunmak üzere şapkasını eğdi, ellerini kayanın yan tarafına yasladığı başının arkasında kavuşturdu. Kızı konuşturmak niyetinde değildi; onun hızlı soluklarla süren sessizliği çevrede hüküm süren sükûnetin ve uyumun bir parçası gibiydi. Selden'in zihninde sadece uyuşuk bir zevk duygusu vardı, eylül pusunun ayaklarının dibindeki manzarayı perdelendirmesi gibi o da duygularının keskin kıyılarını perdeliyordu. Oysa tavrı erkeğinki kadar sakin olsa da Lily'nin içinde, zihnine hücum eden düşünceler

kaynıyordu. O anda içinde iki kişi vardı, biri özgürlükle ve heyecanla derin soluklar alırken, diğeri korkulardan oluşan küçük, kara bir hapisshanede soluk almaya çabalıyordu. Ama tutsağın kesik solukları giderek düzeldi, ya da öteki onlara dikkat etmez oldu; ufuk genişledi, hava sertleşti ve özgür ruh uçmaya hazırlandı.

Lily, kendisini ayaklarının altındaki güneşle kaplı dünyanın üstüne kaldırıp sallar görünen canlılık duygusunu açıklayamıyordu. Acaba aşk mı bu, diye düşündü, yoksa sadece mutlu düşüncelerin ve duygulanmaların rastlantısal bir birleşimi mi? Ne kadarı o mükemmel öğle sonrasının büyüünden, sararmakta olan ağaçların rayihasından, kaçtığı yavanlığını düşünmesinden kaynaklanıyordu? Duygularının niteliğini sınayacak kesin bir deneyimi yoktu Lily'nin. Kaç kez servetlere ya da mesleklere âşık olmuştu, ama bir erkeğe bir tek kez âşık olmuştu. Bu da yıllar önceydi, toplum içine ilk girdiğinde mavi gözlü, saçları hafifçe dalgalı Herbert Melson adında genç bir beyefendiye romantik duygularla bağlandığında. Paraya çevrilebilir başka bir güvencesi bulunmayan Bay Melson, Van Osburgh kızlarının yaşça en büyüğünü elde etmek için bunlardan yararlanmıştı: O zamandan beri kaba ve hırıltılı olmuş, çocuklarıyla ilgili anekdotlar anlatmaya merak sarmıştı. Lily bu ilk duygularını hatırlıyorsa bunun nedeni şu anda kapıldığı duyguyla kıyaslamak değildi; kıyaslamasının tek nedeni, hafiflik ve özgürlük duygusuydu, kısa süren gençlik aşkını yaşadığı günlerde vals yaparken ya da bir limonluğun kuytusunda hissettiği duygulardı bunlar. O hafifliği ve özgürlük ateşini bugüne kadar yeniden tatmamıştı; ama şimdi kanın bilinçsizce, el yordamıyla akmasından da öte bir şey yaşıyordu. Selden'e

karşı duygularındaki o büyü o duyguyu anlamasından kaynaklanıyordu; onları birbirlerine bağlayan zincirin her bir halkasına parmağıyla dokunabilirdi. Selden'in popülerliği sakın bir popülerlik olmasına, arkadaşları arasında dile getirilmekten çok hissedilmesine rağmen, Lily onun gösterişsizliğini bilinmemelik sanmamıştı hiç. Selden'in ün salmış kibarlığı genellikle rahatça ilişki kurmasına küçük bir engel olarak görülürdü. Ama edebiyat konusunda geniş fikirli olmasıyla gururlanan, çantasında hep Ömer Hayyam'ın bir eserini bulunduran Lily, Selden'in bu özelliğine kapılmıştı ve bunun daha eski bir toplumda daha iyi fark edileceğini hissediyordu. Hatta rolünü oynamak Selden'in hünerlerinden biriydi; herkese yukarıdan bakacak bir boydaydı, sert hatlı koyu renk teni, silik tiplerin yaşadığı bir ülkede ona daha özel bir ırktan geliyormuş, yoğun bir geçmişin izini taşıyormuş havası veriyordu. Açık sözlü kişiler onu biraz yavan bulurlardı, çok genç kızlar da alaycı olduğunu düşünürlerdi; ama Lily'nin ilgisini uyandıran onun bu güler yüzlü, mesafeli havası, herhangi bir kişisel çıkar iddiasından olabildiğince uzakta olmasıydı. Selden her açıdan Lily'nin müşkülpesent zevkine uygundu; hatta Lily'nin en kutsal saydığı şeylere hafif bir alaycılıkla bakarken bile. Belki de Lily ona en büyük hayranlığı, tanıdığı en zengin adam kadar farklı bir üstünlük duygusu yayabildiği için duyuyordu.

Lily'nin bir kahkaha atarak, "Bugün sizin için iki randevumu iptal ettim. Siz benim için kaç tane iptal ettiniz?" demesine neden, bu düşüncenin farkında olmadan uzatılmasıydı.

"Hiçbir tane," dedi Selden sakince. "Benim Bellomont' taki tek randevum sizinleydi."

Lily, hafifçe gülümseyerek baktı ona.

"Bellomont'a gerçekten de beni görmek için mi geldiniz?"

"Elbette."

Lily'nin düşünceleri derinleşti. "Neden?" diye mırıldandı, sesinin tonu sorusundaki bütün cilveyi silmişti.

"Çünkü sizi seyretmek harika bir şey; sizin ne yaptığınızı izlemek hoşuma gider hep."

"Burada olmasaydınız ne yaptığımı nasıl bilecektiniz?"

Selden gülümsedi. "Benim gelişimin sizin programınızı en ufak bir şekilde saptırdığını söyleyecek kadar kibirli değilim."

"Saçma bu... burada olmasaydınız tabii ki sizinle geziyor olamazdım."

"Yo, ama benimle gezintiye çıkmanız elinizdeki malzemeyi kullanmanın bir başka yolu. Siz bir sanatçısınız, ben de tesadüfen sizin bugün kullandığınız boyayım. Önceden tasarlanmış işleri doğaçlama ortaya koymak sizin becerinizin bir parçası."

Lily de gülümsedi. Selden'in sözleri mizah duygusunu etkileyecek kadar sivriydi. Genç adamın tesadüfen orada bulunuşundan belli bir işin parçası olarak yararlanacağı doğrudu; ya da en azından Bay Gryce'la yürüyüş yapma sözünden dönmesi için bulduğu gizli bahaneydi bu. Bazen fazla hırslı olmakla suçlanırdı Lily, Judy Trenor bile yavaş gitmesi için uyarmıştı. Tamam, bu sefer fazla hırslı olmayacaktı, kendisine kur yapan bu adama beklemenin zevkini tattıracaktı. Görevle eğilimin bir araya geldiği yerde bu ikisini ayırmak Lily'nin huyu değildi. Başının ağrıdığını bahane ederek yürüyüşe çıkmamıştı; sabah kiliseye gitmesini engelleyen aynı berbat baş ağrısını. Öğlen yemeğinde görünmesi, bahanesini haklı

çıkarmıştı. İsteksiz, acı çeken tatlı bir hali vardı; elinde bir parfüm şişesi tutuyordu. Bay Gryce bu tür gösterilere alışık değildi, kızın fazla narin olup olmadığını düşündü, soyunun geleceği hakkında kuşkuya düştü. Ama sempatisi galip geldi, kızıdan dışarıya çıkmamasını rica etti; Gryce dışarıya çıkmayı her zaman dışarıdaki havaya bağlardı.

Lily genç adamın sempatisini isteksiz bir değerbilirlik göstererek kazanmıştı, kendisi o gün pek iyi arkadaşlık edemeyeceğinden onu, yemekten sonra otomobillerle Peekshill'deki Van Osburgh'ları ziyaret edecek olan gruba katılmaya zorlamıştı. Kızın kendi çıkarını gözetmemesi Bay Gryce'ı etkilemiş, öğleden sonrayı boş geçirme tehlikesinden kaçmak için de kızın öğüdüne uymuş, üzülerek başına şapkasını, gözüne gözlüğünü takıp gitmişti. Araba geniş yolda uzaklaşırken Lily genç adamın şaşkın bir böceğe benzediğini düşünüp gülümsemişti. Selden genç kızın manevralarını sakince, eğlenerek izlemişti. Lily, öğleden sonrayı birlikte geçirmeleri teklifine yanıt vermemişti, ama kızın planı ortaya çıktıkça Selden kendisinin de bu plana dahil olduğuna emin olmuştu. Ev boştu, sonunda genç kızın merdivenden indiğini duydu, ona katılmak üzere bilardo salonundan çıktı.

Lily'nin başında şapka, sırtında yürüyüş giysisi vardı, ayaklarının dibinde köpekler zıplıyordu.

"Sonunda açık hava bana iyi gelir diye düşündüm," diye açıklama yaptı; Selden de bu kadar basit bir çarenin denemeye değdiğini söyledi.

Gezmeye gidenler en az dört saatten önce dönmezlerdi; Lily ile Selden bütün bir öğle sonrasına sahiptiler, acelesi olmaması ve güvende bulunması Lily'nin içini iyice rahatlattı. Konuşacak bolca zamanları vardı, belli bir

temaya bağlanmak zorunda da değildiler, böylece Lily zihinsel avareliğin nadir keyiflerini tadabilecekti.

Lily kendini gizli motiflerden öylesine uzak hissediyordu ki genç adamın saldırısına sinirlenmekten kendini alamadı.

“Bilmiyorum,” dedi, “neden beni hep kasıtlı davranmakla suçluyorsunuz?”

“İtiraf ettiğinizi sandım: Geçen gün belli bir çizgiyi izlemek zorunda olduğunuzu söylemiştiniz, insan bir şey yapıyorsa onu sonuna kadar yapması erdemliliktir.”

“Eğer, kendisini düşünecek kimsesi yoksa bir kızın kendi kendini düşünmek zorunda olduğunu söylüyorsanız bu suçlamayı kabul etmeye hazırım. Benim içgüdülerime asla uymadığımı ileri sürüyorsanız bana mutsuz birini bulmalısınız.”

“A, ama ben böyle demek istememiştim: Sizin dehanızın, dürtüleri amaçlara dönüştürmekte yattığını söylememiş miydim size?”

“Deham mı?” diye tekrarladı Lily, sesine ansızın bir bezginlik çökmüştü. “Dehanın başarıdan başka sınanma yolu var mı? Hem ben başarı filan kazanmadım.”

Selden şapkasını geriye itti, kıza yan yan baktı. “Başarı... başarı nedir? Sizin tanımlamanızı duymak isterdim.”

“Başarı?” Duraksadı Lily. “İnsanın hayattan olabildiğince yararlanmasıdır, sanırım. Görece bir nitelik ne de olsa. Siz de aynısını düşünmüyor musunuz?”

“Aynısını mı? Tanrı korusun!” Birden doğrulup oturdu Selden, dirseklerini dizlerine dayadı, gözlerini olgun tarlalara dikti. “Benim başarıdan anladığım,” dedi, “kişisel özgürlüktür.”

“Özgürlük mü? Dertlerden uzak olmak mı?”

“Her şeyden... paradan, yoksulluktan, huzurdan ve ürküden, bütün maddi olaylardan. Bir tür ruh cumhuriyetine sahip olmaktır... ben buna başarı derim.”

Hevesle, ateşle öne eğildi Lily. “Biliyorum, biliyorum, tuhaf; ama bugün böyle hissediyorum.”

Her zamanki tatlı ifadesiyle baktı kızın gözlerine. “Nadiren mi hissedersiniz böyle?”

Adamın bakışlarının altında Lily’nin yanakları hafifçe kızardı. “Çok alçak olduğumu düşünüyorsunuz, değil mi? Ama belki de başka seçeneğim olmamasındandır. Yani bana ruh cumhuriyetinden söz edecek kimsem yoktu.”

“Hiç yoktur ki – bu ülkede insan kendi yolunu kendi bulur.”

“Ama siz söylemeseydiniz ben yolumu bulamazdım.”

“A, işaret levhaları vardır – ama okumasını bilmek gerekir.”

“Eh, ben okuyabildim, okuyabildim!” diye bağırdı Lily, hevesle parlıyordu gözleri. “Ne zaman sizi görsem, levhadaki bir harfi okurken buluyorum kendimi –ve dün– dün akşam yemeğinde sizin cumhuriyetinize giren küçük bir yol gördüm ansızın.”

Selden hâlâ ona bakıyordu, ama farklı gözlerle. O ana kadar kızın varlığında ve konuşmasında estetik bir keyif bulmuştu, ki düşünceli bir erkek güzel kadınlarla olan gelişigüzel ilişkilerinde aramaya meyillidir bunu. Selden’in tavrı, hayranlık dolu bir gözlemcilikti, Lily’de, onun amacına ulaşmasını engelleyecek herhangi bir duygusal zayıflık fark etseydi neredeyse üzüldü. Ama şimdi bu zayıflığın ima edilmesi kızla ilgili en ilginç şeye dönüşmüştü. O sabah bir karmaşa anında rastlamıştı kıza, Lily’nin yüzü solgun ve değişikti, güzelliğindeki azalma ona yakıcı bir çekicilik

katmıştı. *Demek yalnızken böyle görünüyor!* olmuştu ilk düşüncesi Selden'in; ikinci olarak da kendi gelişinin kızda yol açtığı değişikliği fark etmişti. Kızın hoşlanmasının doğal olduğundan kuşkulanamaması, ilişkilerinin tehlikeli noktasıydı. Başlamakta olan samimiyetlerine nereden bakarsa baksın, bu ilişkiyi kızın hayata dair planının bir parçası olarak göremiyordu; böylesine titizlikle planlanmış bir kariyerde beklenmedik öge olmak, duygusal deneyimleri reddetmiş bir erkek için bile teşvik ediciydi.

"O zaman," dedi, "daha fazlasını görme isteği uyardırdı mı sizde? Bizden biri olacak mısınız?"

Konuşurken sigarasını çıkarmıştı, Lily elini tabakaya uzattı.

"Ah, bana bir tane verir misiniz, günlerdir içmedim!"

"Neden böyle doğal davranmayıp kaçınıyorsunuz? Bellomont'ta herkes sigara içeriyor."

"Evet, ama gelinlik kızlar için doğru sayılmıyor; ben de şu anda gelinlik kızım."

"O zaman korkarım ki sizi cumhuriyete alamayacağız."

"Neden? Bekârlara mı özgü?"

"Hiç değil, ama oradaki evlilerin sayısının fazla olduğunu söylemeliyim. Ancak siz zengin biriyle evleneceksiniz, cennete girmek ne kadar zorsa zenginlerin oraya girmesi de o kadar zor."

"Haksızlık bu, böyle düşünüyorum, anladığım kadarıyla vatandaşlığın koşullarından biri parayı fazla düşünmemek, parayı düşünmemenin tek yolu da bol paraya sahip olmaktır."

"Havayı düşünmemenin tek yolu, soluyacak yeterince hava olmasıdır da diyebilirsiniz. Bir bakıma doğru bu; ama siz düşünmeseniz de ciğerleriniz düşünür havayı. Sizin

zenginleriniz de böyledir; parayı düşünmüyor olabilirler, yine de soluyorlar onu; alıp başka bir ortama götürün onları da görün nasıl kıvranıyorlar, nasıl solukları kesiliyor!”

Lily sigara dumanının mavi halkalarının arasından dalgın dalgın bakarak oturdu.

“Bana kalırsa,” dedi sonunda, “zamanınızın büyük bölümünü onaylamadığınız bir ortamda geçiriyorsunuz.”

Selden bu saldırıyı sinirlenmeden karşıladı. “Evet, ama ben yüzergezer kalmaya çalıştım; insanın ciğerleri başka bir havada çalışabildiği sürece sorun yok. Gerçek simya, altını tekrar başka bir şeye dönüştürebilmekte yatar; sizin arkadaşlarınızın çoğunun yitirmiş olduğu sır da bu işte.”

Lily düşündü. “Sizce,” diye karşılık verdi biraz sonra, “topluma kusur bulan insanlar onu araç değil de amaç olarak görmeye meyilli değiller mi? Tıpkı paradan nefret eden insanların onun tek yararının torbalarda tutulup şeytanca zevk alınmasıymış gibi konuşmalarına benziyor bu. Her ikisine de, kullanıcının kapasitesine göre ya budalaca ya da zekice kullanılabilecek birer fırsat gözüyle bakmak daha dürüstçe olmaz mı?”

“Makul olan bu düşünce tarzı; ama toplumun tuhaf yanı, ona amaçmış gözüyle bakanların zaten içinde bulunanlar olması, kenardan eleştirenler değil. Pek çok gösteride bunun tam tersi bulunur, seyirciler aldanıyor olabilirler, ama aktörler gerçek hayatın sahne ışıklarının öbür tarafında olduğunu bilirler. Toplumun, işten kaçmak olduğunu düşünenler, onu doğru kullanımına oturtuyorlar; ama uğrunda uğraşılacak şey gerçekleşince hayatın bütün ilişkilerini çarpıtır.” Selden dirseğine dayanıp doğruldu. “Ulu Tanrım!” diye devam etti, “hayatın süsleyici yanını küçümsüyor değilim. Bana kalırsa görkem duygusu ortaya

koyduğu şeyle kendini haklı çıkarmıştır. İşin kötü yanı, bu süreçte pek çok insan doğası tüketilmiş olması. Hepimiz kozmik eylemlerin hammaddesiyecek mor bir örtüye renk veren balık olmaktansa kılıcı tavlayan ateş olmayı yeğlerim. Bizimki gibi bir toplum kendi küçük mor yamasını üretirken bunca iyi malzemeyi ziyan ediyor! Ned Silverton gibi bir oğlana bak! Herhangi birinin toplumdaki perişanlığını gidermek için kullanılmayacak kadar iyi. Evreni keşfetmek üzere yola çıkmış bir delikanlı. O evreni Bayan Fischer'in salonunda bulması yazık olmaz mı?"

"Ned tatlı bir oğlan, umarım hayallerini sürdürür de güzel şiirler yazar; ama sizce hayallerini ancak toplum içinde mi yitirebilir o?"

Selden omuzlarını silkerek yanıtladı genç kız. "Neden bütün bereketli fikirlerimize hayal, değersiz olanlara da gerçek deriz? Bu tür terimleri kabul ettiğimizi fark etmemiz toplumu yeterince lanetlediğimiz anlamına gelmez mi? Silverton'un yaşındayken bu jargona neredeyse alışıyordum, adların inançların renklerini nasıl değiştirdiğini bilirim."

Lily onun böyle inançla konuştuğuna hiç tanık olmamıştı. Her zaman eklektik tavırlı biriydi o, hafifçe döner, kıyaslardı; genç adamın inançlarının şekillendiği bu laboratuvara ansızın bir göz atmak Lily'yi etkilemişti.

"Ah, siz de öteki hizipçiler kadar kötüsünüz," dedi. "Neden cumhuriyetinize cumhuriyet diyorsunuz? Kapalı bir kurum o, insanları dışarıda tutmak için yapay itirazlar yaratıyorsunuz."

"Benim cumhuriyetim değil, benim olsaydı darbe yapar, tahta sizi oturturdum."

"Oysa gerçekte eşikten içeri adımımı bile atamayacağımı düşünüyorsunuz, öyle mi? Ah, sizi anlıyorum.

Emellerim size itici geliyor, bana uygun olmadıklarını düşünüyorsunuz!”

Selden gülümsedi, ama alaycılık yoktu yüzünde. “Eh, bu da övgü sayılmaz mı? O emellerin rehberliğinde yaşayan insanların çoğuna uygun olduklarını düşünürüm.”

Lily ona dönmüş, yüzünde ciddi bir ifadeyle bakıyordu. “Ama bu insanların sahip oldukları olanaklar bende olsaydı, bu olanaklardan daha iyi yararlanamaz mıydım? Para her şeye yarar, alım gücü elmaslarla, otomobillerle sınırlı değildir ki.”

“Hiç değildir, isterseniz paranızın keyfini çıkarmak için hastane kurarsınız.”

“Ama benim bu emellerimin keyfini çıkarmamı doğru buluyorsanız, onların bana çok uygun olduğunu düşünüyor olmalısınız.”

Selden bu sözleri gülerek karşıladı. “Ah, sevgili Bayan Bart, ben yüce Tanrı değilim, elde etmeye çalıştığınız şeylerin tadını çıkaracağınıza güvence veremem!”

“O zaman benimle ilgili söyleyeceğiniz en iyi şey, onları elde etmeye çabaladıktan sonra büyük olasılıkla onlardan hiç hoşlanmayacağımdır.” Derin bir soluk aldı. “Bana uygun gördüğünüz gelecek ne kadar da acınası!”

“Eh, kendiniz de böyle bir gelecek tahmin etmediniz mi hiç?” Lily yüzünün pembeleştiğini hissetti, kızarıklık heyecandan değil, duygularının derin kuyularından geliyordu; sanki ruhunun çabaları yaratmıştı onu.

“Ara sıra,” dedi. “Ama siz bana gösterince gözüme çok daha karanlık görünüyor!”

Kızın bu sözlerine yanıt vermedi Selden, bir süre konuşmadan oturdular, çevrelerini saran sessiz havada, aralarında nabız gibi atan bir şey vardı.

Ama ansızın hararetle genç adama döndü Lily. "Bana bunu neden yapıyorsunuz?" diye bağırdı. "Yerlerine verecek başka bir şey yoksa elinizde, seçtiğim şeyleri neden gözüme iğrenç gösteriyorsunuz?"

Bu sözler, Selden'i dalgınlığından çekip aldı. Sohbetlerinin nasıl olup da bu yola girmesine izin verdiğini bilemiyordu; Bayan Bart'la baş başa geçireceği bir öğle sonrasını böyle değerlendireceği aklına en son gelirdi. Ama kimsenin kasıtlı olarak konuşmadığı anlardan birindeydiler, ikisinin de içlerinde yuvalanmış bir ses, ötekine duyguların iskandilsiz derinliklerinden sesleniyordu.

"Hayır, yerine verecek bir şeyim yok," dedi Selden, doğrulup oturdu, kızla yüz yüze geldi. "Olsaydı, size verirdim, biliyorsunuz."

Kızın bu ani itirafı karşılama biçimi, yapılışından daha tuhaf oldu: Yüzünü ellerine gömdü, Selden bir an onun gözlerinden yaş aktığını gördü.

Ama sadece bir an; çünkü kıza yaklaşıp tutkudan çok vakar taşıyan bir ifadeyle ellerini yüzünden çekerken Lily'nin kendisine çevrilen yüzü yumuşamış ama duygularla çarpıtılmamıştı; Selden, biraz da acımasızca, kızın ağlamasının bile bir sanat olduğunu düşündü.

"Size sunamayacağım her şeyi aşağılamaya çalışmam doğal değil mi?" diye sorarken aklındaki düşünce sesine acımayla alaycılık arasında bir tını verdirdi.

Bunu duyan Lily'nin yüzü aydınlandı, ama elini çekti, cilveyle değil, hakkı olmayan bir şeyi reddedercesine.

"Ama siz beni aşağılıyorsunuz, değil mi," dedi kibarca, "sadece söz ettiğimiz şeylerin benim umurumda olduğuna eminsiniz."

Selden iinin kabardığını hissetti, ama bu bencilliğinin son bir kıpırtısından başka bir şey değildi. Hemen, “Ama umurunuzdalar, öyle değil mi?” diye atıldı. “Ben ne dilersem dileyeyim değişmez de.”

Bu sözlerinin nereye varabileceğini dikkate almaktan o kadar vazgeçmişti ki Lily alaycılıkla parlayan yüzünü kendisine çevirince Selden belli belirsiz bir hayal kırıklığı hissetti.

“Ah,” diye bağırdı Lily, “bütün o süslü sözlerinize rağmen siz de en az benim kadar koca bir korkaksınız, çünkü benim ne yanıt vereceğimden bu kadar emin olmasaydınız bir tekini bile önermezsiniz bana.”

Bu yanıt Selden’de öylesine şok etkisi yaptı ki, amacı kararsızken birden kesinleşti.

“Ne yanıt vereceğinizi bilemiyorum,” dedi sakince, “haksızlık etmek istemem, siz de bilmeyebilirsiniz.”

Şaşkınlıkla bakma sırası Lily’deydi. Bir dakika sonra, “Benimle evlenmek mi istiyorsunuz?” diye sordu.

Selden gülmeye başladı: “Yo, istemiyorum, ama siz istiyorsanız olabilir de.”

“İşte size söylediğim bu – benden o kadar eminsiniz ki deneylerle gönlünüzü eğlendirebiliyorsunuz.” Selden’in tekrar tuttuğu elini çekti, oturup üzgün gözlerle ona baktı.

“Deney filan yapmıyorum,” diye yanıtladı Selden. “Ya da yapıyorsam sizin üzerinizde değil, kendi üzerimde. Benim üzerimde nasıl bir etkisi olacağını bilmiyorum. Ama sizinle evlenmek bu deneylerden biriye, bu riske girerim.”

Lily hafifçe gülümsedi. “Büyük bir risk olur, kesinlikle, ne kadar büyük olduğunu sizden hiç gizlemedim.”

“Ya, o zaman korkak olan sizsiniz!”

Lily ayağa kalkmıştı, Selden de karşısında durmuş, gözlerini ona dikmişti. Sona ermekte olan günün yumuşak ıssızlığı onları sarıp sarmaladı; daha güzel bir havaya yükselmiş gibiydiler. O anın bütün sert etkileri damarlarında zonkluyor, onları birbirine yaklaştırıyordu, tıpkı dallarından ayrılan yaprakların yere yaklaşmaları gibi.

“Korkak olan sizsiniz!” diye yineledi Selden, kızın elini eline alırken.

Lily yorgun kanatlarını indirir gibi, bir an ona yaslandı; Selden kızın kalbinin yeni uzaklıkların verdiği heyecanla değil de uzun bir uçuşun gerginliğiyle çarptığını hissetti. Sonra Lily, dudaklarında küçük bir uyarı gülümsemesiyle, “Dökülen kıyafetlerle pek çirkin görüneceğim ama şapkalarımı kendim süsleyebilirim,” dedi.

Bundan sonra bir süre sessiz kaldılar, yasaklanmış bir tepeye tırmanan ve oradan bakınca yeni bir dünyayı keşfeden maceraperest çocuklar gibi birbirlerine gülümsediler. Ayaklarının altındaki gerçek dünya karanlığa gömülüyordu, vadinin öte yanının koyu mavisinde pırıl pırıl bir ay doğmaktaydı.

Ansızın uzaktan bir ses duydular, dev bir böceğin vızıltısına benziyordu, çevredeki alacakaranlığın arasında bembeyaz kıvrılan anayolda siyah bir nesne görüş alanlarına girdi.

Lily dalgınlığından sıyrıldı: Gülümsemesi dudaklarında dondu, yola doğru ilerledi.

“Bu kadar geç olduğunun farkında değildim! Biz dönene kadar hava kararacak,” dedi, neredeyse sabırsızlıkla.

Selden ona şaşkınlıkla bakıyordu, yeniden eski gözüyle bakması biraz zaman aldı; sonra sesinde kontrol

edemediği bir buruklukla, "Bizim gruptan biri değil bu," dedi. "Araba öbür tarafa gidiyordu."

"Biliyorum, biliyorum..." Sustu Lily, alacakaranlıkta Selden onun kızardığını gördü. "Ama onlara iyi olmadığımı, dışarı çıkmamam gerektiğini söyledim. Haydi inelim aşağı!" diye mırıldandı Lily.

Selden ona bakmayı sürdürdü, sonra cebinden sigara tabakasını çıkardı, ağır ağır bir sigara yaktı. Yaşadıkları anın kontrolünü yeniden eline geçirdiğini bu tür alışıldık bir hareketle ifade etmeyi o anda gerekli görmüştü. Uçuş sona erince ayaklarının üzerine indiğini arkadaşının görmesi için neredeyse çocukça bir arzu duyuyordu.

Selden'in avucunun içindeki kıvılcım titreşirken Lily bekledi; sonra Selden sigarayı ona uzattı.

Lily titreyen elleriyle bir sigara aldı, dudaklarının arasına koyup Selden'in sigarasından yakmak üzere eğildi. Karanlıkta küçük kırmızı ateş kızın yüzünün alt tarafını aydınlatınca Selden onun dudaklarının gülümser gibi kıpırdadığını gördü.

"Ciddi miydiniz siz?" diye sordu Lily, elinin altındaki yükselip alçalan bir öbek ses arasından aceleyle, doğru tonu seçmeye vakit bulamadan çekip almış olabileceği, neşeyle karışık garip bir heyecanla. Selden ise sesini daha iyi kontrol ediyordu. "Neden olmasın?" dedi yanıt olarak. "Gördüğünüz gibi böyle olmak için hiç riske girmedim." Bu sert karşılık üzerine yüzünün rengi solarak karşısında durmaya devam eden kıza, "Haydi aşağıya inelim," dedi, hemen.

7 Bölüm

Evdeki başarısız geçen bir davet için nasıl hayıflanırsa, Bayan Bart'a öğüt verirken de öyle hayıflanana Bayan Trenor'un sesine yansıyan samimi çaresizlik onun derin dostluğunun kanıtıydı.

"Seni anlayamıyorum Lily, başka da bir şey söyleyemeyeceğim!" Arkasına yaslandı, içini çekti, dantellere ve muslinlere bulanmıştı, yazı masasının üzerine yığılmış rahatsız edici şeylere umursamazca sırt çevirmiş, elindeki vakadan umudunu kesen bir doktorun gözüyle karşısında dimdik oturan hastayı inceliyordu sanki.

"Onunla ciddi olarak ilgilendiğini bana söylememiş olsaydın – ama bunu ta başından açıkça belirttiğine eminim! Yoksa neden seni briçe katmamamı, Carry ve Kate Corby'yi uzak tutmamı söylemiş olabilirsin ki? O adam seni eğlendirdiği için değil herhalde; onunla evlenmeyi istemeseydin hiçbirimiz senin onunla bir dakika bile geçireceğini hayal etmezdik. Herkesin dürüst davrandığına da eminim. Herkes yardımcı olmak istedi. Lawrence gelene ve sen onu kızdan uzaklaştırana kadar –bunu söylemek isterim– Bertha bile adamdan uzak durdu.

O andan sonra o kızın da misilleme yapma hakkı doğdu. Tanrı aşkına neden kızın işine burnunu soktun? Sen yıllardır tanırırsın Lawrence Selden'i, neden yeni keşfetmişsin gibi davrandın? Bertha'ya kin besliyorsan, bunu göstermek için yanlış zaman seçtin. Evlendikten sonra da onun hesabını görebilirdin. Bertha'nın tehlikeli olduğunu söylemiştim sana. Buraya geldiğinde berbat bir ruh hali içindeydi, ama Lawrence'ın gelmesi keyfini yerine getirdi, Lawrence'ın buraya onun için geldiğini düşünmesine izin verseydin Bertha'nın aklına sana bu oyunu oynamak asla gelmezdi. Ah Lily, ciddi değilsen asla bir şey yapmamalısın!"

Bayan Bart bu vaazı tam bir tarafsızlıkla dinledi. Neden öfkelenmişti ki? Bayan Trenor'un azarlayan cümleleriyle konuşan kendi vicdanının sesi idi. Ama kendi vicdanına karşı bile savunmaya benzer bir şey uydurmak zorundaydı. "Ben sadece bir gün uzak durdum," dedi, "Bay Gryce'in bütün hafta kalacağını sanıyordum, Bay Selden'in ise bu sabah gideceğini biliyordum."

Bayan Trenor bu mazereti, ne kadar zayıf olduğunu kanıtlayan bir el hareketiyle kenara itti.

"Kalmaktı niyeti – en kötüsü de bu. Senden kaçtığını gösteriyor; Bertha yapacağını yapmış ve adamı zehirlemiş."

Lily hafifçe güldü. "Ah, eğer kaçıyorrsa ben ona yetiştirim!"

Arkadaşı onu durdurmak istercesine uzattı elini. "Ne yaparsan yap, bir şey yapma Lily!"

Bayan Bart bu uyarıyı gülümseyerek karşıladı. "Kelimelerin tam anlamıyla ilk trene bineceğim demek istemiyorum. Bazı yollar var..." Ama hangi yollar olduğunu belirtmedi.

Bayan Trenor ise Lily'nin kullandığı fiilin zamanını düzeltti. "Yollar *vardı*, hem de çok! Bunların sana işaret edilmesine ihtiyacın olacağını sanmadım. Ama kendini kandırma, adam dehşete düşmüş. Doğruca eve, annesine koşmuş, o oğlunu korur!"

"Hem de ölene kadar," diyen Lily o görüntüye gülümsemi.

"Nasıl *gülebiliyorsun*," diye payladı onu arkadaşı; Lily de olayları daha ayık kafayla algılamaya başlayarak, "Bertha ona aslında ne anlatmış?" diye sordu.

"Hiç sorma – dehşet verici şeyler! Ne varsa bir araya toplamış gibiydi. Ne demek istediğimi bilirsin, elbette bir şey yok, *gerçekten*; ama sanırım Prens Varigliano'dan söz etti ve Lord Hubert'ten, bir de yaşlı Ned Van Alstyne'den borç para aldığı hikâyesi var; aldın mı sahi?"

"O babamın kuzeni," diye itiraz etti Bayan Bart.

"Eh, elbette onu hiç ağzına almadı. Anlaşılan Ned, Carry Fisher'e anlatmış; o da tabii Bertha'ya. Hepsi birbirinin aynı, bilirsin; yıllarca dillerini tutarlar, güvencede olduğunu sanırsın, ama ellerine fırsat geçince her şeyi hatırlayıverirler."

Lily bembeyaz kesilmişti; sesi sertleşti. "Van Osburgh'ların evindeki bir briç oyununda kaybettığım paraydı. Elbette geri ödedim."

"Ama bunu hatırlamadılar; ayrıca Percy'yi ürküten kumar borcu düşüncesi idi. Ah, Bertha erkekleri bilir, ona ne anlatacağını çok iyi bildi!"

Bayan Trenor böyle kendini sıkıntıya sokarak arkadaşına neredeyse bir saat öğüt verdi. Bayan Bart da hayran olunası bir ağırbaşlılıkla dinledi. Doğal olarak iyi huylu biriydi ve yıllarca başkalarına tâbi olması sonucunda bu

özelliği iyice disipline girmişti, çünkü Lily hemen hemen her zaman emellerine başkalarının üzerinden gideyerek ulaşmıştı; rahatsız edici durumlara daha ortaya çıkar çıkmaz göğüs germeye doğal olarak meyilliydi, bu yüzden, kendi düşünceleri olayın hâlâ karşı tarafında ısrarcı olsalar da, çılgınlığının nelere mal olabileceğini tarafsız bir yorumla dinlemek onu üzmüyordu. Bayan Trenor'un sert yorumlarının ışığında bakınca ürkütücü tahminlerde bulunuyordu elbette, Lily onu dinlerken yavaş yavaş arkadaşının bakış açısını benimsediğini fark etti. Üstelik Bayan Trenor'un sözleri karşısındakinde kendisinin kolay kolay aklına gelmeyecek endişeleri de vurguluyordu. Keskin bir hayal gücüyle harekete geçirilmedikçe zenginler, yoksulların gerçek hayattaki sıkıntısı hakkında ancak çok basit bir fikir sahibidir. Jüponlarına hakiki dantel koymayı düşünmekten vazgeçmenin ya da emrinde bir otomobil ve gezinti teknesi bulunmamasının Lily için korkunç bir şey olması gerektiğini biliyordu Judy; ama ödenmemiş faturaların her gün üst üste binmesi, masraf yapmak için her gün insanın içinin gitmesi, Judy için, temizlikçi kadının evindeki sorunlar kadar yabancı konulardı. Bayan Trenor'un durumun gerçek ağırlığından habersiz oluşu Lily'nin sıkıntısını daha da artırdı. Arkadaşı, rakiplerini gölgede bırakma fırsatını elinden kaçırdı diye onu azarlarken o ucuz kurtulduğu dağ gibi biriken borçlarla boğuşuyordu kafasında. Hangi çılgınlık rüzgârı yine o karanlık sulara sürüklemişti kendisini?

Lily'nin kendini küçük düşürmesini tamamlayacak bir şeye ihtiyaç varsa bu da eski yaşamının ona yeniden hangi biçimde kucak açtığı duygusuydu. Dün hayal gücü seçebileceği meşguliyetlerin tepelerinde kanat çırpmıştı;

şimdiyse sahte parıltının ve özgürlüğün, birine tâbi olarak geçireceği uzun saatlerle yer değiştireceği alışıldık düzenine inmek zorundaydı.

Elini sertçe arkadaşının elinin üzerine koydu. “Sevgili Judy! Canını sıkıttığım için özür dilerim, bana karşı çok iyisin. Ama yazılacak mektupların vardır, bırak da en azından işe yarayayım.”

Yazı masasına oturdu, Bayan Trenor da onun sabah işine yeniden başlamasını içini çekerek kabul etti, ne de olsa kendisinin daha zor işlere yeterli olmadığına işaret eden bir iç çekişti bu.

Öğlen sofrasında boşluklar vardı. Jack Stepney ile Dorset dışında bütün erkekler kente dönmüştü (Selden ile Percy Gryce’in aynı trende gitmiş olmaları Lily’ye kaderin cilvesi olarak görüldü), Leydi Cressida ile ona eşlik eden Wetherall’lar otomobille uzaktaki bir kır evinde öğle yemeğine gitmişlerdi. İlginin böyle azaldığı zamanlarda Bayan Dorset öğle sonrasına kadar odasından çıkmazdı; ama bu sefer öğle yemeğinin ortasında salına salına geldi, gözleri çukura kaçmış, göz altları torbalanmıştı, ama kayıtsızlığının altındaki kötü niyet kendini belli ediyordu.

Kaşlarını kaldırarak masaya göz gezdirdi. “Ne kadar az kalmışınız! Sükûnet çok hoşuma gidiyor – ya senin Lily? Keşke erkekler hiç gelmeseler, onlar olmadan çok daha iyi burası. Ah, sözüm sana değil, George, insanın kendi kocasıyla konuşması gerekmez. Bay Gryce hafta sonuna kadar kalmayacak mıydı?” diye sordu sonra. “Öyle demiyor muydu, Judy? Çok tatlı biri – acaba neden gitti? Pek utanış, korkarım ki onu ürküttük, eski usulde yetiştirilmiş. Biliyor musun Lily, geçen gece seni masada görene kadar kâğıt oynayan bir genç kız görmemiş hayatında. Gelirinin

faiziyle geçiniyor, ayrıca yatırım yapacak pek çok parası da var!"

Bayan Fisher heyecanla öne eğildi. "Bana kalırsa birisi bu genç adamı eğitmeli. Bir vatandaş olarak ne gibi görevleri olduğunun ona hiç öğretilmemesi çok şaşırtıcı. Her varlıklı adam ülkesinin yasalarını öğrenmek zorunda bırakılmalıdır."

Bayan Dorset sakince baktı ona. "Bence boşanma yasalarını incelemiştir. Başpapaza, boşanmaya karşı bir dilekçeye imza atma sözü verdiğini söyledi bana."

Bayan Fisher'in pudralı yüzü kızardı, Stepney de Bayan Bart'a gülen gözlerle bakıp, "Sanırım evlenmeyi düşünüyor, eski gemiye binmeden önce de onu onarmak istiyor."

Nişanlısı bu eğretilme karşısında dehşete düşmüştü, George Dorset de küçümser bir tonla, "Zavalılık!" diye homurdandı, "onun işine yarayacak olan gemi değil, mürettebatı."

"Ya da kaçak yolcular," diye atıldı genç Bayan Corby. "Onunla bir yolculuğa çıkacak olsaydım yanıma bir arkadaş alırdım."

Bayan Van Osburgh kendisini hafifçe incinmiş hissediyor, doğru sözleri bulmaya çabalıyordu. "Onunla neden alay ettiğinizi anlayamadım; bence çok kibar biri," dedi; "hem onunla evlenecek kızın rahatı yerinde olacak."

Sözleri kahkahaların artmasına neden olunca genç kız şaşırdı, ama bu sözlerin dinleyicilerden birinin kalbine nasıl gömüldüğünü bilse teselli bulurdu.

Rahatı yerinde! O anda bu iki sözcük, dilindeki bütün sözcüklerden çok daha güzel geldi Lily'nin kulağına. Mirasa konmuş genç kızın, yoksulluğa karşı korunak

sayılan dev bir servete ilişkin görüşüne gülümsemedi bile, aklı böyle bir korunağın kendisi için ne anlama geleceğiyle doluydu. Bayan Dorset'in iğnelemeleri canını yakmıyordu, çünkü kendi durumundaki ironi daha fazla acı veriyordu ona, hiç kimse Lily'nin canını, kendisinden daha çok yakamazdı, çünkü hiç kimse –hatta Judy Trenor bile– yaptığı ahmaklığın boyutunu bilmiyordu.

Onu bu yararsız düşüncelerden sofradan kalkılırken bir kenara çeken ev sahibesinin fısıltıyla duyurduğu ricası ayırdı.

“Lily canım, özel bir işin yoksa Carry Fisher'e senin arabayla istasyona gidip Gus'ı almak istediğini söyleyebilir miyim? Saat dörtte dönüyor, Carry'nin de onu karşılamayı kafasına koyduğunu biliyorum. Elbette Gus'ın hoş vakit geçirmesini isterim, ama Carry'nin burada geldiğinden beri ona kan kusturduğunu tesadüfen öğrendim; onu istasyondan almak için öyle yanıp tutuşuyor ki bu sabah bir sürü fatura geldiğini tahmin ediyorum. Bana kalırsa,” diye sözlerini tamamladı Bayan Trenor, “nafakalarının büyük kısmını başka kadınların kocaları ödüyor!”

Bayan Bart istasyona giderken arkadaşının sözlerini ve bunların kendisiyle olan tuhaf ilişkisini uzun uzun düşündü. Carry Fisher gibi bir kadın kimseden azar işitmek sizin erkek arkadaşlarının iyi huyluluğundan ve karılarının hoşgörüsünden yararlanıp geçimini sağlarken kendisi bir kerecik, hem de birkaç saatliğine yaşça büyük bir kuzeninden ödünç para almanın acısını neden çekiyordu? Bütün olay evli bir kadının neler yapabileceği ve bir genç kızın neler yapamayacağı arasındaki can sıkıcı farklılığa dayanıyordu. Elbette evli bir kadının ödünç para alması dehşet vericiydi –nasıl sonuçlar getireceğini iyi biliyordu

Lily– ama yine de herkesin kınadığı ancak göz yumduğu bir *Malum Prohibitum*¹ durumu vardı, kişisel olarak öç alınıp cezası verilebilse de toplumun kolektif biçimde kişiyi kınamasına yol açmazdı. Kısacası genç Bayan Bart bu tür olanaklara sahip değildi. Kadın arkadaşlarından borç alabilirdi kuşkusuz –olsa olsa şuradan buradan en fazla bir yüzlük– ama onlar da elbiselerini ya da incik boncuklarını ödünç vermeye daha hevesliyidiler, çek isteyince biraz garipserlerdi. Borç verme konusunda kadınların eli pek açık değildir, Lily’nin içinde bulunduğu arkadaş grubundaki herkes ya kendisiyle aynı durumdaydı ya da ödünç istemeye neden gerek duyulduğunu anlamayacak kadar farklı konumdaydı. Lily uzun uzun ölçüp biçtikten sonra Richfield’deki halasının yanına gitmeye karar verdi. Briç oynamadan ve başka masraflara girmeden Bellomont’ta kalamazdı; sonbaharda her zaman yaptığı ziyaretleri sürdürmesi aynı sıkıntıları uzatmaktan başka işe yaramayacaktı. Masraflarını hemen kısmasının zorunlu olduğu bir noktaya gelmişti, yavan bir hayat sürdürürse masrafsız yaşayabilirdi. Ertesi sabah Richfield’e doğru yola çıkacaktı.

İstasyonda, Gus Trenor’un kendisini görünce şaşırdığını, hatta pek memnun olmadığını düşündü Lily. Geldiği üstü açık atlı arabanın dizginini bıraktı, Trenor ağırlığını vererek yanına tırmandı, kızı köşeye sıkıştırıp ona koltuğun ancak üçte birini bıraktı, “Merhaba,” dedi, “bu şerefi bana pek sık vermezsiniz. Yapacak başka bir şey bulamamış olmalısınız.”

Sıcak bir öğle sonrasıydı, yakın oturdukları için Gus’ın kıpkırmızı ve iri yarı olduğunun, kıza çevirdiği

1 (Lat.) Aslında kötü olmayıp sırf yasayla men edildiği için suç sayılan fiil. (ç.n.)

yüzündeki iri ter damlalarının trenin tozunu tombul yanaklarına ve boynuna çirkin bir görüntüyle yapıştırdığının her zamandan da fazla farkındaydı; ama aynı zamanda adamın küçük sevimsiz gözlerindeki bakıştan kendi tazeliğiyle ve zarifliğiyle temas etmenin ona soğuk bir içecek görmüş kadar hoş geldiğinin de farkındaydı.

Bunu algılaması neşeyle konuşmasına yardımcı oldu: “Bu fırsat elime her zaman geçmiyor. Bu ayrıcalık için benimle tartışacak çok hanım var.”

“Beni eve götürme ayrıcalığı mı? Eh, yarışı sizin kazanmanıza memnun oldum. Ama neler olduğunu biliyorum ben. Sizi karım yolladı. Öyle değil mi?”

Tatsız adamlara özgü beklenmedik zekâ pırıltıları gösterirdi ara sıra Gus, Lily onun gerçeğe parmak basmış olmasına elinde olmadan güldü.

“Bakın, sizin için en tehlikesiz kişinin ben olduğumu düşünüyor Judy, çok da haklı,” dedi Lily.

“Öyle mi diyorsunuz? Öyle düşünüyorsa, sizin benim gibi yaşlı bir insan azmanıyla zaman harcamayacağınızı bilmesindendir. Biz evli erkekler elde edebildiklerimizle yetinmeliyiz: Bütün ödülleri, özgürlüğünü koruyan akıllı adamlar elde ederler. Bir puro yakabilir miyim? Berbat bir gün geçirdim de.”

Arabayı köy yolunun gölge bir yerine yanaştırdı, dizginleri Lily’ye verip purosunu yaktı. Avucunun içindeki küçük alev tombul suratının kırmızı rengini daha da koyulaştırdı, bir an tiksinen Lily gözlerini başka yere çevirdi. Bazı kadınlar bu adamı yine de yakışıklı buluyorlardı!

Dizginleri adama geri verirken, sempatiyle, “Çok mu yorucuydu işleriniz?” diye sordu.

“Yorucu diyebilirim, hem de çok.” Ne karısının ne de arkadaşlarının pek dinlemediği Trenor nadiren tattığı samimi bir konuşmanın keyfini çıkarmaya koyuldu. “Bu tür bir işi sürdürebilmek için insanın nasıl koşturması gerektiğini bilemezsiniz.” Kamçısını önlerindeki Bellomont’ta kıvrıla kıvrıla yayılan tarlalara doğru salladı. “Judy ne harcadığının farkında bile değil, bu işlere yetecek paramız var tabii,” diye ekledi, “ama bir erkeğin gözlerini açması ve bütün fırsatları değerlendirmesi gerekir. Babamla annem gelirlerini dövüşçü horozlar gibi harcarlardı, bir kenara da epeyce para koydular –tabii benim şansıma– ama biz bu hızla gidersek nereye varırız bilemiyorum, bereket arada sırada bazı hızlı işler oluyor. Bütün kadınlar –yani Judy– ayda bir kez şehre inmekten ve kupon kesmekten başka işim olmadığını düşünüyor, ama işin aslı şu ki bu makinenin çalışmaya devam etmesi için insanın canını dişine takması gerekiyor. Bugün şikâyet edecek durumda değilim,” diye devam etti, bir an durduktan sonra, “Stepney’in arkadaşı Rosedale sayesinde iyi iş yaptım. Bayan Lily, keşke Judy’yi o adama kibar davranması için ikna edebilseniz. Bir gün hepimizi satın alacak kadar zengin olacak, Judy onu ara sıra yemeğe davet etse, ne istersem yaptırabilirim sonra ona. Adam, kendisiyle tanışmak istemeyen insanlarla tanışmak için deli oluyor, eğer bir adam bu durumdaysa kendisini kabul edecek ilk kadın için yapmayacağı şey yoktur.”

Lily bir an duraksadı. Yol arkadaşının konuşmasının ilk bölümü onda ilginç bir düşünce zinciri başlatmıştı, ama Bay Rosedale’in adının anılması düşüncelerini saygısızca böldü. Cılız bir sesle itiraz etti.

“Biliyorsunuz, Jack onu yanına alıp gezdirdi, ama dayanılmazdı.”

“Hiç değil, şişman, yağlı olduğu, sarsak görüldüğü için böyle söylüyorsunuz! Diyeceğim şu ki, ona şimdi kibar davranacak kadar akıllı olanlar, sonunda kârlı çıkacaklar. Birkaç yıl sonra biz istesek de istemesek de o yükselmiş olacak, o zaman da akşam yemeğinde yarım milyonluk ipuçları vermeyecek.”

Lily’nin akıllı Bay Rosedale’in araya zorla giren kişiliğinden ayrılıp Trenor’un ilk söylediklerinin harekete geçirdiği düşüncelere döndü. İpuçlarından ve anlaşmalardan oluşan bu geniş, gizemli Wall Street dünyası... acaba orada umutsuz konumundan kurtulmanın çarelerini bulamaz mıydı? Arkadaşları kanalıyla bu yolla para kazanan kadınlar olduğunu duymuştu: Pek çok hemcinsi gibi Lily’nin de işlemlerin nasıl olduğu hakkında bir bilgisi yoktu; böyle müphem olması da onların uygunsuzluğunu azaltır görünüyordu. Kendini ne kadar zorlasa da Bay Rosedale’den bir tüyo almak için iki büklüm eğildiğini hayal edemiyordu. Ama yanı başındaki adam o değerli mala sahipti ve en yakın arkadaşının kocası olarak onunla aralarında neredeyse ağabey kardeş yakınlığı vardı.

Bellomont’un kapısına vardıklarında Lily gülümseyerek Trenor’a döndü. “Öyle güzel bir öğle sonrası ki... beni biraz gezdirmek istemez misiniz? Bütün gün keyfim kaçtı, insanlardan uzakta olmak, birazcık can sıkıcı olsam da buna aldırmayacak birinin yanında bulunmak o kadar huzur verdi ki bana.”

Bu talebini ağlamaklı dile getirirken öyle sevimli, adamın sempatisini kazanıp anlayış göreceğinden öyle emindi ki Trenor başka kadınların –Bayan Fisher gibi erkekleri parmağında oynatan evli kadınların değil de çoğu erkeğin böyle bakması için takla atacağı bir

kızın- kendisine nasıl davrandıklarını keşke karım görebilse diye düşündü.

“Keyfiniz mi kaçık? Keyfinizi kaçıran ne olabilir ki? Doucet modaevinden gelen son elbiseleriniz kötü mü çıktı, yoksa Judy dün gece briçte sizi soyup soğana mı çevirdi?”

Lily içini çekerek başını iki yana salladı. “Doucet’ten vazgeçtim; briçten de – bütçem kaldırmıyor. Aslında arkadaşlarımla yaptıkları pek çok şeyi bütçem kaldırmıyor, artık kâğıt oynamıyorum ve öteki kadınlar gibi güzel giyinmiyorum diye Judy’nin beni can sıkıcı biri diye görmesinden korkuyorum. Ama size dertlerimden söz edersem siz de benim can sıkıcı olduğumu düşüneceksiniz, bunlardan söz etmemin nedeni, sizden bir iyilik isteyecek olmam, iyiliklerin en büyüğünü.”

Gözleriyle bir kez daha adamın gözlerini aradı, o gözlerde anlayış izleri görünce de içten içe gülümsedi.

“A, tabii, yapabileceğim bir şeyse...” Trenor durdu; Lily adamın neşesini kaçıranın Bayan Fisher’in yöntemlerini hatırlaması olduğunu tahmin etti.

“İyiliklerin en büyüğü,” diye tatlı tatlı tekrarladı Lily. “Aslında Judy bana kızgın, sizden bizi barıştırmanızı istiyorum.”

“Size kızgın mı? Haydi ama, saçmalık bu...” Rahatlayarak bir kahkaha attı. “O size çok bağlıdır, bilirsiniz.”

“En iyi arkadaşım o benim, bu yüzden darıltmak istemem. Ama benden ne istediğini sizin bildiğinizi sanıyorum. Kafasına koymuş, sevgili arkadaşım, benim... benim çok paralı biriyle evlenmemi istiyor.”

Hafifçe sıkılarak sustu, birden kıza dönen Trenor onun gitgide daha zeki görüldüğünü fark etti.

“Çok paralı biri mi? Aman Tanrım – Gryce’ı kastetmiyorsunuz, değil mi? Ne – o mu? Hayır, elbette ağzımı açmam, çenemi tutacağıma güvenebilirsiniz, ama Gryce, yüce Tanrım, *Gryce!* Sizin o uğursuz herifle evlenebileceğinizi gerçekten düşündü mü Judy? Ama olmadı, değil mi? Ona kapıyı gösterdiniz, o da sabah ilk trenle çekip gitti.” Arkasına yaslandı, kendi dirayetinın verdiği keyifle kabarmış gibi oturduğu yere iyice yayıldı. “Sizin böyle bir şey yapabileceğinizi Judy nasıl düşündü? Bana sorsaydı, sizin bu kadar zayıf ve korkak biriyle yapamayacağınızı söyledim ona!”

Lily daha derinden iç geçirdi. “Bazen erkeklerin kadınların nedenlerini öteki kadınlardan daha iyi anladıklarını düşünüyorum,” dedi.

“Bazı erkekler... ben eminim! Judy’ye *söyleyebilirdim,*” diye yineledi, karısından üstün olduğunu ima etmek coşturmuştu onu.

“Anlayacağınızı düşünmüştüm, bu yüzden sizinle konuşmak istedim,” diye yineledi Bayan Bart da. “Böyle bir evlilik yapamam, olanaksız bu. Ama benim grubumdaki öbür kadınların yaşadığı gibi yaşamaya da devam edemem. Hemen hemen tümüyle halama bağımlıyım, bana karşı çok nazik olsa da düzenli bir harçlık vermiyor, son zamanlarda oyunda da para kaybettim, ona bundan söz etmeyi göze alamıyorum. Oyun borçlarımı ödedim elbette, ama öteki masraflarım için elimde bir şey kalmadı; bugünkü hayatımı sürdürürsem korkunç sorunlar yaşarım. Kendime ait küçük bir gelirim var, ama ne yazık ki kötü bir yatırımda, çünkü her sene daha da az kazandırıyor bana, para konularında öyle bilgisizim ki, yatırımla ilgilenen halamın adamı iyi bir danışman mı değil mi bilemiyorum.”

Biraz durup daha neşeli bir sesle devam etti: “Bütün bunlarla canınızı sıkmak istemiyordum, ama şimdilik sizlerin arasında yaşanması gerektiği tarzda yaşayamayacağımı Judy’nin anlaması için yardımınızı istiyorum. Yarın Richfield’e halamın yanına gideceğim, sonbaharın sonuna kadar orada kalacağım, hizmetçimi de işten çıkarıp elbise lerimin bakımını kendim yapmayı öğreneceğim.”

Sıkıntıya düşmüş güzelliğin bu tablosu –ki çizilirken elle hafifçe dokunulması dokunaklılığını artırmıştı– karşısında Bay Trenor’un dudaklarından öfkeyle karışık bir sempati mırıltısı duyuldu. Yirmi dört saat önce, karısı ona Bayan Bart’ın geleceği konusunda fikir sormuş olsaydı, pahalı zevkleri olan ama parası olmayan bir genç kızın bulabildiği ilk zengin erkekle evlenmesi gerektiğini söylerdi; ama söz konusu kişi yanındayken ve ilgi bekleyerek yüzünü ona döndürmüşken, onu en iyi arkadaşlarından daha iyi anladığını kendisine hissettirirken ve buna inandığını o zarif yakınlığıyla doğrularken, Trenor böyle bir evliliğin kutsal olana saygısızlık sayılacağına ve onurlu bir adam olarak Lily’yi ilgisizliğinin sonuçlarından korumak için elinden geleni yapacağına yemin etmeye hazır dı. Trenor’un bu dürtüsünü destekleyen bir başka şey, eğer Lily Gryce’la evlenseydi iltifatlarla ve beğeniyle kuşatılacakken, kızın kendini çıkarı uğruna feda etmeyi reddetmekle bu direnişinin bütün masrafını yüklenmek zorunda kalacak olmasıydı. Trenor, Carry Fisher gibi sigaranın ya da içkinin vereceği bedensel zevklere denk düşen ruhsal bir alışkanlık sayılan bir asalak için bu sorunlardan kurtulmanın bir yolunu bulabildiyse, gönlünü kazanan ve bir çocuk gibi bütün içtenliğiyle dertlerini kendisine açan bir kız için de en az o kadarını yapabilirdi.

Trenor'la Bayan Bart güneşin batmasından epeyce sonraya kadar uzattılar araba gezintilerini, dönmeden önce de Trenor, biraz da hava atarak, eğer kendisine güvenirse elindeki küçük miktarı tehlikeye atmadan ona bol para kazandırabileceğini kanıtlamaya çalıştı. Lily borsadaki dalaverelerden gerçekten öylesine habersizdi ki Trenor'un teknik açıklamalarını ya da bu açıklamalardaki bazı noktaların muğlak olduğunu anlayamadı; işlemleri saran belirsizlik kızın sıkıntısına perde oldu ve bu genel bulanıklıkta umutları sisteki lambalar gibi büyüdü. Tek anladığı, mütevazı yatırımlarının gizemli bir biçimde ve kendisini riske sokmadan çoğalacağıydı; bu mucizenin kısa bir zamanda meydana geleceğinin kesin oluşu, kararsızlık ya da yatırımın değerinin düşmesi gibi can sıkıcı beklemelerin araya girmeyecek olması Lily'nin tereddütlerini tamamen ortadan kaldırdı.

Sırtındaki yükün hafiflediğini bir kez daha hissetti, onunla birlikte bastırılmış hareketleri de serbest kaldı. En acil kaygılarına çözüm bulunduğuna göre kendini bir daha böyle zor durumlarda bulmayacağına karar vermesi kolay oldu, tasarruf yapma ve özveride bulunma ihtiyacı geri plana gidince Lily hayatın bütün taleplerini karşılamaya kendini hazır hissetti. Hatta eve dönerlerken Trenor'un kendisine yaklaşması ve elini elinin üzerine koyması Lily'yi sadece kısacık bir an gönülsüzce ürpertti. İsteğinin önceden hesaplanmamış, içgüdüsel bir hareket olduğunu, adamdan hoşlanmasının sonucunda yapıldığını Trenor'a hissettirmek oyunun bir parçasıydı; erkekleri kullanırken sahip olduğu gücü yeniden hissetmek Lily'nin yaralanmış kibrine ilaç olurken Trenor'un tavrının ima ettiği talebin düşüncesini de geri plana itti. Trenor

kaba ve sıkıcı bir adamdı, bütün o otoriter tavırlarının altında, parasının satın aldığı o pahalı gösteride sadece bir figürandı; akıllı bir kız elbette kolayca onun kibrinin devam etmesini sağlar ve böylece yükümlülüğü onun sırtında bırakırdı.

8. Bölüm

Gus Trenor'un imzasını karalayıp verdiği ilk bin dolarlık çek, Lily'nin borçlarını sildiği ölçüde kendine olan güvenini de güçlendirdi.

Yapılan işlemin gerekçesi getirdiği sonuçlarla kanıtlanmıştı: Herhangi bir basit tereddüdün alacaklılarını ya-
tıştıracak bu kolay çözümden kendini yoksun bırakması-
na göz yummanın ne kadar saçma olacağını şimdi anlı-
yordu Lily. Tüccarları susturmak için parasını harcarken
kendini gerçekten erdemli hissediyordu, her ödemenin
arkasından yeni bir sipariş vermesi, onun kendi çıkarını
gözetmediği duygusunu azaltmıyordu. Onun yerinde
kaç kadın ödeme yapmadan sipariş verirdi!

Trenor'un keyifli halini sürdürmesini sağlamak oldukça kolay gelmişti ona. Anlattıklarını dinlemek, mahrem konuları paylaşmak ve şakalarına gülmek o an için kendisinden beklenen tek şeymiş gibiydi, ev sahibesinin bu ilgiye aldırılmaması da bu ilgiyi her türlü iki anlamlılıktan arındırıyordu. Bayan Trenor sonunda Lily'nin kocasıyla böyle samimileşmesinin kendi kibarlığına karşılık vermenin dolaylı bir yolu olduğunu varsayıdı.

“Gus’la iyi arkadaş olmanıza seviniyorum,” dedi onaylayarak. “Ona böyle nazik davranman, o bıktırıcı hikâyelerine katlanman çok hoş. O hikâyeleri biliyorum, çünkü nişanlıyken dinlemek zorunda kalmıştım; eminim ki hâlâ aynı şeyleri anlatıyordur. Hem de artık Gus’ın keyfini yerine getirmesi için Carry Fisher’e durmadan ricada bulunmak zorunda kalmayacağım. Tam bir akbaba o, bilirsin; en ufak bir ahlak duygusu da yok. Gus’tan kendi adına yatırım yapmasını ister hep, kaybedince de ödemediğine yemin ederim.”

Bu durum, kendi üzerine alınmanın sıkıntısını yaşatmadan Lily’nin tüylerini ürpertebilirdi. Kendi durumu elbette bambaşkaydı. Kendisi kaybederse ödeme yapmaması söz konusu olamazdı, çünkü Trenor ona kaybetmeyeceğine dair güvence vermişti. Lily’ye çekini yollarken Rosedale’in verdiği “tüyoyla” kıza beş bin kazandırdığını açıklamıştı, dört binini yine aynı işe yatırmıştı, çünkü yine “büyük bir yükseliş” olacağı tahmin ediliyordu. Bu nedenle Lily adamın kendi parasıyla borsada oynamadığını anlamıştı, Trenor’a bu kadar küçük bir hizmetin gerektirdiği minnettarlıktan başka bir borcu olmayacaktı. İlk koyduğu parayı toparlamak için kendisinin tahvillerini garanti gösterdiğini aşağı yukarı tahmin ediyordu Lily, ama bu konudaki merakı uzun sürmedi. O an bütün dikkatini bir sonraki “büyük yükselişin” olası zamanına yöneltmişti.

Bu olayın haberini birkaç hafta sonra aldı, Jack Stepney’le genç Bayan Van Osburgh’un düğünleri sırasında. Damadın kuzini olduğu için gelinin nedimesi olması istenmişti, ancak Lily boyunun öteki nedimelerden çok uzun olduğunu söyleyerek orada bulunuşunun grubun

simetrisini bozabileceğini ileri sürmüştü. İşin aslı, pek çok kez geline mihraba yürürken eşlik etmişti; mihraba doğru bir dahaki yürüyüşünde törenin başkışisi olmayı amaçlıyordu. Ortalıkta fazla görünen genç kızlarla ilgili yapılan şakaları biliyordu, insanların onu olduğundan daha yaşlı sanmalarına yol açacak bu tür genç havalarından kaçınmaya kararlıydı.

Van Osburgh'ların düğünü, Hudson Nehri kıyısında-ki aile topraklarına yakın köydeki kilisede yapıldı. Basit bir taşra düğünüydü, konuklar kiliseye özel trenlerle götürüldüler, davetsiz konuk kalabalığı da ancak polisin yardımıyla dağıtılabilirdi. Ormanlık bölgelerin bu adetleri yerine getirilirken, yüksek tabakadan insanların tıka basa doldurduğu, orkidelerle süslenmiş kilisede, ellerinde not defterleriyle basın temsilcileri düğün hediyelerinin dolambacının arasından kendilerine yol açıyor, sinemalara haber satan bir şirketin adamı da kilisenin girişine makinesini kuruyordu. Lily'nin sık sık kendini başrolde hayal ettiği bir sahneydi bu, dikkat merkezi olan duvaklı kız yerine bir kez daha sıradan bir seyirci olması, yıl sona ermeden o kişinin rolünü kendisinin de oynaması yolundaki kararını pekiştirdi. Mevcut kaygılarının giderilmiş olması onların yeniden yaşanabileceği olasılığını ortadan kaldırmıyordu; ancak bu durum bir kez daha kuşkularından uzaklaşıp güzelliğine, gücüne ve kendisine parlak bir gelecek sağlayacak yeteneğine yeniden güvenmesini hissettirecek enerjiyi veriyordu ona. Uсталık ve zevk konusunda böyle yetenekli olan birinin kaderi sürgit başarısızlık olmazdı; yeniden kavuştuğu özgüveninin ışığında hataları kolayca onarılabilir gibi görünüyordu gözüne.

Yakındaki bir bankta Bay Percy Gryce'in ciddi profilini ve düzgün kesilmiş sakalını keşfetmesi, bu düşüncelerine özellikle uygun düştü. Genç adam neredeyse damat gibiydi: Yakasındaki iri beyaz gardenyanın sembolik görünümünü Lily'ye uğurlu bir işaret gibi geldi. Ne de olsa hemcinsleri arasında tuhaf durmuyordu genç adam; iyi niyetli bir eleştirmen onun şişmanlığını "kilolu" diye niteleyebilirdi, huzursuz tiplerin garipliklerini açığa vuran o ifadesiz, hareketsiz duruşu çok yakışmıştı ona. Lily onun, bir düğünün geleneksel imgesiyle birlikte duygusal çağrışımları harekete geçecek türden biri olduğunu tahmin etti, Van Osburgh'ların limonluğunun kuytularında, kendi dokunuşlarına böylece hazırlanmış duyarlılıklardan ustaca yararlandığını hayal etti. Aslında, çevresindeki kadınlara bakınca ve kendi aynasında gördüğü imgeyi hatırlayınca, kırdığı potu düzeltmek ve genç adamı bir kez daha ayağına getirtmek için özel bir yeteneğe ihtiyaç olmayacağını düşündü.

Neredeyse tam karşısındaki bir bankta Selden'in esmer başını görmesi Lily'nin halinden hoşnutluğunun dengesini bir an bozdu. Gözleri buluştuğunda nabızı hızlansa da arkasından zıt bir tepki doğdu içinde, bir direniş ve geri çekiliş dalgası. Onu bir daha görmek istemiyordu, etkisinden ürktüğünden değil, ama onun varlığı Lily'nin emellerinin değerini düşürüyor, bütün dünyasını odağından koparıyordu. Ayrıca genç adam Lily'nin kariyerindeki en kötü hatanın canlı bir anısıydı, bu hataya yol açanın o genç adam oluşu Lily'nin ona karşı duygularını yumuşatmıyordu. Lily hâlâ, üstüne eklenen başka şeylerle birlikte, Selden'le ilişkide olmanın, lüksün doruğu sayılabileceği ideal bir yaşam biçimi hayal edebiliyordu; ama

yaşadığı dünyada böyle bir ayrıcalık mutlaka ederinden daha pahalıya gelirdi.

“Lily, canım, seni hiç bu kadar güzel görmemiştim! Sanki az önce başına çok hoş bir şey gelmiş gibi görünüyorsun!”

Göz alıcı arkadaşına hayranlığını bu şekilde dile getiren genç hanımın kendisi hiç de böyle mutluluk verici olanaklara sahip görünmüyordu. Bayan Gertrude Farish aslında vasatlığın ve acizliğin simgesiydi. Onun açık, dürüst bakışlarında ve taze gülümsemesinde telafi edici nitelikler varsa da bunlar sadece sempatiyle bakan birinin –kızın gözlerinin sıradan bir gri olduğunu, dudaklarının unutulmayacak kıvrımlara sahip bulunmadığını fark etmeden önce– görebileceği şeylerdi. Lily’nin arkadaşı hakkındaki görüşüyse, onun kısıtlı olanaklarına acımakla bunları neşeyle kabullenmesine tahammül edememek arasında gidip geliyordu. Hem genç Bayan Bart hem de annesi kılıksızlığı kabullenmenin budalalık olduğunu düşünürlerdi; şartların gerektirdiği şekilde görünmek ve olmak konusunda kendi gücünün bilincindeyken, neredeyse öteki kızların isteyerek gösterişsiz ve iddiasız olduklarını düşündüğü anlar oluyordu Lily’nin. Elbette ki Gerty Farish’in elbisesinin “işe yarar” rengine ve şapkasının gösterişsizliğinde belirginleşen silikliğin kendi kaderinde de bulunduğunu kimse söyleyemezdi; çirkin olduğunu bildiğini giysilerinin ele vermesine izin vermek, en az güzel olduğunu düşündüğünü göstermelerine izin vermek kadar budalacadır.

Tabii son derece yoksul ve kılıksız olunca Gerty akıllılık edip filantropi ve senfoni konserlerine gitmişti; ama hayatın insana daha da büyük zevkler

sağlamayacağını, sıkışık bir dairede de Van Osburgh'ların malikânesinde olduğu kadar ilginç ve heyecan verici şeyler yaşanabileceğini varsaymasında rahatsız eden bir yan vardı. Bugünse genç kızın heyecanını cıvıl cıvıl ortaya koyması Lily'yi rahatsız etmiyordu. Onun bu hali sadece Lily'nin kendi benzersizliğini ferahlamaya çeviriyor, hayatla ilgili planlarında engin ufuklar açıyor gibi görünüyordu.

"Herkes yemek odasından çıkmadan gel hediyelere bir göz atalım!" diye önerdi Bayan Farish, arkadaşının koluna girerek. Bir düğünün bütün ayrıntılarıyla duyulanarak ve kıskanmadan ilgilenmek, tam ondan beklenen bir şeydi; törende mendilini hep hazır tutan ve düğünden elinde pastayla çıkan türden biriydi o.

"Her şey mükemmel değil mi?" diye devam etti genç kız, Bayan Van Osburgh'un düğün ganimetlerine ayrılan uzak bir köşedeki salona girerlerken. "Hep söylerim, bu işleri kuzin Grace'den daha iyi yapan yoktur! Şu şampanya soslu karides mus'undan daha lezzetli bir şey yedin mi sen? Bu düğünü kaçırmayacağımı haftalar öncesinden kafama koymuştum, baksana nasıl da güzel oluyor her şey. Lawrence Selden geldiğimi duyunca beni alıp istasyona götürmek için ısrar etti, bu akşam dönünce de onunla *Sherry's*'de yemek yiyeceğim. Sanki evlenen benmişim gibi heyecanlanıyorum!"

Lily gülümsedi, Selden'in bu tatsız kuzinine hep iyi davrandığını biliyordu, bazen genç adamın böyle kârsız bir işe neden bu kadar zaman harcadığını merak ederdi; ama şimdi bu düşünce onu belli belirsiz keyiflendirdi.

"Onunla sık görüşüyor musun?" diye sordu.

"Evet, sağ olsun pazar günleri uğruyor. Ara sıra da oyun oynuyoruz; ama son zamanlarda pek görmedim

onu. Pek iyi görünmüyor, sinirli ve huzursuz gibi. Zavallı çocuk! Keşke iyi bir kızla evlense. Bugün ona da söyledim bunu, ama çok hoş kızlarla kendisinin ilgilenmediğini, ötekilerin de onunla ilgilenmediğini hatırlattı bana; elbette şaka yapıyordu. Hoş olmayan bir kızla asla evlenmez. Aman Tanrım, hiç böyle inci gördün mü sen?"

Gelinin mücevherlerinin sergilendiği masanın önünde durmuşlardı, onların yüzeyinden kırılarak yansıyan ışığı görünce Lily'nin kalbi kıskançlıkla çarptı – kusursuz uyumdaki incilerin mat ışıltısı, tezat oluşturan kadifenin üzerinde yanıp sönen yakutlar, çevresindeki elmaslarla tutuşan safirlerden saçılan koyu mavi ışınlar; bütün bu değerli renkler, değişik biçimde dizilmeleriyle daha da yoğunlaşıp koyulaşıyorlardı. Taşların ışıltısı Lily'nin damarlarını şarap gibi ısıtıyordu. Servet ifadesi olacak herhangi bir şeyden daha mükemmel biçimde, Lily'nin tatmak istediği hayatın simgesiydiler, her ayrıntısının mücevher gibi işlendiği, titizlikle her şeyin uzağında kalındığı, zarif bir hayatın, Lily'nin mücevher gibi nadir bulunan özelliğiyle uyumlu bir dekor oluşturacak hayatın.

"Ah Lily, şu elmas kolyeye bak, yemek tabağı kadar! Kim vermiş olabilir ki?" Bayan Farish gözlerini kısarak hediyenin yanındaki karta eğildi. "Bay Simon Rosedale. Ne, o korkunç adam mı? Ah evet, hatırladım, Jack'in arkadaşlarından biri, kuzin Grace davet etmiş olmalı; Gwen'in o adamdan böyle bir hediye kabul etmesine yol açtığı için çok kızmış olmalı."

Lily gülümsedi. Bayan Van Osburgh'un isteksizlik gösterdiğinden emin değildi, ama Bayan Farish'in kendi ince duygularını bu duyguları taşıması en az olasılık dahilinde olan insanlara mal ettiğinin farkındaydı.

“Eh, Gwen bunu takarken görölmekten rahatsız oluyorsa başka bir şeyle değiştirebilir her zaman,” dedi.

“Ah, burada çok daha hoş bir şey var,” diye devam etti Bayan Farish. “Şu muhteşem beyaz safire bak. Bunu seçen kişinin epeyce zorlanmış olduğuna eminim. Adı neymiş? Percy Gryce mı? Eh, o zaman şaşırmadım!” Kartı yerine bırakırken anlamlı anlamlı gülümsedi. “Evie Van Osburgh’a çok bağlı olduğunu duymuş olmalısın, değil mi? Kuzin Grace bu durumdan çok memnun, tam bir aşk! Kızla ilk önce George Dorset’lerde karşılaşmış, altı hafta kadar önce, Evie bundan daha iyi bir evlilik yapamaz. Yo, parayı kastetmiyorum, kızın kendi parası var, ama evde oturmayı seven sakın bir kız o; görünüşe göre Bay Gryce da aynı zevklere sahip, birbirlerine çok uygunlar.”

Lily kadife kutusunda duran beyaz safire boş gözlerle bakıyordu. Evie Van Osburgh’la Percy Gryce mı? Bu isimler beyninin içinde alay edercesine çınladı. *Evie van Osburgh* mu? Anne Bayan Osburgh’un benzersiz bir zekâyla birer birer yaşamın imrenilesi köşelerine “yerleştirdiği” dört sıkıcı ve güdük kızının en genci, en güdüğü, en sıkıcı olanı! Ah, bir annenin sevgisine sığınarak büyüyen şanslı kızlar; kimseye lütufta bulunmadan fırsatlar yaratmayı, iştahın alışkanlıkla körelmesine izin vermeden yakınlıklardan yararlanmayı bilen bir anne! En zeki kız bile kendi çıkarının nerede olduğu konusunda hata yapabilir, bir an fazla taviz verip sonra fazla geri çekilebilir; kızlarını servetin ve uygun olanın kollarına sağ salım bırakmak için bir annenin şaşmaz ihtiyatı ve öngörüsü gereklidir.

Lily’nin sona eren kaygısızlığı yeniden canlanan başarısızlık duygusunun altına gömüldü. Hayat çok saçma, çok yanıltıcıydı! Percy Gryce’ın milyonları neden

bir başka büyük servetle birleşsindi, bu sarsak kız nasıl kullanacağını asla öğrenemeyeceği bir güce neden sahip olsundu?

Yabancıları olmadığı biri kolunu tutunca düşüncelelerinden sıyrıldı, dönünce Gus Trenor'u yanında buldu. Sinirlendiğini hissetti. Kendisine dokunmaya ne hakkı vardı bu adamın? Bereket Gerty Farish yandaki masaya geçmişti de ikisi yalnızdılar.

Üstüne sımsıkı oturan frak ceketiyle her zamankinden de iri görünen, düğünde sunulan içkilerden yanakları çirkin bir biçimde kızarmış olan Trenor saklayamadığı bir hayranlıkla baktı Lily'ye.

"Aman Tanrım, Lily, göz kamaştırıyorsun!" Farkında olmadan kızla sen diye konuşmaya başlamıştı, Lily de bu hatasını düzeltecek fırsatı bulamamıştı. Ayrıca grubundaki bütün kadınlarla erkekler birbirlerine ilk adlarıyla hitap ediyorlardı; ama Trenor'un ağzından çıkarken bu hitap tarzı kulağa hiç hoş gelmiyordu.

"Eh," diye devam etti Trenor, kızın kızgınlığından hâlâ etkilenmemişti, istifini bozmuyordu, "yarın Tiffany's'te bu incik boncuktan hangisinin taklidini yaptırmayı düşünüyorsun, karar verdin mi? Cebimde sana vereceğim bir çek var, bu işe bol bol yeter."

Lily hayretle baktı ona; adamın sesi her zamankinden daha yüksek çıkıyordu, odaya da insanlar dolmaya başlamıştı. Ama Lily hâlâ herkesin onları duyamayacak kadar uzakta olduğunu bir bakışta anlayınca endişesinin yerini bir hoşlanma duygusu aldı.

"Yeni bir kâr payı mı?" diye sordu, gülümseyerek ve sözleri başkaları tarafından duyulmasın diye adama yaklaştı.

“Yo, tam değil; yükselirken sattım ve senin namına dört bin kazandım. Yeni başlayan biri için hiç fena değil, değil mi? Oldukça bilgili bir yatırımcı olduğunu düşünmeye başlarsın sanırım. Belki de artık, bazılarının yaptığı gibi zavallı Gus’ın berbat herifin biri olduğunu düşünmezsin.”

“Bence siz arkadaşların en iyisisiniz; ama size şimdi doğru dürüst teşekkür edemem.”

Adamın gözlerine gözleri parlayarak baktı, öyle ki yalnız olsalardı bu bakışı Trenor’un talep edeceği el ele tutuşmanın yerine geçer gibi oldu; ve yalnız olmadıklarına ne kadar memnundu Lily! Bedenindeki bir sancının ansızın kesilmesi gibi içini şevkle doldurdu bu haber. Her şeye rağmen dünya o kadar da saçma ve hatalarla dolu değildi; ara sıra en bahtsız olana da talih gülüyordu işte. Bu düşünce keyfini yerine getirmeye başladı: Talih yüzüne birazcık gülmeye başlayınca umutları kanatlanan türden biriydi Lily. Hemen, Percy Gryce’ı bir daha elde edilemeyecek şekilde kaybetmediğini düşündü, onu Evie Van Osburgh’un elinden yeniden almanın heyecanını düşününce de kendi kendine gülümsedi. Eğer Lily bütün etkisini kullanmaya karar verirse böyle bir alığın ne şansı olurdu ki? Gryce’ı görebilme umuduyla çevresine bakındı; ama onun yerine Bay Rosedale’in parlak suratıyla karşılaştı, adam yarı mütevazı yarı rahatsız edici bir havayla kalabalığın arasından süzülüyordu, sanki onun orada olduğu fark edildiği an varlığı büyüyecek, bütün salonu kaplayacaktı.

Bu irileşmenin aracı olmayı istemeyen Lily gözlerini hemen Trenor’a çevirdi, genç kızın umduğu gibi minnet göstermesi adamda beklediği memnuniyeti yaratmamıştı.

“Teşekkürden vazgeç, teşekkür istemiyorum, ama sana ara sıra bir-iki söz etme fırsatım olsun isterim,” diye

homurdandı adam. "Bütün sonbaharı bizimle geçireceğini sanıyordum, geçen ay seni görmedim bile. Bu akşam neden Bellomont'a gelmiyorsun? Yalnızız, Judy de pek huysuz. Gel de neşelendir beni biraz. Evet dersen seni otomobille götürürüm, hizmetçine telefon edersin, ilk trenle eşyanı kentten getirir."

Lily üzgün olduğunu belirtmek üzere tatlı tatlı başını iki yana salladı. "Keşke gelebilseydim, ama olanaksız. Halam kente döndü, önümüzdeki birkaç günü onunla geçirmeliyim."

"Seninle böyle iyi arkadaş olduktan sonra yüzünü daha az görmeye başladım, oysa Judy'nin arkadaşyken daha çok görüyordum," diye devam etti Trenor, bilinçsizce durumun derinine inerek.

"Judy'nin arkadaşyken mi? Hâlâ arkadaşı değil miyim? Ama gerçekten çok tuhaf konuşuyorsunuz! Eğer hep Bellomont'ta kalsaydım Judy'den önce siz bıkardınız benden, kente indiğinizde bir akşamüzeri halamın evine beni görmeye gelin; rahat rahat sohbet ederiz, siz de bana servetimi nasıl daha iyi yatırımlarda kullanabileceğimi anlatırsınız."

Başka ziyaretler yapacağı gerekçesiyle son üç ya da dört haftadır Lily'nin Bellomont'tan uzak kaldığı doğrudu; ama şimdi kaçınmak için yaptığı hesabın o arada faiz topladığını hissetmeye başlıyordu.

Lily öyle ummuş olsa da, rahat rahat konuşma fikri Trenor'a pek yetecek gibi görünmüyordu; kaşlarını çatarak, "Sana her gün yeni bir tüyo sunmaya söz veremem," dedi. "Ama benim için bir şey yapabilirsin; Rosadale'e biraz nazik davran. Kente gittiğimizde Judy onu yemeğe çağırmaya söz verdi, Bellomont'a çağırmasını

sağlayamam, ama sen onu getirmeme yardımcı olursan bu her şeyi değiştirebilir. Bu öğleden sonra iki kadının bile onunla konuştuğunu sanmıyorum, ona nazik davranan karşılığını alacaktır.”

Bayan Bart sabırsızca bir hareket yaptı, ama bu harekete eşlik etmek üzere ağzından çıkacak sözcükleri bastırdı. Ne de olsa bu teklif, borcunu ödemenin beklenmeyecek ölçüde kolay bir yoluydu, hem kendisinin de Bay Rosedale’e nazik davranmak için nedenleri yok muydu?

“Ah, mutlaka getirin onu,” dedi gülümseyerek; “belki de ondan kendi başıma bir tüyo alabilirim.”

Trenor birden sustu, gözlerini kıza öyle bir dikti ki kızın yüzü kızardı.

“Demek istiyorum ki... unutmayın, aşağılık adamın biridir o,” dedi; Lily hafifçe gülerek yanında durdukları açık pencereye döndü.

Salon iyice kalabalıklaşmıştı, Lily تنها bir yerde olmak, temiz hava almak istedi. Bunların ikisine de terasta kavuştu, orada birkaç erkek sigara ve içkileriyle oyalanıyorlar, bazı çiftler de çimenlikte, çiçek bahçesinin sonbaharla birlikte renk değiştirmiş kıyılarına doğru yürüyorlardı.

Lily terasa çıktığı sırada sigara içenlerin grubundan bir adam ona yaklaştı; Selden’le burun burunaydı. Onu ne zaman görse nabızı hızlanırdı, şimdi hissettiği hafif bir baskı bu hızlanışı daha da artırıyordu. Bellomont’ta öğleden sonra yaptıkları gezintiden bu yana karşılaşmamışlardı ve o olay Lily’nin zihninde hâlâ öylesine canlıydı ki genç adamın bunu daha az algılamasına inanamıyordu. Ama Selden’in selamında, her güzel kadının erkeklerin gözlerinde görmeyi beklediği memnuniyetten fazlası

yoktu; ve bu keşif, gururu açısından tatsız olsa da sinirlerini yatıştırdı Lily'nin. Trenor'dan kaçabilmiş olmasının sağladığı ferahlamayla Rosedale'le buluşmasının yarattığı müphem endişe arasında, Lawrence Selden'in tavrının her zaman yansıttığı eksiksiz anlayış duygusuna bir an yaslanmak çok hoştu.

"Ne şans," dedi Selden, gülümseyerek. "Buradan ayrılmadan sizinle konuşabilecek miyim diye merak ediyordum. Gerty Farish'le geldim, trene yetişeceğine de söz verdim, ama eminim ki hâlâ düğün hediyelerinde duygusal teselliler buluyordur. Onların sayısını ve değerini, anlaşma yapan tarafların çıkar gözetmeyen muhabbetlerinin kanıtı olarak görüyor gibi."

Sesinde en ufak bir hayal kırıklığı okunmuyordu, hafifçe pencerenin pervazına yaslanmış konuşurken ve gözleri kızın üzerinde zarafetinden gerçekten zevk alarak oyalanırken Lily pişmanlıkla hafifçe ürpererek genç adamın kendini hiç zorlamadan son görüşmelerinden önce durdukları zemine geri dönmüş olduğunu gördü. Selden'in kusursuz gülümsemesini görmek Lily'nin gururunu yaraladı. Onun gözünde duyarlı bir güzellikten, gözünü ve beynini okşayan geçici bir şeyden daha fazlası olmak istiyordu ve bu arzusu yanıtına yansdı.

"Gerty'ye," dedi, "bizim bütün çirkin ve yavan planlarımızı romantizmle süsleme gücüne sahip olduğu için gıpta ediyorum! Benim emellerimin ne kadar basit ve önemsiz olduklarını bana gösterdiğinizden beri kendime gelemedim."

Bu sözler ağzından çıkar çıkmaz ne kadar yersiz kaçtığını fark etti. Selden'e hep en kötü yanını göstermek kaderi olmalıydı.

“Bense,” dedi Selden kaygısız bir tavırla, “onların sizin için her şeyin önünde geldiklerini kanıtlamaya vesile olduğumu düşündüm.”

Lily’nin varlığı hevesle akıp giderken sanki ani bir engelle çarpmış ve kendine geri dönmüş gibi oldu. Çaresizce baktı genç adama, gücenmiş ya da ürkmüş bir çocuk gibiydi: Selden’in derinlerden çekip çıkarmayı becerdiği bu gerçek benlik tek başına yürümeye o kadar az alıştı ki!

Kızın bu görünen çaresizliği Selden’in duygularında, her zaman olduğu gibi, saklı duran bir eğilimi harekete geçirdi. Kendi yakınlığının kızı daha zeki yapacağını keşfetmenin onun için bir anlamı olmayacaktı, ama anahtarı sadece kendisinde olan bir geçiş bölgesini görmek, onu bir kez daha Lily’yle farklı dünyalara koyar gibiydi.

“En azından söylediğinizden daha kötü şeyler düşünüyor olamazsınız benim hakkımda!” dedi Lily titrek bir gülüşle; ama Selden’in yanıt vermesine fırsat kalmadan ikisinin arasındaki anlayış akışı, yanında Bay Rosedale’le yaklaşan Gus Trenor’un ortaya çıkmasıyla birden kesildi.

“Şu işe bak Lily, benden kaçtığını sandım, Rosedale’le ben her yerde seni aradık!”

Sesinin tonunda evli çiftlere özgü bir samimiyet vardı; Bayan Bart, Rosedale’in gözlerinde gerçeğin yanıp sönen pırıltısını gördüğünü sandı, bu da adama duyduğu hoşlanmazlığı tiksintmeye çevirdi.

Adamın yerlere kadar eğilerek verdiği selama başını hafifçe eğerek karşılık verdi, Rosedale’in tanıdığı biri olduğunu görünce Selden’in şaşırıldığını hissetmesi, Lily’nin adamı daha da küçümsemesine neden oldu. Trenor dönüp gitmiş, Rosedale ise Bayan Bart’ın karşısında kalmıştı, hevesli ve beklentiliydi, kızın söyleyeceği her şeyi

karşılama üzere bir gülümseme hazırdı dudaklarında, onunla görülmenin ayrıcalığının da içten içe bilincindeydi.

Duruma göre hareket edilmesi, köprülerin hızla kurulması gereken bir andı; ama Selden hâlâ bu sahneyle ilgisi olmayan bir seyirciymiş gibi pencereye yaslanmış duruyordu, onun bakışlarının büyüüne kapılan Lily kendinde alışıldık numaralarını uygulayacak gücü bulamıyordu. Selden'in, Rosedale gibi bir adamın gönlünü almak ihtiyacında olduğundan kuşkulanacağı korkusu, nezaketin gerektirdiği sıradan cümleleri engelliyordu. Rosedale hâlâ umutlu bir tavırla bekliyordu, Lily de konuşmadan karşısında duruyordu, gözleri onun pırıl pırıl parlayan kel kafasındaydı. Bu bakış, genç kızın sessizliğinin ima ettiği şeye son noktayı koydu.

Rosedale'in yüzü yavaş yavaş kızardı, ayak değiştirdi, kravatındaki iri, siyah inciye elledi, bıyığını sinirli sinirli kıvırdı; sonra gözlerini Lily'nin üzerinde gezdirip geri çekildi, Selden'e yan yan bakarak, "Aman Tanrım, bundan daha müthiş bir kıyafet görmemiştim," dedi. "Benedick'te gittiğiniz terzinin son tasarımı mı bu? Eğer öyleyse başka kadınların da neden ona gitmediklerini merak ediyorum doğrusu!"

Bu sözler, Lily'nin sessizliğine darbe indirmişti, Lily kendi hareketinin bu sözlerin vurgulanmasını sağladığını anladı. Sıradan sohbetlerde olsa aldırış edilmezdi bu sözlere, ama Lily'nin uzun süren sessizliğinin arkasından gelince özel bir anlama bürünüyorlardı. Selden'e bakmasa da onun durumu hemen kavradığını hissetti, bu dokundurmayla kızın kendi evine gelmesi arasında kaçınılmaz olarak bağlantı kuracaktı. Bunun farkına

varması, Lily'nin Rosedale'e duyduğu öfkeyi artırdı, aynı zamanda, Selden'in yanında bunu yapmaktan nefret etse de, eğer alacaksa, Rosedale'in gönlünü almanın tam sırası olduğunu sezdi.

"Başka kadınların benim terzime gitmediklerini nereden biliyorsunuz?" diye sordu. "Görüyorsunuz işte, arkadaşlarıma onun adresini vermekten çekinmiyorum!"

Bakışları ve sesinin tonu Rosedale'i bu ayrıcalıklı çevreye öylesine anlaşılır bir şekilde katmıştı ki adamın küçük gözleri memnuniyetle parladı, kurnazca bir gülümsemeyle bıyığı kıvrıldı.

"Yok canım, korkmanıza gerek yok!" dedi. "Verseniz de sizi kimse geçemez!"

"Ah, çok nazıksınız; beni sakın bir köşeye götürüp hepimiz trene koşmadan önce bir bardak limonata ya da zarsız bir içecek getirme nezaketini de gösterir misiniz?"

Konuşurken döndü, terasta toplanmakta olanların arasından yanında adamla geçti, bedenindeki her sinir, Selden'in bu sahne hakkında ne düşünmüş olabileceğinin bilinciyle zonkluyordu.

Ama her şeyin böyle aksi gitmesine öfkelenmesinin ve Rosedale'le sohbetinin basit yüzeyinin altında üçüncü bir düşünce vardı: Percy Gryce'la ilgili gerçeği keşfetmeye çalışmadan oradan ayrılmayı düşünmüyordu. Genç adamın Bellomont'tan aceleyle ayrılmasından bu yana kader öyle istediği için ya da genç adam kararlı olduğundan bir araya gelmemişlerdi; ama Bayan Bart, beklenmeyen- den olabildiğince yararlanma konusunda uzmandı, son birkaç dakikadır yaşanan tatsız olaylar -hayatının, tam da Selden'in görmesini hiç istemediği bir bölümünün genç adamın önünde ortaya çıkması- genç kızın bir yere

sığınma, bu tür küçük düşürücü olaylardan kaçma arzusunun pekiştirdi. Birbiriyle çatışan bu fırsatlar yerine, herhangi bir durum daha katlanılır olurdu, şimdiyse hayatın getireceği her olasılığa karşı sürekli huzursuzdu, tetikteydi.

İçeride herkes, oyunun başrol oyuncularını sahneden çekildikten sonra salondan çıkmaya hazırlanan seyirciler gibi dağılmak üzereydi; ama Lily geride kalanlar arasında ne Gryce'ı görebildi ne de genç Bayan Osburgh'u. İkisinin birden orada olmaması içini kötü bir önseziyle doldurdu; Bay Rosedale'e cilve yapıp evin öteki ucundaki limonluğa gitmelerini önerdi. Peş peşe dizilen odalarda onların görülmelerine yetecek sayıda insan kalmıştı, Lily kendisini izleyen şaşkın ve meraklı bakışların farkındaydı, hem Lily'nin umursamazlığını hem de yanındaki kişinin halinden hoşnutluğunu sıyırıp geçiyordu bu bakışlar. O anda Bay Rosedale'le birlikte görülmeye aldırıldığı yoktu Lily'nin; aklı fikri aradığı kişideydi. Ama bu kişiyi limonluklarda bulamadı, başarısızlığa uğradığına ansızın emin olmanın baskısıyla Lily artık gereksizleşen arkadaşından kurtulmanın bir yolunu aramaktaydı ki Bayan Van Osburgh'la karşılaştılar, yüzü al aldı, bitkindi ama görevini yerine getirmiş olmanın bilinciyle ışıldıyordu.

Karşısındakilere bir an, konuklarını artık yorgunluğu gösteren bir çiçek dürbününün içinde dönen noktalar olarak gören yorgun ev sahibesinin iyi niyetli ama boş gözleriyle baktı; sonra birden dikkatini topladı, Bayan Bart'ın kolunu belli etmeden tuttu. "Sevgili Lily, seninle konuşma fırsatı bulamadım, şimdi de gidiyorsun sanırım. Evie'yi gördün mü? Her yerde seni arıyordu; sana sırrını açacaktı; ama sen tahmin etmişsindir bile. Nişan gelecek

haftaya kadar duyurulmayacak, ama sen Bay Gryce'ın öyle iyi arkadaşısın ki mutluluklarını ilk bilen sen olarsın istediler.”

9. Bölüm

Bayan Peniston'un gençliğinde yüksek tabaka kentte ekim ayında dönerdi; bu yüzden ayın onuncu günü Beşinci Cadde'deki evinin panjurları açılır, salonun penceresini işgal eden bronzdan Can Çekişen Gladyatör'ün gözleri yeniden boş caddeyi incelemeye başlardı.

Kente dönüşünü izleyen ilk iki hafta, Bayan Peniston için evde çekildiği dinsel bir inziva gibiydi. Tıpkı vicdanının içindeki kıvrımları titizlikle araştırır gibi yatak çarşaflarını ve battaniyeleri elden geçirirdi; yaralı bir ruhun, karakter zayıflıklarını araması gibi o da güve arardı her yerde; her dolabın en üstteki rafı bütün sırlarını ortaya dökmeli, bodrum ve kömürlük en karanlık köşelerine kadar yoklanmalı ve bu cilalı ayinin son evresi olarak bütün ev baştan sona kefarete beyazına bulanıp köpüklü sabunlarla günah çıkarırcasına yıkanmalıydı.

İşte Bayan Bart, Van Osburgh'ların düğününden akşam üzeri, işler bu durumdayken döndü. Kente dönüş yolculuğunun sinirlerini yatıştırması beklenmiyordu. Gerçi Evie Van Osburgh'un nişanı henüz resmen açıklanmamıştı, ama ailenin sayısız yakın dostu bu sırrı

öğrenmişlerdi; dönüşte treni dolduranlar imalı sözlerle, öngörülerle dolup taşıyorlardı. Lily, bu imalı sözler oyununda kendi rolünün ne olduğunun adamakıllı farkındaydı; durumun oluşturduğu eğlencenin tam olarak nasıl bir nitelik taşıdığını biliyordu. Arkadaşlarının eğlenirken başvurdukları kaba yollar arasında bu tür karmaşıklıkların tadını şamata yaparak çıkarmak da vardı: Eşek şakası yaparken kaderi şaşırtmanın verdiği haz. Lily güç durumlarda nasıl davranması gerektiğini iyi bilirdi. Bir ölçüde, yengiyle yenilgi arasındaki doğru tavrı sergiliyordu: Her hakareti, hiç zorlanmadan, tavrındaki kusursuz kayıtsızlıkla silkip atardı. Ama bu tavrın yarattığı gerilimi hissetmeye başlamıştı, tepkisi daha hızlı oluyor, kendinden daha da fazla iğreniyordu.

Hep olduğu gibi, bu ahlaki tiksinti, Lily'nin çevresinden hoşlanmamasını hızlandırarak fiziksel bir çıkış yolu buldu kendine. Bayan Peniston'un koyu ceviz mobilyasının mütevekkil çirkinliğinden, antredeki yer karolarının kaygan cilasından ve kapıda kendisini karşılayan, sabun-mobilya cilası karışımı kokudan midesi bulandı.

Merdivenlerin halısı hâlâ konulmamıştı, odasına çıkarken sahanlıkta sabunlu suların saldırısına uğradı. Eteklerini topladı, sabırsız bir hareketle yana çekildi, bunu yaparken de daha önce de aynı durumda ama farklı mekânlarda bulunmuş olduğu gibi tuhaf bir duyuya kapıldı. Sanki yine Selden'in evindeki merdivenden iniyordu, sabunlu sel sularını boşaltan kişiyi azarlamak üzere aşağı bakınca, daha önce de benzer koşullarda karşılaşmış olduğu bakışları buldu karşısında. Benedick'teki temizlikçi kadındı bu, kızarmış dirseklerine dayanmış, Lily'yi aynı şekilde gözünü kırpmadan inceliyor, aynı

şekilde geçmesini engellemek istiyordu. Ancak bu sefer Bayan Bart kendi sahasındaydı.

“Geçmek istediğimi görmüyor musun? Çek şu kovani lütfen,” dedi sertçe.

Kadın önce duymaz göründü, sonra, özür bile dilemeden kovanını çekti, sahanlığı ıslak yer beziyle sildi, Lily yanından geçerken de gözlerini ondan ayırmadı. Bayan Peniston’un bu yaratıkları eve alması dayanılır gibi değildi; Lily odasına girerken bu kadına bu akşam yol verdirmekte kararlıydı.

Ancak Bayan Peniston o sırada sitem dinleyecek durumda değildi; sabahın erken saatinden beri hizmetçisiyle birlikte odasına kapanmış, kürklerini elden geçiriyordu, evdeki yenilenme oyununun doruk noktasıydı bu işlem. Lily akşam da yalnız kaldı, çünkü seyrek olarak dışarıda yemeğe çıkan halası kentten geçmekte olan Van Alstyre kuzenlerinden birinin davetini kabul etmişti. Olağandışı bir temizlik ve düzen içindeki ev bir mezar kadar ürkütücüydü, üstü örtülü büfelerin arasında yediği kısa yemekten kalkınca örtüleri yeni kaldırılmış salonun ışıltısına giren Lily, Bayan Peniston’un varlığının insanı boğan sınırlarının içinde diri diri gömülüyormuş gibi hissetti.

Genellikle temizlik ve yenilenme günlerinde evde kalmamayı becerirdi. Ama bu sefer bir sürü gerekçe bir araya gelip onun kente dönmesine neden olmuştu; bunların içinde en önde geleni de sonbaharda her zamankinden daha az davet almış olmasıydı. Tatil mevsimi bitip de arkadaşları kente dönene kadar bir yazlıktan ötekine geçmeye öyle alışmıştı ki, kendisini bekleyen boş günler, popüleritesinin azalmakta olduğunu sertçe hissettirmişti ona. Selden’e söylediği gibiydi, insanlar ondan

bıkmışlardı. Yeni bir kimlikle ona kucak açarlardı, ama Bayan Bart olarak onu ezbere biliyorlardı. O da kendini ezbere biliyordu, eski hikâyeden de bıkmıştı. Öyle anlar oluyordu ki körü körüne farklı herhangi bir şeyin özlemini çekiyordu, tuhaf bir şeyin, uzak ve denenmemiş bir şeyin; ama hayal gücünün sınırları her zamanki yaşamını yeni bir çerçeve içinde canlandırmanın ötesine geçemiyordu. Kendini, bir çiçeğin kokularını salması gibi etrafına zarafet yaydığı bir salonda gözünün önüne getirebiliyordu ancak, başka yerde değil.

O arada, ekim ayı ilerledikçe, Trenor'ların yanına dönmekle kente, halasının yanına gitme seçenekleri arasında kalmıştı. Kendisini Bellomont'ta bekleyenleri düşününce, ekim ayında New York'un iç karartıcı sıkıcılığı ve Bayan Peniston'un evinin sabun kokan rahatsızlığı bile yeğ görünüyordu ona; sonunda kahramanca bir bağlılık gösterisiyle tatil sezonu gelene kadar halasına yanında kalacağını bildirdi.

Bu tür özveriler bazen kendilerini doğuran duygular kadar karışık duygularla karşılanır; Bayan Peniston da sırlarını paylaştığı hizmetçisine, böyle bir krizde aileden biri yanında olacaksa (oysa kırk yıl boyunca perdelerinin asılmasına kendisi göz kulak olmayı becermişti) Bayan Grace'i kesinlikle Bayan Lily'ye yeğleyeceğini söyledi. Grace Stepney silik bir kuzindi, uyumluydu, başkasının meraklarıyla ilgilenirdi, Lily sık sık akşam yemeğine çıkınca "bir koşu" gelip Bayan Peniston'un yanında otururdu; bezik oynardı, yere düşen şişleri kaldırır, *Times* gazetesindeki ölüm ilanlarını okur, salondaki mor perdeler, camda duran Can Çekişen Gladatör heykeline ve Niagara'nın 2,10'a 1,50 boyutundaki tablosuna –ki

bu Bayan Peniston'un ılımlı kariyerinin sanatla ilgili tek müsrifliği- gerçekten bayılırdı.

Normal koşullar altında Bayan Peniston, bu tür hizmet alanların, hizmeti sunandan sıkıldığı kadar sıkılırdı kursuz kuzininden. Zeki ve güvenilir olan, örgü şişinin başını sonunu ayırt edemeyen, salonun "yenilenmesi" gerektiğini söyleyerek sık sık halasının hassas noktasına dokunan Lily'yi daha çok yeğlerdi. Ama iş kayıp peçetelelerin aranmasına ya da arka taraftaki merdivenin halısının yenilenmesi konusunda karar alınırken yardımcı olmaya gelince Grace Lily'den daha doğru karar verirdi; üstelik Lily balmumu ve kahverengi sabun kokusundan hoşlanmaz ve bir evin kendiliğinden, dışarıdan yardım almadan temizlendiğini sanırdı.

Salondaki avizenin cılız ışığının -Bayan Peniston konuk olmadıkça lambaları asla yakmazdı- altında otururken Lily kendi bedeninin ruhsuz, yavan manzaralardan geçerek Grace Stepney'inki gibi bir orta yaşa varmasını seyreder gibiydi. Judy Trenor'la arkadaşlarının gönlünü eğlendirmesi sona erince Bayan Peniston'u eğlendirmek zorunda kalacaktı; nereye baksa başkalarının keyfine bağlı, onlara kul köle olacağı bir gelecek görüyordu, kendi enerjik kişiliğinin hakkını savunma fırsatını asla bulamayacaktı.

Sokak kapısının çalınması, boş evde bu sesin çınlayarak yankılanması, Lily'yi birden en az can sıkıntısı kadar telaşlandırdı. Sanki geçen ayların bütün bıkkınlığı o bitmek bilmeyen akşamın tembelliğinde doruk noktasına ulaşmıştı. Keşke bu zil sesi dış dünyadan bir davet, hâlâ hatırlandığının ve istendiğinin bir işareti olsaydı!

Bir süre sonra hizmetçi gelerek dışarıda Bayan Bart'ı soran birinin beklediğini bildirdi. Lily bekleyen kişiyi

biraz daha ayrıntılı tarif etmesi için ısrar edince de "Bayan Haffen," dedi, "ne istediğini söylemiyor."

Bu isim Lily'ye hiçbir şey ifade etmemiştir, kapıyı açınca karşısında eprimiş boneli bir kadın buldu, holdeki lambanın altında yere çakılmış gibi duruyordu. Gaz lambasının çıplak ışığı kadının çiçek bozuğu yüzünde ve tel tel ayrılan saman sarısı seyrek saçlarının arasından görünen kırmızımsı kelliklerde teklifsizce parlıyordu. Lily temizlikçi kadına şaşırarak baktı.

"Beni mi görmek istediniz?" diye sordu.

"Size bir şey söyleyeceğim, efendim." Kadının sesi ne saldırgandı ne de barışçıl; sahibinin ne için geldiğini açığa vurmuyordu. Yine de temkinli olmasını hissettiren içgüdüğü tepelerinde dikilen hizmetçinin onları duymayacağı bir yere çekilmesi için uyardı Lily'yi.

Bayan Haffen'e peşinden salona gelmesini işaret etti, içeri girince de kapıyı kapattı.

"Ne istemiştiniz?" diye sordu.

Kendi türünden kişilerin yaptığı gibi temizlikçi kadın ellerini şalının içinde kavuşturmuştu. Şalını açıp kirli bir gazete kâğıdına sarılı ufak bir paket çıkardı.

"Burada görmek isteyebileceğiniz bir şey var, Bayan Bart." Lily'nin adını tatsız bir vurguyla söylemişti, sanki bu adı bilmesi burada bulunma nedenlerinden biriydi. Lily ise bu vurgulamayı bir tehdit olarak algıladı.

"Bana ait bir şey mi buldunuz?" diye sordu, elini uzatırken.

Bayan Haffen geri çekildi. "İş oraya kalırsa bu herkese ait olabileceği gibi bana da ait sayılabilir," dedi.

Lily kafası karışarak baktı kadına. Ziyaretçinin tavrının bir tehdit anlamına geldiğine emindi artık; ama bazı

konularda uzman olsa da kendisini şimdiki sahnenin tam olarak nasıl bir önemi olduğuna hazırlayacak deneyime sahip değildi. Ancak olabildiğince çabuk sona ermesi gerektiğini hissediyordu.

“Anlamıyorum; bu paket bana ait değilse neden beni görmek istediniz?”

Bu soru kadını hiç utandırmamıştı. Belli ki yanıtlamaya hazırlıklıydı, ama kendi sınıfındaki herkes gibi başlangıç yapmak için epeyce geri gitmesi gerekiyordu, bir süre durduktan sonra yanıt verdi: “Bu ayın birine kadar kocam Benedick’te kapıcıydı; o zamandan beri işsiz.”

Lily suskun kalınca kadın devam etti: “Bizim bir suçumuz yok, ajans oraya koymak için başka birini bulmuş, bizi kapı dışarı ettiler, pılımızı pırtımızı verip; sırf adamın keyfi öyle istedi diye. Geçen kış uzun bir süre hastaydım ben, ameliyat da olunca biriktirdiğimiz bütün para gitti; çocuklarla ben çok sıkıntıdayız, Haffen bunca zaman işsiz olduğundan.”

Demek ki Bayan Bart’tan kocasına bir iş bulması konusunda yardım istemeye gelmişti, ya da Bayan Peniston’la konuşmasını isteyecekti. Lily’nin her zaman istediğini elde eden bir havası olduğundan aracı olmasının istenmesine alışkındı, müphem kaygısından kurtulunca basmakalıp formüle sığındı.

“Başınızın dertte olduğuna çok üzüldüm,” dedi.

“A, derdimiz var, bayan, hem de daha yeni başlıyor. Başka bir iş bulabilseydik... ama ajans bizi dinlemek bile istemiyor. Bizim bu işte bir suçumuz yok, ama...”

Bu noktada Lily’nin sabrı artık taşıtı. “Bana söyleyecek bir şeyiniz varsa...” diyerek kadının sözünü kesti.

Bu terslenmeye öfkelenen kadının geciken fikirleri hız kazanır gibi oldu.

“Evet bayan, sözü oraya getiriyorum,” dedi. Yine sustu, gözlerini Lily’ye dikmişti, sonra uzayıp giden bir anlatı havasında devam etti: “Biz Benedick’teyken beyefendilerden bazılarının evleriyle ben ilgilenirdim; en azından cumartesileri temizlerdim. Beyefendilerden bazılarına öyle çok mektup gelirdi ki, hiç böylesini görmemiştim. Çöp kutuları dolup taşar, kâğıtlar yerlere dökülürdü. Belki de bu kadar çok mektup aldıkları için dikkatsiz olurlardı. Bazıları iyice kötüydü. Bay Selden, Bay Lawrence Selden, en dikkatlılardan biriydi o; kışın mektuplarını yakar, yazın da küçücük parçalardı. Ama bazen öyle çok mektup gelirdi ki onları ötekilerin yaptığı gibi iyice buruşturur ve hepsini birden bir defada yırtardı – işte böyle.”

Konuşurken bir yandan da elindeki paketin ipini çözmüştü, paketten çıkardığı mektubu masaya, Bayan Bart’la kendisinin arasına bıraktı. Dediği gibi mektup ikiye bölünmüştü ama kadın el çabukluğuyla kopuk parçaları yan yana koydu ve kâğıdı düzeltti.

Lily’nin içini bir öfke dalgası kapladı. O ana kadar belli belirsiz anlaşılan iğrenç bir şeyin mevcudiyetini hissetti, insanların fısıltıyla söz ettikleri ama Lily’nin kendi hayatına bulaşacağını hiç aklına getirmedeği bir iğrençlikti bu. Tiksinerek geri çekildi, ama ansızın bir şey keşfedince durdu; Bayan Peniston’un avizesinin ışığı altında mektuptaki elyazısını tanımıştı. İri, birbirine bitişmeyen harflerle yazılmıştı, erkeksi bir gösterişi vardı ama bu üslup yazının düzensizliğini, güçsüzlüğünü ancak örteliyordu, soluk bir not kâğıdına koyu renk mürekkeple

çiziktirilmiş sözcükler sanki yüksek sesle okunmuşlar gibi Lily'nin kulaklarında çınılıyordu.

İlk başta durumun ciddiyetini tam olarak kavrayamadı. Sadece önünde duran mektubun Bertha Dorset tarafından yazıldığını ve alıcının da herhalde Lawrence Selden olduğunu anlamıştı. Tarih yoktu, ama mürekkebin koyuluğu mektubun oldukça yeni tarihli olduğunu kanıtlıyordu. Bayan Haffen'in elindeki pakette kuşkusuz aynı türde başka mektuplar da vardı, paketin kalınlığına bakan Lily bir düzine kadar olabileceğini tahmin etti. Önünde duran mektup kısaydı, daha okuduğunun bilincine varmadan beynine işleyen o birkaç sözcük uzun bir hikâye anlatıyordu – son dört yıldır, mektubu yazanın arkadaşlarının gülümseyip omuz silktikleri, dünyevi komedinin sayısız “iyi durumlarından” biri saydıkları hikâyelerden biri. Şimdiyse öbür taraf çıkmıştı Lily'nin önüne, ilk çatlak fısıltılarını çığlığa dönüştürene kadar üzerinden varsayımların ve kinayelerin kolayca kaydığı volkanik yüzeyin alt tarafı. Lily, toplumun kendilerine sağladığı korumadan nasıl yararlanacağını bilmeyenler kadar toplumu kızdıran bir şey olmadığını öğrenmişti; ortaya çıkarılan suçluyu toplumun cezalandırmasının nedeni, onun suç ortaklığına ihanet etmiş olmasıydı. Bu sefer bu konuda hiçbir tereddüt yoktu. Lily'nin dünyasının yasası, bir kadının kocasının onun hareketlerini yargılayacak tek kişi olmasını öngörürdü; kocasının onayına, hatta umursamazlığına sığındığı sürece teknik açıdan kuşkuların dışındaydı kadın. Oysa George Dorset gibi bir adam için göz yumma diye bir düşünce olamazdı – karısının mektuplarını elinde bulunduran kişi, kadının yaşamının bütün yapısını bir dokunuşta devirebilirdi. Bertha Dorset'in sırrı kimin

ellerine düşmüştü! Bir an bu rastlantıdaki ironi, Lily'nin duyduğu tiksintiye muğlak bir zafer duygusu kattı. Ama tiksinti kaybolmadı – Lily'nin zevkle, eğitimle, bilinçsizce edindiği vicdan huzursuzluklarıyla ilgili bütün içgüdüsel direnişleri, öbür duygunun karşısına dikildi. En güçlü duygusu, kendisinin pislendiği idi.

Ziyaretçisiyle arasına olabildiğince fazla mesafe koymak istercesine uzaklaştı Lily. "Bu mektuplardan habirim yok," dedi. "Bunları neden buraya getirdiğinizi bilmiyorum."

Bayan Haffen gözlerini ondan ayırmadı. "Neden olduğunu söyleyeyim, bayan. Onları size satmak için getirdim, çünkü başka yerden para bulamıyorum, yarın akşama kadar kiramızı ödeyemezsek kapının önüne konulacağız. Daha önce hiç böyle bir şey yapmadım, Bay Selden'le ya da Bay Rosedale'le Haffen'in yeniden Benedick'e alınması için konuşursanız... O gün Bay Selden'in dairesinden çıktığınızda Bay Rosedale'le konuştuğunuzu görmüştüm de..."

Lily'nin yüzüne kan hücum etti. Şimdi anlıyordu, Bayan Haffen mektupları yazan kişinin kendisi olduğunu sanmıştı. Öfkesinin ilk anlarında hizmetçiyi çağırıp kadını dışarı attırmak geçmişti içinden, ama müphem bir içgüdü durdurdu onu. Selden'in adının geçmesi bir düşünceler silsilesine yol açmıştı. Bertha Dorset'in mektupları umurunda değildi, kader nereye sürükleyecekse sürüklesindi onları! Ama Selden bu kadere ayrılmaz şekilde dahildi. Böyle teşhir edilmenin acısını pek çekmezdi erkekler; bu sefer de mektupların anlamını Lily'nin beynine taşıyan sezgi şimşegi, onların besbelli zamanla gevşeyen bir ilişkinin yenilenmesi için –yinelenen ve bu yüzden de büyük

olasılıkla yanıtı bırakılan– birer talep olduğunu da ortaya koymuştu. Bununla birlikte mektupların yabancı elle düşmesine izin verilmiş olduğu gerçeği, dünyanın en az bağışlanabilir saydığı bir konuda Selden’in ihmalkâr davranmaktan suçlu bulunmasını sağlayacaktı; Dorset gibi dengesiz bir adam söz konusu olduğunda daha ağır risklerin de dikkate alınması gerekecekti.

Lily bütün bunları ölçüp biçtiyse bile bilinçsizce yapmış olmalıydı; sadece Selden’in bu mektupların kurtarılmasını isteyeceğini ve kendisinin de mektupları eline geçirmesi gerektiğini hissediyordu. Bundan ötesini düşünemiyordu. Gözünün önünden hızla paketi Bertha Dorset’e geri verdiği geçti, bu iadenin sağlayacağı fırsatları düşündü; ama bu düşüncenin açtığı uçurumlar utançla geri çekilmesine neden oldu.

Kızın tereddüdünü hemen hisseden Bayan Haffen o arada paketi açmış ve içindekileri masaya dizmişti. Bütün mektuplar ince kâğıt şeritlerle birbirine tutturulmuştu. Bazıları küçük parçalar halindeydi, kimisi de sadece ortadan yırtılmıştı. Sayıları fazla olmasa da böyle yayılınca neredeyse masayı kaplamışlardı. Lily’nin gözü şuradaki buradaki sözcüklere kayınca alçak sesle, “Ne kadar para istiyorsun benden?” diye sordu.

Bayan Haffen’in yüzü memnuniyetten kızardı. Belli ki pek korkmuştu genç bayan, Bayan Haffen de böylesi korkulardan yararlanmayı iyi bilirdi. Umduğundan daha kolay bir zafer kazandığını düşünerek fahiş bir fiyat söyledi.

Ancak ilk baştaki ihtiyatsızlığına kıyasla Bayan Bart umulduğu kadar kolay bir av olmadığını gösterdi. İstenen fiyatı ödemeyi reddetti, biraz tereddütten sonra da yarısını ödemeyi önerdi.

Bayan Haffen hemen sertleşti. Elini masada yayılı mektuplara uzattı, ağır ağır katladı onları, tekrar pakete koyacakmış gibi yaptı.

“Bana kalırsa bunların değeri benim için olduğundan daha fazla sizin için, bayan, ama yoksulların da zenginler kadar yaşamaya hakkı vardır,” dedi, tumturaklı bir tavırla.

Lily’nin kalbi korkuyla çarpıyordu, ama kadının kinayeli sözleri direncini pekiştirdi.

“Yanılıyorsunuz,” dedi kayıtsızca. “Bu mektuplar için ödemeye hazır olduğum miktarı önerdim size; ama onları elde etmenin başka yolları da olabilir.”

Bayan Haffen kuşkuyla baktı genç kıza; giriştiğı alış-verişin ödülleri olacağı kadar tehlikeleri de bulunduğunu bilecek kadar deneyimli bir kadındı, bu buyurgan genç hanımın söyleyeceğı bir sözcüğün harekete geçirebileceğı karmaşık intikam çarkını görür gibi oldu.

Şalının ucunu gözlerine dokundurdu, yoksullara sert davranmanın hayır getirmeyeceğini mırıldandı şalının gerisinden, kendisi daha önce hiç böyle bir işe bulaşmamıştı, bir Hıristiyan olarak şerefi üzerine yemin ederdi ki Haffen’le kendisi sadece bu mektupların başkasının eline geçmesini istememişlerdi.

Lily kıpırdamadan duruyor, kendisiyle temizlikçi kadın arasında, alçak sesle konuşurken birbirlerini duymalarına yetecek kadar mesafe bırakıyordu. Bu mektuplar için pazarlık etme düşüncesi dayanılmazdı, ama zayıflık belirtisi gösterirse Bayan Haffen’in talep ettiğı miktarı hemen yükselteceğini biliyordu.

Sonradan, bu düellonun ne kadar sürdüğünü ya da saate göre dakikalarca, kendi nabzının hızlı atışlarına göre saatlerce süren bir zamanın ardından mektupları eline

geçirmesini sağlayan kesin darbenin ne olduğunu hiç hatırlayamadı; tek bildiği sokak kapısının sonunda kapandığı, kendisinin de elinde paketle salonda yalnız kaldığıydı.

Mektupları okumayı düşünmüyordu; Bayan Haffen'in pis gazete kâğıdını açmak bile alçaltıcı görünecekti. Ama paketin içindekileri ne yapmayı planlıyordu? Mektupların alıcısı onları yok etmek istemişti, onun amacını yerine getirmek Lily'nin göreviydi. Onları elinde tutmaya hakkı yoktu, öyle yaparsa onları elde etmiş olmanın erdemi azalacaktı. Ama bir daha böyle ellere düşmemeleri için onları en etkin biçimde ortadan kaldırabilirdi. Bayan Peniston'un salonundaki soğuk şöminenin ürkütücü bir parıltısı vardı; lambalar gibi ateş de konuklar gelmedikçe asla yakılmazdı.

Bayan Bart mektupları üst kata götürmek üzereydi ki sokak kapısının açıldığını duydu, halası salona girdi. Bayan Peniston ufak tefek, tıknaz bir kadındı, renksiz cildinde ince kırışıklar vardı. Kır saçlarını özenle biçimlendirmişti, giysileri aşırı yeni görünüyordular ama yine de biraz eski modaydılar. Giysileri hep siyahtı, üstüne sıkı sıkı otururlar, şıkır şıkır parlarlardı; kahvaltıda bile kara kehribar takan kadınlardandı. Lily onu hiç pırıl pırıl siyah zırhı, küçük dar botları olmadan görmemişti, her zaman kalkıp gitmeye hazır bir havadaydı, ama hiç kalkıp gitmezdi.

Ayrıntılara dikkat edercesine salonu gözden geçirdi. "Gelirken panjurlardan birinin altından ışık sızdığını gördüm," dedi, "ne yazık ki şu kadına onları doğru dürüst indirmesini öğretemedim."

Bu düzensizliği giderdikten sonra cilalı, mor koltuklardan birine ilişti, Bayan Peniston her zaman koltuğa ilişirdi, oturmazdı.

Sonra dönüp Lily'ye baktı. "Ah canım, yorgun görünüyorsun; sanırım düğünün telaşından. Cornelia Van Alstyne de öyleydi; Molly oradaydı, Gerty Farish de şöyle bir uğrayıp düğünü anlattı. Tuhaf geldi bana, yani et suyu çorbadan önce kavun sunmaları; düğün kahvaltısı hep çorbayla başlamalıdır oysa. Molly nedimelerin elbiseleriyle ilgilenmedi. Celeste'de tanesinin üç yüz dolar olduğunu doğrudan Julia Menson'dan öğrenmiş, ama o kadar edeceğe benzemediklerini söylüyor. Senin nedime olmak istememene sevindim; o somon rengi sana hiç yakışmazdı." Bayan Peniston, kendisinin katılmadığı eğlenceleri en ince ayrıntısına kadar tartışmaya bayılırdı. Van Osburgh'ların düğününde bulunmanın baskısına ve yorgunluğuna katlanmaya hiçbir şey ikna edemezdi onu, ama olayla o kadar ilgileniyordu ki iki farklı anlatımını dinledikten sonra yeğeninin ağzından bir üçüncüsünü sızdırmaya hazırlanıyordu. Lily ise eğlencenin ayrıntılarını not etmekte acınası bir dikkatsizlik göstermişti. Bayan Van Osburgh'un elbisesinin rengini fark etmemişti, hatta gelinin masasında Van Osburgh'ların eski Sevr porselenlerinin kullanılıp kullanılmadığını bile söyleyemiyordu; kısacası Bayan Peniston yeğeninin iyi bir anlatıcı olmaksızın daha çok iyi bir dinleyici olacağını anladı.

"Gerçekten, Lily, neler olduğunu ya da orada kimleri gördüğünü hatırlamayacaksan neden düğüne gitmek zahmetine katlandın, bilmem. Ben genç bir kızken gittiğim her yemeğin münüsünü saklardım, arkasına da gelenlerin adlarını yazardım; *kotiyon* ödülleri de ancak eniştenin ölümünden sonra attım, artık evde onca renkli şey tutmak pek yakışık almayacaktı. Hatırlıyorum, dolap dolusuydu; hangi balolarda kazandığımı da hâlâ

hatırlarım. Molly Van Alstyne bana o yaşlarımı hatırlatıyor; nasıl da dikkatli. Gelinliğin biçimini annesine eksiksiz anlatabilmiş, arkasındaki pliden Paquin'den alındığını anladık."

Bayan Peniston birden ayağa kalktı, şöminenin üzerinde, iki malakit vazoun arasındaki, tepesinde miğferli bir Minerva'nın yer aldığı yaldızlı saate yaklaştı, mendilini miğferle siperliğin arasından geçirdi.

"Biliyordum işte... hizmetçi buranın tozunu asla almaz!" diye bağırdı, mendilindeki minicik noktayı zaffer kazanmışçasına gösterirken; sonra, yeniden koltuğa oturdu ve devam etti: "Molly, düğündeki en şık kadının Bayan Dorset olduğunu düşünüyor. Eminim ki elbisesi herkesinkinden pahalıdır, ama fikir hoşuma gitmedi pek... Samurla point de milan karışımı bir şeymiş. Belli ki Paris'te yeni bir adama gidiyor, adam müşterisiyle birlikte Neuilly'deki villasında bir gün geçirmeden sipariş almazmış. Müşterisinin ev halini incelemesi gerektiğini söylüyormuş adam... Çok tuhaf bir anlaşma, bence! Ama Bayan Dorset Molly'ye kendisi söylemiş: Villa gerçekten çok seçkin şeylerle doluymuş, oradan zor ayrılmış. Molly onun o güne kadar hiç bu kadar iyi görünmediğini anlattı, harikaymış keyfi, Evie Van Osburgh ile Percy Gryce arasında çöpçatanlık yaptığını söylemiş. Genç adamlar üzerinde çok iyi nüfuz sahibi olduğu belli oluyor. Şimdi de şu salak Silverton'la ilgilendiğini duyuyorum, çocuk kumar da oynuyormuş, Carry Fisher onun başını döndürmüştü. Eh işte, dediğim gibi, Evie gerçekten nişanlı, Bayan Dorset onu Percy Gryce'in yanında tutmuş, her şeyi ayarlamış, Grace Van Osburgh da havalarda uçuyor, Evie'yi evlendirmekten neredeyse umudunu kesmişti."

Bayan Peniston yine sustu, ama bu kez mobilyaları değil de yeğenini inceliyordu.

“Cornelia Van Alstyne çok şaşırmış: Genç Gryce’la senin evleneceğini duymuş. Seninle Bellomont’a uğrayan Wetherall’ları görmüş sonradan, Alice Wetherall nişanlanacağınıza eminmiş. Bay Gryce bir sabah aniden ortadan kaybolunca yüzük almak için kente gittiğini sanmışlar.”

Lily kalkıp kapıya doğru yürüdü.

“Sanırım yorgunum. Yatsam iyi olacak,” dedi; merhum Bay Peniston’un karakalem portresini taşıyan ayaklı sehpanın, önündeki kanepeyle aynı çizgide durmadığını fark edip ansızın dikkati dağılan Bayan Peniston da yeğeninin alnından öpmesine dalgın dalgın karşılık verdi.

Lily odasına çıkınca gazocağını yaktı, ızgaraya baktı. Alttaki kadar pırıl pırıl cilalıydı o da ama burada hiç değilse halasını sinirlendirmeden kâğıtları yakabilirdi. Hemen harekete geçmedi, kendini bir koltuğa atıp etrafına bakındı. Odası büyüktü, konforlu döşenmişti, pansiyoner olarak yaşayan zavallı Grace Stepney hep kıskanır ve hayran olurdu bu odaya; ancak Lily’nin haftalarca kaldığı konuk odalarındaki açık renklerle ve lüks mobilyalarla kıyaslanınca burası gözüne hapisane kadar kasvetli görünüyordu. Devasa gardırop ile koyu renk ceviz karyola Bayan Peniston’un yatak odasından gelmişti, altmışlı yılların başında pek tutulan fuşya rengi desenli duvar kâğıdının üzerinde de kıssadan hisse alınmasını hatırlatan iri çelik oymalar asılıydı. Lily bu sevimsiz dekoru birkaç küçük ayrıntıyla yumuşatmaya çalışmıştı: Tuvalet masasının üzerine dantel örtü koyarak, küçük, cilalı bir yazı masasının üzerine fotoğraflar dizerek; ama şimdi çevresine bakınca çabasının ne kadar boşa çıktığını

görüyordu. Kendisi için hayal ettiği ortamın incelikli zarafetiyle ne büyük bir zıtlıktı bu – arkadaşlarından üstün olduğunu kendisine hissettiren o sanatsal duyarlılığını sonuna kadar kullanacak ve onların yaşadıkları yerlerin cafcıflı lüksüne üstün gelecekti evi; o evdeki her renk ve her çizgi birleşip Lily'nin güzelliğine güzellik katacak ve boş zamanlarını ayrıcalıklı kılacaktı! Aklından bir türlü çıkartamadığı dış çirkinlik, bir kez daha ruh sıkıntısını yoğunlaştırdı, odasındaki her berbat mobilya sanki en saldırgan açısıyla öne çıkıyordu.

Halasının sözleri ona yeni bir şey anlatmamıştı, ama Bertha Dorset'in imgesini canlandırmıştı: Gülümseyen, pohpohlanan, muzaffer, Lily'yi gösterip küçük gruplarındaki herkesin anlayacağı biçimde imalarla alaya alan. Alaya alınma düşüncesi başka duyguların hepsini bastırıyordu; kan dökülmeden kurbanların derisini yüzebilen imalı jargonun her noktasını bilirdi Lily. Bunu hatırlayınca yanakları kızardı, kalkıp mektupları aldı. Artık imha etmek istemiyordu onları; Bayan Peniston'un sözleri, bu amacını hemen ortadan kaldırmıştı.

Yazı masasına yaklaştı, ince bir mum yaktı, paketi iple bağlayıp mühürledi; sonra gardırobu açtı, bir evrak çantası alıp mektupları içine koydu. Bunu yaparken birden aklına bunları satın alma olanağını kendisine Gus Trenor'un sağlamasının kaderin cilvesi olduğu geldi.

10. Bölüm

Sonbahar hareketsiz geçiyordu. Bayan Bart, Judy Trenor'dan bir-iki pusula almıştı, Bellomont'a dönmediği için ona sitem ediyordu arkadaşı; Lily ona kaçamak yanıtlar verdi, halasının yanında kalması gerektiğini bahane etti. Aslında Bayan Peniston'la baş başa yaşamaktan gitgide bıkiyordu, sıkıcı günlerini aydınlatan sadece yeni kazandığı paraları harcamanın verdiği heyecandı.

Lily hayatı boyunca paranın hep geldiği gibi hızla gittiğini görmüştü, kazancının bir kısmını bir kenara koymaya ilişkin hangi kuramları geliştirirse geliştirsin, ne yazık ki tam tersini yaparsa ne tür risklere gireceğini gözünde canlandıramıyordu. En azından birkaç ay arkadaşlarının cömertliğine muhtaç olmayacağını, dikkatli bir gözün elbisesine bakınca Judy Trenor'un elden geçirilmiş görkemini fark edebileceğini düşünmeden sokağa çıkabileceğini hissetmek mutlu ediyordu onu. Paranın kendisini geçici olarak bütün önemsiz sorumluluklarından kurtarmış olması, onun temsil ettiği daha büyük şeylerin neler olduğunu hissetmesini engelliyordu, bu kadar büyük miktarda paraya hükmetmenin nasıl bir şey olduğunu

daha önce hiç bilmediğinden o parayı harcamanın tadını ağır ağır çıkarıyordu.

Böyle günlerin birinde, zarafeti pek zor anlaşılan bir tuvalet çantasının başında düşünüp taşınarak bir saat harcadığı bir mağazadan çıkarken Bayan Farish'e rastladı, o da aynı mağazaya saatini tamir ettirmek gibi mütevazı bir gayeyle girmişti. Lily kendini son derece erdemli hissediyordu, opera için yaptırdığı yeni pelerinin faturası gelene kadar tuvalet çantasını almayı ertelemişti, bu kararı kendisini mağazaya girerken olduğundan daha zengin hissetmesini sağlamıştı. Kendinden böyle hoşnutken başka insanlara da anlayışla bakabiliyordu, arkadaşının neşesiz olduğunu görünce pek şaşırdı.

Görünüşe göre Bayan Farish, ilgilendiği, çaba gösteren bir yardım derneğinin komite toplantısından geliyordu. Derneğin amacı, şehirdeki bürolarda çalışan belli bir tabakaya mensup kadınlar için okuma odası ve oyalanacakları başka şeyler bulunan, rahat kalacak yerler sağlamaktı; bu kadınlar işten çıkınca ya da dinlenmek isteyince orada barınabileceklerdi; ilk yılın sonundaki bilanço o kadar acınası bir artış gösterdi ki, elde edilen küçük faiz bu işin önemine iyice inanmış olan Bayan Farish'i o ölçüde hayal kırıklığına uğrattı. Lily'de, başkalarıyla ilgilenme duygusu hiç gelişmemişti, arkadaşlarının insan sevgisine ilişkin çabaları onu çoğu kez sıkardı, ama bugün, hızla dramatize etmeye meyilli hayal gücü, kendi durumuyla Gerty'nin "vaka"larından bazıları tarafından temsil edilen durum arasındaki tezata takılmıştı. Kendisi gibi genç kızlardı bunlar; bazıları belki güzeldi, bazıları da kendi ince duyarlılıklarından yoksun sayılmazdı. Onları gibi bir hayat sürerken hayal etti kendini, başarının da başarısızlık

kadar kötü görüldüğü bir hayat; bu imge duygudaşlıkla ürpertti onu. Tuvalet çantasının parası hâlâ cebindeydi; altın rengi küçük para çantasını çıkararak içinden dolgunca bir miktar alıp Bayan Farish'in eline tutuşturdu.

Bu hareketinin sağladığı tatmin, en ateşli ahlakçının dileyebileceği kadardı. Lily kendisini yardımseverlik dürtüleriyle dolu biri olarak görüp ilgi duydu; sahip olmayı onca zaman hayal ettiği parayla iyilik etmek daha önce hiç aklına gelmemişti, ama şimdi bolca bir insan sevgisinin imgesiyle ufku genişlemişti. Daha da ötesi, müphem bir mantık süreciyle, bu ani cömertlik patlamasının daha önceki bütün savurganlıklarını telafi ettiğini ve daha sonra girişebileceği harcamaları mazur göstereceğini hissediyordu. Bayan Farish'in şaşırması ve minnettar kalması bu duygusunu doğruladı, Lily onun yanından kendisiyle gurur duyarak ayrıldı, bu duyguyu doğal olarak özverinin meyveleri sanıyordu.

O günlerde, Şükran Günü'nü Adirondacks'taki bir kampta geçirmek üzere aldığı teklif de neşelendirdi Lily'yi. Aynı davet bir yıl önce gelmiş olsaydı bu kadar hevesli yanıtlamazdı onu, çünkü partiyi Bayan Fisher düzenlemiş olsa da, kökleri pek bilinmeyen, yılmak bilmeyen toplumsal hırslar güden ve Lily'nin o zamana kadar tanışmaktan kaçındığı bir hanımefendi tarafından veriliyordu görünürde. Şimdiyse Bayan Fisher'le aynı görüşü paylaşmaya hazırdı Lily, yani işler iyi yürütüldüğü sürece partiyi kimin verdiği önemli değildi; ve işleri iyi yürütmek de (yetkili birinin yönetimi altında) Bayan Wellington Bry'in en güçlü yanıydı. Bu hanımefendi (ki borsada ve kumar çevrelerinde kocası Welly Bry diye tanınırdı) ilerleme yolundaki kararlılığına bir kocayı ve başka muhtelif bedelleri kurban

vermişti zaten; Carry Fisher'i eline geçirince de zekice davranıp kendini tamamıyla o hanımın ellerine bırakmak akıllılığını göstermişti. Dolayısıyla her şey iyi yapılmıştı, çünkü kendi parasını harcamadığı sürece Bayan Fisher savurganlıkta sınır tanımazdı, öğrencisine dediği gibi iyi bir aşçı, sosyeteye girmenin en uygun yoluydu. Davetliler yemekler kadar seçkin olmasa da Welly Bry'lar en azından ilk kez sosyete sütunlarında bir-iki önemli isimle yan yana yer alıp tatmin olmuşlardı; bu kişilerin başında da elbette Bayan Bart geliyordu. Ev sahipleri bu genç hanıma gereken saygıyı gösterdiler; nereden gelirse gelsin o da bu tür bir ilgiyi kabul edecek havadaydı. Bayan Bry'ın hayranlığı, Lily'nin kendinden hoşnutluğunun yitirdiği çizgilerini yeniden kazandığı bir aynaydı. Hiçbir böcek, yuvasını insan kibrinin ağırlığını taşıyacak kadar narin ipliklere asmaz; önemsizler arasında önemli olmak duygusu Bayan Bart'a gücünün bilincinde olmanın tatminini sağladı. Bu insanlar ona yaranmaya çalışıyorlarsa bu Lily'nin onların ulaşmak istediği dünyada hâlâ göze çarpan biri sayıldığını kanıtlıyordu; genç kız onları kibarlığıyla şaşırtmanın, onların kendi üstünlüklerini şaşkınlıkla kabullenişlerinin hazzını abartıyor değildi.

Ancak belki de neşesinin nedeni, kendi o kadar farkında olmasa da, yaptığı gezintinin bedenini uyarmış olması, zindeleştiren soğukta, sertçe hareket etmesi, bedeninin kış ormanının etkilerine heyecanla yanıt vermesiydi. Kente döndüğünde gençleşmenin ışıltısı içindeydi, yanaklarının parladığının, kaslarının yeniden esneklediğinin farkındaydı. Gelecek, müphem vaatlerle dolu görünüyordu, akan bir ırmağa benzeyen ruh hali bütün kuruntularını alıp götürmüştü.

Kente döndükten birkaç gün sonra ziyaretine gelen Bay Rosedale tatsız bir sürpriz yapmış oldu. Geç bir saatte geldi, çay tepsisinin hâlâ şöminenin yanında birini beklercesine bırakıldığı o mahrem saatte; adamın tavrı da bu tablonun mahremiyetine hemen uyum sağlamaya hazır olduğunu gösteriyordu.

Kendini mutlu eden düşüncelerle Bay Rosedale arasında bir biçimde bağlantı olduğunu belli belirsiz sezen Lily, adamın beklediği gibi onu hoş karşılamaya çaba gösterdi; ancak Bay Rosedale'in sıcakkanlılığında Lily'nin kanını donduran bir şey vardı, bu tanışıklığın her adımında yeni bir hata yaptığının farkındaydı genç kız.

Lily'nin yanındaki koltuğa kurulan ve çayını, "İyi bir şey istiyorsanız benim adamıma gitmelisiniz," diyerek eleştiri sözcükleriyle yudumlayan Bay Rosedale, genç kızı vazounun arkasında kaskatı kesilmiş durumda tutan tiksintinin kesinlikle farkında değildi. Hatta belki de kızın kendini böyle uzak tutması Bay Rosedale'in nadir ve ulaşılmaz olana tutku duyan koleksiyoncu kimliğine uygun düşüyordu. Hangisi olursa olsun, gücenmiş görünmüyordu, kızda eksik olan bütün doğallığı kendi tavrıyla sunmak ister gibiydi.

Bay Rosedale'in oraya uğramasının nedeni, Lily'ye açılış gecesinde operada kendi locasında oturup oturmayacağını sormaktı, kızın tereddüt ettiğini görünce ikna edercesine, "Bayan Fisher geliyor," dedi, "ben de sizin büyük bir hayranınızı çağırdım, eğer kabul etmezseniz beni asla bağışlamaz."

Lily'nin susması lafını ağzında bıraktı adamın, bunun üzerine sır verir gibi gülümseyerek, "Gus Trenor kente bir

amaçla geleceğine söz verdi," dedi. "Bence sizi görmenin zevki için çok daha uzaklara da giderdi o."

Bayan Bart içinde öfke kabardığını hissetti; adının Trenor'la birlikte anıldığını duymak zaten yeterince tatsızdı, Rosedale'in dudaklarında ise bu ima iyice rahatsız edici oluyordu.

"Trenor'lar benim en iyi dostlarım, bence birbirimizi görmek için hepimiz uzun yollar gideriz," dedi, bütün dikkatini çayı tazelemeye vererek.

Konuğunun gülümsemesi iyice samimileşti. "Eh, şu sırada Bayan Trenor aklımda yoktu," dedi, "Gus da her zaman aklına getirmiyormuş." Sonra, yanlış bir şeyler söylediğinin farkına varır gibi oldu, lafı çevirmek için iyi niyet göstermeye çabalayarak, "Söylesenize, Wall Street'te şansınız nasıl gidiyor?" dedi. "Duyduğuma göre Gus geçen ay sizin adınıza oldukça iyi bir miktar kazanmış."

Lily çay kutusunu birden elinden bıraktı. Ellerin titrediğini hissediyordu, bunu önlemek için dizinin üzerinde kavuşturdu onları; ama dudakları da titriyordu, bir an bu titremenin sesine de yansımından korktu. Ama konuştuğunda sesinde en ufak bir zorlama olmadı.

"Ah, evet... Yatırım yapmak için biraz param vardı, bu konularda bana yardımcı olan Bay Trenor onu ipotekte kullanmamdansa hisse senedi almamı önerdi, halamın simsarı da aynı şeyi söylemişti; şansım yaver gitti, iyi 'iş çevirdim', böyle diyorsunuz, değil mi? Sanırım siz de epeyce iş çeviriyorsunuz."

Adama gülümsüyordu şimdi, böylece davranışındaki gerginliği de azaltıyordu, aynı zamanda bakışlarını ve tavrını azar azar değiştirerek aralarındaki samimiyeti biraz daha artırıyordu. Korunmacı içgüdüğü, başarıyla

ikiyüzlü davranması için hep güç verirdi Lily'ye, tatsız bir konudan uzaklaşılması için de güzelliğini ilk kez kullanmıyordu.

Bay Rosedale giderken sadece davetine olumlu yanıt almakla kalmamış, amacına yaklaşmak için hesapladığı biçimde davranmıştı da. Kadınlara nasıl yaklaşacağını, nasıl davranacağını iyi bildiğine inanmıştı hep, Bayan Bart'ın hemen (böyle söylemesi gerekirse) hizaya gelmesi, bu ürkek cinse davranmayı iyi bildiğine olan inancını pekiştirmişti. Kızın Trenor'la olan işin üstünü örtme tarzını Bay Rosedale hemen kendi zekâsına ve kuşkularının doğrulanmasına bağladı. Belli ki gergindi kız ve Bay Rosedale kızla olan ahabplığını geliştirmenin başka yolunu göremiyorsa onun bu gerginliğinden pekâlâ yararlanacaktı.

Lily'yi tiksintinin ve korkunun pençesinde bıraktı. Gus Trenor'un Rosedale'e kendisinden söz etmiş olmasına inanamıyordu genç kız. Ne kadar kusuru da olsa Trenor kendi göreneklerinin koruması altındaydı, onlar da tamamıyla içgüdüsel olduğundan çiğnemesi pek olasılık dışıydı. Ama Lily birden Judy'nin kendisine içini döktüğü üzere, Gus'ın keyfinin yerinde olduğu anlarda bazen saçma sapan konuştuğunu hatırladı: Kuşkusuz bu anların birinde ölümcül sözcüğü ağzından kaçırmıştı. İlk şok dalgasını atlattıktan sonra, Rosedale'in hangi anlamları çıkardığını pek umursamamıştı Lily. Kendi çıkarları söz konusu olduğunda genellikle yeterince becerikli davranan Lily, onları hemen elde etme konusundaki beceriksizliğin genel bir donukluk anlamına geldiğini sanma hatasını işledi, ki toplumsal alışkanlıkların içgüdüsel olduğu kişilerde sık rastlanan bir şeydi bu. Bir kurtsineği mantıksızca pencere camına çarpıyor diye, amatör

doğabilimcisi daha doğal koşullarda sineğin mesafeleri ölçebileceğini ve rahatı için gerekli olan bir şaşmazlıkla sonuçlara varabileceğini unutabilir; Bay Rosedale'in gör-güsünün perspektiften uzak oluşu Lily'nin onu Trenor'la ve tanıdığı öteki yavan erkeklerle terazinin aynı kefesine koymasına, biraz pohpohlamanın ve ara sıra konukseverliğini kabul etmenin onu kötü niyetlerinden uzaklaştırmaya yeteceğini sanmasına neden oldu. Bununla birlikte, operanın açılış gecesinde onun locasında görülmenin işi-ne yarayacağından kuşku duymuyordu; ne de olsa, Judy Trenor bu kış adamı ele almaya söz vermişti, sahaya ilk çıkmanın avantajından yararlanmalıydı Lily.

Rosedale'in ziyaretini izleyen bir-iki gün, Trenor'un üstü kapalı talebi Lily'nin aklından çıkmadı; kendisini adamın hükmüne sokmuşa benzeyen işlemin nasıl bir şey olduğu hakkında daha fazla bilgi sahibi olmayı diliyordu; ama zihni alışıldık olmayan bütün uygulamalara kapalıydı, rakamların karşısındaysa her zaman çaresizdi. Üstelik Van Osburgh'ların düğününden beri Trenor'u da görme-miştii, onun sürekli yokluğunda, çok geçmeden başka izlenimler Rosedale'in sözlerinin izini sildi.

Operanın açılış gecesi geldiğinde Lily'nin kaygıları tamamıyla silinip gitmişti, öyle ki Bay Rosedale'in locasının arkasında Trenor'un pembe suratını görmek genç kızın içini hoş bir güvenceyle doldurdu. Bu kadar göze batan bir vesileyle Rosedale'in konuğu olarak görünme gereğine tam olarak alışmamıştı, kendi grubundan herhangi birinin de orada olması içini rahatlatmıştı; çünkü Bayan Fisher'in toplum içindeki davranışları yüzünden, orada bulunuşu Bayan Bart'ın locadaki varlığını mazur göstermezdi.

Güzelliğini herkesin içinde gösterme olasılığının hep neşelendirdiği ve bu gece giysisinin değerindeki artışın da farkında olan Lily içinse, Trenor'un ısrarlı gözleri, kendisini odağında hissettiği hayran bakışların seline karıştı. Genç olmak, ışıldamak, incecik, güçlü ve esnek olduğunu, dengeli hatlara ve neşeli renklere sahip bulunduğunu hissederek şevke gelmek, insanın kendini dehanın bedenindeki karşılığı olan o ayırt edici, ifade edilemez zarafetle yücelmiş gibi hissetmesi ne kadar iyiydi!

Bu hedefe ulaşmak için bütün araçlar haklı görünüyordu ya da Bayan Bart'ın deneyimleri sonucu bildiği üzere, ışıklar pek uygun bir biçimde yer değiştirince sonucun genel parlaklığı içinde asıl amaç bir topluluğne başı kadar küçülüyordu. Ama kendi görkemleriyle gözleri kamaşan gösterişli genç hanımlar, ışıklarında boğulan gösterişsiz uydunun hâlâ dönmeye devam ettiğini ve kendi başına ısı ürettiğini unutmaya yatkındırlar. Lily'nin o andan aldığı şiirsel zevk, elbisesinin ve pelerininin parasının dolaylı olarak Gus Trenor tarafından ödenmiş olduğu temel düşüncesi tarafından rahatsız edilmiyorsa, bu, adamın kişiliğinde, bu yavan gerçekleri gözden kaybedecek kadar şiirselliğe yer olmamasındandı. Trenor sadece Lily'yi hayatında hiç bu kadar güzel görmediğini, kendi evinde Lily'ninki gibi güzel elbiseler sergileyen bir kadın bulunmadığını ve kız bu gösteriyi kendisine borçlu olmasına rağmen şimdiye kadar yüzlerce gözle birlikte ona bakmak dışında bir kazancı olmadığını düşünüyordu.

Bu yüzden, iki perde arasında, locanın arka tarafında yalnız kaldıkları bir sırada Trenor'un damdan düşercesine ve küskün, otoriter bir sesle, "Baksana Lily, seni nasıl göreceğim? Bu hafta üç-dört gündür kentteyim, kulübe

bir pusula yollasan elime geçer, ama benden tüyo almak dışında varlığını unutmuş görünüyorsun,” demesi Lily’ye tatsız bir sürpriz oldu.

Bu sözlerin söylenişindeki belirgin kötü üslup, onları yanıtlamayı kolay kılmadı, çünkü Lily, başlamakta olan samimiyet belirtilerini bastırmak için genellikle yaptığı gibi, oturduğu yerde ince bedenini toparlayıp kaşlarını hayretle kaldırmasının sırası olmadığıнын iyice farkındaydı.

“Beni görmek istemenizden gurur duydum,” dedi Lily, hafiflik taslayarak, “ama adresimi kaybetmedinizse beni herhangi bir öğle sonrasında halamın evinde bulabilirsiniz – aslında orada beni ziyarete gelmenizi bekledim doğrusu.”

Bu son sözleriyle adamı sakinleştirmeyi umduysa da çabası boşunaydı, Trenor kaşlarını her zamanki gibi indirerek yanıtladı Lily’yi, bu da öfkeliyken onu iyice ruhsuz gösteriyordu. “Halana gitmeyi boş versene, gidip de bütün öğle sonrasını başka adamların seninle konuşmalarını dinleyerek mi geçireyim? Benim kalabalıkta oturup gevezelik edecek türden olmadığımı bilirsin, böyle numaralar başladığında toz olmayı yeğlerim. Neden gidip bir yerlerde biraz eğlenmiyoruz? Bellomont’ta, hani beni istasyonda karşıladığın gün yaptığımız gibi sakin, ufak bir gezinti, ha?”

Bu teklifi duyurmak için iyice ve rahatsızlık verircesine yaklaştı kıza, Lily de adamın yüzündeki koyu kırmızılığı ve terli alınının parlamasını açıklayan ağır bir koku duyar gibi oldu.

Acele verilecek bir yanıtın tatsız bir patlamaya neden olabileceği düşüncesiyle Lily tiksintisini özenle frenledi,

gölerek yanıtladı adamı: “Kentte kırlıklara nasıl gezinti yapılır bilemiyorum, ama benim çevrem her zaman hayranlarımla sarılı değil, hangi öğle sonrasında geleceğinizi bana bildirirseniz ben her şeyi ayarlarım, baş başa güzel güzel sohbet ederiz.”

“Boş ver sohbeti! Hep böyle söylüyorsun,” oldu Trenor’un yanıtı, heyecanlı konuşması hep aynıydı. “Van Osburgh’ların düğününde bu sözlerle atlattın beni, ama sözün özü sen benden istediğini aldığına göre artık çevrende başka erkekler olmasını istiyorsundur.”

Bu sözlerle birlikte sesi birden yükselmişti, Lily’nin yüzü öfkeyle kızardı, ama duruma hakim oldu, elini yatıştırırcasına adamın koluna koydu.

“Budalalık etme Gus; benimle böyle saçma sapan konuşmana izin veremem. Beni gerçekten görmek istiyorsan bir gün öğleden sonra parkta gezintiye çıkalım. Kentteyken, kırlardaymış gibi davranmanın eğlenceli olduğu fikrine katılıyorum, eğer istersen orada buluşalım, gidip sincapları besleriz, buharlı gondolla beni gölde gezdirsin.”

Gülümseyerek konuşuyor, gözlerini adamın gözlerine öyle bir dikeyordu ki yaptığı şaka yumuşuyor, adam Lily’nin iradesine boyun eğiyordu.

“Tamam, öyleyse; anlaştık. Yarın gelir misin? Yarın saat üçte, Mall’un bitiminde. Ben tam saatinde orada olurum, unutma; sözünden dönmezsin, değil mi Lily?”

Locanın kapısının açılıp George Dorset’in içeri girmesi Lily’nin verdiği sözü yinelemesini engelleyince kız rahat bir soluk aldı.

Trenor suratını asarak yerini Dorset’e bıraktı, Lily de içten bir gülümsemeye baktı ona. Bellomont’a

yaptıkları ziyaretten bu yana Dorset'le konuşmamıştı, ama adamın görünüşündeki ve tavrındaki bir şey son karşılaşmalarındaki dostça ortamı hatırladığını kanıtlıyordu. Hayranlığını kolayca dışa vuran bir adam değildi; uzun, soluk yüzü, kuşkulu gözleri, patlamaya hazır duygularını hep engeller gibiydi, ama Lily'nin nüfuzu söz konusu olduğunda, genç kızın sezgileri incecik antenler uzatıyordu; daracık kanepede adamın oturması için yer açarken Dorset'in onun yakınında olmaktan sessiz bir haz aldığına emindi. Pek az kadın kendini Dorset'e hoş gösterme zahmetine girerdi, Lily Bellomont'tayken ona nazik davranmıştı, şimdi de aynı nezaketi ilahi bir biçimde yineleyerek gülümsemekteydi.

"İşte yine başladık, altı ay kulaklarımız tırmalanacak," diye yakınmaya başladı Dorset. "Bu yıllar geçen yıl arasında en ufak bir fark yok, tek fark kadınların yeni elbiseleri olması, şarkıcılarınsa yeni sesleri olmaması. Karımın müzik merakı beni her yıl böyle bir kurstan geçiriyor. İtalyan geceleri pek kötü geçmiyor, geç geliyor karım, yemeği hazmedecek zaman kalıyor. Ama Wagner oynayınca akşam yemeğini telaşla yiyoruz, bedelini ödeyen de ben oluyorum. Öyle de kötü cereyan var ki, göğsünüzden soluksuz kalıyorsunuz, arkadan zatülcenp oluyorsunuz. Trenor'a bakın, perdeyi çekmeden çıkıyor locadan! İnsanın böyle bir derisi olursa cereyan vız gelir. Trenor'a yemek yerken baktınız mı hiç? Baksanız nasıl hayatta kaldığına şaşardınız; bence iç tarafı da deriyle kaplı onun. Gelecek pazar günü için karımın sizi bize davet ettiğini söylemek üzere geldim. Tanrı aşkına evet deyin. Bir sürü sıkıcı insan gelecek, yani entelektüeller; biliyorsunuzdur yeni ilgi alanı bu, müzikten daha mı kötü, emin değilim.

Bazılarının saçları uzun, daha çorba içerken tartışmaya başlıyorlar, kendilerine uzatılan şeylerin farkına bile varmıyorlar. Sonuçta yemekler buz gibi oluyor, ben de hazımsızlık çekiyorum. Şu salak Silvertan getiriyor onları eve, şiir yazıyor o, bilirsiniz, Bertha'yla da iyice samimileşiyor. Bertha istese hepsinden iyi yazar, etrafında zeki insanlar görmek istemesini anlıyorum, tek dediğim şu: 'Ne olur, onları yemek yerken izletme bana!'"

Bu tuhaf sohbetin özü Lily'nin içini zevkle ürpertir gibi oldu. Başka zaman olsa, Bertha Dorset'in daveti şaşırtıcı olmazdı, ama Bellomont'taki olaydan beri açıkça dile getirilmeyen bir düşmanlık iki kadını birbirine yaklaştırmamıştı. Şimdiyse, içinde ansızın beliren bir şaşkınlıkla misilleme yapma özleminin silinip gitmiş olduğunu hissediyordu Lily. *Eğer düşmanını bağışlayacaksan*, diyordu bir Malezya atasözü, *önce onun canını acıt*. Lily de bu özlü sözün doğruluğunu yaşamaktaydı. Bayan Dorset'in mektuplarını yok etmiş olsaydı ondan nefret etmeyi sürdürebilirdi; ama mektupların elinde kalmış olması Lily'nin öfkesini gidermişti.

Gülümseyerek kabul ettiğini belirtti, Trenor'un sarkıntılıklarından kaçabilmek için bu ilişkinin yenilenmesini memnunlukla karşıladı.

11. Bölüm

O arada tatil bitmiş, kış sezonu başlamıştı. Beşinci Cadde’de her gece Park’ın çevresindeki seçkin evlere yönelen arabalar sel gibi akıyordu, o evlerde ıııklı pencereler ve açılmış tenteler konukseverliğin alışıldık rutinin belirtisiydiler. Bu ırmağa yandaki kollar da karışıyor, yüklerini tiyatrolara, restoranlara ve operaya taşıyorlardı; Bayan Peniston üst kattaki penceresinin kuytu gözetleme kulesinden, Van Osburgh’ların verdiği bir baloya akan insanlar yüzünden müziğin kronik sesinin ne zaman yükseldiğini ya da tekerlek seslerinin çoğalmasının sadece operanın bittiğine mi yoksa *Sherry’s*’de büyük bir yemek mi verildiğine işaret ettiğini en ince noktasına kadar anlayabilirdi.

Bayan Peniston, mevsimin hızlanmasını ve doruk noktasına ulaşmasını en az eğlenceleri hiç kaçırmayan kişiler kadar yakından takip ederdi; ve bir seyirci olarak, bunlara katılanların –bilindiğı gibi– feragat ettikleri kıyaslama ve genelleştirme fırsatlarının tadını çıkarırdı. Toplumdaki iniş çıkışları onun kadar eksiksiz kayda alan yoktu ya da mevsimin ayırt edici özelliklerine onun kadar şaşmaz bir

şekilde parmak basan: Mevsimin sıkıcılığına, aşırılıklarına, baloların olmayışına ya da fazla sayıdaki boşanmalara. Suların her gelgitinde yüzeye çıkan veya suların altına gömülen ya da haris dev dalgaların erişemeyeceği yerlerde karaya çıkmayı başaran “yeni insanlar”ın değişikliklerini özellikle unutmazdı; onların yazgılarını geriye dönük olarak dikkat çekici biçimde kavradığını ortaya koymakta da pek yetenekliydi, öyle ki bu insanlar alınlarında yazılı olanı yaşadıklarında, hemen hemen her zaman Grace Stepney’e –kehanetlerini dinleyen kişiye– neler olacağını önceden harfi harfine bildiğini söyleyebilirdi.

Bayan Peniston o mevsimi, Welly Bry’larla Bay Simon Rosedale dışında herkesin kendini “yoksul hissederek” geçirdiği bir dönem olarak tanımlayabilirdi. Wall Street kötü bir sonbahar yaşamıştı, o garip yasaya uygun olarak fiyatlar düşmüştü ki bu da demiryolu hisselerinin ve pamuk balyalarının, yönetim gücünün dağılımına, özerk yönetimin bütün yararlarına alıştırılmış pek çok saygıdeğer vatandaştan daha duyarlı olduklarını kanıtlıyordu. Hatta piyasadan bağımsız oldukları varsayılan servetler bile gizliden gizliye ona bağlı olduklarını belli ediyorlardı ya da ona sempati duyup düşkün olduklarını: Yüksek tabaka yazlık konutlarında surat asıp oturuyor ya da kente kılık değiştirerek geliyor, genel eğlenceler hoş karşılanmıyor, resmiyetten uzaklık ve kısa akşam yemekleri moda oluyordu.

Ancak bir süreliğine Külkedisi rolünü oynamaktan zevk alan yüksek tabaka çok geçmeden ocak başında oturmaktan sıkıldı, kurumuş balkabağını yeniden altın yaldızlı at arabasına dönüştürecek kadar güçlü büyücü kılığındaki Peri Anne’yi sevinçle karşıladı. Pek çok

kişinin yatırımının küçüldüğü günlerde zenginleşmek, kıskanç bakışları üzerine çekmek amacına yöneliktir; Wall Street'teki söylentilere göre Welly Bry ile Rosedale bu mucizeyi gerçekleştirmenin sırrını çözmüşlerdi.

Özellikle Rosedale'in servetini ikiye katladığı söyleniyordu, borsanın çöküşüne kurban gidenlerden birinin yeni tamamlanmış evini satın alacağı da konuşuluyordu, bu kişi de sadece on iki ayda milyonlar kazanmış, Beşinci Cadde'de bir ev yaptırmış, bir salonunu eski ustaların eserleriyle doldurmuş, bütün New York'u bu evde ağırlamış, alacaklıları eski ustaların başında nöbet beklerken ve konukları da sırf tabloları görmek amacıyla onun evinde yemek yediklerini birbirlerine anlatırlarken o eğitimli bir hemşireyle bir doktorun arasında ülkeden gizlice kaçırılmıştı. Bay Rosedale ise kariyerinin böyle göktaşı gibi olmasını istemiyordu. Ağırdan alması gerektiğini biliyordu, kendi cinsinin içgüdüleri onu reddedilişlere katlanmaya ve gecikmelere tahammül etmeye hazırlamıştı. Ancak o mevsim hüküm süren durgunluğun, kendisini göstermek için olağanüstü bir fırsat sunduğunu hemen sezdi, yükselen yıldızına bir fon oluşturmak üzere sabırla uğraşmaya başladı. O günlerde Bayan Fisher, Rosedale'e çok destek verdi. O kadar çok yeni insanı topluma sunmuştu ki, neler olacağını deneyimli seyirciye belli eden sahne dekorlarından biri gibiydi. Ama Bay Rosedale uzun vadede daha kendine ait bir çevre istiyordu. Bayan Bart'ın asla tahmin edemeyeceği ölçüde –çünkü kendi davranışlarında hiç görünmüyordu böyle şeyler– duyarlıydı farklılıkları algılamaya. Kendisinin toplumdaki kişiliğini tamamlayacak niteliklerin Bayan Bart'ta bulunduğuna da gitgide daha çok emin oluyordu.

Bu tür ayrıntıları fark eden biri değildi Bayan Peniston. Olaylara panoramik bakan pek çok kişi gibi, o da ön alanın ayrıntılarını gözden kaçırdı, kendi yeğeninin neler yaşadığını değil de Carry Fisher'in Welly Bry'in aşçıbaşını nereden bulduğunu bilmesi olasılığı daha yüksekti. Bununla birlikte onun eksiklerini tamamlayacak bilgileri sunacak kişiler yok değildi. Grace Stepney'in zihni bir tür ahlaki sinek kâğıdı gibiydi, vızıltıyla uçuşan dedikodu malzemesini ölümcül bir cazibeyle çekerek kendisine ve bu bilgiler orada yaman bir belleğin tuzaklarına takılıp kalırlardı. Bayan Stepney'in kafasında kendisiyle ilgili ne çok önemsiz bilginin yer aldığını bilse pek şaşırırdı Lily. Sefil kişilerin ilgisini çektiğinin farkındaydı, ama Lily sefaletin tek bir türünün olduğunu varsayıyordu, düşkün konumdaki bu sefaletin doğal ifadesinin de göz alıcılığa duyulan hayranlık olduğunu düşünüyordu. Gerty Farish'in kendisine gözü kapalı hayran olduğunu biliyordu, gençliğin ve şevkin kurtarıcı özelliklerine sahip olmayan bir Gerty Farish olarak sınıflandırdığı Grace Stepney'de de aynı duyguları uyandırdığını seziyordu.

Aslında bu iki kadın birbirinden tıpkı ortak düşüncelerinin nesnesinden olduğu kadar farklıydılar. Bayan Farish'in kalbi tatlı hayallerin pınarı gibiydi, genç Bayan Stepney'inki ise kendisiyle ilintili gördüğü olguların eksiksiz bir siciliydi. Bir pansiyonda yaşayan ve Bayan Peniston'un salonuna hayranlık duyan, burnu çilli, gözleri kızarmış birinde Lily'nin gülünç bulabileceği duyarlılıklara sahipti; ama zavallı Grace'in kısıtlanmaları, bu duyarlılıkları içinde daha da yoğun yaşamasını sağlıyordu, tıpkı kıraç topraktan iyi beslenmeyen bitkilerin daha da gür çiçeklenmeleri gibi. Aslında hainliğe karşı soyut

bir eğilimi yoktu: Lily'den hoşlanmamasının nedeni, onun göz alıcı ve baskın bir kişiliğe sahip olması değildi, Lily'nin kendisinden hoşlanmadığını düşünüyordu sadece. İnsanın, sevilmediğini düşünmesi, kendisini önemsiz hissetmesinden daha az incitir, insan gururu da kayıtsızlığın düşmanca davranmanın gizli bir biçimi olduğunu varsaymayı yeğler. Lily'nin Bay Rosedale'e gösterdiği yetersiz kibarlık bile Bayan Stepney'i Lily'nin ömür boyu arkadaşı yapmaya yeterdi; ama Lily böyle bir arkadaşlığın geliştirmeye değip değmeyeceğini nasıl bilecekti? Ayrıca asla ihmal edilmemiş bir genç kadın böyle bir incinmenin verdiği acıyı nasıl ölçebilirdi? Son olarak da, önüne yığılan davetlerin arasında seçim yapmaya alışık olan Lily, Bayan Peniston'un seyrek verdiği yemekli davetlerden birine Bayan Stepney'in katılmamasına neden olmakla onu onulmaz şekilde kırdığını nasıl bilebilirdi?

Bayan Peniston yemek daveti vermekten hoşlanmazdı, ama ailesine de bağlıydı, bu nedenle Jack Stepney'ler balayından döndüğünde salonun lambalarını yakıp bankadaki kasadan bayramlık gümüş takımlarını çıkartmayı kendine görev bildi. Bayan Peniston'un seyrek verdiği davetlerden önceki günler, konukların nasıl oturtulacağından sofranın örtüsünün desenine kadar en ufak ayrıntıda içler acısı bocalamalarla geçirdi; davet öncesi bu tartışmalardan birinde kuzini Grace'e, fazla düşünmeden, bu yemek aile arasında olduğu için sen de katılabilirsin, demişti. Bir hafta boyunca bu umut genç kızın renksiz yaşamına ışık saçmıştı; ama sonra onun bir başka gün davetli olmasının daha uygun olacağı söylenmişti. Genç Bayan Stepney neler olduğunu çok iyi biliyordu. Aile toplantılarını tam bir yavan olay olarak gören Lily, genç evlilerin

“şık” insanların katılacağı bir yemekli davetten daha çok zevk alacaklarını söyleyip halasını ikna etmişti, toplumsal konularda umarsızca yeğenine sığınan Bayan Peniston da Grace’in dışarıda bırakılmasına razı olmuştu. Ne de olsa Grace başka bir gün de gelebilirdi, çağrılmamaya neden darılındı ki?

Tam da Bayan Stepney başka bir gün gelebileceği –ve ilişkilerinin kendisinin boş olduğu akşamların sırrında bulunduğunu bildiği– için bu olay onun ufkunda devasa bir yer kapladı. Bunun nedeninin Lily olduğunun farkındaydı, bu yüzden sessiz gücenikliği etkin bir düşmanlığa dönüştü.

Davetten bir-iki gün sonra uğradığı Bayan Peniston elindeki örgüyü bir kenara bıraktı, Beşinci Cadde’yi yan gözle incelemekten vazgeçti.

“Gus Trenor mu? Lily ile Gus Trenor mu?” dedi, yüzü öyle bembeyaz kesilmişti ki konuğu paniğe kapılır gibi oldu.

“Kuzin Julia... tabii öyle demek istemedim...”

“Ne demek istediğini bilmiyorum,” dedi Bayan Peniston, kısık, sinirli sesi korkuyla titriyordu. “Benim zamanımda böyle şeyler duyulmazdı. Hem de kendi yeğenim! Seni anladığıma emin değilim. İnsanlar Trenor’un ona âşık olduğunu mu söylüyorlar?”

Bayan Peniston gerçekten dehşet içindeydi. Toplumda gizlice olup biteni herkesten daha fazla bildiğiyle övünse de kötülüğü “tarih”in bir parçası sanan ve ders saatlerinde okuduğu skandalların yanı başındaki sokakta gerçekten yaşadığını aklından bile geçirmeyen bir kız öğrenci kadar saftı. Bayan Peniston hayal gücünü hiç genişletmemişti, tıpkı salonundaki mobilyalar gibi. Toplumun

“fazlasıyla değiştiğini”, annesinin “tuhaf” diye nitelendirilebileceği pek çok kadının şimdi ziyaret listesi hazırlarken titizlik gösterecek konumda olduğunu biliyordu elbette; başpapazla boşanmanın tehlikelerini tartışmıştı, zaman zaman Lily’nin hâlâ evlenmemiş olmasına da şükrediyordu; ama genç bir kızın adının bir skandala karışması, hele hele kolayca evli bir adamla bir araya getirilmesi o kadar yeni bir şeydi ki onun için, halılarını yaz boyunca kaldırmamış olmakla ya da ev yönetiminin diğer temel yasalarından birini ihlal etmiş olmakla sulansaydı ancak bu kadar dehşete düşerdi.

İlk baştaki korkusu geçince Bayan Stepney daha geniş görüşlü olmanın sağlayacağı üstünlüğü hissetmeye başladı. Bayan Peniston gibi dünyadan bihaber olmak ne kadar acınası bir şeydi! Kuzininin sorusu onu glmsettirdi. “İnsanlar hep sevimsiz şeyler söylerler. Kuşkusuz pek sık bir araya geliyorlar. Bir arkadaşım geçen gün öğleden sonra parkta rastlamış onlara, hem de oldukça geç bir saatte, lambalar yandıktan sonra. Yazık ki Lily kendisini bu kadar teşhir ediyor.”

“Teşhir!” dedi Bayan Peniston, soluğu kesilerek. ne eğildi, dehşet ifadesi azalsın diye sesini alçalttı. “Ne tür şeyler söylüyorlar? Trenor’un boşanıp Lily’yi alacağını mı?”

Grace Stepney bir kakhaha attı. “Aman Tanrım, yo! Yapmaz yle şey! Sadece... sadece bir flört, başka bir şey değil.”

“Flört m? Yeğenimle evli bir adam arasında mı? Lily’nin görünüşüne ve avantajlarına sahip olan birinin, zamanını neredeyse babası yaşında şişko, budala bir adama harcayacağını mı söylemek istiyorsun bana?”

Bu sözlerinin öyle ikna edici bir tınısı vardı ki, Bayan Peniston'un özgüveni tazelandı, örgüsünü yeniden eline aldı, bir yandan da Grace Stepney'in dağılmış güçlerini toparlamasını bekliyordu.

Ama genç Bayan Stepney'in yanıtı hazırды. "En kötüsü de bu ya! İnsanlar onun zamanını boşa harcamadığını söylüyorlar! Senin de dediğin gibi, Lily'nin kendisini Gus Trenor gibi bir adama adamayacak kadar güzel ve çekici olduğunu herkes biliyor, eğer..."

"Eğer?" diye yankıladı Bayan Peniston. Konuğu derin bir soluk aldı. Bayan Peniston'u şaşırtmak çok hoştu, ancak öfkeye kapılmasına neden olacak kadar değil. Bayan Stepney klasik tiyatroyu, kötü haber getirenlerin bilinen şekilde nasıl karşılandıklarını önceden hatırlayacak kadar bilmiyordu, ama şimdi tarafsızlık gösterirse, mahrum kalacağı akşam yemekleri ve azalacak gardırobu hızla gözünün önüne geldi. Ama kadınsı bir davranışla, Lily'ye duyduğu nefret kendi kişisel kaygılarının önüne geçti. Bayan Peniston yeğeninin güzelliğinden söz etmek için yanlış zamanı seçmişti.

"Eğer," dedi Grace, sesini alçaltıp üzerine basa basa, "eğer kendini ona hoş göstererek maddi kazanç sağlarmayacaksa tabii."

Müthiş bir an yaşadığını hissetti Grace, ve birden Bayan Peniston'un dilimli kehribar saçaklı siyah brokarının mevsim sonunda kendisinin olabileceğini hatırladı.

Bayan Peniston elindeki işi yeniden bıraktı. Aynı fikir bir başka yönüyle çıkmıştı karşısına, kendisinin eskilerini giyen, kendisinin geçindirdiği bir akrabasının sinirini bozmasına izin vermenin kendisine yakışmayacağını hissediyordu.

“Garip imalarınla beni kızdırmaktan zevk alıyorsan,” dedi buz gibi bir sesle, “hiç değilse daha uygun bir zaman seçebilirdin, büyük bir yemek daveti vermenin yorgunluğunu yeni atıyorum üzerimden.”

Yemekten söz edilmesi Bayan Stepney’in son tereddütlerini de dağıttı. “Lily’yi anlatmaktan zevk almakla neden suçlandığımı bilmiyorum. Bunun için bana teşekkür edilmeyeceğine emindim,” diye yanıtladı Bayan Peniston’u, sinirlenerek. “Ama aileme karşı bir şeyler hissediyorum hâlâ, Lily’ye söz geçirecek tek kişi de sen olduğuna göre onun hakkında neler konuşulduğunu bilmen gerekir diye düşündüm.”

“Eh,” dedi Bayan Peniston, “senin bana hâlâ neler söylediğini anlatmaman canımı sıkıyor.”

“Bu kadar açık açık anlatmam gerekeceğini sanmamıştım. Faturalarını Gus Trenor’un ödediği söyleniyor.”

“Faturalarını ödemek mi? Faturalarını mı?” Bayan Peniston kahkahalara boğuldu. “Bu saçmalıkları nereden duydun, bilmiyorum. Lily’nin kendi geliri var, ben de ona cömert davranıyorum...”

“Evet, hepimiz biliyoruz bunu,” diye sözünü kesti Bayan Stepney, kuru bir sesle. “Ama Lily bir sürü güzel elbise giyiyor–”

“Onun iyi giyinmesini istiyorum, doğrusu da bu!”

“Kuşkusuz, ama bir de kumar borçları var.”

İlk başta bu konuyu açmayı düşünmemişti Bayan Stepney; ama suç, söylenenlere inanmayan Bayan Peniston’daydı. İncil’e inanmayan ve ikna edilmeleri için yok edilmeleri gereken inatçı dinsizler gibiydi kuzini.

“Kumar borcu mu? Lily’nin mi?” Bayan Peniston’un sesi öfkeden, şaşkınlıktan titredi. Grace Stepney’in

aklını kaçırmış olabileceğini düşündü. “Kumar borcu derken neyi kastediyorsun?”

“Şunu: Lily’nin grubunda biri parayla briç oynuyorsa çok para kaybetme olasılığı vardır. Lily’nin de her zaman kazandığını sanmıyorum.”

“Yeğenimin parayla kâğıt oyunu oynadığını kim söyledi sana?”

“İnsaf, kuzin Julia, seni Lily’nin aleyhine döndürmek istiyormuşum gibi bakma bana! Onun briçe bayıldığını herkes biliyor. Percy Gryce’ı ürkütenin Lily’nin kumarı olduğunu bana Bayan Gryce’ın kendisi söyledi. Görünüşe göre Gryce ona ilk başta tutulmuş. Ama elbette Lily’nin arkadaşları arasında kızların parayla oyun oynaması alışıldık bir şey. Aslında insanlar onu bu bakımdan hoş görmeye meyilliler...”

“Ne için hoş görmeye?”

“Paraca sıkışık olduğu için ve Gus Trenor gibi adamlardan yardım kabul ettiği için, bir de George Dorset...”

Bayan Peniston bir çığlık daha attı. “George Dorset mi? Başkası da mı var? En kötüsü neyse bilmek istiyorum, lütfen.”

“O şekle sokma, kuzin Julia. Son zamanlarda Lily, Dorset’lerle epeyce birlikte oldu, George da ona hayran görünüyor, ama çok doğal bu. İnsanların söylediği korkunç şeylerin doğru olmadığına da eminim; ancak Lily bu kış çok para harcadı. Geçen gün Evie Van Osburgh, Celeste’ye gitmiş çeyizini ısmarlamak üzere –evet, gelecek ay evleniyor– Celeste de ona Lily’nin evine göndereceği en nefis şeyleri göstermiş. Judy Trenor’un Gus yüzünden Lily’yle kavga ettiği söyleniyor; konuştuğum için bağışla beni ama iyilik olsun diye anlattım bunları.”

Bayan Peniston'un bunlara gerçekten inanamayışı, Bayan Stepney'i dudak bükerek yolcu etmesine neden oldu ki bu da o genç hanımın siyah brokara sahip olma umutları açısından pek iyiye delalet değildi; ancak mantığın nüfuz edemediği beyinlerde genellikle kuşkunun içeri sızacağı bir çatlak bulunur, bu bakımdan konuğunun kinayeli sözleri beklediği gibi kolayca silinip gitmedi Bayan Peniston'un aklından. Olay çıkmasından hiç hoşlanmazdı, bu tür şeylerin dışında kalmaya kararlı olduğundan Lily'nin hayatının ayrıntılarından uzak durmuştu. Gençliğinde kızlar yakın gözetim altında tutulmazlardı. Geçerli sayılan flört ve evlenme konularıyla meşgul oldukları düşünülürdü ve onlara göz kulak olan kişilerin bu işlere karışması bir seyircinin durup dururken izlediği oyuna katılması kadar bağışlanamaz bir davranış sayılırdı. Bayan Peniston'un gençliğinde de "hızlı" kızlar vardı elbette; ama onların hızlılığı, olsa olsa hayvani huyların aşırılığı olarak algılanırdı, buna karşı en ağır suçlama da "hanımefendi gibi olmamak"tı. Şimdiki hızlılık ise ahlaksızlıkla eşanlamlı görünüyordu, ahlaksızlık fikri Bayan Peniston'un gözünde salondaki yemek kokusu kadar rahatsız ediciydi; zihninin kabullenmeyi reddettiği kavramlardan biriydi.

Duyduklarını Lily'ye hemen tekrarlamayı ya da el altından araştırma yaparak doğruluklarını onaylatmaya çalışmayı düşünmedi. Böyle yaparsa olay çıkabilirdi; Bayan Peniston'un sinirlerinin ne kadar bozulduğu, verdiği yemeğin yorgunluğunu henüz atamadığı, kafasının içinin yeni izlenimlerle allak bullak olduğu düşünülürse, olay çıkması riskinden kaçınmayı görev bildiği anlaşılır. Yine de kafasında yeğenine karşı bir öfke tortusu kaldı, oldukça

da yoğundu, çünkü açıklamalarla ya da tartışmalarla giderilemeyecekti. Bir genç kızın, hakkında dedikodu çıkmasına yol açması kötü bir şeydi; kendisine karşı yapılan suçlamalar ne kadar temelsiz olursa olsun bunların çıkmasının tek suçlusu yine kendisiydi. Bayan Peniston evde salgın bir hastalık varmış gibi hissediyordu, hastalığın bulaştığı mobilyaları arasında titreyerek oturmaya mahkûmdu.

12. Bölüm

Gerçekten de sapa yollardan geçiyordu Bayan Bart, onu eleştirenlerden hiçbiri bu gerçeği ondan daha iyi bilemezdi; ancak bir yanlış dönemeçten ötekine sürüklenmesinin alnında yazılı olduğu duygusunu da taşıyordu içinde, iş işten geçene kadar doğru yolun hangisi olduğunu fark edemiyordu.

Kendini dar fikirli önyargıların üstünde gören Lily, Gus Trenor'un kendisine biraz para kazandırmasının keyfini kaçıracağını aklına getirmemişti. Bu konu zararsız görünüyordu gözüne; ne var ki zararlı karışıklıklara zengin bir kaynak oldu. Para harcamaktan artık keyif almamaya başlayınca, bu karışıklıkların baskısı daha da büyüdü, başkalarına getirdiği şanssızlığın nedenlerini izlemekte yeterince mantıklı olabilen Lily, bütün dertlerinin Bertha Dorset'in düşmanlığından kaynaklandığını düşünüp kendini haklı çıkardı. Ancak iki kadının yenilenen arkadaşlığı görünüşte bu düşmanlığa bir son vermişti. Lily'nin Dorset'lere yaptığı ziyaret her ikisinin de birbirlerine yardımcı olabileceklerini keşfetmeleriyle sonuçlanmıştı; uygar içgüdü, düşmanına karşı çıkmaktansa ondan

yararlanmaktan daha ince bir zevk alır. Bayan Dorset yeni bir duygusal serüvene girişmişti, umut verici kurbanı da Bayan Fisher'in son malı olan Ned Silverton'du; Judy Trenor'un bir zamanlar dediği gibi, böyle anlarda Bayan Dorset nedense kocasının dikkatini dağıtma ihtiyacı duyardı. Dorset'i eğlendirmek bir vahşiyi eğlendirmek kadar zordu; ama adamın kendi kendisiyle meşgul olması bile Lily'nin hünerlerine karşı bir kalkan olamazdı, daha doğrusu bu hünerler tedirgin bir bencilliği yatıştırmaya özellikle uygundular. Percy Gryce'la yaşadıkları, Dorset'e ayak uydurmasında ona çok yararlı oluyordu, adamı memnun etmek içinden gelmediği zaman, bulunduğu durumun güçlükleri ufak fırsatlardan yararlanmayı Lily'ye öğretiyordu.

Dorset'lerle samimi olmak, bu tür sorunları maddi açıdan azaltacak gibi görünmüyordu. Judy Trenor'un savurganlığı Bayan Dorset'te yoktu, Lily maddi konulardaki girişimlerini yenilemek istese bile Dorset'in hayranlığı da kendini o tür "tüyolar" da belli edecek gibi değildi. Lily'nin şimdilik Dorset'le arkadaşlıktan beklediği bunun toplumda onaylanmasıydı. İnsanların dedikodu yapmaya başladıklarını biliyordu, ama Bayan Peniston kadar kaygılanmıyordu Lily. Bulunduğu çevrede bu tür dedikodular yapıldı, evli bir adamla flört eden güzel bir kız şansını sonuna kadar zorluyor diye değerlendirilirdi. Lily'yi korkutan Trenor'un kendisiydi. Parktaki gezintileri bir fiyasko olmuştu. Trenor genç yaşta evlenmişti ve evlendiğinden beri kadınlarla ilişkisinde, bir labirentteki dar yollar gibi çoğalan romantik gevezeliklere girişememişti. Hep aynı başlangıç noktasına döndüğünü görünce önce şaşırmış, sonra da sinirlenmişti, Lily de kontrolü elinden

kaçırdığını hissetmeye başlamıştı. Aslında Trenor kontrol edilemeyecek bir havadaydı. Rosedale’le anlaşmış olmasına rağmen hisse senetlerindeki düşüş onu nedense pek ağır “hırpalamıştı”; evin masrafları onun sırtındaydı, o güne kadar talihi yaver gitmişti ama şimdi dört bir yandan arzularına can sıkıcı bir şekilde karşı çıkılıyor gibiydi.

Bayan Trenor hâlâ Bellomont’taydı, ama şehirdeki evi açık tutuyor, ara sıra insan içine karışmak üzere oraya gidiyor, durgun geçen bir mevsimin kısıtlı olanakları yerine hafta sonu davetlerinin tekrarlanan heyecanını yeğliyordu. Tatilden bu yana Lily’ye Bellomont’a dönmesi için ısrar etmemişti, şehirde ilk karşılaşmalarında da Lily arkadaşının tavrında bir soğukluk hissetmişti. Bayan Bart’ın kendisini ihmal etmesinden hoşlanmadığının ifadesi miydi bu yoksa rahatsız edici dedikoduları mı duymuştu? İkincisi pek olası görünmüyordu, ama Lily yine de huzursuz oldu. Başiboş gezen sevgisi bir yere kök salmışsa bu yer Judy Trenor’la olan arkadaşlığıydı. Kendini bazen bencilce yollarla gösterse de arkadaşının sevgisinin içtenliğine inanıyor, bu dostluğu tehlikeye sokacak her şeyden tuhaf bir biçimde kaçınıyordu. Ama bu bir yana, aralarının açılmasının kendisi üzerinde nasıl sonuçlara yol açacağını da iyice farkındaydı. Gus Trenor’un arkadaşının kocası olması, adamdan hiç haz etmemesinin ve onun kendisini soktuğu yükümlülüğe öfkelenmesinin en büyük nedeni oluyordu zaman zaman. Kendi kuşkularını gidermek için Bayan Bart yılbaşından hemen sonra Bellomont’ta bir hafta sonu geçirmeyi “teklif etti” onlara. Büyük bir grup içinde olmanın, Trenor’un kendisine fazlaca özen göstermesinden koruyacağını önceden öğrenmişti, karısının da kısaca, “mutlaka gel” demesi, onun

kendisini her zamanki gibi hoş karşılayacağına ikna etmişti Lily'yi.

Judy dostça karşıladı onu. Büyük bir davet vermenin yükü, kişisel duyguların önüne geçerdi hep, Lily, arkadaşının tutumunda bir değişiklik görmedi. Yine de Bellomont ziyaretinin pek parlak geçemeyeceğini kısa zamanda anladı. Davetliler, Bayan Trenor'un "sıkıcı tipler" dediği türdendi –briç oynamayanlara taktığı addı bu– böyle uyumsuzları tek bir sınıfa sokmayı adet edindiğinden, başka özelliklerine bakmadan hep birlikte davet ederdi onları. Sonuç, briçten anlamamaları dışında hiçbir ortak özellikleri olmayan kişilerin sayısı azaltılamayacak bir kaynaşımı olurdu ister istemez, onları birleştirebilecek tek bir zevke sahip olmayan bir grupta gelişen düşmanlıklar bu kez kötü hava ve ev sahiplerinin pek gizleyemedikleri can sıkıntısı dolayısıyla şiddetlenmişti. Bu tür acil durumlarda, Judy uyumsuz elemanları kaynaştırmak için genellikle Lily'ye başvururdu; kendisinden böyle bir hizmet beklendiğini varsayan Bayan Bart da her zamanki hevesiyle işe koyuldu. Ama ilk başta çabaları hafif bir direnişle karşılandı. Bayan Trenor'un kendisine karşı tutumu değişmemiş olsa da öteki hanımların tavrında hafif bir soğukluk seziliyordu. "Dostlarınız Wellington Bry'lar" ya da "Greiner'lerin evini satın alan küçük Yahudi – biri bize onu tanıdığınızı söyledi Bayan Bart," gibi dokundurmalar Lily'ye, toplumun eğlenceye pek az katkısı olduğu halde o eğlencenin hangi şekle gireceğine karar verme hakkını elinde tutan kesiminin gözünden düştüğünü gösterdi. Belli belirsizdi bu işaret, bir yıl önce olsa Lily gülüp geçerdi buna, kendisine karşı bütün önyargıları cazibesiyle püskürteceğine güvenirdi. Ama artık eleştirilere

karşı daha hassastı, bunları dindireceğine olan güveni de azalmıştı. Ayrıca, Bellomont'taki hanımlar arkadaşlarını açıkça eleştirmeyi göze alıyorlarsa, aynı muameleyi arkasından da yapmaktan çekinmeyeceklerini kanıtlamış oluyorlardı. Trenor'un davranışındaki herhangi bir şeyin hanımların kınamalarını haklı çıkarır gibi görünmesinden ürken Lily, adamdan kaçmak için akla gelen her bahaneyi aradı; Bellomont'tan ayrılırken oraya gitmesinin nedeni olan hiçbir hedefine ulaşamadığının farkındaydı.

Şehre dönünce o an için kaygı verici düşünceleri kafasından silip kendisini mutlu eden meşguliyetlere daldı Lily. Uzun uzun tartıştıktan, yeni tanıştığı arkadaşlarına tedirgince akıl sorduktan sonra büyük bir eğlence düzenlemeyi göze aldı. İnsanın toplum içinde tanıdıklarının sayısı birkaçı geçmiyorsa herkese birden saldırmak, yetersiz sayıda casusla yabancı bir ülkeye yaklaşmak gibidir; ama bu tür ihtiyatsız taktikler bazen muhteşem zaferler sağlamıştır, Bry'lar da kaderlerini sınamaya karar vermişlerdi. Eğlenceyi yürütme görevini verdikleri Bayan Fisher arzulan avı çekecek iki yemin *Tableaux Vivants*¹ ile pahalı müzik olduğuna karar vermişti. Görüşüp tartıştıktan ve bilindiği üzere çok iyi becerdiği şekilde perde arkasından ipleri çektikten sonra yüksek tabakadan bir düzine kadını bir dizi tabloda yer almaya ikna etmişti, bu tabloların düzenlenmesini de –bir başka ikna gücü mucizesiyle– seçkin portre ressamı Paul Morpeth'e yaptırmayı başarmıştı.

Böyle olaylarda Lily tam havasında olurdu. O güne kadar giyim ve mobilya dışında beslenmemiş olan

1 (Fr.) Tableaux vivants: Canlı tablo. Uygun kıyafetler içindeki bir grup oyuncunun sahnedeymişçesine poz verip kımıldamadan ve konuşmadan bir süre tablo halinde durmaları. Sahne sanatıyla fotoğrafı birleştiren bir sunum. (ç.n.)

canlı sanat duygusu kumaşların kullanımında, duruşların incelenmesinde, ışık ve gölge oyunlarında, Morpeth'in rehberliğinde kendine hevesli bir ifade yolu buldu. Nesnelerin seçimi tiyatro oyunlarına ilişkin dürtülerini ateşledi, tarihi giysilerin göz kamaştırıcı taklitleri, sadece görsel izlenimlerin yapabileceği şekilde hayal gücünü harekete geçirdi. Ama bütün bunların içinde en etkilisi, Lily'nin kendi güzelliğini yeni bir konumda sunmasıydı; sevimliliğinin, sabit bir nitelik olmayıp bütün duygulanmaları biçimlendirerek yeni, zarif şekiller veren bir öge olmasıydı.

Bayan Fisher'in önlemleri olumlu karşılandı, sıkıcı bir anda gafil avlanan sosyete de Bayan Bry'in konukseverliğine yenildi. Gelen giden kalabalık arasında, itirazcı azınlık unutuldu; seyirciler de gösteri kadar göz kamaştırıcıydılar.

Sunulan tahrik edici şeylere kananlar arasında Lawrence Selden de vardı. Bir erkeğin istediği yere gidebileceği yönündeki, toplumda kabul gören düstura sık sık aykırı davrandıysa, bu, kendi kafasına uygun küçük bir grupta aradığı zevki bulabileceğini çoktan öğrenmiş olmasındandı. Ama görülmeye değer işlerden hoşlanırdı, onların ortaya konulmasında paranın oynadığı role de duyarsız değildi; tek istediği, çok zenginlerin paralarını gösterişsiz işlerde harcamayıp rejisörlüğün hakkını vermeleriydi. Bry'lar asla böyle bir şeyle suçlanamazlardı. Yeni inşa ettirdikleri ev –aile yaşamı bakımından eksikleri olsa da– eğlenceli davetler için, prenslerin konukseverliğine karşılık olmak üzere İtalyan mimarların alelacele hazırladıkları o havalı lokallerden biri kadar iyi bir tasarıma sahipti. Her şeyin aceleye getirildiği oldukça göze

çarpıyordu: Mizansen öyle tazeydi, öyle hızla kotarılmıştı ki mukavvadan yapılmadıklarını anlamak için mermer sütunlara dokunmak, duvara çizilmiş bir resim olmadığına emin olmak için damasko kumaşından, altın yaldızlı koltuklardan birine oturmak gerekiyordu.

Bu koltuklardan birini sınavan Selden, balo salonunun bir köşesinde, kendini gerçekten keyif alarak bu sahneyi incelerken buldu. Salondakiler, güzel ortamlarda güzel kıyafetler giyilmesini gerektiren dekoratif dürtüye uygun olarak Bayan Bry'in kendisine değil de arka planına dikkat ederek giyinmişlerdi. Devasa salonu gereksizce doldurmadan yerine oturan kalabalık, çiçek desenli ve varaklı duvarlarla ve Veronese'nin eseri tavanın neşeli güzelliğiyle uyum içindeki pahalı kumaşlardan ve mücevherli omuzlardan oluşan bir yüzey sergiliyordu. Salonun dibinde, eski damasko kumaşından bir perde asılı olan kemerin gerisinde bir sahne kurulmuştu; ama kıvrımlar aralanmadan önce beklerken, perdenin arkasından neyin çıkacağını fazla düşünen yoktu, çünkü Bayan Bry'in davetini kabul eden bütün kadınlar arkadaşlarından kaçının daha aynı şeyi yapmış olduğunu bulmaya çalışmakla meşguldüler.

Selden'in yanında oturan Gerty Farish, Bayan Bart'ın ince fikirlerine hiç de uymayan bir tarzda gelişigüzel ve ince eleyip sık dokumadan eğlenmeye koyulmuştu. Lily'nin rahatsızlığının nedeni, kuzininin keyfinin Selden'in yakınlığından kaynaklanması olabilirdi; ancak Bayan Farish bu tür durumlardan aldığı keyfi kendisinin katkısıyla ilişkilendirmeye hiç alışık değildi, o sadece derin bir hoşnutluk duyduğunun farkındaydı.

"Lily'nin beni de davet ettirmesi ne tatlı değil mi? Beni de listeye koymak Carry Fisher'in aklına bile gelmezdi,

bütün bunları kaçırıyordum, özellikle Lily'yi göremeseydim çok üzüldüm. Biri bana tavanın Veronese'nin eseri olduğunu söyledi, sen biliyorsundur elbette Lawrence. Ama kadınları korkunç şişman. Tanrıçalar mı? Şunu söyleyeyim ki, eğer birer ölümlü olsalardı ve korse giymek zorunda kalsalardı daha iyi olurdu. Bence bizim kadınlarımız çok daha güzel. Bu salon da çok şık, herkes ne kadar güzel görünüyor! Hiç böyle mücevherler gördün mü? Bayan Dorset'in incilerine bak, en küçüğü bile Kızlar Kulübümüzün bir yıllık kirasını ödemeye yeter. Kulüpten şikâyet ettiğimi sanma; herkes çok nazik davrandı. Lily'nin bize üç yüz dolar verdiğini söylemiş miydin sana? Ne harika değil mi? Hem arkadaşlarından da epeyce para topladı – Bay Bry beş yüz verdi, Bay Rosedale de bin. Keşke Lily Bay Rosedale'e bu kadar nazik davranmasa, ama ona kaba davranmanın yararı yok diyor, çünkü adam fark etmiyormuş. Lily insanları hiç kıramaz, ona soğuk ve kibirli dedikleri zaman çok kızıyorum. Kulüpteki kızlar böyle demiyorlar ama. Biliyor musun, oraya benimle iki kez geldi, evet, Lily geldi! Gözlerini görecektin! Biri, ona bakmak, kırlarda bir gün geçirmek kadar güzel, dedi. Orada oturdu Lily, güldü, konuştu onlarla, yardımseverlik için oradaymış gibi davranmadı hiç, sanki oradakiler kadar o da hoşlanıyormuş gibiydi. O günden beri, bir daha ne zaman gelecek, diye sorup duruyorlar, Lily de bana söz verdi – ah!”

Perde açılıp da ilk tablo görününce Bayan Farish'in gevezelikleri kesildi, Botticelli'nin *İlkbahar* tablosundaki ritmik pozlarıyla bir grup peri çiçeklerle bezeli bir çimenlikte dans ediyorlardı. Canlı tabloların bırakacağı etki sadece ışıkların yerinde kullanımı ve kat kat aldatıcı tülün araya girmesiyle sağlanmaz, aynı zamanda ruh gözünün

de uyumlu olarak ayarlanması gerekir. Boş zihinler için bu tablolar, ne kadar sanatsal olurlarsa olsunlar, sadece balmumundan heykellerin üstün bir örneğidirler; ama gördüğüne karşılık veren imgelemlemlere gerçekte hayal arasındaki sınır ülkesinden büyümlü manzaralar sunabilirler. Selden'in zihni de böyle işliyordu: Bir çocuk bir peri masalının büyümesine nasıl kapılırsa o da kendisine hayal kurduracak etkilere öyle kapılıyordu. Bayan Bry'in tablosunda, bu tür hayallerin kurulmasını sağlayacak niteliklerin hiçbirine gerek yoktu. Morpeth'in becerikli ellerinin altında, canlı bedenlerin kıvrak bükülüşlerinin ve genç gözlerin etrafta dolaşan ışığının, hayatın büyümlü yitirmeden görsel uyuma boyun eğdiği muhteşem bir kabartmanın ritmik yürüyüşü gibi tablolar birbirini izledi.

Sahneler eski tablolardan alınmıştı, katılımcılara da tiplerine uygun karakterler ustaca verilmişti. Örneğin hiç kimse bir Goya'ya, ufak, esmer yüzü, gözlerindeki abartılı ışık, içtenlikle gülümseyen dudaklarıyla Carry Fisher'den daha uygun olamazdı. Brooklyn'li muhteşem Bayan Smedden, içi üzüm dolu altın tepsisini dalgalı altın rengi saçlarının ve pahalı brokarının üstüne kaldırarak Titian'ın Kızı'nın şehvetli kıvrımlarını harika canlandırıyor; mavi damarlı yüksek alnı, açık mavi gözleri ve soluk kirpikleriyle narin Hollandalı tipi temsil eden, siyah satenler içindeki genç bir Bayan Van Alstyne, perdeli bir kemerin önünde karakteristik bir Vandyck olmuştu. Sonra, aşk sunağını çelenklerle süsleyen Kauffmann perileri vardı; Veronese'nin bir yemeği, tamamı parlak kumaşlar, incilerle süslü başlar ve mermer mimari; Watteau'dan lavta çalan bir grup komedyen, güneş altındaki bir açık alanda, çeşme başında oyalanırlarken.

Geçip giden her tablo, Selden'in içindeki hayal kurma becerisini harekete geçiriyordu, onu alıp hayallerin manzarasında öyle uzaklara götürüyordu ki Gerty Farish'in süregiden yorumları bile –"A, Lulu Melson ne kadar tatlı!" ya da "Şu sağdaki, morlar içindeki Kate Corby olmalı!"– hayallerinin büyüsünü bozamadı. Oyuncuların kişiliği, içinde yer aldıkları sahneyle öylesine ustalıkla kaynaşmıştı ki, seyircilerin arasında hayal gücü en kısıtlı olan bile perde ansızın aralanıp da son derece basit ve aşıkâr bir biçimde Bayan Bart'ın portresi olduğu anlaşılan bir tablo görününce, tezat karşısında ürpermiş olmalıydı.

Burada kişiliğin üstünlüğü kuşku götürmezdi, seyircilerin hep bir ağızdan "A!" demeleri, bir övgüydü, Reynolds'un fırça darbelerine değil, kanlı canlı güzel Lily Bart'a. Kendisine son derece benzeyen bir tip seçerek sanatsal zekâsını kanıtlamıştı, kendisi olmaktan vazgeçmesine gerek kalmadan temsil ettiği kişiyi canlandırabilmişti. Sanki Reynolds'un tuvalinden dışarı çıkmamış da içine girmiş ve kendi canlı zarafetinin ışınlarıyla onun cansız güzelliğinin hayaletini uzaklaştırmıştı. Kendini muhteşem bir dekorda gösterme dürtüsü –bir an aklıdan Tiepolo'nun *Kleopatra's*ını canlandırmak geçmişti– yerini kendi katıksız güzelliğine güvenmeye yönelik daha gerçekçi dürtüye bırakmıştı, kıyafetlerde ya da etrafta dikkatleri başka yere çeken aksesuarlar bulunmayan bir tablo seçmişti bilhassa. Üzerindeki açık renkli kumaş ve önünde durduğu bitkiler, bedeninde, öne çıkardığı ayağından yukarı kaldırdığı koluna kadar uzanan kıvrımlara yardımcı oluyordu sadece. Tavrındaki soylu canlılık, müthiş zarafet, Selden'in onun yanındayken hep hissettiği ama yanında olmadığında hissetmez olduğu

güzelliğindeki şiirselliği ortaya çıkarıyordu. Bu güzellik şimdi öylesine canlıydı ki Selden karşısında gerçek Lily Bart'ı ilk kez görür gibi oldu, küçük dünyasının önemsiz şeylerinden soyutlanmış ve güzelliğinin bir parçası olduğu o sonsuz uyumun bir zerresini bir an yakalamış durumda.

“Tam bir cesaret, kendini bu pozda göstermesi; ama çizgilerde hiçbir bozukluk yok, sanırım o da bunu bilmemizi istiyordu!”

Perdeler ne zaman aralanıp kadınların hatlarının incelenmesi için olağanüstü bir fırsat sunsa, parfümlü beyaz bıyığı Selden'in omzuna sürtünen deneyimli uzman Bay Ned Van Alstyne'in ağzından çıkan bu sözler, onları duyan kişiyi beklenmedik bir biçimde etkiledi. Selden Lily'nin güzelliği hakkında böyle hafif sözler söylendiğini ilk kez duyuyor değildi, o güne kadar yorumların üslubu kendisinin genç kız hakkındaki görüşünü belli belirsiz etkilemişti. Şimdiyse öfkeyle karışık bir nefret hissi uyandırıyor içinde. Genç kızın yaşadığı dünyaydı bu, bu standartlarla değerlendirilmeye yazgılıydı! Miranda hakkında hüküm versin diye Caliban'a mı gidilirdi?¹

Perde kapanmadan önceki uzun boşlukta Selden, Lily'nin hayatının bütün trajedisini hissedecek zaman buldu. Sanki kızın güzelliği, onu ucuzlatan ve basitleştiren her şeyden böyle sıyrılınca, ikisinin bir zamanlar bir an karşılaştıkları ve Selden'in genç kızla yeniden birlikte olmak için aşırı bir özlem duyduğu dünyadan ona doğru yalvaran ellerini uzatıyordu.

1 Miranda ve Caliban: Shakespeare'in *Fırtına* adlı oyunundaki iki karakter. Oyunda, kötü ruhlu bir büyücünün oğlu olan Caliban, tahtından indirilen ve ıssız bir adaya sığınan Milano Dükü Prospero'nun kızı Miranda'ya tecavüz etmeye çalışır. (ç.n.)

Heyecanlı parmakların dokunmasıyla kendine geldi. "Çok güzel değil miydi Lawrence? O basit giysi içinde daha çok beğenmedin mi onu? Gerçek Lily'ye benzetmiş onu, benim tanıdığım Lily'ye."

Gerty Farish'in ışıldayan gözlerine baktı. "Bizim tanıdığımız Lily," diye düzeltti. Kuzini de, ne kastedildiğini anladığını belli edip gülümsedi ve neşeyle, "Ona söyleyeceğim bunu! Kendisinden hoşlanmadığını söyler hep!" diye bağırdı.

Gösteri biter bitmez Selden'in içinden hemen Bayan Bart'ı bulmak geldi. Tabloları izleyen müzikli ara sırasında oyuncular seyircilerin arasına karışıp oturmuşlar, seyircilerin geleneksel görünümünü güzel kıyafetleriyle zenginleştirmişlerdi. Ama Lily aralarında yoktu, yokluğu Selden üzerinde bıraktığı etkiyi çoğalttı; neyse ki kaderin çekip aldığı ortamda onu hemen görmek büyüü bozardı. Van Osburgh'ların düğününden beri karşılaşmamışlardı, Selden kasıtlı olarak uzak durmuştu. Bu gece ise, er ya da geç, kızın yanına gideceğini biliyordu; gösteriden dağılan kalabalıkla birlikte sürüklense de ve kızın yanına ulaşmak için acele etmese de bu erteleyişi, içinde kalan tereddüt kırıntısı yüzünden değildi, tam anlamıyla teslimiyet demek olacak bir anın zevkini çıkarmak istemesindendi.

Lily sahneye çıktığında duyulan mırıltıların ne anlama geldiğinden bir an bile tereddüt etmedi. Öteki tabloların hiçbirisi böylesine takdirle karşılanmamıştı; belli ki temsil ettiği resimden değil kendisinden kaynaklanıyordu bu takdir. Daha tantanalı bir dekorun sağlayacağı yararları kullanmamakla riske girmiş olmaktan korkmuştu son anda, ama eksiksiz başarısı gücünü yeniden elde etmenin baş döndürücü duygusunu tattırıyordu şimdi. Yarattığı

izlenimin zayıflayabileceğine aldırmadan akşam yemeğine kadar kalabalıktan uzak durdu ve böylece, insanlar onun bulunduğu boş salona yavaş yavaş dolarlarken kendisini bir kez daha gösterme fırsatını elde etti.

Herkes salona dolarken, Lily çok geçmeden kendisini büyüyen ve değişen bir grubun merkezinde buldu, başarısının tek tek kutlanması ortak takdirin devamı oldu. Bu gibi anlarda Lily doğal titizliğini yitirirdi biraz, kendisine duyulan hayranlığın niteliği değil de niceliği önem kazanırdı gözünde. Övgülerin sıcak atmosferinde kişilik farklılıkları birbirinin içinde erir ve güzelliği güneşte açan bir çiçek gibi coşardı; eğer Selden onun yanına bir-iki dakika önce varmış olsaydı, kendisine yöneltilmesini hayal ettiği bakışların Ned Van Alstyne ve George Dorset'e gittiğini görürdü.

Ancak kader, Selden salonun eşiğine varmadan Van Alstyne'in asistanlık yaptığı Bayan Fisher'in telaşla gelmesiyle Lily'nin yanındaki grubun dağılmasını öngörmüştü. Erkeklerden bir-ikisi eşlerini aramak üzere ayrıldılar oradan, ötekiler de Selden'in geldiğini görünce balo salonundaki içgüdüsel, sessiz birliktelik duygusuyla Selden'e yer açtılar. Bu nedenle Selden yanına vardığında Lily yalnızdı; kızın gözlerinde beklediği bakışı gören Selden buna kendisinin neden olduğunu düşünüp tatmin oldu. Gerçekten de Selden'in üzerine dikilen bu bakış derinleşti, çünkü kendi başarısıyla sarhoş olduğu o anda bile Lily, genç adamın yakınlığının her zaman yol açtığı gibi nabız atışlarının yine hızlandığını hissetmişti. Erkeğin bakışlarında da kendi başarısının onaylandığını okuyup zevklendi ve bir an, sadece o erkek için güzel olmayı istediğini düşündü.

Selden hiç konuşmadan ona kolunu uzatmıştı. Lily de sessizce onun koluna girdi, yemek odasına doğru değil de oraya doğru ilerleyenlerin aksi yönüne doğru yürüdüler. Lily'nin etrafındaki yüzler rüyada akıp geçen imgeler gibi kayıyorlardı yanından; Selden'in onu nereye götürdüğünün farkında değildi, ta ki yan yana dizilmiş salonların en ucunda camlı bir kapıdan geçip kendilerini ansızın bir bahçenin mis kokulu sessizliğinde bulana dek. Ayaklarının altında çakıllar tıkırdıyor, yaz gecesinin saydam loşluğu onları kuşatıyordu. Asılı ışıklar bitkilerin derinliklerinde zümrütten oyuklar doğuruyorlar, bir fiskiye'nin zambakların üstüne püsküren sularını aklaştırıyorlardı. O büyüğü yer ıssızdı; sadece havuzdaki nilüferlere çarpan su sesi ve uzaktaki durgun bir gölün öte yanından üflenmiş olabilecek müzik dışında hiçbir şey duyulmuyordu.

Selden ile Lily konuşmadılar, o sahnenin gerçekdışlığını kendi düşsel algılarının bir parçası olarak kabul edip sustular. Yüzlerinde ılık bir esinti hissetselerdi şaşır-mayacaklardı ya da dalların arasındaki ışıkların yıldızlı gökkubbede tekrarlandığını. Onları kuşatan tuhaf yalnızlık o yalnızlıkta baş başa ve birlikte olmanın hoşluğundan daha tuhaf değildi. Sonunda Lily elini çekti, bir adım uzaklaşınca beyaz giysili zarif bedeni dalların karanlığında iyice belirginleşti. Selden peşinden gitti, suskunluklarını sürdürerek fiskiye'nin yanındaki bir banka oturdular.

Lily birden, yalvaran bir çocuk gibi ciddiyetle gözlerini kaldırdı. "Benimle hiç konuşmuyorsunuz, benim için kötü şeyler düşünüyorsunuz," diye mırıldandı.

"Tanrı bilir ya, sizi hep düşünüyorum!" dedi Selden.

“O zaman neden hiç görüşmüyoruz? Neden arkadaş olamıyoruz? Bir zamanlar bana yardım etmeye söz vermiştiniz,” diye devam etti Lily aynı tonda, sanki sözcükler ağzından istemeden çıkıyormuş gibiydi.

“Size ancak sizi severek yardım edebilirim,” dedi Selden alçak sesle.

Genç kız yanıt vermedi, ama bir çiçek gibi nazlı nazlı ona döndürdü yüzünü. Selden de ağır ağır yaklaştırdı ona yüzünü, dudakları birleşti. Lily geri çekilip ayağa kalktı. Selden de kalktı, karşı karşıya durdular. Birden Lily genç adamın elini yakalayıp yanağına bastırdı.

“Ah, sevin beni, sevin – ama bana söylemeyin!” diye içini çekti, gözlerini genç adamın gözlerinden çekmeden; Selden’in bir şey söylemesine fırsat kalmadan Lily arkasını dönmüş ve bir kemer oluşturan dalların arasından geçerek arka taraftaki salonun ışığında gözden kaybolmuştu.

Selden olduğu yerde kaldı. Kızın arkasından gitmeye kalkışmayacak kadar biliyordu güzel anların geçici olduğunu, ama eve girdi, boş salonlardan geçerek kapıya yöneldi. Şatafatlı pelerinleriyle birkaç hanım mermer antrede toplanmışlardı bile, paltoların durduğu odada Van Alstyne ile Gus Trenor’u buldu.

Van Alstyne kapının yanında iştah kabartırcasına yerleştirilmiş gümüş kutuların birinden dikkatle puro seçiyordu, Selden yaklaşıncaya ara verdi.

“Merhaba Selden, sen de mi gidiyorsun? Sen de benim gibi rahatına düşkünsün görüyorum ki; bütün bu tanrıçaların kaplumbağa eti atıştırdıklarını seyretmek istemiyorsun. Amma da güzel kadınlar var, ama hiçbiri küçük kuzininin eline su dökemez. Eğer kendini gösterebiliyorsa bir kadının mücevhere ne ihtiyacı olur ki? Sorun şu ki,

üstlerine giydikleri bütün o şeyler, eğer varsa, hatlarını kapatıyor. Bu akşama kadar Lily'nin nasıl bir vücudu olduğunu bilmiyordum."

"Herkesin bunu bilmemesi Lily'nin suçu değil," diye homurdandı Trenor, kürk astarlı paltosunun içine sığmaya çabalarken kıpkırmızı kesilmişti. "Berbat bir zevk, derim ben – yo, ben puro almayayım. Şu yeni evlerde ne içtiğini anlayamıyor insan, puroları aşçıbaşı bile almıyordur. Yemeğe kalıyor muyum? Bir bilsem! İnsanlar salonları doldurup da konuşmak istediklerine yaklaşamıyorsan iş çıkışı saatinde kibar bir yerde yemek yemeyi yeğlerim. Karım gelmemekte haklı, hayatın yeni insanlarla tanışmaya harcanmayacak kadar kısa olduğunu söylüyor."

13. Bölüm

Lily mutlu rüyalarından uyandığında yatağının yanında iki pusula buldu.

Biri Bayan Trenor'dandı, o gün öğleden sonra kısa bir ziyaret için şehre geleceğini, Bayan Bart'la yemek yemekten mutlu olacağını bildiriyordu. Ötekiyse Selden'dendi, önemli bir iş için Albany'ye gitmesi gerektiğini, akşama kadar dönemeyeceğini söyleyip, Lily'nin ertesi gün kendisini saat kaçta görebileceğini haber vermesini istiyordu.

Yastıklara dayanan Lily dalgın dalgın Selden'in notuna baktı. Bry'ların limonluğundaki sahne sanki düşlerinin bir parçasıydı; uyandığında düşünün gerçek olduğunun kanıtını bulmayı beklememişti. İlk tepkisi öfke oldu: Selden'in bu beklenmedik davranışı hayata bir olumsuzluk daha ekliyordu. Böyle mantıksız bir bahaneye sığınmak Selden'den beklenen bir şey değildi! Gerçekten kendisine evlenme teklif edecek miydi? Bir zamanlar Selden'e böyle bir umut beslemenin olanaksız olduğunu göstermişti, genç adamın bunu izleyen tavrı, bir bakıma Lily'nin gururunu yaralayan bir anlayışlılıkla kabullendiğini kanıtlar gibiydi. Bu anlayışlılığın Lily'yi

görmeme pahasına korunduğunu öğrenmek daha da hoşuna gitmişti genç kızın; hayatta Selden'in üzerinde ki gücünü hissetmekten daha tatlı bir şey olmasa da bir gece önceki sahnenin tekrarlanmasına izin vermesinin yaratacağı tehlikeyi görüyordu. Selden'le evlenemeyeceğine göre onun kendisini görme talebini kırmadan geri çevirecek bir pusula yazması hem genç adam için daha nazikçe hem de kendisi için daha kolay olacaktı. Böyle bir imayı yanlış anlayacak biri değildi Selden, bir dahaki sefer karşılaşmaları her zamanki arkadaşça çerçeve içinde olacaktı.

Lily fırlayıp kalktı yataktan ve doğruca yazı masasına gitti. Kararlılığı zayıflamadan bir an önce yazmak istiyordu. Kısa uykusunun gevşekliğini, gecenin heyecanını üzerinden atamamıştı, Selden'in notunu görmesi zaferinin doruğa ulaştığı ânı hatırlamasına neden oldu: Kendi gücünün karşısında hiçbir felsefenin kanıt oluşturmaya-çağını erkeğin gözlerinde okuduğu ânı. Aynı duyguyu yine yaşamak çok hoş olurdu... Selden'den başka hiç kimse aynı duyguyu doya doya yaşatamazdı ona; kalemini alıp hızla şunları yazdı: "*Yarın saat dörtte.*" Kâğıdı zarfa sokarken kendi kendine, "*Yarın olsun da onu kolayca reddederim,*" diye mırıldanıyordu.

Judy Trenor'un daveti Lily'nin pek hoşuna gitmişti. Oraya yaptığı son ziyaretten bu yana Bellomont'tan ilk kez böyle dolaysız bir haber almıştı, Judy'yi gücendirmiş olmanın korkusunu hâlâ çekiyordu. Ama bu tipik talimat eski dostluklarını yeniden kurar gibi görünüyordu; arkadaşının kendisini Bry'ların daveti hakkında sorguya çekmek üzere çağırdığını düşünüp gülümsedi Lily. Bayan

Trenor bu partiye katılmamıştı, belki kocasının açık kalplilikle belirttiği neden yüzünden, belki de Bayan Fisher'in nedense biraz değiştirerek söylediği gibi "onları kendi keşfetmedikçe yeni insanlara tahammül edemediğinden" Her ne olursa olsun, Judy kibrinden Bellomont'ta kalmış olsa da neler kaçırdığını, Bayan Wellington Bry'ın toplumda takdir edilmek için önceki rakiplerini ne ölçüde geride bıraktığını öğrenmek için can attığını tahmin ediyordu Lily. Arkadaşının bu merakını gidermeye hazırdı, ama o akşam dışarıda yemek yiyecekti. Yine de Bayan Trenor'a birkaç dakika ayırmaya kararlıydı, kendisiyle saat onda buluşacağını bildiren bir telgraf çekmek üzere hizmetçisini yolladı.

Lily, bir akşam önceki gösterinin oyuncularından kaçını resmi olmayan bir kutlama için davet eden Bayan Fisher'le yemek yiyecekti. Yemekten sonra stüdyoda sömürge müziği dinlenecekti, cumhuriyetten umutsuzluğa düşen Bayan Fisher sanata merak salmıştı, küçük, sıkışık evinin yanına geniş bir salon ekletmişti, sanatsal esinlenmeleri sırasında ne amaçla kullanırsa kullansın, başka zamanlarda orasını bitmek bilmez konukseverliğine tahsis ediyordu. Yemek çok eğlenceliydi, Lily oradan ayrılmak istemedi, kalıp bir sigaranın keyfini çıkarıp birkaç şarkı dinlemeyi yeğlerdi, ama Judy'ye verdiği sözü tutmalıydı, saat ondan hemen sonra ev sahibesinden bir araba çağırmasını rica etti ve Beşinci Cadde'den geçerek Trenor'lara gitti.

Kapıda o kadar uzun bekledi ki, Judy'nin kentte oluşunun, kendisinin daha çabuk içeri alınarak belli edilmemesine hayret edecek zamanı oldu; sandığı gibi sırtına paltosunu geçirerek gelen bir üniformalı uşak yerine kapıyı basma giysili, pejmürde bir kapıcı açınca şaşkınlığı

daha da büyüdü. Ama Trenor hemen salonun kapısında belirdi, Lily'yi olağandışı telaşlı konuşarak karşıladı, bir yandan da kızın sırtından pelerinini alarak onu salona soktu.

“Çalışma odasına gel, orası evin en rahat yeri. Burası sanki asıl ana bölümün çökmesini bekler gibi değil mi? Judy'nin bütün evi neden şu korkunç kaygan beyaz şeyle sarıp sarmaladığını anlayamıyorum doğrusu, soğuk bir günde bu odalarda kim dolaşsa zatürree olur. Sen de soğuktan donmuş gibisin, bu gece hava pek sert. Kulüpten yürüyerek gelirken fark ettim. Gel de sana bir yudum konyak vereyim, şöminenin yanında içer, yeni aldığım Mısır sigaralarımдан birini denersin – büyükelçilikteki şu ufak tefek Türk'ün bana verdiği markayı denemeni istiyorum, hoşuna giderse istediğin kadar getirtirim; burada henüz bulunmuyor ama ben telgrafla isterim.”

Lily'yi evin içinden geçirip arka taraftaki geniş odaya götürdü, Bayan Trenor genellikle orada otururdu, kendisinin yokluğunda bile varlığı hissediliyordu. Her zamanki gibi çiçekler, gazeteler, üzeri karmakarışık bir yazı masası ve lambanın aydınlattığı genel bir aşinalık havası vardı odada, bu yüzden şöminenin yanındaki koltuktan Judy'nin enerjik bedeninin fırlayıp kalkmaması sürpriz oldu Lily'ye.

O koltukta besbelli ki Trenor oturmaktaydı, çünkü koltuğun tepesinde puro dumanı süzülüyordu, yanında da İngiliz zekâsının tütün ürünleriyle içkilerin daha rahat kullanılmasını sağlamak için tasarladığı şu karmaşık katlanır sehpalardan biri vardı. Lily'nin ait olduğu sınıfta bir salonda bu tür araçların bulunması alışılmadık bir şey değildi, çünkü zamanın ve ortamın akımına uygun olarak içki ve sigara orada sınırsızca tüketilebilirdi, bu nedenle

Trenor'un önerdiği sigaralardan birini almakta tereddüt etmedi, bir yandan da adamı konuşturmak için ve şaşkın gözlerle, "Judy nerede?" diye sordu.

Hiç alışık olmadığı halde ağzından peş peşe dökülen sözcüklerle ve belki de içki şişeleriyle uzunca süredir içli dışlı olmaktan kızıışan Trenor gümüş yaldızlı etiketlerini okuyabilmek için şişelerden birine eğilmişti.

"Haydi ama, Lily, birazcık sodanın içine bir-iki damla konyak sadece –gerçekten çok üşümüşe benziyorsun, baksana: Burnunun ucu kıpkırmızı olmuş, yemin ederim ki. Sana eşlik etmek için bir kadeh de ben alacağım– Judy mi? Bak, Judy'nin başı çatlayacak gibi ağrıyor, perişan oldu zavalılık, sana açıklamamı istedi, yani durumu idare etmemi, ateşin yanına gelsene, gerçekten bitkin görünüyorsun. Seni rahat ettireyim, işte böyle tatlı kızım."

Lily'nin elini tutmuştu, yarı şaka yarı ciddi onu ateşin yanındaki alçak bir koltuğa götürüyordu; ama Lily durdu, sakince adamın elinden kurtuldu.

"Yani Judy beni göremeyecek kadar rahatsız mı demek istiyorsunuz? Yukarı çıkmamı istemiyor mu?"

Trenor kendine doldurduğu kadehi içip bitirdi, yanıt vermeden önce durup elinden bıraktı onu.

"Hayır, aslında kimseyi görececek halde değil. Birden rahatsızlandı işte, ne kadar üzgün olduğunu sana söylememi istedi, nerede yemekte olduğunu bilseymiş, sana haber verirmiş."

"Nerede olduğumu biliyordu; telgrafımda yazmıştım. Ama önemi yok, elbette. Bu kadar kötüyse herhalde yarın Bellomont'a gidemez, o zaman gelip görürüm onu."

"Evet, doğru. Yarın sabah uğrayacağını söylerim ona. Ama gel otur bir dakika şimdi, güzel güzel konuşalım

seninle. Birazcık içmez misin, bana eşlik etmek için? Şu si-
garayı beğendin mi, söylesene. Hoşlanmadın mı? Neden
atıyorsun?”

“Atıyorum, çünkü gitmeliyim, bana bir taksi çağırabi-
lir misiniz şimdi?” dedi Lily, gülümseyerek.

Trenor’un bu olağandışı heyecanından hoşlanma-
dı Lily, bu halinin nedeni çok açıktı; arkadaşı yukarıda,
kocaman boş evin öteki ucundayken kendisinin burada
Trenor’la yalnız kalması, adamla baş başalıklarını uzatma
arzusu uyandırmıyordu içinde.

Ama Trenor Lily’nin gözünden kaçmayan bir telaşla
kızla kapının arasına girmişti.

“Neden gitmek zorundasın, söyler misin? Judy bu-
rada olsaydı, sabaha kadar oturup dedikodu ederdi-
niz, banaysa beş dakika bile ayıramıyorsun! Hep aynı
hikâye. Dün gece senin yanına yaklaşamadım, o la-
net olası partiye sırf senin için gittim, herkes senden
söz ediyordu, hiç bu kadar müthiş bir şey gördün mü
diye soruyorlardı bana, ben senin yanına gelip konu-
maya çalıştığımda sen farkıma bile varmadın, kahka-
halar atmaya, sonradan övünmek, senin adın geçin-
ce hava atmak isteyen ukalalarla şakalaşmaya devam
ettin.”

Durdu, sözlü saldırısı yormuştu onu, Lily’ye dikti-
ği gözlerindeki kırgınlık öteki okunanların yanında hiç
kalırdı. Ama Lily kendini toparlamıştı, odanın ortasında
sakince duruyor, hafif gülümsemesi kendisiyle Trenor’un
arasına gitgide büyüyen bir mesafe koyuyordu.

O mesafenin karşı tarafından, “Saçmalamayın Gus,”
dedi. “Saat on biri geçti, bir araba çağırmanızı rica ediyor-
um gerçekten de.”

Trenor kımıldamadı, Lily'nin nefret ettiği şekilde başını öne eğmişti.

"Ya araba çağırırmazsam ne yaparsın o zaman?"

"Beni Judy'yi rahatsız etmek zorunda bırakırsanız yıkarı çıkarım."

Trenor bir adım yaklaştı ve elini kızın koluna koydu. "Bak Lily, bana beş dakika ayıramaz mısın?"

"Bu gece olmaz Gus, siz..."

"Pekâlâ öyleyse, ben alırım o beş dakikayı. Hem daha fazlasını da." Kapının eşiğine dikilmişti, elleri ceplerindeydi. Şöminenin yanındaki koltuğu işaret etti.

"Lütfen gidip otur oraya; sana söyleyeceklerim var."

Lily'nin öfkesi korkusunu bastırıyordu. Kendini toparlayıp kapıya doğru yürüdü.

"Bana söyleyecek bir şeyiniz varsa başka zaman söyleyin. Bana hemen araba çağırırmazsanız Judy'nin yanına çıkarım."

Adam bir kahkaha attı. "Buyur çık canım, ama Judy'yi bulamazsın. Burada değil."

Lily şaşkınlıkla baktı ona. "Yani Judy evde değil mi – şehirde de mi yok?" diye bağırdı.

"Ben de bunu söylüyorum," diye yanıtladı Trenor, kızın bakışları altında kabadayılığın yerini somurtkanlığa bırakmıştı.

"Saçmalık, size inanmıyorum. Yukarı çıkıyorum," dedi Lily sabırsızca.

Umulmadık bir hareketle yana çekildi Trenor, kızın kapıya engellenmeden ulaşmasına izin verdi.

"Buyur çık, ama karım Bellomont'ta."

Ancak Lily kendinden emindi. "Gelmeyecek olsaydı bana haber verirdi..."

"Verdi; sana haber vermem için bana öğleden sonra telefon etti."

"Ben öyle bir haber almadım."

"Göndermedim ki."

Bir an birbirlerini gözleriyle ölçtüler, ama Lily karşındakine hâlâ bütün öteki düşünceleri silik kılan bir küçümsemeyle bakıyordu.

"Bana böyle aptalca numara yapmanızdaki amacın ne olduğunu bilemiyorum, ama o tuhaf mizah anlayışınız tatmin olduysa araba çağırmanızı tekrar rica edeceğim."

Sesinin tonu yanlıştı, daha konuşurken anladı bunu Lily. İstihza okuyla delinmek onu anlamak demek değildir, Trenor'un yüzündeki öfke izleri pekâlâ da gerçek kamçı darbelerinin izleri olabilirdi.

"Buraya bak Lily, benimle böyle tepeden bakarak konuşma." Yeniden kapıya gitmişti, Lily Trenor'dan içgüdüsel olarak korkunca onun yeniden eşiğin hâkimiyetini eline geçirmesine fırsat vermiş oldu. "Sana numara yaptım; bunu kabul ediyorum; ama utandığımı düşünüyor-san yanılıyorsun. Tanrı bilir, yeterince sabır gösterdim; etrafında dolaştım, eşek gibi davrandım. Sense o sırada başka adamların sana dalkavukluk etmesine izin veriyordun... Benimle alay etmelerine desem daha doğru olur. Zeki değilim, senin gibi, arkadaşlarımla bir olup dalga geçemem, ama bu bana yapılırsa anlarım... Budala yerine konduğumda hemen anlarım..."

"Ah, hiç aklıma gelmezdi!" diye atıldı Lily, ama adamın bakışlarını görünce kahkahası soldu.

"Hayır, gelmezdi, ama şimdi aklın başına gelecek. Bu gece bunun için buradasın. Konuşmak için sakın bir zamanı kolladım, şimdi beni sonuna kadar dinleyeceksin."

Trenor öfkesini ilk başta tam olarak dışa vuramamıştı ancak arkasından kendini toparladı, sesini kontrol altına aldı; bu ise Lily'yi az önceki telaşından daha çok rahatsız etti. Bir an soğukkanlılığını kaybetti Lily. Geri çekilişini örtmeye yarayacak hızlı bir zekâ oyununun gerekli olduğu durumlarda kalmıştı daha önce, ama korkuyla çarpan kalbi şimdi burada böyle hünerlerin işe yaramayacağını haber veriyordu.

Zaman kazanmak için, "Ne demek istediğinizi anlamıyorum," dedi yine.

Trenor Lily ile kapının arasına bir koltuk çekmişti. Ona oturdu, arkasına yaslandı, başını kaldırıp kıza baktı.

"Ne istediğimi söyleyeyim: Seninle benim ne durumda olduğumuzu bilmek istiyorum. Bak, yemeğin parasını ödeyen adamın genellikle masaya oturmaya da hakkı vardır."

Lily öfkeden ve gururunun kırılmasından, karşısındakinin burnunu sürtmek isterken onunla uzlaşma ihtiyacı duymaktan dolayı kuduruyordu.

"Ne demek istediğinizi anlamıyorum, ama bakın Gus, bu saatte burada durup sizinle konuşamam..."

"Saçma, güpegündüz erkeklerin evlerine koşuyorsun ama, demek ki her zaman lanet olası görünüşe o kadar aldırımıyorsun."

Yumruk yemiş gibi oldu Lily bu gaddar sözleri duyunca. Demek Rosedale konuşmuştu –demek erkekler kendisinden böyle söz ediyorlardı– birden kendini güçsüz ve savunmasız hissetti Lily; kendine öyle acıyordu ki boğazı zonkladı. Bununla birlikte içindeki öteki benlik onu tetikte olmaya zorluyor, her sözünün, her hareketinin ölçülü olması gerektiğini fısıldıyordu.

“Beni buraya hakaret etmek için getirdiyseniz...” diye başladı.

Trenor güldü. “Sahne ağzıyla konuşma. Hakaret etmek değil niyetim. Ama benim de duygularım var, benimkilerle fazla oynadın sen. Bu işi ben başlatmadım –yolundan çekildim– meydana öteki erkeklere bıraktım, ta ki sen beni ıskartaya çıkarana, beni budala yerine koymaya başlayana kadar – pek de zorluk çekmedin. Sorun bu –senin için fazla kolaydı– pervasızlaştın – benim içimi dışıma çıkartabileceğini ve boşalmış bir cüzdan gibi çöp kutusuna atabileceğini sandın. Ama inan ki dürüstlük değildi bu; oyunda hile yapmak denir buna. Kuşkusuz biliyorum şimdi senin amacını –kara gözlerimin uğruna peşimden koşmamıştın– ama sana bir şey diyeyim mi Bayan Lily, bunun hesabını vereceksin...”

Ayağa kalktı, omuzlarını saldırganca dikleştirdi, pençe pençe olan suratıyla kıza yaklaştı; ancak adam yaklaşıırken Lily istifini bozmadı, oysa bedenindeki her bir sinir, geri çekilmesi için zorluyordu onu.

“Hesap vermek mi?” diye kekeleydi. “Yani size borcum mu var?”

Yine güldü Trenor. “Yo, nakit olarak borç ödemenden söz etmiyorum. Ama dürüst oyun diye bir şey var –parama faiz almak– senden bir bakıştan fazlasını aldıysam ne olayım...”

“Paranıza mı? Sizin paranızla ne ilgim var benim? Bana paramla nasıl yatırım yapacağımı gösterdiniz... bu işten hiç anlamadığımı görmüş olmalısınız... her şey yolunda demiştiniz...”

“Yolunda *idi*, yolunda Lily, seve seve yol gösteririm, on kat fazlasını da gösteririm. Senden sadece bir teşekkür bekliyorum.” Daha da yaklaşmıştı Lily’ye, gitgide daha

da ürkütücüydü eli. Lily'nin içindeki korkmuş benlik öteki benliğini aşağı çekiyordu.

“Teşekkür *ettim* size; minnettarlığımı gösterdim. Bir arkadaşın yapacağından fazlasını mı yaptınız, ya da bir arkadaştan kabul edebileceğimden fazlasını?”

Trenor hakaret edercesine dudak büktü. “Daha önce de bu kadarını kabul ettiğinden hiç kuşku duymuyorum, ötekileri de bana yaptığın gibi silkip atmışsındır. Onlarla hesabını nasıl kapattığın umurumda değil, onları kandırdıysan ben iyi durumdayım demektir. Öyle bakma bana, bir kızla böyle konuşulmayacağını biliyorum, ama hoşuna gitmiyorsa hemen durdurabilirsin beni, sana deli olduğumu biliyorsun –paranın canı cehenneme, daha çok param var– eğer kafana taktığın buysa... Hayvanlık ettim, Lily, Lily! Bak bana...”

Lily'nin başının üstündeki aşağılanma denizi çatladı, dalgalar üst üste bindi, ahlak açısından duyduğu utanç fiziksel korkuyla eş oldu. Lily haysiyetini korursa incitilemeyeceğini düşündü, çevresinde korku dolu bir yalnızlık sağlayan onurundaki lekeydi.

Trenor'un elinin dokunuşu Lily'nin boğulmakta olan bilincine şok etkisi yaptı. Umarsızca adamı küçümser görünmeye çalışarak geri çekildi.

“Anlamadığımı söyledim size, ama bir borcum varsa, ödeyeceğim...”

Trenor'un yüzü öfkeden kıpkırmızı oldu: Lily'nin tiksinip irkilmesi onun içindeki ilkel erkeği dışarı çıkarmıştı.

“Ah, Selden'den ya da Rosedale'den ödünç alacaksın. Onları da beni kandırdığın gibi kandıracaksın! Eğer, eğer öbür hesaplarını çoktan kapatmadıysan, açıkta kalan bir tek ben varsam!”

Lily olduğu yere çakılmış gibi duruyordu. Kelimeler, kelimeler Trenor'un dokunuşundan daha kötüydü! Sanki kalbi bütün bedeninde atıyordu, boğazında, kollarında, bacaklarında, çaresiz, yararsız ellerinde. Bakışları umutsuzca odada dolaştı, zili görünce gözleri parladı ve yardım çağırabileceğini hatırladı Lily. Ama yardımla birlikte skandal da gelirdi, çok çirkin bir biçimde herkes diline dolardı bunu. Hayır, tek başına bulmalıydı çıkış yolunu. Evde Trenor'la birlikte olduğunu hizmetkârların bilmesi yeterliydi, o evden ayrılırken birtakım varsayımlar ortaya çıkmamalıydı.

Lily başını kaldırdı, son bir kez gözlerini kırpmadan baktı Trenor'a.

"Burada sizinle yalnızım," dedi. "Başka ne söyleyeceksiniz bana?"

Trenor'un hiç konuşmadan bakması şaşırttı Lily'yi. Ağzından hızla dökülen son sözcüklerle birlikte ateşi sönmüş, geriye buz gibi ve kibri kırılmış bir adam kalmıştı. Sanki sert bir rüzgâr, içkiyle dumanlanmış başını kendine getirmiş ve yaşanan durum, bir ateşin közü gibi kapkara ve çıplak bir biçimde ortaya çıkmıştı. Tutkunun çığırından çıkardığı çılgın zihnini eski alışkanlıklar, eski baskılar, kalıtsal düzenin eli yeniden toparlıyordu. Trenor'un gözleri tehlikeli bir uçurumun kıyısında uyanan bir uyurgezer gibi süzgün bakıyordu.

"Git evine! Git buradan..." diye kekeledi, kıza sırtını dönüp şöminenin yanına gitti.

Korkularından böyle ansızın kurtulması Lily'nin hemen aklını başına getirdi. Trenor'un iradesinin çökmesiyle kontrolü eline geçirmişti, kendisinin olan ama yine de kendi dışından gelirmiş gibi çıkan bir sesle Trenor'dan

zili çalıp uşağı çağırmasını, bir araba çağırtmasını, arabaya gelince binmesine yardımcı olmasını istedi. Bu gücü nereden aldığını bilemiyordu Lily; ama içinden bir ses ısrarla o evden görünerek çıkmasını söylüyordu, tepelerinde dikilen uşağın yanında, holde Trenor'la havadan sudan konuşacak, Judy'ye selamlarını iletmesini söyleyecek cesareti buldu, oysa içten içe nefretle dolup taşıyordu. Sokağa çıkmadan önce, kapının eşiğinde çılgınca bir özgürlükle zonkladığını hissetti, özgürce ilk soluğunu alan mahkûm gibi başı dönüyordu; ama zihninin berraklığı sürdü, Beşinci Cadde'nin ıssızlığını görüp saatin çok geç olması gerektiğini tahmin etti, hatta bir adam bile gördü –neredeyse tanıdık biri değil miydi o?– Lily arabaya binerken adam karşı köşeden döndü ve yandaki sokağın karanlığında gözden kayboldu.

Ama tekerleklerin dönmesiyle birlikte Lily'nin tepkisi gelmekte gecikmedi, ürperten karanlık kızın üzerine kapandı. "Düşünemiyorum, düşünemiyorum," diye inledi, başını sarsıla sarsıla giden arabanın yan duvarına yasladı. Kendine yabancıydı sanki, ya da içinde iki benlik vardı, biri hep bildiği, diğeri de birincisine zincirlendiğini anlayan yeni ve iğrenç bir benlik. Bir keresinde, kalmakta olduğu bir evde *Eumenides*'in bir çevirisi geçmişti eline, Orestes'in kâhinin mağarasında acımasız avcı kadınları uyurken bulduğu ve bir saat dinlenmek isteyince meydana gelen sahnenin dehşeti imgelemine doldurmuştu. Evet, yılan saçlı tanrıçalar bazen uyurlar, ama karanlık köşelerde hep vardırırlar, şimdi de uyanıktılar, kanatlarının demir kısıkaçları Lily'nin beynindeydi. Lily gözlerini açtı, geçtikleri sokakları gördü, bildik, yabancı sokakları. Gördüğü yerler hep aynıydı ama yine de farklıydı. Dünle bugünü

büyük bir uçurum birbirinden ayırıyordu. Geçmişteki her şey basit, doğal, gün ışııyla dolu görünüyordu, karanlık ve kirli bir yerde tek başınaydı. Tek başına! Lily'yi korkutan yalnızlıktı. Gözü bir köşebaşındaki ışılandırılmış bir saate ilişti, akreple yelkovana bakınca on bir buçuğu gösterdiklerini gördü. Sadece on bir buçuk – gecenin bitmesine daha çok saat vardı! Yalnız geçirmek zorundaydı o saatleri, yatağında uykusuz titreyip durarak. Çelişki durumunda kendisine yol gösterecek dürtülerden yoksun sakın tabiatı bu işkence karşısında büzülüyordu. Ah, başına böyle yavaşça, soğukça damlayan dakikalar! Kendini koyu renkli ceviz karyolada yatarken hayal etti, karanlıktan ürkecekti, ışıyı yanar bırakırsa da odasının kasvetli ayrıntıları ölene kadar aklından çıkmayacaktı. Bayan Peniston'un evindeki odasından nefret etmişti; çirkinliğinden, kişiliksizliğinden, içindeki hiçbir şeyin kendine ait olmayışından. İnsan sıcaklığıyla avunmayan kırık bir kalbe bir oda neredeyse kucak açabilir, hangi dört duvar olursa olsun fark etmeyen biri ise, böyle saatlerde, nerede bulunursa bulunsun, sürgündedir.

Lily'nin yaslanabileceği biri yoktu. Halasıyla ilişkisi, merdivende rastladığı gelip geçici kiracılarınkı kadar yüzeyseldi. Ama halasıyla daha yakın olmuş olsalardı bile Bayan Peniston'un Lily'ninki gibi bir acıya sığınak ya da anlayış sunacağını düşünmek olanaksızdı. Anlatılabilecek acı sadece yarım bir acıysa, o yaraya dokunan merhame-tin iyileştirme gücü de azdır. Lily'nin özlediği, kendisine sarılan kolların yarattığı karanlıktı, yalnızlık olmayan, soluğunu tutmuş şefkat olan sessizlikti.

Lily doğruldu, yanından geçip giden sokaklara baktı. Gerty! Gerty'nin oturduğu köşeye yaklaşıyorlardı. İçinde

büyümekte olan bu ıstırap göğsünden dudaklarına ulaşmadan önce oraya varabilseydi keşke – bastırmakta olan korkunun pençesinde titrerken Gerty'nin kollarında hissedebilseydi kendini! Çok geç bir saat değildi, Gerty hâlâ yatmamış olabilirdi. Yatmış olsa bile zilin sesi küçük dairenin her köşesine nüfuz eder ve Gerty'nin kalkıp arkadaşını karşılamasını sağlardı.

14. Bölüm

Wellington Bry'ın davetini izleyen sabah Lily gibi Gerty Farish de mutlu düşlerinden uyandı. Renkleri daha soluk olsa da, Gerty'nin kişiliğinin ve yaşantılarının ancak bir kısmını yansıtacak kıvamda olsalar da tam da bu nedenle onun ruh gözüne daha uygundular. Lily'nin yaşadığı türden coşkunluklar, mutluluk yolunda başka insanların hayatlarındaki çatlaklardan sı-zan cılız ışığa alışkın olan Bayan Farish'in gözünü kör edebilirdi.

Şimdi Gerty küçük çaplı bir aydınlanmanın merkezindeydi; Lawrence Selden'in kendisine gösterdiği ve gitgide artan nezaketiyle, ilgisinin Lily Bart'a yöneldiğini keşfetmenin bir birleşimi olan tatlı ama kesin bir ışık altındaydı. Kadın psikolojisini inceleyen birine bu iki faktör uzlaşmaz görünse de Gerty'nin her zaman ahlaki düzen-de, başka masaların artıklarından geçinen, arkadaşları için hazırlanmış ziyafet sofrasına pencereden bakmak-tan hoşnut olan bir asalak olduğunu hatırlamak gerekir. Şimdi kendisine ait küçük, kişisel bir şenliğin tadını çıkarıyorsa arkadaşına da bir tabak koymaması inanılmaz

derecede bencilce görünürdü; hem sevincini en çok genç Bayan Bart'la paylaşmak isterdi.

Selden'in gitgide artan nezaketinin içeriğine gelince, nasıl ki kanatlarındaki tozu silkeleyerek bir kelebeğin renklerini öğrenmeyi göze alamazsa bu içeriği tanımlamayayı da aynı biçimde göze alamazdı Gerty. Mucizeyi kavramak, onun çiçeklerini silkelemek anlamına gelecekti, belki de solduğunu, elinde katılaştığını görecekti; güzelliğin uzakta çırpındığını hissetmek, soluğunu tutup nereye konacağını gözlemek daha iyiydi. Bununla birlikte Bry'ların evinde Selden'in tavrı, kanatların çırpınısını o kadar yakınına getirmişti ki sanki yüreğinin içinde çırpınıyorlardı. Gerty onu hiç o kadar canlı, o kadar atik, sözlerini o kadar ilgiyle izlerken görmemişti. Genellikle dalgın bir nezaket gösterirdi, Gerty de, varlığının esinlendirebileceği en canlı duygu olarak kabul ederdi bunu ve minnettar olurdu; genç adamda hemen hissettiği değişiklik, en sonunda Gerty'nin zevk vermek yanında zevk alabileceğini de göstermişti genç kıza.

Üst derecedeki bu sempatinin, ikisinin Lily Bart'a duydukları ilgi yoluyla sağlanması çok enfesti.

Lily'nin dinmek bilmeyen merakının onu Bayan Farish'in çalışma ortamına çekmesinden beri Gerty'nin arkadaşına duyduğu sevgi –en sıkı perhizde bile canlı kalmayı başarmış olan bir duygu– gerçek bir hayranlığa dönüşmüştü. Lily hayır işlerinden zevk aldığı için, geçici bir iyilikte bulunma arzusuna kapılmıştı. Kızlar Kulübü'ne yaptığı ziyaret onu ilk kez hayatın dramatik tezatlarıyla karşılaştırmıştı. Kendisinininki gibi hayatların, meçhul insanlığın temelleri üzerine oturtulduğu gerçeğini filozofça bir sükûnetle kabullenmişti hep. Bir kış

gecesinin çamuru ve sulu sepkeni tropikal bitkilerle dolu bir serayı kuşatırken, sefaletin kasvetli hapisanesi, hayatın en güzel çiçeklerinin açıldığı o küçük aydınlık dairenin çevresinde ve altındaydı. Bütün bunlar doğal düzen içindeydi, yapay oluşturulan atmosferi içinde keyiflenen orkide, camlardaki buzdan rahatsız olmadan yapraklarının narin kıvrımlarını biçimlendirebilirdi.

Ancak yoksulluğu soyut bir kavram olarak algılayıp rahatça yaşamak bir şeydir, onunla insanda somutlaşmış biçimiyle temasa geçmek başka şey. Lily bu kader kurbanlarıyla ancak kitlesel olarak karşılaşmıştı. Bu kitlenin bireysel hayatlardan, sayısız, ayrı duygulanım merkezlerinden oluştuğunu, her birinin zevk alacağı şeylere hevesle uzandığını, acıdan şiddetle tiksindiğini –bu duygu yığınlarından bazılarının kendisinininkinden pek de farklı olmayan biçimlere girdiğini, gözlerinin mutluluk için hazırlandığını, dudaklarının aşk için biçimlendiğini– keşfetmesi, Lily’de bazen hayatı merkezinden uzaklaştıran o ani merhamet şoklarından birine yol açtı. Lily’nin doğası böyle yenilenmelere uygun değildi; başka arzuları sadece kendisinininkiler üzerinden hissedebiliyordu, hiçbir acı, eğer yanıt alabileceği bir sinir üzerine baskı yapmıyorsa, uzun süre canlı kalamıyordu. Ama Lily o sırada kendisinininkine hiç benzemeyen bir dünyayla doğrudan ilişkisi nedeniyle kendisinin dışına çekilmişti. İlk hediyesini, yardım alarak, genç Bayan Farish’e tâbi olanlar arasından en çok yalvaran bir ya da ikisine vermişti, mevcudiyetinin kulüpteki yorgun çalışanlar üzerinde yol açtığı hayranlık ve ilgi, Lily’nin doymak bilmez memnun etme arzusuna katkıda bulundu.

Gerty Farish, Lily’nin hayırseverliğini dokuyan karışık iplikleri çözecek kadar iyi bir kişilik yorumcusu

değildi. Güzel arkadaşının da kendisiyle aynı dürtülerle hareket ettiğini varsayıyordu – insanların çektiği acıları yakın ve kalıcı kılan, böylece hayatın öteki yanlarının sili-nip kaybolmasına neden olan ahlaki görüşleri keskinleş-tiren dürtüyle. Gerty'nin yaşamı bu tür basit formüllere dayanıyordu, bu yüzden arkadaşının durumunu duygus-al “gönül değişikliği” diye sınıflandırmakta tereddüt et-medi, yoksullarla bir arada olmak alıştırmıştı onu buna; kendisinin, bu yenilenmenin mütevazı aracı olduğunu düşününce de seviniyordu. Lily'nin davranışına getirilen bütün eleştirilere bir yanıtı vardı artık: Söylediği gibi, “gerçek Lily”yi tanıyordu o, Selden'in de bu tanımayı paylaştığını keşfetmesi, Gerty'yi hayatı sakince kabullen-mekten alıp o hayatın sunacağı olanakları gözleri kama-şarak hissedebileceği bir yere yükseltmişti; öğleden sonra Selden'den aldığı ve akşam yemeğini birlikte yemelerini öneren bir telgraf bu hissi daha da pekiştirdi.

Gerty, bu haberin küçük evinde yol açtığı sevinçli tela-şa kapılmışken Selden de tıpkı onun gibi Lily Bart'ı epey-ce düşünüyordu. Albany'ye gitmesine neden olan vaka bütün dikkatini vermesini gerektirecek kadar karmaşık değildi, eğer tamamını kullanması gerekmiyorsa zihninin bir bölümünü boş tutabilecek mesleki beceriye sahipti. Bu bölüm –o sırada bütününü kaplama tehlikesini göste-riyordu– ağzına kadar bir önceki akşamın duygulanımla-ıyla doluydu. Selden belirtileri anlıyordu: Geçmişindeki gönüllü reddedişlerin hesabını ödediğini anladı, her za-man ödeme fırsatı olmuştu zaten. Sürekli ilişkilere gir-mek istememişti, duygu yoksulluğundan değil, farklı bir biçimde Lily gibi o da çevresinin kurbanı olmuştu. Gerty Farish'e, asla “cici” bir kızla evlenmek istemediğini

söylemesinde bir gerçek payı vardı; kuzininin sözlüğünde bu sıfat, çekiciliğin lüksünü önlemeye mahkûm bazı faydacıl nitelikleri çağırıyordu. Çekici bir anneye sahip olmak kaderinde vardı Selden'in: Gülücükler saçan, kaşmirler içindeki zarif portresi hâlâ tanımsız niteliğinin zayıf kokusunu yayıyordu çevreye. Babası, çekici bir kadından zevk alırdı; o kadını örnek gösterir, teşvik eder, onun çekiciliğini sürdürmesini sağlardı. Karı-koca paraya aldurmazlardı, ama hoşlanmamaları, parayı hep sağduyu sınırlarının üzerine çıkarak harcamalarına neden olurdu. Evleri pejmürde olsa da mükemmel yönetilirdi; raflarda iyi kitaplar varsa sofrada iyi yemekler de bulunurdu. Baba Selden resimden anlardı, karısı da eski dantellerden; her ikisi de satın alma konusunda öylesine kısıtlı ve seçici davranırlardı ki faturaların nasıl yığıldığını hiç anlayamazlardı.

Selden'in arkadaşlarından pek çoğu onun ailesini yoksul sayacak olsa da o, kısıtlı olanakların sadece amaçsız savurganlığa konulan sınır gibi hissedildiği bir atmosferde büyümüştü: Ailenin sahip olduğu pek az şey öyle iyiydi ki, az sayıda olmaları onlara haklı bir ferahlama sağlıyor, Bayan Selden'in eski kadifesini yeniymiş gibi giyme maharetinde örneklendiği gibi eksiklikle zarafet birleştiriliyordu. Bir erkeğin, evdeki görüş açısından erkenden uzaklaşma avantajı vardır, Selden de daha yüksek okulu bitirmeden, parayı harcamak kadar parasız idare etmenin de pek çok yolu olduğunu öğrenmişti. Ne yazık ki evde uygulanan kadar hoşlanacağı bir yol bulamadı; kadınlarla ilgili görüşleri kendisine "değerler"le ilgili duyguyu veren tek kadının anısıyla renkleniyordu. Hayatın tüketimle ilgili yanından kopmayı o kadından öğrenmişti; bir

Stoacı gibi maddi şeylere aldırımıyordu, ama Epikürler gibi de zevk alıyordu onlardan. Bu iki duygudan yoksun bir hayatı eksik buluyordu; iki malzemenin karışımının en gerekli olduğu yer de güzel bir kadının kişiliği idi.

Selden her zaman deneyimin, duygusal serüvenin yanında daha pek çok şey sunduğunu düşünmüştü, yine de hayatın can damarını oluşturan dek genişleyip derinleşecek bir aşkı gözünde canlandırabiliyordu. Kendi durumunda kabul edemediğiye, bundan daha az olması gereken, doğasının bazı kısımlarını tatminsiz bırakırken ötekilerin üzerine aşırı yük bindiren bir ilişkinin iğreti alternatifiydi. Diğer bir ifadeyle, merhamet uyandırabilecek ama anlayıştan uzak kalacak bir sevginin büyümesine izin vermeyecekti; sempati onun aklını, gözlerin çevirdiği numaradan, çaresizliğin zarafeti yanaktaki kıvrımdan daha fazla çelmemeliydi.

Ama şimdi – bu küçük *ama*, bütün yeminlerinin üzerinden sünger gibi geçti. Mantık yürüterek gösterdiği direniş, gönderdiği pusulanın Lily'nin eline ne zaman geçeceğinden çok daha az önemli görünüyordu. Kendini önemsiz düşüncelerin akışına bıraktı, Lily'nin yanıtının saat kaçta gönderileceğini, notun hangi sözcüklerle başlayacağını merak etmeye başladı. Anlamı konusunda hiçbir kuşkusu yoktu – kendisinin teslimiyetinden ne kadar eminse kızınkinden de o kadar emindi. Böylece o teslimiyetin bütün güzel ayrıntılarını rahat rahat düşünecek zaman buldu, bir tatil sabahı, sakince yatıp odasının içinde güneş ışığının ağır ağır ilerlemesini izleyen bir ağır işçi gibiydi. Ama bu yeni ışık gözlerini kamaştırsa da kör etmiyordu. Gerçeklerin silüetini, kendisinin onlarla olan ilişkisi değişmiş olsa da, hâlâ görebiliyordu. Lily Bart hakkında söylenenler

aklından çıkmamıştı, ama tanıdığı kadını onun aşağılık bir biçimde değerlendirilen şeklinden ayırt edebiliyordu. Gerty Farish'in söylediklerini düşündü, masumiyeti kavramakla kıyaslayınca dünya konusunda bilge olmanın karanlıkta elle yoklamak sayıldığını anladı. *Kalbi temiz olanları kutlarsınız, çünkü onlar tanrıyı görecektir* – hatta komşusunun göğsünde gizli tanrıyı bile! Selden, aşka ilk teslim olmanın ürettiği bir hali yaşıyordu, büyük bir heyecanla kendi içine dönmüştü. Görüşü kendi görüşünü haklı çıkaracak, kendi sezgileriyle ulaştığı gerçeği özellikle gözlemleyerek onaylayacak birinin arkadaşlığını özlüyordu. Öğle tatilini bekleyemedi, mahkemede bir boş an yakalayıp Gerty Farish'e göndereceği telgrafı yazdı.

Şehre inince doğruca kulübüne gitti, Bayan Bart'tan gelmiş bir pusula bulmayı umuyordu orada. Ama mektup kutusunda sadece Gerty'nin gönderdiği heyecanlı kabul mesajı vardı, hayal kırıklığı içinde dönerken sigara odasından gelen bir ses durdurdu onu.

"Merhaba, Lawrence! Burada mı yemek yiyorsun? Bana katıl – ördek ısmarladım."

Karşısındaki Trenor'du, günlük elbisesi içinde, yanı başında uzun bir kadehle, spor gazetesinin arkasına gizlenmiş oturuyordu.

Selden ona teşekkür etti, bir randevusu olduğunu söyledi.

"Boşver, sanırım bu gece şehirdeki bütün erkeklerin bir randevusu var. Kulüp bana kalacak. Bu kış nasıl yaşadığımı biliyorsun, o boş evde titriyorum. Karım bugün şehre gelecekti, ama yine erteledi, aynaların örtüldüğü, büfenin üzerinde sadece bir şişe Harvey sosunun bulunduğu bir evde tek başına yemek yenir mi? Haydi Lawrence, bana

acı da randevunu iptal et – tek başına yemek yemek tüylerimi ürpertiyor, kulüpte Şu yapmacıklı Wetherall’dan başka kimse yok.”

“Kusura bakma, Gus, kalamam.”

Selden arkasını dönerken Trenor’un yüzünün koyu kırmızı olduğunu fark etti, sevimsiz beyaz alnı nemliydi, taşlı yüzükleri ŐıŐman kırmızı parmaklarının boğumlarının arasına sıkıŐmıŐlardı.

Masasının üzerinde bir pusula duruyordu: Lily o notu evine göndermişti. Mührü açmadan önce notta ne yazdığını biliyordu – gri bir m h rd , uçan bir geminin altında ötelere yazıyordu. Ah, alıp ötelere götürecekti Lily’yi, çirkinliğin, sıradanlığın, ruhun yıpranmasının ve aŐınmasının ötelere...

Selden içeri girdiğinde Gerty’nin küçük salonu kucak açtı ona. Mütevazı “ zellikleri”, vernikli boyayla becerinin kucaklaŐması, Selden’in kulaklarına tatlı bir dille ulaŐtı. Ruhun çatısı ansızın y kseline, daracık odaların, alçak tavanların ne kadar önemsiz olduğunu görmek ŐaŐırtıcıdır. Gerty de ıŐıl ıŐıldı; ya da en azından yumuşak bir pırıltı saçıyordu. Selden onun “ zellikleri” olduğunu daha önce fark etmemişti – gerçekten, iyi bir adam... Basit yemeklerini yerken (burada da özellikler harikaydı), kıza evlenmesi gerektiğini söyledi Selden, bütün dünyayı eŐleŐtirecek havadaydı. Krem karameli kendi elleriyle mi yapmıştı Gerty? Böyle yeteneklerini kendine saklaması g nahtı. Selden, Lily’nin kendi Şapkalarını s sleyebildiğini göğsü gururla kabarak hatırladı, Bellomont’ta gezindikleri gün söylemişti bunu genç kız.

Yemek bitene kadar Lily'nin sözünü açmadı Selden. Kısa süren yemek boyunca konuyu ev sahibesinden başka yere çevirmedi, ilgi merkezi olmaktan gururu okşanan Gerty'nin yanakları bu akşam mumların üzerine hazırladığı siperlikler kadar pembeleşmişti. Selden onun ev düzenine olağandışı bir ilgi gösterdi: Küçük dairesinin her santimetre karesinden ustalıkla yararlandığı için kutladı, hizmetkârının dışarıda geçirilen öğle sonralarını nasıl ayarladığını sordu, tavada lezzetli yemekler hazırlanabileceğini öğrendi, büyük bir kurumun sıkıntıları hakkında dikkatle genellemelerde bulundu.

Yeniden oturma odasına döndüklerinde, bir yapbozun parçaları gibi dip dibe oturdular, Gerty kahve hazırladı, büyükannesinden kalma fincanlara koydu, Selden de arkasına yaslanıp Bayan Bart'ın yeni çekilmiş bir fotoğrafının üstünde yanan tütsünün güzel kokusunun keyfini çıkardı, böylece istenen geçiş kendiliğinden sağlanmış oldu. Güzel bir fotoğraftı –ama Lily'yi dün geceki haliyle görmek! Gerty de hak verdi Selden'e– Lily hiç böyle göz kamaştırmamıştı. Ama fotoğraf o ışığı yakalayabilir miydi? Dün gece yüzünde yeni bir ifade vardı – farklı bir şey; evet, Selden de katılıyordu bir değişiklik olduğuna. Kahve o kadar güzeldi ki Selden bir fincan daha istedi; kulüpteki berbat kahveden ne kadar farklıydı bu! Ah kulüpteki hiçbir kişiliği olmayan yiyeceklere, yemekli davetlerin aynı derecede kişiliksiz mönüsüne mahkûm olan zavallı bekâr, ah! Pansiyonda kalan bir erkek hayatın en iyi taraflarından yoksun demektir, Trenor'un tek başına yediği zevksiz yemeği düşündü genç adam ve bir an acıdı ona... ama Lily'ye dönersek – ve durmadan döndü ona, soru sordu, varsayımlarda bulundu, Gerty'yi konuşturdu,

genç kızın arkadaşına duyduğu ve içinde biriktirdiği sevgi dolu düşünceleri en derinlerden söküp çıkardı.

İlk başta içgüdüsel olarak içini döktü Gerty, ikisinin aynı kişiye karşı böyle mükemmel bir sevgi beslemeleri mutlu etmişti onu. Selden'in Lily'yi anlaması, kendisinin de arkadaşına olan inancının doğrulanmasına yardım etmişti. Lily'nin o güne kadar hiç şansı olmadığını konuştular. Gerty, Lily'nin cömertliğini örnek verdi – huzursuzluğunu ve tatminsizliğini. Hayatının onu asla tatmin etmemiş olması onun daha iyi şeyler için yaratıldığını kanıtlıyordu. Birkaç kez evlenebilirdi –geleneksel, zengin bir evliliğin var olmanın tek amacı olduğu öğretilmişti ona– ama her fırsat çıkışında kaçınmıştı evlilikten. Örneğin Percy Gryce ona âşık olmuştu, Bellomont'taki herkes onların evleneceğini tahmin etmişti, Lily'nin onu neden başından savdığını anlayamamışlardı. Gryce olayının böyle görülmesi, Selden'in onun tarafından hemen benimsenmemek arzusuna uygun düşmüştü, bir zamanlar aşikâr çözüm olarak görülen şeyi geriye dönük bir nefret kıvılcımıyla hatırlamıştı. Eğer bir reddedilme varsa –bundan nasıl kuşku duyduğuna şaşıırıyordu şimdi!– o zaman sırrın anahtarı kendisindeydi, Bellomont'un tepeleri aydınlanmıştı, batan güneşle değil, doğan güneşle. Kararsız kalan, fırsatı geri çeviren kendisiydi – şimdi yüreğini ısıtan sevinci eğer ilk uçuşunda yakalamış olsaydı, çoktan özümsemiş olurdu onu.

Gerty'nin yüreğinde kanat çırpmaya başlayan bir sevinç belki de tam o anda yere düşüp hareketsiz kaldı. Selden'in karşısında oturmuş, mekanik bir biçimde, "Yo, hiç kimse anlamadı onu," diyordu Gerty. Ve bunu söylerken de kocaman bir anlayış alevinin tam ortasında oturur

gibiydi. Az önce tıpkı koltukları gibi düşüncelerinin de dip dibe olduğu o küçük samimi oda birden sevimsizce büyüdü, Gerty'nin geleceğe yönelik yeni hayali Selden'le aralarına girdi boylu boyunca; ve bu gelecek, bitmez tükenmez bir mesafeye yayıldı, Gerty yalnız başına orada zorlukla ilerledi, o yalnızlık içinde ancak bir zerreydi.

"Sadece birkaç kişiyle görüşüyor, bunlardan biri de sensin," diyordu Selden. Ve, "Ona iyi davran Gerty, olur mu?" Ve, "Nasıl biri olduğuna inanıyorlarsa öyle biri oluyor. Onun için en iyi şeyi düşünerek ona yardımcı olursun, değil mi?"

Bu sözcükler Gerty'nin beynine uzaktan tanıdık gelen, yaklaştıkça anlaşılmaz olan bir dilin sesi gibi indi. Selden, Lily'den söz etmek için gelmişti oraya, hepsi o kadar! Selden için hazırladığı sofrada üçüncü bir kişi vardı ve o kişi kendi yerini almıştı. Selden'in konuşmasını izlemeye, konuşmaya katılmaya çalıştı, ne var ki suya batmakta olan bir başın içinde uğuldayan dalgalar gibi anlamsızdı her şey. Boğulan kişi gibi Gerty de, suyun yüzünde kalmak için çabalamanın vereceği acı yanında batmanın bir hiç olduğunu hissetti.

Selden ayağa kalkınca Gerty derin bir soluk aldı, çok geçmeden kendini o huzur veren dalgalara bırakabileceğini hissediyordu.

"Bayan Fisher mi demiştin? Orada yemekte olduğunu mu söyledin? Yemekten sonra müzik var; sanırım bana bir kart yollamıştı." Bu iğrenç zamanı duyuran pembe yüzeyli çirkin saate baktı Selden. "Saat onu çeyrek mi geçiyor? Bir uğrayayım oraya; Fisher'lerin evindeki akşamlar eğlencelidir. Seni uykusuz bırakmadım ya, Gerty? Yorgun görünüyorsun – konuyu dağıttım ve canını sıktım

senin.” Duyguları böyle tuhaf bir biçimde coşup taşarken Gerty’nin yanağına bir kuzen öpücüğü kondurdu.

Bayan Fisher’in evinde, stüdyodaki sigara dumanları arasında bir düzine hoşgeldinle karşılandı Selden. İçeri girdiğinde bir şarkı çalınıyordu, ev sahibesinin yanındaki bir koltuğa bıraktı kendini, gözleriyle salonda Bayan Bart’ı aradı. Ama yoktu, bunu keşfetmenin kalbine sapladığı sızı durumun ciddiyetinin kat kat üstündeydi, çünkü cebindeki not, ertesi gün saat dörtte buluşacaklarının güvencesiydi. Öyle sabırsızdı ki yarına kadar beklemek çok uzun görünüyordu gözüne, içinden gelse de müzik kesildiğinde Bayan Fisher’e doğru eğilip Bayan Bart’ın yemeğe katılıp katılmadığını sorarken bu halinden utanır gibi oldu.

“Lily mi? Az önce gitti. Bir yere gitmesi gerekiyormuş, neresi olduğunu unuttum. Dün gece harikaydı, değil mi?”

“Kim o? Lily mi?” diye sordu, yakındaki bir koltuğa gömülmüş oturan Jack Stepney. “Erdemlilik taslamıyorum ama eğer bir kız açık artırmaya çıkmış gibi ortalıkta duruyorsa... ciddi ciddi düşündüm Julia Hala’yla konuşmayı.”

“Jack’in bizim toplum sansürcümüz olduğunu bilmiyordun, değil mi?” dedi Bayan Fisher, Selden’e, bir kahkaha atarak; herkes onunla alay ederken Jack tükürürcesine, “Ama Lily benim kuzenim,” dedi, “eğer bir erkek evliyse... bu sabah *Şehir Dedikoduları* gazetesi Lily’yle doluydu.”

“Evet, pek heyecanlı oldu okumak,” dedi Bay Ned Van Alstyne, gülümsemesini gizlemek için bıyığını sıvazlarken. “O pis gazeteyi satın almak mı? Hayır, elbette almadım, biri gösterdi bana; ama ben hikâyeyi daha önce

duymuştum. Eğer bir kız Lily kadar güzelse evlenmesi daha iyidir; o zaman soru soran çıkmaz. Bizim eksik örgütlenmiş toplumumuzda sorumluluklarını üstlenmeden evliliğin ayrıcalıklarını talep eden genç kadın için bir hüküm yok.”

“Eh, bence Lily bunları Bay Rosedale’in şahsında üstlenmek üzere,” dedi Bayan Fisher, gülererek.

“Rosedale mi – ulu Tanrım!” diye bağırdı Van Alstyne, elinden gözlüğünü düşürdü. “Stepney, senin yüzünden bu vahşi bize yamandı.”

“Ah, karıştırma, bilirsin Rosedale’i ailemize damat almayız,” diye itiraz etti Stepney, isteksizce; ama salonun öbür ucunda, yeni gelinlerin ağır şıklığıyla oturmakta olan karısı yargısını belirterek susturdu onu: “Lily’nin durumunda standartları yüksek tutmak hata olur.”

“Duyduğuma göre Rosedale bile son günlerdeki konuşmalardan ürkmüş,” diye söze karıştı Bayan Fisher; “ama dün gece kızı görünce başı dönmüş. Lily’nin rol aldığı tablonun ardından bana ne dedi, biliyor musunuz? ‘Ulu Tanrım, Bayan Fisher, Paul Morpeth’e Lily’nin böyle bir tablosunu yaptırabilseydim on yıl içinde tablonun değeri on kat artardı.’”

“Aman Yarabbi, Lily buralarda olmasın?” diye bağırdı Van Alstyne, huzursuzca çevresine bakınarak gözlüğünü yerine yerleştirirken.

“Hayır, siz aşağıda panç’ı karıştırırken o gitti. Nereye gidiyordu acaba? Bu gece ne var ki? Ben hiçbir şey duymadım.”

“Ah, parti yok sanırım,” dedi toy genç Farish, geç gelmişti. “Ben gelirken kapıda onu arabasına bindirdim, sürücüye Trenor’ların adresini verdi.”

“Trenor’lar mı?” diye bağırdı Bayan Jack Stepney. “Ama evleri kapalı, Judy bana bu akşam Bellomont’tan telefon etti.”

“Öyle mi? Çok tuhaf. Yanılmadığıma eminim. Ama Trenor orada ne de olsa – ben – yani – aslında sayıları aklımda tutamam,” diye yarıda kesti cümlesini, yanındaki nin ayağı kendisini dürtükleyip salondakilerin dudaklarında gülümsemeler belirince.

Salonu dolduran tatsız ışıktaki Selden kalktı, ev sahibesinin elini sıktı. Salonun havası boğuyordu onu, orada neden bu kadar uzun kaldığını düşündü.

Kapının eşiğinde durdu, Lily’nin söylediği cümleyi hatırlamıştı: “Bence siz onaylamadığınız ortamda fazla zaman geçiriyorsunuz.”

Eh işte – Lily’yi özlemek dışında buraya onu getiren bir şey var mıydı? Burası Lily’nin ortamıydı, onun değil. Ama onu bundan kurtaracaktı, alıp ötelere götürecekti! Kızın mektubundaki *ötelere* kelimesi bir imdat çılgılığıydı. Andromeda’nın zincirlerini gevşetince Perseus’un görevinin sona ermediğini biliyordu Selden, çünkü Andromeda’nın uzuvları bağlı kalmaktan dolayı uyuşmuşlardı, ayağa kalkıp yürüyemiyordu, Perseus yüküyle birlikte karaya dönmek için çırpınırken Andromeda ona kollarıyla tutunuyordu. Eh, Perseus’un gücü ikisine de yetiyordu, ona bu gücü sağlayan Andromeda’nın güçsüzlüğüydü. Heyhat, Selden’le Lily’nin boğuşmaları gereken de sadece üstlerine gelen dalgalar değildi, eski ilişkilerin ve alışkanlıkların yapışkan bataklıklarından da geçmeliydiler, şimdi de o bataklığın buharı genç adamın boğazına yapışmıştı. Ama Lily’nin yanında daha net görecekti, daha rahat soluk alacaktı Selden; Lily hem göğsünün

üzerindeki ağır yük hem de her ikisini güvenli bir yere taşıyacak olan direkti. Son bir saatin baskılarına karşı karmakarışık metaforlarla kurmaya çalıştığı savunmayı düşünüp gülümsedi. Toplumdaki yargıların dayandığı karışık motifleri bilmesine rağmen hâlâ onların etkisine girmesi acınacak bir durumdu. Kendisinin Lily hakkındaki kanısını, içinde kızın yansımasını gördüğü her zihin etkileyecekse, Lily'yi nasıl daha özgür bir yaşamın hayaline oturtabilirdi?

Manevi baskı, hava alma ihtiyacı doğurmuştu içinde, Selden gecenin canlandıran soğuşunu ciğerlerine doldurarak yürüdü.

Beşinci Cadde'nin köşesinde Van Alstyne elini sallayarak ona katıldı.

"Yürüyor musun? İnsanın kafasındaki dumanı dağıtmaya çok yarar. Kadınlar da tütün kullanmaya başladığından beri nikotinle yıkanıyoruz sanki. Sigaranın cinsler arasındaki ilişkiler üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu araştırmak ilginç olurdu. Sigara da neredeyse boşanmak kadar rahatlatıyor insanı; her ikisi de ahlak meselesini örtbas ediyor."

Selden'in ruh haline, Van Alstyne'in yemek sonrası aforizmaları kadar uyumsuz bir şey olamazdı, ama yol arkadaşı genel geçer şeylerden söz ettiği sürece Selden sinirini kontrol altında tutabiliyordu. Van Alstyne şişineyerek toplumsal konuları özetledi, dinleyicisi Selden olunca da kendinden emin konuştuğunu kanıtlamaya heveslendi. Bayan Fisher Park'ın yakınlarında, doğu tarafındaki bir yan sokakta oturuyordu, iki erkek Beşinci Cadde'de yürürlerken o çok yönlü caddedeki mimari gelişme Van Alstyne'in hemen bir yorumda bulunmasına neden oldu.

“Şu Greiner’lerin evi, şimdi toplum merdiveninde tipik bir basamak! Onu inşa eden adam, sofraya bütün yemeklerin aynı anda konduğu bir çevreden geliyor. Cephesi tam bir mimari yemek; bir üslubu eksik etseydi arkadaşları paranın suyunu çektiğini düşünürlerdi. Rosedale için kötü bir alım değil, yine de; dikkat çeker ve batılı turistin saygısını uyandırır. Rosedale yavaş yavaş o dönemden çıkacak, insanların önünden geçeceği, birkaçının önünde duracağı bir şey isteyecektir. Özellikle de benim akıllı kuzinimle evlenirse...”

Selden hemen atılıp sordu: “Ya Wellington Bry’lar? Pek de zekiler, öyle değil mi?”

Şişman bir bedeninin bir korseye akıllıca sığdırılmasını akla getiren kısıtlı hatlarıyla geniş, beyaz cephenin tam altındaydılar.

“Bir sonraki aşama bu: Avrupa’ya gittiğini ve bir standardı olduğunu belli etme arzusu. Eminim ki Bayan Bry evinin Trianon’un kopyası olduğuna inanıyordur; Amerika’da, yaldızlı mobilyaları olan mermer evlerin hepsinin Trianon’un kopyası olduğu sanılır. Ne akıllı biriymiş şu mimar ama, müşterisinin ne istediğini nasıl da biliyor! Bileşik düzeni kullanırken Bayan Bry’ı birebir içine kattı. Trenor’lar da, biliyorsa, Korint tarzını seçti: Coşkulu; ama geçmişteki en iyi örneklerle uygun yaptı. Trenor’ların evi en iyi çalışmalarından biri; içi dışına çıkarılmış bir balo salonuna benzemiyor. Bayan Trenor’un yeni bir balo salonu yaptırmak istediğini duydum, o noktada Gus’tan ayrı fikirde olduğu için Bellomont’ta kalıyormuş. Bry’ların balo salonunun ölçüleri içine dert oldu herhalde, dün akşam oraya gelip ölçmüşçesine boyutları bildiğine emin olabilirsin. Kente geldiğini kim

söylemişti? Farish'lerin oğlu mu? Gelmediğini biliyorum; Bayan Stepney haklıydı, ev karanlık, görüyor musun? Sanırım Gus arka tarafta oturuyor.”

Trenor'ların karşı köşesinde durmuştu, Selden de zorunlu olarak adımlarını yavaşlattı. Ev karanlık ve boş görünüyordu; sadece kapının üst tarafındaki uzun bir ışık çizgisi geçici olarak kullanıldığının işaretiydi.

“Arka taraftaki evi satın aldılar; yan sokakta kırk beş metre cepheleri oldu. Balo salonu orada yapılacak, bir galeriyle bağlanacak; üstünde de bilardo salonu filan. Giriş değiştirilsin, salon Beşinci Cadde'deki cephe boyunca uzatılsın diye önerdim, bak, giriş kapısı pencerelere denk geliyor...”

Van Alstyne kapıyı göstermek üzere bastonunu kaldırmıştı ama hareketi şaşkın bir “Aaa!”ya dönüştü, kapı açılmış, içeriden vuran ışıktaki iki kişinin silueti belirmişti. Aynı anda kaldırıma bir payton yanaştı, kapıdakilerden biri akşamın tülüsü pusu içinde arabaya süzüldü; kapkara ve iri görünen öteki kişiye ısrarla ışığı arkasına almış duruyordu.

Bitmek bilmeyen bir saniye boyunca olayı izleyen iki adam sessiz kaldılar; sonra sokak kapısı kapandı, araba hareket etti, bütün sahne bir stereoptikon döndürülmüş gibi kayıp gitti gözlerinin önünden.

Van Alstyne boğuk bir ıslık çalarak gözlüğünü çıkardı.

“Ee – şey – bir şey yok, değil mi Selden? Aileden biri olarak sana güvenebileceğimi biliyorum, görünüşe aldanmamalı – Beşinci Cadde de pek iyi aydınlatılmaz...”

“İyi geceler,” dedi Selden, arkadaşının uzattığı elini görmeksizin hızla dönüp yan sokağa saptı.

Kuzenin'in öpücüğüyle yalnız kalan Gerty düşüncelerine dikti gözlerini. Selden daha önce de öpmüştü kendisini, ama o zaman dudaklarında başka bir kadın yoktu. Eğer Gerty'yi bununla karşı karşıya getirmeseydi, sessizce batıp boğulabilirdi genç kız, daldığı karanlık sulara kucak açabilirdi. Ama şimdi bir ışık delip geçmişti o suları, şafakta boğulmak karanlıkta boğulmaktan daha zordu. Gerty ışıktan kaçırıldı yüzünü, ama ışık ruhunun çatlaklarına girdi. Ne kadar huzurluydu önceden, hayat ne kadar basit ve yeterli görünüyordu, Selden neden gelip yeni umutlarla dert açmıştı başına sanki? Ve Lily, en iyi arkadaşı Lily! Kadınca davranıp kadını suçladı Gerty. Belki de Lily olmasaydı tatlı hayalleri gerçek olabilirdi. Selden hep hoşlanmıştı kendisinden, hayatının mütevazı özgürlüğünü anlamış ve anlayış göstermişti. Selden her şeyi titiz algılamaların düzgün terazisinde tartmasıyla ünlüydü, Gerty'ye bakışı hep eleştiriden uzak ve abartısız olmuştu; Selden'in zekâsı hiçbir zaman ürkütmemişti Gerty'yi, çünkü genç kız onun yüreğinde bir yeri olduğunu hissetmişti hep. Şimdiyse kovulmuştu oradan, kapıyı kilitleyen de Lily'nin eliydi! Lily'nin o kalbe girmesi için kendisi bizzat yalvarmıştı! Bir anda parlayan tatsız, alaycı bir ışık durumu aydınlatmıştı. Selden'i tanıyordu Gerty, kendisinin Lily'ye duyduğu güvenin onun kuşkularını nasıl dağıttığını görebiliyordu. Lily'nin de Selden'den nasıl söz ettiğini hatırlıyordu, o ikisini bir araya getirirken, birbirleriyle tanıştırmışken görüyordu kendini. Selden açtığı yaranın farkında değildi kuşkusuz; ama Lily, Lily mutlaka biliyordu! Bu tür konularda bir kadın algılarında ne zaman yanılır? Ve eğer Lily biliyor idiyse, o zaman arkadaşını kasıtlı olarak, gücünü düşüncesizce kullanarak

sömürmüştü, çünkü Gerty ansızın alevlenen kıskançlığı sırasında bile, Lily'nin Selden'in karısı olmayı istemesini olanaksız görüyordu. Lily para için evlenmeyecek olabildi, ama parasız yaşamayı da bir o kadar beceremezdi; Selden'in ev idaresinde küçük tasarruflar yapma çabaları, Gerty'ye onun da en az kendisi kadar trajik biçimde kandırıldığını gösteriyordu.

Oturma odasında uzun süre kaldı, şöminedeki korlar soğuyup grileşmiş, renkli siperliği altında lambanın ışığı silikleşmişti. Lambanın tam altında Lily Bart'ın fotoğrafı duruyordu, değersiz şeylere, küçük odaya tika basa doldurulmuş mobilyaya tepeden bakıyordu. Selden onu böyle bir ortamda hayal edebilir miydi? Gerty yoksulluğunu, bulunduğu ortamın ne kadar değersiz olduğunu hissetti; Lily'nin gözüyle baktı kendi hayatına. Lily'nin yargılarının acımasızlığı belleğine bir yumruk gibi indi. İdolünü kendi uydurduğu özelliklerle donattığını gördü. Lily ne zaman gerçekten hissetmiş ya da acımış ya da anlamıştı? Bütün istediği yeni deneyimler tatmaktı: Bir laboratuvar da deney yapan gaddar bir yaratık gibiydi.

Pembe yüzeyli saat yeni saati duyurdu, Gerty ansızın yerinden kalktı. Ertesi sabah erkenden doğu yakasında bir bölge müfettişiyle randevusu vardı. Lambayı söndürdü, ateşin üzerini örttü, yatak odasına gidip soyundu. Tuvalet masasının üstündeki küçük aynada odanın gölgelerinin içinden yansıyan yüzüne baktı, gözyaşları o yansımayı görmesini engelledi. Sevimlilik hayalleri kurmak onun neyineydi? Güzellikten uzak bir yüz kader-sizliği davet ederdi. Soyunurken sessizce ağladı, her zamanki alışkanlığıyla elbiselerini özenle bir kenara koydu, rutin akışında hiçbir kesinti olmamış gibi eski hayatını

kaldığı yerden sürdüreceği ertesi gün için her şeyi düzenli bıraktı. Hizmetçisi saat sekizden önce gelmezdi, çay tepsisini hazırlayıp yatağının yanına yerleştirdi. Sonra sokak kapısını kilitledi, lambayı söndürdü ve yattı. Ama gözünü uyku tutmuyordu, Lily Bart'tan nefret ettiği gerçeğiyle yüz yüzeydi şimdi. Bu gerçek, görmeden mücadele edeceği şekilsiz bir kötülük gibi karanlıkta üzerine geliyordu. Kendini korumak için giriştiği zorlu mücadelede, gündüz akla yatkın olan mantık, yargı, feragat gibi bütün güçler geri planda kalmıştı. Gerty mutlu olmak istiyordu, Lily kadar yürekten ve ahlaksızca istiyordu, ama Lily gibi bunu elde edecek gücü yoktu. Güçsüzlüğünün bilincinde olarak, ürpererek yattı yatağında ve arkadaşından nefret etti.

Kapının çalınmasıyla yataktan fırladı. Bir lamba yaktı, şaşkınlıkla kalakaldı, seslere kulak verdi. Bir an kalbi anlamsızca çarptı, sonra gerçeğin ayıltıcı dokunuşunu hissetti ve hayır işlerinde bu tür ziyaretlere alışık olduğunu hatırladı. Kapıyı açmak üzere sabahlığını geçirdi sırtına, kapıyı açınca da Lily Bart'ın parlak görüntüsüyle karşılaştı. Gerty'nin ilk tepkisi tiksinti oldu. Lily'nin varlığı kendi sefaletine ani bir ışık tutmuşçasına irkildi. Sonra adının söylendiğini duydu, arkadaşının yüzü gözüne ilişti, onun kendisini yakalayıp tutunan elini hissetti.

"Lily, ne oldu?" diye bağırdı.

Lily, Gerty'nin kolunu bıraktı, kesik kesik soluk alarak durdu, uzun bir kaçıştan sonra sığınacak yer arayan biri gibiydi.

"Çok üşüdüm, eve gidemedim. Ocakta ateş yanıyor mu?"

Gerty'nin, alışkanlığın çağrısına yanıt veren bağışlayıcı içgüdüleri bütün direncini alıp götürdü. Lily yardıma muhtaç biriydi sadece, bu nedenle durup tahminlerde

bulunacak zaman yoktu. Eğitilmiş şefkat duygusu Gerty'nin dudaklarındaki şaşkınlığı kontrol altına aldı, genç kız arkadaşını sessizce oturma odasına götürdü, sönmüş şöminenin yanına oturttu.

"Tutuşturacak kadar odun var, bir dakikada yanar ateş."

Çömeldi, çabucak tutuşturdu odunları. Hâlâ gözlerini dolduran gözyaşlarının arasından garip bir biçimde parladığını gördüğü alevler, Lily'nin bir enkaza benzeyen beyaz yüzüne vuruyordu. Kızlar sessizce bakıştılar: Sonra Lily yine, "Eve gidemedim," dedi.

"Hayır, hayır, buraya geldin canım! Üşümüşsün, yorulmuşsun, sakince otur, ben sana çay hazırlayayım."

Gerty farkında olmaksızın işi gereğı kullandığı avutucu ses tonuna başvurmuştu; bütün kişisel duyguları durumu yönetebilme gayretinin içinde erimişti, deneyimleri ona yarayı incelemeden önce kanamanın durdurulması gerektiğini öğretmişti.

Lily ateşe eğilerek sessizce oturdu; sessizlik yüzünden uyuyamayan bir çocuğı tanıdık seslerin sakinleştirmesi gibi arkasında tıkırdayan fincanların sesi de onu yatıştırıyordu. Ama Gerty elinde çayla yanına gelince fincanı kenara itti, bildiğı odaya yabancı gözlerle baktı.

"Yalnız kalmaya tahammül edemediğim için geldim buraya," dedi.

Gerty fincanı bırakıp Lily'nin yanına çömeldi.

"Lily! Bir şey olmuş, bana anlatmaz mısınız?"

"Sabaha kadar gözümü kırpmadan odamda yatmaya dayanamazdım. Julia Halamın evindeki odamdan nefret ediyorum, onun için sana geldim..."

Ansızın kıpırdadı, uyuşukluğundan sıyrıldı, yeniden korkuyla Gerty'ye sarıldı.

“Ah Gerty, o yılan saçlı tanrıçalar... kanatlarının sesini bilirsin – yalnız, geceleyin, karanlıkta, ha? Ama sen bilmezsin... karanlıktan ürkmene neden olacak bir şey yok senin için...”

Gerty’yi son birkaç saatine döndüren bu sözler dudaklarından zayıf, alaycı bir mırıltı çıkmasına neden oldu, ama kendi ıstırapıyla yanan Lily başka bir şey görecektir durumda değildi.

“Kalabilir miyim sende? Gün ışısa da fark etmez bana, geç mi oldu? Neredeyse sabah mı olacak? Uykusuzluk berbat bir şey herhalde, yatağının yanında durup sana bakar her şey...”

Genç Bayan Farish arkadaşının çırpınan ellerini yakaladı. “Bana bak, Lily! Bir şey olmuş, bir kaza mı oldu? Korkmuşsun, ne korkuttu seni? Bir-iki kelimeyle de olsa anlatabilir misin bana, anlat ki sana yardım edebileyim.”

Lily başını iki yana salladı.

“Korkmadım ben, doğru kelime bu değil. Bir sabah aynaya bakıp bir şekil bozukluğu görmenin nasıl bir şey olduğunu hayal edebilir misin? Sen uyurken oluşan garip bir değişikliği? İşte böyle görünüyorum kendi gözlerime, kendimi kendi kafamda görmeye dayanamıyorum, bilirsin, çirkinlikten nefret ederim, nerede görsem kaçtım ondan, ama sana açıklayamam, sen anlamazsın.”

Başını kaldırdı, gözleri saate gitti.

“Ne kadar uzun gece! Yarın uyuyamayacağımı da biliyorum! Biri bana babamın yatağında uykusuz yatıp korkunç şeyler düşündüğünü anlatmıştı. Kötü biri değildi, sadece şanssızdı, düşünceleriyle baş başa kalınca ne kadar acı çekmiş olması gerektiğini şimdi anlıyorum! Ama ben kötüyüm, kötü bir kızım, düşüncelerimin hepsi kötü,

çevremde hep kötüler oldu. Bu bir mazeret mi? Hayatımı kendim idare edebilirim sanmıştım, gurur duyuyordum, gurur! Ama şimdi onların düzeyindeyim...”

Hıçkırıklara boğuldu, kuru bir fırtınada eğilen ağaç gibi sarsıldı.

Gerty yanı başında, bu ıstırap rüzgârının yeniden sözcüklere dönüşmesini deneyimden gelen bir sabırla bekledi. İlk başta Lily’nin bedensel bir şok geçirdiğini tahmin etmişti, kalabalık sokaklarda bir tehlikeyle karşılaştığını, çünkü Lily’nin Carry Fisher’lerden çıkıp evine gitmekte olduğunu varsayıyordu; ama şimdi başka sinir merkezlerinin darbe aldığını görüyordu, varsayımlarda bulunmaktan vazgeçti.

Lily’nin hıçkırıkları dindi, başını kaldırdı.

“Senin şu yoksul mahallelerinde kötü kızlar var. Söylesene, kendilerini toparlayabiliyorlar mı? Unutup eski gibi hissedebiliyorlar mı?”

“Lily! Böyle konuşma, hayal görüyorsun sen.”

“Kötüden betere gitmiyorlar mı hep? Geri dönüş yok, eski benliğin seni reddeder, dışlar.”

Ayağa kalktı, çok yorgunmuş gibi kollarını gerdi. “Git yat, canım! Çok çalışıyorsun, erken kalkıyorsun. Ben burada ateşin yanında kalırım, sen de ışığını ve kapını açık bırak. Sadece senin yakınımda olduğunu hissetmek istiyorum.” İki elini Gerty’nin omuzlarına koydu, gülümsemesi denizdeki gemi enkazının üstüne doğan güneş gibiydi.

“Seni bırakamam Lily. Gel benim yatağıma uzan. Eller buz gibi, soyunup ısınmalısın.” Birden pişmanlıkla durdu. “Ama ya Bayan Peniston – saat gece yarısını geçti! Ne düşünecek?”

“Yatar o. Bende yedek anahtar var. Hem önemi yok, oraya dönemem.”

“Gitmen gerekmez. Burada kalırsın. Ama nereden geldiğini bana söylemelisin. Dinle, Lily, konuşursan rahatlırsın!” Lily’nin ellerini tekrar ellerine aldı, göğsüne bastırdı. “Anlatmaya çalış, kafan boşalır. Dinle, sen Carry Fisher’in evinde yemekteydin.” Gerty durdu, sonra ani bir cesaretle ekledi: “Lawrence Selden seni bulmak için buradan oraya gitti.”

Bu sözleri duyan Lily’nin yüzündeki bastırılmış ıstırap eridi, bir çocuğun açıkça belli olan zavallılığına dönüştü. Dudakları titriyor, gözlerine yaşlar doluyordu.

“Beni bulmaya mı gitti? Ben de onu kaçırdım! Ah, Gerty o bana yardım etmeye çalıştı. Bana dedi ki –çok zaman önce beni uyardı– kendi kendimden nefret edeceğimi önceden gördü o!”

Gerty, Selden’in adının arkadaşının kurumuş göğsündeki kendine acıma yaylarını gevşettiğini kalbi sıkışarak gördü, Lily çektiği acıları göz yaşları içinde sıraladı. Gerty’nin geniş koltuğuna yan bırakmıştı kendini, başını daha önce Selden’in başını yasladığı yere koymuştu, o salıverilmişliği içinde öyle güzeldi ki, Gerty kendi yenilgisinin kaçınılmazlığını içi acıyarak hatırladı. Ah, rüyasından uyanması için Lily’nin kasıtlı olarak bir şey yapması gerekmezdi! Koltuğa uzanmış o güzelliğe bakmak, ondaki doğal gücü görmek, aşkın ve kudretin Lily’ye ait olduğunu, feragat ve hizmetinse bu iki özelliğin sömürdüğü kişilerin kaderi olduğunu görmek demekti. Ama Selden’in delicesine âşık olması kaçınılmaz bir gereklilik gibi görünse bile adının doğurduğu etki Gerty’nin azmini son bir acıyla sarstı. Erkekler böyle insanüstü aşklardan

geçerler ve onları geride bırakırlar; bu tür aşklar, yürekleri insani hazlara boyun eğdiren denemelerdir. Tam burada tedavi etmeye başlamayı nasıl da arzulardı Gerty, ıstırap çekenini nasıl da avutup hayata tahammül etmeye yöneltirdi! Ama Lily'nin duygularını açığa vurması, Gerty'nin bu son umudunu da kırdı. Sahildeki ölümlü genç kız, avını seven denizkızının karşısında çaresizdir: Bu kurbanlar çıktıkları serüvenden cansız dönerler geriye.

Lily ayağa fırladı, iki eliyle arkadaşını sertçe yakaladı. "Gerty, onu tanıyorsun, onu anlıyorsun –söyle bana; ona gitsem, her şeyi anlatsam– desem ki: 'ben baştan aşağı kötüyüm –bana hayranlık duyulsun istiyorum, heyecan istiyorum, para istiyorum–' evet, *para!* Benim ayıbım bu, Gerty –biliniyor, söyleniyor– erkekler böyle düşünüyorlar hakkımda –bütün bunları ona söylesem– olanı biteni anlatsam –'aşağılıkların da aşağılığı oldum, onların aldığı aldım ama onların ödediği gibi ödemedim' desem– ah Gerty, onu tanıyorsun, onun adına konuşabilirsin: Her şeyi anlatsam ona, benden nefret eder mi? Yoksa bana acır mı, beni anlar mı, kendimden nefret etmekten alıkoyar mı beni?"

Gerty soğuk ve tepkisiz kaldı. Kendisinin sınanması zamanının geldiğini biliyordu, zavallı kalbi kaderine karşı çılgın gibi atıyordu. Karanlık bir ırmağın çakan bir şimşegin altından akması gibi o da kendi mutluluk fırsatının şimşek gibi çakan bir kışkırtılmanın altından hızla geçip gittiğini görüyordu. "Selden de her erkek gibidir" demekten kendisini alıkoyan neydi? Ne de olsa Selden'den fazla emin değildi. Ama böyle yapsaydı kendi aşkına küfretmiş gibi olurdu. Selden'i ancak en soylu bir ışıktaki görebiliyordu, kendi tutkusu ne kadar güçlüyse ona da o ölçüde güvenmesi gerekiyordu.

“Evet, onu tanıyorum; sana yardım edecektir,” der demez Lily göğsüne kapanıp tutkusunu gözyaşlarıyla dışa vurdu.

Küçük dairede sadece tek yatak vardı; Gerty Lily’nin elbisesinin bağlarını çözüp dudaklarını sıcak çaya değdirmeye ikna ettikten sonra iki genç kız yatağa yan yana uzandılar. Işığı söndürüp karanlıkta sessizce yattılar, Gerty yatak arkadaşına değmemek için daracık karyolanın kenarına büzüldü. Lily’nin okşanmaktan hoşlanmadığını bildiğinden arkadaşına karşı duygularını içinden geldiği gibi göstermemeye dikkat etmeyi çoktan öğrenmişti. Ama bu gece Gerty’nin bedeninin her hücresi Lily’nin yakınlığından kaçınıyordu. Onun soluk alıp verişini dinlemek, o sırada örtünün oynadığını hissetmek bir eziyetti. Lily dönüp yerine iyice yerleşince güzel kokulu saçından bir tutam Gerty’nin yanağına süründü. Lily’ye ait her şey sıcak, yumuşak ve kokuluydu; kederinin lekeleri bile yakışıyordu ona, tıpkı yağmur damlalarının kurumuş güle yakıştığı gibi. Gerty, iki kolunu yanına uzatmış, kukla gibi hareketsiz ve incecik yatarken yanında soluk alıp veren sıcak bedenin hıçkırıklarla sarsıldığını hissetti; Lily elini uzattı, arkadaşının elini tuttu, bırakmadı.

“Tut beni Gerty, tut beni, yoksa aklıma bir şeyler gelecek,” diye inledi; Gerty de sessizce bir kolunu arkadaşının altından geçirdi, çırpınan çocuğuna yer hazırlayan bir anne gibi Lily’nin başını kolunun oyuğuna aldı. O sıcacık oyukta Lily sakince yattı, solukları düzene kavuştu. Kötü düşleri engellemek istercesine hâlâ Gerty’nin elini sıkı sıkı tutuyordu, ama parmakları gevşedi, başı dayandığı yere iyice gömüldü, Gerty onun uykuya daldığını hissetti.

15. Bölüm

Lily uyandığında kendini yatakta yalnız buldu, odaya kış ışığı girmişti.

Doğrulup oturdu, bulunduğu yeri yadırgamıştı; sonra her şeyi hatırladı, ürpererek çevresine bakındı. Yakındaki bir binanın arka duvarından incecik yansıyan soğuk bir güneş ışığında gece elbisesiyle pelerininin bir koltukta üst üste atılmış durduklarını gördü. Çıkarılıp bırakılmış giyim kuşam bir sofradaki artıklar kadar iç kapayıcıdır, kendi evindeyken hizmetçisinin dikkati sayesinde böyle aykırılıkları görmek durumunda kalmadığı geldi aklına. Yorgunluktan ve Gerty'nin yatağında hareketleri sınırlandırıldığı için bütün bedeni ağrıyordu. Tedirgin uykusu boyunca yatakta dönecek yer olmadığını farkındaydı, hareketsiz kalmak için uzunca süre çaba harcadığından sanki bütün geceyi bir trende geçirmiş gibiydi.

Kendini ilk belli eden bu bedensel rahatsızlık oldu; sonra onun altında, ona paralel bir ruhsal dermansızlık, duyduğu ilk tiksintiden daha da katlanılmaz bir bitkinlik kendini dehşetle hissettirdi. Her sabah göğsünün üzerinde bu ağırlıkla uyanmak düşüncesi Lily'nin yorgun

zihnini gayrete getirdi. Tökezleyerek düştüğü bu bataklıktan bir çıkış yolu bulmalıydı. Harekete geçme ihtiyacı duyuran, pişmanlıktan ziyade sabah düşüncelerinden korkmasıydı. Ama inanılmaz derecede bitkindi; düşüncelerini peş peşe sıralamaktan yorulmuştu. Geriye yaslandı, daracık odaya somut bir tiksintiyle baktı. Yüksek binaların arasına sıkışmış hava pencerelerden içeri taze bir soluk salamıyordu; kıvrılarak uzayan eski püskü borularda su buharı şakımaya başlamıştı, kapının çatlaklarından içeri yemek kokusu sızıyordu.

Kapı açıldı, giyinmiş, şapkasını takmış Gerty elinde bir fincan çayla içeri girdi. Kasvetli ışıktaki yüzü sapsarı ve şişmiş görünüyordu, donuk saçlarının rengi teninin rengine karışıyordu.

Çekinerek Lily'ye baktı, nasıl olduğunu sordu huzursuz bir sesle; Lily de aynı tarzda yanıtladı onu, çayını içmek üzere yatakta doğruldu.

"Dün gece aşırı yorgundum herhalde; sanırım arabada sinir krizi geçirdim," dedi, çayından aldığı yudum tembel düşüncelerini berraklaştırırken.

"İyi değildin; iyi ki buraya geldin," diye yanıtladı Gerty.

"Ama eve nasıl gideceğim? Ya Julia Hala...?"

"Biliyor; erkenden telefon ettim, hizmetçin de senin eşyanı getirdi. Bir şeyler yemez misin? Yağda yumurta hazırladım kendi elimle."

Lily yiyemedi; ama çay işe yaradı, ayağa kalkacak kadar güçlendi, hizmetçisinin meraklı bakışları altında giyinebildi. Gerty'nin acele gitmek zorunda olması içini rahatlatmıştı, ikisi sessizce öpüşürken bir gece öncesinin duygularından iz yoktu.

Lily Bayan Peniston'u heyecan içinde buldu. Grace Stepney'i çağırtmıştı, yüksükotu alıyordu. Lily soru yağmurunu elinden geldiğince göğüsledi, Carry Fisher'in evinden dönerken bir baygınlık geçirdiğini anlattı; eve kadar gitmeye gücünün yetmeyeceğinden korktuğunu ve Bayan Farish'e gittiğini söyledi, ama gece dinlenmenin kendisine iyi geldiğini, doktora ihtiyacı olmadığını ekledi.

Bayan Peniston'un içi rahatladı, böylece kendini kendi hastalığının belirtilerine verebilecekti, Lily'ye gidip yatmasını söyledi, halasına göre bütün bedensel ve ruhsal rahatsızlıkların devası buydu. Lily odasında yalnız kalınca gerçekleri net bir şekilde düşünmeye başladı. Gündüz gözüyle bakınca zorunlu olarak gecenin puslu imgesinden farklıydı durum. Birbirlerine çaya giden yılan saçlı tanrıçalar dedikodu ediyorlardı şimdi. Ama belirsizlikten sıyrılınca korkuları daha da çirkinleşmişti; hem harekete geçmesi gerekiyordu, çılgınca bağırıp çağırması değil. İlk kez kendini zorlayıp Trenor'a tam olarak ne kadar borcu olduğunu hesap etmeye çalıştı, bu iğrenç hesabın sonucunda, adamdan toplamda dokuz bin dolar almış olduğu ortaya çıktı. Bu miktar alınırken ve verilirken dayandırıldığı sudan bahane, Lily'nin duyduğu utancın ateşinde büzülüp kaldı: Bunun bir kuruşunun bile kendine ait olmadığını biliyordu Lily, özsaygısını yeniden kazanmak için bütün parayı geri ödemesi gerektiğini de. İncinen duygularını bu şekilde avutamamak genç kıza her yanını uyuşturan bir önemsizlik duygusu yaşattı. Hayatında ilk kez, bir kadının onurunu korumasının arabasını korumaktan daha pahalıya gelebileceğini anlıyordu; ahlaki bir niteliği korumanın dolarlara ve kuruşlara bağlı

olmasının, dünyanın sandığından daha sefil görünmesine yol açacağını da.

Yemekten sonra, Grace Stepney'in meraklı gözleri uzaklaşınca Lily halasıyla baş başa konuşmak istedi. İki hanım üst kata, oturma odasına çıktılar, orada Bayan Peniston, kapağında Beatrice Cenci'nin bir minyatürünün süslediği bronz bir kutunun durduğu cilalı sehpanın yanındaki, sarı düğmelerle süslenmiş siyah saten koltuğuna oturdu. Bir tutuklu mahkeme salonunun donanımından nasıl hoşlanmazsa Lily de bu nesnelerden o kadar hoşlanmıyordu. Halası az sayıdaki yakın arkadaşını burada kabul ederdi, türbanlı Beatrice'in pembe gözlü sırtışı Lily'nin zihninde hep Bayan Peniston'un dudaklarındaki gülümsemenin yavaş yavaş silinmesiyle ilişkili olmuştu. Halasının bir olay çıkmasından ürkmesi ona öyle bir acımasızlık veriyordu ki, kişiliği çok güçlü biri bile oluşturmazdı bu özelliği, çünkü bunu yaparken yanlış ya da doğruyu hiç aklına getirmiyordu; bunu bilen Lily de olay çıkarmaktan uzak duruyordu. Şimdiye kadar da hiç bu kadar az istekli olmamıştı halasıyla konuşmaya, ama dayanılmaz bir durumdan kaçmak için başka yollar araması boşuna olmuştu.

Bayan Peniston Lily'yi dikkatle süzdü. "Rengin bir tuhaf, Lily; durmadan oraya buraya koşuşturmanın izleri görülmeye başlamış," dedi.

Genç Bayan Bart önüne bir fırsat çıktığını gördü. "Bence o yüzden değil, Julia Hala," diye yanıt verdi, "sorunlarım vardı."

"Ya," dedi Bayan Peniston, dilencinin karşısında cüzdan kapatılırken çıkan sesi andıran bir sesle ağzını kapatırken.

“Seni bu sorunlarla sıktığım için özür dilerim,” diye devam etti Lily, “ama dün geceki bayılmamın kısmen endişelerim yüzünden olduğuna inanıyorum...”

“Bana kalırsa bunda Carry Fisher’in aşçısının yeterince payı vardır. Aşçısı, 1891’de –bizim Aix’e gittiğimiz yılın baharında– Maria Melson’un yanında çalışmış olan bir kadın; o yıl, gemiye binmeden iki gün önce onlarda yemek yediğimizi hatırlıyorum, bakır tencerelerin kalaylanmamış olduğuna *emin*.”

“Fazla yemedim sanırım, yemek de yiyemiyorum uyuyamıyorum da.” Lily sustu, sonra birden, “İşin aslı şu ki Julia Hala, biraz borcum var,” dedi.

Bayan Peniston’un yüzünün karardığı belli oluyordu, ama yeğeninin beklediği kadar şaşkınlık okunmuyordu o yüzde. Halası konuşmayınca Lily devam etmek zorunda kaldı: “Budalalık ettim...”

“Hem de ne budalalık,” diye onun sözünü kesti Bayan Peniston. “Ettiğine hiç kuşkim yok. Senin kadar geliri olan, masrafı olmayan birinin, ki sana hep verdiğim hediyeleri de unutmayalım...”

“Ah, elin çok açıldı hep, Julia Hala; senin iyiliklerini unutamam. Ama bir genç kızın şimdilerde nasıl masrafları olduğunun farkında olmayabilirsin...”

“Senin giysilerin ve yol masrafların dışında bir harcaman olduğunun farkında değilim. Güzel giyinmeni bekliyorum, ama geçen ekimde Celeste’ye olan borcunu ben ödedim.”

Lily duraksadı; halasının acımasız belleği hiç bu kadar sırasız devreye girmemişti. “Elinden geldiğince iyi davrandın bana. Ama o zamandan beri birkaç şey almam...”

“Ne tür şeyler? Elbise mi? Ne kadar para harcadın? Faturayı göreyim, bana kalırsa bu kadın seni kandırıyor.”

“Ah hayır, sanmam; elbiseler öyle pahalılaştı ki, hem insanın çok çeşitli şeylere ihtiyacı oluyor, şehir dışına giderken, golfta ve buz pateninde ve Aiken ve Tuxedo...”

“Faturayı göster bana,” diye yineledi Bayan Peniston.

Lily yine duraksadı. Birincisi Bayan Celeste henüz faturasını yollamamıştı; ikincisi, o faturanın tutarı, Lily’nin ihtiyacı olan miktarın sadece küçük bir kısmıydı.

“Kışlıklarımın faturasını henüz yollamadı, ama büyük bir rakam olduğunu biliyorum; bir-iki şey daha var, dikkatsiz ve tedbirsiz davrandım – borcumun miktarını düşündükçe ürküyorum...”

Kaygı dolu sevimli yüzünü kaldırıp Bayan Peniston’a baktı, karşı cinsi o kadar etkileyen bir yüzün kendi cinsinde de etkisi olacağını anlamsızca umuyordu. Ama umduğu sonucu alamadı, Bayan Peniston tedirginleşip kendini geri çekti.

“Gerçekten Lily, kendi işlerini halledecek yaştasın, dün gece yaptıklarınla ödümü kopardıktan sonra en azından böyle konularla canımı sıkmak için daha uygun bir zaman seçebilirdin.” Bayan Peniston saate göz atıp bir yüksükotu hapı yuttu. “Celeste’ye bin dolar daha borcun varsa faturayı bana yollasın,” diye ekledi, bu konuşmayı ne pahasına olursa olsun bitirmek ister gibi.

“Çok üzgünüm Julia Hala, seni bu saatte rahatsız etmeyi hiç istemem; ama başka seçeneğim yok. Daha önce konuşmalıydım seninle, bin dolardan çok daha fazla benim borcum.”

“Çok daha fazla mı? İki bin mi? Soymuş seni bu kadın!”

“Sadece Celeste değil, demiştin sana. Ben... Başka faturalar da var – daha acil, kapatmam gereken.”

“Ne aldın sen Tanrı aşkına? Mücevher mi? Aklını kaçırmış olmalısın,” dedi Bayan Peniston, sertçe. “Ama borca girdiysen, sonuçlarına da katlanmalısın, faturalarını ödeyene kadar aylık gelirini bir kenara koymalısın. Dört bir yana koşup duracağına gelecek bahara kadar burada sakince oturursan hiç masrafa girmezsin, ben şimdi terzinin faturasını ödersem sen de dört-beş aya kadar geri kalan borcunu kapatabilirsin.”

Lily susuyordu. Celeste’nin faturasını ödeyeceğim diye Bayan Peniston’dan bin dolar bile koparamayacağını biliyordu, Bayan Peniston terzinin faturalarını inceler, çeki de ona yazardı, Lily’ye değil. Ama genç kızın o gün akşam olmadan bu parayı bulması gerekiyordu.

“Benim sözünü ettiğim borçlar –farklı– tüccar faturası gibi değil,” diye karmakarışık konuşmaya başladı Lily; ama Bayan Peniston’un bakışını görünce neredeyse korktu devam etmeye. Acaba halası bir şeyden kuşkulanıyor muydu? Bu düşünce Lily’nin itirafını hızlandırdı.

“Aslında ben epeyce iskambil oynadım, briç; bütün kadınlar oynuyor; kızlar da – beklenen bir şey bu. Bazen kazandım, epeyce kazandım. Ama son zamanlarda şansım rast gitmedi, tabii böyle borçlar azar azar ödenmiyor...”

Durdu; Lily’yi dinleyen Bayan Peniston’un yüzü taş kesilmiş gibiydi.

“İskambil – parayla kumar mı oynadın? Öyleyse doğru: Bana söylemişlerdi de inanmamıştım. Duyduğum öteki dehşet verici şeylerin de doğru olup olmadığını sormayacağım, sinirlerimi bozacak kadar çok şey duydum.

Bu evde sana nasıl örnek olunduğu düşünülürse! Ama sanırım senin yabancı ülkede yetişmiş olman yüzünden – annenin arkadaşlarını nereden edindiğini kimse bilmezdi. Pazar günleri de tam bir skandaldı – bunu biliyorum.”

Bayan Peniston ansızın döndü. “Pazar günleri kâğıt mı oynuyorsun?”

Bellomont’ta ve Dorset’lerle geçirdiği bazı yağmurlu pazar günlerini hatırlayınca yüzü kızardı Lily’nin.

“Bana karşı çok sertsin Julia Hala, kâğıt oyunlarına hiçbir zaman fazla önem vermedim, ama kızlar kendilerinin ukala ve tepeden bakar gibi görülmelerinden hiç hoşlanmazlar, herkes de ötekiler ne yapıyorsa onu yapar. Bu bana ders oldu, bu sefer kurtulmama yardım edersen söz veriyorum ki...”

Bayan Peniston uyarırcasına kaldırdı elini. “Söz vermeni istemiyorum; gerek yok. Sana evimi açtığımda kumar borçlarını üstleneceğimi taahhüt etmedim.”

“Julia Hala! Bana yardım etmeyeceğini söylemiyorsun, değil mi?”

“Elbette ki davranışını onayladığım izlenimi verecek hiçbir şey yapmayacağım. Terzine gerçekten borcun varsa bunu halledeceğim – bunun ötesinde borçlarını üstlenmekle yükümlü görmüyorum kendimi.”

Lily ayağa kalkmıştı, halasının karşısında beti benzi atmış, titreyerek duruyordu. İçinden gururu kabarıyordu, ama aşağılanmıştı, dudaklarından çıkan çığlığı engelleyemedi: “Julia Hala, rezil olurum, ben...” Ama devam edemedi. Halası kumar borcu hikâyesine kulaklarını tıkadıysa korkunç gerçeğin itirafına karşı nasıl bir tepki verirdi?

“Rezil olmuşsundur zaten, Lily. Yaptığının sonuçları yüzünden değil de bizzat kendisi yüzünden.

Arkadaşlarının seni onlarla kâğıt oynamaya ikna ettiklerini söylüyorsun, eh, o zaman onlar da bir ders alsınlar. Herhalde onların kaybedecek biraz paraları var – her ne ise, paramı kumar borcunu ödeyerek ziyan etmeye niyetim yok. Şimdi de beni yalnız bırakmanı rica ediyorum, bu sahne beni fazlasıyla rahatsız etti, kendi sağlığını düşünmeliyim. Güneşliği aşağı çeker misin lütfen, Jennings’e de söyle bugün öğleden sonra Grace Stepney’den başka kimseyi görmek istemiyorum.”

Lily odasına çıkıp kapıyı sürgüledi. Korkudan ve öfkeden titriyordu – yılan saçlı tanrıçaların kanat sesleri kulaklarında zonkluyordu. Kör gibi, sendeleyerek odada bir aşağı bir yukarı dolaştı. Son çıkış yolu da kapanmıştı – onursuzluğuyla baş başa bırakıldığını hissetti.

Huzursuz adımları onu birden şöminenin üzerindeki saatin önüne götürdü. Üçü çeyrek geçiyordu, Selden’in saat dörtte geleceğini hatırladı. Bir-iki sözcükle adamı savuşturmayı düşünmüştü – ama şimdi onu görme düşüncesi yüreğini hoplattı. Onun aşkında bir kurtuluş vaadi saklı değil miydi? Bir gece önce Gerty’nin yanında yatarken Selden’in gelişini, onun göğsünde ağlayıp acılarını boşaltmanın ne kadar tatlı olacağını düşünmüştü. Elbette ki Selden gelmeden acılarına neden olan şeyi halletmiş olacaktı, Bayan Peniston’un kendisine yardımcı olacağından hiç kuşku duymamıştı. İstirabını bir kasırğa gibi hissederken bile Selden’in aşkının sığınacağı son yer olamayacağını sezmişti, ama devam etmek için güç toplarken oraya bir anlığına sığınmak çok hoş olurdu.

Ama şimdi Selden’in aşkı tek umuduydu, orada sefil halde öylece tek başına otururken Selden’e sırrını açma düşüncesi, intihar edene ırmağın akışının görüldüğü

kadar çekici geldi Lily'ye. İlk atlayış korkunç olurdu – ama sonra ne tür bir ferahlama gelirdi. Gerty'nin sözlerini hatırladı: “Onu tanıyorum – sana yardım eder”; hasta birinin sağaltıcı bir kutsal emanete tutunması gibi onun zihni de bu sözlerle tutunuyordu. Ah, gerçekten anlayabilseydi Selden – Lily'ye parçalanmış hayatını toplamasında, içinde geçmişten hiçbir iz kalmayacak yeni bir biçimde yeniden kurmasına yardımcı olsaydı! Lily'nin daha iyi şeylere layık olduğunu hissettirmişti hep, Lily böyle bir teselliye daha önce hiç bu kadar ihtiyaç duymamıştı. İtirafıyla Selden'in aşkını riske sokacağını düşününce bir kez daha ürktü Lily; çünkü aşka ihtiyacı vardı. Bu aşk, tutkunun ateşinden yararlanıp özsaygısının kırılmış parçalarını yapıştıracaktı. Yine Gerty'nin sözcüklerine döndü, sıkı sıkı tutundu onlara. Selden'e karşı hissettiklerini Gerty'nin bildiğinden emindi, ama gözü kördü, Gerty'nin Selden hakkındaki duygularının kendisinininkinden çok daha tutkulu olabileceği hiç aklına gelmemişti.

Saat dörtte salondaydı; Selden'in gecikmeyeceğinden emindi. Ama saat dördü geçti, sabırsız yüreğinin vuruşlarıyla ölçülen dakikalar çılginca ilerledi. Bulunduğu sefil durumu yeniden gözden geçirecek zamanı oldu Lily'nin, Selden'e itiraf etmekle onun hayallerini yıkmak dürtüleri arasında gidip geldi. Dakikalar geçtikçe kendini onun anlayışına teslim etme ihtiyacı daha da baskın oldu, ıstırabının yükünü tek başına çekemeyecekti. Belki tehlikeli bir an olabilirdi; ama o anı atlatmak ve genç adamın bağlılığının korunağına sığınmak için güzelliğine güvenemez miydi?

Ama zaman geçti, Selden görünmedi. Kuşkusuz bir engel çıkmıştı ya da Lily'nin aceleyle karaladığı notu

yanlış okumuştu, saati dört değil de beş sanmıştı. Sokak kapısının zilinın saat beşten az sonra alması bu varsayımı doğruladı, Lily de bundan böyle notlarını daha okunur şekilde yazmaya karar verdi. Holdeki ayak sesleri, nden giden kâhyanın sesi Lily'nin damarlarını taze bir güçle doldurdu. Kendini yeniden acil durumları uyanıka ve beceriyle çözümleyen kişi olarak hissetti, Selden'in üzerindeki gücünü hatırlayınca da içi yeniden güvenle doldu. Ama salonun kapısı açıldığında gelenin Rosedale olduğunu gördü.

Gösterdiği tepki içine bir sızı sapladı, ama kaderin bu kötü oyununa ve kapının Selden dışında kimseye açılmaması konusunda gösterdiği dikkatsizliğe bir an fkelense de kendini tuttu ve Rosedale'i nazikçe karşıladı. Selden geldiğinde bu konuğu evde bulacak olması can sıkıcıydı ama Lily gereksiz konuklardan kurtulma sanatında ustaydı, içinde bulunduğu ruh halinde Rosedale kesinlikle gereksiz biriydi.

Birkaç dakikalık bir sohbetten sonra Rosedale'in duruma nasıl baktığı Lily'nin kafasına dank etti. Bry'ların evindeki eğlenceyi rahat ve kişisellikten uzak bir konu diye seçmişti Lily, Selden gelene kadar oyalanacaklarını düşünmüştü, ama çay masasının yanında elleri ceplerinde, bacakları iki yana açılmış durumda dikilip duran Rosedale konuya hemen kişiisel bir yön verdi.

"ok hoştu, evet, bence hoştu. Welly Bry bu işi öğrendi, iyice anlayana kadar da peşini bırakmayacak. Tabii şu ya da bu aksadı, Bayan Fisher'in becerebileceğini bekleyemeyeceğimiz şeyler, şampanya soğuk değildi, vestiyerde de paltolar karıştı. Ben olsam müziğe daha fazla para ayırırdım. Ama ben böyleyim: Eğer bir şeyi istiyorsam

parasını ödemeye hazırım. Önce tezgâha gidip sonra bu mal bu fiyata değer mi demem. Welly Bry'lar gibi bir davet düzenlemek beni tatmin etmez, ben daha teklifsiz, daha doğal bir şey yapardım, telaşa kapılmadan görürdüm işimi. Bunu yapmak için de iki şey gereklidir Bayan Bart: Para ve o parayı harcayacak doğru kadın."

Sustu, Lily çay fincanlarını düzenliyormuş gibi yaparken kızı dikkatle inceledi.

"Param var," dedi boğazını temizleyerek, "istediğim şey kadın, ona da sahip olmayı kafama koydum."

Hafifçe öne eğildi, ellerini bastonuna dayadı. Ned Van Alstyne tipinde adamların salona şapkaları ve bastonlarıyla girdiklerini görmüştü, bunun görünümlerine zarif bir samimiyet kattığını düşünüyordu.

Lily susuyor, belli belirsiz gülümsüyordu, dalgın bakışları adamın üzerine dikilmişti. Bir bildirimde bulunmanın zaman alacağını, red yanıtı verme zamanı gelmeden Selden'in mutlaka gelmiş olacağını düşünüyordu. Lily'nin içine kapanık ama dışa kapalı olmayan, düşünceli görünümünü Bay Rosedale ince bir teşvik olarak anladı. Fazla hevesli görünenlerden hoşlanmazdı.

"O kadına sahip olacağım," diye tekrarladı, özgüvenini güçlendirmek üzere bir kahkaha atarak. "Hayatta ne istediysem genellikle elde etmişimdir Bayan Bart. Para istedim, nasıl yatırım yapacağımı bilemeyeceğim kadar kazandım; şimdi de doğru kadına harcayamayacaksam paranın bir önemi kalmadı. Paramla şunu yapmak istiyorum: Karım bütün öteki kadınların kendilerini küçük görmelerini sağlamalı. Bu yolda harcanan paraya hiç acımam. Ama her kadın yapamaz bunu, ona ne kadar para harcarsanız harcayın. Bir tarih kitabında bir kız vardı,

altın perdeler filan istiyordu, perdeleri kızın üzerine fırlattılar, altında ezildi: Onu öldürdüler. Eh, şu söz doğru: Bazı kadınlar mücevherlerinin altında gömülmüş gibi dururlar. Benim istediğim, üzerine ne kadar elmas takarsam takayım başını dik tutacak bir kadın. Dün akşam Bry'lerde sana baktığımda, o beyaz elbisenle, başında taç varmışçasına, kendi kendime dedim ki: 'Aman Tanrım, eğer bir tacı olsaydı onu başında kendinden bir parçaymış gibi taşırdı.'"

Lily hâlâ konuşmuyordu, konuya ısınan Rosedale devam etti: "Ne olduğunu söyleyeyim sana, o tür bir kadın bütün öteki kadınların topundan daha pahalıya mal olur. Bir kadın incilerine boş veriyorsa, herkesinkinden daha iyi olması gerekir incilerinin, başka şeylerde de geçerli bu. Ne demek istediğimi biliyorsun, sadece gösterişli şeyler ucuzdur. Ben karımın, eğer isterse dünyayı doğal karşılayabilmesini isterim. Biliyorum, paranın bayağı bir yanı var, o da onu düşünmek; karım asla böyle yapıp kendini küçültmek zorunda kalmayacak." Sustu, sonra daha önceki tavrına talihsiz bir dönüş yaparak, "Sanırım aklımdaki hanımefendiyi biliyorsunuz, Bayan Bart," dedi.

Lily başını kaldırdı, bu meydan okuma karşısında neşesi yerine gelir gibi olmuştu. Kendi kafasındaki karmakarışık karanlık düşüncelere rağmen Bay Rosedale'in milyonlarının şingirtisinin hafifçe baştan çıkarıcı bir tınısı vardı. Kendi sefil borcunu kapatmaya yetecek kadarı olsaydı! Ne var ki Selden'in gelmesini beklerken o paranın ardındaki erkeği iyice itici bulmaya başlamıştı. İkisinin arasındaki tezat çok çarpıcıydı, gülümsemesini zor gizledi Lily. En iyisi, lafı dolaştırmadan konuşmak, dedi kendi kendine.

“Eğer kastettiğiniz kişi bensem, Bay Rosedale,” dedi, “müteşekkirim size – gururum okşandı; ama sizin böyle düşünmenize yol açacak ne yaptığımı...”

“Ah, bana körkütük âşık olmadığını söylüyorsan, bunu anlayacak kadar akliselim sahibiyim. Ben sana sanki – bu koşullar altında benden nasıl bir konuşma beklediğini biliyorum sanırım. Sen beni şaşkına çevirdin – tam anlamıyla böyle– ben sana sonuçlar hakkında basit bir döküm yapıyorum. Benden pek hoşlanmıyorsun –henüz hoşlanmıyorsun– ama lüksten hoşlanıyorsun; stilden ve eğlenmekten ve parayı dert etmemekten. İyi zaman geçirmek ve bunun için para ödememek istiyorsun; benim önerim iyi zaman geçirmeni sağlamak ve hesabı ödemek.”

Durdu; Lily dudaklarında buz gibi bir gülümsemeyle, “Bir noktada yanılıyorsunuz, Bay Rosedale,” dedi. “Neden hoşlanıyorsam hesabını ödemeye hazırım.”

Eğer Rosedale’in sözleri genç kızın özel işlerine yönelik belli belirsiz bir ima idiye bunu göğüslemeye ve reddetmeye hazır olduğunu göstermek amacıyla konuşmuştu Lily. Rosedale kızın ne demek istediğini anladıysa da hiç utanıp sıkılmadı, aynı tonda sürdürdü sözlerini: “Seni kırmak istemedim; çok açık konuştuysam bağışla. Ama neden dürüst davranmıyorsun bana? Neden böyle blöf yapıyorsun? Sıkıntıya düştüğün zamanlar oldu, biliyorsun –hem de ne sıkıntı– bir kızın yaşı ilerledikçe ve her şey yol aldıkça bir bakar ki arzuladığı şeyler yanından geçip gider ve geri gelmezler. Senin aynı durumda olduğunu söylemek istemiyorum, ama öyle sıkıntılar çektin ki senin gibi bir kızın bunları hiç yaşamaması gerek; sana bütün bunlara kesin olarak sırtını dönme fırsatını sunuyorum.”

Rosedale'in sözleri sona erdiğinde Lily'nin yanakları alev alevdi; adamın amacı apaçık ortadaydı, buna kulak asmamak zayıflığının talihsiz bir itirafı olurdu, ancak açıkça öfkelenmek de adamı tehlikeli bir anda gücendirmek anlamına gelirdi. Lily'nin dudakları kızgınlıkla titredi, ama adamla tartışmaması için onu uyaran iç sesi bu kızgınlığı bastırdı. Lily hakkında çok şey biliyordu Rosedale, kendini en iyi yönüyle göstermesi gereken anda bile ne kadar çok şey bildiğini kıza göstermekte tereddüt etmiyordu. Öyleyse Lily'nin nefretini açığa vurması adamın kendini kısıtlamak için tek nedenini ortadan kaldırırsa gücünü nasıl kullanırdı Rosedale? Lily'nin bütün geleceği, adama nasıl bir yanıt vereceğinde yatabilirdi; öteki kaygılarının gerginliğini yaşarken, soluk soluğa kaçan birinin kavşakta durup hangi yola sapacağını sakın sakın kararlaştırmaya çalışması gibi Lily de durup düşünmeliydi bunu.

"Çok haklısınız, Bay Rosedale. Sıkıntılarımla oldu, beni onlardan kurtarmak istediğiniz için minnettarım size. İnsan yoksulsa ve zenginlerin arasında yaşıyorsa, tamamiyle özgür olmak, özsaygısını korumak her zaman kolay değil; para konusunda dikkatsiz davrandım, faturalarım canımı sıktı. Ama sizin önerilerinizi kabul etmek için bunu gerekçe sayarsam bencilce ve nankörce davranmış olurum; karşılığında dertlerimden kurtulma isteği dışında bir şey veremem size. Bana zaman vermelisiniz, sizin iyiliğinizi düşünmek için ve karşılığında size ne verebileceğimi düşünmek için zaman..."

Sevimli bir hareketle elini uzattı, görüşmeyi bitirdiğini sertlikten uzak bir şekilde gösterdi. Gelecekte yumuşak bir tutumla karşılaşacağını ima edilmesi Rosedale'in

itiraz etmeden ayağa kalkmasına neden oldu, hiç ummadığı bu başarıyla yanakları kızarmıştı, damarlarındaki kanın geleneğiyle terbiye edildiği için verileni kabul etti, daha fazlası için gereksiz telaş göstermedi. Rosedale'in böyle hemen boyun eğmesinde Lily'yi ürküten bir şey vardı, bunun gerisinde en güçlü iradeye bile boyun eğdirebilecek bir sabrın biriktirilmiş gücünün varlığını hissetti. Ama hiç değilse dostça vedalaşmışlardı, Rosedale de Selden'le karşılaşmadan ayrılmıştı evden; Selden'in hâlâ gelmemesi Lily'nin içine yeniden panik saldı. Rosedale evde bir saatten fazla kalmıştı, Lily artık Selden'in gelmesini beklemenin boş bir umut olduğunu anladı. Neden gelmediğini belirten bir pusula yazacaktı elbette; son postayla gelecekti o pusula. Ama Lily itirafını ertelemek zorunda kalacaktı; bu gecikmenin ürpertisi bitkin yüreğine çöktü.

Postacı kapıyı son seferinde çalıp Lily'ye hiçbir pusula getirmeyince yüreğindeki ağırlık daha da arttı, yalnız bir gece geçirmek üzere odasına çıktı; Gerty'ye azaplar içindeki imgelemiyi anlattığı gibi korkunç ve uykusuz bir gece geçirecekti. Kendi düşünceleriyle yaşamayı öğrenememişti, böyle apaçık bir ıstırapla dolu saatler boyunca onlarla yüz yüze gelmek yanında, daha önce uyanık geçirdiği, karmakarışık, sefil gece kolayca katlanılır görünüyordu.

Doğan güneş kalabalık hayaletleri dağıttı, Lily öğlene kadar Selden'den haber alacağına emindi; ama akşama kadar Selden ne geldi ne de bir haber gönderdi. Lily evde kaldı, halasıyla birlikte öğle ve akşam yemeğini yedi, halası kalbinde çarpıntı olduğundan yakınıyor, soğuk bir sesle havadan sudan konuşuyordu. Bayan Peniston

erkenden yatmaya gitti, o yatınca Lily oturup Selden'e bir not yazdı. Pusulayı göndermek için bir ulak çağırmak üzereydi ki gözü dirseğinin dibinde duran akşam gazetesindeki bir paragrafa ilişti: "Bu öğleden sonra Windward Liner Antilles'le Havana ve Karayipler'e hareket eden yolcular arasında Bay Lawrence Selden de bulunuyor."

Lily gazeteyi bırakıp kımıldamadan oturdu, gözlerini notu yazdığı kâğıda dikmişti. Selden'in asla gelmeyeceğini anlamıştı artık, gelmekten korktuğu için gittiğini anlamıştı. Lily kalkıp yürüdü, sonra durdu, şöminenin üstündeki ışıklandırılmış aynada kendini uzun uzun seyretti. Yüzündeki çizgiler iyice belirginleşmişti, yaşlı görünüyordu, eğer bir kız kendine yaşlı görünüyorsa başkalarına nasıl görünürdü? Aynanın önünden ayrıldı, odada amaçsızca dolaşmaya başladı, Bayan Peniston'un Axminster halısındaki devasa güller arasında adımlarını mekanik bir dikkatle atıyordu. Birden Selden'e not yazdığı kalemin hâlâ kapağı açık olan mürekkep hokkasına dayalı durduğunu fark etti. Yeniden oturdu, bir zarf çıkarıp üzerine aceleyle Rosedale'in adresini yazdı. Sonra bir kâğıt aldı, kalemi elinde oturdu. Tarihi ve Sevgili Bay Rosedale'i yazmak kolay olmuştu, ama o andan sonra esin perisi uzaklaştı. Rosedale'i yanına çağırmak istiyordu, ama sözcükler bir türlü biçimlenmiyordu. Sonunda yazmaya başladı: "Düşünüyordum..." kalemi elinden bıraktı, dirseklerini masaya dayadı, yüzünü ellerine gömdü.

Kapının çalınmasıyla yerinden fırladı. Geç bir saat değildi –ancak on olmuştu– hâlâ Selden'den bir not gelebilirdi ya da bir haber, ya da kendisi kapıda olabilirdi, kapının öbür yanında! Gemiyle gidişi yanlış duyurulmuş

olabilirdi, başka bir Lawrence Selden gitmiş olabilirdi Havana'ya. Bütün bu olasılıklar aklından birer birer geçti, Lily'yi sonunda onu göreceğine ya da ondan haber alacağına inandırdı; o sırada salonun kapısı açıldı, elinde bir telgrafla bir uşak girdi içeri.

Lily titreyen elleriyle telgrafı açtı, altta Bertha Dorset'in adını okudu. "Beklenmedik şekilde yarın gemiyle yola çıkıyoruz. Akdeniz'de yapacağımız gezide bize katılır mısın?"

2. KİTAP

1. Bölüm

Kumarhanenin önündeki basamaklarda dururken Selden'in aklına Monte Carlo'nun bildiği her yerden daha fazla herkesin huyuna uygun olabildiği geldi. Kendi keyfi, o anda, şenlikli bir karşılamaya hazır görüyordu orayı, oysa düş kırıklığına uğramış bir göz salt boya ve tesis olarak görebilirdi. Katılım için bu kadar açık sözlü bir davet, insan doğasındaki tatil damarını bu kadar samimiyetle tanıma, duyuların disiplini için hazırlanmış ortamlarda uzunca bir süre ağır koşullarda çalışmaktan bıkmış bir zihne enerji veriyordu. Egzotik mimari oyunlarla inşa edilmiş beyaz meydanı, bahçelerin yapay tropikal görünümünü, sahneler telaşla değiştirilirken unutulmuş tuhaf bir dekoru hatırlatan leylak rengi dağların önünde oyalanan insanları incelerken – etrafa yayılmış bütün bu ışık ve eğlence oyunlarını seyrederken, hayatının son birkaç ayına tiksinti duyduğunu hissetti.

New York'ta kış, karlı günlerin bitmek bilmez bir manzarası olmuştu; sonra yakıcı güneş ve bozuk havayla geçen bir bahara çıkılmıştı, kumlu rüzgâr insanın derisine işlerken nesnelerin çirkinliği gözleri rahatsız etmişti.

İşine gömülen Selden kendi konumundaki bir adam için dış koşulların önemi olmadığını, soğuğun ve çirkinliğin gevşemiş duyarlılıklar için iyi bir ilaç olduğunu düşünmüştü. Acil bir durum çıktığında müşterisiyle görüşmek üzere Paris'e gidince bürodaki rutin işinden istemeyerek ayrılıyordu; ve ancak şimdi, işini başkasına devredip bir haftalığına güneye kaçınca, hayata nesnel bir ilgiyle yaklaşan kişilerin teselli bulduğu seyirciliğin tadını yeniden almaya başlamıştı.

Pek çok cazip şey vardı, tezatlar ve benzerlikler sürekli şaşırtıyordu insanı! Karşısındaki gösterinin bütün numaraları, kumarhanenin merdiveninden inip kapının önündeki kaldırımında dururken üstüne çullandı. Tam yedi yıldır yurtdışına çıkmamıştı – yenilenen bu temas ne çok değişiklik yaratıyordu içinde! En derinine dokunamasa da yüzeyinin bir noktası bile aynı kalmamıştı. Yenilenmeyi eksiksiz ortaya çıkaracak yer burasıydı işte. Şaşırtıcı şeyler, devam edenler, Selden'i olduğu gibi bırakabilirdi; ama bir günlük eğlence için kurulan bu çadır Selden'le onun sabit gökyüzü arasına bir unutulma perdesi çekiyordu.

Nisan ortasıydı, eğlencenin doruğa ulaştığı, meydana ve parklara yayılan grupların çok geçmeden dağılacağı ve başka sahnelerde başka biçimler alacağı hissediliyordu. Perde kapanmak üzereyken gösterinin son anları yeniden bir parlaklık kazanır gibiydi. Havanın niteliği, çiçeklerin coşkusu, denizle göğün derin maviliği, bütün ışıkların aynı anda yandığı bir son *tablo* etkisi yaratıyordu. Bilerek göze çarpan bir grup insanın ön tarafa, ortaya ilerleyip bırakacakları son izlenimin zorunlu kılmasıyla bir araya gelen başoyuncular havasıyla Selden'in önünde durmaları, o *tablo* etkisini o anda iyice vurgulanmıştı. Onların

görünmesi, gösterinin masraftan kaçınılmadan sahneye konulduğu izlenimini doğruluyor, bu gösterinin başoyuncularının bir tek dekoru bile yerinden oynatmadan her türlü tutkuyu yaşadıkları şu "kostümlü oyunlar"a benzerliğini vurguluyordu. Bıraktıkları etkiyi başkalarından farklı kılmanın hesabıyla hanımlar birbiriyle ilişkisiz pozlarda duruyorlar, erkekler de onların çevresinde, terzilerinin adları programda yazılı sahne kahramanları gibi anlamsızca dikiliyorlardı. Oradakilerden birinin dikkatini çekerek grubu kaynaştıran bizzat Selden oldu.

"A, Bay Selden!" diye bağırdı Bayan Fisher, hayretle, eliyle Bayan Jack Stepney ile Bayan Wellington Bry'ı işaret ederek sızlandı: "Nerede yemek yiyeceğimize karar veremediğimizden açlıktan öleceğiz."

Gruba katılan ve onların çektiği sıkıntıyı gören Selden, bazı yerlerde yemek yememekle neler kaçırıldığını ya da yiyerek nelerden yoksun kalındığını öğrenip eğlendi; kendine özel yöntemleriyle kutsanan bir yerde yenilen yemek aslında ikinci planda kalıyordu.

"Elbette en iyi yemek *Terrasse*'ta, ama o zaman da sanki buraya sırf yemek için gelmişiz gibi oluyor; kimseyi tanımayan Amerikalılar nerede iyi yemek varsa oraya koşarlar. Beltshire Düşesi de son zamanlarda *Becassin's*'e gider oldu," diyerek durumu ciddi ciddi özetledi Bayan Bry.

Onun toplumsal seçeneklerini herkesin içinde değerlendirmekten bir adım öteye geçmemiş olması Bayan Fisher'i umutsuzluğa düşürüyordu. Bayan Bry bazı şeyleri istediği için yapıyormuş havasını veremiyor, uygun düştüğü için seçtiği damgasını vuramıyordu.

Kısa boylu, solgun benizli, işadamı suratlı ve rahat kıyafetli Bay Bry ise sorunu eğlenceli bulmuştu.

“Sanırım düşes, biri ikram etmediği sürece, neresi en ucuzsa oraya gitmeyi yeğliyor. *Terrasse*’ta seni uçuracağız desek hiç durmaz gelir.”

Ama Bayan Jack Stepney itiraz etti. “Grandükler Condamine’deki o küçük yere gidiyorlar. Lord Huber orasının Avrupa’nın bezelye pişirilen tek restoranı olduğunu söylüyor.”

Zayıf, kılıksız, sevimli bir gülümsemesi olan, ömrünün en güzel yıllarını zenginleri doğru restorana götürerek geçirmiş havası veren Lord Hubert Dacey, bu sözü doğruladı. “Haklı.”

“*Bezelye* mi?” dedi Bay Bry, nefretle. “Peki, tatlısu kaplumbağası pişirebiliyorlar mı? Eğer adamın biri bezelye pişirerek ünlü oluyorsa,” diye devam etti, “Avrupa’daki piyasaların ne halde olduğu belli!”

Jack Stepney kararlı bir şekilde araya girdi. “Dacey ile tam olarak aynı fikirde değilim; Paris’te küçük bir yer var, Quai Voltaire’in yakınında – ama ne olursa olsun Condamine’deki küçük restoranı öneremem, en azından yanımızda hanımlar varken.”

Evlendiğinden beri kilo almış, iffet taslamaya başlamıştı Stepney, bütün Van Osburgh kocaları gibi; ama karısının adımları, onu şaşırtma ve rahatsız etme pahasına, öyle hızlanmıştı ki Stepney ona yetişeyim derken soluk soluğa kalıyordu.

“Öyleyse oraya gidiyoruz!” diye duyurdu Bayan Jack Stepney, giysisindeki tüyleri savurarak. “*Terrasse*’tan bıktım artık; annemin verdiği yemek davetleri kadar sıkıcı orası. Lord Hubert öteki taraftaki bütün o korkunç insanların kimler olduğunu bize anlatmaya söz verdi – öyle değil mi Carry? Haydi Jack, suratını asma!”

“Eh,” dedi Bayan Bry, “benim tek merak ettiğim, terzi-
lerinin kim olduğu.”

“Kuşkusuz Dacey sana bunu da anlatabilir,” dedi Stepney, alaycı bir sesle; karşısındakiyse, “En azından öğrenebilirim, dostum,” diye mırıldanmakla yetindi. Bayan Bry bir adım daha atamayacağını duyurunca gruptakiler, parkın kenarında müşteri bekleyen iki-üç küçük faytonu çağırdılar, peş peşe Condamine’e doğru yola çıktılar.

Gidecekleri yer, Monte Carlo’dan, aşağıdaki rıhtım boyunca uzanan mahallelerden ortadakine dimdik inen bulvar üzerindeki küçük restoranlardan biriydi. Yerleştikleri pencere kenarından, ikiz burunların yeşillikleri arasına konuşlanmış limanın yoğun mavi kavisine bakıyorlardı; sağ tarafta, Monaco’nun sarp kayalıkları ve onların tepesinde kiliseyle sarayın ortaçağdan kalma silüetleri, sol tarafta kumarhanenin terasları ve sivri kuleleri. İkisinin arasında, koyun suları yatların tatlı tatlı geliş gidişleriyle dalgalanıyordu; yemeğin tam ortasındaiken büyük bir buharlı gezinti teknesinin yatların arasından görkemli geçişi gruptakilerin dikkatini bezelyelerden aldı.

“Aman Tanrım, sanırım Dorset’ler geri dönüyor!” diye bağırdı Stepney; monoklunu gözünden düşüren Lord Hubert de “Evet, bu Sabrina, evet,” diye doğruladı.

“Bu kadar çabuk mu? Sicilya’da bir ay kalacaklardı,” dedi Bayan Fisher.

“Bence bir ay kalmış kadar olmuşlardır; orada sadece bir tane kalınacak otel var,” dedi Bay Bry, aşağılayarak.

“Ned Silverton’un fikriydi; ama zavallı Dorset’le Lily Bart müthiş sıkılmışlardır,” diyen Bayan Fisher alçak sesle Selden’e, “Umarım kavga çıkmamıştır,” diye ekledi.

“Bayan Bart’ın geri dönmesine çok seviniyoruz,” dedi Lord Hubert, yumuşak, ihtiyatlı sesiyle; Bayan Bry da ustalıklarla ekledi: “Lily burada olduğuna göre sanırım Düşes bizimle yemek yer.”

“Düşes ona bayılıyor: Ayarlayabilirsek çok memnun olacağına eminim,” diye doğruladı Lord Hubert, işini kolaylaştırıcı toplumsal ilişkilerden kazanç sağlamaya alışık bir erkeğin hünerli hızıyla. Adamın tavrının değişip iş havasına girmesi Selden’i şaşırttı.

“Lily burada müthiş göz aldı,” diye devam etti Bayan Fisher, hâlâ Selden’e içini döküyordu. “On yaş genç görünüyor, onu hiç bu kadar güzel görmemiştim. Lady Skiddaw onu Cannes’da her yere götürdü, Makedonya Veliaht Prensesi de Cimiez’de bir hafta kalmasını istedi. Bertha’nın yatı Sicilya’ya bu yüzden acele götürdüğü söyleniyor, Veliaht Prenses onunla pek ilgilenmemiş, o da Lily’nin zaferlerine seyirci olmaya dayanamamış.”

Selden yanıt vermedi. Bayan Bart’ın Dorset’lerle birlikte Akdeniz’de gezdiğinin belli belirsiz farkındaydı, ama mevsimin neredeyse sona erdiği Riviera’da onunla karşılaşabileceğini hiç aklına getirmemişti. Türk kahvesi fincanını sessizce seyrederek arkasına yaslanırken, düşüncelerini bir düzene sokmaya, Lily’nin yakında olduğu haberinin kendisini nasıl etkilediğini anlamaya çalışıyordu. Duygusal açıdan büyük baskı altında kaldığı anlarda bile duygularını oldukça net bir biçimde görmesini mümkün kılan bir kişisel tarafsızlığa sahipti, Sabrina’yı görmenin verdiği rahatsızlık gerçekten şaşırtmıştı Selden’i. Hayal kırıklığının yarattığı sert şokun ardından üç aydır işinde yoğun çalışmasının zihnini duygusal dumanlardan arıtacağını düşünmekte haklıydı. Beslediği, önem verdiği

duygu, kolay kurtulduğu için şükretmesiydi; tehlikeli bir kazadan kurtulduğu için minnet duyan ve bu yüzden de aldığı yaraları ilk başta hiç farketmeyen bir yolcu gibiydi. Şimdiyse gizli ağrıyı hissediyor ve yarasız beresiz kurtulmadığını anlıyordu.

Bir saat sonra, kumarhanenin bahçesinde Bayan Fisher'in yanındayken, kurtulduğu tehlikeyi düşünürken aldığı yarayı unutmak için yeni nedenler bulmaya çalışıyordu. Gruptakiler, her köşenin ve günün uzun yaldızlı saatlerinin, tembellikle geçirilecek sayısız yollar gösterdiği Monte Carlo'daki toplumsal faaliyetler konusunda her zamanki gibi ne yapacağını bilemeden dağılmıştı. Bayan Bry tarafından Beltshire Düşesi'ni tatlılıkla ikna edip o akşamki yemeğe katılmasını sağlamakla görevlendirilen Lord Hubert Dacey, Düşes'i bulmaya gitmişti, Stepney'ler arabalarına atlayıp Nice'e geçmişlerdi, Bay Bry da o sırada bütün yeteneğini kullandığı güvercin vurma yarışına katılmak üzere yanlarından ayrılmıştı.

Carry Fisher, öğle yemeklerinden sonra ateş basan ve göğsü hırıldayan Bayan Bry'ı bir saat dinlenmesi için oteline gitmeye razı etmişti; böylece Selden'le arkadaşı da samimi bir konuşma yapabilecekleri bir gezintiye çıktılar. Çok geçmeden gezinti, üzerine defne dallarının ve sarmaşık güllerinin sarktığı bir bankta sakin bir seansa dönüştü, banktan bakınca mermer korkuluğun arasından bir parça mavi deniz ve kayalardan göktaşı gibi fışkıran kaktüs çiçeklerinin kırmızı oklarını görüyorlardı. Oturdıkları girintideki yumuşak ışık, yanı başlarında ısıldayan hava, aylıklık etmelerini ve sigara içmelerini kolaylaştırıyordu; bunların etkisinde kalan Selden de, son günlerde yaşadıklarını kendisine uzun uzadıya anlatan Bayan Fisher'e

tahammül etti. Yüksek tabaka New York ilkbaharının kötü havasından kaçtığı sırada o da Welly Bry'larla birlikte yurtdışına çıkmıştı. İlk başarılarının sarhoşluğu içindeki Bry'lar yeni krallıklar fethetmeye can atıyorlardı, Riviera'nın Londra sosyetesine kolayca girmeye yardımcı olacağını düşünen Bayan Fisher, Bry'ları oraya yöneltmişti. Onun her başkentte ilişkileri vardı, uzun aralardan sonra hepsini yeniden kaldığı yerden başlatabiliyordu; Bry'ın zenginliği özenle duyurulunca kozmopolit zevk düşkünleri hemen çevrelerini sardı.

"Ama işler beklediğim kadar yolunda gitmiyor," diye itiraf etti Bayan Fisher. "Parası olan herkesin sosyeteye girebileceğini söylemek iyi, ama *hemen hemen* herkesin demek daha doğru olur. Londra piyasası yeni Amerikalılarla tıka basa dolu, burada başarılı olabilmeleri için ya çok zeki olmalılar ya da alabildiğine garip. Bry'lar her ikisi de değil. Kadın rahat bıraksa adam becerir. Ama Louisa onu geride tutmak ve kendini öne çıkarmak isteyince her şeyi bozuyor. Olduğu gibi gösterse kendini –yani şişman ve bayağı ve cıvıl cıvıl– bir sorun olmaz; ama ne zaman gösterişli biriyle tanışsa hemen zarif ve soylu davranmaya çalışıyor. Beltshire Düşesi'yle Leydi Skiddaw'a aynı şeyi yapmaya kalkıştı, hanımlar kaçtılar. Hatasını anlaması için elimden geleni yaptım. Defalarca, 'Olduğun gibi görün, Louisa,' dedim ona, ama bana bile numara yapıyor –bana kalırsa odasına girip kapısını kapattıktan sonra bile böyle kraliçe gibi davranıyordur."

"En kötüsü," diye devam etti Bayan Fisher, "bütün bunların *benim* suçum olduğunu düşünüyor. Dorset'ler altı hafta önce buraya gelince ve herkes Lily Bart'ın peşine düşünce, gördüm ki Louisa, yanında ben değil de Lily

bulunsaydı, şimdiye kadar bütün soylulularla sıkı fıkı olabileceğini düşündü. Bunu sağlayanın Lily'nin güzelliği olduğunun farkında değil. Lord Hubert, Lily'nin, onu on yıl önce Aix'de gördüğünden beri daha da güzelleştirdiğini anlatıyor. O zamanlar orada herkes hayranmış ona. Varlıklı ve gerçek bir İtalyan prensi evlenmek istemiş Lily ile ama en kritik anda yakışıklı bir üvey oğul çıkmış ortaya, Lily de aptallık edip, bir yandan prensle düğün hazırlıkları yapılırken üvey oğulla flört etmiş. Delikanlının bunu mahsus yaptığını söyleyenler çıkmış. Skandalı tahmin edebilirsiniz: Erkekler birbirlerine girmişler, insanlar Lily'ye öyle tuhaf bakmaya başlamışlar ki Bayan Peniston bavulunu toplayıp tedavisine başka bir yerde devam etmiş. Oysa kadın bir şey anlamamış. Hâlâ Aix'in kendisine iyi gelmediğini sanıyor ve Fransız doktorların yetersizliğinin bir kanıtı olarak oraya gönderildiğini söylüyor. Biliyorsunuz, Lily hep böyledir: Toprağı hazırlamak ve tohumları ekmek için köle gibi çalışır, ama hasadı kaldırma günü gelince ya uyuyakalır ya da pikniğe gider."

Bayan Fisher sustu, kaktüs çiçeklerinin arasından görünen denizin ışıltısına dalgın dalgın baktı. "Bazen," diye ekledi, "havai olduğunu düşünüyorum, bazen de Lily'nin elde etmeye çalıştığı şeylerden gerçekten nefret ettiğini. Karar vermenin güç olması onu böyle incelenmeye değer hale getiriyor." Selden'in hareketsiz profiline bir göz attı, içini çekerek konuşmaya devam etti: "Kullanmadığı fırsatlardan birkaçını keşke *bana* verse, diyorum. Örneğin şu anda onunla yer değiştirebilsem. Bry'ları doğru dürüst eline alsa onları adam ederdi, Bertha Neddy Silverton'la Verlaine'i okurken ben de George Dorset'le nasıl meşgul olunacağını bilirdim."

Selden itiraz etmeye kalkışınca alaycı bir bakışla durdurdu onu. "Eh, sözümü neden esirgeyeyim ki? Bertha'nın Lily'yi neden yurtdışına getirdiğini hepimiz biliyoruz. Bertha güzel zaman geçirmek istediğinde George'u meşgul etmek zorunda. İlk başta Lily'nin bu sefer kozunu iyi kullanacağını düşünmüştüm, ama Bertha'nın onun buradaki ve Cannes'daki başarısını kıskandığı konuşuluyor, her an ayrılabilirler, hiç şaşmam. Lily'nin tek güvencesi Bertha'nın ona çok ihtiyacı olması – hem de çok. Silverton olayı çok ciddi bir aşamada; George'un dikkatinin sürekli başka tarafa çekilmesi gerek. İtiraf etmeliyim ki Lily de bunu iyi beceriyor: Bertha'nın bir şey karıştırdığını öğrense eminim ki adam yarın Lily'yle evlenir. Ama onu bilirsin: Kıskaç olduğu kadar gözleri de kördür, elbette Lily'ye düşen de onun körlüğünü devam ettirmek. Akıllı bir kadın bir bağı çözmenin doğru zamanını bilir, ama Lily'nin o yönde bir ustalığı yok, George'un gözleri açıldığında onun görüş açısında olmamanın bir çaresini bulur Lily herhalde."

Selden sigarasını yere attı. "Aman Tanrım, trenimin saati gelmiş," diye bağırdı, saatine göz atarken. Bayan Fisher'in şaşırarak "A, sizin Monte'de kaldığınızı düşünmüştüm!" demesi üzerine, Nice'de kalacağını mırıldandı ağzının içinden.

"En kötüsü de şimdi Bry'ları küçümsüyor," diye arkasından gereksizce seslendiğini duydu Bayan Fisher'in.

On dakika sonra, kumarhaneye bakan bir otelin üst katlarından birindeki odasında Selden eşyasını açık duran birkaç bavula doldururken otel görevlisi de onları kapıdaki taksiye taşımak üzere kapıda bekliyordu. Nice'e giden ikinci ekspresine bineceği istasyonla otel arasında

sadece kısa, dik, beyaz bir yol vardı; ancak boş bir kompartımanın bir köşesine yerleştikten sonra kendi kendine, kendinden nefret ederek şu soruyu sorabildi: “Lanet olsun, ben neden kaçıyorum?”

Öyle doğru bir soruydu ki bu, tren hareket etmeden önce Selden’in kaçma yönündeki dürtüsünü kontrol altına aldı. Mantiğının galip geldiği bir deli sevdadan duygusal bir korkak gibi kaçması çok saçmaydı. Bankasına önemli iş mektuplarını Nice’e göndermeleri için talimat vermişti, Nice’e gidince sükûnet için bekleyecekti onları. Monte Carlo’dan ayrıldığı için kendine kızmaya başlamıştı, oysa gemiyle yola çıkmadan önceki haftayı orada geçirmeyi planlamıştı; şimdiyse tutarsızlık izlenimi vermeden –ki gururu bunu yapmasını engelliyordu– kararından vazgeçmesi çok zor olacaktı. Yüreğinin ta içinde, Bayan Bart’la karşılaşma olasılığından uzaklaşmasına hiç üzölmüyordu. Kendini kızıdan tamamen koparmış olsa da onu henüz bir toplumun herhangi bir parçası olarak göremiyordu; daha kişisel baktığında da Lily sakince inceleyeceği bir nesne olamayacaktı. Raslantısal karşılaşmalar, hatta Lily’nin adının sürekli gündeme gelmesi Selden’in düşüncelerini, onları kararlılıkla koparıp aldığı kovuklara geri gönderiyordu; öte yandan, Lily onun hayatından tamamıyla çıkarılabilseydi, Lily’yle ilgili düşüncelerin bulunmadığı yeni ve farklı izlenimlerin ağırlığı ayrılma olayını çok geçmeden tamamlardı; aslında Bayan Fisher’in sözleri bu hedefe yardımcı olmuştu; ama daha yumuşak çareler denenmeden, gönüllü olarak tercih edilmeyecek kadar ıstırap veriyordu tedavi. Selden de, eğer Lily’yi görmezse yavaş yavaş onun hakkında mantıklı bir görüşe sahip olacağına inanıyordu.

İstasyona erkenden geldiğinde düşünceleri bu noktadaydı; perondaki gitgide büyüyen kalabalık pek yalnız kalamayacağı konusunda uyardı onu; az sonra kapıya dokunan ele bakınca tam da kaçmak istediği kişiyle yüz yüze geldi.

Trene gecikmiş olmanın telaşıyla yanakları alev alev binen Bayan Bart, Dorset'ler, genç Silverton ve Lord Hubert Dacey'den oluşan grubun başını çekiyordu, vagona ucu ucuna atlayan grup kalkış düdüğü çalmadan önce Selden'i hayret çılgınlıklarıyla kuşatıp selamladı. Görünüşe göre Beltshire Düşesi'yle akşam yemeği yemek ve koydaki su oyunlarını izlemek üzere aldıkları ani bir davete uyarak telaşla Nice'e gidiyorlardı; belli ki –Lord Hubert'in "Ah, yani, işte"lerine karşın– kesinlikle Bayan Bry'ın Düşes'i ele geçirmeye kalkışmasını engellemek amacıyla doğaçlama yapılmış bir plandı bu.

Bu manevra gülerek anlatılırken öğle sonrasının altın ışığında Selden, karşısında oturan Bayan Bart'ı hızla gözden geçirme fırsatı buldu. Lily'den Bry'ların limonluğunun eşiğinde ayrılmasından bu yana en fazla üç ay geçmişti, ama kızın güzelliği ince bir değişikliğe uğramıştı. Eskiden ruhundaki gelgitlerin bazen trajik bir biçimde görüldüğü bir saydamlığa sahipti, şimdiyse nüfuz edilemeyen yüzeyi kızın bütün varlığını bir tek sert, parlak özde birleştirmiş bir billurlaşmayı akla getiriyordu. Bayan Fisher bu değişikliği gençleşme olarak değerlendirmişti: Selden ise gençliğin ılık akıcılığının son biçimini aldığı o duraklama ve durdurma anı olarak görüyordu onu.

Kızın gülüşünde hissediyordu bunu, beklenmedik bir anda Selden'in karşısına çıktığında, ilişkilerinin ipini o ip genç adamı hâlâ tökezleten bir şiddetle çekilip alınmamış

gibi bıraktığı yerden tutuşundaki heves ve beceride de. Böylesi bir hüner hasta ediyordu Selden'i, ama iyileşmeden önceki sancı bu, diye düşünüyordu genç adam. Artık gerçekten iyileşecekti, kanındaki zehrin son damlasını da akıtacaktı. Daha şimdiden onun yanında onu düşünürken olduğundan daha sakin hissediyordu kendini. Lily'nin tavırları ve çıkardığı sesler, lafı kısa kesmeleri ya da uzatmaları, geçmişin nahoş anlarının görünmeyeceği bir noktada Selden'le buluşmaya çabalamasındaki beceri, son görüşmelerinden bu yana bu tür hünerleri uygulamak için eline ne gibi fırsatlar geçmiş olduğunu belli ediyordu. Selden onun sonunda kendisiyle barışık olduğunu hissetti; isyankâr dürtüleriyle uzlaşmıştı ve sanki bütün başıboş eğilimlerin ya esir tutulduğu ya da devletin hizmetine sokulduğu düzgün bir özerk sistem kurmuştu.

Lily'nin tavrında başka şeyler de görüyordu Selden: Bayan Fisher'in aydınlatıcı işaretlerinden sonra bile Selden'in hâlâ söyleyecek kelime bulamadığı bir durumun gizli karışıklığına bu tavrın nasıl uyum sağladığını görüyordu. Kuşkusuz Bayan Fisher Bayan Bart'ı artık eline geçen fırsatları boşa harcadığı için suçlayamazdı! Selden'in görüp canının sıkıldığı üzere Lily bu fırsatları kullanmaya pek meraklıydı. Herkese karşı "mükemmel"di: Bertha'nın hevesli üstünlüğüne tâbi oluyor, Dorset'in ruh hallerine uyum sağlıyor, Silverton'la Dacey'ye mükemmel arkadaşlık ediyordu; Dacey'in genç kıza eski bir hayranlığı olduğu belliydi, kendiyle olağanüstü meşgul biri olan genç Silverton ise, Lily'yi belli belirsiz engelleyici bir şey gibi algılıyordu. Ve ansızın, Lily'nin çevresiyle arasında uyum sağlarken tavrında ne tür ince farklılıklar olduğunu anladı Selden. Böyle ustalıkla muameleye gerek

duyulduğuna göre durum gerçekten vahim olmalıydı. Lily bir şey yapmak üzereydi – bu izlenimi edinmişti Selden. Lily’yi bir uçurumun kenarında dengede dururken görür gibiydi, bastığı toprağa güvenmemesi gerektiğinin farkında olmadığını kanıtlarcasına zarif ayaklarından birini öne uzatmıştı.

Yemekten önce Ned Silverton’un yarım saat yanından ayrılmadığı Promenade des Anglais’deyken ortalıktaki güvensizliği daha da derinden hissetti. Silverton muazzam bir karamsarlığın pençesindeydi. Akdeniz’de seçilebilecek onca yer varken Riviera gibi lanet olası bir deliğe nasıl gelebilirdi insan – birazcık hayal gücü olan bir insan. Ama tabii insan bir yeri, tavuğun nasıl kızartıldığına göre değerlendirirse... Aman Tanrım, midenin zulmü nasıl da inceleme konusuydu: Tembel bir karaciğerin ya da yetersiz mide sularının evrenin rotasını nasıl etkileyeceği, gözün görebildiği her şeye nasıl gölge düşüreceği; kronik hazımsızlık “yasal nedenler” arasında sayılmalıydı; bir erkeğin taze ekmeği hazmedememesi bir kadının hayatını mahvedebilirdi. Saçma mı? Evet –trajik de– pek çok tuhafılık gibi. Komik bir maskenin ardındaki trajedi kadar zalim bir şey yoktur. Nerede kalmıştık? Ah, Sicilya’yı bırakıp geri dönmelerinin nedeni mi? Eh, kuşkusuz kısmen Bayan Bart brice ve güzelliklere geri dönmek istediği için. Sanat ve şiir karşısında hiçbir şey hissetmiyordu Lily – ışık hiçbir zaman ne denizde ne de karada vardı Lily için. Elbette Dorset’i de İtalyan yemeklerinin kendisine yaramayacağı konusunda ikna etmişti. Ah, neye isterse ona inandırabilirdi adamı, *neye isterse*. Bayan Dorset farkındaydı bunun, hem de nasıl, onun görmediği bir şey yoktu! Ama dilini tutabilirdi, tutmak zorunda kalmıştı

yeterince. Bayan Bart yakın arkadaşıydı, onun aleyhinde tek söz söyletmezdi. Sadece kadınlık gururu incinirdi – insanın alışamadığı şeyler de vardı... Bütün bunlar aralarında kalacaktı, öyle değil mi? Ah, otelin balkonundan hanımlar el ediyorlardı... Silverton, Selden'i düşünceli düşünceli purosunu içerken bırakıp Promenade'ın karşı kaldırımına koştu.

Vardığı sonuçlar, akşamın daha geç bir saatinde, kuşucu bir zihnin karanlığında kendiliğinden ışık üreten şu doğrulayıcı imalar tarafından desteklendi. Bir tanıdığına rastlayan Selden onunla akşam yemeği yemiş, sonra birlikte ışıklı Promenade'a gitmişlerdi, kalabalığın doldurduğu tribünler suların parıltılı karanlığına bakıyordu. Ilık ve büyüleyici bir geceydi. Üstlerindeki yaz gecesini havai fişekler deliyordu; doğudan, sahilin muazzam kavisinden yükselen geç kalmış bir ay, koyun ötesine, aydınlatılmış teknelerin kırmızı parıltısında kül rengini alan ışık okları yolluyordu. Sokak lambalarının sıralandığı Promenade'da kalabalığın uğultusunu ve akşam karanlığı çökmüş bahçelerdeki dalların tatlı tatlı savruluşunu yer yer duyulan orkestra müziği bastırıyordu. Tribünlerin arka tarafıyla bu bahçelerin arasında, gürültülü karnaval havasının mevsimin artan yorgunluğunu hafifletir gibi görüldüğü bir insan seli akıyordu.

Selden'le arkadaşı koya bakan tribünlerden birinde oturacak yer bulamayınca bir süre kalabalığa karışıp yürümüşler, sonra Promenade'ın yukarısında yüksek bir bahçe duvarında, manzaraya tepeden bakabilecekleri bir yer bulmuşlardı. Oradan suları ve suyun yüzeyindeki teknelerin ışık oyunlarını ancak üçgen bir konumda görebiliyorlardı; ama sokaktaki kalabalık hemen gözlerinin

önündeydi, Selden onları gösterinin kendisinden daha ilginç buldu. Ama bir süre sonra tünediği yerden sıkıldı, tek başına kaldırıma indi, kalabalıkta kendine yol açarak ilk köşebaşına gitti, ay ışığıyla yıkanan bir yan sokağın sessizliğine daldı. Üzerlerine ağaçların sarktığı uzun bahçe duvarları kaldırıma koyu renkli bir sınır çiziyordu; ıssız caddeden boş bir atlı araba geçiyordu, Selden karşıdaki gölgelerin içinden iki kişinin çıktığını, arabaya el ettiklerini ve binip şehir merkezine doğru gittiklerini gördü. Arabaya binmek için durduklarında Selden onları tanıdı: Bayan Dorset'le genç Silverton.

En yakın sokak lambasının altında saatine baktı, on bire geliyordu. Bir kavşaktan daha geçti, Promenade'daki kalabalığa sürtünmeden o caddeye bakan şık kulübe yollandı. Orada, aydınlık, kalabalık baraka masalarının arasında Lord Hubert Dacey'i gördü, yüzünde her zamanki yorgun gülümsemesiyle önünde gitgide eriyen altın yığınının arkasında oturuyordu. Yığın çok geçmeden eriyip bitti, Lord Hubert omuzlarını silkerek kalktı, Selden'in yanına geldi, onunla birlikte kulübün ıssız terasına çıktı. Gece yarısını geçmişti, tribünlerdeki insanlar dağılıyordu; teknelerin kırmızı ışıkları peş peşe sağa sola gidip ayın sakin görkemiyle ele geçirdiği göğün altında silindiler.

Lord Hubert saatine baktı. "Aman Tanrım, Düşes'e sözüm vardı, onunla *London House*'ta hafif bir gece yemeği için buluşacaktım; ama saat on ikiyi geçmiş, herhalde herkes dağılmıştır. Aslında akşam yemeğinden sonra kalabalığın arasında kaybettim onları, gelip buraya sığındım, günahlarımı ödemek için. Tribünlerden birinde yerleri vardı, ama tabii ki sakin oturamadılar. Düşes hiç oturamaz. Bayan Bart'la birlikte serüven dedikleri şeyin

peşinden gittiler, eğer karşılarına garip insanlar çıkmazsa kabahat onların değil!" Ceplerinde sigara aramak için biraz ara verdikten sonra çekinerek ekledi: "Bayan Bart'la eski arkadaşsınız sanırım? Bana öyle dedi. Ah, sağolun. Sigaram kalmamış." Selden'in ikram ettiği sigarayı yaktı, ağzını yaya yaya, tiz sesiyle, "Beni ilgilendirmez tabii," dedi, "ama onu Düşes'le tanıştırmadım. Düşes çok hoş bir kadın, anlarsınız; benim de çok yakın dostum; ama *oldukça* liberal bir eğitim almış."

Selden sessizce dinledi bu sözleri, Lord Hubert sigarasından birkaç nefes çektikten sonra devam etti: "Genç hanımlara anlatılamayacak şeyler... aslında günümüzde genç hanımlar kendileri için neyin doğru olduğunu kestirebiliyorlar, ama bu durumda... ben de eski dostuyum, bilirsiniz... konuşacak başka kimse de yoktu. Durum biraz karışık, gördüğüm kadarıyla... ama bir yerlerde bir halası vardı, yumuşak ve zararsız biri, Bayan Bart'ın görmediği uçurumları aşmayı iyi bilirdi... A, New York'ta, öyle mi? Ne yazık ki New York çok uzakta!"

2. Bölüm

Ertesi sabah geç saatte kamarasından çıkan Bayan Bart, kendini Sabrina'nın güvertesinde tek başına buldu. Geniş tentenin altına konukları beklercesine dizilmiş minderli şezlonglarda az öncesine kadar birilerinin oturduğunu gösteren bir belirti yoktu, Lily kamarotların birinden Bayan Dorset'in henüz görünmediğini ve beyefendilerin de kahvaltı eder etmez –ayrı ayrı– karaya çıktıklarını öğrendi. Bunu duyunca bir süre küpeşteye yaslandı, önündeki manzaranın tadını çıkardı. Bulutların örtmediği bir güneş denizi ve sahili ışık seline boğuyordu. Morumsu suların köpükleri sahilin kenarına keskin beyaz bir çizgi çekiyorlardı. İrili ufaklı tepelerin karşısında, zeytin ve okalıptüs ağaçlarının grimsi yeşilliğinden oteller ve villalar fışkırıyordu. Çıplak ve kalemle çizilmişçesine incecik hatlı dağların oluşturduğu arka plan solgun, yoğun bir ışıktaki titreşiyordu.

Ne kadar güzeldi ve Lily güzelliği ne kadar seviyordu! Bu yöndeki duyarlılığının pek gurur duymadığı başka kör duygularını telafi ettiğini hissetmişti hep; ve son üç aydır iyice kendini vermişti buna. Dorset'lerin birlikte yurtdışına çıkma önerisi, üzerine baskı yapan

sorunlardan neredeyse mucizevi bir kurtuluş gibi gelmişti; kendini yeni ortamlarda yenileme ve ahlakla ilgili sorunları, onların doğduğu ortamlar kadar kolayca silkip atma yeteneği, yer değişikliğini sadece bir erteleme değil, sorunlarının çözümü gibi de gösteriyordu. Lily için ahlaki zorluklar sadece onların doğduğu çevrede vardı; onları küçümsemek ya da yok saymak niyetinde değildi, ama artalanlarını yitirince gerçeklikleri değişiyordu. Trenor'a borcu olan parayı ödemedi New York'ta kalamazdı; o iğrenç borçtan kurtulmak için Rosedale'le evlenmeyi bile göze alabilirdi; ama tesadüfün Atlas Okyanusu'nu kendisiyle sorumlulukları arasına koyması, sanki onlar birer kilometre taşıymışlar da kendisi yanlarından geçip gitmiş gibi gözden kaybolmalarını sağlıyordu.

Sabrina'da geçirdiği iki ay bu mesafe yanılsamasına yardımcı olması için özellikle hesap edilmişti. Yeni zevklere dalmış, onlarda eski umutları ve hırsları tazelenmişti. Bizzat deniz yolculuğu romantik bir serüven gibi büyü-lüyordu onu. İçinde dolaştığı isimlerin ve manzaraların etkisinde kaldığı oluyordu, yatları Sicilya'nın burunları-nın çevresinden dolaşırken, kendisinin entelektüel üstün-lüğüne olan inancını doğrulayan bir heyecan titremesiyle, ay ışığında Theokritos okuyan Ned Silverton'u dinlemiş-ti. Ama Cannes'da ve Nice'te geçirdiği haftalar ona daha büyük zevk vermişti. Yüksek tabakaya kabul edilmenin ve üstünlüğünü orada hissettirmenin verdiği memnu-niyet, kozmopolit arkadaşlarının en ufak hareketini bile kaydeden ilginç gazetede bir kez daha güzel Bayan Bart olarak ortaya çıkması, bütün bu deneyimler Lily'nin kaç-mış olduğu yavan ve sefil sorunların belleğinin en gerile-rine atılmasına yarıyordu.

Kendisini bekleyen yeni zorlukları belli belirsiz fark etse de onları göğüsleyebileceğinden emindi: Çözeme-yeceği sorunların, iyi bildiği sorunlar olduğunu hisset-mesi tam ona yakışan bir şeydi. Bu arada, daha hassas sayılacak koşullara uyum sağlayabilme becerisiyle gurur duyabilirdi. Kendisini davet eden karı-kocanın ikisine de kendini gerekli kılmış olduğunu düşünmekte haklıydı; bu durumdan maddi çıkar elde etmenin kusursuz bir yolunu görebilseydi ufukta hiçbir bulut kalmazdı. Gerçekte, her zamanki gibi parası suyunu çekmek üzereydi; ne Dorset'e ne de karısına bu aşağılık sıkıntısını rahatça ima edebilirdi. Ancak yumurta kapıya dayanmamıştı henüz, şanslı dönebilirdi, daha önce de sık sık yaptığı gibi bu umudu taşıyarak yoluna devam edebilirdi. O arada da hayat neşeli, güzel ve kolaydı; Lily de kendini haklı olarak böyle bir dekor içinde hayal edebiliyordu.

O sabah Beltshire Düşesi'yle kahvaltı edecekti, saat on ikide kendisini filikayla kıyıya çıkarmalarını istedi. Daha önce Bayan Dorset'i görüp göremeyeceğini sorması için hizmetçisini göndermişti; gelen yanıt Bayan Dorset'in yor-gun olduğu ve uyumaya çalıştığıydı. Lily, bu reddedişin nedenini anladığını sanıyordu. Bayan Dorset, Düşes'in davetine dahil edilmemişti, oysa kendisi o yönde çok çaba göstermişti. Ama, davet edilse de edilmese de Lily'nin za-rafeti imalardan etkilenmezdi. Bayan Dorset'in karmaşık tavırlarının Düşes'in rahat adımlarına uymaması Lily'nin suçu değildi. Kendini pek sık ifade etmeyen Düşes itirazını, "Çok can sıkıcı bir kadın. Arkadaşların arasında bir tek Bay Bry'dan hoşlanıyorum. Komik bir adam o..." diyerek dile getirmişti; ama Lily itiraz etmenin yararı olmayacağını bili-yordu, arkadaşının aleyhine olsa da böyle öne çıkarılmaktan

rahatsız olmamıştı. Bertha şiire ve Ned Silverton'a merak saldığından beri gerçekten can sıkıcı olmuştu.

Aslında, ara sıra Sabrina'dan uzaklaşmak iyi geliyordu; Lord Hubert'in her zamanki ustalığıyla düzenlediği Düşes'in küçük kahvaltısı, yol arkadaşlarının katılmaması dolayısıyla daha da zevk verdi Lily'ye. Son zamanlarda Dorset her zamankinden daha huysuz ve kaprisli olmuştu, Ned Silverton da dünyaya meydan okuyan havalarda dolaşıyordu ortalıkta. Düşes'le görüşmenin verdiği rahatlık ve özgürlük, onu bu olumsuzluklardan uzaklaştıran hoş bir değişiklik oldu, öğle yemeğinden sonra Lily arkadaşlarının peşine takılıp kumarhanenin telaşlı atmosferine katıldı. Oyun oynamak niyetinde değildi, azalan cep harçlığı böyle serüvenlere atılmasına izin vermiyordu, ama sırtını kendisini koruyacağı kuşkulu olan Düşes'in sırtına dayayıp bir kanepede oturmak eğleniyordu genç kızı, Düşes ise yandaki masada oyuna katıldı.

Oynayanları seyreden kalabalık salonları doldurmuştu, öğle sonrası saatlerinde, pazar günleri aslanlı evde görülen kalabalık gibi masaların arasından ağır ağır geçiyorlardı. Tembel tembel akan insanların kim oldukları pek ayırt edilemiyordu; ama Lily bir ara Bayan Bry'ı gördü, azimli adımlarla kapılardan geçiyordu, arkasında bıraktığı geniş boşlukta ufak tefek Bayan Fisher'in onun peşinden römorköre bağlı kayak gibi sıçraya sıçraya gittiği göze çarpıyordu. Anlaşılan salonlardaki belli bir noktaya ulaşmayı kafasına koymuş olan Bayan Bry yürümeyi sürdürdü, ama Bayan Fisher Lily'nin yanından geçerken kadının peşini bıraktı, genç kızın yanına ilişti.

"Onu kaybetmek mi?" diye tekrarladı Lily'nin sorusunu, Bayan Bry'ın uzaklaşmakta olan sırtına umursamazca

bakarak. "Hiç önemi yok, diyebilirim; onu *zaten* kaybettim." Lily bir şaşkınlık sesi çıkarırken arkadaşı ekledi: "Bu sabah fena kavga ettik. Biliyorsundur, Düşes dün akşam yemeğinde onu atlattı, o da bunun benim suçum olduğunu, Düşes'i ikna edemediğimi düşünüyor. Hepsinden kötüsü, haber –sadece telefonda bir kelimecik– o kadar geç geldi ki, yemeğin parasını ödemek zorunda kaldı; Becassin iyice hazırlanmıştı, Düşes geliyor diye davul çalınmıştı!" Bunları hatırlayan Bayan Fisher küçük bir kahkaha saldı. "Almadığı şeyin parasını ödemek Louisa'nın içine oturur: Ben ona parasını ödemediğin şeyi elde etmenin ilk adımlardan biri olduğunu anlatmaya çalışıyorum. Elinin altında ben olduğum için beni parçaladı zavallı Louisa!"

Lily, üzüldüğünü belirten bir şeyler mırıldandı. İster istemez sempati duyuyordu, Bayan Fisher'e içinden gelecek yardım teklif etti.

"Yapabileceğim bir şey varsa; mesele sadece Düşes'le tanışmaksa! Onun Bay Bry'ı eğlenceli bulduğunu söyledini duydum."

Ama Bayan Fisher kararlı bir hareketle Lily'nin sözünü kesti. "Benim de gururum var, canım; yaptığım işin gururu. Düşes'i kandıramadım, Louisa Bry için benimkinin yanında senin de becerini harcamak istemem. Son adımımı attım ben; Sam Gormer'lerle birlikte bu gece Paris'e gidiyorum. Onlar hâlâ ilk aşamadalar; bir İtalyan prensini bir Prens'ten daha çok önemsiyorlar, her zaman da bir rehber edinmeye hazırlar. Benim şimdiki görevim onları bundan kurtarmak." Sahneyi gözünde canlandırınca yine bir kahkaha attı. "Ama gitmeden önce son arzum ve vasiyetimi söyleyeyim: Bry'ları sana bırakıyorum."

“Bana mı?” Bayan Bart da arkadaşının neşesine katıldı. “Beni hatırladığın için çok tatlısın canım, ama gerçekten...”

“Senin gerçekten hiçbir şeye ihtiyacın yok mu?” Bayan Fisher ona dik dik baktı. “Benim önerimi geri çevirecek kadar mı, Lily?”

Bayan Bart’ın yüzü hafifçe kızardı. “Demek istediğim, Bry’lar böyle bırakılmayı hiç mi hiç umursamazlar.”

Bayan Fisher gözünü kırpmadan Lily’nin sıkıntısının üstüne gitti. “Sen aslında Bry’lara çok kötü davranmıştın, bunu kastediyorsun, onların bunu bildiğini de biliyorsun...”

“Carry!”

“Ah, bazı bakımlardan Louisa’nın sezgileri çok güçlüdür. Onları bir tek kez Sabrina’ya davet ettirmeyi becerebilseydin – özellikle soylular geldiğinde! Ama henüz geç kalmış değilsin,” diye bitirdi sözlerini Carry, ciddileşmişti, “ikiniz için de çok geç değil.”

Lily gülümsedi. “Sen burada kal, ben de Düşes’i onlarla yemek yemeye ikna edeyim.”

“Kalamam, Gormer’ler *salon-lit*¹ ücretimi ödediler,” dedi Bayan Fisher doğrudan. “Ama sen yine de Düşes’i onlarla yemek yemeye ikna et.”

Lily’nin yüzündeki gülümseme yerini yeniden küçük bir kahkahaya bıraktı; arkadaşının usandırıcı ısrarı Lily’ye anlamsız gelmeye başlamıştı. “Bry’lar konusunda ihmalkâr davrandığım için üzgünüm,” dedi.

“Ah, Bry’lar konusunda – ben asıl seni düşünüyorum,” dedi Bayan Fisher birden. Sustu, sonra öne eğilip sesini alçaltarak, “Biliyorsun, dün gece Düşes bizi kabul

1 (Fr.) Yataklı. (ç.n.)

etmeyince hep birlikte Nice'e gittik," dedi. "Louisa'nın fikriydi, ben ona düşüncemi söyledim."

Bayan Bart doğruladı. "Evet, dönerken istasyonda gözüme iliştiniz."

"Arabada senin ve George Dorset'in yanında olan adam –*Riviera*'dan Sosyete Notları'nı hazırlayan şu sefil küçük Dabham– bizimle birlikte Nice'te yemekteydi. Herkese seninle Dorset'in gece yarısı tek başınıza geri geldiğinizi anlatıyor."

"Tek başımıza mı...? O yanımızdayken mi?" Lily güldü, ancak Bayan Fisher'in imalı bakışlarının kesilmediğini görünce kahkahası ciddiyete dönüştü. "Tek başımıza döndük geriye – eğer bu korkunç bir şeyse! Ama kimin suçuydu bu? Düşes geceyi Cimiez'de Veliaht Prenses'le geçirecekti, Bertha gösteriden sıkıldı ve bizimle istasyonda buluşmaya söz vererek erkenden çıkıp gitti. Biz zamanında geldik, ama o gelmedi... Hiç gelmedi!"

Bayan Bart bu sözleri pervasız bir cesaretle eksiksiz bir savunma sunan birinin ses tonuyla söylemişti; ama Bayan Fisher bu açıklamayı neredeyse önem vermeyen bir tavırla karşıladı. Arkadaşının bu olayda oynadığı rolü aklından çıkarmış gibiydi, dikkati bir başka yöne dönmüştü.

"Bertha hiç mi gelmedi? O zaman nasıl geri döndü, Tanrı aşkına?"

"Ah, bir sonraki trenle, sanırım; *fête*¹ için fazladan iki sefer koymuşlardı. Her neyse, sağ salim yata döndüğünü biliyorum, aslında henüz görmedim onu; ama görüyorsun ki benim suçum değildi," diye toparladı Lily.

"Bertha'nın gelmemesi senin suçun değil miydi? Zavallı çocuğum, umarım bunun bedelini ödemezsın!"

1 (Fr.) Şenlik. (ç.n.)

Bayan Fisher ayağa kalktı. Bayan Bry'in kendilerine doğru geldiğini görmüştü. "İşte Louisa, ben de gitmeliyim. Görünüşte aramız gayet iyi onunla, birlikte yemek yiyoruz, ama aslında beni yiyor o," diye açıkladı; son bir kez Lily'nin elini tutup ona baktıktan sonra ekledi: "Unutma, onu sana bırakıyorum; tepende dikiliyor, seni yutmaya hazır."

Lily, kumarhanenin kapısından çıkarken Bayan Fisher'in vedasının izlenimini de yanında götürdü. Ayrılmadan önce Bayan Bry'in lütfuna yeniden kabul edilmesi için gereken ilk adımı atmıştı. Sıcak bir yakınlaşma, birbirlerini daha sık görmelerini ağızda geveleme, hem Düşes'i hem de Sabrina'yı içerdiği hissedilen yakın bir geleceğe imalı bir bakış. İnsan püf noktasını biliyorsa bütün bunlar ne kadar da kolay oluyordu! Pek çok kez yaptığı gibi, yine kendine hayret ediyordu, püf noktasını bilmesine rağmen sık sık bundan yararlanmaya kalkışmadığı için. Ama bazen unutkan oluyordu ve bazen gururlu davranmış da olabilir miydi? Bugün, ne olursa olsun, gururunu bastırmak için bir nedeni bulunduğunun belli belirsiz farkındaydı, hatta kumarhanenin merdiveninde karşılaştığı Lord Hubert Dacey'e, eğer kendisi onları Sabrina'ya davet ettirmeyi başarırsa, Düşes'i Bry'larla yemek yemeye ikna etmesini söyleyecek kadar bastırmıştı gururunu. Lord Hubert, Lily'nin her zaman güvendiği gibi, yardımcı olacağına gönülden söz vermişti, bir zamanlar Lily için bundan çok daha fazlasını yapmaya hazır olduğunu göstermesinin tek yoluydu bu çünkü. Kısacası Lily'nin yolu ilerledikçe açılıyor gibiydi, ama içinde yine de bir huzursuzluk vardı. Selden'le tesadüfen karşılaştığım için böyle hissediyor olabilir miyim, diye düşündü. Öyle olduğunu

sanmıyordu: Zaman ve değişim, Selden'i doğru olan me-
safeye tamamıyla atmış görünüyordu. Lily'nin endişeleri-
nin yol açtığı ani ve şiddetli tepkisi, yakın geçmişi o kadar
geriye itmişti ki bunun bir parçası olan Selden bile biraz
ger ekdişi kalmıştı. Bir daha karşılaşmayacaklarını nasıl
da açıkça belirtmişti; Nice'e geleli bir-iki gün geçmeden
neredeyse kalkacak ilk gemiye binmek üzereydi. Hayır,
geçmişin o kısmı olayların akıp giden yüzeyinde görünüp
kaybolmuştu, şimdi yine yüzeyin altına çekildiğine göre
Lily'nin yaşadığı belirsizlik ve endişe sürecekti.

Hotel de Paris'in merdiveninden inip kendisine doğ-
ru ilerleyen George Dorset'i görünce Lily'nin bu ruh hali
birden yoğunlaştı. Lily limana inip yata binmeyi aklına
koymuştu, ama şimdi gitmesinden önce başka bir şey ola-
cağını seziyordu.

"Ne tarafa gidiyorsunuz? Biraz konuşalım mı?" diye
başladı Dorset, daha ilk sorusu yanıtlanmadan ikinci-
y  sıraladı ve ikisinin de yanıtını beklemeden Lily'yi alıp
aşağıdaki parkın görece kuytu köşelerine doğru sessizce
götürdü.

Lily, Dorset'e bakınca aşırı sinir gerginliğinin bütün
belirtilerini gördü. Yorgun gözlerinin altı şişmiş, rengi
solmuş, soğuk gri bir ton almıştı, öyle ki karışık kaşları ve
uzun, kıvılsı bıyığı iyice belirginleşip yüzüne somurt-
kan bir ifade vermişti. Kısacası görünümü darmadağınlık-
lıkla vahşiliğin tuhaf bir karışımıydı.

Kızın yanında konuşmadan, ufak, hızlı adımlarla y -
r d , kumarhanenin doğusunda kalan gölgeli yamaca
geldiler; orada birden duran Dorset, "Bertha'yı gördün-
mü?" diye sordu.

"Hayır, ben yattan ayrılırken henüz kalkmamıştı."

Dorset'in gülüşü bozuk bir saatin içindeki vınlama sesine benziyordu. "Kalkmadı mı? Yatmış mıydı ki? Yata kaçta geldiğini biliyor musun? Bu sabah saat yedide!"

"Yedide mi?" diye şaşırdı Lily. "Ne olmuş, tren kazası mı?"

Yine güldü Dorset. "Treni kaçırmışlar, bütün trenleri, arabayla gelmek zorunda kalmışlar."

"Eee?" Lily duraksadı, bu zorunluluğun bile o arada geçmesi gereken zamana ne kadar az yettiğini o anda sezmişti.

"Hemen araba bulamamışlar. Gecenin o saatinde işte." Karısını savunur gibi olmuştu Dorset'in açıklaması, "Sonunda tek atlı bir araba bulmuşlar, at da topalmış!"

"Ne can sıkıcı! Anlıyorum," diye doğruladı Lily, sesinin tonunu daha da ciddileştirerek, çünkü anlamadığının son derece bilincindeydi; biraz durduktan sonra ekledi: "Çok üzüldüm, acaba beklese miydik?"

"Tek atlı arabayı mı bekleyecektik? Dördümüzü birden taşıyabilir miydi sence?"

Lily bu sözleri görünürde mümkün olan tek şekilde algıladı, soruyu Dorset'in konuyu mizahi açıdan ele alış biçimine indirgemeyi amaçlayan bir kahkahayla. "Eh, sanırım zor olurdu bu; sırayla yürümemiz gerekirdi. Ama güneşin doğuşunu izlemek keyifli olurdu."

"Evet, güneşin doğuşu *keyifliydi*," diye doğruladı Dorset.

"Sahi mi? Demek seyrettiniz?"

"Seyrettim, evet; güverteden. Onların gelişini bekledim."

"Tabii, herhalde endişelendiniz. Neden bana haber vermediniz, uykusuz geçirdiğiniz saatlerde yanınızda olurdum."

Dorset kıpırdamadı, zayıf, güçsüz eliyle bıyığını çekiş-tiyordu. “*Sonucunun* sizi ilgilendireceğini sanmıyorum,” dedi, sesi birden acılaşmıştı.

Adamın tavrındaki bu ani değişiklik bir kez daha şaşırttı Lily’yi, o anın tehlikesini ve o tehlikeyi anladığını bakışlarında belli etmemesi gerektiğini şimşek hızıyla sezdi.

“*Sonucu* mu? Bu kadar ufak bir olay için fazla büyük bir sözcük değil mi bu? Olsa olsa yorgunluğa neden olmuştur ki Bertha bu saate kadar uyuduğuna göre onu da üzerinden atmıştır.”

Bu sözüne cesaretle tutundu, ama Dorset’in acılı gözlerindeki bakış Lily’nin sözlerinin işe yaramayacağını açıkça gösteriyordu.

“Yapma, yapma!” diye patladı Dorset, incinmiş bir çocuğunki gibiydi çığlığı; Lily duyduğu sempatiyle bu sempatiyi doğuracak herhangi bir nedeni yok sayma konusundaki kararlılığını ağzının içinde gevelediği bir itirazda birleştirmeye çalışırken Dorset yanlarındaki banka çöktü ve ruhunun perişanlığını boşalttı.

Korkunç bir saat geçirdiler, o saatin sonunda Lily kurudu, sararıp soldu, sanki gözkapakları kendi gözlerinin bakışıyla dağlanmıştı. Bunun nedeni, o güne kadar böyle bir patlamanın olacağını haber veren işaretlerin farkında olmaması değildi; üç ay boyunca zaman zaman hayatın yüzeyinde böyle tekinsiz çatlaklar ve dumanlar görünmüştü ve Lily her an bir patlama olacağı korkusunu taşımıştı içinde. Durumun daha basit ama daha canlı bir imge şeklinde kendini gösterdiği anlar da vardı: Engebeli bir yolda vahşi atların çektiği ve sarsılarak ilerleyen bir araba, kendisi arabanın içinde, koşum takımlarının onarıma ihtiyacını olduğunu bilerek ve hangisinin daha önce

kopacağını merak ederek sinmiş durumda. Eh işte, artık her şey çökmüştü, mucizevi olan, o derme çatma donanımın bunca zaman dayanmış olmasıydı. Yolda durup seyretmek yerine o çöküşün parçası olduğu duygusu, Dorset'in, suçlama nöbetleriyle, kendinden nefret edişini çılgınca tepkilerle göstermesiyle, Lily'ye duyduğu ihtiyacı, hayatında onun kapladığı yeri hissettirme biçimiyle iyice yoğunlaşmıştı. Ama Lily'nin açısından, Dorset'in çılgınlıklarını hangi kulak duyacaktı? Ve Lily'ninkinden başka hangi el, o adamı aklının başında olacağı, özsaygısına yeniden kavuşacağı bir zemine yeniden çekip çıkarabilirdi? Dorset'le mücadele etmenin yarattığı stres sürerken ona yol göstermek ve moralini yükseltmek yönündeki çabalarında anneliğe benzer bir şey olduğunun farkındaydı Lily. Ama şimdi, Dorset Lily'ye tutunurken, onu yukarı çekmek doğru olmazdı, birinin diplerde kendisiyle birlikte bocaladığını hissetmesi gerekliydi; Dorset Lily'nin de kendisiyle birlikte acı çekmesini istiyordu, daha az acı çekmesi için kendisine yardım etmesini değil.

Bereket Dorset'in çılgınlığını sürdürecektir fazla gücü kalmamıştı. Olduğu yere soluk soluğa çökmüştü, öyle derin ve uzun bir uyuşukluk içindeydi ki Lily yoldan geçenlerin adamın bir nöbet geçirdiğini sanmalarından ve durup yardım önermelerinden korktu. Ama Monte Carlo, insani bağların en zayıf olduğu yerlerin başında gelir, tuhaf manzaralar da en az ilgi çekenlerdendir. Oradaki ikiliye bakanlar çıktıysa da sempati gösterip yanaşan olmadı; sessizliği bölen, oturduğu yerden kalkan Lily oldu. Görüş açısının açılmasıyla birlikte tehlikenin alanı da genişlemişti, tehlike noktasının artık Dorset'in yanında olmadığını görüyordu.

“Eğer geri dönmeyecekseniz, ben... Sizi yalnız bırakmaya zorlamayın beni!” diye ısrar etti.

Ama adam suskun kalıp direndi, o zaman Lily, “Ne yapacaksınız?” diye ekledi, “Bütün gece burada oturmazsınız ki.”

“Bir otele gidebilirim. Avukatlarıma telgraf çekebilirim.” Doğrulup oturdu, aklına gelen yeni bir fikirle canlanmıştı. “Tanrı aşkına, Selden Nice’te, Selden’i çağırta-cağım!”

Bunu duyan Lily, korkuyla çığlık atıp yeniden oturdu. “Hayır, hayır, HAYIR!” diye itiraz etti.

Kuşku dolu bakışlarla ona döndü Dorset. “Neden Selden olmasın? Avukat değil mi o? Bu tür bir vakada her avukat aynı işi görür.”

“Hepsi birbirinden kötüdür, demek istiyorsunuz. Size yardımcı olacağıma güvendiğinizi sanıyordum.”

“Oluyorsun, bana tatlı ve sabırlı davranarak. Sen olmasaydın ben bu işi çoktan bitirirdim. Ama artık sonu geldi.” Birden ayağa kalktı, güçlkle sırtını dikleştirdi. “Gülünç duruma düşmemi istemezsin.”

Lily ona şefkatle baktı. “Doğru söylüyorsunuz.” Bir an düşündükten sonra kendisini de şaşırtan ani bir esinlenmeyle, “Tamam, gidip görün Bay Selden’i,” dedi, “akşam yemeğinden önce yeterince zamanınız var.”

“Ah, *akşam yemeği*” diye taklit etti Lily’yi, ama Lily onun yanından ayrılırken, gülümseyerek, “Unutmayın, yemek tekne; isterseniz saat dokuza kadar bekleriz sizi,” dedi.

Saat dördü geçmişti, araba Lily’yi rıhtımda bıraktığında genç kız kendisini alacak kayığı bekledi, yatta neler

olduğunu merak ediyordu. Silverton'un nerelerde olduğundan hiç söz edilmemişti. Sabrina'ya dönmüş müydü? Ya da Bertha –korkutucu seçenek ansızın gelmişti Lily'nin aklına– kendi başına kalınca ona katılmak üzere kıyıya çıkmış olabilir miydi? Bunu düşününce kalbi duracak gibi oldu. O ana kadar genç Silverton için üzülmüştü, sadece bu tür olaylarda kadınlar içgüdüsel olarak erkeklerin tarafını tuttukları için değil, Silverton'un durumu nedense Lily'nin duygudaşlığını harekete geçirdiği için. Zavallı genç o kadar ciddiydi ki, öyle gözü kararmıştı ki ve bu ciddiyeti Bertha'ninkinden o kadar farklı bir nitelik taşıyordu ki; ancak Bertha'nın da gözü karaydı. Tek fark, Bertha'nın sadece kendisini, Silverton'un ise Bertha'yı ciddiye almasıydı. Ama şimdi, gerçek kriz karşısında, bu fark, yoksunluğun yükünü Bertha'nın sırtına bindirir gibiydi, çünkü en azından Silverton'un uğruna acı çekebileceği Bertha vardı, Bertha'nın elindeyse yalnız kendisi. Her ne olursa olsun, daha az ideal bir bakış açısıyla, böyle bir durumun bütün olumsuzlukları kadının tarafındaydı; o yüzden Lily şimdi Bertha'ya acımaya başlamıştı. Bertha Dorset'ten hoşlanmıyordu, ama sorumluluk duygusu da taşıyordu; kadına karşı bu duyguya destek verecek bir sempati beslemediği için sorumluluğu daha da ağırdı. Bertha kendisine iyi davranmıştı, birlikte geçirdikleri son aylarda aralarında rahat bir arkadaşlık olmuştu, Lily'nin son zamanlarda farkına vardığı sürtüşme duygusu, mutlaka arkadaşının yararına çalışması gereğini daha da zorunlu kılar görünüyordu.

Dorset'i Lawrence Selden'e danışmaya göndermesi elbette Bertha'nın yararı içindi. Durumun acayipliğini kabul ettikten sonra bir bakışta bunun Dorset için en emin yol

olduğunu görmüştü. Selden'den başka kim, Bertha'yı kurtarma becerisini böyle davranma yükümlülüğüyle mucizevi bir biçimde birleştirebilirdi? Bu iş için gerçekten büyük beceri gerekeceğinin farkında olan Lily, yükümlülüğün büyüklüğü karşısında Selden'e minnet duyacaktı. Selden'in Bertha'yı bu işten çekip çıkarması gerekecekti ve Lily onun bir yol bulacağına güvenebilirdi; bu güveninin tam olduğunu rıhtıma giderken Selden'e çektiği telgrafta belirtti.

O ana kadar Lily iyi iş çıkardığını hissediyordu; bu inançla görevinin geri kalan kısmı için kuvvet topladı. Bertha ile Lily hiçbir zaman mahremiyetlerini paylaşmamışlardı, ama böyle bir krizde mesafeyi koruyan duvarların yıkılması gerekecekti; Dorset'in sabah yaşanan sahneye dair öfkeli imaları Lily'ye bu duvarların yıkıldığını hissettirdi, Bertha'nın gücü onları yeniden yerine koymaya yetmeyecekti. Zavallı kadını, düşen savunma hattının gerisinde tir tir titrerken, önüne çıkan ilk sığınağa girebileceği anı heyecanla beklerken canlandırdı gözünde. Tabii eğer o sığınak bir başkasına sunulmamışsa! Kayık rıhtımla yat arasındaki kısa mesafeyi alırken Lily kendisinin yattan uzun süre uzak kalmasının doğurabileceği sonuçları düşünüp iyice telaşlandı. Ya zavallı Bertha, o uzun saatler boyunca başvurabileceği birini bulamadan... Bunları düşünürken Lily yata çıkan merdivene sabırsızca ayağını koymuştu, Sabrina'nın güvertesine ayak basmasıyla birlikte endişelerinin en kötüsünün yersiz olduğunu gördü; çünkü geminin kıcındaki görkemli gölgelikte, zavallı Bertha, her zamanki abartısız zarafetiyle oturmuş, Beltshire Düşesi'yle Lord Hubert'e çay sunuyordu.

Gördüğü manzara Lily'yi öyle şaşırtı ki, Bertha en azından şaşkınlığının anlamını yüzünden okuyordur

diye hissetti, ancak arkadaşının boş boş bakması Lily'yi aynı ölçüde sinirlendirdi. Ne var ki Bayan Dorset'in zorunlu olarak ötekilerin yanında öyle bakması ve kendi şaşkınlığının etkisini yumuşatmak için de gecikmeden basit bir açıklama getirmesi gerektiğini hemen anladı. Hızlı geçişlere epeydir alışık olduğu için Düşes'e, "A, ben sizin Prenses'e gittiğinizi sanmıştım!" diye seslendi; bu sözü Lord Hubert'i tatmin etmediyse de yöneltilen hanımefendiye yeterli oldu.

En azından, Düşes'in aslında hemen gitmek üzere olduğunu, ama Bayan Dorset'le ertesi akşam verilecek yemek konusunda konuşmak için yata koştüğünü heyecanla anlatmasının yolunu açtı – Bry'larla yenilecek bu yemeğe Lord Hubert en sonunda onları da sürüklemekte ısrar etmişti.

"Kellem kurtulsun diye, anlarsınız ya!" diye açıklamıştı, Lily'ye bu telaşını anlamasını rica edercesine göz atarak; Düşes de soylu ve dürüst tavrıyla, "Bay Bry ona bir tüyo verecekmiş, Lord da eğer gidersek bunu bize de aktaracağını söylüyor," dedi.

Sonra da birkaç tatlı şaka yapıldı, Lily Bayan Dorset'in üzerine düşen rolü şaşırtıcı bir cesaretle oynadığını düşündü, sonunda Lord Hubert yattan inerken merdivenin ortasında durup yemeğe gelecekleri sayar gibi, "Herhalde Dorset de katılacaktır, değil mi?" diye seslendi yukarıya.

"A, tabii gelir," diye neşeyle yanıtladı karısı. Son dakikaya kadar gayet iyi idare ediyordu. Ama güle güle demek için aşağıya elini salladıktan sonra arkasına dönerken Lily maske düşmeli ve korkunun ruhu görünmeli artık diye düşündü.

Bayan Dorset ağır ağır arkasına döndü; belki de kaslarını rahatlatmak amacıyla zamana ihtiyacı vardı; her ne

olursa olsun, çay masasının arkasındaki yerine otururken Bayan Bart'a sesinde hafif bir alaycılıkla, "Sanırım günaydın demeliyim," derken kasları kontrol altındaydı.

Eğer bu bir üstü kapalı söz idiye Lily onu karşılamaya hazırdı, ancak karşılığında kendisinden ne beklendiğini pek bilemiyordu. Bayan Dorset'in istifini bozmamasının cesaret kırıcı bir yanı vardı, Lily yanıt verirken kendini zorlayıp sesine kaygısız bir ton vermeye çalıştı. "Bu sabah seni görmek istedim ama henüz kalkmamıştın."

"Hayır, geç yattım. İstasyonda sizi kaçırdıktan sonra son trene kadar seni beklememiz gerektiğini düşündüm." Sesi nazikti, ama en hafifinden bir sitem seziliyordu.

"Bizi kaçırdınız mı? İstasyonda bizi mi beklediniz?" Artık Lily'nin şaşkınlığı karşısındakinin sözlerini tartamayacak ya da kendisinininkileri kollayamayacak  l deydi. "Ama ben sizin istasyona geldiğinizde son treni bile kaçırmış olduğunuzu sanmıştım!" Yarı aralık gözkapaklarının altından Lily'yi inceleyen Bayan Dorset, hemen soruyu yapıştırdı: "Kim dedi bunu?"

"George. Az önce parkta gördüm onu."

"Ya, demek George bu şekilde anlattı? Zavallı George, ona anlattıklarımı hatırlayacak durumda değildi. Bu sabah berbat krizlerinden birini geçirdi, ben de onu doktora gönderdim. Doktoru bulup bulmadığını biliyor musun?"

Hâlâ tahminlerine gömülmüş olan Lily, yanıt vermedi, Bayan Dorset de oturduğu yere tembelce yerleşti. "Doktoru bekler; kendi halinden çok korkmuştu. Endişelenmek iyi gelmiyor ona, ne zaman huzursuz edici bir şey olsa arkasından kriz geçiriyor."

Bu kez Lily ısrarla imada bulunulduğuna emin oldu, ama o kadar şaşırtıcı bir hızla ve nereye varacağını göz

ardı eden öyle inanılmaz bir havada ileri sürülüyordu ki genç kız ancak kekeleyerek ve kuşkuyla, "Huzursuz edici bir şey mi?" diyebilirdi.

"Evet, örneğin gece yarısı seninle meşgul olmak. Biliyorsun canım, gece yarısından sonra böyle kötü şöhretli bir yerde, sen oldukça büyük bir sorumluluksun."

Bunu duyan Lily –böylesine pervasız sözlere gafil avlandığından– şaşkın gülüşüne engel olamadı.

"Şu işe bak, ona bu sorumluluğu senin yüklediğini düşünürsek!"

Bayan Dorset bu sözleri zarafetle ve ılımlı dinledi. "Nasıl? Trene yetişmek için deli gibi koşarken insanüstü bir beceriklilik gösterip sizi görmedik diye mi? Yoksa biz sizinle buluşana kadar istasyonda sakın sakın oturup beklemek yerine trene bizsiz –ikiniz baş başa– bineceğinizi aklımıza getirmedik diye mi?"

Lily'yi ateş bastı: Bertha'nın bir amacı olduğu belliydi artık, kendisi için çizdiği bir yolda ilerliyordu. Ama böyle bir felaket yaklaşıyorsa ondan kaçınmak için bu çocukça çabalar niyeydi? Bu çocukça çaba Lily'nin öfkesini giderdi: Bu durum o zavallı kadının ne kadar korktuğunu kanıtlamıyor muydu?

"Hayır, hepimiz Nice'te bir arada kalmalıydık," diye yanıt verdi.

"Bir arada kalmak mı? Düşes'le ve arkadaşlarıyla çekip gitmek için eline geçen ilk fırsatı kullanan sendin. Sevgili Lily, sen çocuk değilsin ki elinden tutup götürsünler!"

"Yo, çocuk değilim, derse de ihtiyacım yok, Bertha, gerçekten; eğer şu anda yaptığın buysa!"

Bayan Dorset sitemle gülümsedi ona. "Ders vermek mi? Ben mi? Tanrı korusun! Ben sadece sana dostça bir

tavsiyede bulunuyordum. Ama genellikle tam tersidir, öyle değil mi? Benim tavsiyede bulunmam değil, almam beklenir; son aylarda tavsiyeleri dinleyerek yaşadım zaten."

"Tavsiye mi? Ben mi sana tavsiyede bulundum?" diye yineledi Lily.

"Ah, sadece olumsuz tavsiyeler; ne olmamam, ne yapmamam ve görmemem konusunda. Ve ben de hayranlıkla dinledim onları. Yalnız canım, izin ver de söyleyeyim, benim olumsuz görevlerimden birinin, aşırı cüretkâr olduğunda seni *uyarmak* olduğunu anlamadım."

Lily korkuyla ürperdi: Alacakaranlıkta ışıldayan bir bıçak gibi hatırlanan bir ihanet duygusu. Ama hemen sonra merhamet, Lily'nin içgüdüsel olarak geri çekilmesini engelledi. Bu anlamsız sertliğin böyle dışa fışkırmaması, tuzağa düşen hayvanın kaçmak için kullandığı aracı gizleme çabasından başka neydi ki? Lily, "Zavallıcığım, dolanıp durma, doğruca bana gel, bir çaresini buluruz!" diyecek oldu. Ama Bertha'nın gülümsemesindeki nüfuz edilemez küstahlığı görünce kelimeler silinip gitti. Lily susarak oturdu, darbeyi sessizce karşıladı, o darbeye birikmiş sahteliğin son damlasına kadar kendi üzerinde tükenmesine göz yumdu. Sonra, hiçbir şey söylemeden kalktı, kamarasına gitti.

3. Bölüm

Bayan Bart'ın telgrafı Lawrence Selden'i otelinin kapısında yakaladı; telgrafı okuyan Selden içeri girip Dorset'i bekledi. Mesajdaki boşluklar tahminlerde bulunmayı zorunlu kılıyordu ama genç adamın son zamanlarda duydukları ve gördükleri sayesinde bu boşlukları doldurması zor olmadı. Geneline şaşırmıştı; durumun, bir patlamanın bütün öğelerini barındırdığını sezmiş olsa da, kendi kişisel deneyimleri çerçevesinde, özellikle bu tür olayların zararsızca sona erdiğini gördüğü çok olmuştu. Yine de Dorset'in tepkili mizacı ve karısının dış görünüşe pervasızca boşvermişliği, duruma tuhaf bir güvensizlik katıyordu; Selden'in karı-kocaya rehberlik edip selamete çıkarma kararı, onların vakasıyla özel bir bağı olduğundan değil, daha çok katıksız profesyonel bir hevestendi. Bu vakada, her ikisi de bu derece yıpranmış bir bağı onararak rahata kavuşturacak olsalar da, bunu dikkate almak Selden'in görevi değildi; o sadece, genel ilkeler uyarınca, bir skandalı engellemeye çalışacaktı, Bayan Bart'ın da bu skandala karışmış olmasından korkması bu engelleme isteğini artırıyordu. Bu düşüncesinin belirli bir amacı

yoktu, Selden sadece Dorset'lerin kirli çamaşırları herkesin içinde yıkanırken genç kızın uzaktan bile olsa bu işe bulaşıp zor duruma düşmesini istemiyordu.

Zavallı Dorset'le iki saat konuştuktan sonra bu sürecin ne kadar yorucu ve nahoş geçeceğini daha da net olarak gördü. Bu konuşmadan bir şey çıkabilseydi bile, biriktirilmiş ahlaki ıvır zıvırın tümünün ortaya dökülmesi olurdu, öyle ki konuğu gittikten sonra Selden pencereleri ardına kadar açıp odasını havalandırmak ihtiyacı duyardı. Ama hiçbir sonuca varılamadı; Selden'i hoşnut eden, ne kadar bir araya getirilirse getirilsin o pis ıvır zıvırın, epeyce çabalamadan, homojen bir soruna dönüştürülememesiydi. Yırtık kenarlar her zaman birbirine uymuyordu; kayıp parçalar vardı, büyüklükleri ve renkleri farklıydı, müşterisinin gözüne sokarak bütün bunlardan yararlanmak elbette Selden'e düşüyordu. Ama Dorset'in ruh halindeki biri için en kusursuz gösteri bile inandırıcı olamazdı, Selden o an için, adamı yatıştırıp zaman kazanmaya çalışmaktan, anlayış gösterip sağduyulu davranmasını öğütlemekten başka elinden bir şey gelmeyeceğini anladı. Dorset yanından ayrılırken bir sonraki buluşmalarına kadar kesinlikle tarafsız bir tavır içinde olması gerektiği duygusunu ona aşlamıştı Selden, kısacası, oyundaki rolü şimdilik seyirci kalmaktı. Ancak Selden onun zorbalığını uzun süre dengede tutamayacağını biliyordu; Dorset'e ertesi sabah Monte Carlo'da bir otelde buluşma sözü verdi. Bir yandan da, manevi gücünü alışılmadık biçimde tüketen bu gibi mizaçlarda hep görülen tepkinin, zayıflık ve özgüven eksikliğinin ortaya çıkacağını da hesaba katmıyor değildi; Bayan Bart'a telgrafla yanıt verirken, "Sanırım her şey eskisi gibi," demekle yetindi.

Aslında ertesi günün ilk saatleri bu varsayıma uygun yaşandı. Lily'nin zorunlu isteğine uyarcasına, Dorset yatta geç saatte yenen yemeğe yetişmişti. Günün en zor anı bu yemek olmuştu. Dorset karısının "kriz" dediği şeyleri genellikle izleyen, uçurum gibi açılan sessizliklerden birine gömülmüştü, böylece hizmetkârların önünde bu nedene gönderme yapmak kolay oluyordu; ancak Bertha, ne gariptir ki, besbelli korunma aracı olan bu gerekçeden yararlanmaya pek hevesli görünmüyordu. Kendisinin de bir kederin nesnesi olabileceğinden kuşkulananmayacak kadar kendi kederine gömülmüşçesine darbenin şiddetini kocasının ellerine bırakmıştı. Lily'nin gözünde, en şaşırtıcı olduğu için durumun en tekinsiz yanı bu tavidir. Konuşmanın sönük kalan ateşini canlandırmaya, "görünü-şü" kurtarmak için bıkip usanmadan çaba göstermeye çalışırken, dikkati dağılıyor, aklından şu soruyu çıkaramıyordu: "Acaba Bertha'nın amacı ne?" Bertha'nın kendini soyutlayarak meydan okuyuşunda gerçekten de sabır taşıyıcı bir şey vardı. Arkadaşına bir şey çıtlatmış olsaydı, birlikte hâlâ başarılı olabilirlerdi; ama, kendisinin katılmasına böyle inatla karşı konulurken Lily nasıl yardımcı olabilirdi? Gerçekten de işe yaramak istiyordu, hem de kendisi için değil, Dorset'ler için. Kendi durumunu hiç aklına getirmemişti: Ötekilerin durumlarını biraz olsun düzene sokmaya vermişti kendini. Ama o kısa, sıkıcı akşamın sonunda umarsızca çaba harcadığı duygusuyla kalmıştı. Dorset'i tek başına görmeye kalkışmamıştı; onunla yeniden samimiyet kurmaktan özenle kaçınmıştı. Bertha'nın samimiyetini aramıştı, onun da kendisinin samimiyetini araması gerekirdi. Ama Bertha, kendini harap olmaya kaptırılmış gibiydi, arkadaşının ona uzanan elini geri itiyordu.

Erkenden yatağına giden Lily, karı-kocayı baş başa bırakmıştı; Bertha'nın sessiz koridordan geçip odasına gidişini duyana kadar aradan bir saatten fazla zaman geçmiş olmasını, içinde bulunduğu genel gizemin bir parçası gibi gördü Lily. Devam eder görünen koşulların üzerine doğan gün, birbiriyle zıtlaşan karı-kocanın arasında neler geçtiğini hiç belli etmedi. Herkesin bir olup görmezden geldiği değişikliği bir tek gerçek açığa vurdu; o da Ned Silverton'un ortalarda görünmemesiydi. Kimse söz etmedi bundan, konudan sessizce kaçınılması onu zihinlerin merkezinde tuttu. Ama ancak Lily'nin sezebildiği başka bir değişiklik daha vardı: Dorset de tıpkı karısı gibi özellikle uzak duruyordu Lily'den. Belki bir önceki gün içini öyle coşkuyla döktüğü için pişmandı, belki Selden'in öğüdüne uyup o hantal tarzıyla "her zamanki gibi" davranmaya çabalıyordu. Fotoğrafçının "doğal görünün" şeklindeki buyruğu doğal davranmayı ne kadar sağlarsa bu tür talimatlar da o kadar sağlıyordu; zavallı Dorset gibi her zaman nasıl görüldüğünün hiç mi hiç bilincinde olmayan bir insanda, bir duruşu korumak için harcanan çaba mutlaka garip eğilip bükülmelerle sonuçlanırdı.

Sonunda Lily kendi olanaklarına başvurmak zorunda kaldı. Odasından çıktığında Bayan Dorset'in hâlâ ortada görünmediğini, Bay Dorset'in de erkenden yattan ayrıldığını öğrenmişti; tek başına kalamayacak kadar huzursuzluk hissettiğinden o da kıyıya çıkmıştı. Kumarhaneye doğru yürürken Nice'ten tanıdığı bir gruba katıldı, onlarla öğle yemeği yedi, onlarla birlikte dönüyordu ki meydana geçerken Selden'e rastladı. O anda, oradan ayrılana kadar Lily'nin kendileriyle kalacağını sanan ve konuksever davranan gruptakilerden ayrılamadı; ama biraz durup

Selden'e soru soracak zaman buldu, Selden de sorusunu, "Onu yine gördüm, az önce yanımdan ayrıldı," diye yanıtladı.

Lily kaygıyla bekledi Selden'in karşısında. "Eee? Neler oldu? Neler *olacak*?"

"Henüz bir şey yok, sonra da olmayacak, sanırım."

"Geçti mi o zaman? Halloldu mu? Emin misiniz?"

Gülümsedi Selden. "Bana zaman verin. Emin değilim, ama eskisinden daha eminim." Lily bu sözlerle yetinmek zorundaydı, merdivende kendisini bekleyen grubun yanına koştu.

Aslında Selden olabildiğince emin görünmeye çalışmıştı Lily'ye, hatta onun gözlerindeki kaygıyı gidermek için olduğundan da emin konuşmuştu. Şimdi, arkasını dönüp yokuş aşağı istasyona doğru ağır ağır yürürken, Lily'nin gözlerinde okuduğu kaygının kendi kaygısının görünür gerekçesi olduğunu düşünüyordu. Belli bir şeyden korkuyor değildi: Bir şey olacağını düşünmüyorum demesi, kelime anlamında, gerçeğe uygundu. Onu kaygılandıran, Dorset'in tavrında gözle görünür bir değişiklik olsa da bu değişikliğin nereden kaynaklandığının anlaşıl-mamasıydı. Selden'in sözleri sağlamış olamazdı bunu ya da Dorset'in makûl mantık yürütmesi. İşin içinde yabancı bir etkenin parmağının olduğunu, Dorset'in öfkesini yatıştırmaktan çok niyetini zayıflattığını anlaması için beş dakika konuşmaları yetmişti, bu etkenin altında adam, ilaçla uyuşturulmuş bir deli gibi miskin miskin dolaşıyordu. Ne olursa olsun, o an için herkesin selamete çıkmasına yaradı; soru, ne kadar süreceği ve arkasından nasıl bir tepki gösterileceğiydi. Bu noktalar Selden için karanlıktaydı, çünkü bu değişimin sonuçlarından biri, Dorset'le

rahatça iletişime geçememesi olmuştu. Dorset, yaptığı hatayı tartışmak için dayanılmaz bir arzu duyuyordu; ama aynı umutsuz inatla bu konunun çevresinde dolanıp dursa da Selden onun içindekileri açığa vurmasına hep bir şeylerin engel olduğunun farkındaydı. Dorset'in durumu karşısındakinde önce bıkkınlığa sonra sabırsızlığa neden oluyordu; konuşmaları sona erince Selden elinden geleni yaptığını hissetmeye başladı, artık elini bu işten çekme hakkı doğmuştu.

Aklında bu düşüncelerle istasyona dönerken Bayan Bart'la karşılaştı; ama onunla birkaç kelime konuştuktan sonra mekanik adımlarla yoluna devam ederken amacının gitgide değiştiğini sezdi. Bu değişikliği doğuran Lily'nin gözlerindeki bakıştı; onun nasıl bir bakış olduğunu çözmek hevesiyle parkta bir banka oturdu, bu konu üzerinde kafa yormaya başladı. Doğrusu kızın kaygılı görünmesi çok doğaldı: bir yat gezisinin yarattığı yakınlık içinde, felaketin eşiğindeki bir çiftin arasında kalan genç bir kadın, arkadaşları için duyduğu kaygı yanında, kendi durumunun garipliğine de kolay kolay duyarsız kalamazdı. En kötüsü de Bayan Bart'ın ruh halini yorumlarken pek çok değişik seçenekle karşılaşmasıydı; Selden'in dertli zihninde bunlardan biri Bayan Fisher'in ileri sürdüğü çirkin biçimi alıyordu. Kız kendisi için mi korkuyordu, yoksa arkadaşları için mi? Bir felakete talihsiz bir biçimde bulaşmış olduğu duygusu, o felaketten duyduğu korkuyu ne ölçüde çoğaltıyordu? Suçun ağırlığı açıkça Bayan Dorset'in sırtında olduğuna göre bu varsayım, görünüşte, nedensizce sevimsiz duruyordu; ama Selden karı-koca arasındaki tek taraflı kavgaların çoğunda karşı suçlular ortaya çıkabileceğini, esas mağduriyet ne kadar

kesinse bu suçlamaların da o kadar büyük bir pervasızlıkla yapılacağını da biliyordu. Bayan Fisher, “eğer bir şey olursa” Dorset’in Bayan Bart’la evlenme olasılığından söz etmekte tereddüt etmemiştir; Bayan Fisher’in çıkardığı sonuçlar açıkça ihtiyatsızlık sayılsa da onların kaynaklandığı yerdeki işaretleri okuyacak kadar kurnazdı kadın. Belli ki Dorset kızla açıkça ilgilenmişti, karısının ıslah olmak için gösterdiği çabada avantaj kazanmak için bu ilgi acımasızca kullanılabilirdi. Selden, Bertha’nın kanının son damlasına kadar mücadele edeceğini biliyordu; ihtiyatsız tutumu, bu tutumun doğuracağı sonuçlardan kaçma yolundaki kararlılığıyla mantıksız bir biçimde birleşmişti. Kendisi için mücadele ederken ne kadar vicdansızsa tehlikeyi davet ederken de o kadar pervasızdı; bu gibi anlarda elinin altında ne bulursa onu savunma aracı olarak kullanması olasıydı. Bertha’nın hangi yolu izleyeceğini Selden henüz bilemiyordu ama şaşkınlığı anlama gücünü artırdı, oradan ayrılmadan önce Bayan Bart’la yeniden konuşması gerektiği duygusunu biletti. Bu olayda genç kızın payı olsa da –Lily’yi bulunduğu çevreye göre yargılamaktan her zaman dürüstçe kaçınmaya çalışmıştı–, bu durumla kişisel bir bağı olmasa da, olası bir çatışmadan uzak kalmalıydı; kendisinden yardım istediğine göre kıza bunları anlatmak Selden’in göreviydi.

Bu kararla ayağa fırladı, Lily’yi içeri girerken gördüğü kumarhaneye döndü; içerideki kalabalığı uzun uzun araştırdıysa da kızın izine rastlayamadı. Ama Ned Silverton’un nedense fiyakalı bir biçimde masaların çevresinde dolaştığını görünce şaşırdı; yaşanan dramın bu aktörünün sadece kuliste kalmayıp sahne ışıklarını üzerine çekmesi –tehlike geçmiş gibi görünse de– Selden’in

içindeki bir felaketin yaklaşmakta olduğu duygusunu yoğunlaştırdı. Bu izlenimle meydana döndü, Bayan Bart'a orada rastlayabileceğini umuyordu, çünkü Monte Carlo'daki herkes sanki günde en az on-on iki kez oradan mutlaka geçiyordu. Ama Selden burada da boşu boşuna bekledi kızı ve sonunda yavaş yavaş onun Sabrina'ya dönmüş olduğuna karar vermek zorunda kaldı. Onun peşinden yata gitmek zor olurdu, gitse bile onunla baş başa konuşma fırsatı bulmak daha da zordu; hiç de tatmin edici olmayan pusula yazma seçeneğinde karar kılmak üzereydi ki ışıklı meydanda süregiden tablonun içinde Lord Hubert ile Bayan Bry'ı gördü.

Onlara sorduğunda Bayan Bart'ın Dorset'le birlikte az önce Sabrina'ya döndüğünü öğrendi; bu haberin onu rahatsız ettiği o kadar belli oldu ki, yanındaki arkadaşının bakışını gören ve üzerine basınç uygulanan bir yay gibi tepki veren Bayan Bry, hemen o akşam yemeğine katılıp arkadaşlarıyla görüşmesini önerdi Selden'e. "Becassin'in yerinde, Düşes için verilen küçük bir yemek," diye atıldı, Lord Hubert'in o basıncı ortadan kaldırmasına fırsat vermeden.

Böyle bir topluluğa dahil olmanın verdiği ayrıcalık duygusuyla Selden o akşam erkenden lokantanın kapısına geldi, orada durup ışıklı yoldan kendisine doğru yaklaşan insanların arasında gözlerini gezdirdi. Bry'lar içeride, menüdeki son kışkırtıcı seçenekler üzerinde dururken Selden de Sabrina'dan gelecek konukları gözledi; sonunda yanlarında Düşes, Lord ve Leydi Skiddaw ve Stepney'lerle ufukta göründüler. Yol boyunca sıralanan pırıl pırıl ışıklandırılmış dükkânlardan birine göz atmak bahanesiyle Bayan Bart'ı onların yanından ayırmak zor

olmadı; bir kuyumcunun göz kamaştıran vitrininin önünde oyalanırlarken kıza, "Sizi görmek için uğradım," dedi, "yattan ayrılmanızı rica edecektim."

Lily'nin Selden'e çevrilen bakışlarında eski korkusunun kıvılcımı yanıp söndü. "Ayrılmak mı? Ne demek istiyorsunuz? Ne oldu?"

"Hiçbir şey. Ama bir şey olursa neden siz de ayakaltında olarsınız ki?"

Kuyumcunun vitrininden vuran ışık Lily'nin yüzünü daha da solduruyor, narin hatlarını trajik bir maske gibi derinleştiriyordu. "Bir şey olmayacak, buna eminim; ama ufacık bir kuşku bile kalmışsa, Bertha'yı bırakıp gideceğimi nasıl düşünürsünüz?"

Bu sözcüklerde bir nefret tınısı vardı. Acaba kendisine duyulan bir nefret miydi? Öyle de olsa Selden bu nefretin yinelenmesi pahasına ısrar etti, artan ilgisi sesinde yadsınamaz biçimde zonkluyordu: "Kendinizi düşünmelisiniz." Lily bu söze karşılık, sesinde tuhaf bir kederle ve Selden'in gözlerinin içine bakarak, "Bunun ne kadar az önemi olduğunu bir bilerseniz!" dedi.

"Ah, elbette, hiçbir şey *olmayacak*," dedi Selden, kızıdan çok kendini inandırmak istercesine; "Hiçbir şey, elbette hiçbir şey olmayacak!" diye cesurca onayladı genç kız da, arkadaşlarına yetişmek üzere dönüp yürürlerken.

Kalabalık lokantada, Bayan Bry'nin ışıklı sofrasında yerlerini alırlarken bulundukları tanıdık çevre sayesinde kendilerine güvenleri güçlenir gibi oldu. Dorset ve karısı bir kez daha bildik çehrelerini herkese gösteriyorlardı; Bertha yepyeni elbisesiyle arasındaki ilişkiye vermişti dikkatini, kocası da menüdeki bol sayıdaki baştan çıkarıcı çeşit karşısında hazımsızlık korkusuyla büzülmüştü.

Bu şekilde, o mekânın izin verdiği ölçüde açıkça birlikte görünmeleri, aralarındaki anlaşmazlığın giderildiğine kuşku bırakmıyordu. Bunun nasıl sağlandığı hâlâ hayret uyandırır da o an için Bayan Bart'ın bu sonuca inandığı besbelliydi; Selden, kızın gözlem yapmak için kendisinden daha fazla fırsatı olduğunu düşünüp aynı görüşe varmaya çalıştı.

O arada, peş peşe gelen, karışık çeşitlerle –Bayan Bry'in Lord Hubert'in engelleyici elinden yer yer kurtulduğu belli oluyordu– yemek sürerken, Selden etrafı gözlemeyi bırakıp özellikle Bayan Bart'ı incelemeye koyuldu. Genç kız, güzelliğinin her şeye yeteceği günlerinden birindeydi ve geriye kalan –zarafeti, zekâsı, topluma uygunluğu– cömert bir mizaçtan dışarı taşanlardı. Ama Selden'in asıl dikkatini çeken, Lily'nin, tanımlaması olanaksız yüzlerce küçük farkla, kendi tarzındaki çok sayıda insandan ayrılmasıydı. Tam da böyle insanların yanında –ulaşmak istediği konumun eksiksiz ifadesi olan ortamda narin bir çiçek gibiydi– o farklılıklar iyice ortaya çıkıyordu, zarafeti öbür kadınların süsünü ucuzlatıyor, incelikle ayırt edilen sessizliği onların gevezeliklerini yavanlaştırıyordu. Son saatlerin gerginliği Lily'nin yüzüne, Selden'in son zamanlarda eksikliğini duyduğu belagat derinliğini yerleştirmişti, kendisiyle konuşurken kullandığı cesur sözcükler hâlâ sesinde ve gözlerinde uçuşuyordu. Evet, benzersizdi Lily, ona uygun düşen tek sözcük buydu; Selden hayranlığını alabildiğine serbest bırakabiliyordu, çünkü o hayranlıkta kişisel duygulardan eser yoktu neredeyse. Lily'den gerçekten kopması, büyüünün bozulduğu o çarpıcı anda değil, şimdi olmuştu, ince farkları görebilmesinin ardından gelen ve Selden'in onda hissettiği farklılıkları

yadsır görünen o basit seçimin kızı kendisinden kesin biçimde ayırdığını anladığı o çıplak ışıktaki. Lily'nin içinde kalmaktan hoşnut olduğu tercih eksiksiz olarak karşısındaydı yeniden: Aptalca pahalı yemekler, cafcacflı ama sıkıcı bir sohbet, zekâdan yoksun konuşma özgürlüğü ve romantizmden uzak davranış özgürlüğü. Lokantadaki sıkışık olmayan düzen içinde masaları herkesin göreceği şekilde yerleştirilmiş gibiydi, *Riviera Notları*'ndan küçük Dabham'ın de masalarında bulunması, göze batıcılığın seçkinlik sanıldığı, sosyete sütununun şöhretler listesine dönüştüğü bir dünyanın ideallerini vurguluyordu.

İki gösterişli masa komşusunun arasına sıkışıp çevreyi gözlemlediğini pek belli etmeden oturan küçük Dabham'ın birden Selden'in incelemesinin odağı haline gelmesi, bu tür durumları ölümsüzleştiren bir şey gibi oldu. Bu adam neler olup bittiğini ne kadar biliyordu? Ve kendi amacı için ne kadarı hâlâ öğrenmeye değerdı? Küçük gözlerini, havada süzülen ve zaman zaman onu dolduran imaları yakalamak için uzatılmış antenlere benzetti Selden; sonra hava yeniden boşalıp normal halini alıyor, Selden gazetecinin hanımların elbiselerinin zarafetini zevkle not etmek dışında bir şey bulamayacağını düşünüyordu. Özellikle Bayan Dorset'in giysisi Bay Dabham'ın zengin sözcük dağarcığına meydan okur gibiydi: Selden'in "edebi tarz" diyebileceği tarza degecek sürprizlerle ve inceliklerle doluydu. İlk başta, o giysinin, sahibinin kafasını fazlasıyla meşgul ettiğini fark etmişti Selden, ama şimdi kadın elbise üzerinde hâkimiyet kurmuştu, hatta tuhaf bir özgürlükle giysinin etkilerini ortaya çıkarıyordu. Bayan Dorset kusursuz bir doğallık denemeyecek kadar fazla serbest, fazla konuşkan değıl

miydi? Ve Selden'in gözlerinin doğal bir geçişle kaydığı Dorset aynı aşırı uçlar arasında fazlasıyla sarsakça gidip gelmiyor muydu? Gerçi Dorset her zaman sarsaktı, ama Selden bu gece her sarsıntının onu merkezinden daha da uzaklara fırlattığını düşünüyordu.

O arada yemek parlak sonuna doğru yaklaşmaktaydı, Lord Skiddaw ile Lord Hubert'in arasında bütün haşmetiyle kurulmuş oturan ve belli ki durumu tatminkâr bulan Bayan Bry, başarısına tanıklık etmesi için içinden Bayan Fisher'in yardımını ister gibi görünüyordu. Bayan Fisher dışında Bayan Bry'nin seyircilerine eksiksiz denebilirdi; çünkü lokanta salt seyirci olmak amacıyla toplanmış insanlarla doluydu, görmeye geldikleri ünlülerin adlarını ve yüzlerini kesinlikle biliyorlardı. Kadın konuklarının hepsinin o başlık altında toplandıklarının ve her birinin bu hayranlıkta payına düşen rolü oynadığının bilincinde olan Bayan Bry, Bayan Fisher'in hak edemediği bütün minnettarlığı Lily'ye akıtıyordu. Kadının bakışlarını yakalayan Selden, bu eğlencenin düzenlenmesinde Lily'nin rolünün ne olduğunu merak etti. En azından eğlenceyi süslemek için epeyce gayret gösteriyordu; Selden genç kızın tavırlarının nasıl da güvenli görüldüğünü seyrederken onu yardıma muhtaç sandığını düşünüp gülümsemişti. Yemeğin bitiminde lokantadan çıkılırken, masanın çevresindekilerden biraz uzakta durup gülümseyerek ve omuzlarını zarifçe eğerek pelerinini Dorset'in elinden alırken olduğu kadar sakince duruma hâkim görünmemişti hiç.

Akşam yemeği Bay Bry'nin olağanüstü puroları ve bir dizi baş döndürücü içki eşliğinde uzamıştı, öteki masaların çoğu boşalmıştı: Ancak salonda hâlâ oyalanan

yeterince müşteri vardı. Böylece Bayan Bry'in seçkin konukları oradan ayrılmak için baskı altında hissetmiyorlardı kendilerini. Düşes ile Leydi Skiddaw'ın veda edecek olmaları, İngiltere'ye giderken mola verip gardiroplarını yenileyecekleri Paris'te hemen buluşma ricaları bu töreni uzatıyor ve zorlaştırıyordu. Bayan Bry'in konukseverliğinin niteliği ve kocasının dağıttığı tahmin edilen bahşişler İngiliz hanımlarının tavrına belli bir coşku katıyor, bu da davet sahibesinin geleceğine en pembe ışıkları saçıyordu. Bu ışığın içine Bayan Dorset ile Stepney'ler de açıkça görünür şekilde giriyorlardı; bütün sahnede Bayan Dabham'ın uyanık kalemıyla ağırlığınca altın değerinde samimiyet vardı.

Saatine bir göz atan Düşes, kız kardeşine trene ancak yetişebileceklerini söyledi, onlar telaşla vedalaşıp gittikten sonra arabaları kapıda bekleyen Stepney'ler, Dorset'lerle Bayan Bart'ı rıhtıma bırakmayı teklif ettiler. Teklif kabul edildi, Bayan Dorset de peşinde kocası olduğu halde ilerledi. Bayan Bart, Lord Hubert'le son bir-iki kelime konuşmak üzere geride kalmıştı, Bay Bry'in eline daha da pahalı son bir puro tutuşturmak istediği Stepney, "Haydi Lily," diye seslendi, "yata döneceksen acele et."

Lily söz dinleyerek dönerken yarıyolda duran Bayan Dorset geri dönüp masanın yanına geldi.

"Bayan Bart yata dönmüyor," dedi, sesinde tuhaf bir kesinlik vardı.

Herkes şaşkınlıkla baktı; Bayan Bry beynine kan hücum etmişçesine kızardı, Bayan Stepney gerginlik içinde kocasının arkasına geçti, karmakarışık duygular içindeki Selden de sadece Dabham'ı yakasından tutup sokağa fırlatmak istediğinin farkındaydı.

O arada Dorset karısının yanına gitmişti. Yüzü bembeyazdı, çevresine ürkek, öfkeli gözlerle bakıyordu. "Bertha! Bayan Bart... Bir yanlış anlama var... bir hata..."

"Bayan Bart burada kalıyor," diye lafını doğrudan kes-ti karısı. "Biz de Bayan Stepney'i daha fazla alıkoymamalıyız George."

Bu kısa konuşma sırasında Bayan Bart hayran olunası bir şekilde istifini bozmamıştı, çevresindeki şaşkın insanların biraz uzağında duruyordu. Yapılan hakaretin şokuyla biraz sararmış olsa da çevresindeki yüzlerde okunan telaş onunkine yansımamıştı. Hafifçe küçümseyerek gülümsemesi onu hasmının erişemeyeceği yükseklerle çıkarmış görünüyordu, Bayan Dorset'e aralarındaki mesafeyi iyice hissettirdikten sonra dönüp elini davet sahibesine uzattı.

"Yarın Düşes'e katılacağım," dedi. "Geceyi karada geçirmek bana daha kolay geldi."

Bu açıklamayı yaparken Bayan Bry'in tereddütlü gözlerine gözlerini kırpmadan baktı Lily, ama sonra Selden onun birer birer kadınların yüzlerine göz attığını gördü. Onların yüzlerindeki inanmazlığı bakışlarını kaçırmalarında, arkalarındaki erkeklerin sessiz perişanlıklarında okudu Lily, zor geçen bir yarım saniye boyunca Selden onun titreyip çökeceğini düşündü. Sonra Lily, rahatça döndü, yüzüne yeniden oturttuğu gülümsemesinde silik cesareti okunuyordu, "Sevgili Bay Selden," dedi, "beni arabama kadar götürecektiniz."

Dışarıda hava rüzgârlı ve kapalıydı, Lily ile Selden lokantanın aşağısındaki ıssız parka doğru yürürlerken ılık bir yağmur yüzlerini zaman zaman ıslatıyordu. Araba

yalanını sessizce kapatmışlardı; Lily Selden'in koluna girdi, suskunca yürüdüler, sonunda parkın koyu yeşili onları kucakladı, bir bankın yanında durduklarında Selden, "Oturun biraz," dedi.

Lily konuşmadan oturdu banka, ama patikanın dönmecindeki elektrik lambası yüzünde çırpınan zavallılığa ışığını düşürdü. Selden onun yanına oturdu, konuşmasını bekledi, kendi seçeceği herhangi bir kelimenin kızın yarasını deşmesinden korkuyordu, içinde ağır ağır yenilenmiş olan sefil kuşku yüzünden açıkça konuşmaktan da çekiniyordu. Kızı bu duruma sokan şey neydi? Hangi zayıflığı onu böyle iğrenç biçimde düşmanının insafına bırakmıştı? Ve Bertha Dorset, tam da bir hemcinsinin desteğine ihtiyaç duyduğu bu kadar açıkken neden düşman olmuştu ona? Kocaların karılarının sözünden çıkmamalarına, kadınların kendi hemcinslerine bu kadar acımasız olmalarına sinirleri isyan ederken bile mantığı inatla, ateş olmayan yerde duman çıkmaz özdeyişiyle boğuşuyordu. Bayan Fisher'in imalarını hatırlaması ve kendi izlenimlerinin doğrulanması duyduğu merhameti yoğunlaştırırken bir yandan da kendine koyduğu sınırlamayı artırıyordu, çünkü, hangi yönde merhametini dışa vurmak için bir açıklık arasa hata yapma korkusu o yolu tıkıyordu.

Birden suskunluğunun, Lily'ye sırt çevirdikleri için nefret ettiği adamlarınki kadar suçlayıcı görünebileceğini fark etti. Ama doğru sözcükleri bulamadan Lily sorusuyla onun önüne geçti.

"Sakin bir otel biliyor musunuz? Hizmetçimi yarın çağdırırım."

"Otel mi? Burada mı? Yalnız mı gideceksiniz? Mümkün değil."

Lily bu sözleri eski oyunculuğunun ancak soluk bir ısıltısı sayılabilecek tarzda karşıladı. "Ne olacak peki? Parkta yatamayacağım kadar ıslak her yer."

"Ama biri olmalı."

"Gidebileceğim biri mi? Elbette, pek çok kişi var. Ama bu saatte mi? Biliyorsunuz ki plan değişikliğim ani oldu."

"Ulu Tanrım, beni dinlemiş olsaydınız!" diye bağırdı Selden, çaresizliğini aniden patlayan öfkesiyle boşaltarak.

Lily ona hâlâ tatlı bir alaycılıkla gülümseyerek itiraz ediyordu. "Dinlemedim mi? Yattan ayrılmamı tavsiye ettiniz, ben de ayrılıyorum."

Selden o zaman Lily'nin kendini ne ifade etmek ne de savunmak istediğini anladı ve bunun için kendini kınadı, bu duygu içine bıçak gibi saplandı; sefilce susarak kızı yardım etme fırsatını elinden kaçırmıştı, kritik an geçmişti.

Lily ayağa kalkmıştı, Selden'in önünde gölgelenmiş görkemiyle dikildi, tahtından indirilip sakince sürgüne giden bir prenses gibiydi.

"Lily!" diye haykırdı Selden, çaresizlik içinde yalvarırcasına; ama kız onu, "Yo, şimdi olmaz," diyerek uyardı; ve kendini toparlayıp tatlı bir sesle, "Sığınacak bir yer bulmak zorundayım," dedi, "siz de nezaket gösterip bana yardım edeceksiniz."

Bu meydan okuma Selden'in kendini toparlamasına yardımcı oldu. "Sözümü dinleyecek misiniz? Yapacak bir tek şey var; doğruca kuzenlerinizin yanına gitmelisiniz, Stepney'lerin."

"Ah!" dedi Lily, içgüdüsel bir itirazla, ama Selden ısrar etti: "Haydi, geç oldu, doğrudan oraya gitmiş gibi görünmelisiniz."

Kızın elini tutup kolunun altına almıştı, ama Lily son bir kez itiraz ederek durdurdu Selden'i. "Gidemem, gidemem, olmaz. Gwen'i tanımıyorsunuz; bunu istemeyin benden!"

"İsteyeceğim, siz de sözümü dinleyeceksiniz," diye belirtti Selden, ama kızın korkusu onun da yüreğine işlemişti.

Kızın sesi fısıltı halini aldı. "Ya beni geri çevirirse?" Ama Selden ancak, "Ah, güvenin bana, güvenin bana!" diyebildi; Selden'e boyun eğen Lily onun kendisini meydana kıyısına götürmesine izin verdi. Arabadayken, Stepney'lerin otelinin ışıklı girişine kadar olan kısa yolda susmayı sürdürdüler. Orada Selden kızı dışarıda, tentenin altındaki karanlıkta bıraktı, Stepney'e geldiğini bildirdiler, gösterişli holde bir aşağı bir yukarı yürüyerek Stepney'in aşağı inmesini bekledi. On dakika sonra iki erkek birlikte girişteki altın danteller içindeki kapıcıların arasından geçtiler; ama Stepney holde son kez itiraz etmeye yeltendi.

"Anlaşıldı değil mi?" diye şart koştu, sinirliydi, elini Selden'in koluna koymuştu. "Yarın sabah ilk trenle gidecek. Karım uyuyor, rahatsız edemeyiz."

4. Bölüm

Bayan Peniston'un odasının perdeleri yakıcı haziran güneşinden korunmak için kapatılmıştı, bunaltıcı loşlukta çevresinde toplanmış akrabalarının yüzlerine ortama uygun bir yoksunluk gölgesi düşüyordu. Hepsi oradaydılar: Van Alysten'ler, Stepney'ler ve Melson'lar. Hatta bir-iki kayıp Peniston bile vardı, ötekilere kıyasla daha serbest giyimleri ve tavırlarıyla, akrabalıklarının daha uzak ve umutlarının sınırlı olduğunu belli ediyorlardı. Aslında Peniston tarafı, Bay Peniston'un varlığının büyük kısmının "geri gideceğini" bildiği için durumdan emindi; yakın akrabaları, dul eşinin kişisel servetinin ne olduğu ve miktarı konusunda kararsızdılar. En zengin yeğen rolünü üstlenen Jack Stepney konuşmadan başa geçti, yasını ötekilerden daha abartılı göstererek, ağırbaşlı bir otorite yansıtan tavırlar takınarak kendi önemini vurguluyordu; karısının sıkılmış tavrı ve hoppa kılığı, riske atacağı mirasın boyutunu önemsiz bulduğunu belli ediyordu. Bayan Stepney'in yanında oturan ve acısını şıklaştıran bir palto giymiş olan yaşlı Ned Van Alstyne dudaklarının merakla seğirdiğini gizlemek için bıyığını buruyordu;

burnu kızaran, matem kokan Grace Stepney Bayan Herbert Melson'a, dokunaklı bir ses tonuyla, "Niagara'yı başka yerde görmeye tahammül edemezdim!" diye fısıldıyordu.

Otlar hışırdadı, kapı açılınca başlar döndürüldü, yanında Gerty Farish'le, siyah elbisesi içinde uzun boylu ve soylu görünen Lily Bart girdi içeri. Lily soru soran bakışlarla eşikte dururken kadınların, onu inceleyen yüzlerinde bir tereddüt okunuyordu. Bir-ikisi tanıdığını belli eden hafif bir harekette bulundu, ama ya sahnenin ciddiyeti ya da ötekilerin nasıl davranacaklarını bilememenin kuşkusuyla bundan vazgeçtiler; Bayan Jack Stepney başıyla ilgisizce selam verdi, Grace Stepney de isteksiz bir hareketle yanındaki koltuğu gösterdi. Ama Lily hem bu daveti hem de Jack Stepney'in yol gösterme girişimini görmezden gelip düzgün, rahat adımlarıyla odayı katetti, ötekilerden kasıtlı olarak uzağa konulmuş gibi duran bir koltuğa oturdu.

İki hafta önce Avrupa'dan döndüğünden beri ailesini ilk kez görüyordu; ama onların karşılamalarında herhangi bir tereddüt gördüyse bile bu ancak onun alışıldık duruşuna bir parça ironi katmaya yaradı. Rıhtımda Gerty Farish'ten Bayan Peniston'un ani ölümünü duyunca yaşadığı umutsuzluk şoku artık, en sonunda, borçlarını ödeyebileceğini ister istemez düşünmesiyle bir anda eriyip gitmişti. Halasıyla ilk karşılaşmasını epeyce bir tedirginlikle beklemişti. Bayan Peniston, yeğeninin Dorset'lerle gitmesine karşı çıkmıştı, bunu onaylamamaya devam ettiğini de Lily'nin yokluğunda ona yazmamakla göstermişti. Dorset'lerden koptuğunu mutlaka duymuş olması bu karşılaşmayı daha da ürkütücü kılıyordu. Beklediği

işkenceden geçmek yerine çoktandır emin olduğu bir mirasa zarafetle el koyacağını düşününce birden hissettiği ferahlamayı nasıl bastırabilirdi Lily? Bayan Peniston'un yeğenine dolgun bir miras bırakacağı, uygun deyişle, "hep biliniyordu"; Lily'nin zihninde bu fikir çoktan gerçeğe dönüşmüştü bile.

"Elbette her şey ona kalacak, biz neden buradayız, bilmiyorum," dedi Bayan Jack Stepney sesini alçaltmaya gerek görmeden, Ned Van Alstyne'e; adamın onaylamayan mırıldanması – "Julia her zaman adil davranmıştır" – kabullenme olarak da kuşku olarak da yorumlanabilirdi.

"Eh, sadece dört yüz bin kadar," diye araya girdi Bayan Stepney, esneyerek; avukatın öksürmesinin ardından ortalığı kaplayan sessizlikte, Grace Stepney'in, hıçkırarak, "Bir tek havlunun bile eksik olmadığı görülecek," dediği duyuldu, "onunla birlikte elden geçirmiştik, o gün."

Odadaki kasvetli havadan ve taze ölümün boğucu kokusundan sıkılan Lily, dikkatini odanın öbür ucundaki Buhl masanın arkasında dimdik duran ve vasiyetin önsözünü elden geçiren Bayan Peniston'un avukatına çevirdi.

"Tıpkı kilisedeymişiz gibi," diye düşündü, Gwen Stepney'in o korkunç şapkayı nereden bulduğunu merak ederken. Sonra Jack'in ne kadar irileştiğini fark etti, birkaç adım ötede oturan, siyah eldivenli elleriyle bastonuna dayanarak güçlkle soluk alıp veren Herbert Melson kadar iriyarı olacaktı yakında.

"Zenginlerin neden hep şişmanladığını merak ediyorum. Herhalde dert edecekleri bir şey olmadığından. Mirası alırsam kiloma dikkat etmeliyim," diye düşündü, avukat vasiyetin dolambaçlarında tekdüze sesiyle yol alırken. Önce hizmetkârlar yer alıyordu, sonra birkaç

hayır kurumu, arkasında Melson'ların ve Stepney'lerin uzak sayılanları, adları okunduğunda önce doğrulup kıpırdandılsa da sonra durumun ciddiyetine uygun bir edilgenliğe gömüldüler. Ned Van Alstyne, Jack Stepney ve bir ya da iki kuzenin adı okundu, her birine birkaç bin düşmüştü; Grace Stepney'in onların arasında olmaması şaşırttı Lily'yi. Sonra kendi adını duydu: "Yeğenim Lily Bart'a on bin dolar." Bunu söyledikten sonra avukat yine ne olduğu anlaşılamayan cümlelere dolandı, bunların içinden sonuncusu, şaşırtıcı farkıyla kulaklarda çınladı: "Ve sahip olduklarımın kalan kısmı sevgili kuzinim ve adaşım Grace Julia Stepney'e."

Ağızlar hayretle açıldı, başlar hızla çevrildi, siyahlı bedenler genç Bayan Stepney'in buna değer olmadığı duygusunu elinde buruşturduğu siyah kenarlı bir mendile inleyerek boşalttığı köşeye doğru akın etti.

Lily odadakilerden uzakta duruyordu, kendini ilk kez tamamen yalnız hissediyordu. Kimse ona bakmıyordu, kimse onun varlığının farkında değil gibiydi; önemsizliğin derinliklerinde dolaşıyordu. Herkesin gösterdiği umursamazlığı algılamasının altında, boşa çıkan umutların verdiği daha keskin bir sancı vardı. Mirastan mahrum bırakılmak –mirastan mahrum bırakılmıştı– hem de Grace Stepney'in uğruna! Gerty'nin üzüntülü gözlerine baktı, Lily'yi avutmak için boşuna bir çabayla gözlerini genç kıza dikmişti, bu bakış Lily'yi kendine getirdi. O evden ayrılmadan önce yapacağı bir şey vardı: Bu tür davranışlara nasıl katılacağını bildiği soylulukla yapmalıydı bunu. Genç Bayan Stepney'in çevresindeki gruba yaklaştı, elini uzatıp, "Sevgili Grace, çok sevindim," dedi.

O yaklaşırken öbür hanımlar uzaklaşmışlardı, etrafı boşaldı. Lily gitmek üzere döndüğünde o boşluk genişledi, doldurmak üzere yaklaşan da olmadı. Lily bir an durdu, etrafına bakındı sakince durum değerlendirmesi yaptı. Birinin vasiyetnamenin tarihini sorduğunu duydu, avukatın yanıtının bir bölümü geldi kulağına – aniden çağrılmakla ve daha önceki bir belgeyle ilgili bir şey. Sonra dağılanlar Lily'nin yanından akıp geçtiler, Bayan Jack Stepney ile Bayan Herbert Melson, kapıda durup arabalarını beklediler; Grace Stepney'e şefkat gösteren bir grup, binmesini uygun gördükleri arabaya kadar ona eşlik etti, aslında bir-iki sokak ötede oturuyordu; genç Bayan Bart'la Gerty kendilerini mor salonda neredeyse tek başlarına buldular, tıka basa eşya dolu loş salon, son ölenin az önce içine düzgünce yerleştirildiğı bakımlı bir aile mezarlığını andırıyordu.

İki arkadaşın faytonla geldikleri Gerty Farish'in evinin oturma odasında Lily küçük bir kahkahayla kendini bir koltuğa bıraktı: Halasından kalan paranın Trenor'a olan borcuna neredeyse denk gelmesini eğlenceli bir rastlantı olarak görüyordu. Amerika'ya dönüşünden beri o borçtan kurtulma ihtiyacı gitgide daha da aciliyet kazanmıştı Lily'nin aklında, endişeyle tepesine dikilen Gerty'ye aklına ilk gelen şeyi söyledi: "Mirastan kalan para acaba ne zaman verilecek?"

Ama Bayan Farish miras konusuyla oyalanamayacaktı, haksızlığa karşı duyduğu öfke daha büyüktü. "Lily, haksızlık bu, acımasızlık. Grace Stepney o parada hakkı olmadığını hissetmek zorunda!"

"Julia Halamın hoşuna gidecek şeyi yapmayı bilen herkesin o parada hakkı vardır," dedi Bayan Bart filozofça.

"Ama halan sana çok bağılıydı -herkesi inandırdı ki-" Gerty durdu, şaşkınlığı belli oluyordu, Bayan Bart gözle-rini ona dikti. "Gerty, dürüst ol: Bu vasiyetname altı haf-ta önce hazırlanmış. Dorset'lerden ayrıldığımı duymuş muydu o zaman?"

"Herkes duymuştu tabii, bir anlaşmazlık, bir yanlış anlama varmış..."

"Bertha'nın beni yata almadığını duydu mu?"

"Lily!"

"Olan buydu. Bertha benim George Dorset'le evlen-meye çalıştığını söyledi. Dorset kendisinin kıskanç oldu-ğunu sansın diye yaptı bunu. Gwen Stepney'e de böyle anlatmadı mı?"

"Bilmiyorum. Bu tür korkunç şeyleri dinlemem ben."

"Ben dinlemeliyim, ama nerede bulunduğumu bil-meliyim." Durdu, sesinde yine alaycılık hissediliyordu. "Kadınlara dikkat ettin mi? Benim parayı alacağımı san-dıkları sırada beni küçümsemeye çekiniyorlardı, ama sonra vebalıymışım gibi sıvışıp gittiler." Gerty konuşma-yınca Lily devam etti. "Neler olacak diye durup bekle-dim. Gwen Stepney ile Lulu Melson'un ne yaptığına dik-kat ettiler. Gwen'in ne yapacağını gözlediklerini gördüm. Gerty, benim hakkımda ne konuşulduğunu bilmeliyim."

"Söylüyorum sana dinlemediğimi..."

"Bu tür şeyler dinlemeden duyulur." Ayağa kalktı, elini kararlılıkla genç Bayan Farish'in omzuna koydu. "Gerty, insanlar kesecekler mi beni?"

"Arkadaşların, Lily, nasıl böyle düşünürsün?"

"Böyle bir zamanda insanın arkadaşları kimlerdir? Senden başka kim, seni zavallı, güvenilir dostum? Kim bilir sen de benim neyimden kuşkulanıyorsundur!" Tuhaf

bir şeyler mırıldanarak öptü Gerty'yi. "Senin için asla fark etmez, ama ne de olsa canilerden hoşlanırsın sen, Gerty! Ama ya ıslah olmayanlar? Çünkü bilirsin, ben kesinlikle tövbekâr değilim."

Zarif ve görkemli bedenini iyice dikleştirdi, zavallı Gerty'nin tepesinde yasaları hiçe sayan kara bir melek gibi dikildi. Gerty sadece, "Lily, Lily, bu konularda nasıl gülebiliyorsun?" diyebildi.

"Belki de ağlamamak için. Ama hayır, ben ağlayan türden değilim. Ağlayınca burnumun kızardığını çok erken keşfettim, bunu bilmek pek çok incitici olaydan kurtardı beni." Odanın içinde huzursuzca dolaştı ve sonra yeniden oturdu, alaycı gözlerini Gerty'nin kaygılı yüzüne dikti.

"Para elime geçseydi aldırılmazdım tabii." Gerty Farish "Aa!" diye itiraz edince de sakince yineledi: "Hiç önemli değil canım; bir kere beni yok saymaya cesaret edemezlerdi, etseler bile umurumda olmazdı, çünkü onlara bağımlı olmazdım. Ama şimdi!" Gözlerindeki alaycılık silindi, kaygılı yüzünü arkadaşına çevirdi.

"Nasıl böyle konuşabilirsin Lily? Elbette senin olmalıydı o para, ama artık fark etmez bu. Önemli olan," Gerty sustu, sonra kararlı bir sesle devam etti: "önemli olan senin kendini temize çıkarman, arkadaşlarına gerçeği anlatmalısın."

"Gerçeği mi?" Lily güldü. "Gerçek nedir? Konu bir kadınsa en kolay inanılan şey hikâyledir. Bu durumda Bertha Dorset'in hikâyesine inanmak benimkine inanmaktan çok daha kolay, çünkü onun kocaman bir evi, operada locası var, onunla iyi geçinmek daha yararlı."

Genç Bayan Farish'in tedirgin gözleri hâlâ Lily'nin üzerindeydi. "Peki, senin hikâyen ne Lily? Onu bilen biri olduğuna inanmıyorum."

“Hikâyem mi? Ben bile bildiğime inanmıyorum. Bertha gibi önceden bir hikâye hazırlamadım, hazırlasaydım bile onu şimdi kullanmaya kalkışmazdım.”

Ama Gerty o sakın mantığıyla devam etti: “Ben önceden hikâye hazırlamanı istemiyorum, ama neler olduğunu bana en başından anlatmanı istiyorum.”

“En başından mı?” Bayan Bart arkadaşını taklit etti. “Sevgili Gerty, siz iyi insanların hayal gücü ne kadar da zayıf! En başı beşiğimdi sanırım, nasıl yetiştirildiğimdi, nele-re özen göstermem gerektiğiydi. Ama yo, kendi hatalarım için kimseyi suçlamak istemiyorum, kanımda vardı bence, New Amsterdam’ın basit erdemlerine baş kaldıran ve Kral Şarl’ın sarayına dönmek isteyen zevk düşkünü bir ceddinden almış olmalıyım!” Bayan Farish ona kaygılı gözlerle bakmaya devam edince Lily sabırsızlıkla sürdürdü konuşmasını: “Sen benden gerçeği istedin, bir kız hakkındaki gerçek şudur: Hakkında konuşulursa işi bitmiştir; durumunu ne kadar çok açıklarsa o kadar kötü görünür göze. Benim iyi yürekli Gerty’m, bir sigaran yoktur, değil mi?”

O akşam gemiden indiğinde gitmiş olduğu daracık otel odasında Lily Bart durumunu değerlendirdi. Haziranın son haftasıydı, arkadaşlarının hiçbirisi şehirde değildi. Kalan ya da Bayan Peniston’un vasiyetnamesinin okunması için şehre dönen birkaç akrabası o gün öğleden sonra yeniden Newport ya da Long Island’a¹ dönmüşlerdi;

1 Long Island: New York’un güneydoğusunda bulunan ve Atlas Okyanusu’na uzanan bu ada Amerika’da özellikle 19. yy’ın ikinci yarısında, ekonomik büyümenin hız kazandığı, nüfusun hızla arttığı bir dönemde, varlıklı kişilerin tatil evlerinin ve malikânelerinin bulunduğu bir yerdi. 1883 yılında Brooklyn Köprüsü’nün yapımına kadar anakarayla tek bağlantısı feribotlardı. (ç.n.)

ve içlerinden hiçbiri Lily'ye kucak açmamıştı. Lily hayatında ilk kez kendini –Gerty sayılmazsa– yalnız hissediyordu. Dorset'lerden ayrılırken bile bunun nasıl sonuçlanacağı hakkında kesin bir sezgisi yoktu, çünkü bu felaketi Lord Hubert'ten duyan Beltshire Düşesi hemen Lily'yi koruması altına almayı teklif etmişti ve Düşes'in kanatları altında Lily neredeyse galip bir kumandan gibi Londra'ya gitmişti. Orada ondan sadece kendilerini eğlendirmesini ve oyalamasını bekleyen, bunu yapacak yeteneği nereden elde ettiğini pek de merak etmeyen bir toplumda vakit geçirmeyi çok istemişti ama ayrılmalarından önce Selden hemen halasının yanına dönmesi gerektiğini ısrarla söylemiş, Londra'ya gelen Lord Hubert de aynı tavsiyede bulunmuştu. Düşes'in desteğinin, toplumdaki konumuna iade edilmesinin en iyi yolu olmadığının Lily'ye söylenmesine gerek yoktu, soylu koruyucusunun her an koruması altına alabileceği yeni birini bulup kendisini bırakabileceğinin farkında olduğundan istemeyecek de olsa Amerika'ya dönmeye karar verdi. Ama anavatanına ayak basalı on dakika olmadan oraları yeniden eline geçirmek için fazlasıyla gecikmiş olduğunu anladı. Dorset'ler, Stepney'ler, Bry'lar –o sefil dramdaki bütün oyuncular ve tanıklar– ondan önce gelip hikâyeyi kendi açılarından anlatmışlardı. Lily olayı kendi açısından anlatmak için bir fırsat bulacağına dair en ufak bir ışık görmüş olsaydı bile anlaşılmaz bir küçümseme ve isteksizlik yine de durdururdu onu. Kaybettiği konumu açıklamalarla ve karşı suçlamalarla kazanmayı umamayacağını biliyordu; bunların yeterli olacağına biraz güvenseydi bile Gerty Farish'e karşı kendini savunmaktan alıkoyan duygu –yarı gurur yarı aşağılanma olan bir duygu– onu

burada yine de engellerdi. Bertha Dorset'in kocasını yeniden elde etme azmine acımasızca kurban edildiğini bilmesine ve kendisiyle Dorset arasındaki ilişki sadece arkadaşlık olmasına rağmen, bu olaydaki rolünün, Carry Fisher'in dobra dobra söylediği gibi, Dorset'in ilgisini karısından başka tarafa çekmek olduğunu ta başından pekâlâ biliyordu. Bunun için oradaydı Lily: Üç ay lüks içinde, hiçbir şeyi dert etmeden yaşama karşılığında ödemeyi seçtiği bedeldi. Gözlerini ruhuna çevirdiği nadir anlarda gerçeklerle azimle yüzleşmeye alışmıştı, bu yüzden şimdi durumu sahte cilayla süsleyemiyordu. Sözsüz anlaşmada kendisine düşen role sadık kalması yüzünden acı çekmişti, ama o rol hiç de güzel bir rol değildi, şimdi başarısızlığın çirkinliği içinde farkına varıyordu bunun.

Yine aynı uzlaşmaz ışıktaki o başarısızlıktan doğan sonuçlar silsilesini görüyordu; şehirde sıkılarak oyalandığı her gün bu sonuçlar daha da netleşiyordu gözünde. Lily kısmen Gerty Farish'in yakınlığının verdiği rahatlık yüzünden kaldı şehirde, kısmen de nereye gideceğini bilemediğinden. Kendisini nasıl bir görev beklediğini iyi biliyordu. Kaybettiği konumu azar azar yeniden elde etmek için işe koyulmalıydı. Bu yorucu görevde ilk adım, arkadaşlarından kaç tanesine güvenebileceğini hızla öğrenmekti. Umutlarını daha çok Bayan Trenor'a bağlamıştı, kendisini eğlendiren ya da yararı dokunan kişilere karşı pek hoşgörülüydü o; ve hâlâ ufak ufak yapılan kötümeler, onun gürültülü patırtılı hayatında kolay kolay duyulmuyordu. Judy, Bayan Bart'ın dönüşünden haberdar olmuş olsa da resmi bir başsağlığı pusulasıyla bile karşılamadı Lily'yi, oysa arkadaşının kaybı bunu gerektiriyordu. Lily'nin girişimde bulunması tehlikeli olurdu:

Tesadüfen karşılaşmalarını beklemekten başka yapacak şey yoktu; mevsimin sonları olmasına rağmen şehirden sık sık geçen arkadaşlarıyla karşılaşma umudu olduğunu biliyordu Lily.

Bunu sağlamak için onların gittikleri lokantalarda görünmeye özen gösterdi, kaygılı Gerty'yi yanına alıp kendi deyişiyle beklentilerine yönelik pahalı yemekler yiyordu.

"Sevgili Gerty, Julia Hala'nın bıraktığı miras dışında başka bir geçim kaynağım olmadığını şef garsonun anlamasına izin vermezsin, değil mi? Eğer gelip soğuk koyun eti yiyip çay içtiğimizi görse Grace Stepney'in ne kadar memnun olacağını düşünsene! Bugün tatlı olarak ne alıyoruz canım? Kup Jacques mı, peşmelba mı?"

Mönüyü elinden bırakıverdi, yüzü al al olmuştu, onun bakışlarını izleyen Gerty içerideki bir salondan önde Bayan Trenor ile Carry Fisher olmak üzere bir grubun geldiğini gördü. Bu hanımlar ve yanlarındakilerin –ki Lily, Trenor ile Rosedale'in onların arasında bulunduğunu hemen görmüştü– dışarı çıkarken iki kızın oturduğu masanın yanından geçmemeleri olanaksızdı; Gerty'nin bu gerçeği algıladığı korkmuş tavrından hemen anlaşılıyordu. Neşeli zarafetinin dalgalarıyla yükselen Bayan Bart ise, ne arkadaşlarından çekiniyor ne de sinmiş onları bekler görünüyordu, bu karşılaşmaya en gerilimli durumlara uygulayabildiği doğal havayı verdi. Utanan biri varsa o da Bayan Trenor'du, tavrında abartılı bir samimiyetle belli belirsiz bir çekince birleşmiş gibiydi. Bayan Bart'ı görmekten ne kadar memnun olduğunu yüksek sesle ama özel bir anlam katmadan söyledi, ama ne Lily'nin geleceğiyle ilgili sorular sordu ne de onu yeniden görme arzusunu dile getirdi. Bu tür eksik söylemleri iyi bilen Lily

onların grubun öbür üyeleri tarafından da anlaşılacağını biliyordu. Bu tür kişilerin arasında bulunmanın önemiyle başı dönen Rosedale bile Bayan Trenor'un dostluğunun derecesini hemen anladı, bunu da Bayan Bart'ı elini şöyle bir savurarak selamlayıp gösterdi. Kızaran, tedirginleşen Trenor, şef garsonla konuşması gerektiğini bahane edip selamlaşma faslını kısa kesti, çok geçmeden de grup Bayan Trenor'u izleyerek ayrılıp gitti.

Bir anda bitivermişti –elinde mönüyle şef garson hâlâ Kup Jacques ile peşmelba arasında seçim yapmalarını bekliyordu– ama Bayan Bart o arada kendisini nasıl bir kaderin beklediğini açıkça görmüştü. Judy Trenor nereye giderse herkes de peşinden giderdi; Lily uzaktan geçen teknelere boşu boşuna işaret veren kazazedenin duygusuna mahkûmdu.

Birden, Bayan Trenor'un Carry Fisher'in açgözlülüğünden yakınışını hatırladı ve bu yakınmaların kocasının özel işleriyle beklenmedik bir aşinalık gösterdiğini gördü. Bellomont'taki hayatın o çok karmaşalı düzensizliği içinde, kimse kimsenin ne yaptığını görmeye zaman bulamazken ve özel amaçlarla kişisel ilgiler toplu faaliyetlerin akışına önemsenmeden kapılıp giderken Lily uygunsuz incelemelerden korunduğunu hayal etmişti, ama eğer Judy, Bayan Fisher'in kocasından ne zaman ödünç para aldığını biliyorsa Lily söz konusu olduğunda da bu işlemi görmezden gelecek miydi? Kadın kocasının eğilimlerine aldırmıyorsa da cebi konusunda çok kıskançtı ve bunu düşünen Lily, neden reddedildiğini anladı. Bu sonuca varır varmaz da Trenor'a olan borcunu geri ödemek için kesin karar aldı. Borcunu ödeyince Bayan Peniston'un bıraktığı paradan geriye sadece bin dolar kalacaktı, kendi

küçük gelirinden başka geçim kaynağı olmayacaktı, bu da Gerty Farish'in zavallı kısıtlı gelirinden bile epeyce düşüktü; ama bu düşüncenin yerini yaralı gururunun zorunlu talebi aldı. Önce Trenor'larla ödeşecekti, ondan sonra geleceğini düşünebilirdi.

Hukuki konularda gecikmeler olduğunu bilmediğinden halasının vasiyetinin okunmasının üzerinden birkaç gün geçince mirastan payına düşeni alabileceğini sanmıştı; merakla ve ne yapacağını bilmeden geçirdiği kısa bir bekleyişten sonra gecikmenin nedenini öğrenmek için bir mektup yazdı. Bayan Peniston'un avukatından –vasiyetin uygulayıcılarından biri de oydu– yanıt gelene kadar yine bir süre geçti, avukat vasiyetin yorumlanmasıyla ilgili birtakım sorunlar çıktığını, kendisinin ve iş ortaklarının miras konusunun çözümlenmesi için kendilerine tanınan on iki aylık sürenin sonuna kadar paraları ödeyemeyebileceklerini yazıyordu. Allak bullak olan ve içerleyen Lily, bizzat giderek başvuruda bulunmayı denemeye karar verdi; ama çıktığı seferden, güzelliğinin ve cazibesinin yasanın duygusuz işlemleri karşısında işe yaramadığını anlayarak döndü. Borcunun yükü altında bir yıl daha geçirmesi dayanılmaz görünüyordu; tahammülsüzlüğün sınırındayken, hâlâ şehirden ayrılmayıp velinimetinin işlerinin “üzerinden geçmek” gibi pek hoş bir göreve dalan genç Bayan Stepney'e başvurmaya karar verdi. Grace Stepney'den bir iyilik istemek zaten yeterince acı veriyordu Lily'ye, ama öteki seçenek daha da acıydı; bir sabah Bayan Peniston'un evine gitti, kutsal görevini kolaylıkla yerine getirsin diye Grace geçici olarak orada kalıyordu.

Onca zaman sözünün geçtiği eve şimdi bir ricacı olarak gitmenin tuhaflığı Lily'nin bu işkenceyi kısaltmak

konusundaki arzusunu pekiştirdi; genç Bayan Stepney en iyi cins krep kumaştan giysisini hışırdatarak karanlık salona girdiğinde konuğu hemen sadede geldi: Mirastan kendisine düşecek payı avans olarak öder miydi acaba?

Grace yanıt olarak ağladı, bu rica karşısında hayrete düştü, yasanın acımasızlığından yakındı, aynı durumda olduklarını Lily'nin anlamamış olmasından duyduğu şaşkınlığı dile getirdi. Lily sadece miras paylarının ödenmesinin mi geciktiğini sanıyordu? Bayan Stepney de mirastan bir kuruş bile almamıştı henüz. Evet, gerçekten de! Ve kendisine ait olan bir eve kira ödüyordu. Zavallı sevgili kuzinleri Julia'nın arzusunun bu olmadığından emindi, vasiyeti uygulayanların suratına söylemişti bunu, ama adamlar mantıktan anlamıyorlardı, beklemekten başka yapacak şey yoktu. Lily kendisini örnek alsındı ve sabırlı olsundu, kuzin Julia'nın ne kadar sabırlı biri olduğunu ikisi de hatırlamalılardı.

Lily, bu örneği pek özümsemediğini gösteren bir hareket yaptı. "Ama her şey sana kalıyor Grace, benim istediğimin on katı parayı sen kolayca ödünç alabilirsin."

"Ödünç almak mı? Kolayca ödünç mü alırım?" Grace Stepney koyu bir öfkeyle dikildi Lily'nin karşısına. "Kuzin Julia'nın bu tür işlemlerin her türünden müthiş çekindiğini bildiğim halde ondan beklediklerim karşılığında ödünç para isteyebileceğimi nasıl düşünürsün? Lily, doğrusunu istersen, onun hastalığının nedeni, senin borç içinde olduğunu düşünmesiydi, sen yola çıkmadan önce hafif bir kriz geçirdiğini hatırlayacaksın. Ah, ayrıntıları bilemiyorum tabii, bilmek de *istemiyorum*, ama onu en mutsuz eden şey, senin yaptıkların hakkında çıkan söylentilerdi, onun yanında olan herkes bunu görüyordu.

Şimdi sana bunları anlatıyorum diye gücenebilirsin, seçtiğin yolun ne kadar çılgınca olduğunu ve *halanın* bunu hiç onaylamadığını görmeni sağlayacak bir şey yapabilirsem, onun kaybını senin nezdinde telafi etmenin en doğru yolunu bulduğumu hissedeceğim.”

5. Bölüm

Bayan Peniston'un kapısı arkasından kapanınca Lily eski hayatıyla vedalaşır gibi oldu. Geleceği, ıssız Beşinci Cadde gibi önünde sönük ve çıplak uzanıyordu, fırsatların sayısı ise görünmeyen yolcuları arayarak yol alan arabalar kadar azdı. Ancak kaldırıma çıkar çıkmaz onu görüp hızla kenara yanaşan bir araba bu benzeşmenin kutsalsuzluğunu bozdu. Tepesi bavul dolu arabanın içinden birinin el salladığını gördü, hemen sonra da arabadan atlayan Bayan Fisher gösterişli bir kucaklamayla sarıldı Lily'ye.

"Ah canım, hâlâ şehirde kaldığını söylemeyeceksin, değil mi? Geçen gün seni *Sherry's*'de gördüğümde soracaktım ama fırsat olmadı ki." Cümlesini yarım bırakıp kendini tutamadan, "Doğrusunu istersen *dehşete* düştüm, Lily," diye haykırdı, dürüstçe. "O günden beri söylemek istiyordum bunu sana."

"Ah!" diye itiraz etti genç Bayan Bart, kadının pişmanlık dolu kucaklamasından sıyrılarak; ama Bayan Fisher her zamanki dobralığıyla devam etti: "Bak bana Lily, lafı dolandırmayalım, hayattaki sorunların yarısı sorun

yokmuş gibi davranmaktan doğar. Ben böyle yapmam, öteki kadınlara uyduğum için kendimden utandığımı söyleyebilirim ancak. Ama yavaş yavaş konuşacağız bunu, nerede kaldığını, neler planladığını anlat şimdi. Orada Grace Stepney'le aynı evde kalmıyorsun, değil mi? Ne yapacağını bilemeyeceğini düşündüm."

Lily, içinde bulunduğu durumda bu sözlerdeki dürüst dostluğa karşı koyamayacaktı, gülümseyerek, "Şu an için ne yapacağımı bilemiyorum," dedi, "ama Gerty Farish hâlâ şehirde, zaman buldukça benimle birlikte oluyor."

Bayan Fisher hafifçe yüzünü buruşturdu. "Hımm, ölümlü bir keyif bu. Ah, biliyorum, Gerty bir koz, hepimiz bir olsak onun kadar ederiz; ama uzun vadede sen daha yüksek bir çeşniye alışıksın, öyle değil mi canım? Hem o da yakında gidecek; Ağustos'un 1'inde mi demiştin? Bak buraya, yazı şehirde geçiremezsin; bunu da sonra konuşuruz. Ama bu arada bir çantaya birkaç şey atıp bu gece benimle birlikte Sam Gormer'lere gelmeye ne dersin?"

Lily soluk soluğa yapılan bu teklifin aniliğine şaşakalırlarken Bayan Fisher tasasızca gülerek devam etti: "Onları tanımıyorsun, onlar da seni tanımıyor; ama hiç fark etmez. Van Alstyne'lerin Roslyn'deki evini aldılar, ben de oraya kimi istersem götürebilirim, açık kartım var; ne kadar çok götürürsem o kadar neşeli olur. Her şeyi muhteşem yapıyorlar, bu hafta orada müthiş bir parti verilecek..." Cümlesini yarım bıraktı yine, Bayan Bart'ın yüzünün ifadesinde tanımlayamadığı bir değişiklik olmuştu. "A, senin her zamanki grubun demek istemedim, başkaları, ama çok eğlenceli. Aslı şu ki, Gormer'ler kendilerine ayrı bir yol çizdiler; bütün istedikleri güzel zaman geçirmek, ama kendi usullerince. Öbür tarzı birkaç ay denediler,

benim seçkin gözetimim altında, çok da iyi beceriyorlardı, Bry'lerden çok daha hızlıydılar, çünkü onlar kadar umursamıyorlardı bunu, ama birden bütün bunlardan canlarının sıkıldığına, istediklerinin, yanlarında kendilerini rahat hissedecekleri insanlar olduğuna karar verdiler. Çok orijinaler, öyle değil mi? Mattie Gormer'in hâlâ emelleri var; kadınların hep vardır; ama son derece yumuşak başlıdır, Sam de rahatsız olmaz, ortalıktaki en önemli kişiler olmak istiyorlar, bu yüzden kendilerine özgü sürekli gösteri gibi bir şey başlattılar, yeterince şamata yapan ve hava atmayan herkese hoş geldin denen bir tür toplumsal Coney Island. Bence müthiş eğlenceli; birtakım sanatçılar, bilirsin ya, ortalıktaki güzel kadın oyuncular filan. Örneğin bu hafta Audrey Anstell geliyor, geçen ilkbaharda 'Winny'yi Kazanmak' oyununda büyük ses getiren kız; Paul Morpeth de geliyor, Mattie Gormer'ın resmini yapıyor – bir de Dick Bellingers ve Kate Corby. Eh, aklına gelen bütün neşeli ve gürültücü insanlar. Öyle burnu havada durma orada, canım. Pazar gününü şehirde sıcaktan pişerek geçirmekten çok daha iyidir, hem gürültücülerin yanında zeki insanlar da bulacaksın orada. Mattie'ye bayılan Morpeth kendi takımından bir-iki kişiyi de getirir hep."

Bayan Fisher Lily'yi sevimli bir otoriteyle arabaya doğru çekti. "Atla haydi tatlım, otele gidip eşyanı toplarız, sonra çay içeriz, hizmetçiler de bizimle trende buluşurlar."

Şehirde kavurucu bir pazar günü geçirmekten çok daha iyiydi. Bitkilerle dolu gölgeli verandada arkasına yaslanıp oturmuş, dantel elbiseli hanımlar ve tenis kıyafeti içindeki erkeklerin dolaştığı çimenliğin üzerinden

denize doğru bakarken Lily'nin bu konudaki kuşkuları tamamıyla silindi. Van Alstyne'lerin büyük evini ve dağınık müstemilatını ağzına kadar Gormer'lerin hafta sonu konukları doldurmuştu, bunlar şimdi pazar sabahının parlak ışığında o mekânın sunduğu değişik eğlence olanaklarının peşinde etrafa yayılıyorlardı; bu eğlenceler tenis kortlarından atış alanlarına, evin içindeki briç ve viskiden dışındaki motor ve buharlı teknelere kadar değişik şekillerdeydi. Lily, kendini tıpkı hızlı trene binmiş bir yolcu gibi kimsenin dikkatini çekmeden karışmış hissediyordu o kalabalığın arasına. Sarışın ve tatlı Bayan Gormer gerçekten de kondüktör olabilirdi, akın akın gelen yolculara yerlerini gösteriyor, Carry Fisher ise perondaki hamallar gibi çantaları yerlerine koyuyor, yemekli vagondaki yer numaralarını bildiriyor, incekleri istasyon yaklaşıncaya uyarıyordu. O arada tren hızını pek azaltmıyordu. Hayat kulakları sağır eden bir takırtı ve uğultuyla sürüp gidiyor ve bu hayatın içinde en azından yolculardan biri, kendi düşüncelerinin sesinden kaçıp sığınacak yer buluyordu. Gormer'lerin ortamı Lily'nin her zaman titizlikle kaçındığı toplumsal bir varoş gibiydi; ama şimdi o ortamdayken kendi dünyasının göz alıcı bir kopyası olduğunu görüyordu, tıpkı "salon komedisi"nin evlerin salonlarındaki davranışları yansıtmaması gibi, gerçek olana yakın bir karikatürdü. Lily'nin çevresindekiler, Trenor'lar, Van Osburgh'lar ve Dorset'ler ne yapıyorsa onu yapıyorlardı: Fark, duruş ve tavırda, erkeklerin yeleklerinin deseninden kadınların seslerinin tonlamasına kadar uzanan yüzlerce küçük ayrıntıdaydı. Her şey bir ton yüksekti ve her şey çok fazlaydı: gürültü fazlaydı, renkler fazlaydı, şampanya fazlaydı, samimiyet fazlaydı ama iyi huylar da

çoktu, daha az rekabet vardı ve her şeyden zevk alma yeteneği daha tazeydi.

Bayan Bart'ın gelişi eleştiri içermeyen bir samimiyetle karşılanmıştı, önce gururu incinir gibi oldu ama sonra kendi durumunu –o sırada hayatta kabul etmek ve en iyi biçimde yararlanmak zorunda olduğu yeri– kesin bir biçimde algıladı Lily. Bu insanlar onun hikâyesini biliyorlardı, Carry Fisher'le yaptığı ilk uzun konuşmanın sonunda bundan hiç kuşkusu kalmamıştı. “Garip” bir olayın kahramanı olarak damgalanmıştı – ama kendi arkadaşlarının yaptığı gibi ondan kaçacaklarına bu insanlar hiç soru sormaksızın kendi hayatlarının gamsız gelişigü-zelliğine dahil etmişlerdi onu. Bayan Anstell'in geçmişini nasıl kolayca yutmuşlarsa onunkini de öyle yutmuşlardı. Yuttukları lokmanın boyutundaki farklılığı hissedip hissetmediklerini hiç göstermeden hem de; tek istedikleri Lily'nin de –sahne dışındayken son derece çeşitli hünerler sergileyebilen– o zarif kadın oyuncu kadar herkesin eğlenmesine –kendi tarzında, çünkü oradakiler yeteneklerin çeşitli olacağını biliyorlardı– katkıda bulunmasıydı. Kendini beğenmişlik yapmanın, farklı ve ayrı olduğunu hissettirmenin, Gormer'lerin ekibinde kalmasını büyük tehlikeye sokacağını hemen sezdi Lily. Bu koşullarla kabul edilmek –hem de böyle bir dünyaya!– içinden atmadığı gurura zor geliyordu; ama yine de bu dünyanın dışında kalmanın daha da zor olacağını, kendinden nefret ederek anladı. Çünkü neredeyse hemen, bütün maddi sıkıntıların silinip gittiği bir hayata tekrar dönmenin haince çekiciliğini hissetmişti. Tozlu, ıssız bir kentteki kasvetli bir otelden aniden kaçıp kırsaldaki, denizden gelen esinlerle serinleyen büyük bir evin ferahlığına ve ihtişamına

girmek, son haftaların sinir gerginliği ve bedensel huzursuzluğunun ardından son derece rahatlatıcı bir manevi rehavet sağlamıştı. O an için, duyularının özlemini çektiği bu tazelenmeye kendini bırakmalıydı, ondan sonra durumunu yeniden değerlendirecek, onuruna danışacaktı. Bulunduğu çevreden aldığı zevke, başka koşullar altında dudak bükeceği insanların konukseverliğini kabul etmesinin ve onay almaya çalışmasının getirdiği ve gerçekten de hoş olmayan bir düşünce karışıyordu; ne var ki Lily bu tür hususlara gitgide daha duyarsızlaşıyordu; inceliklerinin ve duyarlılıklarının üzerinde hızla sert bir kayıtsızlık kabuğu oluşmaktaydı, çıkarlarına her teslim oluşunda bu kabuk daha da sertleşiyordu.

Grubun gürültülü vedalaşmalarla dağıldığı pazartesi günü kente dönüşü, Lily'nin arkasında bırakmakta olduğu hayatın büyüsunü daha da güçlü çizgilerle belirledi. Öteki konuklar, aynı hayatı farklı dekorlarda yeniden sürdürmek üzere dağılıyorlardı: Kimi Newport'ta, kimi Bar Harbour'da, bazısı da Adirondack'taki bir kampın iyice rüstik sahnesinde. Lily'nin dönüşünü tatlı bir kaygıyla karşılamış olan Gerty Farish bile yaz aylarını George Gölü'nde birlikte geçirdiği teyzesine katılmaya hazırlanacaktı çok geçmeden; bir tek Lily plansız ve amaçsız kalacaktı, büyük zevk ırmağının ucundaki bir durgun suda karaya oturacaktı. Ama Bry'ların kampına giderken kendisinin de bir-iki gün kalacağı evine Lily'yi taşımak için ısrar eden Carry Fisher yeni bir öneriyle onun imdadına yetişti.

"Bana bak, Lily, ne yapacağını söyleyeyim sana: Bu yaz Mattie Gormer'in yanında benim yerimi almanı istiyorum. Gelecek ay özel arabalarıyla Alaska'ya bir grup

götürüyorlar ve tanıdığım en tembel kadın olan Mattie, benim de onlarla gitmemi ve her şeyi düzenleme sıkıntısından kendisini kurtarmamı istiyor; ama Bry'lar da istiyorlar beni. Ah, tabii, kararlaştırdık biz, sana söylemedim mi? Doğrusunu istersen, en çok Gormer'lerden hoşlanıyorum, ama Bry'lar benim için daha kârlı. İşin aslı şu ki, bu yaz Newport'u denemek istiyorlar, orada başarılı olmalarını sağlarsam, eh, onlar da bu işi benim için başarılı kılacaklar." Bayan Fisher ellerini hevesle kavuşturdu. "Biliyor musun, Lily, bu fikrimin üzerinde düşündükçe daha da hoşuma gidiyor, hem senin hem de kendi açımdan. Karı koca Gormer'ler sana pek bayılmışlar, Alaska yolculuğu da, eh, şu anda senin için isteyebileceğim tek şey."

Bayan Bart gözlerini kaldırıp sertçe baktı. "Arkadaşlarımın yolundan çekilmem için, değil mi?" dedi, sakince; Bayan Fisher itiraz ederek öptü Lily'yi, "Seni ne kadar özlediklerini anlayana kadar seni onlardan uzak tutmak için," dedi.

Bayan Bart Gormer'lerle Alaska'ya gitti; bu gezi arkadaşının umduğu etkiyi yaratmasa da en azından onu eleştirilerin ve tartışmaların hararetli merkezinden uzaklaştırarak küçük de olsa bir yarar sağlamış oldu. Meramını anlatmaktan aciz bir mizaca sahip olsa da Gerty Farish bütün gücüyle bu plana karşı çıkmıştı. Hatta George Gölü'ne yapacağı ziyaretten vazgeçmeyi ve eğer Bayan Bart seyahate çıkmazsa onunla birlikte şehirde kalmayı bile önermişti; oysa Lily bu plandan hiç hoşlanmadığını yeterince geçerli bir neden göstererek gizlemeyi başardı.

"Sevgili saf arkadaşım, görmüyor musun," diye itiraz etti, "Carry çok haklı, her zamanki hayatımı

sürdürmeliyim artık, mümkün olduğunda insan içine karışmalıyım. Eski arkadaşlarım benim hakkımdaki yalanlara inanacaklarsa ben de yeni arkadaşlar edinirim, hepsi bu; hem bilirsin, dilencilerin seçme hakkı yoktur. Mattie Gormer'den hoşlanmıyor değilim, *hoşlanıyorum*; çok nazik, dürüst ve yapmacıksız biri; senin de gördüğün gibi kendi ailemin bana sırt çevirdiği bir zamanda bana kucak açtığı için ona minnettar olduğumu tahmin edemiyor musun?"

Gerty başını iki yana salladı, bir şey demese de ikna olmamıştı. Lily'nin kendine kalsa asla ilerletmeyeceği bir samimiyetten yararlanarak kendini ucuzlattığını hissetmekle kalmıyor, eski yaşam tarzına geri dönmekle onun o hayattan kaçmak için son şansını da kaybettiğini düşünüyordu. Lily'nin gerçekte neler yaşadığı hakkında Gerty kesin bir şey bilmiyordu; ama Lily'nin yaşadıklarının sonuçları, kendisinin içten içe beslediği umudu arkadaşının coşkusuna feda ettiği unutulmaz geceden beri Gerty'nin merhamet duygularını rahat bırakmıyordu. Gerty gibiler için, böyle bir fedakârlık, uğruna fedakârlıkta bulunan kişiler üzerinde manevi bir hak doğurur. Lily'ye bir kez yardım ettiği için yardımını sürdürmesi gerekirdi; yardım ederken de ona inanmalıydı, çünkü inanç bu yaradılıştaki kişilerin temel dayanağıdır. Oysa Bayan Bart, keyifli bir hayatın tadını yeniden aldıktan sonra New York'ta geçirecek bir ağustos ayının –sadece zavallı Gerty'nin hafifleteceği– yavanlığına dönebilseydi bile, hayat tecrübesi ona böyle bir mahrumiyete kalkışmamasını öğütlerdi. Carry Fisher'in haklı olduğunu biliyordu Lily; tam zamanında gitmesinin iyileşme yolunda atılacak ilk adım olabileceğini ve ne olursa olsun, ölü mevsimde kentte oyalanmanın,

yenilgisinin vahim kabulü sayılacağını da. Gormer'lerin doğdukları kıtada yaptıkları gürültülü patırtılı yolculuktan kendi durumunu farklı bir gözle görerek döndü Lily. Lüks alışkanlığının yenilenmesi –her gün gözlerini sıkıntının yokluğuna ve maddi rahatlığın varlığına açması– onun bu değerlere duyduğu hayranlığı giderek köreltti, onların dolduramayacakları boşluğun daha da farkında olmasına yol açtı. Mattie Gormer'in fark gözetmeyen iyi huyu ve Lily'ye de birbirlerine davrandıkları gibi davranan arkadaşlarının lakayt girişkenlikleri, bütün bu karakteristik farklılıklar, Lily'nin sabrını taşırmaya başladı; arkadaşlarında bulunduğu.eleştirilecek şeylerin sayısı arttıkça bunlardan yararlanmak konusu geçerliliğini daha da yitirdi gözünde. Eski çevresine geri dönme arzusu saplantıya dönüştü; ama kararı kesinleştikçe ona ulaşmak için kaçınılmaz olarak gururundan yeni ödünler vermek zorunda kalacağını anladı. O an için bu ödünler, Alaska'dan dönüşlerinden sonra ev sahiplerine yapışıp kalmak gibi tatsız bir biçim aldı. O kişilerin ortamına pek alışık olmasa da bulunduğu topluma tam anlamıyla ayak uydurması, kendi çizgisi silinmeden başkalarına uyum sağlamak yolunda uzun yıllara dayanan deneyimi, kendi hünerinin bütün cilalı malzemesini ustalıkla kullanması sayesinde Gormer'lerin grubunda önemli bir yer edinmişti. Onların taşkın neşesini asla benimsemese de kattığı bir nebze ağırbaşlı zarafet, Mattie Gormer için grubun şamatasından daha değerliydi. Gerçekten de Sam Gormer ile kafa-darları Lily'ye saygıyla karışık bir hayranlık duyuyorlardı; ama başlarında Paul Morpeth olmak üzere Mattie'nin peşinden gelenler, sahip olmadıkları açıkça belli olan nitelikler için kendisine çok değer verdiklerini Lily'ye

hissettiriyorlardı. Toplumsal uyuşukluğu da sanatsal faaliyetleri kadar büyük olan Morpeth, kibarlığın gerektirdiği küçük şeylerin ya bilinmediği ya da boşverildiği, bir erkeğin verdiği sözden dönebildiği ya da ev ceketi ve terliklerle yerine getirdiği Gormer'lerin yaşamının rahat akıntısına kendini bırakmış olsa da farklılıkları hâlâ hissedebiliyor, kendisinin geliştirmeye zaman bulamadığı nezaketi takdir ediyordu. Bry'ların evindeki "canlı tablo"nun hazırlanışı sırasında, Lily'nin istediği şekle girebilme yeteneği çok şaşırtmıştı onu –"yüzü değil, ifadesiz sayılacak kadar durgun, ama geri kalanı– aman Tanrım ne güzel model olurdu!"– Lily'yi gördüğü dünyaya duyduğu nefret, kızı orada aramayı aklına getirmeyeceği kadar büyüktü, ama Mattie Gormer'in darmadağın salonunda otururken ona bakmak ve onu dinlemek ayrıcalığına sahip olduğunun da bilincindeydi.

Böylece Lily, o karmakarışık ortamda, dönüşlerinden sonra Gormer'lerin yanında kalmasının çiğliğini yumuşatacak dostane ilişkilere dayanan küçük bir çekirdek oluşturmuştu. Kendi dünyasının görüntüleri de ara sıra ortaya çıkıyordu, özellikle de New Port'ta sezonun açılmasının insanları bir kez daha Long Island'a yöneltmesinden beri. Carry Fisher ihtiyaçları yüzünden ne kadar gelişigüzel hareket ediyorsa, zevkleri yüzünden o kadar gelişigüzel davranan Kate Corby, ilk şaşkınlık anından sonra Lily'nin orada bulunuşunu sıradan bir olaymış gibi karşıladı. Sık sık oralara uğrayan Bayan Fisher bile yaşadıklarını anlatmak ve Lily'ye, kendi deyimiyle, "son hava durumu raporunu" vermek üzere kalkıp geldi; Bayan Fisher'le samimiyet kurmaya hiç kalkışmamış olan Lily de onunla Gerty Farish'le olduğundan çok daha rahat

konuşabiliyordu; Gerty'nin yanında Bayan Fisher'in doğal kabul ettiği pek çok şeyin varlığını kabul etmek bile olanaksızdı.

Ayrıca Bayan Fisher insanı meraklılığıyla sıkıntıya sokmuyordu. Lily'nin durumunun içsel yönünü araştırmak istemedi, sadece dışarıdan gözlemledi ve kararlarını buna göre verdi; bu kararları baş başa yapılan bir konuşmanın sonunda arkadaşına şu özlü sözle özetledi: "Ne kadar çabuk evlenirsen o kadar iyi."

Lily cılız bir kahkaha attı, bu defalık Bayan Fisher özgün bir şey söylememişti. "Gerty Farish gibi sen de 'iyi bir erkeğin aşkı' denilen her derde deva, şaşmaz ilacı mı öneriyorsun?"

"Yo, elimdeki adaylardan ikisinin de bu tanıma uyaçağını sanmıyorum," dedi Bayan Fisher, bir an durup düşündükten sonra.

"İkisi mi? Gerçekten iki aday mı var?"

"Eh, belki de bir buçuk demeliyim, şimdilik."

Bu söz Bayan Bart'ı iyice eğlendirmişti. "Bütün koşullar eşitse, sanırım yarım bir kocayı yeğlerim: Kim bu adam?"

"Nedenlerimi öğrenmeden saldırma bana: George Dorset."

"Aa!" diye mırıldandı Lily, sitem edercesine. Ama Bayan Fisher hiç aldırmadan devam etti. "Neden olmasın? Avrupa'dan ilk gelişlerinde birkaç haftalık bir balayı yaşadılar, ama şimdi yine araları bozuk. Bertha her zamankinden de deli gibi, George'un da her şeye inanma gücü tükenmek üzere. Buradaki evlerindeler, geçen pazar gününü onlarla birlikte geçirdim. Korkunç bir gruptu; zavallı Neddy Silverton'dan başka kimse yoktu, o da

kürek mahkûmuna benziyordu (o zavallı çocuğu mutsuz ettiğimden söz ediyorlardı!) – öğle yemeğinden sonra George beni alıp uzun bir gezintiye çıktı ve bu işin sonunun yakın olduğunu söyledi.”

Bayan Bart inanmadığını gösteren bir hareket yaptı. “Ona bakarsan bu işin sonu asla gelmez, Bertha istediği zaman George’u nasıl geri alacağını bilir.”

Bayan Fisher onu sınavan gözlerle süzmeyi sürdürdü. “Eğer George’un yöneleceği başka biri varsa bilemez. Evet, olacak olan bu: zavallı adam yalnız kalmaz. Ve onun çok iyi biri olduğunu hatırlıyorum, hayat dolu, coşku dolu.” Durdu, gözlerini Lily’den kaçırarak devam etti: “Bertha’nın yanında on dakika bile kalmazdı, eğer *bilseydi ki...*”

“Bilse miydi?” diye yineledi Bayan Bart.

“Elindeki fırsatlarla *senin* yapman gerekirdi! Yani eğer onun elinde somut bir kanıt olsaydı...”

Lily’nin yanaklarının kızarması hoşnutsuzluğunun göstergesiydi, arkadaşının sözünü kesti: “Bu konuyu kapatalım Carry, iğrenç buluyorum.” Kadının dikkatini başka yöne çekmek için sesine havai bir ton vermeye çalışarak, “Ya ikinci adayın?” dedi, “Onu da unutmayalım.”

Bayan Fisher arkadaşının kahkahasına karşılık verdi. “Söyleyeceğim adı duyunca yine bağırarak mısın acaba: Sim Rosedale.”

Bayan Bart bağırmadı; sessizce oturup gözlerini arkadaşına dikti. Aslında bu öneri son haftalarda kendisinin de aklına birkaç kez gelmiş olan bir olasılığı dile getirmişti; ama bir an sonra umursamazca, “Bay Rosedale kendisini Van Osburgh’larla Trenor’ların can dostu yapacak bir eş istiyor,” dedi.

Bayan Fisher hevesle destekledi onu: “*Sen yapabilirsin bunu, onun parasıyla! Her ikiniz için de nasıl harika bir şey olacağını göremiyor musun?*”

“Bunu ona nasıl gösterebileceğimi bilmiyorum,” diye yanıt verdi Lily, konuyu kapatmak istercesine gülerek.

Ama aslında Bayan Fisher gittikten çok sonra bile bu düşünce aklından çıkmadı. Gormer’lere katıldığından bu yana Rosedale’i pek fazla görmemişti, çünkü adam kendisinin şimdi dışında kaldığı cennetin içine girmeye çabalıyordu hâlâ; ama bir-iki kez, yapacak başka bir şey bulamadığında, pazar günleri çıkagelmişti, bu gelişlerinde de Lily’nin durumu hakkında ne düşündüğünü açıkça belli etmişti. Kıza hâlâ, her zamankinden de çok, hayran olduğu açıkça görülüyordu; Rosedale’in hiç yabancılık çekmeden girdiği Gormer’lerin çevresinde onun bu hayranlığını açıkça ifade etmesini engelleyecek hiçbir şaşırtıcı kural yoktu. Ancak Lily Rosedale’in kendi durumunu kurnazca tahmin ettiğini onun hayranlığının niteliğinden anlıyordu. Bayan Lily’yi –artık Bayan Lily diyordu kıza– Gormer’ler toplumunda boy göstermeden önce tanıdığını onlara göstermekten hoşlanıyordu; yakınlıklarının ne kadar eskiye dayandığını söyleyerek özellikle Paul Morpeth’i etkilemekten zevk alıyordu. Ancak bu yakınlığın, hızla akıp giden toplumsal akıntının yüzeyinde ufacık bir dalga, büyük emelleri ve çeşitli zihin meşguliyetleri olan bir adamın boş zamanlarında kendine tanıdığı türden bir rahatlama olduğunu da hissettiriyordu.

Geçmişteki ilişkilerine dair bu görüşü benimseme ve yeni arkadaşları arasında yaygın olan latife anlayışıyla karşılama zorunluluğu Lily için çok aşağılayıcıydı. Ama Rosedale’le tartışmaya eskisinden de çok çekiniyordu.

Lily onu reddedişinin, Rosedale'in hayatındaki en unutulmaz reddedilişlerden biri olduğunu tahmin ediyordu. Trenor'la arasındaki aşağılık işlerden adamın haberi olması ve bu bilginin üzerine bir şeyler inşa etmesi, Lily'yi çaresizlik içinde onun eline bırakıyor gibiydi. Ama Carry Fisher'in önerisiyle Lily'nin içinde yeni bir umut yeşerdi. Rosedale'den ne kadar hoşlanmasa da artık mutlak bir nefret de duymuyordu. Çünkü adam yavaş yavaş hayattaki hedefine ulaşmaktaydı ve bu da Lily'nin gözünde hedefini tutturamamaktan her zaman için daha az nefret edilesi bir durumdu. Onda hep hissetmiş olduğu ağır, sabit bir sebatla Rosedale toplumsal düşmanlığın yoğun kütesinin içinden kendine yol açarak geçiyordu. Serveti ve onu ustalıklarla kullanması sayesinde iş dünyasında imrenilesi bir yer edinmekte, Wall Street'te¹ ancak Beşinci Cadde'nin geri ödeyebileceği yükümlülöklere girmektedir. Bu iddiaların sonucunda adı belediye komitelerinde ve hayır derneklerinin yönetim kurullarında yer almaya başladı; seçkin yabancılara verilen ziyafetlerde göründü, şık kulüplerden birine üyelik durumu ufak bir muhalefetle tartışıldı. Bir-iki kez Trenor'ların verdiği akşam yemeği davetlerinde bulunmuştu, Van Osburgh'lardaki büyük kalabalıktan söz ederken uygun düşen küçümsemeyi sesine yerleştirmeyi öğrenmişti; şimdi ihtiyacı olan tek şey, yükselişinin son, yorucu adımlarını kısaltacak ilişkilere sahip bir eştı. İşte bu nedenle bir yıl önce bütün muhabbetini Bayan Bart'a yöneltmişti; aradan geçen sürede Rosedale hedefine daha da yaklaşmış, Lily ise yolun geri kalan adımlarını kısaltacak gücünü yitirmişti. Lily bütün bunları umutsuzluk anlarında sahip olduğu berrak bir

1 New York borsasının merkezi. (ç.n.)

gözle görüyordu. Lily'nin gözünü kamaştıran başarıydı; başarısızlığın alacakaranlığında gerçekleri yeterince seçebiliyordu. Şimdi nüfuz etmeye çalıştığı alacakaranlığı cılız bir güvence kıvılcımı giderek aydınlatmaktaydı. Rosedale'in kendisine yaptığı kurun çıkarıcı nedeninin altında Lily onun kişisel eğiliminin ateşini açıkça hissediyordu. Kendisine hayran olmaya cüret ettiğini bilmesine ona bu kadar derin bir nefret beslemezdi Lily. O zaman, çıkarıcı neden tutkuyu artık desteklemezken tutku sürerse ne olacaktı? Adamın hoşuna gitmeye çalışmamıştı bile Lily; hatta hoşlanmadığını açıkça göstermesine rağmen Rosedale ona kapılmıştı. Pasif durumdayken bile Rosedale'in güçlü bir biçimde hissetmiş olduğu gücünü Lily şimdi kullanmaya kalkışsaydı ne olurdu? Rosedale'in kendisiyle evlenmesi için artık ortada başka bir neden kalmadığına göre onu aşk için evlenmeye zorlasaydı ne olurdu?

6. Bölüm

Kendileri gibi önemi artan insanlara yakışacak şekilde Gormer'ler Long Island'da bir yazlık ev inşa ettiriyorlardı; ev sahibesinin yeni mülküne sık sık yaptığı teftiş ziyaretlerinde ona eşlik etmek de Bayan Bart'ın görevleri arasındaydı. Orada, Bayan Gormer aydınlatma ve sağlık koşulları sorunlarına dalınca Lily'nin pırıl pırıl sonbahar havasında eğimli arazinin bitimindeki kenarı ağaçlıklı koy boyunca gezinmeye zamanı oluyordu. Yalnızlığa pek düşkün olmasa da hayatının boş seslerinden kaçmak için iyi bir fırsat olarak gördüğü anlar da vardı. Payının olmadığı bir keyif ve iş ırmağına kapılıp edilgence sürüklenmekten bıkmıştı; başkalarının eğlence peşinde koşup paralarını çarçur etmelerini görmekten sıkılmıştı; kendisinin onların arasında şımarık bir çocuğun elindeki oyuncağın kadar hükmü olduğunu hissediyordu.

Böyle bir ruh hali içindeyken bir sabah sahilden dönüşünde, kıvrılarak uzayan bilmediği bir yolda yürüdüğü sırada ansızın George Dorset'i gördü. Dorset'lerin evi, Dormer'lerin yeni aldığı arazinin çok yakınındaydı; oraya Bayan Gormer'le birlikte arabayla giderken karı-koca

bir-iki kez gözüne ilişmişti; ama onlar o kadar farklı bir eksende yürüyorlardı ki yüz yüze gelme olasılığını mümkün görmemişti Lily.

Başını öne eğmiş durumda yürümekte olan Dorset, iyice yakınına gelene kadar Bayan Bart'ı görmedi, görünce de Lily'nin az da olsa umduğu gibi olduğu yerde kalmak yerine kızın üzerine geldi, hevesi sözlerine yansımıştı.

"Bayan Bart! Elimi sıkacaksınız, değil mi? Size rastlamayı umuyordum, cesaret edebilseydim size yazardım." Sanki hayat, peşini bırakmayan düşüncelerle kendisi arasında bitmeyen bir yarışmış gibi, karmakarışık kızıl saçlı ve dağınık bıyıklı yüzünde savrulmuş, huzursuz bir ifade vardı.

Onun bu görünümü Lily'nin dudaklarından duyduğuş bir selam dökülmesini sağladı, George Dorset onun sesinin tonundan cesaret almışçasına ısrarlı konuşmasını sürdürdü: "Özür dilemek istiyordum, oynadığım berbat rol için beni bağışlamanızı isteyecektim."

Elini kaldırıp onu susturdu Lily. "Bunu konuşmayalım, sizin için çok üzülmuştüm," dedi, sesinde okunan küçümsemeyi adamın fark ettiğini hemen anladı.

Süzülmüş gözlerine kadar kızardı adam, öylesine kızardı ki Lily söylediğinden pişman oldu. "Üzülmemde haklısınız, bilmiyorsunuz... Açıklamama izin verin. Kandırıldım; iğrenç bir şekilde kandırıldım."

"O zaman sizin için daha da üzuldüm," diye sözünü kesti Lily, ironik bir sesle. "Ama bu konuyu tartışacağınız kişinin ben olmadığımı anlamalısınız."

Kızın sözlerini gerçek bir şaşkınlıkla karşıladı Dorset. "Neden olmasın? Herkesten önce size bir açıklama borçlu değil miyim?"

“Açıklamaya gerek yok; durum yeterince açıktı benim için.”

“Ah!” diye mırıldandı Dorset, başı yine öne eğilmişti, huzursuz eli yol kenarındaki çalılıkları kurcalıyordu. Ama Lily yoluna devam etmek için bir hareket yapınca yeniden heyecanla atıldı Dorset: “Bayan Bart, Tanrı aşkına bana sırtınızı çevirmeyin! İyi arkadaşlık biz, bana karşı hep naziktiniz, şu anda bir arkadaşına ne kadar ihtiyacım olduğunu bilemezsiniz.”

Bu sözlerdeki acınası güçsüzlük Lily’nin yüreğini merhametle titretti. Onun da arkadaşına ihtiyacı vardı; yalnızlığın acısını tatmıştı; Bertha Dorset’in gaddarlığına duyduğu öfke bu zavallı adama karşı yüreğini yumuşattı, ne de olsa Bertha’nın esas kurbanı oydu.

“Hâlâ nazik olmak istiyorum size, bir husumetim yok,” dedi. “Ama olan bitenden sonra artık arkadaş olmayacağımızı anlamalısınız; görüşemeyiz.”

“Ah, naziksınız, merhametlisiniz, hep öyleydiniz!” Perişan gözlerini kıza dikti. “Ama neden arkadaş olmayalım? Neden; ben nedamet getirdim ya? Başkalarının sahtekârlığı, ihaneti yüzünden beni mahkûm etmeniz ağır değil mi? O günlerde yeterince ceza çektim, buna bir ara verilmeyecek mi?”

“Suç bana yüklenerek barıştığınızda böyle bir ara verildiğini düşündüm,” diye başladı Lily, yine sabırsızlanmıştı; ama adam yalvarırcasına atıldı. “Öyle söylemeyin, çünkü çektiğim en kötü ceza oydu! Tanrım! Ne yapabiliyordum, gücüm var mıydı? Siz kurban seçildiniz; söyleyeceğim herhangi bir söz size karşı kullanılırdı...”

“Sizi suçlamadığımı söyledim size; şunu anlamanızı istiyorum: Bertha beni kullanmak istedi, o günden beri

tavır pek çok şey ima etti, bu yüzden sizinle benim görüşmemiz mümkün değil.”

Dorset, bildiğinden şaşmayan güçsüzlüğüyle kızın karşısında dikilmeye devam etti. “Böyle olmak zorunda mı?” Durdu, elini savurup yolun kenarındaki otlara vurdu. Sonra yine başladı: “Bayan Bart, dinleyin, bir dakikanızı istiyorum. Eğer tekrar görüşmeyeceksek o zaman şimdi dinleyin beni. Olanlardan sonra arkadaş olamayacağımızı söylüyorsunuz. Ama en azından merhametinize sığınamaz mıyım? Beni bir tutsak, sadece sizin özgür bırakabileceğiniz bir tutsak olarak düşünmenizi istesem yüreğinizi etkileyemez miyim?”

Lily’nin içindeki kısırtı yüzüne kan hücum etmesiyle sonuçlandı: Carry Fisher’in üstü kapalı sözlerinin anlamı bu olabilir miydi gerçekten?

“Size nasıl yardımcı olabileceğimi bilemiyorum,” diye mırıldandı Lily, adamın bakışlarındaki artan heyecandan kurtulmak için biraz geri çekilerek.

Kızın ses tonu, tıpkı en fırtınalı anlarında sık sık olduğu gibi Dorset’i kendine getirmiş gibiydi. Yüzündeki inatçı çizgiler yumuşadı, ansızın uysallaşıp, “Eskisi gibi merhametli olsaydınız *bilirdiniz*,” dedi, “Tanrı şahidimdir, hiç bu kadar ihtiyacım olmamıştı yardımınıza!”

Lily bir an durdu, adamın üzerindeki etkisinin hatırlatılması elinde olmadan onu duygulandırmıştı. Çektiği acılar Lily’yi yumuşatmıştı, Dorset’in aşağılanmış ve kırık hayatına böyle ansızın bakması da onun güçsüzlüğüne duyduğu nefreti yatıştırmıştı.

“Sizin için çok üzgünüm, seve seve yardımcı olurdum, ama başka arkadaşlarınız, akıl danışacağınız başka insanlar olmalı.”

“Sizin gibi bir arkadaşım olmadı hiç,” diye kesip attı Dorset. “Hem – göremiyor musunuz? Bir tek siz”, sesi alçaldı, fısıltıya dönüştü, “bir tek siz biliyorsunuz.”

Yine yüzünün kızardığını hissetti Lily; kalbinin atışları yine geleceğini hissettiği şeyi karşılamak üzere hızlandı. Dorset yakarırcasına baktı kızı. “Görüyorsunuz, değil mi? Anlıyorsunuz? Çaresizim, çaresizlikten kıvranıyorum. Özgür olmak istiyorum ve beni siz özgür kılabilirsiniz. Bunu yapabileceğinizi biliyorum. Cehenneme tıkılıp kalmamı istemiyorsunuz, değil mi? Böylesine bir intikam istiyor olamazsınız. Hep iyiydiniz bana karşı, gözleriniz şimdi de iyi bakıyor. Benim için üzüldüğünüzü söylüyorsunuz. Eh, bunu kanıtlamak sizin elinizde; Tanrı bilir, sizi engelleyecek bir şey de yok. Elbette anlıyorsunuzdur, kimseye duyurulmayacak, sizi bununla ilişkilendirecek ne bir ses ne bir söz çıkacak. Asla o noktaya gelmeyecek, biliyorsunuz; benim bütün ihtiyacım, kesin olarak ‘Şunu biliyorum. Bunu ve bunu da’ diyebilmek, o zaman kavga durur, yolumuz açılır ve bütün bu iğrenç konu bir saniye de silinip gider.”

Koşmaktan yorgun düşmüş gibi soluk soluğaydı, kelimeler kesik kesik çıkıyordu ağzından; kelimelerin arasındaki boşluklarda, tıpkı yer yer açılan sisin içinden görür gibi huzur ve güvenlik dolu geniş altın manzaralar gördü Lily. Dorset’in müphem dileğinin arkasındaki asıl amacın ne olduğu apaçık ortadaydı; Lily, Bayan Fisher’in imaları olmadan da boşlukları doldurabilirdi. Karşısında müthiş yalnızlığı ve aşağılanması içinde kendisine sığınan bir erkek vardı; böyle bir anda ona yaklaşırsa, ihanete uğramış güveninin bütün şiddetiyle kendisinin olurdu o erkek. Onu bu duruma getirmek Lily’nin elindeydi; Dorset’in

tahmin bile edemeyeceği kadar mutlak bir biçimde hem de. İntikam alma ve eski saygınlığına kavuşma fırsatına bir hamlede kavuşabilirdi Lily, bu eksiksiz fırsat göz ka-
maştırıcıydı.

Konuşmadan durdu, gözlerini ıssız yolun sonbahar manzarasına çevirdi. Ansızın korku sardı içini, kendinden, kışkırtılmanın korkunç gücünden korktu. Geçmişteki bütün zayıflıkları onu, ayaklarının altında çoktan düzelmiş yola doğru birer hevesli suç ortağı gibi çekiyorlardı. Hızla döndü, elini Dorset'e uzattı.

"Hoşça kalın, üzgünüm, sizin için yapabileceğim hiçbir şey yok."

"Hiçbir şey mi? Ah, böyle söylemeyin," diye bağırdı Dorset; "doğruyu söyleyin: Ötekiler gibi siz de beni terk ediyorsunuz. Siz ki beni kurtarabilecek olan tek kişisiniz!"

"Hoşça kalın, hoşça kalın," diye yineledi Lily, aceleyle; oradan uzaklaşırken Dorset'in son bir kez, yalvarırcasına seslendiğini duydu: "Hiç olmazsa sizi bir kez daha görebilir miyim?"

Gormer'lerin arazisine giren Lily çimenlikten hızla geçerek inşaatı bitmemiş eve doğru yürüdü, ev sahibesinin, pek de alttan almadan, gecikmesinin nedeni konusunda fikir yürüteceğini düşünüyordu; çünkü, her yere geciken bütün insanlar gibi Bayan Gormer de bekletilmekten hoşlanmazdı.

Ama Bayan Bart caddeye ulaştığında iki atlı şık bir faytonun bahçe kapısına doğru yönelmek üzere çalılıkların arkasında gözden kaybolduğunu gördü; Bayan Gormer, yüzünde bu ziyaretten duyduğu zevki gösteren bir gülümsemeyle sokak kapısında duruyordu. Lily'yi görünce

yüzündeki ışıltı koyulaştı, yanaklarına duyduğu sıkıntının kızartısı yayıldı; hafifçe gülerek, "Ziyaretçimi gördün mü?" diye sordu Bayan Gormer. "Senin ana caddeden doğru geleceğini sanmıştım. Bayan Dorset'ti; komşu ziyareti yapmak üzere uğradığını söyledi."

Lily bu haberi her zamanki sükûnetiyle karşıladı; ancak Bertha'ya özgü davranışlar konusundaki deneyimi sayesinde, onun özellikleri arasında komşu ziyaretlerinin olmadığını biliyordu; Lily'de bir şaşkınlık belirtisi görünince ferahlayan Bayan Gormer küçümseyici bir kahkahayla, "Elbette merakından geldi buraya," dedi, "bütün evi gezdirtti bana, ama öylesine nazikti ki, ne hava attı ne bir şey, çok da iyi huyluydu; insanların onu neden bu kadar çekici bulduklarını anlayabiliyorum."

Bu şaşırtıcı olay –ki Dorset'le karşılaşmasıyla öyle kursursuz bir biçimde denk düşmüştü ki iki olayın birbirine bağlı olduğu düşünülemezdi– Lily'nin içinde hemen kötü şeyler olacağına dair belli belirsiz bir duygu uyandırdı. Bertha'nın hem komşuluk yapma huyu yoktu, hem de kendi yakın çevresinden olmayan birine yaklaştırmazdı. Dışarıdaki adayların dünyasını sürekli görmezden gelmişti ya da sadece kendi çıkarı gerektirdiğinde tek tek kabul etmişti o dünyanın üyelerini. Lily'nin de bildiği gibi, tam da birilerini kabule tenezzül ettiği zaman yaptığı karpisler onu, seçtiği kişilerin gözünde daha da değerli kılıyordu. Lily şimdi bunu Bayan Gormer'in gizleyemediği gönül rahatlığında ve ziyareti izleyen günlerde Bertha'nın fikirlerini yinelemesinde, ilgisiz olsa da keyifle Bertha'nın üzerindeki giysinin nerede yaptırıldığına dair tahmin yürütmesinde görebiliyordu. Bayan Dormer'in doğuştan gelen tembelliğinin ve arkadaşlarının tavırlarının

sürekli muallâkta tuttuğu bütün gizli tutkular şimdi Bertha'nın yaklaşımlarının pırıltısında yeniden filiz veriyordu; bu yaklaşımların nedeni ne olursa olsun, eğer peşlerinden gidilirse Lily'nin geleceği üzerinde rahatsız edici etkileri olurdu.

Lily yeni arkadaşlarının yanında kalışına ara verip bir-iki kez başka tanıdıklarını ziyaret etmişti; bu bir bakıma sıkıntılı sayılacak gezintilerden döndüğünde Bayan Dorset'in etkisinin hâlâ sürmekte olduğunu hemen fark etti. Birkaç kez birbirlerini ziyaret etmişler, spor kulübünde çay içmişler, bir av balosunda karşılaşmışlardı; hatta yakında akşam yemeği daveti verileceği söylentisi vardı, Bayan Bart ne zaman sohbete katılsa Mattie Gormer bu yemeği saklı tutmak için doğal olmayan bir çaba harcayarak konu dışı bırakmaya çalışıyordu.

Bayan Bart arkadaşlarının yanında son bir pazar günü geçirdikten sonra şehre dönmeyi planlamış ve Gerty Farish'in yardımıyla kışı geçirebileceği küçük bir otel keşfetmişti. Otel şık bir mahallenin kıyısındaydı, bu yüzden Lily'nin işgal edeceği birkaç metre karenin fiyatı imkânlarını aşıyordu; ama daha yoksul yerlerden hoşlanmamasına gerekçe olarak özellikle kendi durumundayken varlıklıymış gibi görünmenin çok önemli olacağını öne sürdü. Aslında, parası onu ancak bir hafta idare edebilecekken Gerty Farish'inki gibi bir hayat sürmek Lily için olanaksızdı. Hiç bu kadar büyük bir ödeme aczi içine düşmemiştir; ama en azından haftalık otel ücretini ödeyebiliyor, Trenor'dan aldığı parayla eski borçlarının büyük bir kısmını kapattıktan sonra elinde kullanabileceği bir miktar para hâlâ kalıyordu. Bununla birlikte durumu, güvencede olmadığını bilmeyecek derecede uyuşmasını

sağlayacak kadar da hoş değildi. Tuğla duvarlardan ve yangın merdivenlerinden oluşan sönük bir manzaraya daracık bir açıdan bakan odası; aşırı yük binmiş tavanı ve berbat kahve kokusuyla o karanlık restoranda tek başına yediği yemekler... Yakında yoksun kalacağı ayrıcalıklar sayılan bütün bu somut rahatsızlıklar sürekli olarak konumunun dezavantajlarını gözlerinin önünde tutuyordu; zihni daha da ısrarla Bayan Fisher'in öğütlerine takılıyor-
du. Sorunun çevresinden dolaşsa da, sonunda Rosedale ile evlenmeye çalışması gerekeceğini biliyordu; bu kanıya varmışken George Dorset'in beklenmedik ziyareti Lily'ye güç verdi.

Şehre dönüşünü izleyen ilk pazar günü Dorset'i daracık oturma odasında buldu Lily, abartılı lüksünü gizleyebilmek çabasıyla koyduğu üç-beş bibloyu devirme pahasına bir aşağı bir yukarı yürüyordu; ama kızı görünce sakinleşir gibi oldu Dorset, onu rahatsız etmek için gelmediğini söyledi çekinerek; sadece yarım saat oturmasına izin vermesini, Lily ne isterse onu konuşabileceklerini söyledi. Aslında, Lily'nin de bildiği üzere tek bir konusu vardı adamın: Kendisi ve berbat durumu; onu oraya getiren, kızın ilgisine ihtiyaç duymasıydı. Ama Lily'nin hatırını sormak numarasıyla söze başladı, kız buna yanıt verirken kendisinin kötü durumunun ilk kez adamın benmerkezciliğinin kalın yüzeyinin içine işlediğini belli belirsiz fark etti. Lily'nin o yaşlı canavar halası gerçekten de kızın harçlığını kesmiş olabilir miydi? Başvuracağı hiç kimse olmadığı için mi böyle yalnız yaşıyordu, o aşağılık küçük mirasını alana kadar geçinmesi için elinde kıtı kıtına mı para vardı gerçekten? Dorset'in içindeki sempati telleri neredeyse dumura uğramıştı, ama kendi çektiği acı

o kadar yoğundu ki başkalarının acılarının ne anlama gelebileceğini pek az görebiliyordu ve Lily'nin sezdiği üzere, genç kızın talihsizliğinin kendisine nasıl yararı dokunacağını da aynı anda fark etmişti adam.

Sonunda akşam yemeği için üstünü değiştirmek bahanesiyle adamı gönderirken Dorset eşikte oyalanıp yalvarırcasına, "Ne kadar rahatladım," dedi, "sizi yine görmeme izin vereceğinizi söyleyin." Ama bu dolaysız talebe kabul yanıtı vermek olanaksızdı; Lily de arkadaşça bir kararlılıkla, "Özür dilerim, ama bunu neden yapamayacağımı biliyorsunuz," dedi.

Adam kulaklarına kadar kızardı, kapıyı itip kapattı, kızın önünde mahcup ama ısrarcı bir biçimde durdu: "Sizin nasıl yapabileceğinizi, yani yapabilseniz –her şey farklı olsaydı– farklı kılmak da sizin elinizde. Tek sözünüze bakar, beni çektiğim ıstıraptan kurtarırsınız!"

Gözleri buluştu, içinden geleni yapmaya ne kadar yakın olduğunu hissedip bir saniye titredi Lily. "Yanılıyorsunuz, hiçbir şey bilmiyorum, hiçbir şey görmedim," dedi sonra, yinelemekten güç alıp kendisiyle karşı karşıya olduğu tehlike arasında bir engel oluşturmaya çabalayarak; Dorset, "İkimizi de feda ediyorsunuz," diyerek arkasını dönerken Lily sanki uğur sözcükleri gibi aynı şeyi yinelemeyi sürdürdü: "Hiçbir şey bilmiyorum, kesinlikle bilmiyorum."

Bayan Fisher'le arasındaki aydınlatıcı konuşmadan bu yana Lily Rosedale'i pek görmemişti, ama iki-üç kez karşılaştıklarında erkeğin gözünde belirgin şekilde değer kazandığının farkına varmıştı. Rosedale'in ona her zamanki gibi hayran olduğundan kuşkusu yoktu, bu hayranlığı

adamın kararsızlığını kıracak noktaya getirmenin kendi elinde olduğuna inanıyordu genç kız. Kolay bir iş değildi bu, ancak uykusuz geçirdiği uzun gecelerde George Dorset'in teklif edeceği besbelli olan şeyin düşüncesiyle yüzleşmek de hiç kolay değildi. Adiliğe karşı adilik deyince öteki düşünceden daha az nefret ediyordu: Hatta Rosedale'le evlenmenin içinde bulunduğu sıkıntıdan onu onurlu bir biçimde kurtaracak tek çözüm olduğuna inandığı anlar vardı. Aslında kurduğu hayallerin evlilik sözü verdiği günden öteye gitmesine izin vermiyordu; o günden sonrası maddi rahatlamanın sisleri içinde kayboluyordu ve kendine kol kanat geren kişinin kimliği çok şükür ki belirsiz kalıyordu. Uykusuz gecelerinde, düşünülmesi iyi olmayan şeyler bulunduğunu öğrenmişti, ne olursa olsun uzak durulması gereken gece yarısı imgeleri, bu imgelerden birinde kendini Rosedale'in karısı olarak görüyordu.

Bry'ların New Port'taki başarısından haklı olarak güç alan Carry Fisher sonbahar ayları için Tuxedo'da küçük bir ev kiralamıştı; Lily de Dorset'in ziyaretini izleyen pazar günü oraya gidecekti. Oraya vardığında neredeyse akşam yemeği saatiydi, ama ev sahibesi hâlâ dönmemişti, o küçük sessiz evin sıcacık sakinliği Lily'nin ruhuna bir huzur ve aşinalık duygusuyla çöktü. Böyle bir duyguyu Carry Fisher'in çevresinin daha önce uyandırıp uyandırmadığı kuşkuluydu; ama Lily'nin son zamanlarda içinde yaşadığı dünyayla kıyaslanınca mobilyaların yerleştirilmesinde, kendisini üst kattaki odasına çıkaran hizmetçinin sessiz yetkinliğinde bir sakinlik ve denge havası vardı. Ne de olsa Bayan Fisher'in göreneklere uymayan tarzı, toplumdaki yerleşik inançlardan yüzeysel bir uzaklaşmaydı, öte yandan Gormer'lerin çevresindekilerin

tavırları, böyle bir inancı kendileri için biçimlendirme yolundaki ilk girişimleri idi.

Lily Avrupa'dan döndüğünden beri ilk kez kendini cana yakın bir ortamda buluyordu, akşam yemeğinden önce merdivenden inerken alışıldık ilişkilerin canlanması onu neredeyse eski tanıdıklarından oluşan bir gruba dahil olmaya hazırlamıştı. Ama kendisine sadık kalan arkadaşlarının onu böyle karşılamaya istekli olmayacaklarını düşününce bu beklentisi hemen kesildi; salondaki şöminenin başında ev sahibesinin küçük kızının önünde diz çökmüş Bay Rosedale'i görünce de hiç şaşırmadı.

Baba rolündeki Rosedale Lily'yi yumuşatacak kişi olamazdı; yine de adamın çocuğa yaklaşımında gösterişsiz bir iyilik görmeden edemedi. Rosedale'in davranışı, ev sahibesinin bakışları altındaki konuğun önceden tasarlanmış ve üstünkörü muhabbeti değildi, çünkü küçük kızla o salonda yalnızdılar; tavrındaki bir şey, onun saygısına muhatap olan küçük, ciddi yaratıkla karşılaştırılınca, basit ve nazik bir insan gibi görünmesini sağlıyordu. Evet, nazik olabilirdi –eşikte duran Lily'nin bunu hissetmeye zamanı oldu– kendi kaba, vicdansız, zorba tarzı içinde nazik olabilirdi, tıpkı yırtıcı bir hayvanın dışisine karşı olacağı gibi. Ateşin başındaki bu adamı böyle bir an görmesinin kendi içindeki tiksintiyi yumuşatacağını mı yoksa bu tiksintiye daha mutlak ve içten bir biçim mi vereceğini düşünmek için pek az zamanı oldu Lily'nin; çünkü Mattie Gormer'in salonundaki bu gösterişli ve üstün Rosedale kendisini görünce hemen ayağa fırlamıştı.

Rosedale'den başka konuk olmayacağını öğrenmek Lily'yi şaşırtmadı. Kendi geleceği üzerine konuşmalarından beri ev sahibesiyle hiç görüşmemiş olsa da Lily Bayan

Fisher'in düşman güçlerle dolu bir dünyanın içinden güvenli ve hoş bir yol çizmesini sağlayan zekâsını arkadaşlarının yararına sıkça kullandığını biliyordu. Aslında refah tarlalarından kendi deposunu doldururken gönlünün öte tarafta olması tam Carry'ye özgü bir tutumdur, öte tarafta, yani şanssız, gözde olmayan, başarısız olanların, kendisiyle birlikte başarının anızlı tarlasında çabalayanların tarafında.

Bayan Fisher'in deneyimi, ilk akşam, Lily'yi Rose-dale'in kişiliğinin baskın etkisine sokma hatasını işlemekten alıkoymuştu onu. Kate Corby'yle iki-üç erkek akşam yemeğine geldiler, arkadaşının yönteminin bütün ayrıntılarının farkında olan Lily, cesaretini toplayıp bunlardan yararlanana kadar kendisi için düzenlenen bu tür fırsatların ertelenmesi gerektiğini anlıyordu. Bu plana, kendini cerrahın eline bırakan hastanın edilgenliğiyle razı olmaya hazırdı; konuklar ayrıldıktan sonra, Bayan Fisher onun peşinden üst kata çıkınca da bu neredeyse uyuşukluk denebilecek çaresizliği devam etti.

"İçeri gelip şöminenin yanında bir sigara içebilir miyim? Benim odamda konuşursak çocuk rahatsız olur." Bayan Fisher endişeli bir ev sahibesi gibi bakındı etrafına. "Umarım rahat etmişsinizdir burada canım, tatlı bir küçük ev, değil mi? Bebekle birlikte birkaç sakin hafta geçirmek çok iyi olacak."

Mutluluk duyduğu nadir anlarda Carry annelik duygusuyla öyle dolup taşardı ki Bayan Bart bazen, yeterince zaman ve para bulabilse, acaba her ikisini de kızına adarmı diye düşünüyordu.

"Bu dinlenmeyi hak ettik; en azından kendim için söyleyebilirim bunu," diye devam etti Carry, hoşnutlukla

iç geçirerek kendini ateşin yanındaki kanepenin minderlerine bırakırken. "Louisa Bry tam bir angaryacı. Sık sık keşke yine Gormer'lerin yanında olsaydım diyorum. Aştan söz etmek insanları kıskanç ve kuşkulu yapıyor. Toplumsal hırsla ters bir şey bu! Louisa geceleri uyanık yatar, bizi ziyaret eden kadınların onunla olduğum için beni mi yoksa benimle olduğu için onu mu ziyaret ettiklerini merak ederdi; benim ne düşündüğümü öğrenmek için de hep tuzak kurardı. Louisa'nın tek bir kişiyle arkadaş olma şansını bana borçlu olduğundan kuşkulanmasına meydan vermektense en eski arkadaşlarımdan uzaklaşmak zorunda kaldım elbette; onca zaman beni orada bunun için tuttu, bunun için mevsim bitince bana dolgun bir çek yazdı!"

Bayan Fisher bir nedeni olmadan kendinden söz eden bir kadın değildi, böyle açık açık konuşmasının amacı, ara sıra lafı dolaştırmaktan kaçınmak değildi, daha ziyade kritik anlarda, kolunun yenlerinde bulunanların yerlerini değiştirirken seyircileri lafa tutan hokkabazın amacı gibiydi. Sigarasının dumanının gerisinden Bayan Bart'a düşünceli gözlerle bakmayı sürdürüyordu, hizmetçisini savmış olan Bayan Bart tuvalet masasının önüne oturmuş, çözdüğü dalgalı saçlarını omuzlarına döküyordu.

"Saçların harika, Lily. Dökülmüş mü? Ama ne önemi var, o kadar ıııklı ve canlı ki. Pek çok kadının tek derdi saçıdır, ama seninki en ufak bir sıkıntı çekmemişsin gibi görünüyor. Bu akşamki kadar güzel görmemiştin seni. Mattie Gormer bana Morpeth'in senin resmini yapmak istediğini söyledi; izin versene."

Bayan Bart'ın ilk tepkisi konuşma konusu olan yüze aynada bir göz atmak oldu. Sonra rahatsızlığını belli

belirsiz gösteren bir iç çekişle, "Paul Morpeth'in portremi yapması umurumda değil," dedi.

Bayan Fisher düşünceliydi. "Y- yoo. Ve tam şimdi, özellikle. Eh, sen evlendikten sonra yapar portreni." Biraz durup devam etti. "Ha, unutmadan, geçen gün Mattie beni görmeye geldi. Geçen pazar gelmiş buraya. Hem de Bertha Dorset'le."

Bu söylediğinin karşısındakini nasıl etkilediğini görmek için yine durdu, ama Bayan Bart'ın havaya kaldırdığı elindeki fırça hiç titremeden alnından ensesine doğru gitmeye devam etti.

"Hiç o kadar şaşırmamıştım," diye sürdürdü Bayan Fisher. "Birbirine bu kadar yakın olamayacak iki kadın daha tanımıyorum, yani Bertha'nın açısından; çünkü zavallı Mattie seçilmesinin çok doğal olduğunu düşünüyor; tavşan hep anakondayı büyülediğini sanır. Bilirsin, sana hep Mattie'nin gizliden gizliye gerçekten kibar kimselerle birlikte olmak istediğini söylemiştim, şimdi de fırsat çıkıtığına göre bütün eski arkadaşlarını bu uğurda feda edebiliyor."

Lily fırçayı bir kenara bıraktı, delici bakışlarını arkadaşına çevirdi. "Beni de mi?" diye sordu.

"Ah, canım," diye mırıldandı Bayan Fisher, ayağa kalkıp ateşin üzerindeki kütüklerden birini çekerken.

"Bertha'nın amacı da bu, öyle değil mi?" diye devam etti Bayan Bart, sesi titremeden. "Çünkü onun hep bir amacı vardır; ben Long Island'dan ayrılmadan onun Mattie üzerinde çalışmaya başladığını görmüştüm."

Bayan Fisher kaçamaklı bir şekilde içini çekti. "Şimdi eline geçirdi onu kesinlikle. Mattie'nin tamamen özgürüm demesinin sadece kendini beğenmişliğin daha kurnaz bir

biçimi olduğunu düşündükçe! Bertha canı ne isterse ona inandırabiliyor Mattie'yi. Ve korkarım ki zavallı çocuk senin hakkında korkunç şeyler ima etmeye başladı bile."

Önüne düşen saçlarının gerisinde yüzü kıpkırmızı oldu Lily'nin. "Dünya ne kadar kötü," diye mırıldandı, Bayan Fisher'in meraklı gözlerinden kaçınarak.

"Güzel bir yer değil ve kendine dünyada sağlam bir yer edinmek istiyorsan onun kurallarıyla savaşmalısın ve hepsinden önemlisi canım, tek başına savaşmamalısın!" Bayan Fisher bu gelişigüzel imalarını kararlı bir şekilde topladı. "Bana o kadar az şey anlattın ki neler olduğu hakkında sadece tahminde bulunabiliyorum; ama hepimizin içinde yaşadığı bu koşuşturmada birinden nedensiz yere nefret etmeyi sürdürmeye zaman yok, eğer Bertha başkalarını kullanarak seni incitmeyi isteyecek kadar kötüyse bunun nedeni senden hâlâ korkuyor olmasıdır. Onun açısından senden korkması için bir tek neden var; benim fikrimse eğer onu cezalandırmak istiyorsan elinde imkân var. Bana kalırsa yarın evlenebilirsin George Dorset'le; ama böyle bir misilleme yapmak istemiyorsan seni Bertha'dan kurtaracak tek şey başka biriyle evlenmendir."

7 Bölüm

Bayan Fisher'in bu durum üzerine tuttuğu ışık ancak kışın şafak sökerken görülen soluk aydınlık kadardı. Bu ışık, gerçekleri, gölgelerin de renklerin de değiştirmedeği bıçak gibi keskin belirliyor ve adeta çevredeki engellerin boş duvarlarına çarpıp kırılıyordu; Bayan Fisher, göğün görünmediği pencereler açmıştı. Ama adi ihtiyaçlara teslim olan idealist, kendisinin tenezzül edemeyeceği sonuçları elde etmek için adi zihinler kullanmalıdır; bulunduğu durumu kendi kendisine doğrudan itiraf etmektense Bayan Fisher'in onu ifade etmesi Lily için daha kolaydı. Durumuyla yüz yüze gelince sonuçlarına da baştan sona katlandı; bu sonuçlar ertesi gün öğleden sonra Rosedale ile bir gezintiye çıktığı zaman olduğu kadar açık seçik çıkmamıştı hiç karşısına.

Havaya yaz ışığının süzüldüğü sakin kasım günlerinden biriydi, manzaranın çizgilerindeki ve ikisini yıkayan altın ışıktaki bir şey Bayan Bart'a Selden'le birlikte Bellomont'taki yamaçlara tırmandığı eylül ayındaki o öğle sonrasını hatırlattı. Aklından çıkmayan bu anı, şimdiki durumuyla olan ironik tezatıyla gözlerinin

önündeydi, çünkü Selden'le yaptığı yürüyüş, şimdiki gezintinin yaratmasının istendiği bir doruktan karşı konulmaz bir kaçıışı temsil etmişti. Ama Lily'nin aklından çıkmayan başka anılar da vardı; aynı ustalıkla yaratılan ama şanssızlık eseri ya da kendisinin hedefine odaklanmaması yüzünden amaçlanan sonuca ulaşamayan benzer durumları hatırlamıştı. Eh, şimdi yeterince odaklanmıştı amacına. Eski saygınlığına kavuşması için bütün o biktirici çalışmanın yeniden başlaması gerektiğini anlıyordu Lily, hem de Bertha Dorset, Gormer'lerle arkadaşlığını bozmayı başarırca çok daha büyük zorluklara karşı savaşıyordu; Bertha'yı yenmek için –çünkü ancak servet ve üstünlük yenebilirdi onu– duyduğu tutkulu arzu Lily'nin korunmak ve güvencede olmak için duyduğu özlemi güçlendiriyordu. Rosedale'in karısı olarak –istediği Rosedale'i yaratacak gücü olduğunu hissediyordu– en azından düşmanının karşısına sarsılmaz bir cepheyle çıkabilecekti.

Rosedale'in yöneldiği belli olan sahnedeki rolünü korumak için güçlü bir uyarıcıdan yararlanır gibi bu düşünceden yararlanmak zorundaydı Lily. Adamın bakışı ve sesinin tonu karşısında her siniri gerilerek, ama kendi kendine adamın bu hallerine katlanmasının, onun üzerinde kuracağı üstünlük karşılığında ödeyeceği bedel olduğunu söyleyerek onun yanında yürürken, kabullenmenin direnişe döneceği ve Rosedale'in de ödeyeceği bedeli açıkça göreceği noktayı hesap etmeye çalışıyordu. Ama adamın atak özgüveni bu tür imalara kapalı gibiydi, onun tavrındaki yüzeysel sıcaklığın altında sert ve kendine yeterli bir şeyler sezdi Lily.

Gölün üst tarafında, kayalık, dar bir vadinin kuytusunda epeyce oturmuşlardı ki Lily ansızın ciddiyet

yansıtan tatlı bakışlarını adama çevirerek heyecanın doruğa ulaştığı süreyi yarıda kesti.

“Söylediklerinize inanıyorum, Bay Rosedale,” dedi, sakince, “ve ne zaman isterseniz sizinle evlenmeye hazırım.”

Parlak saçlarının dibine kadar kızaran Rosedale bu bildirimi irkilerek karşıladı, ayağa fırladı, kızın önünde neredeyse gülünç bir sıkıntıyla durdu.

“Çünkü,” diye devam etti Lily, aynı sakin sesle, “sanırım bunu istiyorsunuz. Benimle daha önce bu tarzda konuştuğunuzda razı olamamıştım ama artık mutluluğumu ellerinize bırakacak kadar sizi iyi tanıdığımı göre şimdi buna hazırım.”

Bu gibi durumlarda iyi uygulayabildiği, durumun dolambaçlı karanlığının üzerine tutulmuş kocaman, titremeyen bir ışığa benzeyen, soylu dobralıkla konuşuyordu. Bu ışığın rahatsız edici parlaklığında Rosedale bir an sallanır gibi oldu, kaçabileceği bütün yolların pek az aydınlatıldığının farkında gibiydi.

Sonra kesik kesik güldü, altın sigara tabakasını çıkardı, yüzüklü küt parmaklarıyla altın uçlu bir sigara aldı içinden. Seçtiği sigarayla bir an durup ne diyeceğini düşündü, sonra, “Sevgili Bayan Lily,” dedi, “aramızda küçük bir yanlış anlama olduysa özür dilerim, ama kıyafetimin öylesine umutsuz olduğunu hissettirdiniz ki bana, onu yenilemeye hiç niyetim yok.”

Bu terslemenin kabalığı Lily’nin kanının karıncalanmasına neden oldu; ama ilk öfke patlamasını denetledi, nazik ve onurlu bir ses tonuyla, “Kararımın kesin olduğu izlenimini verdimsem bunun suçu sadece kendimdedir,” dedi.

Lily'nin sözcük oyunlarını Rosedale hep kıvrak bulurdu, kızın yanıtı onu şaşırtıp susturdu, Lily ise, sesinde belli belirsiz bir üzüntüyle elini uzatıp, "Vedalaşmadan önce en azından size bir zamanlar benim hakkımda düşündükleriniz için teşekkür etmek istiyorum," dedi.

Kızın elinin teması, bakışlarındaki dokunaklı yumuşaklık Rosedale'in içinde narin bir teli titretti. Kızdan vazgeçmesini en çok zorlaştıran, onun müthiş ulaşılmaz oluşu, en ufak bir küçümseme ima etmeden bir mesafe hissettirebilmesiydi.

"Neden vedalaşmaktan söz ediyorsunuz? Yine iyi arkadaş olmayacak mıyız?" diye ısrar etti Rosedale, kızın elini bırakmadan.

Kız elini sessizce çekti. "Siz iyi arkadaştan neyi anlıyorsunuz?" diye yanıt verdi, yüzünde hafif bir gülümsemeyle. "Bana evlenme teklif etmeksizin beni sevebilmeyi mi?" Rosedale güldü, yeniden rahatlamıştı.

"Evet, sanırım böyle bir şey. Sizi sevmemek elimde değil, başka kimsenin de bunu yapabileceğini sanmıyorum, ama becerebildiğim sürece size evlenme teklif etmek niyetinde değilim."

Lily hâlâ gülümsüyordu. "Dürüstlüğünüz hoşuma gidiyor; ama korkarım ki arkadaşlığımız bu koşullar altında pek devam edemez." Arkadaşlıklarının son evresine gerçekten de ulaşmışlar gibi, arkasını döndü, Rosedale birkaç adım gitti peşinden, kızın yine de ipleri elinde tuttuğunu hissetmenin şaşkınlığı içindeydi.

"Bayan Lily!" diye başladı içgüdüsel olarak, ama kız onu duymamış gibi yürümeye devam etti.

Birkaç uzun adımda kıza yetişti, elini yalvarırcasına onun koluna koydu. "Bayan Lily, böyle acele etmeyin

lütfen. Erkeklerle çok sert davranıyorsunuz; ama siz gerçekleri söylemekten kaınmıyorsanız neden benim de öyle konuşmama izin vermiyorsunuz?”

Lily susup kaşlarını havaya kaldırmıştı, adamın temasından içgüdüsel olarak kasa da sözlerinden kaçmak için bir çabası yoktu.

“Benim izin vermemi beklemeden öyle davranmış olduğunuz izlenimi uyanmıştı bende,” dedi.

“Eh, yle davranmamın nedenlerini neden dinlemeyesiniz ki? İkimiz de ocuk değiliz ki birazcık dürüst konuşmak canımızı yaksın. Size tutkunum ben; yeni bir şey değil bu. Geçen yıl bu zamanlar olduğumdan daha çok âşığım size; ama durumun değiştiğini de göz ardı edemem.”

Aynı ironik tavırla, istifini hiç bozmadan adamın karşısında durmayı sürdürdü Lily. “Sandığınız kadar arzulanan bir eş olmayacağımı mı söylüyorsunuz?”

“Evet, bunu söylemek istiyorum,” diye yanıtladı adam, sesi kararlıydı. “Olup bitenlere girmek istemiyorum şimdi. Hakkınızda anlatılanlara inanmıyorum, inanmak da istemiyorum. Ama varlar, benim onlara inanmamam durumu değiştirmez.”

Lily kıpkırmızı oldu, ama öyle muhtaç durumdaydı ki yanıtı dudaklarında dondu, kendine hâkim olarak adama bakmayı sürdürdü. “Eğer doğru değillerse,” dedi, “durumu değiştirmez mi bu?”

Rosedale mal mevcudunu sayar gibi bakan ufak gözlerini kıza dikince Lily kendini narin bir mal gibi hissetti. “Bence romanlarda olur bu; gerçek hayatta olmadığına eminim. Siz de benim kadar biliyorsunuz; gerçekleri konuşuyorsak tamamını konuşalım. Geçen yıl sizinle

evlenmek için yanıp tutuşuyordum, sizse bana bakmıyordunuz bile; bu yılsa, eh bu yıl istekli görünüyorsunuz. Bu arada ne değişti? Sizin durumunuz sadece. O sırada daha iyiye ulaşacağınızı düşünüyordunuz; şimdiyse...”

“Siz yapabilir misiniz?” diye atıldı Lily.

“Elbette yaparım; bir açıdan yani.” Kızın önünde, elleri ceplerinde duruyordu, renkli yeleğinin altında göğsü adamakıllı şişmişti. “Şu açıdan demek istiyorum: Toplum içinde yer edinmek için son yıllarda epeyce çabaladım. Bunu söylememi gülünç mü buluyorsunuz? Yüksek tabakaya katılmak istediğimi söylemekten neden çekineyim? Yarış atı ahırına ya da resim galerisi sahibi olmak istediğini söylemekten utanmaz bir adam. Yüksek tabakaya katılmak istemek de başka bir hobidir. Belki de geçen yıl bana yüz vermeyen bazı insanlarla hesabımı görmek istiyordumdur, kulağa daha hoş geliyorsa böyle de diyebiliriz. Her neyse, en iyi evler gibi bir evim olsun istiyorum; yavaş yavaş sağlamaktayım bunu. Ama doğru kişilerle aranızı bozmanın en kestirme yolu, yanlış kişilerle görünmektir; bu yüzden hata yapmaktan kaçınmak istiyorum.”

Bayan Bart onun karşısında sessizce durmaya devam ediyordu, sessizliği alay ettiği anlamına da gelebilirdi, Rosedale’in açıksözlülüğüne karşı duyduğu yarı gönülsüz bir saygı anlamına da; kısa bir aradan sonra Rosedale konuşmaya devam etti: “İşte bu. Size her zamankinden daha çok âşığım, ama şimdi sizinle evlenecek olursam bütün iyi şeylerle aram bozulur, bunca yıldır uğruna çabaladığım her şey de boşa gider.”

Lily’nin bu sözleri karşılayan gözlerinde en ufak bir kızgınlık zerresi kalmamıştı. Onca zamandır içinde bulunduğu toplumun sahtekârlık dokusundan sonra açıkça

dile getirilen çıkarıcılığın aydınlık ışığına adım atmak ferahlık veriyordu.

“Sizi anlıyorum,” dedi. “Bir yıl önce size yararlı olabildim, şimdiyse yük olurum; bu kadar açık konuşmanız hoşuma gidiyor.” Gülümseyerek elini uzattı.

Onun bu hareketi Bay Rosedale’in kendine güvenini yine sarsar gibi oldu. “Vay canına, amma da gözüpeksiniz!” diye bağırdı; Lily bir kez daha uzaklaşmaya başlarken Rosedale birden, “Bayan Lily, durun!” diye seslendi. “O anlatılanlara inanmadığımı biliyorsunuz, kendi rahatı için sizi feda etmekte tereddüt etmeyen bir kadının uydurmaları olduğuna inanıyorum.”

Lily adamı küçümseyerek geri çekildi; onun küstahlığına tahammül etmek, acımasına tahammül etmekten daha kolaydı.

“Çok naziksiniz, ama artık bu konuyu tartışmasak daha iyi olacak.”

Ancak Rosedale’in imalara karşı doğuştan gelen umursamazlığı bu tür direnişleri elinin tersiyle geri çevirmesini kolaylaştırıyordu. “Bir şey tartışmak istemiyorum; sadece konuyu açık seçik önünüze koymak istiyorum.”

Elinde olmadan durdu Lily, adamın bakışında ve sesinde yeni bir amacın izini sezmişti; Rosedale gözlerini ondan ayırmadan devam etti: “Beni şaşırtan, o kadınla hesaplaşmak için neden bu kadar beklediğiniz, oysa üstünlük sizdeydi.” Adamın sözlerinin yarattığı şaşkınlık içinde suskunluğunu sürdürdü Lily, Rosedale alçak sesle ve dobra dobra sormak üzere bir adım yaklaştı ona. “Neden geçen yıl satın aldığınız mektuplarından yararlanmıyorsunuz?”

Bu sorgulamanın şokuyla dili tutulmuş gibiydi Lily’nin. Az önceki konuşmalarında, olsa olsa George

Dorset üzerindeki sözde etkisine imada bulunulduğunu tahmin etmişti; bu göndermenin uygunsuzluğu çok şaşırtıcı olsa da Rosedale'in ona başvurması ihtimali saf dışı değildi. Ama tahmininde ne kadar yanıldığını şimdi anlıyordu Lily; Rosedale'in mektupların sırrını keşfetmiş olduğunu öğrenmenin verdiği şaşkınlık o an için Lily'nin Rosedale'in bu bilgiyi nasıl kullanacağını farkına varmasını engelledi.

Lily'nin bir an bocalaması Rosedale'e sözlerinde ısrar etmesi için fırsat verdi, duruma daha da hâkim olmak istercesine aceleyle devam etti. "Sizin nasıl bir konumda olduğunuzu biliyorum, o kadının tamamıyla sizin elinizde olduğunu biliyorum. Sahnedeymişim gibi oldu bu sözlerim, değil mi? Ama o eski oyunlarda pek çok gerçek saklıdır; o mektupları imza meraklısı olduğunuz için satın almadığınızı da biliyorum."

Lily şaşkınlığı gitgide artarak bakmaktaydı adama: Açıkça gördüğü tek şey, o adamın kudreti karşısında ürkütüydü.

"Bunu nasıl öğrendiğimi merak ediyorsunuzdur, değil mi?" diye devam etti Rosedale, kızın bakışına durumdan duyduğu gururu belli ederek karşılık verirken. "Benedick'in sahibi olduğumu unutmuş olabilirsiniz, ama şimdi buna boş verin. Her şeyi öğrenmek iş hayatında çok işe yarar, ben bu özelliği özel işlerime de yansıttım. Çünkü bu konu benim işim, anlayacağınız gibi; en azından onu böyle yapmak sizin elinizde. Şimdi duruma yakından bakalım. Nedenine şimdi girmemize gerek yok, Bayan Dorset geçen ilkbahar korkunç bir şekilde sırt çevirdi size. Bayan Dorset'in nasıl biri olduğunu herkes biliyor, arkadaşları da, kendi çıkarları söz konusu

olduğunda, yemin bile etse ona inanmazlar; ama kavga-ya bulaşmamak için Bayan Dorset'in peşinden gitmeleri ona karşı çıkmalarından çok daha kolay; siz de onların tembelliğinin ve bencilliğinin kurbanı oldunuz. Durumu doğru tanımladım, değil mi? En güzel yanıtın sizin elinizde olduğunu söyleyenler var; bildiklerinizi anlatsanız ve karısına kapıyı gösterme fırsatı verseniz George Dorset'in sizinle hemen evleneceğini söylüyorlar. Bence yapar da bunu; ama bu tür bir hesaplaşma ister gibi görünmüyorsunuz; bu soruna iş açısından bakarsak sanırım haklısınız da. Bu tür bir işten kimse ellerini kirletmeden çıkamaz ve sizin her şeye yeniden başlamanızın tek yolu Bertha Dorset'le mücadele etmeye çalışmak yerine onun sizi desteklemesini sağlamak olacaktır."

Soluk almak için ara verdi, ama Lily'nin biriktirdiği direnci ifade etmesine yetecek kadar değil; Rosedale hedefi konusunda hiçbir kuşku olmayan bir erkeğin dobralığıyla fikrini açıklayıp genişleterek ısrarını sürdürürken Lily öfkesinin dudaklarında donup kaldığını anladı, adam düşüncesini öyle soğuk bir güçle sunuyordu ki Lily kendisini o düşüncenin içinde kısıtılmış hissetti. Mektupları eline geçirdiğini bu adamın nasıl öğrendiğini düşünecek zaman yoktu şimdi; o mektupları kullanmak için Rosedale'in kurduğu korkunç planın ışığı dışında kalan bütün dünyası kapkaranlıktı Lily'nin; ilk dakikadan sonra da genç kızı esir eden ve Rosedale'e boyun eğdiren, bu düşüncenin uyandırdığı dehşet değildi, o düşüncenin kendi içindeki, yüreğinin derinlerindeki arzulara inceden inceye benzemesiydi. Lily, Bertha Dorset'in arkadaşlığını yeniden kazanacak olursa Rosedale onunla hemen evlenirdi; o arkadaşlığın açıkça devam etmesinin ve

bitmesine neden olan her şeyin sessizce ortadan silinmesinin sağlanması için Lily'nin o hanıma mucizevi bir şekilde eline geçmiş olan paketin içerdiği gizli tehdidi göstermesi yeterliydi. Lily, bu yolun, zavallı Dorset'in kendisini zorladığı yoldan daha kârlı olduğunu bir çırpıda gördü. Öteki planın başarılı olması, açıkça zarar verilmesine bağlıydı, bu ise işlemi özel bir yaklaşıma indirgiyordu ve üçüncü kişilere en ufak bir imada bulunulması gerekmiyordu. Rosedale'in ticari bir alışveriş havasına soktuğu bu yaklaşım, karşılıklı bir hatır sayma gibi zararsız görünüyordu, tıpkı bir mülkün başkasına geçirilişi ya da sınır çizgilerinin yeniden çizilmesi gibi. Elbette hayatı kolaylaştırıp onun süregiden bir düzen, içinde her ayrıcalığın kendi kabullenilmiş dengine sahip olduğu bir parti politikası oyunu gibi görünmesini sağlıyordu; Lily'nin yorgun zihni, değişken ahlaki yargılardan çıkıp somut ağırlıkların ve ölçülerin sahasına olan bu kaçıştan büyülenmişti.

Lily dinlerken Rosedale onun suskunluğunda sadece kendi planının gitgide onaylanmasını değil, o planın sunduğu fırsatların tehlikeli bir biçimde genişçe algılanmasını da okur gibi oldu; çünkü Lily onun karşısında konuşmadan durmaya devam ederken Rosedale lafı hemen kendine çevirip, "Ne kadar basit olduğunu görüyorsunuz, değil mi?" diye sordu. "Ama sakın fazlasıyla kolay olduğu fikrine kaptırmayın kendinizi. Başlarken her şeyi tozpembe görmeyin. Madem konuşmaya başladık, her şeyi adlı adınca konuşalım ve her şeyi açıkça ortaya koyalım. Eğer önceden –yani– sorular sorulmamış olsaydı, küçük soruşturmalar filan, Bertha Dorset size dokunamazdı, bunu biliyorsunuzdur. Eli sıkı akrabaları olan güzel bir kızın başına gelen türden şeyler demek istiyorum; her

neyse, bunlar oldu, Bertha Dorset de meydanı hazır buldu. Nereye varmak istediğimi görebiliyor musunuz? Bu küçük soruların yeniden hortlamasını istemiyorsunuz. Bertha Dorset'i hizaya getirmek önemli, ama asıl önemli olan onu o hizada tutmak. Onu hemen korkutabilirsiniz, ama bu korkuyu nasıl sürdüreceksiniz? Sizin de onun kadar güçlü olduğunuzu göstererek. Şimdiki durumunuzda dünyadaki bütün mektuplar bir araya gelse bunu sağlayamaz; ama sırtınızı dayayacak bir şey olursa o kadını istediğiniz yerde tutabilirsiniz. Benim bu oyundaki rolüm bu; size teklifim bu. Bu işi bensiz halledemezsiniz, yaparım sanmayın sakın. Altı ay geçmeden eski tasalarınız yeniden başlar, ya da daha kötöleri. Bense buradayım, eğer isterseniz sizi yarın bütün sıkıntılarınızdan kurtarabilirim. İstiyor musunuz Bayan Lily?" diye ekledi, ansızın kıza yaklaşarak.

Bu sözler ve onlara eşlik eden hareket bir araya gelince, Lily birden irkildi, hiç hissetmeden içine düştüğü körü körüne itaat durumundan kurtuldu. Karanlıkta yolunu bulamayan bilince ışık çapraşık yollardan vurur, Lily'ye de nahoş bir algılamayla geldi, müstakbel suç ortağının, doğal olarak, Lily'nin kendisine güvenmemesi ihtimalini hesaba katacağını ve belki de Lily'yi kandırıp bu oyundaki ganimeti elinden almaya çalışacağını düşündürdü. Rosedale'in gönlünden geçenin böyle görünmesi bütün olayı yeni bir bakış açısına oturtur gibiydi; Lily olayın temelinde, tehlikeden uzak oluşunun yattığını anladı.

Reddettiğini gösteren küçük bir el hareketiyle geri çekildi, kendisini de şaşırtan bir sesle, "Yanılıyorsunuz," dedi, "çok yanılıyorsunuz, hem gerçekler konusunda hem de onlardan çıkardığınız sonuçlarda."

Rosedale bir an ona bakakaldı, kızın, götürülmesine izin verir görüldüğü yönden bambaşka bir yöne bu ani sapışı genç adamı şaşırtmıştı.

“Bu da ne demek oluyor şimdi? Birbirimizi anladık sanıyordum!” diye bağırdı; Lily, “Ah, *şimdi* anlıyoruz,” diye mırıldanınca da ani bir şiddet patlamasıyla, “O zaman sanırım mektuplar *ona* yazıldığı için, öyle değil mi?” dedi. “Buna karşılık o adamdan nasıl bir teşekkür aldığınızı anlıyorsam kahrolayım.”

8. Bölüm

Sonbahar günleri yerini kışa bıraktı. Bir kez daha eğlence dünyası şehir içiyle şehir dışı arasında gidip gelmeye başladı. Hafta sonları hâlâ ıssız olan Beşinci Cadde’de, pazartesten cumaya kadar, atlı arabalar yavaş yavaş kendine gelen evlerin arasından gitgide genişleyen bir nehir gibi akıyordu.

İki hafta önceki At Gösterisi’yle birlikte ortalık canlanmaya başlamıştı, tiyatroları ve lokantaları, her gün gösterinin çevresini alan aynı pahalı ve yapmacıklı türden insanlar doldurmuştu. Bayan Bart’ın dünyasında At Gösterisi ve kendine çektiği halk, görünürde dudak bükülen türdendi; ama derebeyinin, köy meydanındaki dansa katılmak için dışarı çıkması gibi sosyete de davetli olmadan ve tesadüfen bu sahneyi görmek üzere hâlâ lütfedip geliyordu. Ötekilerle birlikte Bayan Gormer de kendini ve atlarını göstermek için böyle bir fırsatı kaçırmıyordu; gösteri salonundaki en göze çarpan locada, arkadaşının yanında görünmesi için Lily’ye de bir-iki fırsat tanımıştı. Ama sağlam bir temeli olmayan bu sözde samimiyet, Lily’nin Mattie ile arasındaki ilişkinin değiştiğinin

iyice farkında olmasını sağlamıştı: Kendini göstermeye başlayan bir ayrım, Bayan Gormer'in hayatı karmaşık algılamasından kaynaklanan ve yavaş yavaş biçimlenen bir toplumsal standart vardı. Bu yeni idealin ilk kurbanının Lily olması kaçınılmazdı, Gormer'lerin şehre yerleşir yerleşmez yüksek tabakaya karışacaklarını ve böylece Mattie'nin kendisinden kopmasının kolaylaşacağını biliyordu. Kısacası Lily kendini vazgeçilmez kılmakta başarılı olamamıştı; ya da bu yoldaki çabası onun her türlü etkisinden daha da baskın olan bir etki tarafından engellenecekti. Çözümleme yapıldığında bu etkinin paranın gücü olduğu anlaşılıyordu: Bertha Dorset'in toplumdaki kredisinin temelinde sağlam bir banka hesabı yatıyordu.

Lily, Rosedale'in kendi durumunun zorluğunu da sunduğu intikam planının eksiksizliğini de abartmadığını biliyordu; maddi kaynaklar açısından Bertha'ya eşit olunca kendi üstün yetenekleri, hasmının üzerinde hâkimiyet kurmasını kolaylaştıracaktı. Böyle bir hâkimiyetin ve eğer bunu reddederse doğacak dezavantajların ne anlama geldiğinin farkına, kış mevsiminin ilk aylarında iyice vardı Lily. O güne kadar toplum faaliyetlerinin dışında hareket eder gibi görünmüştü, ama şehre dönmesiyle ve dağınık faaliyetlerin derlenip toparlanmasıyla birlikte, Lily'nin eski alışkanlıklarına doğal akışla geçmemesi onun bunlardan kesin biçimde dışlandığını gösteriyordu. Sezonun sabit programının bir parçası olmayanlar toplumda yok sayılmanın boşluğunda savrulurlar. Lily'nin hayalleri tatmin olmasa da farklı bir eksenin çevresinde dönüp duracağını hiçbir zaman aklına getirmemişti: Dünyadan nefret etmek kolaydı, ama yaşayabileceği başka bir alan bulmak çok daha zordu. İroni duygusu hiç terk etmiyordu onu,

kendine yönelttiği bir istihzayla, önceki hayatının en yorucu ve önemsiz ayrıntılarının ansızın anormal bir değer edindiğinin farkına hâlâ varabiliyordu. Şimdi, onlardan isteği dışında kurtulduğunda, angaryalar çekici olmuştu; kart bırakmalar, pusula yazmalar, yavan ve yaşlı insanlara zoraki kibarlık göstermeler, sıkıcı akşam yemeklerine gülümseyerek katlanmalar... Bu tür zorunluluklar boş günlerini ne kadar da hoşça doldururlardı! Gerçekten de pek çok kart bırakmıştı; gülümseyerek ve yürekli bir ısrarcılıkla kendi dünyasının gözünün önünde tutuyordu kendini; bazen kurbanlarında tam bir nefret uyandıran o büyük reddedilişlerden birini yaşamamıştı. Toplum ona sırt çevirmemişti, sadece dalgınca ve dikkatsizce yanından geçip gidiyor, kırılmış gururu eskiden o toplumun ne kadar gözdesi olduğunu ona hissettiriyordu.

Rosedale'in önerisini kendisini bile şaşırtan telaşlı bir aşağılamayla geri çevirmişti: Şimşek gibi çakan öfkeli çıkışlar yapma yeteneğini yitirmemişti. Ama doruklarda uzun uzadıya soluk alamıyordu: Manevi gücünü devam ettirecek bir eğitim almamıştı; arzuladığı ve kendine hak gördüğü şey, en soylu tavrın aynı zamanda en kolay tavır olması gereken bir durumdu. O güne kadar direnmek için zaman zaman içinden gelen dürtüler, özsaygısını korumasına yeterli olmuştu. Ayağı kaysa bile yeniden tutunabiliyordu, ama tutunabildiği yerin her seferinde biraz daha aşağıda kaldığını ancak sonradan fark edebiliyordu. Rosedale'in teklifini bilinçli bir şekilde reddetmiş değildi; bütün varlığı karşı durmuştu ona; onu dinlemekle bir zamanlar tahammül edilmez bulduğu fikirlere katlanmayı öğrendiğini de henüz sezmemişti.

Lily'yi Bayan Fisher'den daha hoşgörölü ama daha az anlayan gözlerle izleyen Gerty Farish bu mücadelenin sonuçlarını belli belirsiz de olsa çoktan görmeye başlamıştı. Lily'nin çıkarı için neleri rehin verdiğini bilmiyordu, ama onun o mahvedici "ayakta kalma" politikasına tutkuyla ve vazgeçilmez şekilde bağlandığını görüyordu. Gerty arkadaşının sıkıntı çekerek ıslah olacağına dair erkenden kurduğu hayallere gülümseyebiliyordu şimdi; Lily'nin, kaybettiklerinin ne kadar değersiz sayılacağını sıkıntı çekince öğrenen kişilerden olmadığını iyice anlamıştı. Ama bu gerçek, Gerty'nin gözünde arkadaşını daha da acınası bir şekilde yardıma muhtaç kılıyor, ihtiyaç duyduğunun farkına pek varmadığı bir şefkatin taleplerine karşı daha korunmasız bırakıyordu.

Şehre döndüğünden beri Lily Bayan Farish'in evinin merdivenini pek tırmanmamıştı. Gerty'nin gösterdiği şefkatteki sessiz sorgulamada onu rahatsız eden bir şey vardı: Durumunun gerçek sıkıntılarını, değerler kuramı kendisinininkinden çok farklı olan birine anlatamayacağını hissediyordu, Gerty'nin hayatındaki, bir zamanlar zıtlığın çekiciliğini taşıyan kısıtlamalar şimdi Lily'ye acı bir şekilde kendi yaşamının daralan sınırlarını hatırlatıyordu. Sonunda arkadaşını ziyaret etme kararını ertelemekten vazgeçip bir öğleden sonra yürürlüğe koyunca, küçülen fırsatlara dair bu duygusu Lily'yi alışılmadık bir yoğunlukla kuşattı. Beşinci Cadde'deki yürüyüş, soğuk kış güneşinin ısıltısında, süslenip püslenmiş atlı arabaların bitmek bilmeyen geçişini sundu ona. Dört tekerlekli arabaların küçük camlarından bakınca ziyaret listelerinin üzerine eğilmiş tanıdık profiller, bekleyen uşaklara aceleyle pusulalar ve kartlar veren telaşlı eller görüyordu;

toplumun o büyük makinesinin durmadan dönen çarkına böyle göz atmak, Gerty'nin evindeki merdivenin ne kadar dik ve dar olduğunun, o basamakların açıldığı hayatın ne kadar sıkışık bir çıkmaz sokak olduğunun farkına her zamankinden de çok varmasını sağlıyordu. Kaderleri sıkıcı merdivenleri çıkmak olan sıkıcı insanlar –o anda dünyanın her yerinde acaba kaç bin tane önemsiz insan böylesi merdivenlerden inip çıkıyordu– Lily çıkarken Gerty'nin merdiveninden inen o orta yaşlı, soluk siyah elbiseli kadın kadar perişan ve silik insanlar!

“Zavallı Bayan Jane Silverton'du o; benimle görüşmeye gelmişti; kız kardeşiyle o geçinmek için bir şeyler yapmak istiyorlar,” diye açıkladı Gerty, Lily onun peşinden oturma odasına girerken.

“Geçinmek için mi? O kadar mı zor durumdalar?” diye sordu Bayan Bart, biraz sinirlenerek; başkalarının dertlerini dinlemek için gelmemiştii oraya.

“Korkarım ki ellerinde avuçlarında bir şey kalmamış. Ned'in borçları her şeylerini silip süpürmüştü. Ned, Carry Fisher'den ayrıldığında ne kadar umutlanmışlardı; Bertha Dorset'in onun üzerinde çok iyi bir etkisi olacağını sanmışlardı; çünkü kumarla ilgilenmez o; eh, Bertha zavallı Bayan Jane'le çok güzel konuşmuş, sanki Ned kendi kardeşiymiş gibi, kumarı ve yarışları bıraksın, yeniden edebiyat çalışmalarına dönsün diye onu alıp yata götürmekten söz etmiş.”

Bayan Farish'in iç çekerek susuşu giden konuşunun şaşkınlığını yansıtıyordu. “Hepsi bu kadar da değil; hatta en kötüsü de bu değil. Görünüşe göre Ned Dorset'lerle kavga etmiş ya da en azından Bertha onu görmek istemiyor. Ned öyle mutsuz olmuş ki yeniden kumara başlamış,

her türlü garip insanla dolaşıyormuş. Kuzin Grace Van Osburgh onu geçen ilkbaharda Harvard'ı bırakan ve o günden beri Ned'in peşinden ayrılmayan Freddy'yi çok kötü etkilemekle suçluyor. Grace Bayan Jane'i çağırıp olay çıkarmış, orada bulunan Jack Stepney ile Herbert Melson da Bayan Jane'e, Freddy'nin onları Ned'in tanıştırdığı berbat bir kadınla evlenirim diye tehdit ettiğini, artık reşitim, kendi param var, ellerinden de hiçbir şey gelmez dediğini söylemişler. Zavallı Bayan Jane'in ne hale geldiğini düşün-sene. Hemen bana geldi, kendisine yapacak bir iş bulursam Ned'in borçlarını ödeyecek ve onu buradan gönderecek kadar para kazanacağını düşünüyor gibiydi. Ned'in briç masasında geçirdiği bir tek akşamın parasını ödemenin bile ne kadar zaman alacağı hakkında hiçbir fikri yok. Yat gezisinden döndüğünde borca batmıştı Ned, Carry'nin etkisindeyken harcamadığı kadar parayı Bertha'nın etkisi altındayken neden harcadı acaba? Sen biliyor musun?"

Lily bu soruyu sabırsız bir el hareketiyle savuşturdu. "Sevgili Gerty, insanların nasıl bol para harcadıklarını anlarım ben, daha az nasıl harcayabileceklerini ise hiç anlamam!"

Boynundaki kürkü gevşetti, Gerty'nin rahat koltuğuna oturdu, arkadaşısıya çay fincanlarıyla meşguldü.

"Ama Silverton'ların elinden ne gelir? Nasıl geçinecekler?" diye sordu, kızgınlığının hâlâ sesinde okunduğunun farkındaydı. Tartışmayı düşündüğü en son konu buydu, zerre kadar ilgilendirmiyordu bu konu kendisini, ama Silverton'un duygusal yaşantılarının bu iki soluk, ezik kurbanının, kendi kapısının eşiğinde de belirmiş olan korkunç gereklilikle nasıl baş edeceklerini öğrenmek için birden garip bir merakla kapılmıştı.

"Bilmiyorum, onlara bir şey bulmaya çalışıyorum. Bayan Jane yüksek sesle çok güzel kitap okur, ama kendisine kitap okunmasını isteyen birini bulmak çok zor. Bayan Annie'nin elinden de biraz resim yapmak gelir--"

"Ah, biliyorum. Kurutma kâğıdının üzerinde elma ağacı çiçekleri; çok geçmeden ben de böyle şeyler yapacağım!" diye bağırdı Lily ve öyle bir doğruldu ki yerinden, Bayan Farish'in narin çay masası neredeyse yıkılıyordu.

Lily eğilip fincanları düzeltti, sonra yine arkasına yaslandı. "Burada koşturacak yer olmadığını unutmuşum, küçük bir dairede insan ne kadar usturuplu davranmak zorunda! Ah Gerty, ben iyi biri olmak için doğmamışım!" diye abuk sabuk konuşarak içini çekti.

Gerty anlayışlı gözlerle baktı Lily'nin solgun yüzüne, o yüzdeki gözlerde tuhaf, uykusuz bir ışık vardı.

"Müthiş yorgun görünüyorsun Lily, al çayını, şu yastığı da arkana koyayım."

Bayan Bart çayı aldı, ama yastığı sabırsız eliyle itti.

"Verme şunu bana! Arkama yaslanmak istemiyorum, yaslanırsam uyuyakalırım."

"Neden olmasın canım? Ben hiç ses çıkarmam," diye ısrar etti Gerty şefkatle.

"Yo, yo, sessiz olma; konuş benimle, uyumama engel ol! Geceleri uyumuyorum, öğleden sonra da korkunç bir uyuşukluk çöküyor üstüme."

"Geceleri uyumuyor musun? Ne zamandan beri?"

"Bilmiyorum, hatırlayamıyorum." Kalkıp boş çay fincanını tepsiye bıraktı. "Bir tane daha, ama daha koyu olsun lütfen; şimdi uyanık kalmazsam gece kâbus görürüm, tam bir kâbus!"

"Fazla çay içersen kâbusların daha da kötü olur."

"Hayır, hayır, ver sen; hem nasihat da etme lütfen," dedi Lily, emredercesine. Sesinde tehlikeli bir tını vardı, Gerty onun ikinci fincan çayını almak için uzanan elinin titrediğini fark etti.

"Çok yorgun görünüyorsun; hasta olmalısın."

Bayan Bart fincanını sertçe bıraktı. "Hasta mı görünüyorum? Yüzümden öyle mi görünüyor?" Ayağa kalktı, yazı masasının üstündeki küçük aynaya gitti. "Ne korkunç bir ayna bu, lekeli ve rengi kaçmış. Kim baksa hortlağa benzer!" Arkasına döndü, ağlamaklı gözlerini Gerty'ye dikti. "Seni sevgili budala, bana neden böyle kötü şeyler söylüyorsun? İnsana böyle göründüğünün söylenmesi onu hasta etmeye yeter! Hasta görünmek çirkin görünmekle aynı anlama gelir." Gerty'yi bileklerinden yakaladı, pencerenin yanına çekti. "Ne de olsa gerçeği bilmeyi yeğlerim. Yüzüme bak Gerty ve söyle bana: Korkunç mu görünüyorum?"

"Şimdi harika görünüyorsun, Lily; gözlerin parlıyor, yanakların da birden pembeleşmiş."

"Ya, demek az önce solgundular, yani içeri girdiğimde, öyle mi? Berbat göründüğümü neden açıkça söylemiyorsun? Çok sinirli olduğum için parlıyor gözlerim, ama sabahları kurşun gibiler. Yüzümde kırışıklar da görüyorum, endişe, hayal kırıklığı ve başarısızlık yüzünden bunlar! Uykusuz geçirdiğim her gece bir çizgiye neden oluyor, bunca korkunç şeyler düşünürken nasıl uyuyabilirim?"

"Korkunç şeyler mi? Nasıl şeyler?" dedi Gerty, bileklerini arkadaşının ateş gibi yanan ellerinden çekerken.

"Nasıl şeyler mi? Eh, bir kere yoksulluk; bundan daha korkunç bir şey tanımıyorum." Lily arkasına döndü, ansızın üzerine çöken bezginlikle çay masasının yanındaki

koltuğa bıraktı kendini. “Az önce bana Ned Silverton’un neden bu kadar çok para harcadığını anlayıp anlamadığımı sordun. Elbette anlıyorum, zenginlerle bir arada olduğu için harcıyor. Sen bizim zenginlerle birlikte değil, onların sırtından geçinerek yaşadığımızı sanıyorsun, öyle de yapıyoruz, bir bakıma; bu ayrıcalığın bedelini de ödememiz gerek! Yemeklerini yiyor, şaraplarını tadıyoruz, sigaralarını içiyoruz, atlı arabalarından, operadaki localarından, özel arabalarından yararlanıyoruz. Ama bu lüks hayatın her bir parçası için ödememiz gereken bir vergi var. Erkek bu vergiyi, hizmetkârlara bol bahşış vererek, bütçesini aşacak şekilde kumar oynayarak, çiçekler ve hediyeler alarak ve... Ve... Bir sürü pahalı şeyle öder; kızlar da bahşış vererek, kumar oynayarak, evet, ben de yeniden brice başladım, en iyi terzilere giderek, her davet için en uygun elbiseyi yaptırarak, kendini hep taze ve zarif ve eğlenceli tutarak öder!”

Bir an arkasına yaslandı, gözlerini yumdu, solgun dudakları aralık, gözkapakları parlak bakışlarının yorgunluğunu gizleyerek orada öylece otururken Gerty onun yüzündeki değişikliği, külrengi gün ışığının o yüzdeki yapay parlaklığı nasıl ansızın sildiğini şaşkınlıkla fark etti.

Lily başını kaldırıp bakınca bu görüntü kayboldu.

“Pek eğlenceli gelmiyor kulağa, öyle değil mi? Değil zaten, bıktım usandım! Ama bütün bunlardan vazgeçme düşüncesi beni kahrediyor; geceleri bu yüzden uyuyamıyorum, bu yüzden senin demli çayını delice istiyorum. Çünkü daha uzun süre böyle devam edemem, biliyorsun; sabrım taşmak üzere. Sonra ne yapabilirim? Nasıl hayatta kalabileceğim? Şu zavallı Jane Silverton’un yazgısına mahkûm olmuş görüyorum kendimi, iş bulma

kurumlarının çevresinde dolanırken, Kadın Değiş Tokuş Kurumu'nda¹ kurutma kâğıdına yapılmış resimleri satmaya çalışırken. Aynı şeyi yapmaya çalışan binlerce kadın var, bir doları nasıl kazanacağını benden daha az bilen bir tek kişi bile yok aralarında!"

Saate aceleyle bir göz atıp yeniden ayağa kalktı. "Geç oldu, gitmeliyim; Carry Fisher'le randevum var. O kadar endişelenme, canikom, saçma sapan sözlerimin üzerinde fazla düşünme." Yeniden aynanın karşısına geçmişti, eliyle hafifçe saçını biçimlendiriyor, tülünü yüzüne indiriyor, kürkünü becerikli elleriyle düzeltiyordu. "Biliyorsun tabii, daha iş bulma kurumlarına ve resimli kurutma kâğıtlarına kadar düşmedim, ama şimdi paraya sıkıştım, yapacak bir şey bulabilirsem –pusula yazmak, ziyaret listeleri çıkartmak filan gibi– mirastan payıma düşeni alana kadar beni idare eder. Carry, sekreter arayan birini bulmaya söz verdi, çaresiz zenginler konusunda uzmandır, bilirsin."

Bayan Bart, Gerty'ye endişelerinin tamamını anlatmamıştı. Aslında hemen, acilen paraya ihtiyacı vardı, erteleymeyeceği, kaçınamayacağı haftalık, sıradan talepleri karşılamak için. Dairesini boşaltmak, bir pansiyonun karanlık köşesine büzülmek ya da Gerty Farish'in oturma odasındaki yatağın sunduğu geçici konukseverliğe sığınmak, yüz yüze olduğu derdi geciktirebilecek bir çareydi yalnızca; olduğu yerde kalması ve geçinmesini sağlayacak bir yol bulması, Lily'ye daha akıllıca ve daha kabul edilebilir geliyordu. Bunu yapmak zorunda kalabileceğini daha önce hiç ciddi olarak düşünmemişti, ekmeğini

1 İlk olarak Amerika'da, Philadelphia'da 1832 yılında kurulan bir hayır örgütü. Kadınların ekonomik istikrara kavuşmaları için el işlerinin çeşitli şehirlerde ve eyaletlerde satılarak gelirinin yine sıkıntı çeken kadınlara dağıtılmasını sağlıyordu. (ç.n.)

kazanma konusunda zavallı Bayan Silvertan gibi çaresiz ve başarısız olma olasılığı Lily'nin özgüvenine indirilmiş ağır bir darbeydi.

Kendini insanların değer verdiği, enerjik ve yaratıcı biri olarak kabul etmeye alıştı, bulunduğu her durumda söz sahibi olmaya uygundu, bu yüzden bu tür yeteneklerin toplumda rehber ihtiyacı duyanlar nezdinde değerli olabileceğini belli belirsiz hayal ediyordu; ama ne yazık ki doğru şeyi söyleme ve yapma sanatının piyasaya sunulabileceği özel bir başlık yoktu, Lily'nin çok sayıda ki erdemlerinde işe yarar bir damar keşfetmenin zorluğu karşısında Bayan Fisher'in becerikliliği bile yeterli olmadı. Bayan Fisher, arkadaşlarının hayatlarını kazanmaları için dolaylı çareler bulabiliyordu, Lily'nin önüne de bu türde çeşitli fırsatlar koyduğunu içi rahat olarak ileri sürebilirdi; ne var ki ekmeğini kazanmanın daha geçerli yöntemleri genellikle kendisinden yardım isteyen çilekeşlerin yeteneklerinin ötesinde olduğu kadar Lily'ye de uygun düşmüyordu. Lily'nin kendisi için yaratılan fırsatlardan yararlanamaması, onun yararına başka çabalarda bulunmaktan vazgeçilmesini de haklı kılıyordu; ama Bayan Fisher'in tükenmeyen iyi huyu onu gerçek arzı karşılayacak yapay talepler yaratmakta uzmanlaştırıyordu. Bu hedefe ulaşmak için Bayan Bart'ın adına keşif gezisine çıktı; araştırmalarının sonucunda Bayan Bart'ı çağırıp "bir şey bulduğunu" söyledi.

Gerty yalnız kaldığında arkadaşının kötü durumuna ve elinden bir şey gelmemesine üzüldü. Lily'nin şimdi kimsenin verebileceği türde bir yardım istemediğini anlıyordu. Bayan Farish arkadaşı için tamamıyla yeniden

düzenlenmiş, eski ilişkilerinden kopmuş bir hayattan başka umut görmüyordu; oysa Lily'nin bütün enerjisi bu ilişkilere sıkıca tutunma yönündeki kararlı çabasının çevresinde, yanılısma korunabildiği sürece kendini onlarla görünür biçimde özdeşleşmiş tutmasında odaklanmıştı. Bu tavır Gerty'ye ne kadar acınası görünse de, örneğin Selden'in yargılayabileceği kadar sert yargılayamıyordu onu. Lily'yle kucak kucağa yattıkları duygu yüklü geceyi unutmamıştı, kendi kalbindeki kanın arkadaşına geçtiğini hisseder gibiydi o gece. Yaptığı fedakârlık fazlasıyla işe yaramaz görünmüştü; yaşadıkları o saatin insanı baskı altında tutan etkilerinden Lily'de iz kalmamıştı; ama Gerty, yıllarca karanlık ve anlaşılmaz acılarla olan temasının biçimlendirdiği şefkatini, zamana aldırmadan karşısındakine sessiz bir sabırla sunabilirdi. Ne var ki endişelerini Lawrence Selden'e açıp avunmaktan da kendini mahrum etmek istemezdi. Selden Avrupa'dan döndüğünden beri Gerty onunla eskisi gibi yakın kuzen ilişkisini canlandırmıştı.

Selden, Gerty'yle ilişkilerinde bir değişiklik olduğunu hiç fark etmemişti. Nasıl bıraktıysa öyle bulmuştu onu, iddiasız, kanaatkâr ve sadık, ama daha yürekli; Selden de bunun nedenini merak etmemişti. Eskiden olsa Gerty, kuzeniyle Lily hakkında bir daha böyle rahatça konuşabilmesinin mümkün olamayacağını düşünürdü, ama mücadele pusu kalkınca kendi bağrında ne olmuşsa artık çözülmüş, benliğinin hudutları yıkılmış, boşa harcanmış kişisel duyguları insani anlayışın genel akıntısına doğru yönelmişti.

Lily'nin ziyaretinden iki hafta kadar sonra Gerty endişelerini Selden'e anlatma fırsatı buldu. Bir pazar günü öğleden sonra Gerty'ye gelen Selden kuzininin geleneksel

ay saatinin bitmesini bekledi, Gerty'nin sesinde ve gözlerinde, baŗka bir Şey konuŗmak için yer etmiŗ ricanın farkındaydı. Son konuk da gittikten sonra Gerty Bayan Bart'ı en son ne zaman g rd    n  sorarak söze girdi.

Selden'in teredd  d  n  sezen Gerty hafifçe Őaŗırır gibi oldu.

"Hiç görmedim, geri d nd    nden beri onunla bir türlü karŗılaŗamadım."

Bu beklenmedik itiraf Gerty'nin duraksamasına neden oldu; konuyu nasıl aaca  nı d ŗ  n rken Selden onu bu durumdan kurtardı: "Onu görmek istedim, ama Avrupa'dan d nd    nden beri Şu Gormer onu tekeline almıŗ görünüyor."

"Daha da önemli o zaman: Çok mutsuz o."

"Gormer'lerle birlikte olduğu için mi?"

"Ah, Gormer'lerle olan samimiyetini savunacak değilim, ama artık o da sonuna geldi, sanırım Bertha Dorset Lily'yle kavga ettiğinden beri insanlar ona kaba davrandılar."

"Aa!" oldu Selden'in tepkisi, birden yerinden fırlayıp pencereye gitti, kuzini açıklamasına devam ederken o gözlerini kararmakta olan sokağa dikti. "Judy Trenor ile kendi ailesi de ona sırt çevirdiler; nedeni de Bertha Dorset'in öyle korkunç Şeyler söylemesi. Çok da yoksul; biliyorsun, Bayan Peniston ona mirasından k  c  k bir pay verdi, oysa her Őeyini ona bırakaca  nı ima etmiŗti."

"Evet, biliyorum," diye kestirip attı Selden, odaya d nd  , ama kapıyla pencere arasındaki daracık alanda huzursuz adımlarla dolaŗıp durdu. "Evet, berbat davranıldı ona, ne yazık ki yakınlık göstermek isteyen bir erkeğin tam da ona s yleyemeyece i Şey bu."

Bu sözleri duyan Gerty hayal kırıklığıyla hafifçe ürperdi. "Yakınlığını göstermenin başka yolları da var," diye önerdi.

Kısa bir kahkaha atan Selden şöminenin önündeki küçük kanepeye, Gerty'nin yanına oturdu. "Neler düşünüyorsun bakalım, seni iflah olmaz misyoner?" diye sordu.

Gerty kızardı, bu kızarıklık bir an tek yanıtı olarak kaldı. Sonra açıkladı kafasındakini. "Seninle onun eskiden çok iyi arkadaş olduğunuzu düşünüyorum; kendisi hakkında ne düşündüğün Lily için çok önemliydi; senin böyle uzak kalmanı ne düşündüğünün bir işareti olarak algılıyorsa mutsuzluğu daha da artıyordur diyorum."

"Sevgili yavrum, kendi hassaslıklarını Lily'ye mal ederek olayı –ya da en azından senin algıladığın halini– büyütme." Selden çabalasa da sesindeki buruk tonu engelleyememişti, ama Gerty'nin şaşkın bakışlarına sesini yumuşatarak yanıt verdi. "Bayan Bart için yapabileceğim her şeyin önemini müthiş abartsan da, eğer sen rica edersen yardıma hazır olduğum hususunu abartamazsın." Elini bir an kızın elinin üstüne koyunca o nadir temasın akımında sevginin gizli depolarını dolduran o anlam alışverişi oldu. Gerty, kendisinin onun yanıtının önemini anladığı gibi Selden'in de bu ricanın neye mal olduğunu tahmin edebildiğini hissetti; ansızın aralarındaki her şeyin açıklığa kavuşması Gerty'nin sözlerine devam etmesini kolaylaştırdı.

"O zaman rica ediyorum senden; rica ediyorum çünkü bir gün Lily bana senin ona yardımcı olduğunu anlatmıştı, çünkü şimdi hiç olmadığı kadar yardıma ihtiyacı var. Rahata ve lükse nasıl alışık olduğunu bilirsin, pejmürde, çirkin ve rahatsız olan her şeyden nefret ederdi. Elinde

değil, bu fikirlerle yetiştirildi, asla da bunlarsız yaşamının yolunu bulamadı. Ama şimdi önem verdiği her şey elinden alındı, bunlara önem vermeyi ona öğreten insanlar da onu terk ettiler; bana öyle geliyor ki biri ona elini uzatsa ve öbür tarafı gösterse... Hayatta ve Lily'nin kendi içinde neler kaldığını gösterse..." Gerty sustu, sözleriyle kendisini de sıkıntıya sokmuş, arkadaşının kurtulması için giriştiği bu müphem yakarışa kesin bir ifade bulmanın zorluğu konuşmasını sekteye uğratmıştı. "Ona ben yardım edemiyorum; benden uzaklaştı," diye devam etti. "Sanırım bana yük olmak istemiyor. İki hafta önce buraya geldiğinde geleceği konusunda çok endişeliydi; Carry Fisher'in kendisine bir iş bulmaya çalıştığını anlattı. Birkaç gün sonra bana, özel sekreter olarak iş bulduğunu, kaygılanmamamı yazdı, her şey yolundaymış, zaman bulunca gelip bana anlatacakmış; ama gelmedi, ben de ona gitmek istemiyorum, istenmediğim zaman zorla gitmek istemem yanına. Biz küçükken bir seferinde uzun bir ayrılığın ardından ona koşmuş, boynuna sarılmıştım. Lily bana, 'Senden beni öpmeni istemedikçe öpme Gerty,' demişti ve bir dakika sonra da öpmemi istemişti; o günden beri hep benden istenmesini beklerim."

Selden sessizce dinlemişti; zayıf, esmer yüzünde, ifadesinin isteği dışında değişmesini istemediği zamanlarda oturabildiği dikkat okunuyordu. Kuzini anlatacaklarını bitirince hafifçe gülümseyerek, "Beklemenin bilgeliğine erdiğine göre neden beni acele ettirmek istediğini anlamıyorum," dedi. Ama kızın gözlerindeki kaygılı bakışı görünce ayrılmak üzere kalktığı sırada, "Yine de istediğini yapacağım," diye ekledi, "başarılı olamazsam da seni sorumlu tutmayacağım."

Selden'in Bayan Bart'ı görmekten kaçınması kuzini-ne hissettirdiği kadar amaçsız değildi. Bir kere, Monte Carlo'da geçirdikleri son saatin anısı Selden'in belleğinde bütün canlılığıyla dururken kızın dönüşünü heyecanla beklemişti; ama Lily İngiltere'de oyalanarak Selden'i hayal kırıklığına uğratmış, sonunda ortaya çıktığında da Selden iş için çoktan batıya gitmişti; döndüğünde kızın Gormer'lerle birlikte Alaska'ya yola çıkacağını öğrenmişti. Bu ani samimiyetin ortaya çıkması aslında Selden'in kızı görme arzusunu dondurmuydu. Lily, bütün hayatının yıkılır gibi görüldüğü bir anda onun yeniden inşa edilmesini sevinçle Gormer'lere yüklüyorsa böyle kazaları neden onarılmaz gördüğünün mantıklı bir açıklaması yoktu. Attığı her adım aslında onu bir-iki kez aydınlanmalı bir anda buluştukları alandan daha da uzaklaştırır gibiydi; bu gerçeği görmek Selden'in içinde, ilk acısı yatıştığında, olumsuz yönde bir ferahlama sağladı. Bayan Bart'ı ara sıra saptığı ve rahatsız edici bir biçimde kendi yoluna çıkaran yollarda değil de her zamanki tavrı içinde değerlendirmesi çok daha kolaydı; Lily'nin bu sapmaların yinelenmesini daha olasılıksız kılan her bir hareketi Selden'in ferahlama hissini doğruluyor, kızı yeniden alışıldık açıdan görüyordu.

Gerty Farish'in sözleri, bu görüşünün aslında ne kadar az kendisine ait olduğunu ve Lily Bart'ı düşünerek huzur içinde yaşamasının mümkün olmadığını görmesine yaradı. Onun yardıma muhtaç olduğunu duyması, kendi sunacağı yardım ne kadar müphem de olsa, o düşünceyi kafasına kazıdı; sokağa çıktığında kuzininin ricasının çok acil yerine getirilmesi gerektiğine ikna olmuştu bile, doğrudan Lily'nin oteline yollandı.

Bayan Bart'ın otelden ayrıldığını öğrenince bu beklenmedik haber Selden'in heyecanına ket vurdu; ısrarlı soruları karşısında oteldeki görevli kızın bir adres bıraktığını hatırladı ve defterleri karıştırmaya başladı.

Lily'nin kararını Gerty Farish'e bildirmeden böyle bir adım atması çok garipti, görevli adresi ararken, Selden içinde hafif bir huzursuzlukla bekledi.

Görevlinin arayışı, bu huzursuzluğun endişeye dönüşmesine yetecek kadar uzun sürdü; ama sonunda eline tutuşturulan kâğıtta, Bayan Norma Hatch eliyle, Emporium Hotel yazıldığını gördü. Endişesi inanmayan bakışlara dönüştü, sonra da kâğıdı nefretle yırttı, evine dönmek üzere hızlı adımlarla otelden çıktı.

9. Bölüm

Lily, Emporium Hotel'e geçişini izleyen sabah uyandığında ilk duygusu gerçek bir bedensel haz oldu. Yaşadığı tezat, yeniden yumuşacık yastıklı bir yatakta yatmanın sağladığı konforu daha da çok hissettiriyordu, güneşin aydınlattığı geniş odanın öbür ucundaki kahvaltı masası ateşin yanında davet edencesine bekliyordu. Çözümleme ve iç gözlem arkadan gelebilirdi, ama o anda Lily'yi koltukların fazlalığı ya da mobilyanın abartılı oymaları bile rahatsız etmiyordu. Bir kez daha rahata gömülmek, tıpkı hiçbir sıkıntının nüfuz edemediği sıkışık, ılımlı bir ortamda bulunmak gibi, sonunda en küçük bir eleştiriye bile yer bırakmamıştı.

Bir gün önce, öğleden sonra, Carry Fisher'in kendisini yolladığı hanıma gittiğinde yeni bir dünyaya adım attığını anlamıştı. Carry'nin Bayan Norma Hatch'i muğlak sözlerle tanıtması (yeniden genç kızlık soyadına dönüşü son boşanmasının sonucu olarak açıklanıyordu) onun "batıdan" geldiğini düşündürmüştü, dolayısıyla yanında büyük miktarda para getirmiş olduğu sanılıyordu. Kısacası Bayan Hatch zengin, çaresiz ve yeri belli olmayan biriydi;

tam Lily'nin yardım edeceği türdendi. Bayan Fisher arkadaşının üstleneceği işi tam olarak belirtmemiş, kendisinin Bayan Hatch'i tanımadığını itiraf etmişti; zevk için avukatlık yapan ve eğlenceli kulüp yaşamının belli bir kesitinin Falstaff'ı¹ olan Melville Stancy onun hakkında bir şeyler söylemişti. Toplumsal açıdan, Bay Stancy'nin Gormer'lerin dünyasıyla Bayan Bart'ın şimdi adım attığı ve öncekinden daha karanlık olan alan arasında bağlayıcı halka olduğu söylenebilirdi. Ancak Bayan Hatch'in dünyasının karanlık diye tanımlanması mecazi anlamdaydı. Aslında Lily onu gördüğünde kadın pembe damasko kumaşı ve yaldızla bezenmiş çeşitli süslü kabartmaların üzerinde yer alan çıkıntılardan kendisine vuran parlak elektrik ışığında oturuyordu ve istiridyeden doğan Venüs gibi göz alıyordu. Hanımefendinin görünümü bu benzetmeyi doğruluyordu, iri gözleri ve güzelliğiyle, kazığa geçirilip camekânda teşhir edilen biri gibi sabitti duruşu. Buna rağmen konuğu onun kendisinden birkaç yaş genç olduğunu keşfetmekte gecikmedi; gösterişinin, rahat tavırlarının, abartılı giysisinin ve sesinin altında, onun ulusundan hanımlarda, şaşırtıcı derecede aşırı uçlardaki deneyimle tuhaf bir biçimde yan yana bulunan köklü bir masumiyet yattığı belliydi.

Lily'nin kendini içinde bulduğu çevre kadar orada yaşayanlar da yabancıydı. New York'taki o şık otelin dünyasını tanıımıyordu. Fazla sıcak, fazla döşenmişti, fantezilerin getirdiği ihtiyaçların tatmin edilmesi için mekanik araç gereçle abartılarak doldurulmuştu, ama uygar bir yaşamın rahatlığı bir çölde olduğu kadar ulaşılmazdı.

1 Sir John Falstaff ya da kısa adıyla Falstaff, Shakespeare'in yarattığı en ilginç komik karakterlerinden biri. (ç.n.)

Bu kavurucu debdebe atmosferinin içinden mobilyalar gibi süslü püslü bitkin tipler, belli bir hedefi ya da kalıcı ilişkileri olmayan insanlar geçiyordu, meraklarının akıntısına kapılıp restoranlardan konser salonlarına, palmiye bahçesinden müzik salonlarına, sanat sergilerinden terzihanelerin açılışına gidiyorlardı. Yapmacıklı atlar ya da süslü donanımlara sahip otomobiller bu hanımları büyük şehirde ne olduğu belirsiz yerlere götürmek için bekliyor, sırtlarındaki samur kürkün ağırlığıyla daha da bitkin halde döndüklerinde oteldeki gündelik hayatın bungun hareketsizliğine dalıyorlardı. Arkalarında bir yerde, hayatlarının arka planında, kuşkusuz insanlara özgü gerçek faaliyetlerle doldurulan gerçek bir geçmiş vardı, kendileri de herhalde güçlü tutkuların, bitmeyen enerjilerin, hayatın sağlığa yararlı sertliğiyle temasın ürünüydüler; yine de varlıkları ancak şairin şiirindeki ince tonlar kadar gerçektir.

Lily'nin bu soluk dünyaya girişinin üzerinden fazla zaman geçmemişti ki Bayan Hatch'ın oradaki en önemli kişi olduğunu keşfetti. Hâlâ yeri tam olarak belirlenmiş olmasa da o hanımefendi bir kimlik oluşturma yönünde küçük işaretler gösteriyordu; bu çabasında Bay Melville Stancy onu destekliyordu. Bayan Hatch'i ilk geliştiği yerden alıp büyük kentteki otel yaşamının daha üstün sahnesine geçirmiş olan Bay Stancy şen şakrak iri varlığıyla eğlence fırsatları öneriyor, cömertliği ifadesini "ilk-gece" localarında ve binlerce dolarlık şekerliklerde buluyordu. Bayan Hatch'e Gösteri'de mavi kurdeleyi kazandıran atları Bay Stancy seçmişti, çektiği portre fotoğrafları *Pazar Eki*'nin sayfalarını süsleyip duran fotoğrafçıyı ona Bay Stancy tanıştırmıştı, onun toplumdaki dünyasını oluşturan grubu

bir araya getiren de oydu. Henüz geniş, insansız boşluklarda salınan, heterojen kişilerden oluşan küçük bir gruptu; ama Lily bunun iplerinin artık Bay Stancy'nin ellerinde olmadığını çok geçmeden anladı. Çoğu kez olduğu gibi, boynuz kulağı geçmişti, Bayan Hatch, Emporium'un dünyasının ötesinde kalan zarafet doruklarının ve lüks çukurlarının farkındaydı artık. Bunu keşfetmesi, daha iyi bir rehber edinme arzusu uyandırdı içinde, yazışmalarını usulünce yönetecek, şapkalarını doğru seçecek, mönülerindeki sırayı doğru belirleyecek becerikli bir kadın eline ihtiyacı vardı. Kısacası Bayan Bart'ın rehberliği, filizlenen bir toplum hayatının düzenleyicisi olarak talep edilmişti; sekreter olarak göstermelik görevleriyse, Bayan Hatch'in henüz mektup yazacak kimsesi olmadığından şimdilik yerine getirilemiyordu.

Bayan Hatch'in gündelik yaşamının ayrıntıları da bu yaşamın genel akışı da Lily'ye yabancıydı. Hanımefendinin alışkanlıklarının şarklılar gibi gevşek ve düzensiz olması, ona eşlik eden kişiyi özellikle sinirlendiriyordu. Bayan Hatch ile arkadaşları zamanın ve mekânın dışında hep birlikte süzülür gibiydiler. Belirli saatlere uyulmuyordu, sabit yükümlülükler yoktu, gece ve gündüz birbirinin içine karışık ve gecikmiş bulanık bağlantılarla akıyordu, öyle ki insan çay saatinde öğle yemeği yediğini sanıyordu, akşam yemeği ise çoğu kez tiyatro sonrası gürültü içinde yenen hafif yemeğe karışıyor, bu da Bayan Hatch'in uykusuz saatlerini gün ışıyana kadar uzatıyordu.

Bütün bu yararsız faaliyetlerin karmaşasından garip bir tufeyli takımı geçip duruyordu: Manikürcüler, güzellik uzmanları, kuaförler, briç öğretmenleri, Fransızca ve

beden eğitimi öğretmenleri, görünüşleri ya da Bayan Hatch'in onlarla olan ilişkisi yüzünden onun yer aldığı saygın toplumu oluşturan kişilerden bazen ayırt edilemeyen insanlar. Ama Lily'ye en tuhaf gelen, bu sonuncu grupta tanıdıklarından birkaçını görmesi oldu. O sıralarda kendi çevresinin tamamen dışında kalan bir çevrede bulunacağını –içi rahatlayarak– sanmıştı Lily; ne var ki hayatının bir ucu Bayan Fisher'in dünyasıyla örtüşen Bay Stancy'nin en parlak süslerinden birkaçını Emporium'daki çevreye soktuğunu fark etti. Lily'nin yaşadığı ilk şaşkınlıklardan biri, Bayan Hatch'in salonuna sıkça girip çıkanlardan birinin Ned Silverton olduğunu görmesiydi; ama çok geçmeden Ned'in Bay Stancy'nin gruba kazandırdığı kişilerin en önemlisi olmadığını anladı. Bayan Hatch'in grubu bütün dikkatini küçük Freddy Van Osburgh'a vermişti, Van Osburgh milyonlarının ufak, sıska varisine. Okulunu yeni bitiren Freddy, Lily'nin güneşinin tutulmasından beri ufukta yükselmişti, onun Bayan Hatch'in yaşamını kuşatan alacakaranlığa nasıl bir ışık saçtığını hayretle görüyordu Lily. Toplumun dayattığı resmi adetlerden azat edilince genç erkeklerin daldığı şeylerden biri de buydu demek; meraklı ev sahibelerinin umutlarını sık sık kırmaya onları sevk eden “önceden olan randevu” türünden bir şeydi. Lily, toplumun dokumasının arkasında, ipliklerin düğümlenip boşta kalan uçların sarktığı tarafta kaldığını hissetti tuhaf bir biçimde. Bir an, bu gösteriden ve kendisinin orada oynadığı rolden keyif aldı, alışılmış olanda karşılaştığı ironiden sonra bu durumda içini hafifçe ferahlatan bir rahatlık ve kalenderlik vardı. Ama bu kısa keyif anları sadece Lily'nin bıkkın geçirdiği uzun günlerden kaynaklanan küçük tepkilerdi.

Bayan Hatch'in hayatının geniş, yaldızlı boşluğuyla karşılaştırdınca Lily'nin eski arkadaşlarının hayatları düzenli faaliyetlerle dolu görünüyordu. Tanıdığı güzel kadınlardan en sorumsuz olanı bile yükümlülüklerinin, vatandaşlık çarkının işleyişindeki payının bilincindeydi, alışıldık hayırseverliğini sürdürüyordu ve bu geleneksel işlevlerin dayanışmasında bütün bunlar bir araya geliyordu. Özel görevleri yerine getirmek Bayan Bart'ın işini kolaylaştırabilirdi; ama Bayan Hatch'in verdiği görevleri yaparken akıllı da karışlıyordu.

Bu akıl karışıklığını yaratan, işvereni değildi. İlk baştan beri Bayan Hatch, Lily'nin takdirini almak için içe dokunan bir arzu göstermişti. Zenginliğin üstünlüğünü öne sürmek yerine güzel gözleri deneyimsizliği için özür diler gibiydi. Güzel olanı yapmak istiyordu, sevimli olmayı öğrenmek istiyordu. Zor olan, onun idealleriyle Lily'ninkiler arasında bir temas noktası bulmaktaydı.

Bayan Hatch, sahneden, gazetelerden, moda dergilerinden edinilen merakların, arkadaşının bilgisini aşan cici-bicili bir spor dünyasının doğurduğu kararsız heveslerin sisinde yüzüyordu. Lily'nin görünür görevi, bu karmaşık kavramların içinden hanımefendiye gittiği yolda en çok yardımcı olacakları seçmektir; ama artan kuşkuları eyleme geçmesini engelliyordu. Lily durumundaki belirsizliğin gitgide daha çok farkına varıyordu. Bayan Hatch'in kusursuzluğundan, geleneksel anlamda kuşku duyuyor değildi. Hanımefendinin suçu davranışa değil zevke yönelikti; boşanmaları ahlaki değil, coğrafi koşullar yüzündendi; en kötü ihmalkârlıkları mutlaka değişken ve ölçüsüz huyundan kaynaklanıyordu. Ama Lily öğle yemeği yiyecek diye manikürünü ertelemesine ya da güzellik doktoruna

Freddy Van Osburgh'un tiyatrodaki locasında bir koltuk sunmasına ses çıkarmıyorsa da, kadının alışıldık usullerden saptığı pek belli olmayan bazı hususlarda aynı derecede içi rahat değildi. Örneğin Ned Silverton'un Stancy ile olan ilişkisi, herhangi bir doğal hısımlığın gerektirdiğinden daha yakın ve daha bulanıktı; ikisi de Freddy Van Osburgh'un Bayan Hatch'e yönelik, artan takdirini besleme çabasında birleşmiş görünüyorlardı. Çok kesin bir durum değildi bu, o iki kişi tarafından pekala da koca bir şakaya dönüştürülebilirdi, ama Lily deneylerinin nesnesinin çok genç, çok zengin ve çok safdil olduğunu az buçuk hissediyordu. Bayan Hatch'in toplumda yer edinmesinde Freddy'nin Lily'nin kendisiyle işbirliği yaptığını sanması genç kızın sıkıntısını daha da artırıyordu. Freddy'nin bu görüşü, o hanımefendinin geleceğiyle sürekli ilgilenmesi anlamına geliyordu. Olayın bu açıdan değerlendirilmesi bazen Lily'nin ironik bir biçimde eğlenmesine yarıyordu. Bayan Hatch gibi bir füzeyi, toplumun sadakatsiz bağrına gönderme düşüncesinin cazibesi yok değildi: Hatta Bayan Bart, Norma'nın ilk kez Van Osburgh'ların evindeki bir aile yemeğinde ortaya çıktığını hayal edip eğleniyordu. Ama bu işle kendisi arasında bir bağlantı olması düşüncesi pek hoş değildi; Lily ara sıra anlık keyifler alsa da peşinden gitgide çoğalan kuşku dönemleri geliyordu.

Bu kuşkuları en çok duyduğu bir ikindi vakti Lawrence Selden'in yaptığı ziyaret Lily'yi şaşırttı. Selden genç kızı pembe damasko kumaşlarının curcunasında buldu, çünkü Bayan Hatch'in dünyasında, çay saatleri toplumsal ayinlere ayrılmazdı, hanımefendi masaj yaptırıyordu.

Selden'in gelişi Lily'yi huzursuz etti, ama genç adamın sıkıntılı hali karşısında kendini toparladı, duyduğu

şaşkınlık ve zevk sesine yansıdı, kimsenin tahmin etmeyeceği bu yere kadar izini sürmüş olmasına gerçekten şaşırdığını söyleyip kendisini aramanın nereden aklına geldiğini sordu genç adama.

Selden bu sözler karşısında ciddiyetini hiç bozmadı; Lily onun duruma bu kadar az hâkim olduğunu, kendisinin onun yoluna çıkarabileceği engellerin karşısında bu kadar çaresiz kaldığını hiç görmemişti. “Sizi görmek istedim,” dedi Selden; onun arzularını son derece kontrol altında tuttuğunu bu yanıtta ister istemez okudu Lily. Aslında Selden’in uzun zamandır ortalarda görünmemesi, son ayların en acı veren durumlarından biri olmuştu; onun gidişi Lily’nin gurur tabakasının çok altında kalan duyarlılıkları yaralamıştı.

Selden bu meydan okumaya lafı dolaştırmadan yanıt verdi. “Size yararım dokunacağına inanmasam neden geleyim? Beni isteyebileceğinizi hayal etmemin tek mazereti bu.”

Bu sözler, Lily’ye beceriksizce başvuru olan bir bahane gibi geldi, bu düşünce yanıtını sertleştirdi. “Demek bana yardımınız dokunabileceğini düşündüğünüz için geldiniz buraya?”

Selden yine duraksadı. “Evet, elimden geldiğince olan biteni konuşmak üzere.”

Zeki bir adam kesinlikle böyle budalaca başlamazdı lafa; Selden’in çekingenliğinin, Lily’nin bu ziyarete kişisel bir önem yüklemesinden korkmasına bağlı olması genç kızın onu görmekten duyduğu memnuniyeti donduruyordu. En aykırı koşullarda bile bu memnuniyet kendini hep belli etmişti; Lily ondan nefret edebilirdi, ama çekip gitmesini hiçbir zaman dileyememişti. Şimdiyse

neredeysse nefret ediyordu Selden'den, ama sesi, gür kah-verengi saçlarına ışığın vuruşu, oturuşu, hareket edişi ve giyişi... Lily bu ayrıntıların bile kendi hayatıyla iç içe girdiğini biliyordu. Onun yanında bir sessizlik çöküyordu Lily'nin üstüne, ruhundaki karmaşa diniyordu; ancak bu sinsi etkiye duyduğu içgüdüsel direnişle şimdi, "Elinizden geleni yapmak üzere buraya gelmeniz büyük incelik," diye atıldı, "ama konuşacak özel bir konum olduğunı neden düşündünüz?"

Havadan sudan konuşur gibiydi sesinin tonu, ama sorusu, Selden'den görev beklenmediğini ona hatırlatacak bir biçimde sorulmuştu. Soruyu duyan Selden bir an sustu. Aralarındaki durum, ancak ani bir duygu patlamasıyla çözülecek gibiydi; ikisinin de bütün eğitimleri ve zihin alışkanlıkları böyle bir patlamanın riskine karşı çıkıyordu. Bayan Hatch'in hantal kanepelerinden birinin iki ucundan birbirlerine bakarlarken, Selden'in sükûneti sertleşip direnişe, Bayan Bart'inki ise yüzeye yansıyan parıldayan bir ironiye dönüşüyordu. Söz konusu kanepeler ve onun benzerleriyle dolu daire, sonunda Selden'in yanıtına zemin hazırladı.

"Gerty bana Bayan Hatch'in sekreterliğini yaptığınızı söyledi, ne durumda olduğunuzu merak ettiğini biliyorum."

Bayan Bart yumuşadığını belli etmeden karşıladı bu açıklamayı. "O zaman neden kendi aramadı beni?" diye sordu.

"Ona adresinizi bildirmediğinizden sırnaşıklık yapmak istemedi." Gülümseyerek devam etti Selden: "Görürsünüz ki bu tür çekingenlikler beni alıkoyamadı; ama ne de olsa siz gelmemden hoşlanmasanız da kaybedecek fazla bir şeyim yok."

Lily de gülümsedi. "Henüz hoşlanmamış değilim, ama sanırım böyle bir şey olacak."

"Bu size bağlı, öyle değil mi? Görüyorsunuz ki, size emrinizdeyim demekten daha öteye gitmedim başlangıçta."

"Ama ne anlamda? Sizi ne yapacağım ben?" diye sordu Lily, sesinde yine aynı hafiflikle.

Selden Bayan Hatch'in salonuna yeniden göz gezdirdi, bu son teftiştten sonra edinmiş görüldüğü kararı açıkladı: "Sizi buradan alıp götürmeme izin verin."

Bu ani saldırı Lily'nin kızarmasına neden oldu; sonra kaskatı kesildi, soğuk bir sesle, "Nereye gitmemi istediğinizi sorabilir miyim?" dedi.

"İlk önce Gerty'nin yanına dönün, eğer isterseniz; önemli olan buradan ayrılmanız."

Selden'in sesindeki alışılmadık sertlik bu sözlerin ona neye mal olduğunu Lily'ye gösterebilirdi; ama kendi duyguları bir isyan ateşiyle yanarken Selden'in duygularını ölçek halde değildi. Onun kendisini ihmal etmesi, hatta arkadaşlarına en ihtiyacı olduğu bir zamanda belki onu görmekten kaçınması, sonra ansızın ve habersizce, böyle tuhaf bir biçimde üzerinde otorite kuracağını sanarak hayatına dalması, Lily'nin içindeki gurur ve öz savunma dürtülerini harekete geçirirdi elbette.

"Size çok minnettarım," dedi Lily, "planlarımla bu kadar yakından ilgilendiğiniz için; ama bulunduğum yerden son derece hoşnutum ve buradan ayrılmayı da düşünmüyorum."

Selden ayağa kalkmıştı, kontrol edemediği bir beklentiyle kızın karşısında duruyordu.

"Bunun tek anlamı, nerede bulunduğunuzu bilmediğinizdir!" diye haykırdı.

Lily de ayağa kalkmıştı, birden öfkelenmişti. “Eğer bu-
raya Bayan Hatch hakkında hoş olmayan şeyler söyleme-
ye geldiyseniz!”

“Beni tek ilgilendiren sizin Bayan Hatch’le olan ilişki-
niz.”

“Benim Bayan Hatch’le olan ilişkimde utanılacak bir
şey görmüyorum. Eski arkadaşlarım çekilip beni açlığa
terk ederlerken o benim hayatımı kazanmam için yardım-
cı oldu.”

“Saçma! Açlık tek alternatif değildir! Yeniden bağı-
sızlığınızı elde edene kadar her zaman Gerty’nin yanında
bir yeriniz olduğunu biliyorsunuz.”

“Benim meselelerimi o kadar yakından biliyorsunuz
ki, halamdan kalan miras ödenene kadar demek istiyor-
sunuz herhalde?”

“Evet, onu demek istiyorum; Gerty bana söz etti,”
diye açıkladı Selden, hiç çekinmeden. O kadar ciddiydi
ki aklından geçenleri söylerken yapmacık kısıtlamalara
girmek zorunda hissetmiyordu kendini.

“Ama o mirasın her bir kuruşunun borcuma gideceği-
ni Gerty bilmiyor,” diye atıldı Bayan Bart.

“Ulu Tanrım!” diye bağırdı Selden, bu ani açıklamayı
duyunca soğukkanlılığını kaybetmişti.

“Her bir kuruşunu, hatta daha da fazlasını,” diye yi-
neledi Lily; “Gerty’nin iyiliğinden yararlanmak yerine
neden Bayan Hatch’in yanında kalmayı yeğlediğimi belki
anlamışsınızdır şimdi. Küçük gelirim dışında param kal-
madı, hayatta kalabilmek için biraz daha fazla kazanma-
lıyım.”

Selden duraksadı, sonra sakin bir sesle devam etti:
“Ama sizin gelirinizle Gerty’ninki –durumun ayrıntılarına

bu kadar girmeme izin verdiğinizize göre– ikiniz birlikte hayatınızı sürdürebilirsiniz, sizin de hayatınızı kazanmanız gerekmez. Biliyorum ki Gerty böyle bir düzenlemeye hevesli ve çok da mutlu olur.”

“Ama ben olmam,” diye atıldı Bayan Bart. “Bu düzenlemenin ne Gerty için uygun ne de benim için akıllıca olmamasının pek çok nedeni var.” Bir an durdu, Selden daha fazla açıklama bekler görüldüğünden başını kaldırıp hızla devam etti: “İzin verirseniz size bu nedenleri açıklamayayım.”

“Onları öğrenmek istemiyorum,” dedi Selden, kızın sesinin tonuna aldırmadan. “Az önce söylediğim dışındayorum da yapmam, teklifte de bulunmam. Bu teklifi yapma hakkım, bir erkeğin, farkında olmadan yanlış bir konuma gelmiş bir kadını aydınlatması konusundaki evrensel haktır.”

Lily gülümsedi. “Yanlış konum derken,” dedi, “toplum dediğimiz şeyin dışında kalan bir konumu kast ediyorsunuz sanırım; ama unutmayın ki o kutsal bölgelerden Bayan Hatch’le tanışmamdan çok önce atılmışım ben. Görebildiğim kadarıyla, o bölgenin içinde ya da dışında olmak arasında pek büyük bir fark yok; bir gün bana, bu farkı ciddiye alanların sadece içindekiler olduğunu söylediginizi hatırlıyorum.”

Bellomont’taki o unutulmaz konuşmalarını böyle ima etmesi amaçsız değildi, Lily nasıl bir karşılık alacağını sinirleri gerilerek bekledi; ama bu girişiminin sonucu hayal kırıklığı oldu. Selden bu imanın kendisini iddiasından vazgeçirmesine izin vermedi; daha da vurgulayarak, “Sizin de dediğiniz gibi, içinde ya da dışında olmak önemsiz bir mesele,” dedi, “bu durumla da ilgisi yok,

sadece Bayan Hatch'in içeri girme arzusu benim yanlış konum dediğim şeye düşürebilir sizi."

Sesinin tonu ılımlı olsa da ağzından çıkan her sözcük Lily'nin direnişini artırdı. Lily'nin içinde uyandırdığı kaygılar, genç kızı ona karşı sertleştirdi: Selden'den kişisel bir ilgi, onun üzerinde yeniden gücü olduğunu gösteren bir işaret beklemişti, oysa Selden'in ölçülü bir tarafsızlık göstermesi, genç kızın yakarışlarına hiçbir karşılık vermemesi Lily'nin gururunu, adamın müdahalesine yönelik kör bir öfkeye dönüştürdü. Onu Gerty'nin gönderdiğine, kendisinin çektiği sıkıntıları tasavvur etse bile asla kendiliğinden yardımına gelmeyeceğine ikna olması, Selden'i kendi özeline bir santim bile yaklaştırmama yolundaki kararını pekiştirdi. Lily, durumunun ne kadar kuşkulu olduğunu hissetse bile aydınlığa çıkmasını Selden'e borçlu olmaktansa karanlıkta kalmayı yeğliyordu.

Selden sözlerini bitirince, "Neden sizin tanımladığınız konumda olduğumu hayal ettiğinizi bilmiyorum," dedi Lily. "Bana her zaman söylediğiniz gibi, kızların benim gibi yetiştirilmesinin tek amacı, onlara istediğini elde etmeyi öğretmek olduğuna göre, benim yaptığımın tam da bu olduğunu neden kabul etmiyorsunuz?"

Durumunu özetlerken yüzüne yerleşen gülümseme, daha fazla samimiyete girmenin önüne çekilmiş kesin bir engel gibiydi; o engelin ışığı Selden'i öyle uzakta tutuyordu ki genç adam konuşurken neredeyse duyma mesafesinin dışında olduğunu sandı. "Öylesi bir eğitimin başarılı bir örneği olduğunuzu size söylediğimi hiç hatırlamıyorum," dedi.

Bu ima Lily'nin yanaklarını pembeleştirdi, ama küçük bir kahkaha atarak kendini toparladı. "Ah, biraz daha

bekleyin, karar vermeden önce bana biraz daha zaman tanıyın!" Genç adam onun karşısında duraksarken, Lily'nin koyduğu nüfuz edilemez cephede bir çatlak ararken, Lily, "Benden umudunuzu kesmeyin," dedi, "aldığım eğitimin hakkını yine de verebilirim!"

10. Bölüm

“Şu pullara bakın Bayan Bart, hepsi de yamuk dikilmiş.”

Uzun boylu, dimdik duran, cılız kadın kalfa, tel ve file-den oluşan suçlu nesneyi masaya Lily’nin yanına bıraktı ve sıradaki öbür kişiye geçti.

Atölyede yirmi kişiydiler, abartılı saçlarının altındaki yorgun profilleri sanatlarının nesnelere doğru eğilmişti; çünkü şanslı kadınların başları için yaratılan bu çeşit çeşit model, sanayiden öte bir şeydi mutlaka. Kendi yüzleri, yokluk çekmekten değil, sağlıksız sıcak havanın, sürekli oturarak çalışmanın etkisiyle sararıp solmuştu. Bu kadınlar şık bir şapka atölyesinde çalışıyorlardı, oldukça iyi giyimliydiler, iyi para alıyorlardı; ama içlerinde en genç olanı bile orta yaşlılar kadar yavan ve ruhsuzdu. Bütün atölyede sadece bir tek kişinin teninin altında kan aktığı görülebiliyordu ve bu ten de şimdi, kadın kalfanın kamçı gibi inen talimatının altında şapkanın kalıbından taşan pulları sökerken sinirinden alev alev yanıyordu.

Lily’nin şapkaları ne kadar güzel süslediğini hatırlayınca Gerty Farish’in hevesli ruhu bir çözüm bulmuş gibi

oldu. Şık müşteriler edinen ve modellerine profesyonel bir elden asla çıkamayacak o tarif edilemez dokunuşu koyan genç hanım şapkacıların örnekleri, Gerty'nin geleceğe yönelik hayallerini okşamış ve Bayan Norma Hatch'in yanından ayrılmasının kendisini arkadaşlarına muhtaç hale getirmeyeceğine Lily'yi bile inandırmıştı.

Selden'in ziyaretinden birkaç hafta sonra ayrılmıştı Lily oradan, genç adamın Lily'nin inat etmesine yol açan o bahtsız öğütleri olmasa daha da önce gerçekleştirdi bu. İyice incelemeye gerek görmediği bir işleme dahil olduğu duygusu, çok geçmeden Bay Stancy'nin bir imasının ışığında somutlaşmıştı, "işlerini görürse" üzülmesi için bir gerek olmadığını söylemişti Stancy. Böyle bir sadakatin doğrudan ödüllendirileceği iması Lily'nin oradan kaçışını hızlandırmış, utanç ve pişmanlık içinde Gerty'nin sevgi dolu göğsüne atmıştı kendini. Ancak orada yatıp kalmayı teklif etmemiş, Gerty'nin şapka konusunu aklına getirmesiyle kazançlı bir iş yapabileceğine dair umutları hemen canlanmıştı. Ne de olsa bu işte sevimli, sakın ellerinin gerçekten yapabileceği bir şey vardı; ellerinin fiyonk yapmak ya da bir çiçeği doğru yere yerleştirmek konusundaki yeteneğinden kuşkusu yoktu. Ve elbette sadece bu son dokunuşlar beklenecekti kendisinden, emir kulu olan küt, renksiz, iğne deliği dolu parmaklar şapkalara biçim verip astarını dikerlerken kendisi küçük, şirin dükkânın ön tarafında duracaktı –beyaz duvarlı, aynalı, yosun yeşili perdeli bir dükkân–, orada kendisinin tamamlanmış kreasyonları, şapkalar, çelenkler, sorguçlar filan uçmaya hazırlanan kuşlar gibi kaidelerin üzerinde tüneyeceklerdi.

Ne var ki Gerty'nin kampanyasının en başında bu yeşilli beyazlı dükkân hayali hemen silinmişti. Başka şık genç

hanımlar böyle bir “düzen” kurmuşlardı önceden, isimleri ve fiyonk yapmadaki hünerleri sayesinde şapkalarını satmışlardı; ama bu ayrıcalıklı insanlar, dükkânlarının kirasını ödemek ve cari giderler için dolgun miktarda para ayırmak şeklinde maddi ifadesini bulan güce güvenecek konumdaydılar. Böyle bir desteği Lily nereden bulacaktı? Balsa bile, onaylarına ihtiyaç duyduğu hanımefendiler onun müşterisi olmaya nasıl ikna edileceklerdi? Gerty, arkadaşının durumu birkaç ay ne kadar sempatiyle karşılanmış olursa olsun, Bayan Hatch’le ilişkisi yüzünden bu sempatinin yitirmese bile tehlikeye girdiğini öğrendi. Lily bir kez daha müphem bir durumdan özsaygısını kurtaracak kadar zamanında çekilmişti, ama halkın gözünde kuşku-dan kurtulmak için geç kalmıştı. Freddy Van Osburgh, Bayan Hatch’le evlenmeyecekti; son dakikada kurtarılmış –Gus Trenor’la Rosedale’in çabaları sayesinde olduğunu söyleyenler vardı– ve yaşlı Ned Van Alstyne ile birlikte Avrupa’ya gönderilmişti; ama tehlikeye atılmış olması hep Bayan Bart’ın suç ortaklığına yorulacak, genç kıza karşı duyulan müphem güvensizliğin bir özetlemesi ve doğrulanması sayılacaktı. Genç kızıdan uzaklaşmış olanlar böylece haklı çıkmış olduklarını düşünüp ferahlamışlardı, haklı olduklarını göstermek için de Lily’nin Hatch vakasıyla olan bağlantısı üzerinde ısrarlarını sürdürmeye eğilimliydiler.

Her neyse Gerty’nin talebi sağlam bir itiraz duvarına tosladı; Hatch olayındaki payı yüzünden o sırada tövbe etmiş olsa da Carry Fisher de Bayan Farish’in çabalarına destek verdi, ama yine de başarılı olamadılar. Gerty başarısızlığını yumuşak, müphem sözlerin arkasına gizlemeye çalışsa da her zaman açıksözlülük örneği olan Carry arkadaşıyla dobra dobra konuştu.

“Doğruca Judy Trenor’a gittim, ötekilerden daha az önyargılı, hem Bertha Dorset’ten hep nefret etmiştir. Ama sen ona ne yaptın Lily? Sana destek olmamızı söyler söylemez Gus’tan aldığın bir paradan söz edip parladı; hiç böyle öfkелendiğini görmemiştim. Kocas, arkadaşlarına para harcamak dışında ne yapsa göz yumar; Bertha’nın bana düzgün davranmasının tek nedeni benim mali durumumun bozuk olmadığını bilmesi. Kocas, senin paranla yatırım mı yaptı demiştin? Ne zarar var bunda? Kaybedecek bir işe girmezdi. Kaybetmedi, değil mi? O zaman nasıl oluyor da... Ama ben seni hiç anlayamadım Lily!”

Sonunda, endişeli soruşturmalardan ve uzun uzun düşündükten sonra arkadaşlarına yardım etme çabasında bir seferlik böyle tuhaf bir şekilde birlik olan Bayan Fisher’le Gerty, onu Madam Regina’nın ünlü şapka atölyesine yerleştirmeye karar verdiler. Bunu bile uzun uzağıya pazarlık etmeden sağlayamadılar, çünkü Madam Regina deneyimsiz yardımcılara karşı son derece önyargılıydı, ancak Bayan Bry ile Bayan Gormer, Carry Fisher sayesinde kendisinin müşterisi oldukları için ikna oldu. İlk andan beri Lily’yi ön tarafta çalıştırmaya razı olmuştu, şapkaları gösterecek birinin şık ve güzel olması değerli bir avantajdı. Ama bu teklife karşı çıktı Lily, aynı duygularla Gerty de onu destekledi, içinden ikna olmasa da Lily’nin mantıksızlığının bu son kanıtına teslim olan Bayan Fisher sonunda Lily’nin bu mesleği öğrenmesinin belki de daha yararlı olacağını kabul etti. Böylece arkadaşları Lily’yi Regina’nın atölyesine götürdüler, Bayan Fisher içini çekeerek onu orada bıraktı ama Gerty uzaktan Lily’yi gözlemeyi sürdürdü.

Lily işe ocak ayının başlarında girmişti; aradan iki ay geçmiş olmasına rağmen hâlâ şapkaya pul dikmek konusundaki beceriksizliği yüzünden azar işitiyordu. İşine dönerken masalardakilerin kıkır kıkır güldüklerini duydu. Öteki işçilerin kendisini eleştirdiğinin ve alay ettiğinin farkındaydı. Hikâyesini biliyorlardı tabii –atölyedeki her kızın durumu ayrıntılarıyla biliniyor ve herkes tarafından tartışılıyordu– ama bunu bilmeleri içlerinde sınıf farkı dolayısıyla garip bir duygu uyandırmıyordu; sadece Lily’nin eğitim almamış parmaklarının mesleğin temel ilkelerinde neden hâlâ hata işlediği açıklanmış oluyordu. Lily, toplumda farklı bir yere sahip olduğunun düşünülmesini istemiyordu, onların dengi gibi kabul edilmeyi ve kısa bir süre sonra belki becerisiyle onlardan üstün olduğunu göstermeyi ummuştı, ama iki ay didindikten sonra, eğitim eksikliğinin hâlâ belli olması çok onur kırıcıydı. Sahip olduğunu hissettiği yeteneklerini uygulamaya heves edebileceği gün çok uzaktaydı; şapkaya biçim verme ve süsleme gibi nazik bir zanaat, sadece deneyimli işçilerden beklenebilirdi, kalfa kadın Lily’yi hâlâ acımasızca rutin ön hazırlık çalışmalarında sınıyordu.

“Ona o adam bir daha sana bakmaz *dedim*. Bakmadı da. Ben de olsam bakmazdım; bana kalırsa kız ona çok kötü davrandı. Adam onu Arion balosuna götürmüş, hem giderken hem dönerken arabaya bindirmiş... Kız on şişe almış, ama başının ağrısı geçmemiş. Bir kâğıt yazmış, ilk şişenin iyi geldiğini söylemiş, beş dolar ödemişler ona, resmi de gazeteye basılmış. Bayan Trenor’un şapkası mı? Yeşil Cennet’li olan mı? Burada Bayan Haines, hemen hazır oluyor... Dün şu Trenor’ların kızlarından biri Bayan George Dorset’le birlikte buradaydı. Nereden bileyim? O

Virot şapkasındaki çiçeği düzeltelim diye Madam beni çağırttı, mavi tüllü olan; kız uzun boylu ve ince, saçları kıvrıkcık, Mamie Leach'e çok benziyor, ama daha zayıfı..."

Böylece sürüp gitti, anlamsızca akan bir sürü konuşma; ara sıra, tanıdık bir isim duyup irkiliyordu Lily. Bu garip deneyiminin en acayip kısmıydı bu: Bu adları duyması, yaşamış olduğu dünyanın parça parça ve çarpılmış imgesinin bu işçi kızların zihinlerinin aynasına yansması. Kendilerini beğenen, kendilerinden başkasıyla ilgilenmedikleri bir hayat süren bu işçi kızların yeraltı dünyasında kendisinin ve kendi sınıfından olanların nasıl doymak bilmez bir merak ve nefret dolu özgürlük karışımıyla tartışıldığını hiç tahmin etmemişti Lily. Madam Regina'nın atölyesindeki her kız elindeki şapkanın kimin için hazırlandığının farkındaydı, şapkayı kullanacak kişi hakkında fikir sahibiydi, o kişinin toplumdaki yerini iyi biliyordu. Lily'nin gökten düşmüş bir yıldız olması, ilk merak anları geçtikten sonra, ona duydukları ilgiyi somut biçimde artırmamıştı. Düşmüştü o, "batmıştı", kendi ırklarının ideallerine sadık kalan bu kızlar sadece başarı karşısında saygı duyarlardı, somut başarının elle tutulur büyük imgesi karşısında. Lily'nin farklı görüş açısının bilincinde olduklarından sanki zor konuşulan bir yabancıymış gibi genç kızın biraz uzağında duruyorlardı.

"Bayan Bart, o pulları daha düzgün dikemeyecekseniz Bayan Kilrov'a vermeniz iyi olur."

Lily elindeki işe pişmanlıkla baktı. Kalfa kadın haklıydı; pullar son derece kötü tutturulmuştu. Her zamankinden daha beceriksiz olmasının nedeni neydi? Yaptığı işten gitgide daha az hoşlanması mıydı, yoksa gerçekten yeteneği yok muydu? Düşüncelerini toparlamaya çalıştığı için kendini yorgun ve şaşkın hissetti. Ayağa

kalktı, şapkayı Bayan Kilrov'a verdi, o da gülümsemesini bastırmaya çalışarak aldı.

"Özür dilerim, sanırım pek iyi değilim," dedi Lily, kalfaya.

Bayan Haines yanıt vermedi. Ta başından, Madam Regina'nın işçileri arasına şık bir çırak katmasının kötü sonuçları olacağını düşünmüştü. O sanat mabedinde ace-milere yer yoktu, kehanetlerinin doğru çıktığını görmekten zevk almasaydı insanüstü bir varlık sayılırdı.

"Siz kenarları tutturmaya devam edin," dedi kuru bir sesle. Mesai bitiminde serbest kalan kadınların arasına karışıp en son çıktı atölyeden. O gürültülü kalabalığa karışmaya aldırdığı yoktu; sokağa çıkınca elinde olmadan eski konumuna döndüğünü hissediyordu hep, kaba ve düzensiz olan şeyleri itici buluyordu. Gerty Farish'le Kızlar Kulübü'nü ziyaret ettiği günlerde –ne kadar uzak-taydı şimdi!– işçi sınıfına duyduğu ilgi ahlak çerçevesin-deydi; ama bunun nedeni onlara tepeden bakmasıydı, kendi lütufkârlığının ve hayırseverliğinin mutlu tepele-rinden. Şimdi onlarla aynı seviyede olduğuna göre bakış noktası fazla ilginç değildi.

Kolunda bir temas duydu, Bayan Kilrov'un pişman gözleriyle karşılaştı. "Bayan Bart, kendinizi iyi hissetti-ğinizde sizin de o pulları benim kadar iyi işleyeceğinizi sanıyorum. Bayan Haines size haksızlık etti."

Bu beklenmedik yaklaşım Lily'nin yanaklarının kızar-masına neden oldu. Gerty'nin gözlerinden başka gözler-den kendisine gerçek bir şefkat sunulmayalı o kadar uzun zaman olmuştu ki.

"Ah, teşekkür ederim. Pek iyi değilim, Bayan Haines haklıydı. Beceriksizim ben."

"Eh, başı ağrıyan için kötü bir iş bu." Bayan Kilrov kararsızca durakladı. "Hemen eve gidip yatın. Portakal şurubunu denediniz mi?"

"Teşekkür ederim." Lily elini uzattı. "Çok naziksiniz, eve gideceğim."

Bayan Kilrov'a minnetle baktı, ama ikisi de söyleyecek başka söz bulamıyorlardı. Lily, karşısındakinin kendisiyle birlikte eve gitmeyi teklif etmek üzere olduğunun farkındaydı, ama yalnız kalmak ve konuşmamak istiyordu; şefkat bile, Bayan Kilrov'un sunabileceği türden bir şefkat bile o anda Lily'yi rahatsız edecekti.

"Teşekkür ederim," diye yineledi arkasını dönerken.

Martın kasvetli, sönük ışığında batıya yöneldi, pansiyonunun bulunduğu sokağa. Gerty'nin konukseverliğini kesin bir dille geri çevirmişti. Annesinin gözlemlenmeye ve şefkat gösterilmesine duyduğu müthiş tepki Lily'de de kendini göstermeye başlıyordu, küçük mekânların karışıklığı ve dip dibe olunuşu, tümünden bakınca, başka işçilerin arasında dikkat çekmeden girip çıkabileceği bir pansiyondaki yatak odasının yalnızlığından daha az tahammül edilir görünüyordu. Bir süre mahremiyet ve bağımsızlığa duyduğu bu arzu destek olmuştu ona; ama şimdi, belki de bedensel yorgunluğu arttığından, saatlerce alışmadığı şekilde kapalı kalmanın getirdiği dermansızlıktan, içinde bulunduğu ortamın çirkinliğini ve rahatsızlığını hissetmeye başlıyordu. Akşam iş çıkışında duvar kâğıdı lekelili, badanası sefil o daracık odasına dönmek istemiyordu; yüksek sosyetededen uzaklaşıp iş hayatına düşmenin son evrelerini yaşarken, sefilleşen bir New York sokağından geçerek o odaya götüren yolun her adımından nefret ediyordu.

Ama en çok da Altıncı Cadde'nin köşesindeki eczane-
nin önünden geçmeye çekiniyordu. Yolunu değiştirmek
istemişti: Son zamanlarda değiştirmişti de. Ama bugün
adımları onu karşı konulmaz biçimde, kristal camları göz
alan o köşeye götürüyordu; kavşağın aşağısından geçme-
ye çalıştı ama arkadan dolu bir kızak gelince karşı kaldırı-
ma çaprazlama geçti, tam eczanenin kapısının karşısında
kaldırıma çıktı.

Tezgâhın gerisindeki, daha önce de Lily'ye hizmet
etmiş olan görevliyle göz göze geldi, reçeteyi adamın
eline tutuşturdu. Reçetede sorun yoktu, Bayan Hatch'in
reçetelerinden birinin kopyasıydı, hanımefendinin ecza-
cısı tarafından düzgünce doldurulmuştu. Lily, görevlinin
reçeteyi tereddüt etmeden hazırlayacağına emindi; ama
geri çevrilmekten, hatta kuşku dolu bir söz duymaktan
duyduğu korku önündeki cam vitrinde dizili parfüm şi-
şelerini karıştıran huzursuz ellerine de yansdı.

Görevli reçeteyi yorumda bulunmadan okumuştı;
ama tam şişeyi uzatacakken durakladı.

"Biliyorsunuz, dozunu artırmamalısınız," dedi. Lily'
nin yüreği daraldı.

Adam neden kendisine öyle bakıyordu?

"Elbette artırmam," dedi Lily, elini uzatırken.

"Tamam o zaman; tuhaf etkileri vardır bu ilacın. Bir-
iki damla fazla olursa gidiverirsiniz, doktorlar nedenini
bilmiyorlar."

Adamın kendisini sorguya çekmesinden ya da şişeyi
vermemesinden korkması, Lily'nin kabul ettiğini belir-
ten mırıltısını boğazına tıkadı; sonunda eczaneden çık-
tığında duyduğu ferahlama neredeyse başını döndür-
dü. Pakete dokunması bile, yorgun sinirlerini, uyuyarak

geçirebileceği bir gecenin tatlı vaadiyle titretmişti, kısa süren korkusu geçince rehabetin ilk dumanlarının üzerine çökmeye başladığını hissetti.

O kafa karışıklığı içindeyken, yüksekçe bir konumdaki istasyonun son basamaklarını hızla inmekte olan bir adama çarptı. Adam geri çekildi, Lily onun şaşkınlık içinde kendi adını seslendiğini duydu. Kürk paltosuyla göz alıcı ve varlıklı görünen Rosedale'di; ama Lily onu neden bu kadar uzakta görüyordu, tuzla buz olmuş kristallerin arasından görür gibi? Bu görüntüye bir anlam veremedi. Adamla el sıkışır durumda buldu kendini. Ayrıldıkları gün, Lily onu aşağılamış, adamsa öfkelenmişti; ama şimdi elleri buluşurken bu duygulardan hiç iz kalmamıştı, Lily sadece çapraşık bir arzunun farkındaydı, adama tutunmaya devam etmek istiyordu.

"Neyiniz var, Bayan Lily? İyi değilsiniz-siz!" diye bağırdı Rosedale; kız onu ikna etmek için dudaklarına zorlukla solgun bir gülümseme oturttu.

"Biraz yorgunum, başka bir şey yok. Bir dakika yanımda kalın lütfen," diye kekeleydi. Rosedale'den böyle bir yardım istiyordu, ha!

Rosedale bulundukları pis ve uygunsuz köşebaşında çevresine bakındı, istasyonun gürültüsü, tramvayların ve yük vagonlarının karmaşası kulaklarında iğrenç bir biçimde birbirini bastırıyordu.

"Burada duramayız, ama gelin sizi bir fincan çay içebileceğimiz bir yere götüreyim. Longworth birkaç metre ötede, hem bu saatte orada kimse bulunmaz."

Bu gürültünün ve çirkinliğin uzağında, sakın bir yerde bir fincan çay içmek o an Lily'nin tahammül edebileceği tek avantajıydı. Birkaç adım sonra Rosedale'in

adını verdiği otelin hanımlar kapısına ulaştılar, az sonra da Rosedale kızın karşısında oturuyordu, garsonun getirdiği çay tepsisi de aralarındaydı.

“Önce bir yudum konyak ya da viski almaz mıydınız? Gerçekten kötü görünüyorsunuz Bayan Lily. Peki, o zaman çayınızı demli için; garson, hanımefendinin sırtına bir yastık getirin.”

Çayını koyu içmesi için verilen emir hafifçe gülümsetti Lily’yi. Onun canı da öyle çeker, ama hep karşı koymaya çalışırdı bu isteğe. Çayını demli içme arzusuyla geceleri uyuma arzusu hep çelişirdi, gece yarısı hissettiği bu şiddetli arzuyu sadece elindeki küçük şişe dindirebilirdi. Ama bugün, ne olursa olsun, çayı ne kadar demli olursa o kadar iyiydi, boş damarlarına çayın ısı ve cesaret akıtaçağına güveniyordu.

Rosedale’in karşısında arkasına yaslanıp oturdu, dudakları bitkinlikten sarksa da çayından aldığı ilk yudumla yüzüne yeniden canlılık gelmişti. Kızın göz kamaştıran güzelliği Rosedale’i bir kez daha çarptı. Gözlerinin altındaki yorgunluk çizgileri, solgun şakaklarında belirmiş çirkin mavi damarlar, saçlarının ve dudaklarının parlaklığını öne çıkarıyordu, sanki bedeninden çekilmekte olan bütün enerji oralarda toplanmıştı. Restoranın kasvetli, çikolata renkli fonunda Lily’nin saf, duru başı en aydınlık balo salonunda olmadığı kadar göz alıyordu. Rosedale ona kendisini rahatsız eden, şaşırtan bir duyguyla baktı, sanki kızın güzelliği pusuda yatmış ve şimdi de beklenmedik bir anda üstüne atılmakta olan unutulmuş bir düşmandı.

Ortalığı yumuşatmak için Rosedale alttan almaya karar verdi. “Bayan Lily, sizi görmeyeli ne kadar uzun zaman oldu. Ne durumda olduğunuzu bilmiyordum.”

Konuşurken bir yandan da bu konuşmanın varabileceği karışık durumu hissedip duyduğu sıkıntıyla kendini frenledi. Kızı görmemişti gerçi, ama haberlerini almıştı; Bayan Hatch'le olan ilişkisini biliyordu, bu ilişkinin ne söylentilere yol açtığını da. Bayan Hatch'in yaşadığı ortam Rosedale'in bir zamanlar merakla girip çıktığı şimdise özenle sakındığı bir çevreydi.

Çay içince zihni yeniden berraklaşan Lily, adamın akından geçenleri okudu, hafifçe gülümseyerek, "Ne durumda olduğumu herhalde bilmiyorsunuzdur. İşçi sınıfına katıldım."

Rosedale hayretle baktı ona. "Yani siz? Ne işle meşgulsünüz siz?"

"Şapkaçı olmayı öğreniyorum, en azından öğrenmeye çabalıyorum," diye düzeltti Lily sözünü.

Rosedale şaşkınlıkla ısıklık çalacakken zor tuttu kendini. "Yok canım, ciddi olamazsınız, değil mi?"

"Gayet ciddiyim. Hayatımı kazanmak için çalışmak zorundayım."

"Ama ben sandım ki... Norma Hatch'in yanında olduğunuzu sanıyordum."

"Sekreter olarak onun yanına girdiğimi duydunuz mu?"

"Öyle bir şeyler duydum, evet." Kızın fincanını doldurmak üzere eğildi.

Bu konunun Rosedale'i ne tür sıkıntılara sokacağını tahmin etti Lily, adamın gözlerine bakarak ansızın, "İki ay önce ayrıldım onun yanından," dedi.

Rosedale çaydanlıkla beceriksizce meşgul olmayı sürdürürken Lily kendisi hakkında söylenenleri adamın duymuş olduğuna emin oldu. Ama Rosedale'in duymadığı ne kalmış olabilirdi?

“Çok rahat bir iş değil miydi?” diye sordu Rosedale, havayı yumuşatmaya çalışarak.

“Fazla rahattı, derine gömülebilirdi insan.” Lily kolunu masanın kenarına dayadı, daha önce yapmadığı kadar dikkatle gözlerini adama dikti. Karşı koyamadığı bir dürtü, daha önce meraklı gözlerinden hep kaçındığı bu adama durumunu açıklaması için zorluyordu onu.

“Bayan Hatch’i tanıdığınızı sanıyorum. İnsanların işini son derece kolaylaştırabileceğini de anlıyorsunuzdur.”

Rosedale pek şaşırmış görünmedi, Lily de imalı konuşmanın bu adam için pek anlamı olmadığını hatırladı.

“Zaten size göre bir yer değildi,” diye ona hak verdi Rosedale, kızın kendisine dikilmiş gözlerinin ışığına öylesine dalmış ve batmıştı ki samimiyetin tuhaf derinliklerine doğru çekildiğini hissetti. Kaçamak göz atışlarla, geçerken fırlatılan ve hemen tüllerin altına gizlenen bakışlarla yetinmek zorunda kalmış olan Rosedale, şimdi Lily’nin gözlerinin yoğun bir dikkatle kendisine dikildiğini görüp gerçekten şaşıırıyordu.

“İnsanlar,” diye devam etti Lily, “Bayan Hatch’in Freddy Van Osburgh’la evlenmesine yardım ettiğimi söylemesinler diye ayrıldım oradan. Freddy hiç mi hiç fazla gelmez ona. Ama insanlar hâlâ konuşmaya devam ettiklerine göre keşke olduğum yerde kalsaydım diyorum.”

“Ah Freddy...” Rosedale konuyu önemsemediğini belirten bir el hareketi yaparken bakış açısının müthiş genişlediğini de hissettirmişti.

“Freddy’nin hiç önemi yok, ama ben sizin bu işe başlamamış olduğunuzu biliyordum. Sizin tarzınız değil.”

Lily’nin yüzü pembeleşti; bu sözlerden zevk aldığını kendisinden gizleyemedi. Orada oturmayı, çay içmeyi,

Rosedale'e kendisinden söz etmeyi isterdi. Ama adetlere uymak yolundaki eski alışkanlığı bu sohbete son vermenin zamanı geldiğini hatırlatınca koltuğunu geriye itmeye yeltendi.

Rosedale itiraz ederek durdurdu onu. "Durun bir dakika. Gitmeyin; sakince oturup biraz daha dinlenin. Gerçekten bitkin görünüyorsunuz. Hem bana anlatmadınız daha." Birden sustu, fazla ileri gittiğini fark etmişti. Kız onun içindeki mücadeleyi gördü ve onu anladı; adamın nasıl bir büyüünün etkisine girdiğini de anladı; Rosedale gözlerini kızdan ayırmadan birden, "Şapkacı olmayı öğreniyorum derken ne demek istiyordunuz Tanrı aşkına?" diye atıldı.

"Ne dediysem onu. Regina'nın yanında çırağım."

"Ulu Tanrım, siz mi? Ama neden? Halanızın sizi yüzüstü bırakmış olduğunu biliyorum, Bayan Fisher anlattı. Ama size miras bırakmış olduğunu sanıyordum."

"On bin dolar bıraktı; ama parayı gelecek yaza kadar alamıyorum."

"Eh, ama bana bakın; ne zaman isterseniz o parayı gösterip borç alabilirsiniz."

Kız başını ciddi ciddi iki yana salladı. "Olmaz; o miktarı borçlandım zaten."

"Borçlanmak mı? On bin doların tamamını mı?"

"Her kuruşunu." Sustu Lily, sonra gözlerini adamın yüzüne dikip hemen devam etti: "Gus Trenor size bir zamanlar benim adıma borsada biraz para kazandığını anlatmış olmalı."

Susup bekledi, çektiği sıkıntıdan tıkanır gibi olan Rosedale de böyle bir şeyler hatırladığını geveledi.

Lily, "Dokuz bin dolar kadar kazandı," diye devam etti, konuşmaya hevesli tonunu koruyordu. "O sırada

ben onun benim paramı işlettiğini sanıyordum, budalalık ettim ama bu işlerden anlamıyordum. Sonradan benim paramı kullanmadığını öğrendim, benim adıma kazandığını söylediği parayı meğer kendisi bana veriyormuş. İyilik olsun diye yaptı, elbette; ama insan bu tür yükümlülüklerin altında kalamaz. Ne yazık ki hatamın farkına varmadan o parayı harcamıştım bile; bu yüzden mirastan alacağım para o borcu ödemeye gidecek. İşte bu nedenle bir meslek öğrenmeye çalışıyorum.”

Bunu son derece açık, kasıtlı olarak, cümleleri kendisini dinleyen kişinin zihnine kazınsın diye her birinin arasında durarak söylemişti. Birinin bu olay hakkındaki gerçeği bilmesini derinden arzuluyordu, amacının bu parayı geri ödemek olduğu söylentisinin Judy Trenor’un kulaklarına gitmesini de. Birden aklına Trenor’un güvenini kazanmış olan Rosedale’in olayları kendi açısından duyup duyuracak en uygun kişi olduğu geldi. Böylece o iğrenç sırrından da kurtulacağını düşünüp bir an mutlu oldu; ama anlatırken bu duygusu yavaş yavaş silindi, sözlerini bitirdiğinde ıstırapı yüzünü kızartmış, solgunluğunu silmişti.

Rosedale ona hayretle bakmaya devam ediyordu; ama bu hayret Lily’nin hiç beklemediği bir şekil aldı.

“Buraya bakın, eğer durum böyleyse, siz tamamen temize çıkmış oluyorsunuz, değil mi?”

Lily yaptığı şeyin sonuçlarını kavramamış gibi söylemişti bunu kızı; sanki kızın iş konusundaki iflah olmaz cehaleti onu yeni bir budalalığın içine atacakmış gibi.

“Tamamen, evet,” diye doğruladı Lily sakince.

Rosedale konuşmadan oturdu, iri ellerini masanın üzerinde kavuşturmuştu, şaşkın küçük gözlerini تنها restoranın kuytularında gezdiriyordu.

“Baksanıza, bu çok iyi,” dedi birden.

Lily karşı koyarcasına gülerek yerinden kalktı. “Ah, yo! Can sıkıcı sadece,” dedi, tüylü eşarbının uçlarını bir araya getirirken.

Rosedale kalkmadı, kızın ayağa kalktığını göremeyecek kadar düşüncelere dalmıştı. “Bayan Lily, yardım isterseniz, cesaret hoşuma gider” diye bir şeyler geveledi.

“Teşekkür ederim.” Lily ona elini uzattı. “Çayınız bana çok yardımcı oldu. Artık her şeyi yapacak gücüm var.”

Kızın hareketi adamın yanından ayrılmaya kesin kararlı olduğunu gösteriyordu, ama Rosedale garsona bir kâğıt para uzattıktan sonra güdük kollarını pahalı paltona geçirdi.

“Bir dakika durun, sizi evinize kadar götüreyim,” dedi.

Lily itiraz etmedi, Rosedale parasının üstünü almak için bekledi, sonra otelden çıkıp yeniden Altıncı Cadde’den geçtiler. Eğrilmiş, boyasız rayları tam bir açıkyüreklilikle geçmişteki akşam yemeklerinin *disjektra membra’sını*¹ ortaya koyan alanlardan geçip batıya doğru giderlerken Rosedale’in o mahalleye tiksinererek baktığının farkındaydı Lily; sonunda kapısının eşiğinde durunca Rosedale başını kaldırıp inanmayan, nefret dolu gözlerle binaya baktı.

“Burası olamaz, değil mi? Biri bana Bayan Farish’le birlikte oturduğunuzu söylemişti.”

“Yo, burada kalıyorum; arkadaşlarımdan sırtından fazla geçindim.”

Rosedale binanın kabarcıklı kahverengi taş cephesini, pencerelerdeki rengi atmış tül perdeleri, toz toprak içindeki antrenin süslü dekorunu gözleriyle taradı, sonra

1 (Lat.) Dağınık parçalar. (ç.n.)

kıza baktı ve kendini zorlayarak, “Bir gün gelip sizi ziyaret edebilir miyim?” diye sordu.

Lily gülümsedi, bu teklifteki kahramanlığın farkına varmış, neredeyse gerçekten etkilenmişti. “Teşekkür ederim, çok sevinirim,” oldu yanıtı, Rosedale’le konuşurken sarf ettiği ilk samimi sözcükler bunlardı.

Genç Bayan Bart o gece kendi odasına çıktığında –zemin kattaki yemek odasının ağır kokularından erken kaçmıştı– hangi dürtüyle içini Rosedale’e döktüğü üzerine kafa yordu. Bu dürtünün altında gitgide artan yalnızlık duygusunun yattığını keşfetti; bambaşka bir yerde olabileceken ya da yanında biri bulunabileceken bomboş odasına dönmekten ürküyordu. Son zamanlarda koşullar son kalan birkaç arkadaşından da gitgide uzaklaşmasına neden olmuştu. Carry Fisher açısından bu kopuş belki de gönülsüzce yapılmış sayılmazdı. Lily için son bir kez çaba harcadıktan ve onu salimen Madam Regina’nın yanına yerleştirdikten sonra Bayan Fisher kendini dinlenmeye çekmişti; bunun nedenini anlayan Lily onu suçlayamıyordu. Çünkü Carry, Bayan Norma Hatch olayına neredeyse tehlikeli bir biçimde karışıyordu, kendini kurtarması konuşma becerisi sayesinde olmuştu. Lily ile Bayan Hatch’in bir araya gelmesi onun sayesinde olmuştu ama ne var ki Bayan Hatch’i tanıımıyordu –Lily’yi de tanımadığı konusunda ciddi biçimde uyarmıştı– hem Lily’nin dadısı değildi ki, Lily kendine bakacak yaşıydı. Carry elbette böyle sert sözlerle savunmadı kendini, ama kendi adına, son canciğer arkadaşı Bayan Jack Stepney’in bu kelimelerle aktarmasını sağladı; tek erkek kardeşinin kıl payı kurtulmasının heyecanını hâlâ yaşayan Bayan Jack Stepney,

Bayan Fisher'in tarafını tutmayı da istiyordu, çünkü onun evindeki "neşeli partiler"e katılabiliyordu, evlenerek Van Osburgh'ların bakış açısından kurtulduğundan beri bu eğlenceler onun için bir ihtiyaç haline gelmişti.

Lily durumu anlıyor ve dikkate alabiliyordu. Zor günlerinde Carry ona dostluk göstermişti, belki de gitgide artan sıkıntısında sadece Gerty'nin arkadaşlığı sınılanabilirdi. Gerçekten de hiç sarsılmamıştı kızın arkadaşlığı, ama Lily ondan kaçmaya başlamıştı. Çünkü Selden'le karşılaşma tehlikesini göze almadan Gerty'nin evine gidemiyordu ve genç adamla şimdi karşılaşması acıdan başka bir şey vermeyecekti. Uyanıkken müphem düşüncelerinde gezinse de, eza çektiği gecelerin bulanıklığında onun varlığını saplantı gibi hissetse de Selden'i düşünmek bile acı veriyordu zaten. Bayan Hatch'in reçetesine yine başvurmasının nedenlerinden biri de buydu. Doğal düşlerine verdiği tedirgin aralarda Selden bazen ona eskisi gibi arkadaşça ve tatlı tatlı yaklaşıyordu; Lily de alay edilmiş ve cesareti tükenmiş olarak o tatlı kandırmacadan çıkıyordu. Ama küçük şişenin sağladığı uykuda, yarı uyanık yaşadığı bu tür ziyaretlerin de ötesine geçiyor, her sabah geçmiş silinmiş olarak uyandığı düşsüz tükenişlerin derinliklerine batıyordu.

Yavaş yavaş elbette eski düşüncelerin gerginliği geri gelecekti; ama hiç değilse onlar Lily'nin uyanık geçirdiği saatlere musallat olmayacaklardı. Aldığı ilaç tamamen yenilenmiş olduğu duygusunu kısa bir süre yaşıtıyordu ona, o da bundan günlük işlerini yürütmek için güç alıyordu. Lily'nin geleceğindeki karışıklıklar arttıkça bu güce daha çok ihtiyaç duyuyordu. Gerty'nin ve Bayan Fisher'in gözünde geçici bir sınama döneminden

geçtiğini biliyordu, çünkü onlar yeşilli beyazlı dükkân hayalinin, Madam Regina'nın yanındaki çıraklığı sayesinde ve Bayan Peniston'dan kalan miras ödenince bu aldığı eğitimde edindiği beceriyle daha iyi gerçekleştireceğine inanıyorlardı. Ama Lily kalan mirasın böyle bir amaca hizmet etmeyeceğini bildiğinden eğitimini boşa harcanmış bir çaba olarak görüyordu. Yaptıkları özel iş için çocukluktan beri biçim almış ellerle rekabet edebilse bile eline geçecek küçük ücretin, böyle ağır bir işi telafi edecek kadar gelirine katkısı olmayacağını farkındaydı. Bu gerçeği anladığı için mirası kendi işini kurma yolunda kullanma dürtüsü rahatsız ediyordu Lily'yi. Bir kere kurduktan ve kendi işçilerini sağladıktan sonra şık bir müşteri grubunu dükkânına çekecek kadar usul bildiğine ve yeteneğe sahip olduğuna inanıyordu; işinde başarılı olursa Trenor'a olan borcundan kurtulmak için de bir kenara yavaş yavaş para koyabilirdi. Ama masraflarını ne kadar kısas da bu iş yıllar sürebilirdi. O arada da gururu dayanılmaz bir yükümlülüğün ağırlığı altında ezilir giderdi.

Bunlar yüzeysel endişelerdi; ama onların altında gizliden gizliye, bu yükümlülüğü sırtında sonsuza kadar taşıyamayabileceği korkusu yatıyordu. Amacını sürdüremeyebileceğini biliyordu; onu asıl korkutan, sonsuza kadar Trenor'a borçlu kalmaya giderek alışması fikriydi, tıpkı Sabrina'da oynaması istenen role alıştığı gibi ve Bayan Hatch'in toplumda ilerleyebilmesi için Stancy'nin planına neredeyse razı olması gibi. Kendisinin de bildiği gibi Lily için asıl tehlike, konforsuzluk ve yoksulluk karşısındaki eskiden kalma, onulmaz korkusuydu; annesinin şiddetle uyardığı o pislik yığına karşı duyduğu dehşetti. Şimdi de önünde yeni bir tehlike penceresi açılıyordu.

Rosedale'in kendisine borç vermeye hazır olduğunu anlamıştı; bu tekliften yararlanmak için duyduğu arzu sinsice içine dolmaya başlamıştı. Rosedale'den ödünç para alması elbette mümkün değildi; ama Lily'nin hemen yakınında kışkırtıcı olanaklar bekliyordu. Rosedale'in kendisini ziyaret edeceğinden emindi ve eğer gelirse, onu kendisinin daha önce reddettiği koşullara uygun olarak evlenme teklif etme noktasına getirebileceğine de neredeyse emindi. Eğer o koşullar teklif edilirse Lily yine reddeder miydi? Başına gelen her yeni şanssızlıkla birlikte, peşinden gelen öfke gitgide Bertha Dorset'in şekline bürünüyor gibiydi; ve hemen yanı başında, belgelerinin arasında güzelce sakladığı köşede o kovalamacayı bitirecek araç duruyordu. Bir zamanlar içinden o aracı kullanmak gelmiş ama Rosedale'i küçümsediği için karşı durabilmişti, ama şimdi ısrarla baskı yapıyordu bu ve ona karşı koyacak gücü kalmış mıydı ki?

Elinde kalanı idareli kullanmalıydı; yeniden uykusuz bir gece geçirme tehlikesini göze alamazdı. Sessiz geçen uzun saatlerde yorgunluğun ve yalnızlığın karanlık ruhu bağrına çöktü, bedeninin gücünü öyle bir kuruttu ki sabah düşüncelerini bir bitkinlik pusu sardı. Kendine gelmesinin tek umudu başucundaki küçük şişedeydi, bu umudun ne kadar süreceğiniyse tahmin edemiyordu.

11. Bölüm

Köşede bir an oyalanan Lily Beşinci Cadde'nin ikinci manzarasına baktı. Nisan sonlarında bir gündü, havayı tatlı bir ilkbahar doldurmuştu. Uzun, kalabalık bulvarın çirkinliğini hafifletiyor, kasvetli damların görünümünü yumuşatıyor, yan sokakların bezdirici perspektifine leylak rengi bir tül seriyor ve Park'ın girişindeki yeşil duma-na şiirsel bir dokunuş katıyordu.

Lily orada dururken önünden geçen arabalarda tanıdık yüzler gördü. Sezon sona ermiş, şehirdeki önemli kişiler sağa sola dağılmıştı; ama birkaçı hâlâ orada oyalanmaktaydı, ya Avrupa'ya gidişlerini geciktiriyor ya da Güney'den dönerken şehirden geçiyorlardı. Aralarında Bayan Van Osburgh da vardı, atlı arabasına kurulmuş, yanına Bayan Percy Gryce'ı almıştı, Gryce milyonlarının yeni varisi de karşılarında dadısının kucağındaydı. Bayan Hatch'in elektrikli körüklü arabası da arkalarından geliyordu, hanımefendi, belli ki konuklar için süslenip püslenmiş, tek başına arkasına yaslanmış oturuyordu, iki dakika sonra da yanında her yıl olduğu gibi tarpon balığı avı ve "sokağa bir dalma" için gelmiş olan Leydi Skiddaw'la Judy Trenor göründü.

Geçmiş günlerinin bu kısa süren manzarası Lily'nin amaçsızlık duygusunu daha da vurgulamaya yaradı ve genç kız bu duygular içinde sonunda evinin yolunu tuttu. Akşama kadar yapacak bir işi yoktu, ertesi günler de öyleydi; toplum hayatında olduğu gibi şapkacılık işinde de sezon bitmişti, bir hafta önce Madam Regina ona artık kendisini çalıştıramayacağını söylemişti. Madam Regina çalışanlarının sayısını mayıs ayının ilk gününde hep azaltırdı, Bayan Bart da son günlerde işe öyle düzensiz geliyordu ki –sık sık rahatsızlanmış, geldiği zaman da o kadar az iş yapmıştı– işten bugüne kadar çıkarılmaması ona yapılmış bir lütuftu.

Lily bu kararın haklı olup olmadığını sorgulamadı. Unutkan, acemi olduğunu, ağır öğrendiğini biliyordu. Değerinin böyle düşük olduğunu kendine bile itiraf etmesi acı veriyordu, ama ekmeğini kazanmak açısından asla profesyonellerle baş edemeyeceğini anlamıştı. Süs olmak üzere yetiştirildiğinden pratik amaçlara hizmet etmekteki başarısızlığı için kendini pek suçlayamıyordu; ama bunu keşfetmesi evrensel düzeyde becerikli olmanın avutucu duygusuna bir son verdi.

Eve dönerken ertesi sabah kalkınca yapacağı hiçbir şey olmadığını bilmekten sıkıntı duydu. Geç saatlere kadar yataktan çıkmama lüksü rahat bir yaşam sürenlere özgü bir zevkti; pansiyondaki faydacıl yaşamda yeri yoktu. Odasından erkenden çıkmayı ve olabildiğince geç dönmeyi seviyordu, kapısının eşiğine yaklaşımdan o kadar hoşlanmıyordu ki adımlarını ağır ağır atıyordu.

Ama Lily yaklaştığında o kapı ansızın ilginçleşti, Bay Rosedale'in iri bedeni kapıyı doldurmuş, hatta işgal etmişti, çevrenin basitliği adamı daha da genişletmiş gibiydi.

Rosedale'i gören Lily karşı koyamadığı bir zafer duygusuyla titredi. Tesadüfen karşılaşmalarından bir-iki gün sonra Rosedale arayıp rahatsızlığının geçip geçmediğini sormuştu, ama o günden sonra Lily onu ne görmüş ne de bir haber almıştı, adamın görünmemesi uzak durmak, Lily'yi bir kez daha hayatından çıkarmak için giriştiği mücadeledenin işareti gibiydi. Eğer bu doğruysa Rosedale'in geri gelişi, mücadelesinde başarısız olduğunun kanıtıydı, çünkü Lily onun zamanını yararsız, duygusal cilveleşmelerle geçirecek biri olmadığını biliyordu. Çok meşguldü, çok pratikti, hepsinden öte böyle yararsız yan uğraşlara dalamayacak kadar kendi gelişimiyle meşguldü.

Demet demet kuru otların, duygusal olayların rengi solmuş çelik gravürlerinin yer aldığı tavuskuşu mavisi salonda gizleyemediği bir tiksintiyle çevresine bakındı Rosedale, üzerinde bir Rogers biblosunun durduğu tozlu konsola şapkasını istemeyerek bıraktı.

Lily gül ağacından, pelüslü kanepelerden birine oturdu, Rosedale ise yakasından kat kat taşan pembe etini kaşındıran kolalı bir örtüyle kaplanmış sallanan koltuğa bıraktı kendini.

"Aman Tanrım! Burada kalamazsınız!" diye bağırdı.

Bunu duyan Lily gülümsedi. "Kalabileceğime emin değilim; ama masraflarımın üzerinden dikkatle geçtim, idare edebileceğimi sanıyorum."

"İdare edebilmek mi? Ben öyle demek istemedim – burası size göre bir yer değil!"

"Ama ben öyle demek istedim, çünkü bir haftadır işsizim."

"İşsizim, işsizim! Ne biçim konuşma bu! Sizin çalışmak zorunda olmanız düşüncesi çok saçma." Bu cümleler

ağzından kesik kesik, fırlarcasına çıkmıştı, sanki içindeki bir öfke kraterinden fışkırıyorlardı. "Maskaralık bu, saçma sapan bir maskaralık," diye yineledi Rosedale, gözlerini iki pencerenin arasındaki lekeli aynada yansıyan odanın görüntüsüne dikmişti.

Lily onun uyarılarını gülümseyerek dinliyordu. "Neden kendimi bir istisna olarak göreyim ki?" diye başladı.

"Çünkü öylesiniz; bu yüzden, böyle bir yerde bulunmanız korkunç bir rezalet. Bundan söz ederken sakın olmuyorum."

Lily onu hiç böyle, her zamanki düzgün tarzının tamamen dışında konuşurken görmemişti; Rosedale'in duygularıyla böyle beceriksizce mücadele etmesi Lily'nin içine dokundu neredeyse.

Rosedale yerinden öyle bir fırladı ki oturduğu sallanır koltuğun çubukları titreşti. Gelip Lily'nin karşısına dikildi.

"Bana bakın Bayan Lily. Gelecek hafta Avrupa'ya gidiyorum, birkaç aylığına Paris'te ve Londra'da olacağım, sizi bu durumda bırakamam. Yapamam bunu. Biliyorum, beni ilgilendirmez ama... zaten bunu bana yeterince hissettirdiniz; ama şimdi eskisinden daha kötü durumdasınız, birinden yardım istemek zorunda olduğunuzu anlamalısınız. Geçen gün bana Trenor'a borcunuz olduğundan söz ettiniz. Ne demek istediğinizi biliyorum; bu konudaki duygularınızdan dolayı size saygı da duyuyorum."

Lily'nin solgun yüzü şaşkınlıkla kızardı; ama sözünü kesmeden Rosedale heyecanla devam etti konuşmasına. "Trenor'a ödemeniz için size borç vereceğim ve ben... Yo, bakın, ben bitirene kadar sözümü kesmeyin lütfen. Şunu demek istiyorum, tam bir iş anlaşması olacak, iki erkek arasındaki gibi. Peki, ne dersiniz buna?"

Lily'nin yanakları, küçük düşme ve minnettarlığın birbirine karışmasıyla daha da kızardı; bu iki duygu, yanındaki beklenmedik yumuşaklıkta kendini belli etti.

"Sadece şunu: Gus Trenor da aynı böyle bir teklifte bulunmuştu; bir de ben bundan sonra en basit bir iş anlaşmasını bile anlayacağımdan emin değilim." Sözlerinin bir haksızlık mikrobunu barındırdığını fark edip daha da tatlı bir sesle, "Sizin iyiliğinizin değerini bilmiyor değilim," diye ekledi, "bunun için minnettarım. Ama aramızda bir iş anlaşması olması yine de olanaksız, çünkü Gus Trenor'a olan borcum ödendiğinde size verebileceğim bir güvence kalmayacak."

Rosedale bu sözü susarak karşıladı; kızın sesindeki kararlılığı hissetmişti, ama yine de bunun aralarındaki meseleyi kapatmasını kabullenemez gibiydi.

Sessizlik sürerken Lily onun kafasından geçenleri net olarak algıladı. Lily'nin çizdiği yolu değiştirmeyeceği konusunda ne kadar şaşkınlık duysa da ve nedenini ne kadar anlayamasa da Lily bu durumun Rosedale'in üzerindeki gücünü kesinlikle artırmaya yaradığını gördü. Lily'nin içindeki açıklanamayan vicdan huzursuzlukları ve direnişler, dış görünüşüne bir az bulunurluk, eşine rastlanmazlık veren narin hatları ve titiz tavırları kadar çekiciydi. Rosedale'in toplumdaki deneyimleri arttıkça Lily'nin benzersizliği onun gözünde daha da değer kazanıyordu, uzun zamandır imrenerek baktığı bir objenin tasarımındaki ve niteliğindeki küçük farklılıkları ayırt etmeyi öğrenmiş bir koleksiyoner gibiydi.

Bütün bunları sezen Lily onun kendisiyle evlenmeye hazır olduğunu anladı, tek koşulu Bayan Dorset'le barışmasıydı; bu konuda baştan çıkarılmaya direnecek gibi

değildi Lily, çünkü Rosedale'e duyduğu hoşlanmazlığı, gelişen koşullar yavaş yavaş kırmaktaydı. Gerçi hoşlanmazlığı sürüyordu; ne var ki Rosedale'deki hafifletici nitelikleri –maddi hırslarının sert kabuğunu kırmaya çalışır gibi görünen belli ölçüde bir nezaketi, pek umarsız bir duygusal sadakati– sezdikçe bu hoşlanmazlık yer yer yumuşuyordu.

Kızın gözlerinde artık gitmesi gerektiğini okuyan Rosedale, elini uzatırken bu ifade edemediği çelişki hareketlerinden belli oluyordu.

"Bana izin verseniz sizi bütün bunların dışına çıkarırdım, sizi öyle bir yere koyardım ki ayaklarınızın altında paspas olurlardı!" dedi; Rosedale'in bu yeni tutkusunun eski değer yargılarını değiştirmediğini görmek Lily'ye tuhaf geldi.

Lily o gece uyku ilacı almadı. Uyanık yatıp Rosedale'in ziyaretinin düşürdüğü çiğ ışıktaki durumunu gözden geçirdi. Rosedale'in yenilemeye pek hevesli görüldüğü teklifi geri çevirmekle onu ahlaki hayatın kalıplaşmış davranışları denebilecek şu soyut onur kavramlarından birine kurban etmiş olmuyor muydu Lily? Kendisini yargılamadan infaz etmiş olan bir toplum düzenine hangi borcu vardı? Kendini savunmasına asla izin verilmemişti; suçlu bulunduğu konuda masumdu; mahkûmiyetinin kurallara aykırılığı, kaybettiği haklarının yeniden elde edilmesinde kullanılacak kural dışı yöntemleri de haklı gösterebilirdi. Bertha Dorset kendini kurtarmak için açıkça yalan söyleyerek onu mahvetmekten çekinmemişti; tesadüfün karşısına çıkardığı olgulardan çıkar sağlamakta neden tereddüt etsindi Lily? Ne de olsa böyle bir hareketin

utancının yarısı işin içindeki kişiye aitti. Şantaj denilince akıl dışı oluyordu; ama kimseye zarar vermeyeceği, bu sayede yeniden kazanılacak hakların daha önce adil olmayan bir biçimde kaybedilmiş olduğu açıklanırsa, ancak şekilci biri bunu savunurken mazeret bulamazdı.

Lily'nin bu konuda aklına gelen kanıtlar, kişisel durumundan kaynaklanan o eski ve yanıtsız iddialardı: İncinmişlik duygusu, başarısızlık duygusu, toplumun bencilce dayatıcılığına karşı duyulan ve adil bir fırsat tanınmasına yönelik tutkulu arzu. Hayatını yeni koşullarla yeniden kurmak, işçilerin arasında işçi olmak, dünyasının yanı başından lüksün ve zevkin umursamadan geçip gitmesine göz yummak için gerekli olan beceriye de ruhsal sebata da sahip olmadığını deneyimleriyle öğrenmişti. Bu yetersizlik için kendini fazla suçlayamıyordu, belki de sandığından daha az suçlanmalıydı. Kalıtımsal eğilimler erkenden aldığı eğitimle birleşerek Lily'yi şimdiki son derece özel ürün haline getirmişti: Kayadan koparılan deniz anemonu ne kadar umarsızsa o da kendi dar sınırları dışında o derece umarsız bir organizmaydı. Süslemek ve zevk vermek üzere biçimlendirilmişti; doğa gül yaprağının kenarını başka ne amaçla yuvarlar, sinekkuşunun göğsünü renklendirirdi? Salt süsleme görevinin insanlar arasında doğada olduğundan daha kolayca ve daha uyumlu biçimde yerine getiriliyor olması Lily'nin suçu muydu? Ya maddi ihtiyaçlarla ya da karmaşık ahlaki ve vicdani kaygılarla köstekleniyor olması?

Bu sonuncular, uyanık kaldığı uzun gecelerde Lily'nin göğsünde çarpışan iki düşman güçtü; ertesi sabah uyanıldığında hangisinin galip geldiğini bilemedi. Yapay yoldan sağlanan dinlenmeyle geçirdiği birkaç geceden sonra

bu uykusuz gece onu bitkin düşürmüştü; yorgunluğun her şeyi çarpıtan ışığında geleceği önünde kurşuni renkte, bitmez tükenmez ve ıssız bir görünümle uzanıyordu.

Geç saatlere kadar yatakta kaldı, sevimli İrlandalı hizmetçinin kapının arasından uzattığı kahveyle sahanda yumurtayı istemedi, pansiyondaki tanıdık seslerden, sokaktaki bağırışlardan ve gürültüden tiksindi. Boş geçirdiği bir hafta pansiyon dünyasının bu küçük ağırlıklarını yeniden ve daha da ısrarla hatırlatmıştı ona; bir sahneyi ötekine, aradaki aracı göstermeden akıtacak gizli bir düzeneğe sahip olan öteki, konforlu dünyanın özlemini çekiyordu.

Sonunda kalkıp giyindi. Madam Regina'nın yanından ayrıldığından beri günlerini sokaklarda geçirmişti, kısmen pansiyondaki sıkıcı karmaşadan, kısmen de bedensel yorgunluğun uyumasına yardımcı olacağını umduğundan. Ama pansiyondan çıkınca nereye gideceğine karar veremedi; şapkaçının yanından ayrıldığından beri Gerty'den uzak durmuştu, başka bir yerde de kendisine kucak açılacağından emin değildi.

O sabah bir önceki güne hiç benzemiyordu. Soğuk kurşuni bir gökyüzü yağmuru haber veriyor, sert bir rüzgâr yerdeki tozları sokaklarda savuruyordu. Lily oturacak bir kuytu bulmayı umarak Beşinci Cadde'den geçip Park'a doğru yürüdü; ama rüzgârda üşüdü, ağaçların savrulan dallarının altında bir saat yürüdükten sonra gitgide artan yorgunluğuna teslim oldu, 59. Sokak'taki küçük bir restorana sığındı. Aç değildi, öğle yemeğini atlamayı düşünüyordu; ama eve dönemeyecek kadar bitkindi, camdan içeri baktığında gördüğü beyaz masaların geniş açılı manzarası da pek çekiciydi.

Restoran kadınlar ve genç kızlarla doluydu, onun girdiğini fark etmediler, hepsi çaylarıyla pastalarını tüketmeye vermişlerdi kendilerini. Tiz seslerin vızıltısı alçak tavanda yansıyor, Lily'yi küçük bir sessizlik çemberinde bırakıyordu. Birden derin bir yalnızlık hissine kapıldı. Zaman kavramını yitirmişti, günlerdir hiç kimseyle konuşmamış gibi hissediyordu. Çevresindekilere göz gezdirdi, tanıdık bir bakış aradı, derdinin sezildiğini gösteren bir işaret. Ama çantaları ve not defterleri ve müzik rulolarıyla solgun benizli, meşgul kadınlar kendi işlerine dalmışlardı, yalnız oturanlar bile, çaylarını yudumlarken baskı taslaklarının üzerinden geçiyor, dergileri karıştırıyorlardı. Lily kocaman, engin bir meşguliyyetsizlik çölünde tek başınaydı.

Yanında getirdikleri haşlanmış istiridyelerle birlikte birkaç fincan çay içti, tekrar sokağa çıktığında zihni berraklaşmış, canlanmıştı. Restoranda otururken farkına varmadan kesin bir karar almış olduğunu şimdi anlıyordu. Bunu keşfetmesi, hemen bir faaliyet hayal etmesini sağladı: Koşa koşa eve dönmek için bir nedeni olduğunu düşünmek onu heyecanlandırmıştı. Bu duygunun verdiği keyfi uzatabilmek için yürümeye karar verdi; ama mesafe o kadar uzundu ki yürürken yoldaki saatlere sinirlenerek baktığının farkına vardı. İşsiz kaldıktan sonra, kendi haline bırakılınca ve kesin bir taleple karşılaşmayınca zamanın genel kabul görmüş bir tempoda ilerlemediğini keşfedip çok şaşırmıştı. Genellikle oyalanır zaman; ama tam onun yavaş geçtiğine inanmışken birden çılgınca, mantıksızca koşmaya başlar.

Eve varınca henüz erken olduğunu, planını yürürlüğe koymadan önce oturup birkaç dakika dinlenecek kadar

zamanı bulunduğunu gördü. Bu gecikme onun kararlılığını pek zayıflatmadı. İçinde biriktirdiği azimlilik, onu hem korkutuyor hem de kamçıliyordu. Tahmin ettiğinden daha kolay olacağını görüyordu, çok daha kolay.

Saat beşte kalktı, bavulunu açtı, mühürlü bir paket alıp elbisesinin göğsüne soktu. O pakete dokunması bile sinirini bozmamıştı, oysa neredeyse inanmıştı böyle olacağına. Sanki niyetini sıkı bir biçimde uygulamaya koyması en sonunda ince duyarlılıklarını uyuşturmuş ve Lily sağlam bir kayıtsızlık zırhına bürünmüş gibiydi.

Gitmek üzere bir kez daha giyindi, kapısını kilitleyip dışarı çıktı. Kaldırıma ayak bastığında hâlâ akşam olmamıştı, ama gökyüzü yağmur yağacak gibi kararmıştı, sokak boyunca sıralanan zemin kattaki dükkânlardan uzanan tabelalar soğuk rüzgârda sallanıyordu. Beşinci Cadde'ye varınca ağır ağır kuzeye doğru ilerlemeye devam etti. Saat beşten sonra evde olacağını bilecek kadar aşınaydı Bayan Dorset'in alışkanlıklarına. Ama konuk kabul etmeyebilirdi, özellikle de bu kadar istenmedik bir konuğu, üstelik özel talimatlar vererek kendini bu konuga karşı korumuş da olabilirdi; ancak Lily bir pusula yazmıştı, adını vererek onu yukarı yollamayı düşünüyordu, böylece içeri alınacağını tahmin ediyordu.

Akşamın serin havasında hızlı bir yürüyüşün sinirlerini yatıştıracağını düşünerek Bayan Dorset'in evine gitmekte acele etmemişti; ama aslında sakinleştirilmeye hiç ihtiyaç duymuyordu. Durumu soğukkanlılıkla ve bocalamadan değerlendirebiliyordu.

Ellinci Sokak'a ulaştığında birden bulutlar çatladı, buz gibi bir yağmur yüzünü kamçıladi. Şemsiyesi yoktu, incecik baharlık elbisesi bir anda sıırıslıslam oldu. Hedefine

varmasına daha yarım mil vardı, sokağı geçip Madison Bulvarı'na çıkmaya ve tramvaya binmeye karar verdi. Yan sokağa sapınca bulanık bir anı canlandı kafasında. Çiçek açan sıra sıra ağaçlar, tuğla ve kireçtaşından yapılma yeni binaların cepheleri, balkonlarında saksılar olan Kral George dönemi tarzındaki alçak bina bir araya gelip tanıdık bir sahne oluşturmuştu. İki yıl önce o eylül gününde Selden'le yürüdüğü sokaktı bu, birlikte girdikleri kapının eşiği birkaç metre ilerideydi. Bunu hatırlaması bir sürü uyuşmuş duygulanmayı serbest bıraktı; özlemler, pişmanlıklar, hayaller, kalbinin tanıdığı tek ilkbaharın zonklayan kara düşünceleri. Böyle bir iş için Selden'in evinin önünden geçmesi çok tuhaftı. Kendi hareketini onun gözüyle görür gibi oldu Lily; Selden'in de bu olayla ilişkili olması, amacına ulaşmak için onun adını kullanmak zorunda kalması, Selden'in geçmişindeki bir sırdan yararlanarak kazanç sağlaması genç kızın kanını utançla dondurdu. İlk günkü konuşmalarından bu yana ne kadar uzun bir yol yürümüştü Lily! O zaman bile ayakları şu anda yürümekte olduğu yola basmıştı, o zaman bile Selden'in uzattığı eli tutmaktan kaçınmıştı.

Üzerine bastıran bu anılar Selden'in sözde soğukluğuna karşı duyduğu bütün öfkeyi alıp götürdü. İki kez kıza yardıma hazır olmuştu Selden –kendi dediği gibi, onu severek yardıma–, üçüncü seferde kızı yüzüstü bırakmış gibi göründüyse Lily kendinden başka kimi suçlayabilirdi ki? Eh, hayatının o bölümü geçmişte kalmıştı; aklının neden hâlâ o günlere takılı kaldığını anlamıyordu. Ama Selden'i görmek için duyduğu ani arzu geçmedi; Selden'in evinin karşısında dururken açlığa dönüştü. Yağmurla yıkanan sokak karanlık ve ıssızdı. Lily,

Selden'in sakın odasını, kitap raflarını, şöminedeki ateşi gözünde canlandırdı. Başını kaldırıp bakınca penceresinde ışık gördü; karşı kaldırıma geçip Selden'in oturduğu binaya girdi.

12. Bölüm

Kitaplık tam düşündüğü gibiydi. Yeşil siperlikli lambalar çöken alacakaranlıkta huzurlu ışık halkaları çiziyor, şöminede küçük bir ateş yanıyordu, Lily içeri girince Selden ateşin yanındaki koltuğunu onu karşılamak üzere kenara itmişti.

Şaşırdığını belli etmeyen Selden sessizce durmuş, kızın konuşmasını beklemişti, Lily ise anıların hücumuyla eşikte bir an kalmıştı.

Dekor değişmemişti. Selden'in *La Bruyere* kitabını aldığı rafı tanıdı Lily, kendisi o değerli cildi incelerken Selden'in dayandığı koltuğun eprimiş kolçağını da. Ama o gün zengin eylül ışığı odayı doldurmuş, onu dış dünyanın bir parçası gibi göstermişti; şimdiyse siperlikli lambalar ve yanan şömine odayı sokağa çöken karanlıktan koparıyor, içeriye tatlı bir mahremiyet havası veriyordu.

Selden'in sessizliğinin altında gizlenen şaşkınlığı anlamaya başlayan Lily ona döndü ve "Ayrılış şeklimize üzüldüğümü söylemek için geldim," dedi. "O gün Bayan Hatch'in yanında kalırken size söylediklerime."

Bu sözler kendiliğinden gelmişti dudaklarına. Merdivenleri çıkarken bile ziyareti için bir bahane uydurmayı düşünmemişti, ama şimdi aralarındaki yanlış anlama bulutunu dağıtmak için derin bir arzu duyuyordu.

Selden onun bakışını gülümseyerek yanıtladı. "Ben de üzgünüm o şekilde ayrıldığımıza, ama işin o hale gelmesinin benim yüzümden olmadığına emin değilim. Bereket, girdiğim riski önceden tahmin etmiştim."

"Yani aslında hiç umurunuzda değil miydi?" diye atıldı Lily eski alaycılığından bir izle.

"Yani sonuçlarına hazırlıklıydım," diye düzeltti Selden, sesi keyifliydi. "Ama bunları sonra konuşalım. Gelin ateşin yanına oturun. Sırtınıza bir yastık koymama izin verirseniz şu koltuğa oturmanızı öneririm."

Selden konuşurken Lily odanın ortasına yürümüştü, yazı masasının yanında durdu, masa lambasının yukarı vuran ışığı genç kızın narin, zayıf yüzünün solgunluğunu abartılı gölgelerle doldurdu.

"Yorgun görünüyorsunuz, oturun lütfen," diye yineledi Selden nazikçe.

Lily söylenenleri duymamış gibiydi. "Sizi gördükten hemen sonra Bayan Hatch'in yanından ayrıldığımı bilmenizi istedim," dedi, itiraflarına devam edercesine.

"Evet, evet, biliyorum," dedi Selden, huzursuzluğu artıyordu.

"Bunu siz söylediğiniz için yaptım. Siz gelmeden önce orada kalmamın mümkün olamayacağını anlamaya başlamıştım zaten, sizin söylediğiniz nedenler yüzünden; ama bunu itiraf etmek istemiyordum; sizin ne demek istediğinizi anladığımı size belli etmek istememiştim."

“Ah, sizin doğru yolu bulacağınıza güvenebilirdim, işgüzarlığımı yüzüme vurmayın.”

Lily’nin sinirleri daha sağlam olsaydı Selden’in se-
sindeki rahatlıkta, anlaşılacak için kendisinin kapıldığı
arzunun yarattığı o sıkıntılı anı atlatma çabasını sezerdi.
Lily’ye konunun tam can alıcı yerinde bulunduğu duygu-
sunu veren, zihninin olağanüstü berrak olduğu o durum-
da, birisinin geleneksel kelime oyunlarına ve kaçamakla-
ra başvurmayı gerekli görmesi inanılmaz geliyordu.

“Öyle değildi, nankör değildim ben,” diye ısrar etti
Lily. Ama ansızın kendini ifade edemez oldu, boğazına
bir şey takıldı, iki damla gözyaşı gözlerinden yavaşça yu-
varlandı.

Selden ona yaklaşıp elini tuttu. “Çok yorgunsunuz.
Neden oturup sizi rahat ettirmeme izin vermiyorsunuz?”

Kızı ateşin yanındaki koltuğa götürdü, sırtına bir yas-
tık koydu.

“Şimdi de biraz çay yapayım size; bilirsiniz her zaman
bu kadar konukseverlik yapabilecek durumdayım.”

Lily başını iki yana salladı, iki damla gözyaşı daha aktı
gözlerinden. Kolayca ağlayan biri değildi, konuşacak ka-
dar kendini toparlayamasa da eski alışkanlığıyla kendine
hâkim olabildi.

“Suyu beş dakikada kaynamaya ikna edebilirim,” dedi
Selden, somurtan bir çocukla konuşur gibi.

Bu sözler Lily’nin zihninde eskide kalan o öğle son-
rasının imgesini canlandırdı, çay masasının başında otu-
rup şakalaşarak Lily’nin geleceğinden konuşmuşlardı. O
günün, hayatındaki bütün olaylardan çok daha uzakta
göründüğü günler olmuştu; yine de her zaman en küçük
ayrıntısına kadar gözünün önüne getirebiliyordu.

Eliyle itiraz etti Lily. "Hayır, çok çay içiyorum. Sakince oturmayı tercih ederim, birazdan gitmeliyim," diye ekledi, yarı şaşkın.

Selden onun yanından ayrılmadı, şömineye dayanmıştı. Tavrının dost rahatlığı altında sıkıntının izleri daha da belirginleşmeye başlamıştı. Lily kendiyile meşgul olduğundan bunu ilk başta fark etmemişti, ama artık aklını topladığından orada bulunuşunun genç adamı sıkıntıya soktuğunu görüyordu. Böyle bir durum ancak duyguları hemen dışa vurarak kurtarılabilirdi ama Selden'de hâlâ böyle bir dürtü yoktu.

Eskiden olsa bunu keşfetmek Lily'yi rahatsız ederdi. Her hareketin temsil ettiği duyguyla titizlikle orantılı olması gereken, duyguların uluorta gösterilmesinin gösteriş sayılıp istenmediği o görgülü karşılık verme evresini çoktan arkada bırakmıştı Lily. Kendini Selden'in ruhundan sonsuza kadar dışlanmış görünce yalnızlık hissi katlanmış olarak geri döndü. Onun evine belli bir amacı olmadan gelmişti, salt onu görmeyi arzuladığı için gelmişti, ama içinde taşıdığı gizli umudun can çekişmekte olduğu belli olmuştu.

"Gitmeliyim," diye yineledi, koltuğundan kalkmaya davranarak. "Sizi uzun bir süre göremeyebilirim, Bellomont'taki sözlerinizi hiç unutmadığımı söylemek istedim size ve bazen onları hiç hatırlamıyor gibi görüldüysem de bana yardımcı oldular, hata yapmaktan alıkoydular; çoğu kişinin olduğumu sandıkları kişi olmamı engellediler."

Düşüncelerini düzene sokmaya çalıştıysa da sözcükler ağzından daha açık bir şekilde çıkamıyordu; bununla birlikte hayatını görünürde mahvolmaktan kurtarmayı

başardığını Selden'in anlamasını sağlamaya çalışmaksızın oradan ayrılamayacağını da hissediyordu.

Lily konuşurken Selden'in yüzü değişmişti. Tetikteymiş gibi görünen ifadesi, kişisel duygularını henüz katmasa da ılımlı bir anlayış gösterdiğini belli edecek şekilde değişmişti.

"Bunu bana anlatmanıza memnun oldum; ama benim sözlerim bir şeyi değiştirmedii. Değişiklik sizin kendi içinizde; her zaman da orada olacak. Ve orada bulunduğu için de insanların ne söylediklerine hiç aldırmamanız gerek; arkadaşlarınızın sizi hep anlayacaklarına güvenmelisiniz."

"Ah, böyle demeyin; bana söylediklerinizin bir değişiklik yaratmadığını söylemeyin. Böyle dersiniz beni dışarıda bırakmış oluyorsunuz; öteki insanların yanında bir başıma kalıyorum." Ayağa kalkıp Selden'in karşısında durmuştu; o anın kaçınılmazlığının esiri olmuştu. Selden'in yarıkutsal direncinin bilincinde değildi artık. Selden istese de istemese de ayrılmadan önce Lily onun kendisini tamamıyla tanımasını istiyordu.

Sesi güç kazandı, sözlerine devam ederken genç adamın gözlerine ciddiyetle baktı. "Bir ya da iki kez yaşadığım hayattan kaçmam için bana fırsat verdiniz, ben de reddettim; reddettim çünkü korkaktım. Sonra hatamı gördüm, daha önce beni tatmin etmiş olan şeylerin beni asla mutlu edemeyeceğini gördüm. Ama çok geçti; siz beni yargılamıştınız, anladım. Mutlu olmak için çok geçti, ama kaçırdıklarımı düşünerek yardım almam için çok geç değildi. Ben buna dayanarak yaşadım; şimdi elimden almayın bunu! En kötü anlarımda bile karanlıkta parlayan bir ışık gibiydi bu düşünce. Bazı kadınlar kendi

başlarına iyi olacak kadar güçlüdürler, ama ben sizin bana olan inancınıza muhtaçtım. Belki de büyük bir kışkırtılmaya karşı koyabilirdim, ama küçükler beni yıkarlardı. Sonra hatırladım, böyle bir hayatın beni asla tatmin edemeyeceğini söylemişsiniz, tatmin edebileceğini kendime itiraf ederken utandım. İşte bana bunu yaptınız, size bunun için teşekkür etmek istedim. Her zaman hatırladığımı size anlatmak istedim; ve çabaladığımı, çok çabaladığımı...”

Birden sustu. Gözlerine yeniden yaş dolmuştu, mendilini çıkarırken elbisesinin kıvrımlarının arasındaki pakete değdi eli. Yüzüne ateş bastı, sözcükleri dudaklarında dondu. Sonra Selden’in gözlerinin içine baktı, yeniden konuştuğunda sesi değişmişti.

“Çok çabaladım, ama hayat zor, ben de işe yaramazın biriyim. Bağımsız bir hayatım olduğu söylenemez. Hayat dediğim büyük makinenin sadece bir vidası ya da dişlisiyim, o makinenin dışına düşünce başka bir yerde işe yaramadığımı gördüm. İnsan sadece bir tek deliğe uyduğunu anlayınca ne yapabilir? Ya o deliğe geri dönmelidir ya da çöp kutusuna atılmalıdır. Çöp kutusunun nasıl bir yer olduğunu bilmezsiniz siz!”

Dudakları titreyerek gülümsedi, iki yıl önce o odada genç adamla paylaştığı sırları hatırlayınca dikkati dağılmıştı. O günlerde Percy Gryce’la evlenmeyi planlıyordu, ya şimdi neyi planlamaktaydı?

Selden’in esmer teninin altında yüzüne kan hücum ettiği görülüyordu, ama duygularını sadece tavrını daha da ciddileştirerek gösterdi.

“Bana anlatacak bir şeyiniz mi var? Evleniyor musunuz?” dedi birden.

Lily gözlerini kırpmadı, ama şaşkınlığı, akli karışarak kendini sorguladığı o gözlerin derinlerinde yavaş yavaş belirdi. Selden'in sorusunun ışığında, Lily acaba odaya girdiğinde kararımı zaten vermiş miydim diye düşünerek durakladı.

"Bana hep er ya da geç buna karar vermek zorunda olduğumu söylediniz!" dedi, hafifçe gülümseyerek.

"Şimdi verdiniz mi peki?"

"Vereceğim, yakında. Ama daha önce başka bir şey var." Yine sustu Lily, dudaklarına yerleşen gülümseme gibi sesinin de pürüzsüz çıkmasına çalışarak. "Veda etmem gereken biri var. Yo, siz değil –biz yeniden görüşeceğiz tabii– sizin tanıdığınız Lily Bart'a veda edeceğim. Bunca zamandır benimleydi, ama şimdi ayrılacağız, ben de onu size geri getirdim, burada bırakacağım. Şimdi ben buradan çıkıp giderken o benimle gelmeyecek. Onun sizin yanınızda kaldığını düşünmek hoşuma gidecek. Size sorun çıkarmaz, yer de kaplamaz."

Selden'e yaklaştı, gülümsemeye devam ederek elini uzattı. "Onun burada kalmasına izin verecek misiniz?" diye sordu.

Selden genç kızın elini tutunca Lily o elde, henüz dudaklarına yükselmemiş duyguların titreyişini hissetti. "Lily, size yardım edemez miyim?" dedi genç adam, heyecanla.

Lily'nin bakışları yumuşaktı. "Bir gün bana ne demiştiniz, hatırlıyor musunuz? Bana, sadece beni severek yardım edebileceğinizi söylemiştiniz. Eh işte, beni bir an sevdiniz ve bana yardımı oldu. Her zaman yardımı oldu. Ama o an geçti, onun geçmesine göz yuman bendim. Hayatımızı sürdürmek zorundayız. Hoşça kalın."

Elini genç adamın koluna dayadı, neredeyse vakarla bakiştılar, sanki ölüm yanı başlarındaydı. Gerçekten de aralarında ölü bir şey vardı: Lily'nin onda öldürdüğü ve artık canlandıramayacağı aşk. Ama aralarında yaşamakta olan bir şey de vardı, söndürülemeyen bir alev gibi Lily'nin içinde çırpınıyordu: Selden'in aşkının tutuşturduğu aşktı bu, kendi ruhunun Selden'in ruhuna beslediğı tutkuydu.

Onun ışığında başka her şey ufalıyor, Lily'nin uzağına düşüyordu. Lily artık gidip eski Lily'yi Selden'e bırakamayacağını anlıyordu; o eski Lily Selden'in yanında yaşayacak ama kendisinin olmayı sürdürecekti.

Selden elini bırakmamıştı, kötü şeyler olacağını sezmiş gibi kıza tuhaf bir duyguyla bakıyor, yüzünü araştırıyordu. Bulundukları durumun dış nedeni hem kendisi hem de Lily için artık tamamen silinmişti; Selden geçip giderken kendilerinin yüzlerindeki örtüyü kaldıran o nadir anlardan birini yaşadıklarını hissediyordu sadece.

"Lily," dedi alçak sesle, "böyle konuşmamalısınız. Ne yapacağınızı bilmeden sizi buradan gönderemem. Her şey değişebilir ama geçmez. Benim hayatımdan asla çıkamazsınız."

Lily'nin ona bakan gözlerinde anladığını gösteren bir ifade vardı. "Hayır," dedi, "şimdi anlıyorum bunu. Biz hep arkadaş kalalım. O zaman, ne olursa olsun kendimi güvende hissederim."

"Ne olursa olsun mu? Ne demek istiyorsunuz? Ne olacak ki?"

Lily sessizce arkasını döndü, şömineye doğru gitti.

"Şimdilik hiçbir şey. Ama çok üşüyorum, ben gitmeden önce şu ateş yakmanızı istiyorum."

Şöminenin önündeki halıda diz çöktü, ellerini közlere uzattı. Kızdaki bu ani değişikliğe bir anlam veremeyen Selden sepetten birkaç odun alıp ateşe attı. Atarken, kızın ellerinin arkadan vuran alevlerde ne kadar ince görüldüğünü fark etti. Elbisesinin bol hatları içinde bedeninin kıvrımlarının sertleştiğini de gördü; çok sonra, alevlerin kızıl oyununun kızın burun deliklerinin çukurlarını derinleştirdiğini, elmacık kemiklerinden gözlerine uzanan gölgelerin koyuluğunu nasıl yoğunlaştırdığını hatırlayacaktı. Lily orada öylece birkaç dakika sessizce kaldı; Selden o sessizliği bölmeye çekindi. Lily ayağa kalktığı anda Selden onun elbisesinin altından bir şey çıkarıp ateşe attığını görür gibi oldu; ama o sırada o harekete pek dikkat etmedi. Melekeleri donmuş gibiydi, büyüü bozacak sözcükleri arıyordu hâlâ. Lily onun yanına gitti, ellerini omuzlarına dayadı. “Hoşça kalın,” dedi, Selden ona doğru eğilirken de dudaklarını onun alnına değdirdi.

13. Bölüm

Sokak lambaları yanmıştı, ama yağmur dinmişti, gökyüzünün üst tabakalarındaki ışık bir an canlandı. Lily etrafının farkına varmadan yürümeye devam etti. Hayattaki esrik anlarda olduğu gibi nereye bastığını bilmeden yürüyordu hâlâ. Ama giderek aklı başına geldi, ayaklarının altındaki tatsız kaldırımını hissetti. Bitkinliği daha da artarak geri geldi, bir an daha fazla yürüyemeyecek gibi oldu. 41. Sokak'la Beşinci Cadde'nin köşesine varmıştı ki Bryant Park'ta oturabileceği yerler olduğunu hatırladı.

Parka girdiğinde o hüznünlü eğlence alanı neredeyse ıssızdı, elektrikli bir sokak lambasının altındaki boş bir banka çökercesine oturdu. Şömine ateşinin sıcaklığı damarlarından çekilmişti; ıslak asfalttan yansıyan ve iliklerine işleyen o nemli ortamda daha fazla oturmaması gerektiğini düşündü. Ama irade gücünü son bir büyük çabada sarf etmiş gibiydi, enerjinin alışılmadık bir biçimde harcanmasını izleyen o tepki boşluğunda kaybolmuştu Lily. Hem evde kendisini bekleyen bir şey var mıydı? Kasvetli odasının sessizliğinden başka ne vardı? Yorgun sınırları en ahenksiz seslerden bile daha çok bozan gecenin

sessizliği; hem bu hem de yatağının başucundaki kloral şişesi. O karanlık manzarada görünen tek ışık, kloral düşüncesi idi. O ışığın uyuşturucu etkisine girdiğini hissediyordu bile. Ama o şişenin etkisini kaybetmekte olduğunu düşünmek canını sıkıyordu; onun yanına hemen gitmeye cesareti yoktu. Son zamanlarda o şişenin sağladığı uyku daha kesintili ve daha az derin olmuştu; ilacın etkisinden sıyrılıp bilincini sürekli koruduğu geceler vardı. Ya bütün uyuşturucuların etkisinin zamanla azaldığını söyledikleri gibi bu ilacın etkisi de azalırsa? Eczacının, dozu artırmaması yolundaki uyarısını hatırladı; o ilacın hesap edilemeyen, önceden bilinemeyen şeylere yol açabildiğini duymuştu. Uykusuz bir geceye dönmekten öylesine korkuyordu ki orada oyalandı, aşırı yorgunluğunun kloralın azalan gücünü takviye edeceğini umuyordu.

Artık gece olmuştu, 42. Sokak'taki trafiğin gürültüsü azalmaktaydı. Meydan karanlığa gömülürken banklarda oturanlar kalktılar ve dağıldılar; ama ara sıra evinin yolunu tutan biri Lily'nin oturduğu bankın önünden geçiyor, elektrik ışığının beyaz dairesinde bir an kapkara görünüp kayboluyordu. Önünden geçenlerden bir-iki tanesi o yalnız kadına merakla bakmak için adımlarını yavaşlattılar; ama Lily onların dikkatli gözlerinin pek farkında değildi.

Ansızın, geçenlerden biri, Lily'nin görüş açısıyla parlayan asfalt arasında sabit kaldı; başını kaldırınca genç bir kadının kendisine doğru eğildiğini gördü.

"Affedersiniz, hasta mısınız? Aaa, Bayan Bart bu!" diye bağırdı tanıdık gelen bir ses.

Lily kadına baktı. Kolunun altına bir bohça sıkıştırmış kılıksız bir genç kadındı. Yüzü, hastalığın ve aşırı çalışmanın sonucu olabilecek sağlıklı bir zarafete sahipti,

ama bu yüzün sıradan güzelliğini dudaklarının güçlü ve etli kavisi telafi ediyordu.

“Beni hatırlamadınız,” diye devam etti kadın, Lily’yi tanıdığı için zevkle aydınlanmıştı yüzü, “ama ben sizi nerede olsa tanırdım, sizi öyle çok düşündüm ki. Bizimkiler adınızı ezbere biliyor. Ben Bayan Farish’in kulübündeki kızlardan biriyim, ciğerlerimden hastalandığımda köye gitmeme yardımcı olmuştunuz. Adım Nettie Struther. O zaman Nettie Crane’di ama sanırım o adımı da hatırlamıyorsunuzdur.”

Evet: Lily hatırlamaya başlamıştı. Nettie Crane’in hastalığından tam zamanında kurtarılması, Gerty’nin hayır işlerine katıldığı günlerde en tatmin edici olaylardan biriydi. Kızın dağdaki bir sanatoryuma gitmesi için gerekli parayı sağlamıştı Lily. Kullandığı parayı Gus Trenor’dan almış olması ne kadar ironik geliyordu şimdi ona.

“Ah Bayan Bart, siz hastasınız. Kendinizi iyi hissedene kadar bana yaslanın.”

Kendisine destek olan o koldan yeniden güç kazanır gibi olduğunu hissetti Lily.

“Sadece yorgunum, bir şeyim yok,” dedi sesini ancak çıkarabilerek; sonra karşısındakinin gözlerindeki ürkek soruyu görünce, “Çok mutsuzum, derdim büyük,” diye ekledi, içinden gelerek.

“Sizin mi derdiniz büyük? Ben sizin hep çok iyi durumda olduğunuzu, her şeyin mükemmel olduğunu sanırdım. Bazen, kendimi gerçekten kötü hissettiğimde ve dünyanın neden bu kadar tuhaf bir düzeni olduğunu düşündüğümde sizin hep çok hoş vakit geçirdiğinizi hatırlardım, bu da bana bir yerlerde yine de bir adalet bulunduğunu gösterir gibiydi. Ama burada bu

kadar oturmamalısınız, korkunç nemli burası. Biraz yürüyeblecek kadar gücünüz var mı acaba?" deyip sustu kadın.

"Evet, evet, eve gitmeliyim," diye mırıldandı Lily, yerinden kalkarak.

Gözlerini yanındaki sıska, perişan kılıklı kadına dikti. Nettie Crane'i tanıdığına kansız ana babadan doğmuş, aşırı çalışmanın mutsuz kurbanlarından biriydi; toplumun reddettiği hayatın gereksiz parçalarından biriydi, Lily'nin daha geçenlerde dehşet duyduğunu söylediği yığına zamanından önce süpürülüp atılacaktı. Ama şimdi Nettie Struther'in narin bedeni umutla ve enerjiyle doluydu; onu nasıl bir gelecek beklerse beklesin, mücadele etmeden o reddedilmişler yığına fırlatılacak değildi.

"Sizi gördüğüme çok memnun oldum," diye devam etti Lily, titreyen dudaklarıyla gülümsemeye çalışarak. "Şimdi sıra bende, ben sizin mutlu olduğunuzu düşünüyorum, dünya bana da daha adil görünecek."

"Ah, ama sizi bu durumda bırakamam tek başınıza gidemezsiniz eve. Ben de sizinle gelemem!" Nettie Struther birden hatırlayıp sızlandı. "Bakın, kocam gece vardiyasında, kendisi teknisyendir, bebeğimi bıraktığım hanım da saat yedide kocasının yemeğini vermek için üst kata çıkmak zorunda. Bebeğim olduğunu söylememiştim, değil mi? Öbürsü gün dört aylık oluyor, ona bakınca benim hayatım boyunca bir gün bile hasta olmadığımı sanırsınız. Size bebeği göstermeyi çok isterim Bayan Bart, bu yolun aşağısında oturuyoruz, üç sokak ötede." Gözlerini bir an Lily'nin yüzüne çevirdi, sonra birden cesaretlenip, "Neden hemen tramvaya binip bana gelmiyorsunuz, o arada ben de bebeğin yemeğini hazırlarım, ha?" dedi.

“Mutfağımız sıcaktır, dinlenebilirsiniz orada, bebek uyur uyumaz da sizi evinize götürürüm.”

Mutfak gerçekten de sıcaktı, Nettie Struther kibritle masanın yukarısındaki gaz lambasını yakıp alevi parlayınca Lily oranın olağanüstü küçük ve pırıl pırıl olduğunu gördü. Demir sobada yanan ateş iki tarafından görünüyor, sobanın yakınındaki beşikte yatan bebek, hâlâ uyku mahmuru olan yüzüne tedirginleşmekte olduğunu yansıtmaya çalışıyordu.

Yavrusuna kavuşmasının heyecanını yaşayıp yanına geç döndüğü için Lily’den anlaşılması zor sözcüklerle özür diledikten sonra Nettie bebeği beşiğine yatırdı ve Bayan Bart’ı çekinerek ateşin yanındaki sallanır koltuğa davet etti.

“Bizim de salonumuz var,” diye açıkladı mazur görülebilecek bir gururla, “ama sanırım burası daha sıcak, hem ben bebeğin mamasını verirken sizin yalnız kalmanızı istemem.”

Lily’nin ona mutfaktaki sevimli ateşin yanında kalmayı tercih ettiğini söylemesinden sonra Bayan Struther bebeğin biberonunu hazırlamaya girişti, sonra da bebeğin sabırsız ağzına dayadı biberonu; bebek mamasını yerken annesi de güler yüzle konuğunun yanına oturdu.

“Bir yudum kahve ısıtmamı istemediğinizden emin misiniz Bayan Bart? Bebeğin taze sütünden kaldı biraz. Ama belki de sakince oturup biraz dinlenmelisiniz. Burada olmanız ne kadar hoş. Bunu o kadar çok düşündüm ki gerçekleştiğine inanamıyorum. George’a hep, ‘Keşke Bayan Bart beni şimdi görebilse,’ derdim, gazetelerde adınızı arardım, neler yaptığınızı konuşurduk, giydiğiniz elbiselerin anlatıldığı satırları okurduk. Uzun

zamandır görmedim adınızı ama, hastalandığınızdan korkmaya başladım, öyle endişelendim ki George, 'bunu düşünüp durursan hastalanacaksın,' dedi." Anımsayınca gülümsedi. "Eh, yeniden hasta olmamalıyım, bu bir gerçek; son gelen nöbet neredeyse işimi bitiriyordu. Siz beni o sefer gönderdiğinizde geriye canlı dönebileceğimi hiç sanmıyordum, hem umurumda da değildi. Çünkü o zaman ne George'dan haberim vardı ne de bebekten."

Çocuğun kabarcıklar çıkan ağzındaki biberonu düzeltmek için ayağa kalktı.

"Canım benim, bu ne acele! Anneciği mamasını geç verdi diye kızdı mı? Marry Anto'nette, öyle çağırıyoruz onu; Garden'deki oyunda gördüğümüz Fransa kraliçesi gibi. George'a bu oyuncu bana Bayan Bart'ı hatırlatıyor demiştim, o adı koymak da o zaman geldi aklıma... Evleneceğimi hiç düşünmezdim, kendi adıma çalışmaya da asla cesaret edemezdim."

Yeniden sustu, Lily'nin gözlerindeki teşvik eden bakışı görünce solgun teni kızararak devam etti: "Siz beni gönderdiğinizde sadece hasta değildim, çok da mutsuzdum. Çalıştığım yerde bir beyefendiyle tanışmıştım. Bilmem hatırlar mısınız, büyük bir ithalat şirketinde daktiloydum. Ve, işte, evleneceğimizi düşünüyordum; altı aydır birlikteydik, annesinin nişan yüzüğünü vermişti bana. Ama sanırım benim için fazla havalıydı, şirket adına seyahate çıkardı, dünyayı tanımıştı. Çalışan kızlarla sizinle ilgilenildiği gibi ilgilenilmez, onlar da kendilerini idare etmeyi her zaman bilemezler. Ben de bilmezdim... Çekip gidince ve mektup yazmayınca neredeyse ölecektim...

İşte o zaman hastalandım, her şeyin sonunun geldiğini sandım. Siz beni göndermeseydiniz öyle de olacaktı. Ama

iyileştiğimi anlayınca kendime rağmen cesaretlendim. Sonra, eve dönünce George gelip bana evlenme teklif etti. Önce yapamam sandım, çünkü birlikte büyümüştük, hakkımdaki her şeyi bildiğini biliyordum. Ama bir süre sonra bunun işleri kolaylaştırdığını gördüm. Başka bir erkeğe asla anlatamazdım, anlatmadan da kimseyle evlenemezdim; ama George beni olduğum gibi kabul edecek kadar seviyorsa o zaman neden yeniden başlamayayım dedim, başladım da.”

İşıldayan yüzünü çocuktan kaldırıncı zaferinin gücü çevresine yansıdı. “Aman Tanrım, siz orada öyle bitkin otururken ben kendimden bu kadar söz etmemeliydim. Ama burada bulunmanız o kadar hoş ki, bana ne kadar yardımcı olduğunuzu da bilmenizi istedim.” Bebeğin karnı doymuş, mutlu bir halde kendini salmıştı, Bayan Struther biberonu bırakmak için yavaşça ayağa kalktı. Sonra gelip Bayan Bart’ın önünde durdu.

“Keşke ben *size* yardım edebilseydim, ama sanırım elimden hiçbir şey gelmez,” diye mırıldandı, dalgın dalgın.

Lily yanıt vermedi, gülümseyerek kalktı, kollarını uzattı; onun ne istediğini anlayan anne bebeği Lily’nin kollarına verdi.

Alıştığı yerden alındığını hisseden bebek önce içgüdüsel olarak direnmek istedi; ama hazmin yatıştırıcı etkileri sürüyordu hâlâ, Lily o yumuşacık yükün göğsüne gömüldüğünü hissetti. Bebeğin güvende olduğuna inanması Lily’nin içini ısıttı, hayatın geri döndüğünü hissetti, bebeğin üzerine eğildi, pembe bir lekeye benzeyen o küçük yüze, gözlerindeki anlamsız berraklığa, açılıp kapanan parmakların sarmaşık filizini andıran belirsiz hareketlerine merakla baktı. İlk başta kucağındaki yük pembe bir

bulut ya da kuştüyü yığını kadar hafif geldi, ama tuttukça ağırlığı arttı, çöktü, Lily'nin içine tuhaf bir güçsüzlük duygusuyla daldı, sanki çocuk içine nüfuz etmiş ve kendisinin bir parçası olmuştu.

Lily başını kaldırınca Nettie'nin tatlılıkla, heyecanla kendisine baktığını gördü.

"Büyüyüp de sizin gibi biri olması çok hoş olmaz mıydı? Biliyorum, elbette asla mümkün değil, ama anneler çocukları için hep en olmayacak hayalleri kurarlar."

Lily bir an çocuğu göğsüne bastırdı, sonra annesinin kucağına verdi.

"Böyle yapmamalı ama, sık sık gelip onu görmeye korkarım yoksa!" dedi gülümseyerek; sonra Bayan Struther'in kendisine eşlik etme ısrarlarına karşı koyup yakında tekrar geleceğine ve George'la tanışacağına, bebeği banyo yaparken seyredeceğine söz vererek mutfaktan dışarı süzüldü, evin merdiveninden tek başına indi.

Sokağa ulaştığında kendini daha güçlü ve daha mutlu hissettiğini fark etti, bu küçük olay ona iyi gelmişti. Ara sıra yaptığı hayırseverliğin sonuçlarıyla ilk kez karşılaşyordu, insan kardeşliğinin bu şaşırtıcı duygusu Lily'nin yüreğindeki ölümcül soğukluğu gidermişti.

Kendi kapısına gelene kadar yalnızlığının daha da derinleşmiş olduğunu hissetmedi. Saat yediyi geçmişti, zemin kattan gelen ışık ve koku pansiyonda akşam yemeğine oturulmuş olduğunu belli ediyordu. Telaşla odasına çıktı, gazı açtı, giyinmeye başladı. Kendini daha fazla şımartmak, bulunduğu ortam yemeği tatsızlaştırırsa da aç kalmak istemiyordu. Madem kaderi bir pansiyonda yaşamaktı, hayatın koşullarına uyacaktı. Yemek odasının

sıcağına ve ışığına adım attığında yemeğin neredeyse sona erdiğini görüp memnun oldu yine de.

Odasına döndüğünde aniden hummalı bir faaliyete girişti. Haftalardır, eşyasını düzene koyamayacak kadar halsiz ve kayıtsızdı, ama şimdi çekmecelerinin ve gardırobunun içini sistemli bir çabayla incelemeye koyuldu. Birkaç güzel elbisesi kalmıştı –Sabrina’daki ve Londra’daki son görkemli döneminin kalıntıları– ama hizmetçisine yol vermesi gerektiğinde, atacağı giysilerin büyük bölümünü kadına bağışlamıştı. Kalanlar, yeniliklerini kaybetmiş olsalar da hâlâ düzgün hatlarını, usta sanatçının başarılı ve zengin çalışmasını koruyorlardı, Lily onları yatağının üzerine yayarken o elbiselerle yer aldığı sahneleri görür gibi oldu. Elbiselerin her bir kıvrımında bir anı vardı: Dantelin her dökümü, işlemelerin her parıltısı sanki Lily’nin geçmişinin kayıtlarındaki bir harfti. Eski yaşamının atmosferinin kendisini sarıp sarmaladığını görmek şaşırttı onu. Ama ne de olsa öyle bir hayat için yaratılmıştı Lily: İçinde beliren her bir eğilim dikkatle o hayata yönlendirilmişti, bütün ilgilerini ve faaliyetlerini onun çevresinde toplayacak şekilde eğitilmişti. Sergilenmek amacıyla yetiştirilmiş nadir bir çiçek gibiydi Lily, bütün goncalarının koparıldığı, geriye sadece güzelliğini taçlandıran bölümünün kaldığı bir çiçektir.

En sonunda sandığının dibinden çıkardığı bir öbek beyaz kumaş kollarına yığıldı. Bry’ların evindeki *tablo*’da giydiği Reynolds elbisesiydi bu. Onu birine vermek elinden gelmemişti, ama o geceden sonra görmemişti de, uzun esnek kıvrımlarını silkelerken etrafa yayılan menekşe kokusu ona Selden’le birlikte yanında durduğu ve

kaderine isyan ettiği, kenarı çiçekli çeşmeden gelir gibiydi. Lily elbiseleri birer birer yerine koydu, her biriyle birlikte bir parça da ışık bıraktı, bir kahkaha, zevkin pembe kıyılarından kopup gelen bir esinti. Lily hâlâ gergindi, kolayca etkilenebiliyordu, geçmişle ilgili her ima sinirlerini uzun uzun geriyordu.

Reynolds elbisesini içine koyup sandığını kapatmıştı ki kapının tıklatıldığını duydu, İrlandalı hizmetçinin kırmızı eli içeriye gecikmiş bir mektup fırlattı. Onu alıp ışığa tutan Lily zarfın sol üst köşesindeki adresi hayretle okudu. Halasının avukatlarından gelen resmi bir mektuptu, belirlenmiş günden önce hangi beklenmedik gelişmenin onların sessizliğini bozduğunu merak etti. Zarfı açınca içinden fırlayan bir çek yere düştü. Onu almak için yere eğildiğinde yüzüne kan hücum etti. Çek, Bayan Peniston'un ona bıraktığı miras kadardı, ekindeki mektup da vasiyetin hükümlerini yerine getiren memurlar miras işlerini tahmin ettiklerinden daha kısa sürede çözümledikleri için ödemelerin daha erken bir tarihe alındığını bildiriyordu.

Lily yatağının ayakucundaki yazı masasının yanına oturdu, çeki masaya koydu ve soğuk, resmi bir elden çıkmış *on bin dolar* yazısını üst üste okudu. On ay önce bu miktar yoksulluk çukurunu temsil ederdi; ama Lily'nin değer ölçüleri o arada değişmişti ve şimdi o yazının her kıvrımında zenginlik imgeleri belirliyordu. Çeke bakarken o imgelerin pırıltısının beynine tırmandığını hissetti, bir süre sonra yazı masasının kapağını kaldırdı ve o sihirli formülü sakladı. O beş rakam gözlerinin önünde dans etmeden düşünmek daha kolaydı ve uyumadan önce düşüneceği çok şey vardı.

Çek defterini açtı ve tıpkı Bellomont'ta, Percy Gryce'la evlenmeye karar verdiği gece uykusunu kaçıranlar gibi tedirgin edici hesaplara daldı. Yoksulluk muhasebe kayıtlarını basitleştirir, Lily'nin mali durumu da eskisinden daha kolay saptanabiliyordu; ama henüz parasını kontrol etmeyi öğrenememişti. Emporium'daki geçici lüks yaşamı sırasında yine müsriflik alışkanlığına dönmüştü, ki kısıtlı bütçesi hâlâ zarar görüyordu bundan. Çek defterini ve masasındaki ödenmemiş faturaları dikkatle gözden geçirince gördü ki faturalarını ödedikten sonra önündeki üç-dört ay boyunca zar zor geçinecekti; ondan sonra bile hiç para kazanmadan şimdiki hayat tarzını sürdürürse bütün yan giderlerini neredeyse sıfıra indirmesi gerekecekti. Ürpererek elleriyle gözlerini kapadı, kendini Bayan Silverton'un kılıksız bedeninin umutsuzca girdiği yolu gördüğü o daralan manzaranın girişinde seyretti.

Ancak onu en çok ürküten, maddi yoksulluğun imgesi değildi artık. Daha derin bir yoksulluk, içsel bir fakirlik hissediyordu ve onunla kıyaslayınca dış koşullar gittikçe önemsizleşiyordu. Gerçekten de berbat bir şeydi yoksul olmak; tasarruf ve fedakârlığın tatsız katmanlarında sürdürülen perişan, endişeli bir orta yaş beklemek ve pansiyondaki pis, toplu yaşamda giderek kaybolmak. Ama bundan da sefil bir şey vardı; kalbini sıkıştıran yalnızlık, kökünden sökülmiş başıboş bir bitki gibi yılların ihtiyatsız akıntısına kapılıp sürüklenme duygusu. Şimdi bu duygunun hükmü altındaydı: Köksüz ve geçici bir şey olmanın, korkunç sele kapılmadan önce benliğinin zavallı küçük duyargaları tutunabilecek bir şey bulamadan yaşamın burgaçlanan yüzeyinde dönüp duran biri olmanın. Şimdi geriye baktığında hayatla arasında hiçbir zaman

gerçek bir ilişki olmadığını görüyordu. Annesiyle babası da köksüzdü, rüzgâra kapılıp oradan oraya sürüklenmişlerdi, o ani rüzgârdan kendilerini koruyacak bir kişisel hayata sahip değillerdi. Kendisi büyürken dünyada en çok sevdiği bir yer olmamıştı, kalbinin geri dönebileceği, ilk bağılıklarını yaşayıp kendisine güç ve başkalarına şefkat verecek önemli, cazip görenekler yoktu. Ağır ağır biriktirilmiş bir geçmiş insanın kanında hangi biçimde yaşarsa yaşasın –eski evin görsel anılar depolanan somut imgesinde olsun, ellerle inşa edilmeyen, miras alınan tutkular ve sadakatlerle kurulan bir ev kavramında olsun– bireyin hayatını genişletmek ve derinleştirmek, gizemli hısımlık bağlarıyla onu insanlık savaşının bütün o muazzam toplamına bağlamak için sahip olacağı güç hep aynıdır.

Hayatın dayanışmasıyla ilgili böyle bir hayali daha önce hiç olmamıştı. Evlenme içgüdüleriyle bilinçsizce hareket ederken böyle bir şey sezer gibi olmuştu; ama çevresindeki hayatın çözülüp dağılan baskıları bu hareketleri engellemişti. Tanıdığı bütün erkekler ve kadınlar, merkezkaçlı çılgın bir dansa birbirinden uzaklara fırlayan atomlar gibiydiler; hayatın sürekliliğini ilk kez Nettie Struther'in mutfağında geçirdiği o akşam fark etmişti.

Hayatının kırılan parçalarını bir araya getirecek ve onlarla kendine bir sığınak kuracak gücü bulmuş o zavallı küçük işçi kız varoluşun temel gerçeğine ulaşmış görünüyordu. Kıtı kıtına sürdürülen bir hayattı, yoksulluğun sınırındaydı, hastalığa ya da şanssızlığa yetecek olanaklar yoktu, yine de bir kayalığın ucuna kurulmuş bir kuş yuvası gibi kırılgan, ama korkusuzca sürüp gidiyordu. Çerçöple yapılmıştı ama öyle bir kurulmuştu ki oradaki hayatlar uçurumun tepesinde güven içinde kalabiliyorlardı.

Evet, ama yuvayı iki şey kurmuştu; hem erkeğin güveni hem kadının cesareti. Lily, Nettie'nin sözlerini hatırladı: "Hakkımdaki her şeyi bildiğini biliyordum." Kocasının ona olan inancı, Nettie'nin yenilenmesini mümkün kılmıştı; sevdiği erkeğin olmasını istediği kişi olmak bir kadın için o kadar kolaydır ki! Selden, Lily Bart'a olan güvenini iki kez tehlikeye atmaya hazır olmuştu; ama üçüncü deneme dayanamayacağı kadar ağır gelmişti. Aşkının niteliği o inancı canlandırmasını daha da olanaksızlaştırmıştı. Eğer basit bir içgüdü olsaydı Lily'nin güzelliğinin gücü onu hayata döndürmeye yeterdi. Ama daha derine indiği, kalıtsal düşünme ve hissetme alışkanlıklarıyla ayrılmaz biçimde birbirine dolandığı gerçeği, o aşkı derine inen kökleri toprağından sökülmüş bir bitkiyi yeniden büyötmek kadar olanaksız kılıyordu. Selden Lily'ye verebileceğinin en iyisini vermişti; ama o da Lily kadar duygularını eski haline tehlikesizce getiremiyordu.

Lily'nin ona söylemiş olduğı gibi, Selden'in kendisine olan güveninin mutluluk veren anısı kalıyordu genç kıza; ama bir kadının anılarıyla yaşayacağı yaşa gelmemişti henüz. Nettie Struther'in bebeğini kollarında tutarken gençliğin donmuş akıntıları serbest kalmış, damarlarında ılık ılık akmıştı; yaşama duyduğı eski açlık Lily'yi hükümü altına almış, bütün varlığı payına düşen mutluluğı haykırarak istemişti. Evet, istediğı hâlâ mutluluktu, bir parçasını görebildiğı o mutluluk, öteki her şeyi önemsiz kılıyordu. Kendini daha adi olasılıklardan birer birer sıyırmıştı Lily, şimdi elinde feragatin boşluğundan başka bir şey kalmadığını görüyordu.

Geç oluyordu, bir kez daha müthiş bir yorgunluk çöktü üzerine. Uyku bastırmamıştı, canlı, uykusuz kılan bir

yorgunluktan bu, geleceğe ait bütün olasılıkların üzerine devasa gölgeler düşürdüğü zihninin içindeki solgun bir ışıktı. Bu apaçık imge Lily'yi tiksindirdi; genç kız amaçla eylem arasına giren nazik örtüyü delmiş gibiydi; kendisini bekleyen o uzun günlerde ne yapacağını tam olarak görüyordu. Örneğin masasının içindeki çek vardı; Trenor'a olan borcunu ödemekte kullanacaktı onu; ama sabah olduğunda bu işi erteleyeceğini şimdiden tahmin ediyordu, borcuna yavaş yavaş katlanmaya başlayacaktı. Bu düşünce ürküttü onu; Lawrence Selden'le geçirdiği son anın yüksekliğinden düşmeye korkuyordu. Ama ayağının bastığı yerde kalacağına nasıl güvenebilirdi? Karşıt dürtülerin gücüne inanıyordu; kendisini tutup kaderiyle yeniden uzlaşmaya doğru alışkanlıkla çeken sayısız eli hissedebiliyordu. Ruhundaki bu geçici sevinci uzatmak, sürdürmek için yoğun bir arzu duydu. Şimdi hayat sona erebilseydi, dünyadaki bütün sevgiler ve özverilerle kendisi arasında hısmılık yaratan bu kaybedilmiş olasılıkların trajik ama tatlı imgesinin üzerinde bitebilseydi.

Ansızın uzandı, çeki masadan alarak bir zarfa koydu, üzerine bankasının adresini yazdı. Sonra Trenor'a bir çek yazdı, hiçbir not eklemeden bir zarfa koyup üzerine onun adını yazdı, iki zarfı masanın üzerine yan yana bıraktı. Sonra da masanın başında oturmaya devam etti, kâğıtlarını düzene koyup mektuplar yazdı, sonunda pansiyondaki derin sessizlik ona saatin çok geç olduğunu hatırlattı. Sokaktan araba tekerleklerinin sesi gelmez olmuştu, rayların uğultusu o doğal olmayan derin sessizlik içinde ancak ara sıra duyuluyordu. Kendisini hayatın bütün dış belirtilerinden ayıran gecenin gizemi içinde kaderiyle daha da tuhaf biçimde yüz yüze olduğunu hissetti. Bu duygu

başını döndürdü, ellerini gözlerine bastırarak bilincini kapamaya çalıştı. Ama o korkunç sessizlik ve boşluk kendi geleceğinin simgesi gibiydi, ev, sokak, dünya bomboş gibi hissetti, Lily cansız bir evrende kalan tek bilinçli varlıktı.

Ama sayıklamanın eşiğindeydi... Gerçekdışının baş döndürücü kıyısına hiç bu kadar yaklaşmamıştı. Tek istediği uykuydu, iki gecedir gözünü kırpmadığını hatırladı. Küçük şişe başucundaydı, kendisini büyüğü altına almaya hazırdı. Ayağa kalkıp aceleyle soyundu, başını yastığına koymaya can atıyordu. Öyle büyük bir yorgunluk hissediyordu ki hemen uykuya dalacağını düşündü; ama yatağa yatar yatmaz her bir siniri tek tek gerildi. Sanki kafasının içinde parlak bir elektrik ışığı yanmıştı, kendi zavallı küçük tedirgin benliği nereye sığınacağını bilmeden o ışığın içinde büzülüyor, siniyordu.

Uyanıklığın böyle katlanarak büyüyeceğini hayal bile etmemişti; bütün geçmiş bilincinin yüz değişik noktasında yeniden sahneye çıkıyordu. Ayaklanan bu kalabalık sinirleri sakinleştirecek ilaç neredeydi? Bu faaliyetin sert darbeleri yanında yorgunluk hissi tatlı sayılırdı; ama damarlarına acımasız bir uyarıcı akıtılmış gibi yorgunluk çekilip gitmişti.

Buna dayanabilirdi, evet, dayanabilirdi; ama ertesi gün ne kadar direnci kalabilirdi? Bakış açısı kaybolmuştu, ertesi gün üzerine çöküyordu, peşinden de öbür günler, çevresinde haykıran bir güruh gibi toplanıyorlardı. Birkaç saatliğine uzak tutmalıydı onları kendisinden; unutmamanın sularında bir an yüzmeliydi. Elini uzattı, bir bardağa sayarak damlattı o yatıştırıcı damlaları; bunu yaparken beyninin olağanüstü berraklığına karşı onların gücünün yetmeyeceğini biliyordu. İlacın dozunu üst sınıra kadar yükseltmişti çoktan beri, ama bu gece daha da artırması

gerektiğini hissediyordu. Bunu yaparken az da olsa riske girdiğinin farkındaydı, eczacının uyarısı aklındaydı. Eğer uyku gelirse bir daha uyanmayacağı bir uyku olabilirdi. Ama ne de olsa yüzde bir ihtimal vardı buna; ilacın etkisinin ne olacağı tahmin edilemiyordu, her zamanki doza birkaç damla daha eklemek herhalde onca arzuladığı dinlenmeyi sağlamaktan öte bir şeye yol açmazdı...

Aslında bu mesele üzerinde kafa yormamıştı, kalan tek duygusu uyumak için duyduğu bedensel arzuydu. Işığa çıkınca kısılan gözler gibi zihni de düşünce karşısında öyle büzülüyordu; karanlık, karanlık gelmeliydi ne pahasına olursa olsun. Yatakta doğrulup oturdu, bardaktaki sıvıyı içip bitirdi; sonra mumu üfleyip söndürdü, yatağa uzandı.

Kıpırdamadan yattı, uyku ilacının etkisini göstermesini duyuşal bir zevkle bekledi. Nasıl bir biçim alacağını önceden biliyordu; içindeki zonklama gitgide azalacak, görünmez, sihirli bir el karanlıkta üstünden geçiyor-muş gibi yavaş yavaş gevşeyecekti. Etkinin yavaşlığı ve duraksaması büyüsünü artırıyor-du; eğilip baygınlığın yarı karanlık uçurumlarına bakmak harika bir şeydi. Bu gece ilaç sanki her zamankinden daha yavaş etkiliyordu; nabzının her heyecanlı atışı birer birer sakinleştirilmeliydi, tıpkı görev başında uykuya dalan nöbetçiler gibi, bu atışların sürüncemede kaldığını hissedene kadar aradan uzun bir zaman geçti. Ama yavaş yavaş sakinleşti, gevşedi, kendisini neden bu kadar huzursuz ve heyecanlı hissetmiş olduğunu düşündü. Heyecanlanacak bir şey olmadığını anlıyordu şimdi, hayata alışkın olduğu gözlerle bakıyordu yine. Ertesi gün pek zor olmayacaktı ne de olsa: Zor da geçse göğüs gelecek güce sahip olduğuna emindi. Neyle karşılaşmaktan korktuğunu tam hatırlayamıyordu,

ama emin olamaması artık onu rahatsız etmiyordu. Mutsuz olmuştu, şimdiyse mutluydu; kendini yalnız hissetmişti, ama yalnızlık duygusu artık kaybolmuştu.

Bir kez kıpırdandı, yan tarafına döndü, bunu yaparken kendini neden yalnız hissetmediğini birden anladı. Tuhaftı; ama Nettie Struther'in bebeğini kollarında tutuyordu; bebeğin küçük başını omzunda hissediyordu. Bebeğin oraya nasıl geldiğini bilmiyordu ama pek şaşır-mamıştı, duyduğu sadece tatlı tatlı heyecanlandırarak içine nüfuz eden bir sıcaklık ve zevkti. Daha rahat bir koma getirdi kendini, bebeğin ince tüylü, yuvarlak kafasını desteklesin diye kolunu çukurlaştırdı, uyuyan bebeği rahatsız etmesin diye soluğunu tuttu.

Orada yatarken Selden'e söylemesi gereken bir şey olduğunu düşündü, aralarındaki hayatı belirgin kılacak bir kelime bulmuştu. O kelimeyi tekrarlamaya çalıştı, ama düşüncenin kıyısında müphem ve ışıklı bir halde duruyordu o; uyanınca kelimeyi hatırlayamamaktan korktu Lily; hatırlayabilse ve Selden'e söyleyebilse her şeyin daha iyi olacağını hissetti.

Kelime düşüncesi yavaş yavaş silindi, uykunun kollarına yuvarlandı. Uyumamak için biraz direndi, bebek yüzünden uyanık kalması gerektiğini hissediyordu; ama bu duygusu bile belli belirsiz hissettiği uyuşuk bir huzurun içinde giderek kayboldu, bu huzuru aniden yalnızlığın ve dehşetin kapkara şimşegi vardı.

Yeniden doğruldu yatakta, üşümüştü, dehşet içinde titriyordu; bir an bebeği kollarından düşürdüğünü sandı. Ama yo, yanılıyordu, bebeğin yumuşacık bedeni hâlâ kendi bedenine yaslanıyordu; içinde sıcaklığın yeniden aktığını hissetti, karşı koyamadı, o yumuşaklığa gömüldü ve uyudu.

14. Bölüm

Ertesi sabah pırıl pırıl ve ılıktı, havada yaz kokusu vardı. Güneşin eğik ışıkları Lily'nin sokağına keyifle vuruyor, evin kabarcıklı cephesini yumuşatıyor, eşiğin boyasız korkuluğunu yaldızlıyor, Lily'nin karanlık pencerelerinin camlarında prizma şeklinde ışıltılar yaratıyordu.

Böyle bir gün insanın ruh haliyle örtüşüyorsa soluğu baş döndürücüdür; sabahın bakımsız görüntülerinin arasından sokaktan telaşla geçen Selden de kalbinin gençliğe özgü bir serüven duygusuyla hızlandığını hissediyordu. Alışkanlıklarının bildik kıyılarından ayrılmış ve kendini duygularının haritasız denizine bırakmıştı; eski kriterlerin ve ölçülerin hepsi geride kalmıştı, artık onun yolunu yeni yıldızlar çizecekti.

Bu yol da o an Bayan Lily Bart'ın pansiyonuna götürüyordu; ama o binanın sefil kapısı ansızın denemediği şeylerin eşiği haline gelmişti. Pansiyona yaklaşırken başını kaldırıp üç sıra pencereye baktı, hangisinin Lily'ninki olduğunu çocukça bir merakla düşündü. Saat dokuzdu, binada çalışan kızlar kaldığı için ön tarafı çoktan hareketlenmişti bile. Sonradan, panjurlardan sadece birinin inik

olduğunu hatırlayacaktı. Pencereleden birinin pervazında bir papatya saksısı olduğunu fark etti, o zaman bu pencere Lily'ninkidir, diye karar verdi. O pis manzarada Selden kaçınılmaz olarak güzelliğin tek belirtisiyle Lily'yi özdeşleştirmişti.

Dokuz, ziyaret için oldukça erken bir saatti ama Selden artık bu tür göreneklere aldırarak durumda değildi. Bayan Lily Bart'ı hemen görmesi gerektiğini biliyordu sadece. Ona söyleyeceği kelimeyi bulmuştu, bir dakika bile bekleyemezdi söylemek için. Daha önce dilinin ucuna gelmemesi çok tuhaftı, ama bir akşam önce o kelimeyi söyleyemeden kızın gitmesine izin vermişti. Şimdi yeni bir gündü ve bunun da önemi yoktu artık. Alacakaranlıkta değil, sabah söylenecek bir kelimeydi o.

Selden hevesle merdiveni çıktı, zili çaldı; kendi düşüncelerine dalmış olmasına rağmen kapının hemen açılması şaşırttı onu. İçeri girerken kapıyı Gerty Farish'in açmış olmasına daha da şaşırdı; arkasında, telaş içinde birkaç kişinin daha tekinsiz bir şekilde durduğunu belli belirsiz fark etti.

"Lawrence?" diye haykırdı Gerty, sesi çok tuhaftı, "bu kadar çabuk nasıl gelebildin?" Gerty titreyen elini koluna koyunca Selden bir anda kalbinin sıkıştığını hissetti.

Öteki yüzleri gördü, korku ve varsayımlarla belirsizleşmiş yüzleri, pansiyon sahibesinin iri bedeninin profesyonelce kendisine yaklaştığını gördü; ama Selden geri çekildi, elini kaldırdı, gözleriyse ister istemez ceviz ağacından yapılma dik merdivene gitti, kuzininin kendisini az sonra o merdivenden çıkaracağını hemen anladı.

Arka taraftan biri, doktorun geri gelmek üzere olduğunu, yukarı katın rahatsız edilmemesi gerektiğini söyledi. Bir başkası, "Tanrı acısın," dedi, sonra Selden Gerty'nin

onu hafifçe elinden tuttuğunu, yukarıya birlikte çıkmalarına izin verileceğini hissetti.

Sessizce üç kat yukarı çıktılar, koridordan geçip kapalı bir kapının önünde durdular. Gerty kapıyı açtı, Selden onun peşinden içeri girdi. Perde kapalı olmasına rağmen kaçınılamayan güneş odaya altın rengi yumuşak selini akıtmıştı, o ışıktaki duvara dayalı ensiz bir yatak gördü, yatakta hareketsiz elleri ve sakın, ifadesiz yüzüyle Lily Bart'a benzeyen biri yatıyordu.

O yatanın Lily olduğunu Selden'in bedenindeki her hücre şiddetle reddediyordu. Asıl Lily sadece birkaç saat önce göğsüne sıcacık dayanmıştı, geldiğini görünce ilk kez ne solan ne de parlayan bu yabancılaşmış ve durgun suratla ne işi olabilirdi Selden'in?

Nedense Gerty de çok sakindi, acıyla fazlasıyla haşır neşir olmuş birinin bilinçli kendine hakimiyetiyle yatağın yanında dikiliyor, kesin bir kararı bildirir gibi yumuşak bir sesle konuşuyordu.

"Doktor bir şişe kloral buldu, bir süredir uykusu bozuktuk, yanlışlıkla fazla miktarda almış olmalı... Bundan kuşkusu yok, hiç yok, soru filan sorulmayacak, doktor çok iyi davrandı. Ona seninle benim Lily'yle yalnız kalmak istediğimizi söyledim. Başkası gelmeden eşyasına bakacağız. Lily böyle isterdi."

Selden onun söylediklerini hemen hemen duymuyordu. Gözlerini uykudaki yüze dikmişti, kendisinin tanıdığı canlı yüz hatlarının üzerine geçirilmiş narin ve ele gelmez bir maske gibi yatıyordu. Gerçek Lily'nin hâlâ orada olduğunu hissetti, yakınındaydı, ama görünmez ve ulaşılmazdı; aralarındaki engelin inceliği, çaresizliğiyle alay eder gibiydi. Aralarında hiçbir zaman küçük, önemsiz bir

engelden başka bir şey bulunmamıştı, ama Selden yine de o engelin kendilerini ayırmasına tahammül etmişti! Şimdiyse o engel her zamankinden de ince ve kırılgan görünse de birden taş gibi sertleşmişti, ne yaparsa yapsın onu ortadan kaldıramazdı.

Yatağın yanında dizlerinin üzerine çökmüştü, Gerty dokununca kendine geldi. Ayağa kalktı, göz göze gelince kuzeninin yüzündeki olağanüstü ışık Gerty'yi şaşırttı.

"Doktorun ne için gittiğini anladın, değil mi? Sorun çıkmayacak diye söz verdi, ama elbette formaliteler yerine getirilmeli. Lily'nin eşyasına bakabilmemiz için bize zaman bırakmasını rica ettim..."

Selden başını sallayınca Gerty çıplak, küçük odada gözlerini gezdirdi. "Fazla uzun sürmez," dedi.

"Yo, uzun sürmez," diye doğruladı Selden.

Gerty onun elini bir süre daha bırakmadı, sonra yatağa son bir göz atıp sessizce kapıya doğru yürüdü. Eşikte durup, "Bana ihtiyacın olursa aşağıdayım," diye ekledi.

Selden onu engellemeye çalıştı. "Neden gidiyorsun? O olsaydı."

Gerty gülümseyerek başını salladı. "Hayır, o olsaydı bunu isterdi," dedi, o konuşurken Selden'in taşlaşmış ıstırabını bir ışık delip geçer gibi oldu, aşkın saklı şeylerinin derinlerini gördü.

Kapı Gerty'nin arkasından kapandı, Selden yatakta hareketsiz uyuyan kişiyle baş başa kaldı. İçinden ilk gelen kızın yanına gitmek, dizlerinin üzerine çökmek, zonklayan başını yastığın üzerindeki sakın yanağa dayamak oldu. Birlikte hiçbir zaman huzurlu olmamışlardı, o ikisi; şimdi de kızın sükûnetinin gizemli derinliklerine doğru çekildiğini hissediyordu.

Ama Gerty'nin uyarısını hatırladı; o odada zaman durmuş olmasına rağmen dakikaların koşarak geçtiğini biliyordu. Gerty kendisine önemli bir yarım saat vermişti, Selden de onu Gerty'nin istediği şekilde kullanacaktı.

Dönüp çevresine bakındı, kendisinin dışındaki şeyleri de algılamak için kendini zorluyordu. Odada pek az eşya vardı. Eski püskü şifonyiere dantel bir örtü serilmişti, üzerinde de kapakları altın yaldızlı kutular ve şişeler diziliydi, pembe bir iğnedenlik, üstünde bağa saç tokalarıyla bir cam tepsi de vardı. Bu kıvrır zıvırın ve üstlerindeki tuvalet aynasının boş yüzeyinin göze batan mahremiyeti ürküttü onu.

Lüks sayılabilecek tek şey bunlardı, yakışık alır şekilde hareket edildiğini gösteren ve Lily'nin öteki fedakârlıklarının ne olduğunu tahmin ettiren şeylerdi. Odada, Lily'nin kişiliğini gösteren başka bir iz yoktu, olsa olsa yetersiz sayıdaki eşyanın –bir lavabo, iki koltuk, küçük bir yazı masası ve yatağın yanındaki küçük bir sehpanın– titiz düzeninde kendisini gösterebilirdi. Boş şişeyle bardak sehpanın üzerindeydi, Selden gözlerini onlardan kaçırды.

Yazı masası kapalıydı, eğik kapağının üzerinde duran iki mektubu Selden eline aldı. Birinin üzerinde bir bankanın adresi yazılıydı, zarf mühürlü ve damgalı olduğundan, bir anlık bir tereddüitten sonra onu bir kenara bıraktı. Öteki zarfın üzerinde Gus Trenor'un adını okudu, zarfın ağzı yapıştırılmamıştı.

Merak bir bıçak gibi saplandı içine. O ağırlığın altında sendeledi, masaya tutunup dengesini sağladı. Neden Trenor'a yazıyordu Lily, bir akşam önceki ayrılımlarından sonra yazmış olmalıydı. Bu düşünce o son saatin anısını canlandırdı, söylemek üzere geldiği kelimeyi alaya

aldı, o kelimenin üzerine düştüğü uzlaştırıcı sessizliği bile bozdu. Sonsuza kadar kurtulmuş olduğunu sandığı bütün kuşkuların üzerine yeniden fırlatıldığını hissetti. Ne de olsa Lily'nin hayatının ne kadarını biliyordu? Ancak kendisine göstermeye karar verdiği kadarını, dünyanın ölçüleriyle karşılaştırınca ne kadar azdı bu kadarı! Hangi hakla, diye sorar gibiydi elindeki mektup, hangi hakla bilecekti, ölümün açık bıraktığı kapıdan geçip Lily'nin mahremiyetine giren Selden hangi hakla bilecekti? Birlikte geçirdiğimiz son saatin verdiği hakla diye bağırıyordu yüreği, Lily'nin anahtarı eline koyduğu o saatin verdiği hakla. Evet, ama ya Trenor'a mektubu sonradan yazdıysa?

Birden içi nefretle dolarak zarfı bıraktı, dudaklarını sıkıp geriye kalan görevini yerine getirmeye girişti. Ne de olsa bu görevi, kendisinin kaybedeceği bir şey kalmadığından daha kolay yerine getirebilecekti.

Masanın kapağını kaldırdı, içinde bir çek defteriyle birkaç deste fatura ve mektup gördü, Lily'nin bütün kişisel alışkanlıklarını simgeleyen bir düzen içindeydiler. Önce mektupları gözden geçirdi, çünkü işin en zor kısmı buydu. Az sayıda ve önemsiz mektuplardı bunlar, ama aralarında, Bry'ların evindeki eğlencenin ertesi günü Lily'ye yazdığı pusulayı bulunca yüreğinde tuhaf bir çarpıntı oldu.

"Ne zaman gelebilirim size?" Tam elde edecekken kendisini Lily'den uzaklaştıran korkaklığının farkına varınca, kendisine ait olan bu sözler onu boğdu. Evet, kaderinden hep korkmuştu, şimdi korkaklığını inkâr etmeyecek kadar dürüsttü; Trenor'un adını görür görmez eski kuşkuları yeniden canlanmamış mıydı?

Pusulayı, Lily sakladığı için değ erlenmiş bir şey gibi dikkatle katlayarak kartvizitliğıne koydu; sonra, zamanın geçtiğinin yeniden farkına varınca kâğıtları incelemeye devam etti.

Bütün faturaların  denmiş olduğunu görmek şaşırttı onu; bir tek ödenmemiş fatura bile yoktu.  ek defterini açtı, bir gece önce Bayan Peniston'un vasiyetini uygulayan kişilerden gelen on bin dolarlık çekin kaydedilmiş olduğunu gördü. Demek ki miras Gerty'nin kendisini inandırdığı tarihten daha önce ödenmişti. Bir-iki sayfa daha çevirince bu son miktarın eklenmesine karşın hesaptaki paranın birkaç dolara düştüğünü hayretle keşfetti. Hepsi bir önceki günün tarihini taşıyan son kesilen çeklerin koanlarına bir göz atınca mirasın dört-beş yüz dolarının faturaların ödenmesinde kullanıldığını, geriye kalan binlerce doların ise Charles Augustus Trenor adına kesilmiş bir tek çeke yazılmış olduğunu gördü.

Selden  ek defterini elinden bıraktı, masanın yanında ki koltuğa   kercesine oturdu. Dirseklerini masaya dayadı, yüzünü ellerine gömdü. Hayatın acı suları çevresinde kabarıp taşıyor, o suların yavan tadını dudaklarında hissediyordu. Trenor adına kesilmiş  ek muammayı açıklıyor muydu yoksa derinleştiriyor muydu? İlk başta zihni harekete geçmeyi reddetti, sadece Trenor gibi bir adamla Lily gibi bir kız arasındaki alışverişin ayıbını hissetti. Sonra, yavaş yavaş gözlerindeki bulanıklık silindi, eski imaları ve söylentileri hatırladı, araştırmaya korktuğu eski üstü kapalı sözlerden yararlanıp muammaya bir açıklama getirdi. Demek ki Trenor'dan para aldığı doğruyd , ama küçük masada bulduklarının gösterdiği üzere aynı zamanda bu borcu taşımakta zorlandığı da doğruyd , ilk

fırsatta kendini o yükümlölükten kurtarmıştı, ama bu hareketi onu kelimenin tam anlamıyla yoksullukla yüz yüze bırakmıştı.

Bütün bildiği buydu Selden'in; bu hikâyeden bulup çıkarabileceği kısım bu kadardı. Yastıktaki suskun dudaklar ona bundan fazlasını anlatmıyorlardı; tabii alınına kondukları öpücükte hikâyenin geri kalanını anlatmamışlarsa. Evet, o vedadan yüreğinin orada bulmayı umduğu her anlamı çıkarabilirdi şimdi; hatta eline geçen fırsattan alabildiğine yararlanamadığı için kendini suçlamama cesaretini de edinebilirdi.

Hayatın bütün koşullarının ikisini ayırmak için işbirliği yapmış olduklarını görüyordu; Lily'yi etkileyen dış etkenlerden kendisinin kopuk olması Selden'in ruhundaki müşkülpeşentliği artırmıştı, tehlikeye atılmadan yaşamasını ve sevmesini zorlaştırmıştı. Ama en azından Lily'yi SEVMİŞTİ Selden –ona güven duyarak kendi geleceğini riske atmaya razı olmuştu– eğer kaderlerinde o ânı yakalayamadan kaçırmaları varsa, o ânın yaşamlarının yıkıntısından, her ikisi için de eksiksiz olarak kurtarılmış olduğunu şimdi görüyordu.

Onları kör olmaktan ve yok olmaktan kurtaran bu aşk âniydi, kendilerine karşı kazandıkları bu kısa süreli zaferdi; Lily'de bu an, çevresinin etkisine karşı yürüttüğü her mücadelede Selden'e uzanmıştı; Selden'de ise şimdi onu pişman ve barışık durumda Lily'nin yanına çeken inancı canlı tutmuştu.

Selden yatağın yanına çömeldi, Lily'ye eğildi, birlikte geçirdikleri son ânı son damlasına kadar emdi; o sessizlikte, her şeyi açıklayan o kelime ikisinin arasında söylendi.

KEYİF EVİ

EDITH

WHARTON

1890'larda, New York'un geleneklere ve göreneklere sıkı sıkıya bağlı yüksek tabakasında, içinde bulunduğu kesimin zenginlik ve modaya verdiği önem yüzünden, konumunu korumak ve iyi bir evlilik yapma fırsatı elde etmek için büyük bir borca giren Lily Bart'ın, yanlış kararları sonucu beklenmedik bir sona doğru sürüklenmesinde çevresinin acımasızlığı ve bencilliğinin büyük payı olacaktır.

Edith Wharton'un ilk önemli romanı ve Amerikan klasik romanlarının da temel taşlarından biri sayılan *Keyif Evi*, bir yandan ahlaki konularda rahatsızlık duymaktan yoksun bir dünyanın utanç verici bir yergisi, bir yandan da böyle bir dünyanın kadınlar üzerinde uyguladığı kısıtlamaların ve sınırlamaların sıkı bir eleştirisidir.

kirmiziked.com
[/kirmizikedikitap](https://www.facebook.com/kirmizikedikitap)
[/krmzikedikitap](https://www.instagram.com/krmzikedikitap)
[/kirmizikediyayinevi](https://www.youtube.com/kirmizikediyayinevi)

₺27,5

ISBN 978-605-298-308-9

